

UNODC

United Nations Office on Drugs and Crime

ฉบับแปลภาษาไทย

ปัญหาเกี่ยวกับ พยานหลักฐาน ในคดีข้ามมนุษย์

เอกสารสรุปประเด็นสำคัญของคดี

สำนักงานว่าด้วยยาเสพติดและอาชญากรรมแห่งสหประชาชาติ
(United Nations Office on Drugs and Crime)

ปัญหาเกี่ยวกับพยานหลักฐานในคดีค้ามนุษย์
(Evidential Issues in Trafficking in Persons Cases)

เอกสารสรุปประเด็นสำคัญของคดี
(CASE DIGEST)

UNITED NATIONS
Bangkok, 2020

รายงานฉบับนี้เกิดขึ้นโดยการสนับสนุนของประชาชนชาวอเมริกันผ่านทางกระทรวงการต่างประเทศสหรัฐอเมริกาและสนับสนุนการตีพิมพ์ฉบับภาษาไทยโดยรัฐบาลประเทศญี่ปุ่น

ลิขสิทธิ์ของสำนักงานว่าด้วยยาเสพติดและอาชญากรรมแห่งสหประชาชาติ 2563

คำอธิบาย การจำแนกประเภทของประเทศและดินแดน และการจัดอันดับในเอกสารนี้ มิได้เป็นการแสดงออกซึ่งความคิดเห็นหรือสิ่งอื่นใดของสำนักเลขาธิการของสหประชาชาติ เกี่ยวกับสถานะทางกฎหมายของประเทศ เขตอำนาจปกครอง เมืองหรือพื้นที่ หรือหน่วยงานของรัฐ หรือที่เกี่ยวข้องกับการกำหนดขอบเขตหรือเขตแดน หรือเกี่ยวกับระบบเศรษฐกิจหรือระดับการพัฒนาแต่อย่างใด

รายงานฉบับนี้มิได้มีการแก้ไขเรียงเรียงอย่างเป็นทางการ

จัดตีพิมพ์ : ภาษาไทย, สำนักงานว่าด้วยยาเสพติดและอาชญากรรมแห่งสหประชาชาติ ภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ และแปซิฟิก, กรุงเทพมหานคร

กิตติกรรมประกาศ

เอกสารเผยแพร่ฉบับนี้ดำเนินการจัดทำโดยสำนักงานว่าด้วยยาเสพติดและอาชญากรรมแห่งสหประชาชาติ ส่วนงานการค้ามนุษย์และการลักลอบขนผู้ย้ายถิ่น ภายใต้การประสานงานโดยรวมของ Ilias Chatzis และ Rahel Gershuni ทำหน้าที่เป็นผู้ร่างเอกสารฉบับนี้โดยได้รับการสนับสนุนการทำงานจาก Katharina Peschke และ Tatiana Balisova

สำนักงานว่าด้วยยาเสพติดและอาชญากรรมแห่งสหประชาชาติ (UNODC) ขอแสดงความขอบคุณไปยังผู้เชี่ยวชาญที่ได้เข้าร่วมการประชุมกลุ่มผู้เชี่ยวชาญที่ได้จัดขึ้น ณ กรุงเวียนนา (ระหว่างวันที่ 24 – 25 กันยายน 2555 และวันที่ 6 – 8 พฤษภาคม 2557) เพื่อทำการพัฒนา *เอกสารสรุปประเด็นสำคัญของคดี* (Case Digest) ฉบับนี้ขึ้น และขอแสดงความขอบคุณไปยังผู้ที่มีส่วนร่วมอย่างสำคัญในการพัฒนาเอกสารเผยแพร่ฉบับนี้ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง Amanda Aikman จากองค์การแรงงานระหว่างประเทศ, เสวต อภัยรัตน์ จากประเทศไทย, Alain Birot จากประเทศฝรั่งเศส, Machteld Boot-Matthijssen จากประเทศเนเธอร์แลนด์, Leonie von Braun จากประเทศเยอรมนี, Karin Carlens จากประเทศเบลเยียม, Bridgette Carr จากสหรัฐอเมริกา, Parosha Chandran จากสหราชอาณาจักร บริเตนใหญ่ และไอร์แลนด์เหนือ, Marcelo Colombo จากประเทศอาร์เจนตินา, Radmila Dicic จากประเทศเซอร์เบีย, สันทนีย์ ดิษยบุตร จากประเทศไทย, Daniel Foster จากองค์กร Lawyers without Borders, Florence Hol จากประเทศเนเธอร์แลนด์, Ruxandra Ionescu จากประเทศโรมาเนีย, Ibrahim Aji Joshua จากประเทศไนจีเรีย, Peter La Prairie จากประเทศแคนาดา, Martha Lovejoy จากสหรัฐอเมริกา, Marie Lynch จากสหราชอาณาจักร บริเตนใหญ่ และไอร์แลนด์เหนือ, Adel Maged จากประเทศอียิปต์, Mohamed Y. Mattar จากสหรัฐอเมริกา, Violet Mavisi จากประเทศเคนยา, Hector Leonardo Milla Vega จากประเทศโคลอมเบีย, Ulrich Nachtberger จากประเทศออสเตรีย, Michael A. Newton จากสหรัฐอเมริกา, Jedrek C. NG จากประเทศฟิลิปปินส์, Elizabeth Norris จากสหรัฐอเมริกา, Natalia Ollus จากสถาบันเพื่อการป้องกันและควบคุมอาชญากรรมแห่งยุโรป ซึ่งเป็นองค์กรภายใต้ต้องการสหประชาชาติ (HEUNI) ประเทศฟินแลนด์, Elchin Orujov จากประเทศอาเซอร์ไบจาน, Venla Roth จากประเทศฟินแลนด์, คุณวันชัย โรจนวงศ์ จากประเทศไทย, Andreas Schloenhardt จากประเทศ

ออสเตรเลีย, Naoki Sugano จากประเทศญี่ปุ่น, สุกัญญา เวศย์วรุฒม์ จากประเทศไทย, Salakubou Ramarasi Vunivalu จากสาธารณรัฐฟีจี และ Lisa West จากประเทศออสเตรเลีย

UNODC ขอแสดงความขอบคุณสำหรับการมีส่วนร่วมของผู้เชี่ยวชาญจากประเทศอินเดีย อิสราเอล นอร์เวย์ สหพันธรัฐรัสเซีย สวิตเซอร์แลนด์ และประเทศตองกา และรวมถึงผู้เชี่ยวชาญท่านอื่นๆ ที่ได้กล่าวถึงในที่นี้ ที่ได้มีส่วนช่วยเหลือในการตรวจสอบร่าง *เอกสารสรุปประเด็นสำคัญของคดี* ตลอดจนให้ความเห็นและข้อเสนอแนะเพิ่มเติมเกี่ยวกับคดีต่างๆ

ขอแสดงความขอบคุณเป็นอย่างยิ่งต่อผู้เชี่ยวชาญของ UNODC ซึ่งทำหน้าที่ในการตรวจสอบหรือได้มีส่วนร่วมในการจัดทำเอกสารเผยแพร่ฉบับนี้ ดังนี้ Sile Albert, Mary Gniadek, Simone Heri, Martin Fowke, Kristiina Kangaspunta, Karima Masri, Mariana Roncisvale และ Simona Screier

ในส่วน of เอกสารฉบับภาษาไทย ขอแสดงความขอบคุณเป็นอย่างยิ่งในการสนับสนุนการแปลฉบับภาษาไทยโดยทีมงาน บริษัท แมสส์ ฮิวแมน จำกัด (องค์กรไม่แสวงผลกำไร) "MAST Human" โดยคุณดรณภา สุกกรี คุณภัทรีกานต์ เสนะโกวร คุณสมัญญา ถาวรศักดิ์ และคุณพัทธนันท์ บุญคง และขอแสดงความขอบคุณเป็นอย่างสูงต่อผู้พิพากษาวรมน รามางกูร ผู้พิพากษาศาลชั้นต้นประจำสำนักงานประธานศาลฎีกา ในการสนับสนุนการดำเนินการประสานงานในประเทศไทย

สารบัญ

สารบัญถึงผู้อ่าน

1. ความเป็นมา (BACKGROUND)	1
1.1 บทนำ	1
1.2 ข้อกำหนดและวิธีการ	7
1.3 ข้อท้าทายของการจัดทำเอกสารสรุปประเด็นสำคัญของคดีเกี่ยวกับประเด็นพยานหลักฐาน	10
1.4 ระเบียบวิธีการวิเคราะห์คดี	15
1.5 โครงสร้างของเอกสารสรุปประเด็นสำคัญของคดี	17
2. ชนิดของพยานหลักฐาน (KINDS OF EVIDENCE)	19
2.1 บทนำ	19
2.2 คำให้การของผู้เสียหาย	20
2.2.1 ข้ออ่อนด้อยทั่วไปของคำให้การของผู้เสียหาย	21
2.2.2 คำให้การของผู้เสียหายที่ได้รับการยืนยันและที่ไม่ได้รับการยืนยัน	40
2.2.3 คดีที่มีคำให้การของผู้เสียหายบางส่วน หรือคดีไม่มีคำให้การของผู้เสียหาย	43
2.3 พยานบุคคลอื่นนอกเหนือจากผู้เสียหาย	47
2.4 การให้ถ้อยคำนอกศาล	57
2.5 คำสารภาพของจำเลยนอกศาล	59
2.6 คำให้การของพยานผู้เชี่ยวชาญ	61
2.7 พยานเอกสาร	76
2.8 พยานวัตถุ	82
2.8.1 ภาพถ่ายและวิดีโอเทป	83
2.8.2 อุปกรณ์และเครื่องมืออื่น	86
2.8.3 ธนบัตรและเงินที่ได้มีการทำเครื่องหมายไว้	88
2.8.4 ร่องรอยทางชีวภาพ/พยานหลักฐานทางชีวภาพ	88

2.8.5	ร่องรอยของวัตถุ	90
2.8.6	การแสดงออกทางพฤติกรรมและลักษณะภายนอกของพยาน	90
2.9	พยานหลักฐานที่รวบรวมโดยใช้เทคนิคพิเศษของการสืบสวน	93
3.	พยานหลักฐานโดยรวม (THE MOSAIC OF EVIDENCE)	98
3.1	บทนำ	98
3.2	สถานการณ์ที่อาจนำไปสู่การพิพากษาว่าจำเลยกระทำความผิด	100
3.2.1	การใช้ความรุนแรงหรือการใช้กำลัง	100
3.2.2	การข่มขู่	107
3.2.3	การหลอกลวง	116
3.2.4	วิธีการแอบแฝงเพื่อการบีบบังคับ	121
3.2.5	ความประมาทของผู้เสียหาย	128
3.2.6	การจำกัดเสรีภาพ	150
3.2.7	การแยกให้อยู่โดดเดี่ยว	163
3.2.8	การได้รับค่าจ้างต่ำหรือไม่ได้รับค่าจ้าง	167
3.2.9	สภาพการทำงานที่ยากลำบาก	170
3.2.10	สภาพความเป็นอยู่ที่เลวร้าย	174
3.2.11	การขาดการเข้าถึงการรักษาพยาบาล	178
3.2.12	สัญลักษณ์ของความเป็นเจ้าของ: การทำให้ผู้เสียหายเป็นเสมือนวัตถุ	180
3.2.13	แรงงานขูดหนึ่	183
3.2.14	บรรยากาศของความหวาดกลัว	187
3.2.15	ระยะเวลาของการล่วงละเมิด	189
3.2.16	ความเกี่ยวข้องของความเชื่อและแนวปฏิบัติทางวัฒนธรรม	194
3.3	สถานการณ์ที่อาจทำให้คดีมีจุดอ่อน	195
3.3.1	อิสรภาพของผู้เสียหายในการเดินทางไปมา	196

3.3.2	อำนาจของผู้เสียหายในการพูดคำว่า “ไม่” โดยไม่ถูกทำโทษ	200
3.3.3	ระบบสนับสนุนของผู้เสียหาย	201
3.3.4	การเลือกปฏิบัติต่อผู้อ้างว่าเป็นผู้เสียหายเมื่อเปรียบเทียบกับบุคคลอื่น	204
3.3.5	ครอบครัวของผู้เสียหายมีส่วนเกี่ยวข้องกับการค้ำนุชย์	205
3.3.6	พฤติกรรมของผู้เสียหายในกระบวนการค้ำนุชย์	210
4.	ข้อท้าทายของพยานหลักฐานที่มีความยุ่งยากเป็นพิเศษ	235
4.1	บทนำ	235
4.2	วิธีการพิสูจน์การค้ำนุชย์ที่มีลักษณะเป็นวงจร	236
4.3	วิธีการพิสูจน์การค้ำนุชย์ในขณะที่การแสวงหาประโยชน์โดยมิชอบยังมีได้เกิดขึ้น	245
4.4	วิธีดำเนินการเกี่ยวกับเรื่องความยินยอมของผู้เสียหาย	249
5.	การวิเคราะห์เชิงลึกของคดีตัวอย่าง	264
5.1	คดี K-165/11 (เซอร์เบีย)	265
5.2	คดี URIZAR (แคนาดา)	270
5.3	คดี WEI TANG (ออสเตรเลีย)	276
5.4	คดี FARRELL (สหรัฐอเมริกา)	282
5.5	คดี OMORUYI (ไนจีเรีย)	288
5.6	คดี ANOS (ฟิลิปปินส์)	293
5.7	คดีรัญญา บุญมี (ประเทศไทย)	297
5.8	คดีหมายเลข 8959—2012 (อียิปต์)	301
5.9	คดี SILIADIN (ศาลสิทธิมนุษยชนแห่งสหภาพยุโรป)	306
5.10	คดี GRIGORE AND OTHERS (เยอรมนี)	310
5.11	คดี R. v. CONNORS (สหราชอาณาจักร)	314
	ภาคผนวก: สารบัญคดีทั้งหมด	319

สาส์นถึงผู้อ่าน (Note to Reader)

เอกสารสรุปประเด็นสำคัญของคดี (The Case Digest) ฉบับนี้ ได้มีการวิเคราะห์คดีตัวอย่างจำนวนมากกว่า 135 คดีจาก 31 เขตอำนาจศาล โดยการมีส่วนร่วมของผู้เชี่ยวชาญจากทั่วทุกมุมโลก

การคุ้มครองเป็นอาชญากรรมที่มีผู้เสียหายเป็นศูนย์กลาง ซึ่งเป็นอาชญากรรมที่มีความซับซ้อนโดยธรรมชาติ และการเกิดขึ้นของอาชญากรรมจะต้องมีองค์ประกอบหลายส่วน ด้วยเหตุนี้ คดีต่างๆ ที่ถูกนำเสนอจึงมีความซับซ้อนทางด้านพยานหลักฐานเป็นพิเศษ และมีคดีเป็นจำนวนมากที่การดำเนินคดีจะขึ้นอยู่กับลักษณะเฉพาะของการกระทำความผิดและพฤติกรรมของผู้เสียหาย โดยที่คำให้การของผู้เสียหายมักเป็นศูนย์กลางของพยานหลักฐานที่ใช้ในการดำเนินคดี ซึ่งในการจัดทำ*เอกสารสรุปประเด็นสำคัญของคดี* ฉบับนี้ คณะผู้จัดทำมีความมุ่งหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะก่อให้เกิดความรู้ความเข้าใจอย่างลึกซึ้งในประเด็นที่ได้หยิบยกขึ้นมาวิเคราะห์ และหวังเป็นอย่างยิ่งว่า ผู้ปฏิบัติงาน (Practitioners) ทางด้านกฎหมายอาญาและด้านอื่นๆ จะสามารถเรียนรู้จากบทวิเคราะห์ของคดีที่เกิดขึ้นจริงทั้งหลายเหล่านี้ โดยการใช้เครื่องมือที่ศาลทั่วทุกมุมโลกได้ทำการพัฒนาขึ้นจะทำให้เกิดความรู้ความเข้าใจในหมู่ผู้ปฏิบัติงานว่าพวกเขามีใช่เป็นผู้ที่เผชิญกับรูปแบบและปัญหาที่เกิดขึ้นโดยลำพัง

ในมุมมองของความซับซ้อนของคดีคุ้มครองและความหลากหลายของระบบกฎหมายภายในของแต่ละประเทศซึ่งสอดคล้องกับพิธีสารว่าด้วยการคุ้มครอง ทำให้วัตถุประสงค์ของการจัดทำ*เอกสารสรุปประเด็นสำคัญของคดี* ฉบับนี้จึงมิใช่เป็นการกำหนดกรอบของการดำเนินงานให้กับผู้ปฏิบัติงาน แต่ต้องการที่จะนำเสนอประเด็นปัญหาและรูปแบบของเกี่ยวกับพยานหลักฐานและทำการอธิบายว่าในเขตอำนาจศาลที่แตกต่างกันอาจมีการดำเนินการเกี่ยวกับเรื่องนี้แตกต่างกันอย่างไร เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ดังกล่าวจึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องเน้นย้ำว่าในการวิเคราะห์แต่ละประเด็นปัญหานั้นอาจจะมีได้มีคำตอบของปัญหาที่เกิดขึ้นเพียงคำตอบเดียว แต่จะมีการเพิ่มมูลค่าโดยการนำเสนอความเป็นไปได้และใช้เป็นเครื่องมือในการดำเนินคดีเพื่อเพิ่มระดับของความตระหนักรู้ประเด็นปัญหาหลักที่เกิดขึ้นซ้ำกันในคดีคุ้มครองทั่วโลก

เอกสารสรุปประเด็นสำคัญของคดี นี้เกิดขึ้นจากการที่สำนักงานว่าด้วยยาเสพติดและอาชญากรรมแห่งสหประชาชาติ (UNODC) ตระหนักถึงความต้องการของผู้ปฏิบัติงานซึ่งทำงานด้านการต่อต้านการค้ามนุษย์ในการมีเครื่องมือสำหรับใช้ในการแก้ปัญหาเกี่ยวกับพยานหลักฐานที่เกิดขึ้นในคดีคุ้มครอง ดังนั้น *เอกสารสรุปประเด็นสำคัญของคดี* จึงมีวัตถุประสงค์ประการแรกและประการสำคัญ คือ การช่วยเหลือผู้ปฏิบัติงานในกระบวนการทางอาญาทั่วโลกในการดำเนินการเกี่ยวกับประเด็นปัญหาทางด้าน

พยานหลักฐานที่เกิดขึ้นในคดีค้ามนุษย์ โดยมีสมมติฐานว่า มีประเด็นปัญหาเฉพาะเรื่องที่เกิดขึ้นซ้ำกัน และเป็นศูนย์กลางซึ่งนำความสำเร็จหรือความล้มเหลวในการดำเนินคดีค้ามนุษย์ โดยมีความมุ่งหวังในการเพิ่มประสิทธิภาพให้กับผู้ปฏิบัติงานให้มีทางออกในการแก้ไขปัญหาอย่างสร้างสรรค์มากที่สุดเท่าที่จะเป็นไปได้ ซึ่งทางออกเหล่านี้ได้มีการดำเนินคดีและทดสอบใช้ในคดีที่เกิดขึ้นจริงในศาลทั่วโลก และด้วยการใช้เครื่องมือเหล่านี้ ผู้ปฏิบัติงานจะได้รับแรงบันดาลใจในการ“คิดนอกกรอบ” เมื่อเผชิญหน้ากับปัญหาที่เกี่ยวข้องกับพยานหลักฐานที่มักเกิดขึ้นในคดีค้ามนุษย์

ในขณะเดียวกัน *เอกสารสรุปประเด็นสำคัญของคดีฉบับนี้* พยายามที่จะทำหน้าที่ในการส่งสัญญาณบอกกับผู้ปฏิบัติงานว่า หากทำการพิจารณาเพียงผิวเผินอาจพบว่าพยานหลักฐานหนึ่งๆ ถือเป็นจุดอ่อนของคดี แต่เมื่อพิจารณาให้ลึกจะพบว่า สิ่งที่เป็นจุดอ่อนเหล่านั้นอาจกลับกลายเป็นจุดแข็งของการดำเนินคดีขึ้นก็เป็นได้ ตัวอย่างเช่น ข้อเท็จจริงที่ว่าผู้เสียหายไม่ยอมหลบหนีต่างๆ ที่มีโอกาสที่อาจหลบหนีได้ ซึ่งในตอนแรกดูเหมือนว่าข้อเท็จจริงนี้เป็นจุดอ่อนของคดีเป็นอย่างมาก แต่ข้อเท็จจริงนี้อาจเป็นสิ่งบ่งชี้ว่าผู้ค้ามนุษย์ทำการควบคุมผู้เสียหายในระดับรุนแรง ในกรณีที่ผู้เสียหายให้การโดยไม่สอดคล้องต้องตรงกัน อาจทำให้ดูเหมือนว่าเป็นจุดอ่อนของการดำเนินคดี แต่ข้อเท็จจริงนี้อาจทำให้คดีมีความแข็งแกร่งมากขึ้นหากว่าได้มีการนำเสนอข้อเท็จจริงในเชิงที่ว่า คำให้การของผู้เสียหายเป็นไปโดยอิสระอย่างแท้จริง ผู้เสียหายมิได้ถูกชักจูงให้ขึ้นให้การภายใต้การชี้นำของผู้อื่น จึงถือได้ว่าเป็นข้อเท็จจริงที่ได้จากผู้เสียหายอย่างแท้จริง ในกรณีของการข่มขู่ซึ่งอาจดูเหมือนว่าเป็นเรื่องที่ไร้เหตุผลหรือมากเกินไปจนไม่น่าเชื่อถือ อาจกลายเป็นการข่มขู่ที่น่าหวาดกลัวหากว่าได้ทำการพิจารณาตามบริบทของวัฒนธรรมและการมองโลกของผู้เสียหาย ซึ่งบทเรียนประการสำคัญในการดำเนินคดีค้ามนุษย์ คือ จะต้องพิจารณาสถานการณ์ให้รอบด้านเพื่อทำการชั่งน้ำหนักว่าพยานหลักฐานชิ้นใดเป็นพยานหลักฐานที่สำคัญ

อย่างไรก็ตาม แม้ว่าวัตถุประสงค์ของการจัดทำ*เอกสารสรุปประเด็นสำคัญของคดีฉบับนี้* คือ การให้ความช่วยเหลือแก่ผู้ปฏิบัติงานในกระบวนการยุติธรรมทางอาญา แต่ข้อมูลในเอกสารนี้ถือได้ว่าเป็นสิ่งที่มีคุณประโยชน์ต่อผู้มีส่วนได้เสียอื่นๆ ซึ่งรวมถึง ผู้กำหนดนโยบาย ผู้ออกกฎหมาย นักวิจัย นักศึกษา อาจารย์ ผู้ให้บริการ ผู้ตรวจแรงงาน และเจ้าหน้าที่ผู้บังคับใช้กฎหมายจากหลายภาคส่วน ตลอดจนผู้ที่ทำหน้าที่เกี่ยวข้องกับการให้ความช่วยเหลือแก่ผู้เสียหายและต้องการที่จะมีความเข้าใจที่มากขึ้นเกี่ยวกับประเด็นข้อท้าทายและโอกาสในการแก้ไขปัญหาการค้ามนุษย์

ตามที่ได้ระบุไว้ตอนต้นว่า เอกสารสรุปประเด็นสำคัญของคดีนี้มีข้อจำกัดบางประการ ซึ่งหนึ่งในข้อจำกัด คือ เนื้อหาของการวิเคราะห์จะจำกัดอยู่เฉพาะแต่ประเด็นที่เกี่ยวกับพยานหลักฐานเท่านั้น ซึ่งโดยทั่วไป การวิเคราะห์ประเด็นของคดีจะมีหลายมุมมองและหลายลำดับชั้น ซึ่งแม้ว่ามันเป็นสิ่งที่สมควรจะทำการวิเคราะห์ในหลายมุมมองมากขึ้นก็ตาม แต่ก็มิได้มีการวิเคราะห์ในมุมมองอื่นรวมไว้ในเอกสารสรุปประเด็นสำคัญของคดีฉบับนี้ ซึ่งประเด็นหนึ่งที่น่าสนใจ คือ มาตรการปกป้องผู้เสียหายอาจส่งผลกระทบต่อการให้ความร่วมมือและคุณภาพของคำให้การของผู้เสียหายในชั้นศาล หรือ ในกรณีที่มีการค้ามนุษย์มีความเกี่ยวเนื่องระหว่างประเทศ โดยผู้เสียหายถูกนำพามาจากประเทศหนึ่ง ขนย้ายผ่านประเทศหนึ่ง และถูกแสวงหาประโยชน์โดยมิชอบในประเทศที่สาม ประเด็นเช่นนี้ทำให้เกิดข้อท้าทายเป็นพิเศษในการศึกษานอกจากนี้ ในการประชุมกลุ่มผู้เชี่ยวชาญที่ได้จัดขึ้นเพื่อจัดทำร่างเอกสารสรุปประเด็นสำคัญของคดี เมื่อเดือนพฤษภาคม 2557 ณ กรุงเวียนนา ได้มีการเสนอแนะหัวข้อศึกษาเพิ่มเติมในอีกหลายหัวข้อ ได้แก่ กรณีจำเลยเป็นองค์กรอาชญากรรม นิติบุคคล และเจ้าหน้าที่ของรัฐ กรณีที่มีการให้สินบน แต่เป็นที่น่าเสียดายว่าข้อเสนอแนะเหล่านี้เป็นสิ่งนอกเหนือจากกรอบของการจัดทำเอกสารสรุปประเด็นสำคัญของคดีฉบับนี้ แต่คณะผู้จัดทำก็หวังเป็นอย่างยิ่งว่า การจัดทำเอกสารสรุปประเด็นสำคัญของคดีฉบับนี้จะเป็นโครงการแรกในอีกหลายโครงการที่ได้ดำเนินการต่อไปในอนาคต

คดีส่วนมากที่ได้มีการวิเคราะห์ในเอกสารสรุปประเด็นสำคัญของคดีฉบับนี้ ได้มาจากฐานข้อมูลคดีค้ามนุษย์ของ UNODC ซึ่งเป็นฐานข้อมูลที่สามารถเข้าถึงได้โดยไม่มีค่าใช้จ่ายที่ www.unodc.org/cld นอกจากนี้ ข้อมูลเกี่ยวกับกฎหมายการค้ามนุษย์และกฎหมายอาญาของประเทศต่างๆ มีปรากฏอยู่ในฐานข้อมูล Sherloc (Sharing Electronic Resources and Laws on Crime) ซึ่งเป็นฐานข้อมูลของ UNODC <http://www.unodc.org/cld/index-sherloc.aspx> ซึ่งทั้งสองฐานข้อมูลดังกล่าวจะมีการปรับปรุงและเพิ่มเติมอยู่เสมอเพื่อให้ง่ายต่อการค้นหา จึงสามารถใช้ประกอบการศึกษาเอกสารสรุปประเด็นสำคัญของคดีฉบับนี้ได้เป็นอย่างดี

1. ความเป็นมา (Background)

1.1 บทนำ (Introduction)

คำจำกัดความของการค้ามนุษย์ ตามที่กำหนดในมาตรา 3 ของพิธีสารของสหประชาชาติว่าด้วยการป้องกัน การปราบปราม และการลงโทษการค้ามนุษย์โดยเฉพาะการกระทำต่อสตรีและเด็ก (The United Nation Protocol to Prevent, Suppress, and Punish Trafficking in Persons, especially Women and Children) ซึ่งเป็นพิธีสารเพิ่มเติมอนุสัญญาสหประชาชาติเพื่อต่อต้านอาชญากรรมข้ามชาติที่จัดตั้งในลักษณะองค์กร (United Nations Convention against Transnational Organized Crime) ระบุว่า การค้ามนุษย์ประกอบด้วย 3 องค์ประกอบ คือ (ก) “การกระทำ (act)” ที่เป็นการจัดหา การขนส่ง การส่งต่อ การจัดให้อยู่อาศัยหรือการรับไว้ซึ่งบุคคล (ข) “วิธีการกระทำความผิด (means)” เพื่อให้การกระทำความผิดสำเร็จ ด้วยการใช่วิธีการขู่เข็ญ หรือด้วยการใช้กำลัง หรือด้วยการบีบบังคับในรูปแบบอื่นใด ด้วยการลักพาตัว ด้วยการฉ้อโกง ด้วยการหลอกลวง ด้วยการใช้อำนาจโดยมิชอบ หรือด้วยการใช้สถานะของความเปราะบาง (vulnerability) หรือ การให้หรือรับเงินหรือผลประโยชน์อื่นใด เพื่อให้ได้มาซึ่งความยินยอมของบุคคลผู้มีอำนาจควบคุมบุคคลอื่น และ (ค) “วัตถุประสงค์ (purpose)” (ของการกระทำ/วิธีการ) เพื่อการแสวงหาประโยชน์โดยมิชอบ (exploitation) ซึ่งในทางกฎหมายระหว่างประเทศ การกระทำที่จะเป็นความผิดค้ามนุษย์จะต้องมีองค์ประกอบทั้งสามข้างต้นปรากฏ ยกเว้นในกรณีที่เป็นการค้ามนุษย์เด็กที่ไม่จำเป็นต้องมีการพิสูจน์ว่าการกระทำผิดนั้นๆ เป็นการกระทำด้วย “วิธีการกระทำความผิด” ตามที่กำหนดไว้หรือไม่ ในขณะที่เดียวกันหากว่ามีการกระทำโดยการใช้ “วิธีการ” ข้างต้นแล้วจะไม่สามารถยกความยินยอมของผู้เสียหายขึ้นเป็นข้อต่อสู้ได้เลย

องค์ประกอบความผิดฐานค้ามนุษย์ตามที่กำหนดในพิธีสารว่าด้วยการค้ามนุษย์

พิธีสารกำหนดให้มีการพิสูจน์องค์ประกอบความผิดฐานค้ามนุษย์ 3 ข้อ ดังนี้

1. การกระทำ (ACT) (การจัดการ การขนส่ง การส่งต่อ การจัดให้อยู่อาศัยหรือการรับไว้ซึ่งบุคคล)
2. วิธีการกระทำความผิด (MEANS) เพื่อให้การกระทำนั้นสำเร็จลง (ด้วยการใช้วิธีการขู่เข็ญ หรือด้วยการใช้กำลัง หรือด้วยการบีบบังคับในรูปแบบอื่นใด ด้วยการลักพาตัว ด้วยการฉ้อโกง ด้วยการหลอกลวง ด้วยการใช้อำนาจโดยมิชอบหรือด้วยการใช้สถานะของความเปราะบาง (vulnerability) หรือ การให้หรือรับเงินหรือผลประโยชน์อื่นใด เพื่อให้ได้มาซึ่งความยินยอมของบุคคลผู้มีอำนาจควบคุมบุคคลอื่น) และ
3. มุ่งประสงค์ในการแสวงหาประโยชน์โดยมิชอบ (PURPOSE of EXPLOITATION) (อย่างน้อยเป็นการแสวงหาประโยชน์โดยมิชอบจากการค้าประเวณีของบุคคลอื่น หรือการแสวงหาประโยชน์โดยมิชอบทางเพศในรูปแบบอื่น การบังคับใช้แรงงานหรือบริการ การเอาคนลงเป็นทาสหรือการกระทำอื่นใดที่เสมือนการเอาคนลงเป็นทาส การทำให้ตกอยู่ใต้อำนาจบังคับ หรือการตัดอวัยวะออกจากร่างกาย)

องค์ประกอบความผิดฐานค้ามนุษย์เด็ก

กรณีการค้ามนุษย์เด็ก คำนิยามของการค้ามนุษย์กำหนดว่า ไม่จำเป็นต้องมีองค์ประกอบของวิธีการกระทำความผิด (MEANS) แต่จะต้องมีองค์ประกอบของการกระทำ (ACT) และวัตถุประสงค์ในการแสวงหาประโยชน์โดยมิชอบ (PURPOSE of EXPLOITATION)

ความไม่เกี่ยวข้องกันประเด็นแห่งคดีของความยินยอมของผู้เสียหาย

พิธีสารว่าด้วยการค้ามนุษย์ระบุว่า เมื่อปรากฏว่ามีวิธีการกระทำความผิดแล้ว ความยินยอมของผู้เสียหายเป็นสิ่งที่ไม่เกี่ยวข้องกันประเด็นแห่งคดี

พิธีสารว่าด้วยการค้ามนุษย์มีผลใช้บังคับเป็นเวลานานเกินกว่าสิบปี และมีประเทศเป็นจำนวนมากยอมรับผูกพันตามพิธีสารฉบับนี้¹ แม้ว่าจำนวนของรัฐสมาชิกของพิธีสารดังกล่าวจะสูงขึ้นและมีการออกกฎหมายในประเทศกำหนดให้การค้ามนุษย์เป็นการกระทำผิดทางอาญาในหลายประเทศมากขึ้นก็ตาม² แต่ปรากฏว่ายังคงมีประเด็นท้าทายเกี่ยวกับการบังคับการให้เป็นไปตามกฎหมาย ซึ่งประเด็นทางด้านพยานหลักฐาน นับว่าเป็นประเด็นปัญหาสำคัญที่เกิดขึ้นในกระบวนการยุติธรรมทางอาญา ทั้งในขั้นตอนของกระบวนการสืบสวนสอบสวนและการดำเนินคดีค้ามนุษย์

ในความผิดอาญาทุกประเภท การดำเนินคดีจะประสบผลสำเร็จหรือล้มเหลวล้วนแต่ขึ้นอยู่กับคุณภาพและความถูกต้องเหมาะสมของพยานหลักฐานที่ได้ยื่นในชั้นศาล อย่างไรก็ตาม คดีค้ามนุษย์จะมีประเด็นความซับซ้อนของพยานหลักฐานเป็นพิเศษ ซึ่งทุกคดีมักขึ้นอยู่กับความผิดอาญาฐานอื่นและ

¹ ณ วันที่ 1 สิงหาคม 2559 พิธีสารการค้ามนุษย์มีภาคี 169 ประเทศ โปรดดู

https://treaties.un.org/Pages/ViewDetails.aspx?src=TREATY&mtdsg_no=XVIII-12-a&chapter=18&clang=_en. ซึ่งการมีผลบังคับใช้ของพิธีสารการค้ามนุษย์ยังส่งผลกระทบต่อการพัฒนาในระดับภูมิภาคที่นำไปสู่การออกเป็นอนุสัญญาหรือสนธิสัญญาในระดับภูมิภาคหลายฉบับ รวมถึงอนุสัญญาของสภายุโรปว่าด้วยการกระทำเพื่อการต่อต้านการค้ามนุษย์ (The Council of Europe Convention on Action against Trafficking in Human Beings), คำสั่งของรัฐสภาแห่งยุโรปและสภายุโรปที่ 2011/36/EU ลงวันที่ 5 เมษายน พ.ศ. 2554 เรื่อง การป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ และการปกป้องผู้ตกเป็นผู้เสียหายการค้ามนุษย์ ซึ่งมีผลผูกพันประเทศสมาชิกของสหภาพยุโรป, คำปฏิญญาของประชาคมเศรษฐกิจของแอฟริกาตะวันออกประกาศว่าด้วยการต่อต้านการค้ามนุษย์ (ECOWAS), ข้อตกลงของเครือจักรภพของรัฐเอกราช (Commonwealth of Independent States หรือ CIS) ว่าด้วยความร่วมมือในการต่อสู้กับการค้ามนุษย์ ความร่วมมือในการต่อต้านการค้าอวัยวะ เนื้อเยื่อ และร่างกาย, ยุทธศาสตร์แห่งชาติอาหรับเพื่อการต่อต้านการค้ามนุษย์ พ.ศ. 2555 (the Comprehensive Arab Strategy for Combating Trafficking in Human Being of 2012) และกฎหมายต้นแบบของสันนิบาตชาติอาหรับเกี่ยวกับการต่อต้านการค้ามนุษย์ พ.ศ. 2555 (the Arab League Model Law on Combating Human Trafficking of 2012) แผนการทำงานขององค์กรรัฐอเมริกัน (the Organization of American States Work Plan หรือ OAS), อนุสัญญาอาเซียนว่าด้วยการต่อต้านการค้ามนุษย์โดยเฉพาะผู้หญิงและเด็ก (the ASEAN Convention against Trafficking in Persons, Especially Women and Children) และความร่วมมือในระดับภูมิภาคอื่นๆ

² ตามรายงานระดับโลกรื่องการค้ามนุษย์ พ.ศ. 2559 (Global Report on Trafficking in Persons, 2016) ของสำนักงานว่าด้วยยาเสพติดและอาชญากรรมแห่งสหประชาชาติ (UNODC) พบว่า 173 ประเทศจาก 193 ประเทศมีกฎหมายว่าด้วยการค้ามนุษย์ที่เป็นอาชญากรรม

พฤติกรรมของพยาน ซึ่งทำให้การในชั้นศาลของผู้เสียหายถือได้ว่าเป็นศูนย์กลางสำคัญของเรื่องพยานหลักฐาน ดังนั้น ความเข้าใจประเด็นปัญหาและการเรียนรู้จากคดีที่เกิดขึ้นจริง ถือว่ามีความสำคัญเป็นอย่างมาก เอกสารสรุปประเด็นสำคัญของคดีฉบับนี้มีความมุ่งหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะสามารถมีส่วนช่วยเหลือผู้ปฏิบัติการในการดำเนินคดีอาญาและเจ้าหน้าที่ปฏิบัติการด้านอื่นๆ ให้สามารถดำเนินคดีค้ำมนุษย์ได้ดียิ่งขึ้น โดยการทำให้พวกเขาสามารถเรียนรู้จากการพิจารณาพิพากษาคดีในเขตอำนาจศาลต่าง ๆ ที่ต้องประสบปัญหาแบบเดียวกัน

อย่างไรก็ตาม วัตถุประสงค์ของ เอกสารสรุปประเด็นสำคัญของคดี มิได้มีความมุ่งหวังไปในทางการเป็นกรอบกำหนดการดำเนินงานของผู้ปฏิบัติการ แต่มีความมุ่งหวังที่จะนำเสนอปัญหาและรูปแบบเกี่ยวกับพยานหลักฐาน แล้วทำการอธิบายวิธีที่แต่ละเขตอำนาจศาลที่แตกต่างกันได้กล่าวอ้างถึง วิธีการที่นำเสนอตามเอกสารนี้ยอมรับว่าในบางกรณีอาจจะไม่มีคำตอบในการแก้ปัญหา แต่อย่างไรก็ตามยังคงเป็นการช่วยเพิ่มมูลค่า โดยการแสดงให้เห็นถึงหนทางที่มีความเป็นไปได้ เพื่อสร้างความตระหนักถึงประเด็นปัญหา และเป็นแนวทางชี้แนะแก่ผู้ปฏิบัติงานถึงความเป็นไปได้ในการแก้ไขปัญหาอย่างสร้างสรรค์

คดีต่างๆ ที่ได้มีการวิเคราะห์ส่วนใหญ่เป็นคดีที่ได้รับข้อมูลจากฐานข้อมูลคดีค้ำมนุษย์ของสำนักงานว่าด้วยยาเสพติดและอาชญากรรมแห่งสหประชาชาติ หรือ United Nations Office on Drugs and Crime (ต่อไปเรียก “UNODC”) นอกจากนี้ UNODC ได้ดำเนินการจัดประชุมกลุ่มผู้เชี่ยวชาญในการปฏิบัติงานจากทั่วทุกมุมโลกมาจากหลากหลายระบบกฎหมายเพื่อทำการตรวจสอบเอกสารคดี และให้ข้อมูลเพิ่มเติมเกี่ยวกับคดีที่เกิดขึ้นในเขตอำนาจศาลของผู้เชี่ยวชาญแต่ละท่าน

นอกจากการศึกษาวิเคราะห์คดีการค้ำมนุษย์แล้ว ในเอกสารสรุปประเด็นสำคัญของคดียังได้มีการศึกษาวิเคราะห์คดีอาญาที่เกี่ยวข้องกัน ได้แก่ ความผิดเกี่ยวกับทาส (slavery) แรงงานบังคับ (forced labour) และการทำให้บุคคลอยู่ในสภาพการเป็นทาสโดยไม่สมัครใจ (involuntary servitude)³

³ อาชญากรรมเหล่านี้อาจเป็นหัวข้อของอนุสัญญาระหว่างประเทศอื่น ๆ ได้แก่ อนุสัญญาว่าด้วยแรงงานบังคับหรือการบังคับใช้แรงงาน (The Convention concerning Forced or Compulsory Labor, 39 UNTS 55, ILO No. 29) อนุสัญญาว่าด้วยการปราบปรามการค้าทาสและการนำคนลงเป็นทาส (Convention to Suppress the Slave Trade and Slavery, 60 LNTS 253) และอนุสัญญาเพิ่มเติมว่าด้วยการยกเลิกทาส การค้าทาส และการดำเนินการและการปฏิบัติเยี่ยงทาส (the

ซึ่งความผิดอาญาเหล่านี้มีความเกี่ยวเนื่องกันหลายประการ กล่าวคือ *ประการแรก* เป็นการกระทำความผิดอาญาที่มีความเกี่ยวเนื่องกัน และเป็นการปกป้องคุณค่าแบบเดียวกันเกี่ยวกับการมีความเป็นอิสระเหนือตนเอง เสรีภาพและศักดิ์ศรีของความเป็นมนุษย์⁴ ด้วยเหตุนี้ มันจึงเป็นสิ่งที่เป็ประโยชน์อย่างมากในการออกกฎหมายหรือแก้ไขกฎหมายเกี่ยวกับความผิดต่างๆ ข้างต้น⁵ *ประการที่สอง* ความผิดอาญาที่เกี่ยวข้องกันเหล่านี้ต่างมีวัตถุประสงค์ในการแสวงหาประโยชน์โดยมิชอบซึ่งเป็นไปตามที่กำหนดในพิธีสารว่าด้วยการค้ามนุษย์ ดังนั้น การวิเคราะห์คดีบรรทัดฐาน (case law) จึงก่อให้เกิดการเรียนรู้อย่างมาก ประการสุดท้าย คือ ปัญหาของพยานหลักฐานในคดีเหล่านี้มีความคล้ายคลึงกัน และด้วยความคล้ายคลึงของการกระทำความผิดเหล่านี้ จึงได้มีการรวบรวมคดีเกี่ยวกับการกระทำความผิดฐานค้าประเวณีรวมเข้ามาไว้ใน*เอกสารสรุปประเด็นสำคัญของคดี* เนื่องจากความรุนแรงของคดีและมีองค์ประกอบของความผิดที่คล้ายคลึงกับการค้ามนุษย์

การที่ได้ทำการศึกษาคดีเกี่ยวกับความผิดอาญาที่เกี่ยวข้องเนื่งนั้น มิได้หมายความว่า มีความไม่ชัดเจนในการแยกแยะความแตกต่างระหว่างการกระทำความผิดอาญาที่เกี่ยวข้องเนื่ง กับความผิดฐานค้ามนุษย์ ซึ่งเจ้าหน้าที่ตำรวจ พนักงานอัยการ และศาลจะต้องพิจารณาองค์ประกอบความผิดอาญาเพื่อ

Supplementary Convention on the Abolition of Slavery, the Slave Trade, and Institutions and Practices Similar to Slavery, 226 UNTS 3)

⁴ คำว่า "ศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์" หรือ "สิทธิมนุษยชนและเสรีภาพ" ปรากฏในกฎหมายการค้ามนุษย์ในหลายประเทศ ตัวอย่างเช่น มาตรา 7 ของกฎหมายการค้ามนุษย์ของประเทศชูดาน, ปรากฏในบทนำของกฎหมายการค้ามนุษย์ของอินโดนีเซีย, มาตรา 2 ของกฎหมายว่าด้วยการค้ามนุษย์ พ.ศ. 2548 ของประเทศมอลโดวา, กฎหมายว่าด้วยต่อต้านการค้ามนุษย์ของประเทศโคลอมเบีย เดือนสิงหาคม โดยคำว่า "ศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์" มีปรากฏใน หมวดที่ 2 ของกฎหมายว่าด้วยการค้ามนุษย์ พ.ศ. 2555 ของประเทศฟิลิปปินส์ ซึ่งในกฎหมายว่าด้วยการค้ามนุษย์และ "อาชญากรรมที่เกี่ยวข้อง" ในหลายมาตราได้มีการกล่าวถึง "ความผิดต่อมวลมนุษยชาติ" (บทที่ 8 แห่งประมวลกฎหมายอาญาของออสเตรเลีย รวมถึง ส่วนที่ (Division) 270 ในหัวข้อ "เงื่อนไขการเป็นทาส และลักษณะที่คล้ายทาส" และ ส่วนที่ 271 เรื่อง "การค้ามนุษย์และแรงงานขัดหนี้ (Debt Bondage)" หรือ "การละเมิดเสรีภาพ" (มาตรา 7 ของส่วนที่ 2 ของกฎหมายอาญาของอิสราเอลซึ่งรวมถึง การค้ามนุษย์ การนำคนลงเป็นทาส, การบังคับใช้แรงงาน, ลักพาตัวเพื่อวัตถุประสงค์ในการค้ามนุษย์)

⁵ นอกจากกฎหมายของประเทศอิสราเอลและออสเตรเลียแล้ว ยังสามารถดูตัวอย่างได้จาก กฎหมายอาญาของนอร์เวย์ที่ การค้ามนุษย์และการนำคนลงเป็นทาส (มาตรา 224 และ 225 ตามลำดับ) และกฎหมายอาญาของฟินแลนด์ที่เกี่ยวกับความผิดว่าด้วยสิทธิเสรีภาพและการค้ามนุษย์ (บทที่ 27, ส่วนที่ 1 และ 3 ตามลำดับ)

พิจารณาตัดสินว่าเป็นการกระทำความผิดอาญาฐานใด และจะทำการพิจารณาคดีให้ถูกต้องเหมาะสมกับข้อเท็จจริงที่เกิดขึ้นในคดีได้อย่างไร ทั้งนี้ ไม่ว่าผลการพิจารณาคดีจากการพิจารณาพยานหลักฐานจะเป็นเช่นไร ผู้ปฏิบัติงานก็สามารถเรียนรู้ได้จากความผิดอาญาที่เกี่ยวข้องกัน โดยในทุกคดีที่ได้มีการวิเคราะห์ใน *เอกสารสรุปประเด็นสำคัญของคดี* ล้วนเป็นคดีที่มีความชัดเจนในข้อกล่าวหา

คดีส่วนใหญ่ที่ได้มีการวิเคราะห์ใน *เอกสารสรุปประเด็นสำคัญของคดี* เป็นคดีเกี่ยวกับการข้ามชายเพื่อการแสวงหาประโยชน์ทางเพศหรือ การแสวงหาประโยชน์ด้านแรงงาน ซึ่งดูเหมือนว่าในปัจจุบันศาลได้มีการวินิจฉัยคดีเหล่านี้อย่างเต็มที่

เนื่องจาก *เอกสารสรุปประเด็นสำคัญของคดี* มีวัตถุประสงค์อย่างเฉพาะเจาะจงในการวิเคราะห์ประเด็นปัญหาเกี่ยวกับพยานหลักฐานในคดีข้ามชายเท่านั้น ดังนั้น จึงมิได้มีการวิเคราะห์ประเด็นปัญหาพยานหลักฐานทั่วไป เช่น การรับฟังคำสารภาพของจำเลย หน้าที่ในการนำสืบพยานหลักฐาน หรือความน่าเชื่อถือของพยาน เว้นแต่ในบางคดีที่มีมุมมองที่เกี่ยวข้องเป็นการเฉพาะกับคดีข้ามชายหรือคดีอาญาเกี่ยวเนื่องกัน

ในขณะที่บางคดีจะมีการอ้างอิงถึงชื่อคดีโดยใช้ชื่อของจำเลย บางคดีอาจใช้เพียงตัวเลข ทั้งนี้ เป็นไปตามกฎ และระเบียบของแต่ละประเทศ

ในระหว่างที่มีการประชุมกลุ่มผู้เชี่ยวชาญเพื่อทำการพิจารณาทบทวนเนื้อหาในเอกสารสรุปประเด็นสำคัญของคดี ได้มีข้อเสนอแนะให้ทำการวิเคราะห์เพิ่มเติมในหลายหัวข้อ ได้แก่ องค์กรอาชญากรรม กรณีจำเลยเป็นนิติบุคคล กรณีเจ้าหน้าที่ของรัฐตกเป็นจำเลย และคดีที่มีเรื่องการทุจริตของเจ้าหน้าที่ของรัฐเข้ามาเกี่ยวข้อง นอกจากนี้ ในกรณีที่เป็นความผิดข้ามชายที่เกิดขึ้นระหว่างประเทศ (trans-national) มักจะมีการพิจารณาวิเคราะห์ในเชิงลึกของเนื้อหา เช่นเดียวกับในประเด็นที่มีการใช้การแต่งงานหรือการรับบุตรบุญธรรมเป็นเครื่องมือในการกระทำความผิดฐานข้ามชาย หรือกรณีของการอุ้มบุญ หรือการบังคับให้ทำแท้ง (forced abortion)⁶ ซึ่งจะมีการวิเคราะห์ในบริบทที่มีความเกี่ยวข้องกับการ

---

⁶ กรณีตัวอย่าง โปรตุเกส รายงานระดับชาติของประเทศเนเธอร์แลนด์ (the Netherlands National Rapporteur Reports) <https://www.dutchrapporteur.nl/Publications/RemovalofOrgansandForcedSurrogacy/index.aspx>

กระทำผิดฐานค้ามนุษย์ ยิ่งไปกว่านั้น ได้มีการวิเคราะห์เกี่ยวกับความแตกต่างที่สำคัญที่เป็นจุดแบ่งแยกระหว่างความผิดฐานค้ามนุษย์กับความผิดอาญฐานอื่น เช่น หากเป็นกรณี “เป็นเพียงแค” การบังคับใช้แรงงานหรือการค้าประเวณี ก็จะมีการวิเคราะห์ในเชิงลึกของรายละเอียดปลีกย่อยประกอบด้วย

ถึงแม้ว่าสิ่งเหล่านี้เป็นหัวข้อที่สำคัญ แต่เนื่องจากหัวข้อเหล่านี้มีความซับซ้อน และด้วยเหตุที่ต้องจำกัดความยาวของเนื้อหาในเอกสารฉบับนี้ จำเป็นต้องตัดสินใจเอาหัวข้อเหล่านี้ไปบรรจุในเอกสารสรุปประเด็นสำคัญของคดีฉบับอื่นที่จะได้จัดทำต่อไปในภายหน้า อย่างไรก็ตาม ในบางหัวข้อ เช่น องค์การอาชญากรรม ได้มีการวิเคราะห์ไว้แล้วในหัวข้อเกี่ยวกับ “วงจรของการค้ามนุษย์ (the chain of traffic)”

แม้ว่าแหล่งที่มาของข้อมูลใน *เอกสารสรุปประเด็นสำคัญของคดี* ฉบับนี้ส่วนใหญ่ได้มาจากคดีที่ได้มีการพิจารณาพิพากษาในศาล แต่เพื่อก่อให้เกิดความรู้ความเข้าใจในการบังคับใช้กฎหมายในแต่ละประเด็นอย่างชัดเจน ได้มีการอ้างอิงข้อมูลจาก หนังสือ รายงาน บทความ และคู่มือ ประกอบด้วย

1.2 ข้อกำหนดและวิธีการ (Mandate and procedure)

ในฐานะที่ UNODC เป็นองค์กรที่ทำหน้าที่ในการดูแลการบังคับการให้เป็นไปตามอนุสัญญาสหประชาชาติเพื่อการต่อต้านอาชญากรรมข้ามชาติ และพิธีสารเพิ่มเติมต่างๆ เช่น พิธีสารว่าด้วยการค้ามนุษย์ UNODC จึงมีหน้าที่ในการสนับสนุนรัฐสมาชิกให้สามารถปฏิบัติการตามพันธกรณีในอนุสัญญาและพิธีสารเพิ่มเติม ซึ่งการสนับสนุนการปฏิบัติตามพันธกรณี หมายรวมถึง ความพยายามในการป้องกันและต่อต้านการค้ามนุษย์ การป้องกันและช่วยเหลือผู้เสียหายจากการค้ามนุษย์ การดำเนินคดีกับผู้ค้ามนุษย์ การผดุงความยุติธรรม การทำให้แน่ใจว่ากระบวนการยุติธรรมทางอาญามีการตอบสนองอย่างมีประสิทธิภาพ และการส่งเสริมความร่วมมือกันระหว่างรัฐสมาชิกและผู้มีส่วนได้เสียเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ดังกล่าว

ในขณะที่จำนวนประเทศที่ให้สัตยาบันต่อพิธีสารว่าด้วยการค้ามนุษย์มีเพิ่มขึ้นทุกปี และในปัจจุบันประเทศสมาชิกส่วนใหญ่ได้ทำการออกกฎหมายภายในประเทศว่าด้วยการต่อต้านการค้ามนุษย์ แต่ปรากฏว่า การบังคับใช้กฎหมายดังกล่าวมีข้อจำกัด จากรายงานการค้ามนุษย์ทั่วโลก พ.ศ. 2555 ของ UNODC (The 2012 UNODC Global Report on Trafficking in Persons)⁷ พบว่า ร้อยละ 16 ไม่มีการบันทึกสถิติของการลงโทษผู้กระทำความผิดฐานค้ามนุษย์ และร้อยละ 23 ได้มีการบันทึกการลงโทษผู้กระทำความผิดน้อยกว่า 10 คดี ในรายงานของ UNODC เกี่ยวกับการค้ามนุษย์ทั่วโลก พ.ศ. 2557⁸ พบว่า ระหว่าง พ.ศ. 2553 และ 2555 จากข้อมูลที่ได้รับจาก 128 ประเทศ พบว่า ร้อยละ 15 ไม่มีการรายงานการลงโทษผู้กระทำความผิดฐานค้ามนุษย์เลย และร้อยละ 40 มีการรายงานการลงโทษผู้กระทำความผิดฐานค้ามนุษย์น้อยกว่า 10 คดี ซึ่งสถิติของการลงโทษผู้กระทำความผิดฐานค้ามนุษย์ในระดับต่ำเช่นนี้ ได้รับการยืนยันอีกครั้งจากการเก็บข้อมูลของ UNODC ในการจัดทำรายงานการค้ามนุษย์ทั่วโลก พ.ศ. 2559 (The 2016 Global Report)

ในส่วนของการดำเนินคดีอาญา (prosecution) และการพิพากษาลงโทษ (conviction) ปรากฏว่า มีความรู้ในระดับนานาชาติน้อยมากในเรื่องเกี่ยวกับเรื่องการบังคับใช้กฎหมายของเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงาน ปัจจัยสำคัญที่ทำให้การดำเนินคดีอาญาประสบผลสำเร็จ (หากมี) และอุปสรรคสำคัญต่อการบังคับใช้กฎหมาย (หากมี)

เพื่อเป็นการช่วยเหลือและสนับสนุนให้รัฐสมาชิกสามารถดำเนินการให้เป็นไปตามพันธกรณีของพิธีสารว่าด้วยการค้ามนุษย์ ทาง UNODC ได้จัดทำฐานข้อมูลกฎหมายที่ได้จากคำพิพากษาบรรทัดฐาน (Case Law Database, www.unodc.org/cld) หรือ ฐานข้อมูลคดีค้ามนุษย์ ซึ่งเป็นการรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับการดำเนินคดีค้ามนุษย์และคดีอาญาอื่นที่เกี่ยวข้องกันที่ได้มาจากการดำเนินคดีอาญาและการพิพากษาลงโทษในศาลทั่วโลก โดยที่บุคคลทั่วไปสามารถเข้าข้อมูลในฐานข้อมูลคดีนี้ได้ โดยเริ่มเปิดให้บริการฐานข้อมูลคดีค้ามนุษย์เมื่อเดือนตุลาคม พ.ศ. 2554 ด้วยความมุ่งหวังให้บรรดาผู้พิพากษา พนักงานอัยการ ผู้ขับเคลื่อนนโยบาย นักวิจัย และผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการแก้ไขปัญหาการค้า

⁷ สามารถเข้าถึง รายงานของ UNODC เกี่ยวกับการค้ามนุษย์ของโลก ปี 2555 ได้ที่

https://www.unodc.org/documents/data-and-analysis/glotip/Trafficking_in_Persons_2012_web.pdf

⁸ สามารถเข้าถึง รายงานของ UNODC เกี่ยวกับการค้ามนุษย์ของโลก ปี 2557 ได้ที่

https://www.unodc.org/documents/data-and-analysis/glotip/GLOTIP_2014_full_report.pdf

มนุษย์ สามารถเข้าถึงข้อมูลทำให้เกิดการเรียนรู้เกี่ยวกับรูปแบบของการค้ำมนุษย์ อุปสรรค และการแก้ไข ปัญหาการดำเนินคดีค้ำมนุษย์ในประเทศต่างๆ โดยที่ วัตถุประสงค์สูงสุดของการจัดทำฐานข้อมูลกฎหมายที่ได้จากคำพิพากษาบรรทัดฐาน คือ การเพิ่มขึ้นของจำนวนการสืบสวนคดีค้ำมนุษย์ การดำเนินคดี และการพิพากษาลงโทษผู้กระทำความผิดฐานค้ำมนุษย์ทั่วโลก โดยเมื่อเดือนสิงหาคม พ.ศ. 2559 ได้มีข้อมูลของคดีค้ำมนุษย์ประมาณ 1,311 คดีจากศาลใน 90 ประเทศ และ ศาลระหว่างประเทศหรือองค์กรตุลาการที่จัดตั้งขึ้นโดยสนธิสัญญาจำนวน 3 ศาล

ฐานข้อมูลคดีค้ำมนุษย์ ได้รับการยอมรับจากคณะทำงานด้านการค้ำมนุษย์โดยรับรองในการประชุมครั้งที่ 4 พ.ศ. 2554 โดยมีข้อเสนอแนะหนึ่งสำหรับเสนอในการประชุมของภาคีสมาชิกอนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยการต่อต้านอาชญากรรมข้ามชาติ ดังนี้ “ในการประชุม ควรเรียกร้องให้รัฐสมาชิกให้การสนับสนุนและทำการจัดส่งข้อมูลการดำเนินคดีไปยังฐานข้อมูลคดีค้ำมนุษย์ของ UNODC เพื่อจะได้มีการศึกษาทบทวน และระบุแนวโน้มใหม่และแนวปฏิบัติที่ดีจากคดีเหล่านั้น”⁹

เพื่อให้สอดคล้องกับข้อแนะนำข้างต้น ในเดือนกันยายน พ.ศ. 2555 ทาง UNODC ได้จัดการประชุมกลุ่มผู้เชี่ยวชาญ เพื่อทำการพัฒนาฐานข้อมูลกฎหมายคดีค้ำมนุษย์ของ UNODC โดยต้องการให้ได้ความเห็นของผู้เชี่ยวชาญเกี่ยวกับการดำเนินการจัดทำฐานข้อมูลกฎหมายคดีค้ำมนุษย์ในขั้นตอนต่อไป ซึ่งการประชุมกลุ่มผู้เชี่ยวชาญนี้เป็นการประชุมแลกเปลี่ยนความคิดเห็นของผู้ปฏิบัติงานทั้งจากฝ่ายรัฐบาลและองค์กรภาคประชาสังคม นักวิชาการ และสำนักงานกฎหมาย เพื่อให้ได้คำแนะนำสำหรับการพัฒนาฐานข้อมูลยุติธรรม และการจัดทำกรวิเคราะห์ประเด็นสำคัญของคดีค้ำมนุษย์

จากนั้น UNODC ได้ดำเนินการจัดประชุมกลุ่มผู้เชี่ยวชาญขึ้นที่สำนักงานใหญ่ของ UNODC ในกรุงเวียนนา ระหว่างวันที่ 6 – 8 พฤษภาคม พ.ศ. 2557 เพื่อทำการพัฒนา *เอกสารสรุปประเด็นสำคัญของคดี* ฉบับนี้ โดยในการประชุมมีผู้เชี่ยวชาญจากประเทศอาร์เจนตินา ออสเตรเลีย ออสเตรีย อาเซอร์ไบจาน เบลเยียม แคนาดา กัมพูชา โคลอมเบีย อียิปต์ ฟินแลนด์ ฝรั่งเศส เยอรมนี ญี่ปุ่น เคนยา เนเธอร์แลนด์ ไนจีเรีย ฟิลิปปินส์ เซอร์เบีย ประเทศไทย สหราชอาณาจักร และสหรัฐอเมริกา

---

⁹ CTOC/COP/WG.4/2011/8, ย่อหน้าที่ 49

การประชุมดังกล่าว ทำให้ผู้เชี่ยวชาญผู้เข้าร่วมการประชุมได้มีโอกาสให้ข้อมูลเกี่ยวกับคดีเพิ่มเติม มีการนำเสนอข้อมูลของคดีที่ได้รับการคัดเลือกให้ทำการวิเคราะห์ในเชิงลึกและให้ความเห็นเกี่ยวกับ *เอกสารสรุปประเด็นสำคัญของคดี* เกี่ยวกับรูปแบบการจัดโครงสร้าง ประเด็นของการวิเคราะห์ ลักษณะ และภูมิศาสตร์ของการเกิดขึ้นของคดี แม้ว่าผู้เชี่ยวชาญของประเทศอินเดีย อิสราเอล นอร์เวย์ รัสเซีย สวิสเซอร์แลนด์ และตองกา ไม่สามารถเข้าร่วมการประชุมกลุ่มผู้เชี่ยวชาญในครั้งนี้ได้ แต่กระนั้นก็ได้ตกลงที่จะทำการตรวจสอบร่าง *เอกสารสรุปประเด็นสำคัญของคดี* และได้ให้ความเห็นและข้อมูลคดีเพิ่มเติม จนกระทั่ง UNODC สามารถดำเนินการจัดทำ *เอกสารสรุปประเด็นสำคัญของคดี ฉบับนี้* ได้เป็นผลสำเร็จ

1.3 ข้อท้าทายของการจัดทำเอกสารสรุปประเด็นสำคัญของคดีเกี่ยวกับ ประเด็นพยานหลักฐาน (Challenges in Developing the Case Digest on Evidential Matters)

การสรุปประเด็นปัญหาเกี่ยวกับพยานหลักฐานอาจเผชิญกับความยากลำบากเนื่องจากมีความพยายามที่จะทำให้ *เอกสารสรุปประเด็นสำคัญของคดี* กลายเป็นเครื่องมือสำหรับผู้ปฏิบัติงาน เพื่อให้ผู้ปฏิบัติงานสามารถทำการประเมินประโยชน์และข้อจำกัดของการใช้ *เอกสารสรุปประเด็นสำคัญของคดี* นี้ได้ โดยในหัวข้อนี้จะอธิบายให้เห็นถึงปัญหาโดยทั่วไป ซึ่งบางเรื่องได้อธิบายไว้แล้วในบทนำข้างต้น สิ่งที่จะกล่าวต่อไปนี้เป็นลักษณะโดยทั่วไปของอุปสรรคที่อาจจะเป็นการขัดขวางการเรียนรู้ในระดับนานาชาติได้

ประการแรก หลักกฎหมายที่ได้จากคำพิพากษาหรือคำพิพากษาบรรทัดฐาน (Case Law) ล้วนแต่เป็นไปตามบทบัญญัติของกฎหมายภายในซึ่งอาจมีความแตกต่างกันบ้างในแต่ละประเทศ ดังนั้น จึงกลายเป็นข้อจำกัดโดยธรรมชาติในการเรียนรู้โดยตรงจากแต่ละประเทศ ทั้งนี้ กฎหมายภายในของแต่ละประเทศอาจมีความแตกต่างกันในเรื่องขององค์ประกอบความผิด หลักทั่วไปเกี่ยวกับพยานหลักฐาน¹⁰

¹⁰ ได้แก่อะไรก็ตาม บุคคลได้รับอนุญาตให้เป็นพยานกล่าวหาสมาชิกครอบครัวของตนหรือไม่, คำให้การของพยานบุคคลหนึ่งคนเพียงพอที่จะตัดสินว่าจำเลยกระทำความผิดหรือไม่ และหากเป็นเช่นนั้นอยู่ภายใต้เงื่อนไขใด ผู้หญิงหรือเด็กสามารถเป็นพยานได้หรือไม่ และหากว่าทำได้จะต้องอยู่ภายใต้เงื่อนไขใด

กฎหมายเฉพาะเกี่ยวกับพยานหลักฐานในคดีค้ามนุษย์¹¹ และความแตกต่างอย่างเป็นสาระสำคัญของหลักกฎหมายอาญา และกฎหมายว่าด้วยวิธีพิจารณาคดี

ยิ่งไปกว่านั้น ความแตกต่างของระบบกฎหมายลายลักษณ์อักษร (civil law) และระบบกฎหมายจารีตประเพณี (common law) อาจส่งผลกระทบต่อการรับฟังเชื่อถือพยานหลักฐาน ซึ่งความแตกต่างเหล่านี้ ได้แก่ บทบาทของผู้พิพากษา บทบาทของกฎหมายว่าด้วยการตัดพยานหลักฐานโดยมีผลเป็นการจำกัดการรับฟังพยานหลักฐาน ในขณะที่ระบบกฎหมายทั้งสองระบบต่างพึ่งพาพยานหลักฐานทั้งที่เป็นคำพูดและลายลักษณ์อักษร ซึ่งเป็นที่แน่ชัดว่า ในระบบกฎหมายจารีตประเพณีมักมุ่งเน้นไปที่คำให้การของพยานในชั้นศาล ในขณะที่ระบบกฎหมายลายลักษณ์อักษรจะมุ่งเน้นไปที่พยานเอกสารเป็นหลัก ยิ่งไปกว่านั้น ระบบกฎหมายจารีตประเพณีมีหลักของการรวบรวมพยานหลักฐานก่อนเข้าสู่กระบวนการพิจารณา ในขณะที่ระบบกฎหมายลายลักษณ์อักษร ยอมให้มีการรวบรวมพยานหลักฐานออกไปถึงช่วงระยะเวลาที่มีการดำเนินคดีในชั้นศาลได้ เนื่องจาก ผู้พิพากษาเป็นผู้นำที่หลักในการรวบรวมพยานหลักฐาน ในระบบกฎหมายจารีตประเพณีได้มีการอ้างอิงยึดถือตามคำตัดสินคดีที่ได้มีการตัดสินมาก่อนหน้า (precedents) เพื่อความเป็นเอกภาพ ในขณะที่ระบบกฎหมายลายลักษณ์อักษรมิได้

---

¹¹ กฎหมายระดับชาติของบางประเทศ ได้มีการกำหนดบทบัญญัติของกฎหมายไว้อย่างชัดเจนเกี่ยวกับเรื่องพยานหลักฐานในการค้ามนุษย์ เช่น ความไม่เกี่ยวข้องกันประเด็นแห่งคดีของพฤติกรรมทางเพศในอดีต (โปรดดู บทบัญญัติกฎหมายของสาธารณรัฐฟิลิปปินส์หมายเลข 10364, มาตรา 17-B); การแสดงออกที่ไม่เกี่ยวข้องกันอาชญากรรม เช่น ไม่ว่าจะเป็นการหลบหนีสามารถทำได้หรือไม่ หรือผู้เสียหายพยายามที่จะหลบหนีหรือไม่ก็ตาม (ดูประมวลกฎหมายอาญาของออสเตรเลีย มาตรา 270.4 (3) และ 270.6 (3)), มีหลักฐานใดบ้างที่เกี่ยวข้องในกรณีของการตกอยู่ในภาวะการเป็นทาสหรือการค้ามนุษย์ (ดูประมวลกฎหมายอาญาของออสเตรเลีย มาตรา 270.10 และ 271.11A) หรือมีหลักฐานใดที่สามารถพิสูจน์ว่ามี การแสวงหาผลประโยชน์โดยมิชอบ (ดูประมวลกฎหมายอาญาของแคนาดา มาตรา 279.04 (2)) พระราชบัญญัติการค้ามนุษย์ของประเทศเคนยา หมายเลข 8 พ.ศ. 2553 ทำการอ้างอิงการแสวงหาผลประโยชน์ทางเพศไปยังการกระทำผิดทางเพศภายใต้กฎหมายทางเพศ ซึ่งเป็นกฎหมายใน พ.ศ. 2549 ซึ่งในมาตรา 34 ระบุว่า ไม่อาจกล่าวอ้างบุคลิกและประวัติทางเพศก่อนหน้าของผู้ที่ตกเป็นผู้เสียหาย หากแต่สามารถทำการนำเสนอพยานหลักฐานต่อศาลได้เพียงประสบการณ์ทางเพศหรือความประพฤติที่เกี่ยวข้องกับการกระทำที่เป็นความผิดที่ฟ้องเป็นคดีนี้เท่านั้น

ยึดถือตามคดีที่ได้มีการตัดสินมาก่อนหน้าอย่างเคร่งครัด¹² ในระบบผสม ซึ่งได้มีการถือเอาทั้งระบบกฎหมายจารีตประเพณีและระบบกฎหมายลายลักษณ์อักษร ได้แก่ ระบบกฎหมายของประเทศฟินแลนด์ ญี่ปุ่น และฟิลิปปินส์

ความแตกต่างแตกต่างเหล่านี้ อาจเป็นข้อจำกัดที่ระบบกฎหมายหนึ่งอาจเรียนรู้จากอีก ระบบกฎหมายหนึ่ง ดังนั้น ถ้าหากว่าผู้เสียหายมีความหวาดกลัวเกินกว่าที่จะสามารถขึ้นให้การในชั้นศาลได้ ทางออกของปัญหานี้ อาจเป็นการนำเอารูปแบบของระบบกฎหมายลายลักษณ์อักษรมาบังคับใช้ โดยทำการรับฟังคำให้การของพยานเป็นลายลักษณ์อักษรแทน อย่างไรก็ตาม แม้ว่าคำให้การของพยานเป็นลายลักษณ์ อักษรอาจเป็นสิ่งที่ไม่อาจยอมรับในระบบกฎหมายจารีตประเพณี เว้นแต่เป็นกรณีตามข้อยกเว้นของ กฎหมายพยานหลักฐาน¹³ ในการแก้ไขปัญหานี้ระบบกฎหมายแบบลายลักษณ์อักษรอาจมีทางออกของการ แก้ไขปัญหาการที่พยานมีความหวาดกลัวเกินกว่าจะขึ้นให้การได้โดยการให้ผู้พิพากษาเป็นผู้ถามคำถามกับ พยานด้วยตนเอง เพื่อให้พยานให้ความร่วมมือในการให้ข้อเท็จจริงมากขึ้น ทั้งนี้ การถามพยานโดยผู้ พิพากษาอาจไม่เป็นที่ยอมรับในระบบกฎหมายจารีตประเพณี ในทางกลับกัน การหาทางออกสำหรับแก้ไข ปัญหาโดยการรับฟังพยานบอกเล่าในศาลระบบจารีตประเพณี อาจเป็นสิ่งไม่จำเป็นในระบบกฎหมายลาย ลักษณ์อักษร เนื่องจากศาลระบบกฎหมายลายลักษณ์อักษรยอมรับฟังพยานบอกเล่าโดยมีผู้พิพากษาใน เป็น ผู้ทำหน้าที่ในการชี้แจงนำพยานหลักฐานโดยอิสระ

ระบบกฎหมายในโลกมิได้มีเพียงระบบกฎหมายจารีตประเพณีและระบบกฎหมายลาย ลักษณ์อักษรเท่านั้น จะเห็นตัวอย่างได้จากหลายประเทศที่มีการใช้กฎหมายทางด้านศาสนาและยอมรับ

---

¹² โปรดดู Lundmark, *Charting the Divide between Common and Civil Law* (Oxford University Press, 2012) and Capowski, “China’s Evidentiary and Procedural Reforms, the Federal Rules of Evidence and the Harmonization of Civil and Common Law”, 47 *Texas International Law Journal* (2012), หน้า 455, 459-466.

¹³ ในระบบกฎหมายแบบผสมของประเทศเคนยา ยอมรับฟังคำให้การเป็นลายลักษณ์อักษรของพยาน เป็นไปตามประมวล กฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 154 และมาตรา 156 ประกอบกฎหมายว่าด้วยพยานหลักฐาน มาตรา 34

ข้อบังคับใช้กฎหมายจารีตประเพณีหลายรูปแบบ¹⁴ ระบบกฎหมายของแต่ละประเทศอาจมีความแตกต่างกันเกี่ยวกับรูปแบบของการพิจารณาตัดสินคดี เช่น ในบางเขตอำนาจศาลอาจมีการพิจารณาพิพากษาโดยผู้พิพากษา ในขณะที่บางเขตอำนาจศาลอาจมีการรับฟังข้อเท็จจริงในคดีโดยคณะลูกขุนโดยผู้พิพากษาทำหน้าที่ในการให้คำแนะนำแก่คณะลูกขุนในการทำหน้าที่รับฟังข้อเท็จจริง ซึ่งสิ่งเหล่านี้มีผลกระทบอย่างสำคัญในประเด็นเกี่ยวกับพยานหลักฐาน โดยเฉพาะอย่างยิ่งในบางเขตอำนาจศาลที่จะต้องได้รับการชี้ขาดข้อเท็จจริงโดยลูกขุน (jury verdict) เป็นมติเอกฉันท์ หากว่าผู้เสียหายปฏิเสธที่จะขึ้นให้การในชั้นศาล ลูกขุนอาจมีความลังเลใจในการพิจารณาว่าจำเลยกระทำความผิดจริงหรือไม่ แม้ว่ากฎหมายจะเปิดช่องให้สามารถทำได้ก็ตาม

ระบบการบังคับใช้กฎหมายของแต่ละประเทศอาจมีความแตกต่างกันในเรื่องเกี่ยวกับการปฏิบัติการให้เป็นไปตามพันธกรณีตามสนธิสัญญาหรือข้อตกลงระหว่างประเทศ ซึ่งในประเทศที่มี “ระบบการบังคับใช้กฎหมายเชิงเดี่ยว (monistic systems)” หลังจากที่มีการให้สัตยาบันในอนุสัญญาแล้ว บทบัญญัติในอนุสัญญาความตกลงระหว่างประเทศนั้นจะมีผลบังคับใช้โดยตรงเป็นกฎหมาย โดยมีจำต้องออกเป็นกฎหมายภายในอีกชั้นหนึ่ง ส่วนในประเทศที่มี “ระบบการบังคับใช้กฎหมายแบบคู่ขนาน (dualistic systems)” เมื่อมีการให้สัตยาบันในอนุสัญญาระหว่างประเทศแล้วจะต้องมีการออกกฎหมายภายในอีกชั้นหนึ่งมาก่อน¹⁵

แม้ว่าจะมีปัญหาและอุปสรรคตามที่ระบุข้างต้นก็ตาม กรอบกฎเกณฑ์ทั่วไปของพิธีสารว่าด้วยการค้ามนุษย์ มีความมุ่งหวังในการให้ความช่วยเหลือแก่รัฐสมาชิกในการแก้ไขปัญหาและจับกุมพร่องเหล่านี้ โดยมีการกำหนดคำนิยามศัพท์และหลักคิดให้เป็นไปอย่างเป็นเอกภาพ นอกจากนี้ อย่างน้อยในเรื่องความแตกต่างของระบบกฎหมายจารีตประเพณี และระบบกฎหมายลายลักษณ์อักษร ดูเหมือนว่ามีฉันทามติเป็นวงกว้างว่า หากว่ามีความแตกต่างเกิดขึ้นในสองระบบกฎหมายรวมถึงประเทศที่มีการใช้ระบบ

¹⁴ ตัวอย่างเช่น ประเทศไนจีเรีย ซึ่งมีที่มาของกฎหมายมาจากทั้ง กฎหมายจารีตประเพณี (common law) กฎหมายแพ่ง และกฎหมายอิสลาม รวมถึง กฎหมายจารีตประเพณีซึ่งได้มาจากบรรทัดฐานและแนวปฏิบัติดั้งเดิมของชนพื้นเมือง ซึ่งรวมถึงการเจรจาเพื่อยุติข้อพิพาทนอกศาล โปรดดู <http://elearning.trree.org/mod/page/view.php?id=142>.

¹⁵ การเปรียบเทียบนี้อาจไม่มีความชัดเจนมากนัก เนื่องจากแม้ว่าเป็นประเทศที่เป็นระบบการบังคับใช้กฎหมายเชิงเดี่ยว (monistic system) ก็ตาม ก็อาจต้องมีการออกกฎหมายภายในเพิ่มเติมเพื่อทำการกำหนดในส่วนที่เป็นรายละเอียด

ผสม จะมีการแก้ไขในแต่ละองค์ประกอบให้เป็นไปในทิศทางเดียวกัน¹⁶ ดังนั้น ในความเป็นการแก้ไขปัญห ความแตกต่างของระบบกฎหมายทั้งสองระบบยังมิได้มีการแก้ไขให้เป็นไปในทางเดียวกันอย่างแน่นหนานัก ตัวอย่างเช่น แม้ว่าในระบบกฎหมายลายลักษณ์อักษรจะไม่ถือตามคำพิพากษาของคดีที่ได้มีการตัดสินมาก่อนหน้าก็ตาม แต่ผู้พิพากษาและทนายความสามารถอ้างอิงคดีที่มีการตัดสินไว้ก่อนหน้าเพื่อเป็นการสนับสนุนข้อโต้แย้งของตนเอง ถึงแม้ระบบกฎหมายลายลักษณ์อักษรจะไม่ตัดคำให้การของพยานบอกเล่า แต่จุดอ่อนนั้นอยู่ที่การให้น้ำหนักของผู้พิพากษาต่อพยานบอกเล่าที่แตกต่างกันไป ยิ่งกว่านั้น รูปแบบของชนิดพยานหลักฐานดังกล่าวอาจจะพบเห็นได้ในหลายประเทศที่แตกต่างกัน และประการสุดท้าย ทางออกของปัญหาที่ศาลใช้ในการพิจารณาข้ออ่อนด้อยของพยานหลักฐานอาจในศาลที่มีระบบกฎหมายแตกต่างกันอาจความคล้ายคลึงกัน

ข้อจำกัดอื่นที่อาจพบในระบบศาลยุติธรรมของหลายประเทศ คือ คำวินิจฉัยของศาลจะไม่ระบุเกี่ยวกับประเด็นพยานหลักฐานและการตัดสินใจอันเกี่ยวกับการรับฟังพยานหลักฐาน ยิ่งไปกว่านั้น แม้ว่ามีระบบการวินิจฉัยเกี่ยวกับพยานหลักฐานไว้แต่การวินิจฉัยดังกล่าวมักจะเขียนไว้ค่อนข้างสั้น โดยมีได้มีการอธิบายรายละเอียดเกี่ยวกับการพิจารณาวินิจฉัยประเด็นพยานหลักฐานนั้นๆ นอกจากนี้ ในประเทศที่มีการใช้ระบบลูกขุน ในศาลชั้นต้นอาจจะไม่มีการบันทึกของคำตัดสินของศาล คำตัดสินของศาลที่เป็นลายลักษณ์อักษรและเปิดเผยต่อสาธารณะจึงมีแต่เฉพาะคดีที่มีการยื่นอุทธรณ์เท่านั้น ซึ่งประเด็นของการอุทธรณ์มักจะเป็นประเด็นแคบๆ ที่มีการระบุถึงประเด็นของเรื่องพยานหลักฐานอย่างเฉพาะเจาะจง เราจึงไม่อาจทราบได้เลยว่าประเด็นพยานหลักฐานเหล่านี้มันมีความสำคัญอย่างไรในกระบวนการพิจารณาของศาลชั้นต้น ไม่อาจทราบว่าประเด็นเกี่ยวกับพยานหลักฐานที่ได้มีการนำเสนอในกระบวนการพิจารณาคดีของศาลชั้นต้น

อย่างไรก็ตาม แม้ในคดีที่มีได้มีการวินิจฉัยในประเด็นเกี่ยวกับปัญหาพยานหลักฐานโดยตรง แต่คำอธิบายเกี่ยวกับชนิดของพยานหลักฐานที่ได้มีการยื่นเข้าสู่กระบวนการพิจารณาของศาลอาจเป็นข้อมูลที่มีคุณค่าสำหรับผู้ปฏิบัติงาน

ในคดีที่ได้มีการวิเคราะห์ใน *เอกสารสรุปประเด็นสำคัญของคดี* นี้ อาจจะไม่มียข้อมูลของการวินิจฉัยของศาลที่สมบูรณ์ในทุกคดี เพื่อประโยชน์ในการจัดทำ *เอกสารสรุปประเด็นสำคัญของคดี* นี้

---

¹⁶ โปรตดู Lundmark อ่างแล้ว, หน้าที่ 37

แม้ว่าจะมีความพยายามที่จะศึกษาข้อมูลของคดีทั้งหมดแต่หากว่าไม่มีข้อมูลคดีที่สมบูรณ์ก็จะใช้ข้อมูลที่ได้มีการบันทึกไว้ในฐานข้อมูลคดีค้ำมนุษย์ของ UNODC และขอให้ผู้เชี่ยวชาญทำการสรุปข้อเท็จจริงของคดีและทำการวิเคราะห์คดี

เพื่อประโยชน์ต่อผู้ปฏิบัติงานในการประเมินลักษณะของแหล่งข้อมูลที่ใช้ แม้ว่าในคดีที่ไม่ได้มีการวิเคราะห์จากข้อมูลคดีโดยสมบูรณ์ทั้งหมด จะมีการระบุที่มาไว้ในส่วนอ้างอิงด้านล่าง นอกจากนี้ เราได้ใช้ความระมัดระวังในการระบุว่าศาลได้ใช้อีกสารหลักฐานพยานใดในการวินิจฉัยตัดสินคดี หากมีข้อสงสัยเราได้ตั้งเป็นข้อสังเกตเอาไว้

1.4 วิธีการวิเคราะห์คดี (The Methodology of Case Analysis)

การวิเคราะห์ประเด็นปัญหาพยานหลักฐานเป็นการดำเนินการที่มีความซับซ้อน โดยทั่วไปผู้ที่ทำการวินิจฉัยชี้ขาดเกี่ยวกับประเด็นปัญหาพยานหลักฐานคือศาลชั้นต้นมิใช่ศาลอุทธรณ์ในขณะที่คำพิพากษาของศาลอุทธรณ์หรือศาลสูงมักจะมีถูกเผยแพร่ จึงทำให้มีข้อจำกัดในการเข้าถึงข้อมูลการพิจารณาตัดสินชี้ขาดของศาลชั้นต้น ซึ่งอาจมีผลกระทบต่อกรวิเคราะห์ประเด็นปัญหาพยานหลักฐานในคดีที่เราเลือกทำการศึกษา นอกจากนี้ บางครั้งคำพิพากษาของศาลนั้นสั้นและกระชับโดยมิได้อธิบายรายละเอียดเกี่ยวกับการวินิจฉัยประเด็นพยานหลักฐาน หรือมิได้มีการระบุเป็นการเฉพาะเจาะจงว่ามีการใช้พยานหลักฐานชิ้นใดในการพิจารณาตัดสินคดี อย่างไรก็ตาม แม้อคดีเหล่านี้เป็นข้อมูลที่มีคุณค่าสำหรับผู้ปฏิบัติงานก็ตาม แต่มันจะมีคุณค่ามากกว่าได้มีการอธิบายลักษณะโดยทั่วไปของพยานหลักฐานที่ใช้ปัญหาเกี่ยวกับพยานหลักฐานและการแก้ไข้ปัญหาของศาลยุติธรรมต่อประเด็นปัญหาเหล่านี้

ในความเป็นจริง การทำการวิเคราะห์คดีใน *เอกสารสรุปประเด็นสำคัญของคดี* นี้ มิได้จำกัดเพียงแต่การที่ศาลทำการวินิจฉัยชี้ขาดเกี่ยวกับประเด็นปัญหาพยานหลักฐาน แต่ได้มีการอธิบายเกี่ยวกับรูปแบบของ “พยานหลักฐานโดยรวม (mosaic of evidence)” ที่นำไปสู่การตัดสินว่าจำเลยกระทำความผิด พร้อมกับนำเสนอประเด็นปัญหาและการแก้ไข้ปัญหาด้านพยานหลักฐานที่เกิดขึ้นในการดำเนินการพิจารณาพิพากษาของศาล เหตุผลเบื้องหลังของการดำเนินการเช่นนี้ คือ รูปแบบของประเด็นปัญหาเกี่ยวกับพยานหลักฐานโดยรวมในคดีค้ำมนุษย์มักจะเกิดขึ้นซ้ำๆ กัน ดังนั้น เมื่อได้ทำการวิเคราะห์ชนิดของพยานหลักฐาน ประเด็นปัญหาที่เกิดขึ้นและแนวทางแก้ไข้ปัญหาด้านพยานหลักฐานเป็นการเฉพาะเจาะจง การวิเคราะห์เช่นนี้อาจเป็นสิ่งที่มีความสำคัญอย่างมากต่อผู้ปฏิบัติงานในประเทศอื่นที่อาจจะ

กำลังเผชิญกับปัญหาในลักษณะเดียวกันแต่ไม่เคยรับรู้มาก่อนว่าปัญหาเหล่านี้เป็นรูปแบบของปัญหาด้านพยานหลักฐานในคดีค้ำมนุษย์ที่เกิดขึ้นเป็นทั่วไปในโลก

ดังนั้น เอกสารสรุปประเด็นสำคัญของคดี จึงได้ทำการวิเคราะห์ในบริบทดังต่อไปนี้

1. ประเด็นเกี่ยวกับพยานหลักฐานได้มีการหยิบยกขึ้นพิจารณาอย่างจริงจัง ตัวอย่างเช่น อาจมีคำถามว่า สามารถใช้พยานผู้เชี่ยวชาญได้หรือไม่ ควรใช้เมื่อใด และเพื่อวัตถุประสงค์ใด เมื่อใดจะสามารถยื่นประวัติพฤติกรรมทางเพศของผู้เสียหายให้เป็นพยานหลักฐานได้ เมื่อใดที่คดียังคงดำเนินต่อไปได้แม้ว่าผู้เสียหายหลักในคดีมิได้ขึ้นให้การเป็นพยาน ในกรณีดังกล่าวอาจจะมีการวินิจฉัยชี้ขาดในประเด็นดังกล่าวโดยตรง หรืออาจมีการอ้างถึงกรณีดังกล่าวไว้

2. กรณีที่มีการระบุพยานหลักฐานอันหนึ่งอันใด แต่มิได้มีการวินิจฉัยโดยชัดแจ้งในประเด็นข้อกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับพยานหลักฐานนั้น บางครั้งอาจเป็นการวินิจฉัยพยานหลักฐานโดยรวมโดยมิได้มีการให้ความเห็นเกี่ยวกับพยานหลักฐานแต่ละชิ้นอย่างชัดแจ้ง ดังนั้น จึงเป็นกรณีที่จะต้องพิจารณาว่าพยานหลักฐานเหล่านั้นมีส่วนเกี่ยวข้องกับการที่ศาลพิพากษาว่าจำเลยกระทำความผิดอย่างไร บางกรณีจะต้องทำการเชื่อมโยงกันระหว่างข้อความที่ศาลทำการวินิจฉัยว่าพยานหลักฐานใดรับฟังได้ (admissible) หรือมีส่วนเกี่ยวข้องกับการพิสูจน์ความผิด (relevant) หรือพยานหลักฐานใดอาจรับฟังได้แม้ว่าจะมีข้อบกพร่องอยู่บ้างแต่ก็ได้ส่งผลกระทบต่อความน่าเชื่อถือของพยานหรือหลักฐานอื่นๆ¹⁷

3. บางครั้งพยานหลักฐานหนึ่ง ๆ อาจถูกระบุโดยศาลราวกับเป็นข้อเท็จจริงที่เกี่ยวข้อง ในขณะที่อาจเกิดความไม่แน่ชัดว่ามีการใช้พยานหลักฐานชิ้นนั้นเป็นส่วนหนึ่งของพยานหลักฐานโดยรวม (mosaic of evidence) ที่นำไปสู่การที่ศาลใช้พิจารณาพิพากษาลงโทษ (conviction) หรือพิพากษาให้จำเลยพ้นผิด (exoneration) หรือไม่

¹⁷ ตัวอย่างเช่น การที่ศาลอาจทำการระบุค่าของผู้เสียหายหลายคนที่มีความขัดแย้งกันโดยมิได้มีการพิจารณาชี้ขาดว่า คำให้การของผู้เสียหายที่มีการขัดแย้งกันเหล่านั้นจะส่งผลกระทบต่อความน่าเชื่อถือของพยานอย่างไร หรือ ได้มีการระบุว่ามีการยื่นความเห็นของพยานผู้เชี่ยวชาญซึ่งอาจเป็นนักมานุษยวิทยาหรือนักจิตวิทยาโดยมิได้มีการระบุความน่าเชื่อถือและน้ำหนักของการรับฟังพยานผู้เชี่ยวชาญ

ในมุมมองของความเป็นไปได้ต่าง ๆ ได้มีความพยายามในการวิเคราะห์คดีแต่ละคดีอย่างระมัดระวัง และทำการตั้งข้อสังเกตว่าศาลทำการพินิจพิเคราะห์พยานหลักฐานแต่ละชิ้นอย่างไร เช่น การที่ศาลทำการวินิจฉัยชี้ขาดอย่างแข็งขันเกี่ยวกับพยานหลักฐานที่มีเกี่ยวข้องโดยตรง การให้ความเห็นของศาลพยานหลักฐานโดยรวมที่ศาลใช้ในการพิจารณาพิพากษาว่าจำเลยกระทำความผิดจริง (conviction) หรือพิพากษาให้พ้นผิด (exoneration) เป็นข้อเท็จจริงที่เกี่ยวข้องแต่ไม่ได้มีความแน่ชัดว่ามีส่วนเกี่ยวข้องกับการวินิจฉัยชี้ขาดของศาลอย่างไร

เอกสารสรุปประเด็นสำคัญของคดี พยายามที่จะวิเคราะห์เพื่อให้เกิดความเข้าใจถึงว่าเพื่อจุดประสงค์ใดจึงมีการตัดสินว่าพยานหลักฐานชิ้นนั้นมีส่วนเกี่ยวข้อง โดยในกรณีที่มีการพิจารณาว่าพยานหลักฐานชิ้นหนึ่งมีส่วนเกี่ยวข้องโดยตรงกับองค์ประกอบความผิดของคดีอาญาจะมีการระบุไว้อย่างแข็งขัน กรณีที่พยานหลักฐานชิ้นใดมีส่วนเกี่ยวข้องกับการที่ศาลตัดสินว่าจำเลยกระทำความผิดโดยทั่วไปหรือพยานหลักฐานชิ้นใดมีส่วนในการที่ศาลพิจารณากำหนดโทษแก่จำเลยจะมีการตั้งข้อสังเกตไว้ และเมื่อพยานหลักฐานใดมีส่วนเกี่ยวข้องกับการลงโทษผู้กระทำความผิดจะมีการเน้นย้ำให้ชัดเจน

ในขณะที่ *เอกสารสรุปประเด็นสำคัญของคดี* ได้มุ่งเน้นเฉพาะแค่คดีที่ศาลมีคำพิพากษาว่าจำเลยกระทำความผิด แต่หากเป็นคดีที่มีความเกี่ยวข้องกันและผู้เขียนสามารถเข้าถึงข้อมูลได้ จะมีการวิเคราะห์คดีที่ผลสุดท้ายศาลพิพากษาให้จำเลยพ้นผิดและรวมถึงคดีที่พนักงานอัยการหรือเจ้าหน้าที่ตำรวจตัดสินใจไม่ดำเนินคดีอาญาด้วย นอกจากนี้ *เอกสารสรุปประเด็นสำคัญของคดี* ยังเพิ่มเติมในส่วนของการรวบรวมคดีศึกษาในทั้งกรณีที่ผู้พิพากษาที่ร่วมพิจารณาในคดีเดียวกันมีความเห็นที่แตกต่างกัน และกรณีมีความเห็นที่แตกต่างระหว่างการพิจารณาของศาลชั้นต้นและศาลอุทธรณ์

1.5 โครงสร้างของเอกสารสรุปประเด็นสำคัญของคดี (Structure of the Case Digest)

ตามที่ปรากฏในสารบัญ จะเห็นได้ว่า *เอกสารสรุปประเด็นสำคัญของคดี* วิเคราะห์โดยเริ่มต้นจากชนิดของพยานหลักฐานที่สามารถนำมาใช้ในบริบทของการนำคดีค้ำมนุษย์หรือคดีอาญาที่เกี่ยวข้องกันเข้าสู่กระบวนการพิจารณาของศาล ไม่ว่าจะพยานหลักฐานนั้นจะเป็นคำให้การของพยาน พยานเอกสาร หรือพยานวัตถุ (real evidence) หลังจากนั้น ได้กล่าวถึงพยานหลักฐานประกอบอื่นๆ ที่เรียกว่า

“พยานหลักฐานโดยรวม (mosaic of evidence)” ซึ่งรวมถึงการพิจารณาองค์ประกอบแวดล้อมที่นำไปสู่การที่ศาลตัดสินว่าจำเลยกระทำความผิดหากว่าศาลได้ยกขึ้นมาในการพิจารณา (ซึ่งได้แก่ ความรุนแรง ความเปราะบาง หรือการจำกัดเสรีภาพ) มีการวิเคราะห์ถึงองค์ประกอบแวดล้อมที่อาจส่งผลร้ายต่อรูปคดีเช่นกัน (ได้แก่ ข้อเท็จจริงที่แจ้งชัดว่าผู้เสียหายมีอิสระในการเดินทาง) ในบทถัดไปมีการศึกษาวิเคราะห์กับประเด็นปัญหาข้อท้าทายเกี่ยวกับพยานหลักฐาน เช่น การสืบสวนให้ครอบคลุมองค์การการค้ามนุษย์ คดีที่การแสวงหาผลประโยชน์โดยมิชอบยังมีได้กระทำลง และจากนั้นเป็นการวิเคราะห์เกี่ยวกับความยินยอมของผู้เสียหาย ในหัวข้อสุดท้ายของ *เอกสารสรุปประเด็นสำคัญของคดี* จะเป็นการวิเคราะห์ในเชิงลึกของแต่ละคดี ซึ่งจะได้มีการรวบรวมประเด็นปัญหาที่เกี่ยวข้องกับพยานหลักฐานในหลากหลายประเด็นที่เกิดขึ้นในคดีตัวอย่าง

เหตุผลเบื้องหลังของการจัดโครงสร้างของ *เอกสารสรุปประเด็นสำคัญของคดี* เช่นนี้ คือ เพื่อให้เกิดความแจ่มชัดแก่ผู้อ่านว่า จะดำเนินการเช่นไร เพื่อให้สามารถดำเนินคดีค้ามนุษย์และคดีอาญาที่เกี่ยวข้องอื่นๆ ได้ดีที่สุด ซึ่งการใช้โครงสร้างการวิเคราะห์คดีในรูปแบบนี้เสมือนกับการมีคู่มือสำหรับการก่อสร้างบ้าน โดยที่ “ชนิดของพยานหลักฐาน” ที่ได้มีการทำการศึกษาในตอนต้น เปรียบเสมือนเครื่องมือที่ใช้ในความพยายามสร้างบ้านนี้ ในขณะที่ “พยานหลักฐานโดยรวม” อาจเปรียบได้กับวัสดุที่นำมาสร้างเป็นอาคาร ถึงแม้ว่าวัสดุแต่ละชนิดจะมีน้ำหนักหรือความสำคัญที่แตกต่างกัน หากแต่ส่งผลต่อความแข็งแรงของบ้านที่สร้างขึ้น และส่วนสุดท้ายที่มีการวิเคราะห์คดีในเชิงลึก แสดงให้เห็นว่าอุปกรณ์และวัสดุทุกชนิดนั้นถูกนำมารวมใช้ในการสร้างบ้านนั้นได้อย่างไร

เอกสารสรุปประเด็นสำคัญของคดี มีการนำเสนอที่มีความต่อเนื่องตั้งแต่ต้นจนจบ เพื่อสามารถช่วยให้ผู้ปฏิบัติงานเข้าใจถึงวิธีการ “สร้าง” บ้านของพยานหลักฐานที่จำเป็นต่อการนำไปสู่การพิจารณาว่าจำเลยมีความผิด นอกจากนี้ ยังมีประโยชน์ต่อผู้ปฏิบัติงานที่ต้องการมุ่งเน้นศึกษาประเด็นพยานหลักฐานเรื่องหนึ่งเรื่องใดที่เกี่ยวข้องกับคดีที่ตนเองรับผิดชอบอยู่ และเพื่อประโยชน์ของการใช้งานในลักษณะนี้จึงมีการกล่าวถึงรายละเอียดของคดีซ้ำกันบ่อยครั้งหากคดีนั้นถูกอ้างขึ้นเพื่อการวิเคราะห์ในส่วนต่างๆ ของ *เอกสารสรุปประเด็นสำคัญของคดี* ฉบับนี้

2. ชนิดของพยานหลักฐาน (Kinds of Evidence)

2.1 บทนำ (Introduction)

คดีค้ำมนุษย์และความผิดอาญาที่เกี่ยวข้องที่ถูกระบุไว้ใน *เอกสารสรุปประเด็นสำคัญของคดี* นี้ พึงพาการใช้พยานหลักฐานหลายประเภทประกอบกัน ซึ่งรวมถึง พยานบุคคล (testimonial evidence) พยานเอกสาร (documentary evidence) และพยานวัตถุ (“real” evidence) พยานบุคคลเป็นพยานหลักฐานที่ได้มาในรูปแบบของคำให้การจากแหล่งของผู้ที่เกี่ยวข้อง เช่น ผู้เสียหาย จำเลย เจ้าหน้าที่ผู้บังคับใช้กฎหมาย ผู้เชี่ยวชาญ และประจักษ์พยานที่ได้แก่ เพื่อนบ้าน ลูกค้า หรือสมาชิกในครอบครัว โดยที่พยานเอกสาร หมายความว่ารวมถึง บันทึกทางการเงินและธุรกิจ สัญญา อีเมล การส่งข้อความ หรือ ใบแจ้งหนี้หรือใบเสร็จ และ พยานวัตถุ หมายความว่ารวมถึง การแสดงออกภายนอกของพยาน ภาพถ่าย หลักฐานทางชีวภาพ ร่องรอย ลายพิมพ์นิ้วมือ และข้อพิสูจน์อื่นๆ ที่ได้จากสถานที่เกิดเหตุ

จากคดีที่ผ่านมา ปรากฏว่าชนิดของพยานหลักฐานที่ใช้โดยทั่วไปในคดีค้ำมนุษย์ที่สามารถนำไปสู่การลงโทษผู้กระทำผิดได้ คือ คำให้การของพยาน ดังนั้น พยานบุคคลจึงเป็นสิ่งที่สำคัญที่สุดในคดีส่วนมากที่ได้มีการวิเคราะห์ใน *เอกสารสรุปประเด็นสำคัญของคดี* โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ในคดีค้ำมนุษย์ คำให้การของผู้เสียหายถือได้ว่าเป็นแหล่งของพยานหลักฐานที่เชื่อถือได้มากที่สุด อาจกล่าวได้ว่า การดำเนินคดีค้ำมนุษย์จะประสบความสำเร็จหรือล้มเหลวมากขึ้นอยู่กับคำให้การของผู้เสียหายยอมขึ้นให้การและคุณภาพของคำให้การของผู้เสียหาย อย่างไรก็ตาม จะเห็นได้จากบทวิเคราะห์ที่จะกล่าวต่อไปว่า บ่อยครั้งที่คำให้การของผู้เสียหายอาจถูกตีความและแสดงเป็นจุดอ่อนด้อยในการดำเนินคดี ซึ่งจุดอ่อนเหล่านี้เองถือเป็นข้อท้าทาย

สำหรับผู้ปฏิบัติการในกระบวนการยุติธรรมทางอาญา และอาจเป็นอุปสรรคต่อการที่ศาลตัดสินลงโทษผู้ค้ามนุษย์

ในบทต่อไปนี้จะได้ทำการวิเคราะห์ปัญหาเกี่ยวกับประเภทของพยานที่อาจใช้ในการดำเนินคดีค้ามนุษย์ และเพื่อประโยชน์ในการเป็นเครื่องมือสำหรับผู้ปฏิบัติงานในการเอาชนะความท้าทายทางด้านพยานหลักฐานที่อาจเกิดขึ้น

2.2 คำให้การของผู้เสียหาย (Victim Testimony)

ในการดำเนินคดีค้ามนุษย์มักมีการใช้พยานหลักฐานหลากหลายประเภทประกอบกัน แต่ปรากฏว่า ในการดำเนินคดีค้ามนุษย์จำนวนมากทั่วโลกมักมีการใช้คำให้การของผู้เสียหายเป็นศูนย์กลางของพยานหลักฐานที่ทำหน้าที่ในการพิสูจน์การกระทำความผิด¹⁸ ซึ่งบ่อยครั้งพบว่า คำให้การของผู้เสียหายอาจเป็นเพียงพยานหลักฐานเพียงอย่างเดียวหรือเป็นพยานหลักฐานหลักที่สามารถหาได้ และแม้ว่าจะได้มีการยื่นพยานหลักฐานอื่นเข้ามาในคดี คำให้การของผู้เสียหายก็ยังคงมีบทบาทสำคัญในการให้คำอธิบายประกอบการพิจารณาพยานหลักฐานอื่นๆ เหล่านั้น ตัวอย่างเช่น ความเห็นทางการแพทย์อาจเป็นการยืนยันถึงการมีอยู่ของรอยช้ำ หรืออาการบาดเจ็บบนร่างกายของผู้เสียหาย แต่เฉพาะตัวผู้เสียหายเท่านั้นที่สามารถอธิบายได้ว่าเขาได้รับรอยช้ำหรือบาดเจ็บมาได้อย่างไร อย่างไรก็ตาม บ่อยครั้งที่พบว่ากระบวนการยุติธรรมทางอาญา และผู้ปฏิบัติงาน มักจะอ้างอิงถึงถ้อยคำของผู้เสียหายมากเกินไป ในขณะที่อาจจะมีพยานหลักฐานอื่นๆ อยู่แต่พยานเพียงแต่มีความยุ่งยากในการจะได้มาซึ่งพยานหลักฐานนั้นมากกว่า

อย่างไรก็ตาม จะเห็นได้ว่าในคดีค้ามนุษย์มีข้อท้าทายมากมายเกี่ยวกับคำให้การของผู้เสียหาย ผู้เสียหายบางรายมิได้ให้การอย่างตรงไปตรงมา ตรงประเด็น และมีความเลือนลอย มักจะดูเหมือนว่าเป็นคำให้การที่ไม่สอดคล้องต่อกัน ไร้เหตุผล ไม่น่าเชื่อถือ หรือไม่เป็นตามจริงอย่างแจ่มชัด ในบางคดีไม่มี

¹⁸ จากรายงานแห่งชาติเกี่ยวกับการดำเนินงานทางด้านการค้ามนุษย์และความรุนแรงทางเพศต่อเด็ก พ.ศ. 2557 (National Rapporteur on Trafficking in Human Beings and Sexual Violence against Children, 2014) การค้ามนุษย์: สิ่งที่สามารถเห็นได้และไม่าจะสังเกตเห็น II. สรุปรายงานเชิงปริมาณ 2551-2555, The Hague: National Rapporteur, หน้าที่ 16-17 เป็นการวิเคราะห์การสืบสวนทั้งหมด 77 คดีในปี 2555 แสดงให้เห็นว่า การสืบสวนคดีอาญาเป็นจำนวนมากขึ้นอยู่กับคำให้การของผู้เสียหาย

พยานหลักฐานอื่นที่จะช่วยเสริมความน่าเชื่อถือของคำให้การของพยาน ยิ่งไปกว่านั้น ผู้เสียหายมักจะไม้ออกมาทำแจ้งดำเนินคดี หรือบางครั้งก็อาจจะมีผู้เสียหายหรือมีผู้เสียหายน้อยรายขึ้นให้การ

ในหัวข้อถัดไปจะเน้นให้เห็นว่า ศาลต่างๆ ทั่วโลกได้มีการแก้ปัญหาเกี่ยวกับคำให้การของผู้เสียหายอย่างไร

2.2.1 ความอ่อนด้อยโดยทั่วไปของคำให้การของผู้เสียหาย (Typical Weakness of Victim Testimony)

2.2.1.1 ความไม่สอดคล้องต้องกันของถ้อยคำ และข้อความอันเป็นเท็จอย่างสิ้นเชิง (Inconsistent Statements and Outright Falsehoods)

ในคดีค้ำมนุษย์หลายคดีมักปรากฏว่า ถ้อยคำของผู้เสียหายมักมีความไม่สอดคล้องต้องกัน หรือแม้กระทั่งอาจเป็นถ้อยคำอันเป็นเท็จอย่างสิ้นเชิง ซึ่งคำให้การที่สอดคล้องกันของพยานเป็นองค์ประกอบประการสำคัญที่สุดที่ศาลใช้ในการประเมินความน่าเชื่อถือของพยาน ในคดีค้ำมนุษย์การที่ผู้เสียหายให้การไม่สอดคล้องต้องกันอาจเกิดขึ้นได้จากหลายเหตุผล มิใช่เป็นเพียงปัญหาที่เกี่ยวข้องกับความน่าเชื่อถือของพยานเท่านั้น

ผู้เสียหายให้การไม่สอดคล้องต้องกันเป็นปัญหาเรื้อรัง

ในการดำเนินการแก้ไขปัญหานี้ในกรณีที่ผู้เสียหายคดีค้ำมนุษย์ให้การโดยไม่สอดคล้องต้องกันหรือให้ถ้อยคำอันเป็นเท็จนั้น ในการประชุมกลุ่มผู้เชี่ยวชาญเพื่อจัดทำ *เอกสารการสรุปประเด็นของคดี* ของ UNODC เมื่อวันที่ 6-8 พฤษภาคม 2557 กลุ่มผู้ปฏิบัติงานได้ให้ความเห็นเกี่ยวกับเรื่องนี้ ดังนี้

- “คำให้การของผู้เสียหายไม่สอดคล้องต้องกันเป็นเรื่องปกติในบริบทของคดีค้ำมนุษย์”
- “คำให้การที่ไม่สอดคล้องต้องกัน และการให้ถ้อยคำอันเป็นเท็จ เป็นปัญหาเรื้อรังของคดีค้ำมนุษย์”
- “คำให้การของผู้เสียหายมักเป็นจุดอ่อนด้อยของการดำเนินคดี”
- “ในการดำเนินคดีค้ำมนุษย์ สิ่งที่ทำหายนคือการจะสร้างคดีท่ามกลางความอ่อนด้อยของพยาน มากกว่าการค้นหาความอ่อนด้อยของคดี”

ตามที่ปรากฏในคดีที่ทำกรวิเคราะห์ด้านล่าง จะเห็นได้ว่า ความไม่สอดคล้องต้องกันของ ถ้อยคำของผู้เสียหายอาจเกิดขึ้นจากเหตุผลมากมาย ซึ่งอาจรวมถึง การสูญเสียความทรงจำ ความสับสนเกี่ยวกับลำดับของเหตุการณ์เนื่องจากการได้รับผลกระทบทางจิตใจ (traumatic reactions)¹⁹ นอกจากนี้ ผู้เสียหายอาจมีความหวาดกลัวผู้ค้ามนุษย์ หรือ อาจมีความรู้สึกรักหรือภักดีต่อผู้ค้ามนุษย์ ในกรณีอื่นอาจเป็นการถูกปลุกฝังโดยผู้ค้ามนุษย์ให้มีความเชื่อเกี่ยวกับเรื่องหนึ่งเรื่องใดเป็นการเฉพาะ หรืออาจเกิดจากการที่ผู้เสียหายมิได้มีความวางใจในตัวผู้ที่ถามคำถามพวกเขา ซึ่งความรู้สึกต่างๆ เหล่านี้ รวมถึงความจงรักภักดีมักก่อให้เกิดความยุ่งยากต่อพนักงานอัยการในการดำเนินคดีโดยอ้างอิงพยานหลักฐานเฉพาะแต่คำให้การของผู้เสียหาย และเมื่อผู้เสียหายต้องเผชิญหน้ากับผู้ค้ามนุษย์ในศาล ความรู้สึกทั้งหลายเหล่านี้อาจพื้นกลับขึ้นมา

ศาลในหลายเขตอำนาจทั่วโลก มีทางออกเกี่ยวกับปัญหานี้ในหลายรูปแบบ และมีความแตกต่างกันในการพิจารณาว่าพยาน (ซึ่งเป็นผู้เสียหายการค้ามนุษย์) ให้การนำเชื่อถือหรือไม่น่าเชื่อถือ ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับเหตุการณ์แวดล้อมในแต่ละคดี โดยในคดีตัวอย่างดังต่อไปนี้ เป็นการที่ผู้เสียหายหลายรายให้การขัดหรือแย้งกันเอง หรือแม้กระทั่งให้ถ้อยความอันเป็นเท็จ แต่ศาลก็ยังคงพิจารณาว่าคำให้การของพวกเขา น่าเชื่อถือ โดยพิจารณาว่ามีเหตุผลหลายประการที่ทำให้พยานมีพฤติกรรมเช่นนั้น ซึ่งการให้เหตุผลของศาลในหลายประเทศนั้นเป็นคำแนะนำที่สำคัญสำหรับผู้ปฏิบัติงานในการใช้เป็นเครื่องมือในการจัดการกับจุดอ่อนด้อยของคำให้การของผู้เสียหาย

คดี Correa Perea (อาร์เจนตินา)²⁰ เป็นคดีเกี่ยวกับการค้ามนุษย์เด็กหญิง 3 ราย เพื่อทำการแสวงหาประโยชน์โดยมิชอบทางเพศ โดยมีจำเลย 2 ราย กระทำการโดยใช้วิธีการกระทำความผิดโดยการข่มขู่ ใช้ความรุนแรง และทำการให้ผู้เสียหายตกอยู่ภายใต้อำนาจควบคุมของตน โดยศาลระบุว่า มีข้อขัดแย้งเพียงเล็กน้อยในคำให้การของผู้เสียหาย ศาลวินิจฉัยว่าอย่างน้อยคำให้การของผู้เสียหายรายหนึ่งมีความน่าเชื่อถือเพียงพอที่จะพิสูจน์ได้ว่าการกระทำการที่เป็นการสรรหา รับไว้ การล่อลวงละเมิด และการมีอำนาจ

¹⁹ โปรดดู Lindholm, Police, Practice and Research (2014): “Adolescent girls exploited in the sex trade: informativeness and evasiveness in investigative interviews”, Police Practice and Research: An International Journal, DOI:10.1080/15614263.2014.880839.

²⁰ Correa Perea, Mendoza, August 2013, case 2853-C, ประเทศอาร์เจนตินา โดยรายละเอียดเกี่ยวกับข้อเท็จจริงของคดีสามารถหาได้จากฐานข้อมูลคดีค้ามนุษย์ของ UNODC (Case No. ARG060).

ควบคุมผู้เสียหายมากเพียงพอที่จะพิพากษาว่าผู้นั้นกระทำความผิดฐานค้ามนุษย์ได้ พยานหลักฐานเพิ่มเติมในคดี คือ คำให้การของผู้เสียหายสองราย เจ้าหน้าที่ตำรวจ และมารดาของผู้เสียหายการค้ามนุษย์รายหนึ่ง โดยในการพิจารณาคำให้การของผู้เสียหาย ศาลวินิจฉัยว่า ระยะห่างของเวลาที่ผู้เสียหายขึ้นให้การทั้งสิ้นครั้ง คำให้การที่ขัดแย้งกันมีแรงจูงใจของมนุษย์อยู่เบื้องหลัง ซึ่งรวมถึงความกลัว ศาลมีความเข้าใจเกี่ยวกับจิตวิทยาของมนุษย์ที่ต้องการที่จะลืมเหตุการณ์ที่ยากลำบาก ซึ่งพยานหลักฐานสนับสนุนจึงมีบทบาทสำคัญในการวินิจฉัยชี้ขาดของศาล จำเลยทั้งสองถูกตัดสินว่ากระทำความผิดฐานค้ามนุษย์เพื่อแสวงหาประโยชน์ทางเพศจากผู้เยาว์ และการส่งเสริมการค้าประเวณีของผู้เยาว์

คดี López López (อาร์เจนตินา)²¹ จำเลย 2 ราย ผู้ชายหนึ่งกับผู้หญิงหนึ่ง เป็นผู้ดำเนินกิจการสถานค้าประเวณีซึ่งมีการแสวงหาประโยชน์โดยมิชอบทางเพศจากเด็กหญิง ผู้เสียหาย 2 รายมีความเกี่ยวข้องกับจำเลยผู้หญิง โดยเด็กคนหนึ่งเป็นลูกสาว และผู้เสียหายเด็กอีกคนหนึ่งเป็นหลานสาวของจำเลย ผู้เสียหายทั้งสองรายให้การในชั้นศาลและในชั้นสอบสวนขัดแย้งกัน ศาลได้ชี้ให้เห็นว่า ศาลเข้าใจเรื่องผลกระทบของความสัมพันธ์ภายในครอบครัวที่มีปฏิสัมพันธ์ต่อความประพฤติของผู้เสียหาย²² และด้วยเหตุนี้ ศาลวินิจฉัยว่า ผู้เสียหายอาจจะไม่พูดความจริงเพราะไม่ต้องการที่จะทำให้เกิดผลร้ายแก่จำเลย พยานหลักฐานในคดีนี้ได้ขึ้นอยู่กับคำให้การของผู้เสียหายการค้ามนุษย์ทั้งหมด แต่มีคำให้การของผู้ให้เข้าสถานค้าประเวณี คำให้การของผู้เสียหายรายอื่นซึ่งมิได้มีความสัมพันธ์ทางสายเลือดกับจำเลย และการประเมินสภาพจิตใจผู้เสียหายรายหนึ่งซึ่งมีสิ่งชี้วัดของความผันผวนทางจิตใจและการถูกล่วงละเมิดทางเพศ ศาลตัดสินว่าจำเลยทั้งสองกระทำความผิดฐานค้ามนุษย์เด็ก และการกระทำความอาญาอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง²³

²¹ López López y Novello, TOCF II, Córdoba, 06/13, ประเทศอาร์เจนตินา T โดยรายละเอียดเกี่ยวกับข้อเท็จจริงของคดีสามารถหาได้จากฐานข้อมูลคดีค้ามนุษย์ของ UNODC (Case No. ARG056).

²² ศาลระบุว่า เนื่องจากผู้เสียหายตกอยู่ในภาวะที่มีความเปราะบางอย่างมาก ทำให้ผู้เสียหายจากการค้ามนุษย์มักจะมีกำลังใจในการเล่าความจริง หรือให้การถึงข้อเท็จจริงที่เกี่ยวข้องทั้งหมด ซึ่งในคดีนี้ ผู้เสียหายมีความเปราะบางเป็นพิเศษ เนื่องจากเป็นทั้งผู้เสียหายจากการค้ามนุษย์และยังมีความสัมพันธ์ทางสายเลือดเป็นบุตรสาวและหลานสาวของ Lady LLL ผู้ค้ามนุษย์ จึงทำให้มีเหตุผลเพิ่มเติมที่อธิบายได้ว่า ทำไมผู้เสียหายจึงไม่ยอมพูดความจริง เพราะหากว่าผู้เสียหายให้การไปตามความเป็นจริง ก็จะทำให้มารดาของเธอต้องเสี่ยงกับการต้องถูกลงโทษจำคุกมากกว่า 10 ปี ดังนั้น จึงถือได้ว่าเธอมีปัจจัยเพิ่มเติมที่เป็นสิ่งที่เข้าใจได้และมีเหตุผลในการโกหก

²³ ข้อหาเพิ่มเติม คือ (ก) การจัดการและ/หรือดำเนินกิจการสถานค้าประเวณี และ (ข) ส่งเสริมสนับสนุนการค้าประเวณีเด็ก

คดี Urizar (แคนาดา)²⁴ จำเลยได้กระทำการค้ามนุษย์แพนสาวของเขาเพื่อการแสวงหาประโยชน์โดยมิชอบทางด้านเพศ กระทำละเมิดต่อผู้เสียหายทั้งทางด้านร่างกาย วาจา อารมณ์และทางเพศ คำให้การของผู้เสียหายในชั้นศาลมีทั้ง จำเหตุการณ์ไม่ได้ ให้การเกินความเป็นจริงบ้าง ให้การขัดแย้งกัน บางครั้งแสดงออกถึงความลังเลใจ และให้การไม่สอดคล้องต้องกัน แม้ว่าสิ่งเหล่านี้ถือว่าเป็นข้อด้อย และแม้จะมีข้อเท็จจริงชี้ให้เห็นว่า คำให้การของเธอมิใช่เป็นการยืนยันที่หนักแน่น ศาลวินิจฉัยว่าคำให้การของผู้เสียหายมีความน่าเชื่อถือ โดยเครื่องมือที่ใช้ในการวินิจฉัยเช่นนี้ คือ การใช้สามัญสำนึก ความเป็นเหตุเป็นผลของคำให้การ ผู้เสียหายไม่มีเหตุที่จะต้องโกหก ผู้เสียหายให้การอย่างหนักแน่นในประเด็นที่เป็นสาระสำคัญ และศาลรับรู้ถึงผลกระทบของการกระทำต่อจิตใจของผู้เสียหาย โดยศาลได้ให้ความเห็นไว้ว่า ภายใต้สภาวะการณ์เช่นนี้ ศาลมีความกังวลถึงความสามารถของผู้เสียหายในการในส่วนที่เป็นละเอียดและเรียงลำดับของเหตุการณ์ จำเลยถูกพิพากษาว่ากระทำความผิดในหลายกรรม รวมถึงความผิดฐานค้ามนุษย์ ซึ่งคำพิพากษาว่าจำเลยกระทำความผิดศาลชั้นอุทธรณ์พิพากษายืนตามคำตัดสินของศาลชั้นต้น

เหตุผลของศาลชั้นต้น ปรากฏอย่างแจ่มชัดในคำพิพากษา ดังนี้

“การประเมินความน่าเชื่อถือของพยานนั้น เป็นเรื่องที่เกิดมากกว่าการใช้สามัญสำนึกของวิญญูชนที่ใช้กันในชีวิตประจำวันในการตัดสินใจว่าใครพูดความจริง มันไม่มีสูตรสำเร็จของการประเมินความน่าเชื่อถือ หรือความเชื่อมั่นในตัวพยานได้

[...]

ศาลตั้งข้อสังเกตว่า ตามที่ทนายจำเลยได้ทำการถามค้านผู้ร้อง แสดงให้เห็นว่า คำให้การของเธอประกอบด้วยข้อความจริงที่ละเอียดไม่กล่าวถึงข้อเท็จจริงบางประการ และจำเหตุการณ์ไม่ได้ บางครั้งเป็นการพูดเกินความเป็นจริง มีความขัดแย้งกัน และมีความลังเลใจ และแม้กระทั่งบางครั้งอาจทำให้พิจารณาเป็นคำให้การที่มีความไม่สอดคล้องต้องกัน อย่างไรก็ตาม มันเป็นภาพลวงตาที่จะคิดว่า เด็กผู้หญิงที่เพิ่งจะผ่านการ

²⁴ คดี R. v. Urizar, File No. 505-1-084654-090, L-017.10, ศาลแห่งควิเบค (Court of Québec), District of Longueuil, แผนกคดีอาญา (J.C.Q.) ลงวันที่ 13 สิงหาคม 2553 ประเทศแคนาดา และคดี Urizar v. R., No. 500-10-004763-106, ศาลอุทธรณ์แห่งควิเบค ลงวันที่ 16 มกราคม 2556, ประเทศแคนาดา โดยสามารถหาข้อมูลเกี่ยวกับคดีนี้ได้ที่ฐานข้อมูลคดีค้ามนุษย์ของ UNODC (Case No. CAN005). สำหรับรายละเอียดเกี่ยวกับข้อเท็จจริง โปรดดูการวิเคราะห์โดยละเอียดที่หัวข้อ 5.2 ของเอกสารสรุปประเด็นของคดีนี้

ใช้ชีวิตคู่เป็นเวลา 9 เดือนที่เต็มไปด้วยการถูกระทำการล่วงละเมิดอย่างรุนแรงทั้งทางด้านร่างกาย วาจา อารมณ์ และการล่วงละเมิดทางเพศ จะสามารถให้การโดยละเอียดและเรียงลำดับเหตุการณ์ได้ แท้จริงแล้ว เราควรจะต้องกังวลหากว่าผู้เสียหายสามารถให้การแบบนั้นได้ ในคดีนี้ ศาลวินิจฉัยว่า ผู้ร้องเป็นคนซื่อสัตย์ และเธอไม่มีเหตุผลที่ไม่พูดความจริง เธอเป็นผู้ประสบเหตุโดยตรงและเธอได้ทำการอธิบายเกี่ยวกับเหตุการณ์ ที่เกิดขึ้นอย่างเต็มที่แล้ว การที่เธอถูกล่วงละเมิดด้วยวาจา เป็นเหตุที่อธิบายได้ดีถึงการที่เธอสูญเสียความทรงจำ หรือละเลยไม่กล่าวถึงรายละเอียดของเหตุการณ์ ตามที่กล่าวไว้ข้างต้นแล้วว่าเป็นที่ชัดเจนว่า การที่ต้องขึ้นเบิกความในชั้นศาล ผู้เสียหายจะต้องเล่าเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น และอารมณ์ความรู้สึกของเธอในขณะที่เผชิญเหตุการณ์เหล่านั้นส่งผลกระทบต่อจิตใจของเธอ ศาลเชื่อว่า การสูญเสียความทรงจำบางอย่าง และการที่เธอปฏิเสธที่จะตอบคำถามนั้น มิใช่เป็นการหาข้อแก้ตัวในการหลีกเลี่ยงไม่ยอมตอบคำถามเหล่านั้น เรื่องราวของเธอเป็นเรื่องที่เลวร้าย คำให้การของเธอมีเหตุผล สมเหตุสมผล และเชื่อมโยงกัน”

R. v. Urizar, Court of Québec, 13 August 2010, Canada (pp. 18 – 19 and 20 – 23)

ตั้งเป็นข้อสังเกตว่า ศาลชั้นต้นรับฟังคำให้การของผู้เสียหายผ่านทางจอภาพแยกออกจากจำเลย เนื่องจากเป็นการยากลำบากสำหรับผู้เสียหายในการให้การต่อหน้าจำเลย²⁵

คดี Muñoz y Lezcano (อาร์เจนตินา)²⁶ เป็นคดีที่แสดงให้เห็นถึงผลกระทบอย่างร้ายแรงที่เกิดกับผู้เสียหาย เมื่อต้องเผชิญหน้ากับผู้ค้ำมนุษย์ในศาล ในคดีนี้ศาลได้ตั้งข้อสังเกตว่า การปรากฏตัวของจำเลยในห้องพิจารณา ส่งผลกระทบอย่างรุนแรงต่อความสามารถของผู้เสียหายในการพูดความจริง ศาลจึงไม่รับฟังคำให้การของผู้เสียหาย ซึ่งให้การขัดแย้งกับการให้ถ้อยคำของผู้เสียหายที่ได้ให้ไว้ก่อนหน้านี้อ และศาลพิจารณารับฟังเฉพาะแต่การให้ถ้อยคำของผู้เสียหายในชั้นสืบสวนสอบสวน ดังนั้น จากการที่ศาล

²⁵ โปรดดู คำพิพากษาลงโทษของศาลอุทธรณ์ หน้าที่ 9-11 มีบทบัญญัติของกฎหมายของประเทศแคนาดา (Section 486.2 Cr.C.) ที่กำหนดไว้เป็นการเฉพาะเกี่ยวกับการอนุญาตให้ดำเนินการ “สืบพยานนอกห้องพิจารณาคดี” ได้

²⁶ คดี Muñoz y Lezcano, 15/03/2013, conviction La Pampa (BB), ประเทศอาร์เจนตินา โดยสามารถหาข้อมูลเกี่ยวกับคดีนี้ได้ที่ฐานข้อมูลคดีค้ำมนุษย์ของ UNODC (Case No: ARG061)

สังเกตเห็นพฤติกรรมและความประพฤติของผู้เสียหายในท้องพิจารณา ทำให้ศาลได้ข้อสรุปยึดถือตามถ้อยคำของผู้เสียหายที่ให้ไว้ในชั้นสอบสวนมากกว่าคำให้การในชั้นศาล²⁷

คดี K-165/11 (เซอร์เบีย)²⁸ เป็นคดีเกี่ยวกับการแสวงหาผลประโยชน์ทางเพศ ในคดีนี้ คำให้การของผู้เสียหายในชั้นศาลขัดหรือแย้งกับการให้ถ้อยคำที่ผู้เสียหายได้ให้ไว้ในชั้นพนักงานสอบสวนในส่วนที่เป็นสาระสำคัญ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ในระหว่างการสืบสวน ผู้เสียหายอ้างว่า จำเลยได้ทำการเก็บเงินทั้งหมดที่พวกเขาหาได้ไป ทำร้ายพวกเขา และไม่อนุญาตให้พวกเขาออกจากบ้าน อย่่างไรก็ตาม ในกระบวนการพิจารณา ผู้เสียหายทั้งสองคนให้การว่า จำเลยได้ปฏิบัติต่อพวกเขาเป็นอย่างดี พวกเขาไม่ได้ถูกทำร้าย และพวกเขาเป็นผู้ยินยอมชำระเงินให้กับจำเลยสำหรับเป็นค่าอาหารและเสื้อผ้าที่จำเลยจัดหาให้ เนื่องจากคำให้การที่ไม่สอดคล้องต้องกันทำให้ศาลอุทธรณ์เปิดการดำเนินการพิจารณาใหม่ อย่่างไรก็ตาม ผลคือศาลอุทธรณ์ยืนตามคำพิพากษาว่าจำเลยกระทำความผิด เนื่องจากมีคำอธิบายเกี่ยวกับคำให้การที่ไม่สอดคล้องต้องกันของผู้เสียหาย ซึ่งผู้เสียหายรายหนึ่งให้การว่า การที่ตนให้การไม่สอดคล้องกันนั้น เนื่องจากได้รับแรงกดดันจากครอบครัวของจำเลยซึ่งได้เข้ามานั่งฟังการพิจารณาคดีด้วย ยิ่งไปกว่านั้น ศาลวินิจฉัยว่าคำให้การของผู้เสียหายในชั้นศาล มีลักษณะที่ไร้เหตุผล ศาลชี้ขาดว่า มันเป็นไปได้ที่จะเชื่อว่าผู้เสียหายได้รับการปฏิบัติเป็นอย่างดีในขณะที่อยู่ที่บ้านของจำเลย เนื่องจากผู้เสียหายตัดสินใจที่จะหนีออกมา และเป็นการไม่มีเหตุผลที่ผู้เสียหายยินยอมที่จะให้เงินรายได้ของตนทั้งหมดแก่จำเลยเพื่อเป็นการช่วยเหลือค่าใช้จ่ายแก่จำเลยต่างๆ ที่ผู้เสียหายตกอยู่ในภาวะที่มีปัญหาทางการเงินอย่างหนัก นอกจากนี้ ศาลยึดถือตามคำให้การของพยานผู้เชี่ยวชาญที่อธิบายถึงความไม่สอดคล้องต้องกันของถ้อยคำของผู้เสียหายที่ได้ให้กับพนักงานสอบสวนกับคำให้การในชั้นศาล (โปรดดูรายละเอียดในบทที่ทำการวิเคราะห์

²⁷ คำให้การของพยานซึ่งเป็นผู้เสียหายมีความเกี่ยวข้องกับพยานหลักฐานอื่นที่ใช้ประกอบสนับสนุนคำให้การของผู้เสียหายที่เป็นการเอาผิดกับจำเลยซึ่งทำหน้าที่เป็นผู้ให้ที่พักพิงแก่ผู้เยาว์เพื่อประโยชน์ของการแสวงหาประโยชน์โดยมิชอบทางเพศ เป็นที่น่าสังเกตว่า ศาลอาร์เจนตินาเป็นศาลในระบบกฎหมายลายลักษณ์อักษร (civil law) ซึ่งยอมรับให้สามารถใช้คำให้การเป็นลายลักษณ์อักษรแทนการขึ้นเบิกความในชั้นศาลได้

²⁸ K 165/11 [2011], ศาลสูงแห่งโนวี เซด (Higher Court in Novi Sad) ลงวันที่ 14 ตุลาคม 25541 ประเทศเซอร์เบีย โดยสามารถหาข้อมูลเกี่ยวกับคดีนี้ได้ที่ฐานข้อมูลคดีค้ามนุษย์ของ UNODC (Case No. SRB035). สำหรับรายละเอียดเกี่ยวกับข้อเท็จจริง โปรดดูการวิเคราะห์ในเชิงลึกที่หัวข้อ 5.1 ของเอกสารสรุปประเด็นของคดี

เกี่ยวกับพยานผู้เชี่ยวชาญ) ศาลจึงพิพากษาว่า จำเลยกระทำความผิดฐานการสรรหา การขนส่ง และให้ที่พักพิงแก่ผู้เสียหายทั้งสองคนเพื่อประโยชน์ในการค้าประเวณี²⁹

คดี Okwuede (ไนจีเรีย)³⁰ เป็นคดีตัวอย่างในกรณีที่ทำให้การของผู้เสียหายขัดหรือแย้งกัน ซึ่งศาลมิได้พิจารณาว่าพยานไม่น่าเชื่อถือ โดยในคดีนี้ จำเลยกระทำการค้ำมนุษย์เด็กผู้หญิงสองรายและบังคับให้พวกเขาค้าประเวณี ศาลพิพากษาว่าจำเลยกระทำความผิดฐานค้ำมนุษย์ แม้ว่าคำให้การของผู้เสียหายจะมีความขัดแย้งกันเพียงเล็กน้อย ซึ่งมีใช้ประเด็นที่เป็นสำคัญแต่ประการใด ศาลได้ตั้งข้อสังเกตว่า คดีนี้มีพยานหลักฐานอื่นที่ใช้ในการพิสูจน์การกระทำผิดได้ ซึ่งรวมถึง คำให้การรับสารภาพของจำเลย³¹

คดี Connors (สหราชอาณาจักร)³² เป็นคดีที่ครอบครัว Connor บังคับให้คนงานทำงาน โดยมีค่าตอบแทนจำนวนเล็กน้อย และทำให้พวกคนงานตกอยู่ในสภาพที่เลวร้าย คนงานเกือบทั้งหมดเป็นผู้เปราะบาง เช่น ไม่มีงานทำ เป็นคนไร้บ้าน หรือติดสุรา ผู้เสียหายรายหนึ่งอธิบายว่า จำเลยเปรียบเสมือนพ่อแม่ของเขาซึ่งเขาไม่ยากที่จะหนีออกมา ต่อมาในการสัมภาษณ์ ผู้เสียหายรายนี้ได้ให้การขัดแย้งกับถ้อยคำที่ได้เคยให้ไว้ โดยอธิบายว่า จำเลยมีพฤติกรรมใช้ความรุนแรงอย่างมาก และผู้เสียหายระบุว่าเขาต้องการที่จะหนี แต่ก็หวาดกลัวว่าหากเขาหลบหนี เขาจะถูกทำร้าย ศาลพิพากษาว่าจำเลยทั้งห้ากระทำความผิดฐานสมรู้ร่วมคิดในการทำให้บุคคลถูกบังคับใช้แรงงาน หรือแรงงานบังคับ ศาลวินิจฉัยว่า ถ้อยคำของผู้เสียหายในครั้งแรกเป็นผลมาจากการถูกคุกคามจากจำเลย

²⁹ โปรดสังเกตว่า ประเทศเซอร์เบียเป็นประเทศในระบบกฎหมายลายลักษณ์อักษรเช่นเดียวกับประเทศอาร์เจนตินา จึงยอมรับหลักฐานที่เป็นคำให้การของพยานที่สร้างขึ้นเป็นลายลักษณ์อักษรนอกศาล

³⁰ สหพันธ์สาธารณรัฐไนจีเรียและโดยการสนับสนุน Anwar E Okwuede, Charge No. FHC/ASB/24C/09, ศาลสูงแห่งรัฐบาลกลางไนจีเรีย (the Federal High Court of Nigeria) ลงวันที่ 28 กันยายน 2552 ประเทศไนจีเรีย โดยสามารถหาข้อมูลเกี่ยวกับคดีนี้ได้ที่ฐานข้อมูลคดีค้ำมนุษย์ของ UNODC (Case No. NGA009)

³¹ สำหรับรายละเอียดเกี่ยวกับเรื่อง คำสารภาพของจำเลยนอกศาล โปรดดู หัวข้อ 2.5 ด้านล่าง

³² คดี R. v. Connors and others, [2013] EWCA Crim. 324, ศาลอุทธรณ์, ฝ่ายคดีอาญา, 26 มีนาคม 2556, สหราชอาณาจักร บริเตนใหญ่และไอร์แลนด์เหนือ ซึ่งคำพิพากษานี้เป็นการอุทธรณ์โทษ รายละเอียดเกี่ยวกับข้อเท็จจริงของคดีสามารถหาได้จากฐานข้อมูลคดีค้ำมนุษย์ของ UNODC (Case No. GBR016) สำหรับรายละเอียดเกี่ยวกับข้อเท็จจริง โปรดดูการวิเคราะห์ในเชิงลึกที่หัวข้อ 5.11 ของเอกสารสรุปประเด็นของคดี

คดี Kalpana Ranganath Galphade (อินเดีย)³³ จำเลยได้ทำการแสวงหาประโยชน์ โดยมีขอบทางเพศจากเด็กผู้หญิงหลายราย คำให้การของผู้เสียหายรายหนึ่ง เป็นคำให้การที่มีได้กล่าวถึงข้อเท็จจริงบางส่วน และเธอไม่สามารถให้การในรายละเอียดเกี่ยวกับสถานที่ที่เธอถูกควบคุมตัว ชื่อของเด็กผู้หญิงที่อยู่ร่วมกันในสถานค้าประเวณี หรือจำนวนบ้านที่ตั้งอยู่ละแวกเดียวกันกับบ้านของจำเลย ศาลได้ชี้ขาดว่า คำให้การของเธอมิใช่ “ความน่าเชื่อถือ” ซึ่งศาลได้อธิบายในแง่ที่ว่า การที่ผู้เสียหายไม่อาจให้ข้อมูลเหล่านั้นได้เป็นเพราะว่าผู้เสียหายไม่ได้รับอนุญาตให้ออกจากสถานค้าประเวณี จำเลยจึงถูกพิพากษาว่ากระทำความผิดฐานค้าประเวณีและการแสวงหาประโยชน์โดยมิชอบทางเพศ

คดี LG-2010-11760-LG-2010-11397-RG-2011-65 (นอร์เวย์)³⁴ จำเลยถูกพิพากษาว่ากระทำความผิดฐานค้ำมนุษย์เนื่องจากได้ทำการแนะนำเด็กผู้หญิงชาวสวีเดนให้ทำการค้าประเวณี เขาส่งจดหมายถึงผู้เสียหายคนหนึ่ง โดยทำการชี้แนะให้เธอให้การกับตำรวจและศาลอย่างไร นอกจากนี้ จำเลยได้หว่านล้อมให้เพื่อนของผู้เสียหายโทรหาผู้เสียหายบ่อยครั้งเพื่อให้คำแนะนำเกี่ยวกับคำให้การ จำเลยถูกพิพากษาว่ากระทำความผิดฐานค้ำมนุษย์และพยายามหว่านล้อมให้บุคคลอื่นให้การอันเป็นเท็จ

คดี Wei Tang (ออสเตรเลีย)³⁵ เป็นคดีเกี่ยวกับการให้ถ้อยคำอันเป็นเท็จต่อเจ้าหน้าที่ตำรวจและเจ้าหน้าที่ตรวจคนเข้าเมือง โดนในคดีนี้ ผู้เสียหายโกหกว่า ตนเองถูกค้ำมนุษย์ มีเจ้านาย และ

³³ คดี The State v. Kalpana Ranganath Galphade, Case No. 279/PW/2009, Court of Metropolitan Magistrate, Special Court for ITPA (Court of 1st instance), Mumbai, 25 สิงหาคม 2551 ประเทศอินเดีย รายละเอียดเกี่ยวกับข้อเท็จจริงของคดีนี้สามารถหาได้จากฐานข้อมูลคดีค้ำมนุษย์ของ UNODC (Case No. IND028)

³⁴ คดี LG-2010-11760-LG2010-119397-RG-2011-65, Gulating Court of Appeal, Bergen, 21 มกราคม 2554 ประเทศนอร์เวย์ โดยรายละเอียดเกี่ยวกับข้อเท็จจริงของคดีนี้สามารถหาได้จากฐานข้อมูลคดีค้ำมนุษย์ของ UNODC (Case No. NOR005).

³⁵ การอุทธรณ์ครั้งที่ 3 (VSCA): R. v. Wei Tang (2009), 23 VR 332; (2009) 233 FLR 399; [2009] VSCA 182. การอุทธรณ์ครั้งที่ 2 (HCA): R. v. Tang (2008), 237 CLR 1; (2008) 249 ALR 200; (2008) 82 ALJR 1334; (2008) 187 A Crim. R 252; [2008] HCA 39. First appeal (VSCA): R. v. Wei Tang (2007) 16 VR 454; (2007) 212 FLR 145; (2007) 172 A Crim. R 224; [2007] VSCA 134; R. v. Wei Tang (2007), VSCA 144 Sentencing decision (VCC): R. v. Wei Tang [2006] VCC 637, ประเทศออสเตรเลีย โดยรายละเอียดเกี่ยวกับข้อเท็จจริงของคดีนี้สามารถหาได้จากฐานข้อมูลคดีค้ำมนุษย์ของ UNODC (Case No. AUS001). โปรดดูการวิเคราะห์ในเชิงลึกที่หัวข้อ 5.3 ของเอกสารการสรุปประเด็นของคดี

โกหกเกี่ยวกับสภาพการทำงานและสภาพความเป็นอยู่ รวมถึงสถานที่อยู่ และอาศัยอยู่กับผู้ใด นอกจากนี้ในตอนแรก ผู้เสียหายโกหกว่าอาศัยอยู่ในบ้านของผู้หญิงคนหนึ่งซึ่งพวกเขาเรียกว่า “คุณแม่” ซึ่งผู้หญิงคนนี้เป็นผู้ร่วมกระทำความผิดกับจำเลยแต่มิได้ถูกตั้งข้อกล่าวหา อย่างไรก็ตาม เหตุผลที่ผู้เสียหายโกหกได้ถูกอธิบายโดยพยานหลักฐานที่ได้จากผู้เสียหาย ซึ่งพวกเขาได้แสดงพยานหลักฐานประกอบว่า จำเลยและคนอื่นๆ บอกกับพวกเขาว่า เพื่อประโยชน์ของผู้เสียหายเองหากผู้เสียหายถูกเจ้าหน้าที่ตำรวจหรือเจ้าหน้าที่ตรวจคนเข้าเมืองควบคุมตัว หากว่าให้การไปตามความเป็นจริงพวกเขาจะถูกจำคุกหรือถูกควบคุมตัวในสถานกักกัน ผู้เสียหายถูกสอนให้โกหกตามรายละเอียดข้างต้น ซึ่งความกลัวนี้ถูกกระตุ้นขึ้นเมื่อจำเลยให้ผู้เสียหายไปหาที่หลบซ่อนที่อื่นเป็นเวลาหลายวันโดยบอกกับพวกเขาว่าเพื่อเป็นการป้องกันการตรวจค้นของเจ้าหน้าที่ตรวจคนเข้าเมือง ซึ่งในขณะนั้นได้ทำการกวาดล้างสถานค้าประเวณีอย่างหนัก พวกเขาได้รับการย้ำเตือนว่าจะเกิดสิ่งใดขึ้นหากว่าทำการหลบหนี การที่ตกเป็นผู้เสียหายไม่พูดถึงบ้านของ “คุณแม่” เนื่องจากเธอติดกับผู้เสียหาย และพวกเขาไม่ต้องการสร้างปัญหาให้เธอ ท้ายที่สุด คณะลูกขุนมีคำวินิจฉัยว่าจำเลยมีความผิดทั้งหมด 10 กรรม ในฐานความผิดเกี่ยวกับทาส ซึ่งเป็นการยืนยันว่า ไม่ว่าจะมีความผิดเกี่ยวกับความน่าเชื่อถือของคำให้การเหล่านี้ แต่คณะลูกขุนเชื่อคำให้การของผู้เสียหายในส่วนที่เป็นศูนย์กลางของข้อกล่าวหา

ในคดีที่มีการตัดสินเมื่อเร็วๆ นี้ของประเทศเนเธอร์แลนด์³⁶ ซึ่งถ้อยคำบางส่วนของผู้เสียหาย 2 ราย มีความไม่สอดคล้องต้องกัน ศาลได้มีการแจ้งเตือนในการใช้ความระมัดระวังต่อศาลเองในการพิจารณาถึงแม้จะมีคำวินิจฉัยว่าคำให้การของผู้เสียหายน่าเชื่อถือ ด้วยเหตุผลดังต่อไปนี้ ถ้อยคำที่เป็นสาระสำคัญของเรื่องเกี่ยวกับการบังคับให้ทำการค้าประเวณีและนำเงินที่หามาได้ส่งให้กับจำเลยมีความสอดคล้องกัน มีพยานหลักฐานภายนอกสนับสนุน ถ้อยความของพยานมีความสอดคล้องกัน ในเรื่องเกี่ยวกับวิธีการทำงาน (modus operandi) ของจำเลย ช่วงเวลาระหว่างแต่ละเหตุการณ์ และถ้อยคำที่อาจเลือกรางจากความทรงจำ เป็นที่รู้กันดีว่าความไม่สอดคล้องและขัดแย้งกันของถ้อยคำของผู้ตกเป็นผู้เสียหายค้ามนุษย์ไม่อาจนำไปสู่ข้อสรุปว่าคำให้การของพวกเขาไม่น่าเชื่อถือ หรือไม่ถูกต้อง

อย่างไรก็ตาม มีหลายคดีที่ศาลในหลายประเทศที่ศาลวินิจฉัยชี้ขาดว่า คำให้การของผู้เสียหายไม่น่าเชื่อถือ เนื่องจาก เป็นคำให้การไม่สอดคล้องต้องกัน และเป็นคำให้การขัดหรือแย้งกัน ใน

³⁶ The Hague District Court, 4 มีนาคม 2015, 09-827059-14 (ไม่มีการเผยแพร่)

การวิเคราะห์คดีต่างๆ ดังต่อไปนี้ โปตรตระลึกว่า ในระบบกฎหมายจารีตประเพณีซึ่งใช้คณะลูกขุนในการรับฟังข้อเท็จจริง การตัดสินยกฟ้องอาจเป็นผลมาจากการที่คณะลูกขุนไม่เชื่อคำให้การของผู้เสียหาย ซึ่งการไม่เชื่อเหล่านี้จะไม่ปรากฏในคำพิพากษา เนื่องจากการพิจารณาของคณะลูกขุนเป็นความลับ ดังนั้นเหตุผลเบื้องหลังของการตัดสินยกฟ้องจึงเป็นเพียงการคาดเดาเท่านั้น

คดี Ladha (แคนาดา)³⁷ ศาลพิพากษายกฟ้องใน 4 ฐานความผิด ซึ่งรวมถึงการค้ามนุษย์³⁸ ผู้เสียหายในคดีนี้ได้ให้การในชั้นศาลว่า เธอถูกบังคับให้ทำงานรับใช้ในบ้านของจำเลย ศาลฟังได้ว่า คำให้การของเธอขาดความน่าเชื่อถือเนื่องจากมีความไม่สอดคล้องกัน และบางครั้งมีลักษณะที่เป็นไปไม่ได้ อย่างแน่แท้ ตัวอย่างเช่น ผู้อ้างว่าเป็นผู้เสียหายได้ให้การว่า ในระหว่างเดินทางไปเล่นสกี เธอต้องถืออุปกรณ์สกี ไม้ค้ำ และรองเท้าสกีทั้ง 3 ชุดพร้อมกัน ซึ่งศาลฟังว่าเป็นสิ่งที่เป็นไปไม่ได้ ศาลไม่เชื่อว่าผู้อ้างว่าเป็นผู้เสียหายจำไม่ได้ว่าจำเลยได้พาเธอไปร้านแมคโดนัลด์ในวันอาทิตย์หรือไม่ และไม่เชื่อว่าคำให้การของที่ว่าเธอทำงาน 18 – 19 ชั่วโมงเป็นเวลา 10 เดือน แม้กระทั่งวันที่ไม่มีใครอยู่บ้าน ศาลฟังได้ว่า คำให้การของเธอมีความไม่สอดคล้องเกี่ยวกับเรื่องการศึกษา ความสามารถทางภาษา และกระบวนการขอวีซ่า นอกจากนี้ ถ้อยคำบางส่วนยังมีความขัดแย้งกับเอกสารที่ได้มีการยื่นต่อศาล (ดูหัวข้อ 2.3 เรื่อง “คำให้การพยานบุคคลที่มีไม่ใช่ผู้เสียหาย” และ 2.8.1 และ 2.8.2 เรื่องความแตกต่างกันของชนิดของ “พยานวัตถุ (Real evidence)”

คดีหมายเลข 978 ลงวันที่ 12 มีนาคม 2555 (อาร์เจนตินา)³⁹ ผู้หญิง 2 คนได้ร้องทุกข์ต่อเจ้าหน้าที่ตำรวจว่า พวกเธอคือผู้เสียหายจากการค้ามนุษย์ทางเพศ ศาลพิพากษายกฟ้อง เนื่องจากศาลเห็นว่าผู้อ้างว่าเป็นผู้เสียหายจากการค้ามนุษย์มิได้ให้การตามความเป็นจริง และให้การขัดแย้งกับข้อเท็จจริงที่แจ้งชัดอื่นๆ ตัวอย่างเช่น พวกเขาระบุว่าพวกเขาไม่เคยมาที่อาร์เจนตินามาก่อน แม้ว่าจะมีหลักฐานจาก

³⁷ R. v. Ladha, 2013 BCSC 2437 (CanLII), ศาลสูงสุดแห่งบริติส โคลอมเบีย ประเทศแคนาดา

³⁸ ข้อหากกล่าวหา คือ “การจัดการเพื่อนำบุคคลเข้าในประเทศแคนาดาโดยใช้วิธีการฉ้อฉลหรือหลอกลวง เป็นการขัดกับ S.118 ของกฎหมายว่าด้วยคนเข้าเมืองและผู้อพยพ S.C. 2001, c. 27 [IRPA]” อย่างไรก็ตาม ศาลได้ตั้งข้อสังเกตไว้ว่า “ข้อกล่าวหานี้รู้จักกันเป็นการทั่วไปว่าเป็น ‘ความผิดฐานค้ามนุษย์’” R. v. Ladha, 2013 BCSC 2437 ย่อหน้าที่ 1

³⁹ คดีหมายเลข 978 ลงวันที่ 12 มีนาคม 2555 (ประเทศอาร์เจนตินา) โดยรายละเอียดเกี่ยวกับข้อเท็จจริงของคดีสามารถหาได้จากฐานข้อมูลคดีค้ามนุษย์ของ UNODC (Case No. ARG006).

กระทรวงการโยกย้ายถิ่น (Department of Migration) พิสูจน์ข้อเท็จจริงที่แตกต่างกัน และยังมีพยานหลักฐานประกอบอื่นที่สามารถพิสูจน์ว่าจำเลยมิได้เป็นผู้กระทำผิดได้ (โปรดดูข้อที่ 2.3 เรื่อง “คำให้การของพยานอื่นที่มีผู้ใช้เสียหายการค้ามนุษย์”)

คดี Giuseppe Aserio (เยอรมนี)⁴⁰ คำให้การที่ไม่สอดคล้องกันของผู้เสียหายส่งผลให้จำเลยหลุดพ้นจากข้อกล่าวหาว่ากระทำความผิดฐานค้ามนุษย์ และความผิดฐานข่มขืนกระทำชำเราทั้งหมด แม้ว่าจะมีพยานผู้เชี่ยวชาญให้ความเห็นเกี่ยวกับความน่าเชื่อถือของคำให้การของผู้เสียหายจากการค้ามนุษย์ว่า บางครั้งคำให้การที่ไม่สอดคล้องของผู้เสียหายอาจไม่ถึงกับเป็นการป้องกันมิให้จำเลยถูกลงโทษฐานค้ามนุษย์ แต่อาจทำให้มีการลงโทษน้อยกว่าที่ควรจะเป็น หรือได้รับโทษสถานเบา

คดี Soyan Slavov et al (เยอรมนี)⁴¹ ผู้เสียหายอายุ 16 ปี ขึ้นให้การโดยมิได้กล่าวถึงรายละเอียดในทุกแง่มุมเกี่ยวกับความทุกข์ทรมานที่เธอได้รับจากการล่วงละเมิดของจำเลย อย่างไรก็ตามศาลตัดสินว่าจำเลยกระทำความผิดฐานค้ามนุษย์ บนพื้นฐานของการรับสารภาพเพื่อแลกกับการลงโทษสถานเบา (plea bargain) จึงมิได้ทำการลงโทษสถานหนักโดยผลของคำให้การของผู้เสียหาย และศาลยกฟ้องในข้อหาข่มขืนกระทำชำเรา ซึ่งพนักงานอัยการเชื่อว่า ส่วนหนึ่งที่ทำให้คำให้การของผู้เสียหายเป็นเช่นนั้นเกิดขึ้นเนื่องจากผลกระทบทางจิตใจที่เธอได้รับอย่างร้ายแรง⁴²

คดีัญญา บุญมี (Thailand)⁴³ เป็นคดีหนึ่งที่น่าสนใจ เนื่องจากความเห็นที่ไม่ต้องกันของศาลชั้นต้น และศาลอุทธรณ์เกี่ยวกับประเด็นคำให้การของผู้เสียหายที่ไม่สอดคล้องกันอย่างมีนัยสำคัญ คดี

⁴⁰ 255 Js 771/13, ศาลสูงแห่งเบอร์ลิน (High District Court of Berlin), 510 Kls 12/14, โดยมีคำพิพากษาลงวันที่ 1 ตุลาคม 2557 ประเทศเยอรมนี

⁴¹ 255 Js 495/13, ศาลสูงแห่งเบอร์ลิน (High District Court of Berlin), 508 Kls 49/13, โดยมีคำพิพากษาลงวันที่ 3 กุมภาพันธ์ 2557 ประเทศเยอรมนี

⁴² ได้ข้อมูลจากผู้เชี่ยวชาญชาวเยอรมัน ผู้ซึ่งทำหน้าที่เป็นพนักงานอัยการในคดีนี้

⁴³ คดีในศาลชั้นต้น คือ ัญญา บุญมี (Ranya Boonmee), แก้ว กองเมือง (Kaew Kongmuang) และ มนัส บุญมี (Manus Boonmee) คดีหมายเลข 2013/2552, ศาลอาญากรุงเทพฯ วันที่ 9 ธันวาคม 2553 ประเทศไทย คดีในชั้นศาลอุทธรณ์ คือ คดีหมายเลขดำที่ 1704/2554 และคดีหมายเลขแดงที่ 4097/2556 วันที่ 6 มีนาคม 2556 ประเทศไทย โดยรายละเอียด

นี่เป็นคดีเกี่ยวกับการละเมิดสิทธิแรงงานของคนงานจำนวน 66 คน ในโรงงานแปรรูปกุ้ง พยานหลักฐานที่ยื่นต่อศาล ประกอบด้วยคำให้การที่ไม่มีความสอดคล้องกันของผู้เสียหาย ในขณะที่ศาลชั้นต้นพิจารณาว่า ประเด็นหลักของคดีคือคำให้การของผู้เสียหายซึ่งมีความไม่สอดคล้องกัน โดยศาลทำการอธิบายเกี่ยวกับความไม่สอดคล้องของคำให้การซึ่งถือว่าเป็นการลดทอนความน่าเชื่อถือของผู้อ้างว่าเป็นผู้เสียหายจากการค้ามนุษย์ และด้วยเหตุนี้ทำให้จำเลยหลุดพ้นจากความผิดฐานร่วมกันกักขังหน่วงเหนี่ยวบุคคลทำให้ปราศจากเสรีภาพและบังคับให้บุคคลกระทำการใดๆ ให้กับผู้ค้ามนุษย์ และการรับไว้ และจ้างงานแรงงานผิดกฎหมายซึ่งรวมถึงแรงงานที่มีอายุต่ำกว่า 18 ปี และ 15 ปี เพื่อประโยชน์ในการใช้ทาส การบังคับให้ทำงานในสภาพการทำงานเหมือนกับทาส

เครื่องมือในการประเมินความน่าเชื่อถือของผู้เสียหาย เมื่อคำให้การของผู้เสียหายขัดแย้งกันเอง หรือกรณีให้การเท็จ : การเรียนรู้จากประสบการณ์

1. อะไรคือการประเมินคำให้การพยาน (มีตรรกะหรือไม่ สมเหตุสมผลหรือไม่ มีความไม่สอดคล้องอย่างมีนัยสำคัญหรือไม่ คำให้การที่ไม่สอดคล้องกันเป็นเพียงประเด็นเล็กน้อยหรือไม่)
2. พฤติกรรมของผู้เสียหายในศาลมีส่วนช่วยอย่างไรบ้าง (ผู้เสียหายแสดงออกซึ่งความหวาดกลัวหรือไม่ มีความพยายามหลบหลีกหรือไม่)
3. มีปัจจัยภายนอกที่สามารถอธิบายคำให้การที่ขัดแย้งกันหรือคำให้การที่เป็นเท็จหรือไม่ (ผลกระทบทางจิตใจ มีความสัมพันธ์ทางครอบครัวกับผู้ค้ามนุษย์ ต้องพึ่งพาผู้ค้ามนุษย์หรือไม่ การปรากฏตัวของผู้ค้ามนุษย์หรือสมาชิกในครอบครัวของผู้ค้ามนุษย์ ความหวาดกลัว ถูกข่มขู่โดยผู้ค้ามนุษย์ ระยะเวลาล่วงเลยมานาน ถูกหลอหลอมโดยผู้ค้ามนุษย์)
4. มีพยานหลักฐานอื่นที่สามารถสนับสนุนเรื่องราวของผู้เสียหาย หรือไม่
5. ผู้เสียหายสามารถอธิบายได้เข้าใจได้หรือไม่ว่า ทำไมคำให้การจึงไม่สอดคล้องต้องกัน ในทางกลับกัน ผู้เสียหายมีแรงจูงใจในการโกหกหรือไม่

เกี่ยวกับข้อเท็จจริงของคดีสามารถหาได้จากฐานข้อมูลคดีค้ามนุษย์ของ UNODC (Case No. THA001) สำหรับรายละเอียดเกี่ยวกับข้อเท็จจริง โปรดดูการวิเคราะห์เชิงลึกที่หัวข้อ 5.7 ของเอกสารสรุปประเด็นสำคัญของคดี

6. ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับกระบวนการที่ส่งผลกระทบต่อจิตใจของผู้เสียหาย สามารถนำมาใช้ประเมินความน่าเชื่อถือของพยานได้อย่างเหมาะสมมากขึ้นหรือไม่ (จะถือว่าเป็นปัญหาหรือไม่ หากว่ามีคำให้การในคดีค้ำมนุษย์มีการให้การโดยละเอียดและเรียงตามลำดับเหตุการณ์ คำให้การที่ไม่สอดคล้องอาจถือว่าเป็นการยกระดับความน่าเชื่อถือได้หรือไม่)
7. จะสามารถจัดให้ผู้เสียหายให้การในศาลโดยทำการให้การนอกห้องพิจารณาคดี หรือให้การหลังฉากกัน หรือให้การผ่านสื่อวัสดุอื่นๆ ได้หรือไม่ ทั้งนี้ เพื่อป้องกันมิให้ผู้เสียหายเผชิญหน้ากับผู้ค้ำมนุษย์
8. คำให้การของพยานผู้เชี่ยวชาญสามารถช่วยให้ศาลสามารถของการประเมินความน่าเชื่อถือของพยานได้หรือไม่

2.2.1.2 การร้องทุกข์ล่าช้า/ การไม่ยอมร้องทุกข์ / ความลังเลใจที่จะยื่นให้การ (Delayed Complaint/absence of complaints/reluctant to testify)

ศาลใช้การที่ผู้เสียหายร้องทุกข์ล่าช้า หรือการไม่ยินยอมร้องทุกข์เป็นข้อพิจารณาความน่าเชื่อถือของผู้เสียหาย ทั้งนี้ ตั้งอยู่บนข้อสันนิษฐานที่ว่า บุคคลผู้ถูกกระทำละเมิดมักต้องการที่จะทำการร้องทุกข์ในโอกาสแรก ไม่ว่าจะเป็นการร้องทุกข์ให้ตำรวจช่วยเหลือ หรือร้องขอให้บุคคลอื่นให้ความช่วยเหลือ⁴⁴ อย่างไรก็ตาม ในคดีค้ำมนุษย์ ผู้เสียหายอาจได้รับความกระทบกระเทือนทางด้านจิตใจมากเกินไปที่จะสามารถทำการร้องทุกข์ ร้องขอความช่วยเหลือ หรือยื่นให้การในชั้นศาลได้ หรือแม้กระทั่งทำการร้องทุกข์ในระยะสั้นๆ หลังจากถูกแสวงหาประโยชน์โดยมิชอบ นอกจากนี้ ผู้เสียหายอาจกลัวว่า ผู้ค้ำมนุษย์อาจจะทำร้ายหรือครอบครัวของตน หรือ ผู้เสียหายอาจมีความสัมพันธ์กับผู้ค้ำมนุษย์ หรือมีความรู้สึกรัก หรือมีความจงรักภักดีต่อผู้ค้ำมนุษย์ ในกรณีเช่นนี้ ผู้เสียหายอาจมีความรู้สึกไม่ไว้วางใจเจ้าพนักงานหรือเจ้าหน้าที่ตำรวจ ในคดีถัดมาเป็นการแสดงให้เห็นถึงสถานการณ์ของการร้องทุกข์ล่าช้า หรือมี

⁴⁴ โปรตดู Cross and Tapper, *On Evidence*, 12th ed., (Oxford University Press, 2010), pp. 259, 301ff, 406-410, การกำหนดกฎเกณฑ์ทางกฎหมายเกี่ยวกับการร้องทุกข์ที่ล่าช้า (delineating the legal rules around delayed complaints)

ความลังเลใจในการขึ้นให้การ และบริบทของการทำให้พฤติกรรมเหล่านี้มีได้ทำให้ศาลประเมินว่าผู้เสียหายไม่น่าเชื่อถือ

คดี R.v.Liu LiRong (ตองกา)⁴⁵ เป็นคดีเกี่ยวกับการค้ามนุษย์เพื่อการแสวงหาประโยชน์ โดยมีขอบทางเพศ โดยในตอนแรกผู้เสียหายได้เล่าเกี่ยวกับเรื่องราวของการถูกแสวงหาประโยชน์โดยลูกจ้างคนหนึ่งซึ่งเป็นผู้แทนของผู้ค้ามนุษย์ ในเวลาต่อมา ฝ่ายจำเลยได้ต่อสู้ว่า เป็นการส่งผลกระทบต่อความน่าเชื่อถือของผู้เสียหาย อย่างไรก็ตาม ศาลตัดสินว่าผู้เสียหายมีความน่าเชื่อถือ เนื่องจากคำให้การของผู้เสียหายแต่ละคนมีความสอดคล้องกัน นอกจากนี้ ศาลมีความเข้าใจในสถานะความเปราะบางของผู้เสียหาย โดยศาลอธิบายว่าทำไมผู้เสียหายจึงมิได้ทำการร้องทุกข์ในโอกาสแรก ศาลตั้งข้อสังเกตว่า บรรดาผู้เสียหายถูกพามาอาศัยอยู่ในสภาพแวดล้อมที่แปลกใหม่ และไม่มีความเห็นอกเห็นใจกัน ส่งผลให้ผู้เสียหายมีทักษะในการสื่อสารในระดับต่ำมาก อาจมีความลังเลในการร้องเรียน เพราะกลัวว่าจะไม่มีผู้ใดเชื่อ กลัวว่าจะถูกทำโทษ หรือแม้กระทั่งกลัวการไม่ยอมรับของจำเลย ซึ่งในช่วงแรกจำเลยเป็นผู้ซึ่งผู้เสียหายให้ความไว้วางใจ

คดี Urizar (แคนาดา)⁴⁶ ศาลได้อธิบายว่า ส่วนหนึ่งของข้อเท็จจริงในคดีปรากฏว่าผู้เสียหายเข้าทำการร้องทุกข์ต่อเจ้าหน้าที่ตำรวจหลังจากที่ถูกกระทำการละเมิดเป็นเวลานานถึง 9 เดือน และได้ทำการร้องทุกข์ในการหนีครั้งแรกโดยผู้เสียหายได้หนีออกมาแล้วกลับไปอีกหลายครั้ง ศาลตั้งข้อสังเกตว่า ผู้เสียหายมิได้ทำการร้องทุกข์ในทันทีหลังจากเธอสามารถหนีออกมาได้ เนื่องจากเหตุผลดังต่อไปนี้ “เธอกล่าวว่า เธอไม่มีความกล้าที่จะทำการร้องทุกข์ เนื่องจากเธอรักผู้ถูกกล่าวหา ความรู้สึกของเธอถูกแยกออกเป็นสองส่วน ระหว่างความรักที่เธอมีให้เขา กับ การกระทำละเมิดที่เธอทำกับเธอ”⁴⁷

บริบทสำคัญประการหนึ่งที่พึงควรระลึก คือ ข้อเท็จจริงที่ว่า ผู้เสียหายมิได้ทำการร้องทุกข์หรือร้องทุกข์ล่าช้า อาจมีส่วนที่เกี่ยวข้องกับประสบการณ์ของการถูกค้ามนุษย์โดยตรง มิใช่เกิดจากเหตุผล

⁴⁵ CR117/10 & AC 13/11, Tonga โดยที่ผู้เชี่ยวชาญของประเทศตองกา เป็นผู้รายงานคดีนี้

⁴⁶ โปรดดูสารบัญของคดีทั้งหมด สำหรับรายละเอียดของข้อเท็จจริงโปรดดูการวิเคราะห์เชิงลึกในหัวข้อ 5.2 ของ *เอกสารการสรุปประเด็นสำคัญของคดี*

⁴⁷ โปรดดูสารบัญของคดีทั้งหมด

อื่น ดังนั้น บางครั้งผู้ปฏิบัติงานจะต้องเผชิญหน้ากับผู้เสียหายโดยพุ่งความสนใจไปที่ข้อเท็จจริงที่ว่าพวกเขาถูกปฏิเสธการได้รับค่าแรงที่เหมาะสม แต่กลับไม่ยอมบอกข้อมูลอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง หรือกล่าวถึงเรื่องนี้ในภายหลัง โดยเฉพาะอย่างยิ่ง หากเป็นการบอกเล่าถึงเรื่องราวที่เลวร้าย เช่น การถูกจำกัดเสรีภาพหรือการถูกขังให้อยู่อย่างโดดเดี่ยว

คดี Lukasz Adamowicz and Jerzy Bala (สหราชอาณาจักร)⁴⁸ ผู้เสียหายได้แจ้งความต่อเจ้าหน้าที่ตำรวจท้องถิ่นว่าไม่ได้รับค่าจ้างค่าแรง แม้ว่าจะมีข้อเท็จจริงปรากฏในภายหลังว่า มีสภาพการทำงานที่ยากลำบากอย่างมาก เช่น ชั่วโมงการทำงานที่ยาวนานมากถึง 12 ชั่วโมงต่อวัน ที่พักตั้งอยู่ในที่ห่างไกลทำให้พวกเขาไม่สามารถออกไปไหนได้ และถูกบังคับให้ย้ายออกจากที่พักหลังจากได้รับค่าแรงเป็นเวลา 2 – 3 อาทิตย์ โดยถูกข่มขู่ว่าจะใช้กำลังทำร้าย ข้อเท็จจริงเพิ่มเติมที่ปรากฏขึ้นภายหลังในขั้นตอนของการสืบสวน ทำให้ศาลพิพากษาว่าจำเลยกระทำความผิดฐานสมคบกันกระทำความผิดค้ามนุษย์โดยนำพบบุคคลเข้ามายังสหราชอาณาจักรเพื่อการแสวงหาประโยชน์โดยมิชอบ และสมคบกันทำการค้ามนุษย์ บุคคลที่อาศัยอยู่ในสหราชอาณาจักร

การร้องทุกข์ล่าช้า – คำอธิบายจากผู้ปฏิบัติงาน (a)

“ข้าพเจ้ามักเห็นสูตรสำเร็จของอาชญากรรม โดยเฉพาะอย่างยิ่งคดีค้ามนุษย์ผู้ใหญ่ ผู้ค้ามนุษย์จะทำการระบุนความเปราะบางของผู้เสียหาย มุ่งเป้าไปที่ผู้เสียหาย สร้างความหวังให้กับผู้เสียหาย และยื่นข้อเสนอเพื่อเติมเต็มความหวังนั้น โดยทำการสร้างการพึ่งพา ซึ่งอาจเป็นเรื่องง่ายๆ เช่น การหางานให้ทำ

⁴⁸ Sheffield Crown Court, 7 ตุลาคม 2553 (มิได้รายงาน). ข้อมูลทั้งหมดเกี่ยวกับคดีนี้ได้รับจากผู้เชี่ยวชาญของสหราชอาณาจักร ผู้ซึ่งได้ให้ข้อมูลกับเราว่า ในสหราชอาณาจักรจะปรากฏ “รายงาน” ของคำพิพากษาคดีอาญาเฉพาะแต่คดีที่มีการอุทธรณ์ไปยังศาลอุทธรณ์หรือศาลสูงเท่านั้น คำพิพากษาของศาลชั้นต้นที่มีการตัดสินคดีอาญาโดยผู้พิพากษาและคณะลูกขุน (Crown Court) เช่นในคดีนี้จะไม่มีกรรณายาน ซึ่งผู้เชี่ยวชาญได้รับข้อมูลของคดีนี้จากเจ้าหน้าที่ตำรวจที่รับผิดชอบคดีนี้สำหรับรายละเอียดของข้อกล่าวหา โปรดดู

ซึ่งเรื่องนี้เป็นชั้นเชิงของผู้ค้ำมนุษย์ที่ทำให้ผู้เสียหายตกอยู่ในเงื้อมมือของตน การที่ผู้ค้ำมนุษย์ทราบข้อมูลทั้งหมด ทำให้บ่อยครั้งจะกระทบต่อความตั้งใจของผู้เสียหายในการเล่าเรื่องราวทั้งหมดให้ทราบ นอกจากนี้ “ความผิดพลาด” ที่ผู้เสียหายเป็นผู้กระทำ อาจส่งผลกระทบต่อความมั่นใจและความภาคภูมิใจในตัวเองของผู้เสียหาย ทำให้สิ่งเหล่านี้กลายเป็นข้อจำกัดในการที่ผู้เสียหายไม่ยอมเล่าเรื่องราวในส่วนที่พวกเขาโทษว่าเป็นความผิดของตนเอง แต่จะมุ่งเน้นไปที่ความเสียหายอื่นที่ได้รับ (เช่น การไม่ได้รับค่าจ้าง) ซึ่งมีอิทธิพลในการทำร้ายตัวตนของตนเองน้อยกว่า ซึ่งเรื่องนี้เกิดขึ้นกับผู้เสียหายทั้งชายและหญิง โดยผู้เสียหายชายมักจะไม่ต้องการที่จะเปิดเผยข้อเท็จจริงที่เขาถูกทำร้ายทางร่างกายและจิตใจ เนื่องจากเกรงว่าจะทำให้พวกเขาดูเหมือนเป็นคนอ่อนแอ แต่แน่นอนว่าพวกเขายินดีที่จะเล่าเรื่องราวในส่วนที่เขาไม่ได้รับค่าจ้าง เนื่องจากการบอกเล่าเรื่องดังกล่าว มิได้เป็นการสะท้อนว่าพวกเขาเป็นใคร แต่เป็นการบอกว่าผู้อื่นกระทำผิดต่อพวกเขาอย่างไร

(a) คำอธิบายของผู้เชี่ยวชาญจากสหราชอาณาจักร

คดี Okafor (ไนจีเรีย)⁴⁹ คดีนี้เกี่ยวกับความลังเลใจที่จะให้คำให้การของผู้เสียหายรายหนึ่ง คดีนี้เป็นคดีเกี่ยวกับการค้ำมนุษย์ทางเพศ โดยการนำเอาผู้เสียหายซึ่งเป็นหญิงชาวไนจีเรียไปยังประเทศเซเนกัลเพื่อแสวงหาผลประโยชน์ทางเพศ โดยผู้เสียหายรายหนึ่งมีความสัมพันธ์ทางสายเลือดกับจำเลย โดยเป็นมารดาของผู้เสียหาย และด้วยความสัมพันธ์ทางสายเลือดนี้ ทำให้ผู้เสียหายรายนี้มีความลังเลใจในการขึ้นให้การ พนักงานอัยการได้ทำการแก้ไขปัญหานี้โดยการตั้งคำถามเสียใหม่ โดยใช้ถ้อยคำที่แตกต่างไปจากเดิม โดยพิจารณาจากอายุและภาวะไร้การศึกษาของผู้เสียหายประกอบกัน โดยศาลวินิจฉัยว่าความสัมพันธ์ในฐานะมารดา-บุตรสาวในคดีนี้ไม่ส่งผลกระทบต่อความน่าเชื่อถือของคำให้การของผู้เสียหาย โดยมีการนำเสนอพยานหลักฐานเพิ่มเติมเป็นคำให้การของเจ้าหน้าที่ผู้บังคับใช้กฎหมาย จำเลยถูกพิพากษาว่ากระทำความผิดใน 3 กรรมของความผิดฐานพยายามจัดการการเดินทางในต่างประเทศเพื่อการค้าประเวณี

เครื่องมือในการประเมินความน่าเชื่อถือ เมื่อผู้เสียหายไม่ทำการร้องทุกข์ในโอกาสแรก / ความลังเลใจที่จะขึ้นให้การ : บทเรียนที่ได้รับ

⁴⁹ Attorney General of the Federation and Felicia Okafor, Suit No. A/12C/06, 23 May 2007, High Court of Anambra State, Nigeria. โดยสามารถหาข้อมูลเกี่ยวกับคดีนี้ได้ที่ฐานข้อมูลคดีค้ำมนุษย์ของ UNODC (Case No. NGA006).

1. มีเหตุผลอธิบายแรงจูงใจนั้นหรือไม่ (มีความหวาดกลัวหรือไม่ ขาดความคุ้นชินกับสภาพแวดล้อมหรือไม่ มีความสัมพันธ์ทางสายเลือดกับจำเลยหรือไม่)
2. มีพยานหลักฐานสนับสนุนอื่นหรือไม่
3. พนักงานอัยการสามารถตั้งคำถามใหม่โดยใช้ถ้อยคำที่อ่อนไหวในเชิงสนับสนุนให้ผู้เสียหายมีความกล้าที่จะให้การได้หรือไม่

2.2.1.3 การบอกเล่าเรื่องราวที่เปรียบเทียบได้กับการปอกเปลือกหัวหอม (Telling Story like the Peeling of an Onion)

จากคดีต่างๆ ที่ได้มีการวิเคราะห์ในหัวข้อก่อนหน้านี้ บางครั้งจะเห็นได้ว่าผู้เสียหายจะค่อยๆ บอกเรื่องราวคล้ายๆ กับการปอกหอม ซึ่งบางครั้งทำให้เกิดความรู้สึกว่าผู้เสียหายไม่น่าเชื่อถือ เนื่องจากมิได้บอกเรื่องราวทั้งหมดในโอกาสแรก อย่างไรก็ตาม การประเมินความน่าเชื่อถือของพยานแบบนี้อาจใช้ได้ดีในคดีบางประเภท แต่สำหรับคดีที่พฤติกรรมของพยานสามารถอธิบายได้จากภาวะของการถูกกระทำการค้ำมนุษย์ การตกอยู่ในภาวะของความเปราะบาง (ได้แก่ อายุน้อย สภาพแวดล้อมไม่คุ้นเคย ในตอนแรกขาดความไว้วางใจพนักงานอัยการ ขาดความสามารถในการสื่อสาร ความสับสนเกี่ยวกับความรู้สึกที่มีต่อผู้ค้ำมนุษย์) และเป็นผลมาจากภาวะการกระทบกระเทือนทางจิตใจ (Trauma) ตามความเห็นของผู้ปฏิบัติงาน จะเห็นได้ว่า เราสามารถทำให้ผู้เสียหายเล่าเรื่องราวและรายละเอียดเกี่ยวกับการกระทำ ความผิดทั้งหมดอย่างเต็มที่ ได้ด้วยการสร้างบรรยากาศของความไว้นื้อเชื่อใจ จึงควรส่งเสริมให้มีการสัมภาษณ์ผู้เสียหายโดยคำนึงถึงการที่เขาได้รับการกระทบกระเทือนทางจิตใจ และให้การดูแลผู้เสียหายทั้งทางร่างกายและจิตใจเพื่อให้ผู้เสียหายรู้สึกปลอดภัย

คดี Kalpana Ranganath Galphade (อินเดีย)⁵⁰ ในคดีนี้พยานผู้เสียหายมิได้เปิดเผยข้อมูลโดยรายละเอียดในชั้นสอบสวนของเจ้าหน้าที่ตำรวจ ต่อมาเธอได้เปิดเผยข้อมูลเกี่ยวกับการกระทำ ความผิดในขณะที่ให้การในชั้นศาล ข้อเท็จจริงปรากฏภายหลังในชั้นศาลนี้มีส่วนสำคัญต่อการตั้งข้อกล่าวหา โดยเฉพาะอย่างยิ่งในกระบวนการสอบสวน ผู้เสียหายให้ถ้อยคำกับเจ้าพนักงานว่า เธอสมัครใจค่าประเวณีเมื่อขึ้นให้การในชั้นศาล ผู้เสียหายให้การว่าเธอถูกบังคับ อย่างไรก็ตาม ศาลมิได้พิจารณาว่าค่าให้การของ

⁵⁰ โปรดดูสารบัญของคดีทั้งหมด

เธอไม่น่าเชื่อถือ แต่ได้ทำการอธิบายภาวะการณ์เช่นนี้ตามความรู้และประสบการณ์ในการทำงานกับผู้เสียหายจากการถูกแสวงหาประโยชน์ทางเพศ ดังนี้

“เป็นที่เข้าใจเป็นอย่างดีว่า เด็กผู้หญิงในวัยที่มีความเปราะบางเช่นนี้ ถูกบังคับให้ทำการค้าประเวณี ให้พักอาศัยอยู่ในสถานค้าประเวณี ย่อมไม่เหมาะสมกับสภาพจิตใจของเด็ก ทำให้ตกอยู่ภายใต้แรงกดดัน และถูกควบคุมโดยผู้คุมสถานค้าประเวณี ดังนั้น พวกเขามักจะบอกรับกับเจ้าพนักงานตำรวจตามที่ได้รับการสั่งสอนจากผู้คุมสถานค้าประเวณี เมื่อพิจารณาข้อเท็จจริงได้เช่นนี้ ศาลสูงแห่งเมืองบอมเบย์ จึงกำหนดแนวทางการดำเนินงานที่จำเป็นสำหรับเจ้าพนักงานตำรวจ...ให้ดำเนินการตามกฎหมายเหล่านี้...ทำการบันทึกรายละเอียดของถ้อยคำของผู้เสียหายที่ได้รับการช่วยเหลือเมื่ออยู่ในสถานที่ปลอดภัย...”

The State v. Kalpana Ranganath Galphade, Case No.279/PW/2009, Court of Metropolitan, Special Court for ITPA (Court of 1st instance), Mumbai, 25 August 2008.

ในคดีนี้ ตำรวจละเมิดกฎหมายเกี่ยวกับการสัมภาษณ์ผู้เสียหาย ดังนั้น จึงไม่ส่งผลเสียต่อความน่าเชื่อถือของผู้เสียหาย ในคดีเดียวกัน อาจมีการอธิบายที่มีความแตกต่างกันเล็กน้อย เนื่องจาก ผู้เสียหายจากการค้ำมนุษย์ทางเพศได้รับผลกระทบทางด้านจิตใจทำให้มีพฤติกรรม ดังนี้

“ผู้เสียหายจากการค้ำมนุษย์ทางเพศไม่สามารถที่จะตอบสนองได้อย่างชัดเจนในทันทีทันใด ภายหลังจากการได้รับความช่วยเหลือ เนื่องจากในขณะที่ได้รับการช่วยเหลือ พวกเขามักตกอยู่ในภาวะหวาดกลัวและได้รับผลกระทบทางจิตใจ”

Kalpana Ranganath Galphade

คดี **Ogiemwanye and others (เยอรมนี)**⁵¹ เป็นคดีเกี่ยวกับการสรรหาผู้เสียหายซึ่งเป็นชาวไนจีเรียโดยการใช้พิธีกรรม “จูจู” (Juju ceremony)⁵² เจ้าหน้าที่ตำรวจทำการสอบปากคำผู้เสียหาย

⁵¹ การดำเนินคดีกับ Sophia Ogiemwanye and others, ศาลสูงแห่งเบอร์ลิน (High District Court of Berlin) (Landgericht Berlin), 501 KLS 1/12 (68 Js 633/09), 14 ธันวาคม 2555 ประเทศเยอรมนี

⁵² “จูจู (Juju)” หมายถึง วัตถุหรือการกระทำที่เกี่ยวข้องกับพลังเหนือธรรมชาติ (Oxford Dictionaries, available at: www.oxforddictionaries.com) ซึ่งเป็นเรื่องที่ถูกค้ำมนุษย์ใช้กันอย่างแพร่หลายเพื่อเป็นการทำให้เหยื่อการค้ำมนุษย์

มากกว่า 10 ครั้ง เมื่อคดีขึ้นสู่กระบวนการพิจารณาของศาล ผู้เสียหายได้ให้การถึงชะตากรรมที่เธอเผชิญในแ่งมุมที่มีได้มีการให้การมาก่อน ศาลได้วินิจฉัย การมิได้มีการให้ข้อมูลเกี่ยวกับเรื่องนี้ต่อเจ้าหน้าที่ตำรวจ ไม่ส่งผลกระทบต่อความน่าเชื่อถือของพยาน

คดี United State v. Rivera,⁵³ เป็นคดีในลักษณะที่คล้ายกัน โดยในตอนแรกผู้เสียหายให้ความร่วมมือในการให้ถ้อยคำเกี่ยวกับการที่พวกเขาเดินทางเข้าสู่สหรัฐฯ ได้อย่างไร ต่อมา ผู้เสียหายได้ให้ความร่วมมือในการให้ข้อมูลเกี่ยวกับการแสวงหาประโยชน์โดยมิชอบของคนงานอื่นๆ และในชั้นตอนสุดท้ายผู้เสียหายบอกกับเจ้าหน้าที่ผู้บังคับใช้กฎหมายว่า พวกเขาถูกแสวงหาประโยชน์ ศาลวินิจฉัยว่า คำให้การของผู้เสียหายเพียงพอที่จะพิสูจน์ได้ว่า จำเลยทั้งสามได้กระทำความผิดฐานค้ามนุษย์ เพื่อแสวงหาประโยชน์ทางเพศและแรงงาน

เราจะสามารถป้องกันการเกิดขึ้นของปรากฏการณ์ “การปอกหอม” (peeling of the onion) นี้ได้อย่างไร

ใช้เวลาและสถานที่แก่ผู้เสียหาย : ในการเผชิญกับปรากฏการณ์ “การปอกหอม” ผู้ปฏิบัติงานให้คำแนะนำว่า เราสามารถทำการป้องกันได้โดยการใช้เวลากับสถานที่แก่ผู้เสียหาย ควรมีการจัดให้ผู้เสียหายอยู่ในที่ที่รู้สึกปลอดภัยเสียก่อน เจ้าหน้าที่ผู้บังคับใช้กฎหมายจึงเริ่มทำการสัมภาษณ์ ควรพยายามสร้างความไว้วางใจ แนวปฏิบัตินี้ได้รับการยอมรับในหลายประเทศเช่น ฟิลิปปินส์ ประเทศไทย และสหรัฐอเมริกา

หวาดกลัว เชื้อฟุ้ง และไม่ปรปักษ์พุด และเพื่อเป็นการทำให้มั่นใจว่าพวกเขาจะได้รับการชำระ “หนี้” และเนื่องจากการที่เหยื่อมีความกลัวของผลที่อาจเกิดขึ้นจากการทำพิธีกรรมจูงส่งผลให้ผู้เสียหายจากการค้ามนุษย์ถึงเลที่จะหลบหนีจากสภาพการณ์ของการถูกค้ามนุษย์ หรือ ให้การที่เป็นปฏิปักษ์กับผู้ค้ามนุษย์ การใช้พิธีกรรม จูง มักพบในคดีค้ามนุษย์ที่มีผู้เสียหายมาจากประเทศในแถบแอฟริกาตะวันตก

⁵³ คดี U.S. v. Rivera, 2012 U.S. Dist. LEXIS 85090, 2012 WL 2339318 (E.D.N.Y.), สหรัฐอเมริกา โดยสามารถหาข้อมูลเกี่ยวกับคดีนี้ได้ที่ฐานข้อมูลคดีค้ามนุษย์ของ UNODC (Case No. USA150).

2.2.1.4 การแสดงออกทางอารมณ์ของปัจเจกชน (Individual Emotional Reactions)

บางครั้งผู้ปฏิบัติงานจะต้องเผชิญกับการที่ผู้เสียหายบอกเล่าเรื่องราวการค้ำมนุษย์ในขณะที่มีการแสดงออกทางอารมณ์ที่น่าประหลาดใจ เช่น การหัวเราะ แม้กระทั่งผู้เสียหายกลุ่มเดียวกันในคดีหนึ่งๆ อาจมีการแสดงออกทางอารมณ์ที่แตกต่างกันในระหว่างการสืบสวนสอบสวน และกระบวนการในชั้นศาล พฤติกรรมเหล่านี้อาจนำไปสู่ข้อสันนิษฐานว่า เรื่องราวของผู้เสียหายไม่น่าเชื่อถือ อย่างไรก็ตาม หากทำการประเมินความน่าเชื่อถือในบริบทของการได้รับบาดเจ็บทางจิตใจ (Trauma process) หรือปัจจัยอื่นๆ ตัวอย่างเช่นใน คดี *K-P.4/05 (เซอร์เบีย)*⁵⁴ เป็นการให้คำให้การผ่านวิดีโอ ศาลพบว่าผู้เสียหายคนหนึ่งมีพฤติกรรมที่ค่อนข้างเหนียวอาย ในขณะที่ผู้เสียหายรายอื่นมีพฤติกรรมค่อนข้างก้าวร้าว ซึ่งพฤติกรรมทั้งสองแบบ ส่งผลต่อความน่าเชื่อถือ แต่อย่างไรก็ตาม จำเลยทั้งสองถูกพิพากษาว่ากระทำผิดฐานค้ำมนุษย์

2.2.2 คำให้การของผู้เสียหายที่ได้รับการยืนยันและที่ไม่ได้รับการยืนยัน (Corroborated versus Uncorroborated Victim Testimony)

ในบางคดีพยานหลักฐานเดียวที่สามารถนำเสนอในชั้นศาล คือ คำให้การของผู้เสียหายและคำปฏิเสศของจำเลย ซึ่งในคดีเหล่านี้ ศาลจะต้องพิจารณาว่าคำให้การของผู้เสียหายฟังได้เพียงพอที่จะเชื่อว่าจำเลยกระทำความผิดหรือไม่ การที่จำเลยให้การปฏิเสธข้อกล่าวหาจึงทำให้เกิดสถานการณ์ที่ต้องตัดสินว่า คำพูดของฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งมีความน่าเชื่อถือมากกว่ากัน ในการดำเนินคดีโดยรับฟังคำให้การของผู้เสียหายเพียงอย่างเดียว แม้ว่าผู้เสียหายจะให้การต่อศาลอย่างชัดเจนและน่าเชื่อถือมากเพียงใดก็ตาม อาจถือมิได้ว่าพนักงานอัยการได้ดำเนินการพิสูจน์ความผิดของจำเลยตามมาตรฐานของ “พิสูจน์จนปราศจากข้อสงสัย” แล้ว โดยในการดำเนินคดีในศาลระบบจารีตประเพณี ซึ่งศาลไม่มีบทบาทในการรวบรวมพยานหลักฐานแต่จะพิจารณาตามพยานหลักฐานที่พนักงานอัยการนำเสนอต่อศาลเท่านั้น ในระบบกฎหมายแบบนี้ หากว่า พนักงานอัยการผิดพลาดในการอ้างพยานหลักฐานอื่น แม้ว่าจะมีพยานหลักฐานปรากฏ อาจถูกพิจารณาได้ว่าเป็นความล้มเหลวในการใช้ความพยายามอย่างเต็มที่เพื่อนำเสนอคดีต่อศาล

⁵⁴ โดยสามารถหาข้อมูลเกี่ยวกับคดีนี้ได้ที่ฐานข้อมูลคดีค้ำมนุษย์ของ UNODC (Case No. SRB004).

ให้เห็นภาพรวมทั้งหมดของคดี หรืออาจถูกมองเป็นว่าพยานหลักฐานที่มีนั้นมีความอ่อนด้อย จึงมิได้มีการนำเสนอพยานหลักฐานนั้น เหตุการณ์เช่นนี้อาจนำไปสู่การพิพากษาให้จำเลยพ้นผิดได้

นอกจากนี้ ในบางระบบกฎหมาย กฎเกณฑ์ว่าด้วยพยานหลักฐานทั่วไปมีการกำหนดห้ามมิให้จำเลยกระทำความผิดเพียงเพราะคำให้การของผู้เสียหายเพียงคนเดียว⁵⁵

คดี Kenneth Kiplangat Rono (เคนยา)⁵⁶ จำเลยประสบความสำเร็จในการอุทธรณ์คำพิพากษาว่าจำเลยกระทำความผิดฐานค้ามนุษย์เด็กและความผิดฐานอื่นๆ แม้ว่าผู้เสียหายจะยื่นให้การแต่ศาลสูงได้กลับคำตัดสินของศาลชั้นต้นบนพื้นฐานของการขาดพยานหลักฐานอื่น โดยศาลได้ตั้งข้อสังเกตเป็นการเฉพาะว่า ความล้มเหลวของคดีนี้ คือ การที่ไม่สามารถเรียกพยานซึ่งเป็นพี่ชายของผู้เสียหายขึ้นให้การ โดยในขณะที่เกิดเหตุพี่ชายของผู้เสียหายเป็นผู้ที่อยู่ในที่เกิดเหตุด้วย และมีความเป็นไปได้ว่าพี่ชายของผู้เสียหายอาจตกเป็นผู้ต้องสงสัย ศาลได้ตั้งข้อสังเกตเพิ่มเติมว่า ไม่มีการนำเสนอหลักฐานที่เป็นรายงานทางการแพทย์ระบุการถูกล่วงละเมิดทางเพศ รวมถึงเป็นความล้มเหลวของฝ่ายรัฐบาลในการพิสูจน์อายุของผู้เสียหาย ศาลเห็นว่ามีความเป็นไปได้ในการพิสูจน์อายุของผู้เสียหาย แต่พนักงานอัยการมิได้นำสืบพยานหลักฐานเพื่อยืนยันอายุของผู้เสียหายซึ่งถือว่าเป็นองค์ประกอบความผิดที่สำคัญ

⁵⁵ ตัวอย่างหนึ่งคือ "กฎการเป็นพยานคู่ (Double Witness Rule)" ซึ่งใช้ในบางประเทศ เช่น ตามประมวลกฎหมายอาญาของสาธารณรัฐอิสลามแห่งอิหร่านซึ่งการพิสูจน์การกระทำการเพื่อการค้าประเวณีจะต้องได้รับการพิสูจน์โดยพยานสองคนและมีเงื่อนไขว่าพยานนั้นต้องเป็นผู้ใหญ่ที่มีสติสัมปชัญญะดีและมีเจตจำนงเสรี (มาตรา 136) และอาจทำการพิสูจน์ได้ด้วยประจักษ์พยานที่เป็นชายผู้ดำรงตนโดยชอบจำนวนสองคน (มาตรา 137),

http://www.iranchamber.com/society/articles/trafficking_persons.php#sthash.NILUqek0.d.puf.

⁵⁶ Kenneth Kiplangat Rono v. Republic [2010], eKLR, Court of Appeal of Kenya at Nakuru, 28 May 2010, Kenya. โดยสามารถหาข้อมูลเกี่ยวกับคดีนี้ได้ที่ฐานข้อมูลคดีค้ามนุษย์ของ UNODC (Case No. KEN001).

คดี C/118/2013 (เบลเยียม)⁵⁷ เป็นคดีที่ศาลอุทธรณ์ตัดสินให้นายจ้างพ้นผิดจากข้อกล่าวหาการใช้แรงงานในสภาพที่ขัดกับศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ เนื่องจากหลายสาเหตุ⁵⁸ รวมถึงการที่ศาลชั้นต้นพิจารณาว่าค่าจ้างของผู้เสียหายและเอกสารที่ร่างโดยผู้เสียหายที่ทำการบันทึกจำนวนการทำงานถือว่าเป็นพยานหลักฐานที่เพียงพอพิสูจน์ได้ว่าผู้เสียหายทำงานเป็นจำนวนหลายชั่วโมงตามที่อ้างจริง

ในบางคดี ศาลพิพากษาว่าจำเลยกระทำความผิดโดยอาศัยเพียงแค่ว่าค่าจ้างที่ได้แย้งกันเท่านั้น โดยในคดีเหล่านั้น ศาลอาจทำการประเมินความน่าเชื่อถือของส่วนที่เป็นถ้อยความ (ของทั้งผู้เสียหายและจำเลย) และตัดสินว่าจะเชื่อถือถ้อยความของพยานฝ่ายใดฝ่ายหนึ่ง ตัวอย่างของการพิจารณาวินิจฉัยคดีแบบนี้ปรากฏใน **คดี Jamuad (ฟิลิปปินส์)**⁵⁹ เป็นคดีที่ผู้เสียหายซึ่งเป็นผู้เยาว์ 3 คน ให้การโต้แย้งกับค่าจ้างการปฏิเสธของจำเลย ถึงกระนั้น จำเลยถูกพิพากษาว่ากระทำความผิดฐานค้ามนุษย์ หรือแสวงหาประโยชน์โดยการค้าประเวณี การแสวงหาประโยชน์โดยมิชอบทางเพศจากผู้เยาว์ โดยศาลชี้ขาดว่า “พยานผู้ซึ่งให้การอย่างแน่ชัด ตรงประเด็น เป็นธรรมชาติ และตรงไปตรงมา และยังคงให้การสอดคล้องในระหว่างการถูกถามค้าน พยานที่มีลักษณะเช่นนี้ คือ พยานที่น่าเชื่อถือ” และสิ่งนี้ทำให้ชนะค่าจ้างการปฏิเสธลอยๆ ของจำเลย ซึ่งโดยเนื้อแท้แล้ว เฉพาะตัวค่าจ้างการปฏิเสธของจำเลยถือว่าเป็นข้อต่อสู้ที่อ่อนมาก ศาลยังได้วินิจฉัยเพิ่มเติมว่า “เมื่อไม่มีการแสดงออกซึ่งแรงจูงใจที่ไม่เหมาะสมของพยานในการระบุตัวผู้ถูกกล่าวหา... ข้อสันนิษฐาน คือ พวกเขาไม่ได้ถูกข่มขู่ และเชื่อได้ว่าค่าจ้างการของพวกเขาเป็นไปโดยสุจริตและน่าเชื่อถือ” อย่างไรก็ตาม ควรตั้งข้อสังเกตว่าในคดีนี้มีผู้เสียหายยื่นให้การ 3 คนและค่าจ้างการ

⁵⁷ C/118/113 [2013], Court of Appeal, Antwerp, 23 January 2013, Belgium. โดยสามารถหาข้อมูลเกี่ยวกับคดีนี้ได้ที่ฐานข้อมูลคดีค้ามนุษย์ของ UNODC (Case No. BEL003).

⁵⁸ ปรากฏข้อเท็จจริงในคดีนี้ด้วยว่า ผู้เสียหายมีอิสระที่จะเดินทางไปมาตามที่ต้องการได้ และการทำงานโดยไม่มีใบอนุญาตการทำงานที่ถูกต้องตามกฎหมายไม่ถือว่าเป็นการถึงขนาดที่จะเป็น “สภาพการทำงานที่ขัดกับศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์” ตามที่กฎหมายของเบลเยียมกำหนด

⁵⁹ คดี People of the Philippines v. Dhayme Jamuad and others, Case No. CBU-86668, Regional Trial Court, 7th Judicial Branch, Cebu City, 28 พฤศจิกายน 2554 ประเทศฟิลิปปินส์ โดยสามารถหาข้อมูลเกี่ยวกับคดีนี้ได้ที่ฐานข้อมูลคดีค้ามนุษย์ของ UNODC (Case No. PHL037).

ของผู้เสียหายแต่ละคนสอดคล้องและสนับสนุนกัน จึงเป็นผลให้สามารถทำการโต้แย้งคำปฏิเสธของจำเลยได้

คดีตัวอย่างถัดไปเป็นคดีที่ได้มีการกล่าวถึงมาก่อนหน้านี้ คือ คดี **Urizar (แคนาดา)**⁶⁰ ซึ่งเป็นคดีเกี่ยวกับการแสวงหาประโยชน์โดยมิชอบทางเพศ โดยศาลได้วินิจฉัยว่า “มันเป็นความจริงที่ว่า คำให้การของโจทก์ไม่มีพยานหลักฐานอื่นสนับสนุน แต่มันก็มีได้มีความจำเป็นที่จะต้องมีความพยานหลักฐานอื่นสนับสนุน”⁶¹ ศาลวินิจฉัยว่า ไม่มีเหตุผลใดที่ผู้เสียหายจะไม่พูดความจริง

ตามที่ได้กล่าวเบื้องต้นว่า สามารถเห็นจากคดีคำมนุษย์เป็นจำนวนมากว่า พยานหลักฐานสนับสนุนสามารถใช้สำหรับยืนยันคำให้การของผู้เสียหาย ซึ่งนำไปสู่การที่ศาลวินิจฉัยว่าคำให้การของผู้เสียหายน่าเชื่อถือ คดีตัวอย่างคดีหนึ่ง ได้แก่ คดี **López López (อาร์เจนตินา)**⁶² ซึ่งเป็นคดีที่จำเลยถูกพิพากษาว่ากระทำความผิดฐานคำมนุษย์ผู้เยาว์ และความผิดอาญาที่เกี่ยวข้องอื่น แม้ว่าจำเลยจะให้การปฏิเสธ แต่มีพยานหลักฐานอื่น ประกอบด้วย ภาพถ่าย รายงานเกี่ยวกับภูมิหลังของผู้เสียหาย คำให้การของเจ้าพนักงานตำรวจ และหญิงโสเภณีรายอื่น รวมถึงพยานวัตถุที่ยึดได้จากสถานค้าประเวณี และพยานหลักฐานอื่นๆ

2.2.3 คดีที่มีคำให้การของผู้เสียหายบางส่วน หรือไม่มีคำให้การของผู้เสียหาย (Cases with Partial or no Victim Testimony)

ตามที่กล่าวมาแล้วข้างต้นว่า บ่อยครั้งที่คำให้การของผู้เสียหายเป็นศูนย์กลางของพยานหลักฐานที่ใช้ในการดำเนินคดีลงโทษผู้คำมนุษย์ แต่หากมองตามหลักความเป็นจริงในอีกมุมมองหนึ่ง จะเห็นได้ว่า หากว่าไม่มีคำให้การของผู้เสียหายการดำเนินคดีคำมนุษย์อาจจะล้มเหลว ไม่ว่าจะเป็นการถอนคำให้การทำโดยฝ่ายอัยการ หรืออาจเกิดจากคำให้การเหล่านี้ส่งผลให้ผู้ถูกกล่าวหาพ้นผิด ผู้ปฏิบัติงาน

⁶⁰ โปรดดูสารบัญของคดีทั้งหมด โปรดดูการวิเคราะห์เชิงลึกในหัวข้อ 5.2 ของเอกสารสรุปประเด็นสำคัญของคดี

⁶¹ อ่างแล้ว ศาลที่ทำการพิจารณาคดี หน้า 20 - 23.

⁶² โปรดดูสารบัญของคดีทั้งหมด

ได้ตั้งข้อสังเกตว่า หากเป็นการดำเนินคดีที่ใช้ระบบลูกขุน หากว่าผู้เสียหายมิได้ยื่นในชั้นให้การ คณะลูกขุน อาจจะไม่พิจารณาว่าจำเลยกระทำความผิด

อย่างไรก็ตาม ในคดีตามที่อธิบายด้านล่าง จะเห็นได้ว่า คำให้การของผู้เสียหายอาจไม่มีความจำเป็นเสมอไป มีหลายคดีที่สามารถเอาผิดกับผู้ถูกกล่าวหาได้ แม้ว่าจะไม่มีคำให้การของผู้เสียหาย เนื่องจากมีพยานหลักฐานอื่น เช่น คำให้การของพยานหลักฐานอื่นๆ “พยานวัตถุ (Real evidence)” หรือ แม้กระทั่งถ้อยคำของผู้เสียหายที่ได้ให้ไว้ในระหว่างสอบสวนช่วงก่อนที่จะมีกระบวนการพิจารณาในชั้นศาล ทั้งนี้หากศาลยอมรับบันทึกการให้ถ้อยคำของผู้เสียหาย ซึ่งการใช้บันทึกการให้ถ้อยคำนอกศาลเป็นที่ยอมรับมากกว่าในศาลระบบกฎหมายลายลักษณ์อักษร ในขณะที่ศาลในระบบกฎหมายจารีตประเพณีมักจะ ไม่ยอมรับ คำถามที่เกิดขึ้น คือ ศาลในระบบกฎหมายจารีตประเพณีจะยอมรับรูปแบบการแก้ไขปัญหาการ ไม่มีคำให้การของผู้เสียหายในชั้นศาลได้หรือไม่ และหากว่ายอมรับจะมีเงื่อนไขของการรับฟังอย่างไร⁶³

ในคดีตัวอย่างคดีหน้าถัดไปคือ **คดี Jochen K. (ออสเตรีย)**⁶⁴ เป็นคดีที่มีผู้เสียหายชาว โรมาเนียทั้งสิ้น 17 คน แม้ว่าจะไม่มีการอ้างถึงคำให้การผู้เสียหายรายใดเป็นพยานเลย แต่จำเลยถูกศาล พิพากษาว่ากระทำความผิดในฐานค้ำมนุษย์ ทำเอกสารปลอม และหมิ่นประมาท ในคดีนี้แม้ว่าผู้เสียหายไม่อาจยื่นให้การในชั้นศาลได้เลย แต่ได้มีบันทึกปากคำของผู้เสียหายในระหว่างการสืบสวนคดี ศาลยอมรับเอา บันทึกปากคำของผู้เสียหายไว้เป็นพยานหลักฐานในคดี แล้วทำการพิจารณาว่า ไม่มีเหตุผลใดที่จะทำให้ผู้เสียหายเปลี่ยนคำให้การที่ได้ให้ไว้ในระหว่างการสืบสวนคดี และศาลรับฟังเชื่อถือตามบันทึกปากคำของผู้เสียหายพิพากษาว่าจำเลยกระทำความผิด ซึ่งศาลอุทธรณ์ได้ทำการยกคำอุทธรณ์คำพิพากษาลงโทษของศาลชั้นต้น

สองคดีจากประเทศฟิลิปปินส์ซึ่งมีระบบกฎหมายแบบลายลักษณ์อักษรในส่วนของกฎหมายอาญาที่เกี่ยวข้อง สามารถใช้เป็นตัวอย่างได้เป็นอย่างดีว่าศาลพิพากษาว่าจำเลยกระทำความผิด

⁶³ โปรตดู หัวข้อ 2.4 ด้านล่าง

⁶⁴ Case 130s39/02, Supreme Court of Austria, 29 พฤษภาคม 2545 ออสเตรีย โดยสามารถหาข้อมูลเกี่ยวกับคดีนี้ได้ที่ฐานข้อมูลคดีค้ำมนุษย์ของ UNODC (Case No. AUT003).

แม้ว่าจะไม่มีคำให้การของผู้เสียหายในชั้นศาล คดีแรก คือ **คดี Lito Manalo Anunsencio (ฟิลิปปินส์)**⁶⁵ เป็นคดีเกี่ยวกับการลงโทษผู้กระทำความผิดฐานจัดหาและขนส่งผู้เยาว์เพื่อแสวงหาประโยชน์ทางเพศ โดยผู้เสียหายเด็กได้หนีไปจากศูนย์พักพิงขององค์กรพัฒนาเอกชน จึงไม่อาจนำผู้เสียหายขึ้นให้การในชั้นศาลได้

อย่างไรก็ตาม ศาลพิพากษาว่าจำเลยกระทำความผิด เนื่องจากมีคำให้การของพยานอื่น⁶⁶ บันทึกล้อยคำพยานนอกศาล⁶⁷ และพยานเอกสาร⁶⁸ คดีตัวอย่างอีกคดีหนึ่ง คือ **คดี Martin (ฟิลิปปินส์)**⁶⁹ เป็นคดีที่ผู้เสียหายไม่อาจขึ้นให้การในชั้นศาล ศาลได้ตัดสินว่าจำเลยกระทำความผิดในฐานะค้ำมนุษย์โดยรักษาไว้หรือจ้างบุคคลเพื่อทำการค้ำมนุษย์ หรือสื่อลามกอนาจาร โดยถือเอาคำให้การของเจ้าหน้าที่ผู้บังคับใช้กฎหมายผู้ทำหน้าที่ในการกวาดล้างสถานค้าประเวณี พยานเอกสาร และ พยานวัตถุ⁷⁰

คดี Omoruyi (ไนจีเรีย)⁷¹ จำเลยในคดีนี้ถูกศาลพิพากษาว่ากระทำความผิดฐานพยายามจัดการการเดินทางไปต่างประเทศเพื่อทำการค้าประเวณี และพยายามทำให้ผู้เสียหายตกอยู่ในภาวะ เป็น

⁶⁵ คดี People v. Lito Manalo Anunsencio (Philippines), Crim. Case No. 06-242304, 22 December 2009, Regional Trial Court, National Capital Judicial Region, Manila, the Philippines. โดยสามารถหาข้อมูลเกี่ยวกับคดีนี้ได้ที่ฐานข้อมูลคดีค้ำมนุษย์ของ UNODC (Case No. PHL020).

⁶⁶ รวมถึงคำให้การของมารดาของผู้เสียหายที่ให้การว่า ผู้เสียหายได้หายตัวไป เจ้าหน้าที่ตำรวจน้ำได้ทำการจับกุมผู้ค้ำมนุษย์ เจ้าหน้าที่ขององค์กรพัฒนาเอกชนที่ให้การดูแลผู้เสียหายหลังจากได้รับความช่วยเหลือ (aftercare) ตั้งข้อสังเกตว่า ผู้เสียหายมีความหวาดกลัวและสับสน และพนักงานยกกระเป๋าที่ทำการระบุตัวผู้เสียหายเมื่อเธอได้ขึ้นเรือ

⁶⁷ เป็นถ้อยคำที่ได้จากผู้เสียหาย เจ้าหน้าที่ตำรวจน้ำ และมารดาของผู้เสียหาย.

⁶⁸ ซึ่งรวมถึง หนังสือรับรองจากเรือที่ผู้เสียหายได้ทำการโดยสารในวันที่เธอได้รับการช่วยเหลือ และเอกสารใบเกิดของผู้เสียหายที่แสดงให้เห็นว่าเธอเป็นผู้เยาว์

⁶⁹ คดี People of the Philippines v. Valentino C. Martin and others, Crim. Case No. CBU-91076, Regional Trial Court, 7th Judicial Region, Branch 7, Cebu City, 3 กรกฎาคม 2556 ที่ประเทศฟิลิปปินส์ โดยสามารถหาข้อมูลเกี่ยวกับคดีนี้ได้ที่ฐานข้อมูลคดีค้ำมนุษย์ของ UNODC (Case No. PHL067).

⁷⁰ สำหรับรายละเอียดเกี่ยวกับคำอธิบายของชนิดของพยานหลักฐานที่ได้ยื่นไว้ โปรดดู หัวข้อ 2.7 เรื่อง “พยานเอกสาร” และ หัวข้อ 2.8 เรื่อง “พยานวัตถุ”

⁷¹ คดีระหว่าง Attorney General of the Federation v. Constance Omoruyi, Case No. B/31C/2004, High Court of Justice Edo State of Nigeria, Benin Judicial Division, 22 กันยายน 2549 ไนจีเรีย โดยสามารถหาข้อมูลเกี่ยวกับคดี

ทาสโดยยอมรับสภาพการเป็นหนี้ ผู้เสียหายไม่อาจขึ้นให้การในชั้นศาลแต่มีพยานหลักฐานอื่นที่ศาลใช้ในการพิจารณาพิพากษาว่าจำเลยกระทำความผิด ในการดำเนินคดี พนักงานอัยการอ้างพยานหลักฐานที่ได้จากหมอพื้นเมือง (Native doctor) และคำให้การของเจ้าพนักงานตำรวจซึ่งทำหน้าที่ในการสืบสวนคดี โดยมีพยานหลักฐานอื่น รวมถึง ถ้อยคำของจำเลยซึ่งมีลักษณะของการสารภาพ ซึ่งจำเลยได้ยอมรับว่า ได้จัดการการเดินทางไปต่างประเทศจริง โดยจำเลยได้ยกข้อต่อสู้ว่า การที่ไม่อาจเรียกผู้เสียหายขึ้นให้การในชั้นศาลเป็นข้อบกพร่องที่สำคัญ ซึ่งศาลมิได้รับฟังข้อต่อสู้ของจำเลย โดยศาลได้พิจารณาพิพากษา ดังนี้

“ศาลพิจารณาแล้วเห็นว่า พยานที่ในคดีที่ฟ้องที่สามารถพิสูจน์การกระทำความผิดได้นั้นมิได้จำกัดเพียงเฉพาะแต่ผู้เสียหายเท่านั้น หากว่าผู้เสียหายเป็นเพียงบุคคลที่สามารถให้หลักฐานที่สำคัญในการพิสูจน์ความผิดของจำเลยได้ แต่หากเกิดเหตุการณ์ เช่น ผู้เสียหายถึงแก่กรรม จะถือว่าไม่สามารถนำตัวผู้กระทำความผิดมาลงโทษเลยหรือ ซึ่งคำตอบในกรณีนี้ คือ ไม่ใช่”

Attorney General of the Federation v. Constance Omoruyi, Case No. B/31C/2004, High Court of Justice Edo State of Nigeria, Benin Judicial Division, 22 September 2006, Nigeria

ในบางคดี ผู้เสียหายบางคนขึ้นให้การในชั้นศาลในขณะที่บางคนมิได้ขึ้นให้การนี้ ซึ่งการที่ผู้เสียหายไม่อาจขึ้นให้การจะถือว่าเป็นสิ่งที่จะทำให้จำเลยพ้นจากความผิดหรือไม่ ซึ่งคำตอบในกรณีนี้ คือ ไม่ใช่ แต่ต้องขึ้นกับสถานการณ์แวดล้อมของแต่ละคดี

ในทางกลับกัน ในคดีที่มีผู้เสียหายหลายราย การที่ผู้เสียหายคนหนึ่งหรือหลายคนไม่ยอมขึ้นให้การ อาจจะเป็นอุปสรรคของการที่ศาลจะพิพากษาว่าจำเลยกระทำความผิดเช่นกัน เนื่องจากศาลอาจพิจารณาว่าพนักงานอัยการมิได้ใช้ความพยายามในการดำเนินคดีเพื่อให้ศาลเห็นภาพรวมของคดีอย่างเต็มที่ หรือศาลอาจพิจารณาว่าการที่ไม่ยอมนำพยานบางคนขึ้นให้การในชั้นศาลอาจเป็นเพราะเป็นพยานที่มีข้อขัดแย้ง อย่างไรก็ตาม ขึ้นอยู่กับสภาพการณ์ของแต่ละคดีเป็นสำคัญ แม้ว่าจะมีผู้เสียหายรายหนึ่งหรือ

นี้ได้ที่ฐานข้อมูลคดีค้ำมนุษย์ของ UNODC (Case No. NGA002) โปรดดูการวิเคราะห์เชิงลึกในหัวข้อ 5.5 ของเอกสารสรุปประเด็นสำคัญของคดี

หลายรายปฏิเสธไม่ยอมขึ้นให้การก็ตาม แต่ก็อาจพิสูจน์ว่าจำเลยกระทำความผิดได้ ยกตัวอย่างเช่น **คดี Anware Okwuede (ไนจีเรีย)**⁷² ในคดีนี้ จำเลยถูกพิพากษาว่ามีความผิดในฐานะที่ทำการจัดหาบุคคลเพื่อการค้าประเวณี การจัดการเดินทางในต่างประเทศหรือการค้าประเวณี มีการชักนำโดยการหลอกลวง แม้ว่าผู้เสียหายรายหนึ่งจะมีได้ขึ้นให้การในชั้นศาลเนื่องจากเธอได้เสียชีวิตไปก่อนที่จะเริ่มกระบวนการพิจารณา ศาลยอมรับบันทึกถ้อยคำของผู้เสียหายที่ได้ให้ไว้ในขั้นตอนของการสืบสวนคดีเป็นพยานหลักฐานในคดี และรับฟังร่วมกับคำให้การของพยานรายอื่น นอกจากนี้ จำเลยให้การสารภาพว่ากระทำการครบทุกองค์ประกอบความผิด ดังนั้น จึงมีหลักฐานอันเพียงพอที่สามารถทำการพิสูจน์ว่าจำเลยกระทำความผิดได้ (ไนจีเรียในระบบกฎหมายผสม คือเป็นระบบกฎหมายจารีตประเพณี (Common Law) ระบบกฎหมายลายลักษณ์อักษร (Civil Law) และรูปแบบขนบประเพณี (Customary Law))

เครื่องมือที่ใช้ช่วยศาลในกรณีที่ไม่มีคำให้การของผู้เสียหาย : บทเรียนที่ได้รับ

1. พิจารณาถึงเหตุผลในการที่ไม่สามารถนำพยานขึ้นให้การได้ (ผู้เสียหายมีชีวิตอยู่หรือไม่ ผู้เสียหายได้หายตัวไปหรือไม่ มีเหตุอื่นใดที่ทำให้ไม่อาจขึ้นให้การหรือไม่)
2. พิจารณาว่ามีพยานหลักฐานอื่นหรือไม่ ถ้าหากมี มีพยานหลักฐานมากแค่ไหน และมีความรับฟังน่าเชื่อถือเพียงไร
3. ตรวจสอบว่า สามารถทำการยื่นเป็นบันทึกถ้อยคำของผู้เสียหายใช้คำให้การในชั้นศาลได้หรือไม่ (โดยปกติ กรณีเช่นนี้จะเกิดขึ้นได้ง่ายกว่าในศาลของประเทศที่ใช้ระบบกฎหมายลายลักษณ์อักษร)

2.3 พยานบุคคลอื่นนอกเหนือจากผู้เสียหาย

(Testimonial Evidence of Persons other than Victims)

คำให้การของบุคคลซึ่งเป็นผู้สังเกตเห็น หรือมีปฏิสัมพันธ์ กับจำเลยหรือผู้เสียหายจากการค้ามนุษย์ สามารถใช้เป็นพยานหลักฐานเพื่อให้ได้คำพิพากษาว่าผู้นั้นกระทำความผิดฐานค้ามนุษย์ได้ ตัวอย่างพยานหลักฐาน ได้แก่ คำให้การของลูกค้าผู้เคยใช้บริการผู้เสียหายจากการค้ามนุษย์ หรือเพื่อนบ้านผู้ที่อาศัยอยู่ในบริเวณโดยรอบสถานประกอบการของผู้ค้ามนุษย์ ซึ่งอาจสังเกตเห็นสภาพความเป็นอยู่ของ

⁷² โปรดดูสารบัญของคดีทั้งหมด

ผู้เสียหายได้ นอกจากลูกค้าหรือเพื่อนบ้านแล้ว อาจจะมีบุคคลซึ่งอาศัยอยู่ใกล้เคียงกับผู้เสียหาย และเจ้าหน้าที่ผู้บังคับใช้กฎหมาย คำให้การของพยานเหล่านี้สามารถใช้แทนคำให้การของผู้เสียหายได้หากว่าผู้เสียหายไม่อาจขึ้นให้การในชั้นศาล หรืออาจใช้เป็นพยานสำหรับสนับสนุนคำให้การของผู้เสียหาย ในทางกลับกันคำให้การพยานเหล่านั้น อาจใช้ไปในทางเพื่อให้ได้รับการตัดสินยกฟ้องเช่นกัน คำให้การของพยานทั้งหลาย ดังที่จะกล่าวต่อไปในด้านล่าง สามารถก่อให้เกิดแนวความคิดต่อผู้ปฏิบัติงานเพื่อการจัดการเกี่ยวกับการให้พยานบุคคลขึ้นให้การในคดี

คดี 2832-A (อาร์เจนตินา)⁷³ เป็นคดีที่ทำให้จำเลย 4 คนถูกตัดสินว่ากระทำความผิดฐานค้ามนุษย์โดยทำการบังคับให้ค้าประเวณี โดยผู้เสียหายขึ้นให้การ อย่างไรก็ตาม ศาลได้รับฟังคำให้การของลูกค้าผู้ซึ่งเป็น “ลูกค้าประจำ” ของสถานค้าประเวณี นอกจากนี้ยังมีคำให้การของพยานผู้ซึ่งอาศัยอยู่ในบริเวณใกล้เคียงกับสถานค้าประเวณี ศาลถือว่าคำให้การของพยานอื่นๆ มีความสำคัญเป็นอย่างมาก

คดี Desabato y Vargas Leulan (อาร์เจนตินา)⁷⁴ การกล่าวหาว่าจำเลยทำการแสวงหาประโยชน์โดยมิชอบจากผู้เสียหายถูกพิสูจน์โดยคำให้การของผู้หญิงคนหนึ่งซึ่งเคยทำงานในบาร์ ซึ่งจำเลยคนหนึ่งเป็นเจ้าของ คำให้การของพยานรายนี้เป็นที่ยืนยันว่าผู้เสียหายมิได้เป็นผู้ถือเงินเลยและพวกเขาจะต้องได้รับอนุญาตก่อนที่จะออกจากสถานประกอบการ และในสถานประกอบการยังมีระบบของการปรับซึ่งผู้เสียหายจะต้องเป็นผู้จ่ายค่าปรับ จำเลยถูกศาลตัดสินว่ากระทำความผิดในฐานค้ามนุษย์เพื่อการแสวงหาประโยชน์โดยมิชอบทางเพศจากผู้เสียหายที่มีอายุเกินกว่า 18 ปี

คดี Kil Soo Lee (สหรัฐอเมริกา)⁷⁵ ผลของคดีนี้ คือ จำเลยถูกพิพากษาว่ากระทำความผิดฐานการทำให้บุคคลอยู่ในสภาพการเป็นทาสโดยไม่สมัครใจ (involuntary servitude) และความผิดอื่น โดยมีประจักษ์พยานเป็นผู้ที่อาศัยอยู่ภายนอกกลุ่มอาคารที่ผู้เสียหายชาวเวียดนามถูกควบคุมตัวไว้ เป็น

⁷³ Carrizo, Alcalde, Mendoza, 17 May 2011, case 2832-A, ประเทศอาร์เจนตินา โดยสามารถหาข้อมูลเกี่ยวกับคดีนี้ได้ที่ฐานข้อมูลคดีค้ามนุษย์ของ UNODC (Case No. ARG019).

⁷⁴ Desabato y Vargas Leulan, 9 August 13, File D 3/12, CONVICTION, Córdoba, ประเทศอาร์เจนตินา โดยสามารถหาข้อมูลเกี่ยวกับคดีนี้ได้ที่ฐานข้อมูลคดีค้ามนุษย์ของ UNODC (Case No. ARG057).

⁷⁵ U.S. v. Kil Soo Lee, 472 F.3d 638 (9th Cir. 2006), สหรัฐอเมริกา โดยสามารถหาข้อมูลเกี่ยวกับคดีนี้ได้ที่ฐานข้อมูลคดีค้ามนุษย์ของ UNODC (Case No. USA015).

พยานหลักฐานสนับสนุนข้อกล่าวหาว่าผู้เสียหายถูกคุมขังและให้อดอาหาร คำให้การของพยานเหล่านี้ได้แก่ อย่างน้อย 2 ครั้งที่พวกเขาได้ยินผู้หญิงเวียดนามที่อาศัยอยู่หลังรั้วลวดหนามได้ร้องขออาหารและขอความช่วยเหลือ ศาลได้ปฏิเสธการอุทธรณ์ของจำเลยและพิพากษาว่าจำเลยกระทำความผิด

คดี Ni.1685-2010 (อียิปต์)⁷⁶ เป็นคดีเกี่ยวกับการแสวงหาประโยชน์โดยมิชอบทางเพศจากผู้เยาว์โดยผู้ชายอายุประมาณ 80 ปี โดยการใช้สัญญาแต่งงานที่ฉ้อฉล ซึ่งได้รับความร่วมมือจากบิดามารดาของเด็ก นายหน้าและทนายความ ศาลได้พิพากษาว่าจำเลยกระทำความผิดจริง โดยพิจารณาจากพยานหลักฐาน ได้แก่ คำให้การของพยาน และพยานหลักฐานสนับสนุนคำให้การของผู้เสียหาย โดยเฉพาะอย่างยิ่ง เพื่อนบ้านได้ให้การว่า เขาเห็นจำเลยนำเด็กหญิงมาที่บ้านเป็นประจำ ยิ่งไปกว่านั้น ลูกของผู้เสียหายได้ให้การว่า เขาทราบเกี่ยวกับเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นจากน้องสาวของเขา ซึ่งตกเป็นจำเลยในคดีนี้⁷⁷ ระหว่างการพิจารณาคดีในศาลอาญาแห่งกิซ่า (Criminal Court of Giza) จำเลยที่ 1 ถูกพิพากษาว่ามีความผิดฐานกระทำการล่วงละเมิดทางเพศและกระทำอนาจารเด็กหญิง ขณะที่บิดามารดาของผู้เสียหาย นายหน้าและทนายความ ผู้รู้เห็นกับวิธีการแต่งงานต่างถูกศาลพิพากษาว่ากระทำความผิดฐานสนับสนุนการแสวงหาประโยชน์โดยมิชอบจากผู้เสียหาย เป็นไปตามมาตรา 291 ของประมวลกฎหมายอาญาค้ำมนุษย์และการแสวงหาประโยชน์โดยมิชอบจากเด็ก⁷⁸

ในคดีเกี่ยวกับคนรับใช้ในบ้าน (domestic servitude) ใน **คดี Alzanki (สหรัฐอเมริกา)**⁷⁹ มีคำให้การของหลายบุคคล ได้แก่ คำให้การของเจ้าหน้าที่ตำรวจผู้ทำหน้าที่ สอบปากคำของผู้เสียหาย ในทันทีหลังจากที่เธอได้หนีออกมาจากอพาร์ทเมนต์ คำให้การของพยานหลายคนและผู้เชี่ยวชาญ

⁷⁶ Case No. 1685-2010, Criminal Court of Giza, Appeal No. 9801, Judicial Year 80. A retrial was ordered by the Court of Cassation, Egypt. โดยสามารถหาข้อมูลเกี่ยวกับคดีนี้ได้ที่ฐานข้อมูลคดีค้ำมนุษย์ของ UNODC (Case No. EGY004).

⁷⁷ ในประเทศอียิปต์ ศาลอาจรับฟังเชื่อถือพยานบอกเล่า ถ้าหากศาลเชื่อว่า มันเป็นความจริงและเป็นไปโดยสุจริต และสอดคล้องกับข้อเท็จจริงในคดี

⁷⁸ ศาลแห่งแคสเซชัน ได้ออกคำสั่งให้มีการดำเนินกระบวนการพิจารณาคดีใหม่ เนื่องจากมีข้อบกพร่องในคำพิพากษา และคดีได้ถูกส่งไปดำเนินกระบวนการพิจารณาคดีใหม่ ไม่มีการอุทธรณ์ครั้งที่สองส่งขึ้นสู่การพิจารณาของศาลแห่งแคสเซชัน

⁷⁹ U.S. v. Alzanki, 54 F.3d 994 (1st Cir. 1995), สหรัฐอเมริกา

ทางด้านระบบหายใจ ผู้ซึ่งเคยไปที่บ้านของจำเลยเพื่อทำการรักษาลูกที่ป่วยของจำเลย⁸⁰ คำให้การของพยานช่วยสนับสนุน ทำให้สามารถพิพากษาว่าจำเลยกระทำความผิดในฐานะทำให้บุคคลตกเป็นทาสโดยไม่สมัครใจ

เจ้าหน้าที่ตำรวจ/เจ้าหน้าที่ผู้บังคับใช้กฎหมายในฐานะพยานบุคคล

ในคดีค้ำมนุษย์ เจ้าหน้าที่ผู้บังคับใช้กฎหมายมักจะเป็นแหล่งข้อมูลที่สำคัญ และสามารถขึ้นให้การเป็นพยานในชั้นศาลได้ เนื่องจากพวกเขาเป็นประจักษ์พยานผู้รู้เห็นข้อมูลเกี่ยวกับเหตุการณ์ต่างๆ ที่เกิดขึ้น เมื่อได้พบกับผู้เสียหายในปฏิบัติการช่วยเหลือผู้เสียหายจากการค้ำมนุษย์ เช่น คำให้การเกี่ยวกับกรอบของการดำเนินงานของการล่อซื้อ นอกจากนี้ เจ้าหน้าที่ผู้บังคับใช้กฎหมายยังเป็นแหล่งข้อมูลที่ดีในการสังเกตการณ์ต่างๆ เพื่อให้สามารถเข้าใจสถานะของความสัมพันธ์ระหว่างผู้เสียหายกับผู้ค้ำมนุษย์ หรือให้ข้อมูลเกี่ยวกับการกระทำความผิดอาญา และการค้นพบพยานหลักฐานสำคัญที่สามารถพิสูจน์ความผิดหรือบริสุทธิ์ของจำเลย (exculpatory evidence) ที่ได้มาในระหว่างการสืบสวนคดี

คดี Mwakio (เคนยา)⁸¹ เจ้าหน้าที่ตำรวจขึ้นให้การว่า เขาได้เผชิญหน้ากับทั้งผู้เสียหายและจำเลยในแทนซาเนีย โดยในระหว่างการเผชิญหน้ากันนั้น จำเลยอ้างว่าเป็นสามีของผู้เสียหาย แม้ว่าผู้เสียหายจะปฏิเสธ และระบุว่าเธอถูกลักพาตัวมา ศาลได้ยกคำอุทธรณ์คำพิพากษาของจำเลยที่ถูกศาลพิพากษาว่ากระทำความผิดในฐานะทำให้เกิดความเสียหายแก่เด็ก และการค้ำมนุษย์เด็กเพื่อการแสวงหาประโยชน์โดยมิชอบทางเพศ

⁸⁰ ศาลอุทธรณ์ได้นำเสนอข้อเท็จจริงนี้อยู่ในส่วนของ ภูมิหลังของคดี (background of the case)

⁸¹ 81 George Hezron Mwakio v. Republic, [2010] eKLR, Criminal Appeal 169 of 2008, High Court of Kenya at Mombasa, 28 มิถุนายน 2010 เคนยา โดยสามารถหาข้อมูลเกี่ยวกับคดีนี้ได้ที่ฐานข้อมูลคดีค้ำมนุษย์ของ UNODC (Case No. KEN002).

คดี Sanchez (ฟิลิปปินส์)⁸² เป็นคดีเกี่ยวกับการค้าประเวณีเด็กชายให้กับกลุ่มผู้รักร่วมเพศ จำเลยถูกจับกุมโดยเจ้าหน้าที่ตำรวจโดยปฏิบัติการล่อซื้อ (entrapment operation) จำเลยถูกพิพากษาว่ากระทำผิดฐานค้ำมนุษย์ และล่วงละเมิดเด็ก ซึ่งคำให้การของเจ้าหน้าที่ตำรวจหลายรายเกี่ยวกับการปฏิบัติการล่อซื้อเป็นพยานหลักฐานชิ้นสำคัญในคดีนี้ ใน **คดี Hirang y Rodriguez (ฟิลิปปินส์)**⁸³ เป็นอีกคดีหนึ่งเกี่ยวกับการแสวงหาประโยชน์โดยมิชอบทางเพศจากผู้เยาว์ โดยได้มีการจัดทำปฏิบัติการล่อซื้อซึ่งเจ้าหน้าที่ตำรวจที่มีส่วนร่วมในปฏิบัติการล่อซื้อดังกล่าวได้ขึ้นให้การในศาลเกี่ยวกับการดำเนินงานจำเลยถูกศาลพิพากษาว่ากระทำความผิดฐานค้ำมนุษย์ (โดยมีเหตุอุกฉกรรจ์)

คดีหมายเลข 8959-2012 (อียิปต์)⁸⁴ คำให้การของเจ้าหน้าที่ตำรวจผู้ทำหน้าที่สืบสวนและปฏิบัติหน้าที่ตามหมายค้นเป็นคำให้การพยานที่สำคัญ ทำให้ได้คำพิพากษาลงโทษสมาชิกขององค์กรการค้ามนุษย์ โดยเจ้าหน้าที่ตำรวจรายหนึ่งได้ให้การว่า การสอบสวนของกรมตำรวจเพื่อการปกป้องศีลธรรมอันดี (The General Police Department for the Protection of Morals) พบว่า ผู้หญิงบางรายมีส่วนร่วมในการค้าประเวณีเนื่องจากสัญญาสมรสที่หลอกลวง โดยเขาให้การเพิ่มเติมอีกว่า ได้ทำการตรวจค้นบ้านของจำเลยที่ 1 ซึ่งเขาพบผู้เสียหาย และผู้ใช้บริการ และได้ทำการจับกุมจำเลยที่ 1

⁸² People of the Philippines v. Albert D.J. Sanchez, Criminal Case Nos. 05-239627-31, Regional Trial Court, National Capital Judicial Region, Branch 48, Manila, 29 ตุลาคม 2552 ประเทศฟิลิปปินส์ โดยสามารถหาข้อมูลเกี่ยวกับคดีนี้ได้ที่ฐานข้อมูลคดีค้ำมนุษย์ของ UNODC (Case No. PHL009).

⁸³ People of the Philippines v. Jeffrey Hirang y Rodriguez, Criminal Case No. 135682, Regional Trial Court of Pasig City, National Capital Judicial Region, 25 มิถุนายน 2554 ประเทศฟิลิปปินส์ โดยสามารถหาข้อมูลเกี่ยวกับคดีนี้ได้ที่ฐานข้อมูลคดีค้ำมนุษย์ของ UNODC (Case No. PHL049).

⁸⁴ Case No. 8959-2012, Criminal Court of Haram, Appeal No. 6771, Judicial Year 80. คดีนี้ได้มีการพิจารณาตามการสรุปข้อเท็จจริงและการวิเคราะห์คำพิพากษาของศาลอาญาแห่งเมืองกิซา (the Criminal Court of Giza Province) และศาลแห่งแคสแซชั่น (the Court of Cassation) โดยสามารถหาข้อมูลเกี่ยวกับคดีนี้ได้ที่ฐานข้อมูลคดีค้ำมนุษย์ของ UNODC (Case No. EGY001). สำหรับรายละเอียดเพิ่มเติมปรากฏในการวิเคราะห์เชิงลึกในหัวข้อ 5.8 ของเอกสารสรุปประเด็นสำคัญของคดี

ในการตรวจค้นบ้านของจำเลยที่ 3 เขาได้ทำการยึดถุ้งซึ่งบรรจุเอกสารสัญญาออर्फีย์ (Orfy หรือสัญญาแต่งงานอย่างไม่เป็นทางการที่เป็นการหลอกลวง)⁸⁵ และรูปภาพของผู้เสียหายคนหนึ่ง

คดี Farrell (สหรัฐอเมริกา)⁸⁶ หัวหน้าตำรวจและทนายความของท้องถิ่นได้ให้การในชั้นศาลว่า พวกเขาได้พบกับผู้เสียหายในระหว่างที่พวกเขายังอาศัยอยู่ในโรงแรมซึ่งจำเลยเป็นเจ้าของ ในการตรวจสอบข้อเท็จจริงพื้นฐานของคดี (factual background) ศาลได้กล่าวถึงคำให้การของทนายความของท้องถิ่น (County attorney) ที่ให้การว่า “เป็นสิ่งที่สังเกตเห็นได้อย่างชัดเจนว่า (ผู้เสียหาย) พักอาศัยอยู่ด้วยความหวาดกลัว (จำเลย)”⁸⁷ นอกจากนี้ศาลได้ตั้งข้อสังเกตว่า คำให้การของหัวหน้าตำรวจ (Chief of police) ที่ระบุว่า จำเลยปฏิเสธที่จะส่งเอกสารการเข้าเมืองของผู้เสียหายให้กับเจ้าหน้าที่ตำรวจ และเนื่องจากตำรวจได้เข้าไปจะจับกุมในข้อหาลักทรัพย์ ทำให้จำเลยจึงยอมส่งมอบเอกสารดังกล่าวให้ตามคำขอของเจ้าหน้าที่ตำรวจ จำเลยถูกศาลพิพากษาว่ากระทำความผิดในข้อหาใช้แรงงานขัดหนี้ การบังคับใช้บริการและข้อหาอื่นๆ

ผู้ที่ทำงานในองค์กรพัฒนาเอกชน และสมาชิกของภาคประชาสังคม ในฐานะที่เป็นพยานบุคคล

ผู้ที่ทำงานในองค์กรพัฒนาเอกชน ซึ่งมีส่วนร่วมในการให้ความช่วยเหลือกับผู้เสียหายจากการค้ำมนุษย์อาจมีส่วนสำคัญในการเป็นพยานบุคคลขึ้นให้การในชั้นศาลได้ เนื่องจากพวกเขามีบทบาทหน้าที่ และประสบการณ์ที่สามารถให้การเกี่ยวกับสภาพทางร่างกายและจิตใจของผู้เสียหาย และอธิบายถึงการได้รับบาดเจ็บทางจิตใจ (Trauma) นอกจากนี้ จะเห็นได้ว่ามีหลายคดีที่ผู้ที่ทำงานในองค์กรพัฒนา

⁸⁵ ตามอริชานศัพท์ เกี่ยวกับสัญญาการแต่งงานในกฎหมายอิสลามของนิกการชาริอาห์ (Shari'ah) และกฎหมายสถานะส่วนบุคคลของประเทศอียิปต์และโมร็อกโก การสมรสแบบออर्फีย์ (Orfy marriage) หมายถึง การสมรสตามประเพณี (1992, 165) ซึ่งในกฎหมายว่าด้วยการสมรสในทางศาสนาอิสลามได้อธิบายความหมายของการสมรสตามประเพณีนี้ว่า เป็นการสมรสตามปกติแต่ได้มีการจดทะเบียนอย่างเป็นทางการ สำหรับรายละเอียดเพิ่มเติม โปรดดูข้อมูลได้ที่ <http://www.refworld.org/docid/3ae6ab8910.html>

⁸⁶ U.S. v. Farrell, 563 F.3d 364 (2009), สหรัฐอเมริกา โดยสามารถหาข้อมูลเกี่ยวกับคดีนี้ได้ที่ฐานข้อมูลคดีค้ำมนุษย์ของ UNODC (Case No. USA006). โปรดดูการวิเคราะห์เชิงลึกในหัวข้อ 5.4 ของเอกสารสรุปประเด็นสำคัญของคดี

⁸⁷ อ่างแล้ว

เอกชนมีส่วนช่วยเหลือเจ้าหน้าที่ผู้บังคับใช้กฎหมายในหน้าที่การให้ข้อมูลเกี่ยวกับการดำเนินงานขององค์กรการค้ำมนุษย์ และปลอมเป็นลูกค้าเพื่อมาใช้บริการของผู้เสียหายการค้ำมนุษย์

คดี Kalpana Ranganath Galphade (อินเดีย)⁸⁸ พลเมือง 2 คน (ทำงานให้กับองค์กรพัฒนาเอกชนชื่อ International Justice Mission) ทำการปลอมเป็นลูกค้าเขาไปในสถานค้าประเวณี ก่อนที่เจ้าหน้าที่ตำรวจจะเข้ากวาดล้างจับกุม หนึ่งในลูกค้าปลอมได้ขึ้นให้การในชั้นศาล ซึ่งศาลได้ใช้คำว่า “เป็นพยานที่โดดเด่น (a star witness)” โดยในคดีนี้มีคำให้การของนักสังคมสงเคราะห์ผู้ทำงานให้กับองค์กรพัฒนาเอกชนซึ่งได้ทำการอธิบายลำดับของเหตุการณ์ในช่วงเย็นของวันที่เจ้าหน้าที่ตำรวจเข้าดำเนินการกวาดล้างจับกุม จำเลยถูกพิพากษาว่ากระทำความผิดในข้อหาทำการค้าประเวณี และการแสวงหาประโยชน์โดยมิชอบทางเพศจากเด็กผู้หญิง ผู้เสียหายบางรายถูกบังคับให้ค้าประเวณี⁸⁹ ศาลวินิจฉัยว่า พยานทำงานให้กับองค์กรพัฒนาเอกชน หรือองค์กรสวัสดิการสังคม เกี่ยวกับเรื่องความยุติธรรมทางสังคม “ไม่อาจถือได้ว่าเป็นผู้ที่มีผลประโยชน์เกี่ยวข้อง” แต่ศาลถือว่าพยานเหล่านี้เป็นพยานที่ให้การโดยอิสระ ศาลได้ตรวจสอบเกี่ยวกับการตัดสินใจของตำรวจในการใช้ตัวแทนใน “ปฏิบัติการ” ดังนั้น

“ไม่มีคนธรรมดาคนใดในสังคมที่พร้อมใจรับหน้าที่ปลอมตัวเป็นลูกค้าเข้าไปล่อซื้อบริการในสถานค้าประเวณี การมีส่วนร่วมเช่นนี้ทำให้มีมลทินและความเสี่ยง ดังนั้น การเลือกปัญชาส์ (panchas)^a และลูกค้าปลอมซึ่งเป็นเจ้าหน้าที่ขององค์กรพัฒนาเอกชน International Justice Mission ถือว่าเป็นการวางแผนการทำงานที่เป็นที่ยอมรับและเหมาะสม”

The State v. Kalpana Ranganath Galphade, Case No.279/PW/2009, Court of Metropolitan Magistrate, Special Court for ITPA (Court of 1st instance), 25 August 2008.

⁸⁸ โปรดดูสารบัญของคดีทั้งหมด

⁸⁹ ข้อกล่าวหา คือ การรักษา หรือการจัดการ หรือการกระทำการ หรือการช่วยเหลือ ในการรักษาหรือการจัดการสถานค้าประเวณี การดำรงชีวิตทั้งหมดหรือบางส่วนโดยรายได้จากการค้าประเวณี การจัดหาบุคคล ไม่ว่าจะเป็นการไปโดยการได้รับยินยอมหรือไม่ก็ตาม เพื่อวัตถุประสงค์ในการค้าประเวณี และการดำเนินการหรือพยายามที่จะพาบุคคลหรือทำให้บุคคลนั้นถูกพาตัวไปจากที่หนึ่งไปยังอีกแห่งหนึ่งโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อการค้าประเวณี การกักตัวบุคคลเพื่อการแสวงหาประโยชน์โดยมิชอบทางเพศ การดำเนินสถานค้าประเวณีในบริเวณใกล้เคียงกับสถานที่สาธารณะ

---
^a “ปัญชาส์ (Panchas)” เป็นคำที่มีได้มาจากคำว่า “ปัญชานามา (Panchnama)” ซึ่งใช้เป็นภาษาพูดที่ใช้อธิบายเอกสารที่ดำเนินการโดยตำรวจในการสืบสวนคดีอาชญากรรม และเมื่อเจ้าหน้าที่ตำรวจได้รับอนุญาตให้ทำการค้นสถานที่ใด โดยการเข้าไปในสถานที่นั้น โดยมีหมายค้น เป็นข้อกำหนดว่าจะต้องมีการเรียกบุคคลที่อาศัยอยู่ในละแวกนั้นที่ไม่มีส่วนได้เสีย และได้รับการยกย่องนับถือในท้องถิ่น จำนวน 2 คน หรือมากกว่า แล้วทำการค้นสถานที่ต่อหน้าเขาพยานของการตรวจค้นดังกล่าวเรียกว่า “ปัญชาส์ (Panchas)”

คดี Sridevi et al (อินเดีย)⁹⁰ เป็นคดีเกี่ยวกับการบังคับเพื่อการแสวงหาประโยชน์โดยมิชอบจากเด็กหญิงโดยมีผู้อำนวยการของสถานพักพิงซึ่งรับผู้เสียหายไว้ในสถานพักพิงนั้นขึ้นให้การในชั้นศาล ฝ่ายจำเลยได้ทำการต่อสู้คดีโดยพยายามที่จะทำลายความน่าเชื่อถือของพยานโดยทำการเน้นย้ำถึงความไม่สอดคล้องเล็กน้อยของคำให้การของเธอ ศาลได้ทำการชี้ขาดว่า คำให้การของเธอน่าเชื่อถือ โดยมีข้อพิจารณา 2 ประการ คือ ประการแรก ความไม่สอดคล้องของคำให้การ “มิได้เป็นการรบกวนการเปิดเผยความจริงในคดีที่กำลังพิจารณา” แต่เป็นเพียงเรื่องเล็กน้อย ประการที่สอง ไม่อาจพิจารณาได้แม้แต่น้อยเลยว่า ผู้เสียหายมีมูลเหตุจูงใจที่จะทำการโกหกเกี่ยวกับความเกี่ยวข้องของผู้อำนวยการบ้านพักในคดีนี้ จำเลยถูกศาลพิพากษาว่ากระทำความผิดฐานค้ามนุษย์โดยการแสวงหาประโยชน์โดยมิชอบโดยการค้าประเวณี เมื่อมีการกล่าวอ้างว่าพยานมีมูลเหตุจูงใจในการโกหก ศาลพิจารณาคดี ดังนี้

“เพียงแค่อ้างเท็จจริงที่ว่า องค์กรของ P.W.1 ได้รับเงินทุนสนับสนุนการดำเนินงานเป็นปริมาณตามจำนวนของผู้เสียหายที่มาพักพิงในองค์กรก็ตาม แต่มันไม่อาจอนุมานได้ว่า การกระทำทั้งหมดเป็นไปเพื่อให้ได้รับผลประโยชน์ข้างต้น ไม่สามารถตั้งสมมติฐานได้ว่าองค์กรนั้นได้ดำเนินการโดยมีผลกำไรเป็นแรงจูงใจ แต่มีวัตถุประสงค์หลัก คือ การให้ความช่วยเหลือผู้ตกทุกข์ได้ยาก”

Sessions Case No. 112/2007, the Court of the additional metropolitan sessions judge (Mahila Court) at Hyderabad, 26 June 2007

⁹⁰ Sessions Case No. 112/2007, the court of the additional metropolitan sessions judge (Mahila Court) at Hyderabad, 26 มิถุนายน 2550 อินเดีย โดยสามารถหาข้อมูลเกี่ยวกับคดีนี้ได้ที่ฐานข้อมูลคดีค้ามนุษย์ของ UNODC (Case No. IND007).

หลักฐานที่เป็นคำให้การของพยานจำเลย

ส่วนสำคัญที่ต้องเน้นย้ำคือ คำให้การของพยานบุคคลสามารถใช้เป็นพยานหลักฐานสนับสนุนข้อต่อสู้ของจำเลยได้ บ่อยครั้งที่ฝ่ายจำเลยได้นำพยานขึ้นให้การเพื่อทำลายความน่าเชื่อถือของเรื่องราวของผู้เสียหาย นอกจากนี้ พยานของฝ่ายอัยการก็อาจให้การไปในทางที่เป็นประโยชน์ต่อฝ่ายจำเลยเช่นกัน เหตุการณ์นี้เกิดขึ้นในคดีดังต่อไปนี้

- **คดี R. v. Ladha (แคนาดา)**⁹¹ เป็นคดีที่พนักงานอัยการนำพยานเข้าสืบ 3 ราย โดยพยานเป็นเพื่อนบ้าน คนขับรถส่งของ และช่างซ่อมบำรุง โดยฝ่ายอัยการต้องการนำเสนอในแง่มุมของการพิสูจน์ว่า ผู้อ้างว่าเป็นผู้เสียหายถูกจ้างงานและแสวงหาประโยชน์ด้วยการเป็นคนทำงานในบ้าน ศาลพิจารณาชี้ชัดว่า ในขณะที่พยานให้การสอดคล้องกับเรื่องราวของผู้เสียหายในแง่ที่ว่า เธอได้ทำงานเป็นคนรับใช้ของจำเลย และสอดคล้องกับคำให้การของจำเลยในส่วนที่ผู้เสียหายได้ช่วยเหลือทำงานบ้าน ในฐานะแขกของบ้านที่ได้มาเยี่ยมเยียนเป็นระยะเวลายาวนาน นอกจากนี้ ศาลวินิจฉัยว่า ไม่มีพยานหลักฐานอื่นใดที่สามารถสนับสนุนคำอธิบายของผู้เสียหายเกี่ยวกับพฤติกรรมการแสวงหาประโยชน์โดยมิชอบของจำเลย ตัวอย่างเช่น ผู้เสียหายให้การว่า จำเลยห้ามเธอนั่งบนเฟอร์นิเจอร์โดยอ้างว่าเธอมีกลิ่นตัวเหม็นจึงต้องนั่งบนพื้น ผู้เสียหายอ้างว่าเธอได้รับอนุญาตให้ออนมากที่สุดเพียงวันละ 5 – 6 ชั่วโมงต่อวัน อย่างไรก็ตาม ช่างซ่อมบำรุงให้การว่า ผู้เสียหายกับจำเลยมีความสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน และไม่มี ความขัดแย้งให้เห็นอย่างเด่นชัด นอกจากนี้ เขายังให้การว่า ผู้เสียหายมีความสุขและยิ้มอยู่เสมอและเรียกจำเลยว่า “แม่” ศาลใช้พยานหลักฐานนี้ ได้ข้อสรุปเกี่ยวกับความน่าเชื่อถือของพยาน ศาลวินิจฉัยว่า ข้อกล่าวหาของผู้เสียหายไม่มีมูล จึงยกฟ้องจำเลยจากทุกข้อกล่าวหา รวมถึงข้อหาค้ามนุษย์

⁹¹ โปรดดูสารบัญของคดีทั้งหมด

- **คดีหมายเลข 978 เมื่อวันที่ 12 มีนาคม 2555 (อาร์เจนตินา)**⁹² เป็นคดีเกี่ยวกับการค้ามนุษย์โดยการแสวงหาประโยชน์โดยมิชอบทางเพศ ฝ่ายจำเลยได้นำพยานบุคคลซึ่งเป็นเพื่อนบ้านอาศัยติดกับไนต์คลับขึ้นให้การ โดยพยานให้การว่าผู้เสียหายมีอิสระที่สามารถเข้าออกไนต์คลับได้ตลอดเวลา สามารถออกไปซื้อของได้ และเขาเห็นเธอเป็นประจำว่าพวกเขาเดินทางไปมาไนต์คลับโดยสมัครใจ ซึ่งเป็นการนำพยานขึ้นให้การโต้แย้งข้อกล่าวอ้างของผู้เสียหายว่าพวกเขาไม่ได้รับอนุญาตให้ออกนอกบริเวณของไนต์คลับ นอกจากนี้ ทั้งฝ่ายอัยการและฝ่ายจำเลยได้ทำการเรียกพยานนักจิตวิทยาขึ้นให้การ ซึ่งนักจิตวิทยาได้พบกับผู้เสียหายก่อนกระบวนการพิจารณาคดี พยานนักจิตวิทยาขึ้นให้การเกี่ยวกับการปฏิสัมพันธ์ระหว่างเธอกับผู้เสียหาย ซึ่งเป็นที่น่าสังเกตว่า มันเป็นเรื่องที่ขัดแย้งกับถ้อยคำของผู้เสียหาย เธอได้ให้การว่าผู้เสียหายปฏิเสธข้อเสนอของเธอในการช่วยโยกย้ายเธอไปอยู่บ้านอื่น แต่พวกเขาต้องการที่จะย้ายไปอยู่กับลูกค้าของเขามากกว่า ศาลพิพากษาให้จำเลยพ้นผิด และตั้งข้อสังเกตว่า พวกผู้หญิงได้ทำงานโดยสมัครใจ และสามารถออกจากสถานบันเทิงที่พวกเธอทำงานอยู่ได้ตลอดเวลา
- **คดีรัญญา บุญมี (ประเทศไทย)**⁹³ เป็นคดีตัวอย่างเกี่ยวกับความพยายามที่เป็นผลสำเร็จของฝ่ายจำเลยในการทำลายความน่าเชื่อถือของเรื่องราวของผู้เสียหาย โดยการอ้างถึงคำให้การของแรงงานรายอื่นที่อยู่ในสถานการณ์เดียวกัน คดีนี้เป็นเรื่องเกี่ยวกับผู้อ้างว่าเป็นผู้เสียหายทำงานที่โรงงานแปรรูปกุ้ง ซึ่งพวกเขาได้ทำงานอยู่ใกล้ๆ กับคนงานรายอื่นที่มีได้ถูกคัดแยกว่าเป็นผู้เสียหายจากการค้ามนุษย์ ฝ่ายจำเลยได้นำพยานบุคคลซึ่งเป็นแรงงานที่มีได้ถูกคัดแยกว่าเป็นผู้เสียหายจากการค้ามนุษย์ขึ้นสืบ ดังนั้น ผู้เสียหายให้การว่าพวกเขาถูกบังคับให้อาศัยอยู่ในบริเวณโรงงาน และให้ทำงานเป็นระยะเวลาติดต่อกันหลายชั่วโมง โดยมีได้รับค่าตอบแทนที่เหมาะสม โดยมีคนงานต่างด้าวอีกรายหนึ่งให้การว่า พวกเขามีได้ถูกบังคับให้ต้องอาศัยอยู่ในบริเวณโรงงาน

⁹² โปรดดูสารบัญชของคดีทั้งหมด

⁹³ อ้างแล้ว สำหรับข้อเท็จจริง โปรดดูการวิเคราะห์เชิงลึกในหัวข้อ 5.7 ของเอกสารสรุปประเด็นสำคัญของคดี

พวกเขาสามารถออกจากโรงงานได้หลังเลิกงาน ซึ่งคำให้การของพยานรายนี้กับผู้อ้างว่าเป็นผู้เสียหายมีความไม่สอดคล้องกัน ส่งผลให้จำเลยพ้นผิดจากข้อกล่าวหาฐานรับไว้ซึ่งแรงงานผิดกฎหมาย ซึ่งรวมถึงแรงงานอายุต่ำกว่า 18 ปีและ 15 ปี เพื่อประโยชน์ในความผิดเกี่ยวกับทาส และบังคับให้พวกเขาทำงานเยี่ยงทาสและข้อหาอื่นๆ

แหล่งที่มาและความสำคัญของคำให้การของพยาน

ในหลายคดีที่คำให้การของผู้เสียหายและจำเลยเป็นศูนย์กลางของคำให้การของพยานในคดี พยานอื่น ๆ อาจมีส่วนช่วยในการสร้างความเข้าใจข้อเท็จจริงของคดี และทำการตัดสินใจว่าศาลจะทำการพิจารณาพิพากษาว่าจำเลยกระทำความผิดหรือไม่ พยานที่มีคุณค่าอาจมาจาก

- ลูกคำที่ได้รับการบริการจากผู้เสียหายจากการค้ามนุษย์
- เพื่อนบ้าน
- เจ้าหน้าที่ตำรวจ/เจ้าหน้าที่ผู้บังคับใช้กฎหมาย
- พนักงานขององค์กรพัฒนาเอกชนที่ให้ความช่วยเหลือผู้เสียหาย
- บุคลากรทางการแพทย์/นักจิตวิทยา/นักสังคม
- คนงานที่เข้าไปยังสถานประกอบการ (ช่างซ่อมบำรุง/คนส่งของ)
- คนงานที่ตกอยู่ในสถานเดียวกัน
- คนผ่านไปมา/ประจักษ์พยาน

คำให้การของพยานสามารถสนับสนุนทั้งฝ่ายอัยการ หรือฝ่ายจำเลย ขึ้นอยู่กับพฤติการณ์เฉพาะของแต่ละคดี และเช่นเดียวกันกับคำให้การของพยานอื่น คำให้การที่จะทำให้ศาลเชื่อจะต้องเป็นคำให้การที่น่าเชื่อถือ

2.4 การให้ถ้อยคำนอกศาล (Out of Court Statements)

ในบางสถานการณ์ ถ้อยคำของพยานนอกศาลสามารถใช้เป็นพยานหลักฐานได้ โดยถ้อยคำของพยานเหล่านั้นอาจใช้เป็นการพิสูจน์ข้อเท็จจริงของคดี หรือเป็นไปเพื่อเป็นการลดทอนความน่าเชื่อถือ

ของพยาน โดยในเขตอำนาจศาลที่เป็นระบบกฎหมายลายลักษณ์อักษร หรือระบบผสม⁹⁴ การยื่นหลักฐานเป็นถ้อยคำของพยานเกี่ยวกับข้อเท็จจริงที่ได้ให้ไว้นอกศาลจึงสามารถทำได้ง่ายกว่าศาลในระบบกฎหมายจารีตประเพณี ในศาลระบบกฎหมายจารีตประเพณีการรับฟังถ้อยคำพยานนอกศาลจะทำได้ต่อเมื่อเป็นไปตามข้อยกเว้นของหลักกฎหมายพยานว่าด้วยพยานบอกเล่า หรือกฎหมายว่าด้วยพยานหลักฐานอื่นๆ ว่าด้วยการรับฟังพยานหลักฐานเท่านั้น ดังนั้น จึงไม่น่าแปลกใจที่คดีที่ใช้ “ถ้อยคำของพยานนอกศาล” มักเป็นคดีในศาลระบบกฎหมายลายลักษณ์อักษร หรือระบบผสม แม้กระนั้น ยังคงมีคดีตัวอย่างของคดีจากศาลในระบบกฎหมายจารีตประเพณี

คดี Okwuede (ไนจีเรีย)⁹⁵ จำเลยถูกตัดสินว่ากระทำความผิดในฐานที่ทำการจัดหาบุคคลเพื่อการค้าประเวณี จัดการการเดินทางไปต่างประเทศเพื่อการค้าประเวณี และทำการชักจูงโดยใช้วิธีการหลอกลวง แม้ว่าผู้เสียหายรายหนึ่งไม่อาจให้การในชั้นศาลได้เนื่องจากเธอเสียชีวิตก่อนเริ่มกระบวนการพิจารณา ถ้อยคำของผู้เสียหายรายนี้ที่ได้ให้ไว้ในระหว่างขั้นตอนของการสืบสวนคดีสามารถรับฟังเป็นพยานหลักฐานในคดีได้ โดยศาลรับฟังร่วมกับคำให้การของพยานบุคคลรายอื่น และรับฟังประกอบคำให้การรับสารภาพของจำเลย ศาลมีพิพากษาว่าจำเลยกระทำความผิด

บางครั้งศาลรับฟังคำให้การเป็นลายลักษณ์อักษรนอกศาลมากเสียยิ่งกว่าคำให้การในชั้นศาล โดยในคดีตัวอย่างนี้ คือ **คดี K-165/11 (เซอร์เบีย)**⁹⁶ ซึ่งเป็นการที่ศาลวินิจฉัยว่าได้รับฟังถ้อยคำของผู้เสียหายทั้งสองคนที่ได้ให้ไว้ในระหว่างกระบวนการสืบสวนประกอบกับคำให้การของเธอในระหว่างกระบวนการพิจารณา โดยศาลรับฟังเชื่อถือคำให้การเป็นลายลักษณ์อักษรมากกว่า ในมุมมองที่ศาลเห็นว่าคำให้การของผู้เสียหายในศาลมีข้อบกพร่อง เนื่องจากผู้เสียหายมีความหวาดกลัวครอบครัวของจำเลยซึ่งได้

⁹⁴ ระบบผสม เช่น ประเทศเคนยา อาจยอมรับบันทึกถ้อยคำของพยานเป็นพยานหลักฐานสำหรับการพิสูจน์ความจริงภายใต้เงื่อนไขที่กำหนด โปรตดู ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาของประเทศเคนยา มาตรา 254 และ 156 ประกอบมาตรา 34 ของกฎหมายว่าด้วยพยานหลักฐาน ซึ่งกำหนดว่า ยอมรับบันทึกถ้อยคำที่ทำโดยบุคคลที่ได้รับอนุญาตตามกฎหมายให้ทำหน้าที่เป็นผู้ทำบันทึกถ้อยคำภายใต้คำสาบานภายใต้เงื่อนไขที่กำหนด

⁹⁵ โปรตดูสารบัญของคดีทั้งหมด

⁹⁶ โปรตดูสารบัญของคดีทั้งหมด การวิเคราะห์เชิงลึกในหัวข้อ 5.1 ของเอกสารสรุปประเด็นสำคัญของคดี

เข้ามานั่งฟังการพิจารณาในศาลด้วย ในทางกลับกัน ศาลเห็นว่าคำให้การของผู้เสียหายที่ได้มีการให้ถ้อยคำไว้ก่อนหน้านี้นี้และได้ยื่นเป็นพยานหลักฐานในชั้นศาลเป็นการให้ถ้อยคำโดยมิได้มีแรงกดดัน

คดี Lolita Pamintuan (สาธารณรัฐปาเลา)⁹⁷ ศาลสูงสุดของประเทศปาเลาได้ยื่นยันการรับฟังพยานหลักฐานซึ่งเป็นคำให้การเป็นลายลักษณ์อักษรของลูกค้าของสถานค้าประเวณีเป็นจำนวนมาก โดยที่ลูกค้าของสถานค้าประเวณีเหล่านี้มิได้ยื่นให้การในชั้นศาล ถ้อยคำของพยานที่ให้การนอกศาลได้ถูกนำมาอ้างถึงในระหว่างกระบวนการพิจารณาโดยผู้เสียหาย ซึ่งรวมถึงถ้อยคำที่มีการระบุว่า ลูกค้าได้ทำการซื้อบริการจากผู้เสียหายและได้ทำการชำระเงินเพื่อให้ได้รับบริการจากผู้เสียหาย ศาลวินิจฉัยว่า การรับฟังของพยานหลักฐานนี้เป็นการพิจารณาถ้อยคำของพยานที่ได้ยื่นไว้ โดยมิได้เป็นการรับฟังเพื่อพิสูจน์เนื้อหา (เกี่ยวกับการซื้อบริการของผู้เสียหาย) แต่เพื่อเป็นการพิสูจน์ว่าผู้เสียหายอยู่ในสถานการณ์เช่นไร ซึ่งมีส่วนเกี่ยวข้องการบังคับให้บริการทางเพศ ในคดีนี้ จำเลยถูกพิพากษาว่ากระทำความผิดในฐานค้ามนุษย์ การแสวงหาประโยชน์โดยมิชอบจากการค้ามนุษย์ ทำการค้าประเวณีและความผิดฐานอาญาอื่น ควรสังเกตว่า ประเทศปาเลามีระบบกฎหมายแบบผสม ทั้งระบบกฎหมายลายลักษณ์อักษร กฎหมายจารีตประเพณี และกฎหมายขนบประเพณี (Customary law) ในเรื่องพยานหลักฐานถือตามระบบกฎหมายจารีตประเพณี⁹⁸ และการที่ศาลพิจารณาเช่นนี้เป็นไปตามหลักกฎหมายตามระบบจารีตประเพณี

2.5 คำสารภาพของจำเลยนอกศาล (Defendants' Out of Court Confessions)

คำสารภาพของจำเลยนอกศาลเป็นรูปแบบหนึ่งของการให้ถ้อยคำนอกศาล อย่างไรก็ตาม เรากล่าวถึงเรื่องนี้ในคนละหัวข้อกัน เนื่องจากคำสารภาพของจำเลยนอกศาลอาจเป็นพยานหลักฐานที่เป็น

⁹⁷ คดีระหว่าง Lolita Pamintuan et. al v. Republic of Palau, Criminal Appeal No. 07-001 (Criminal Case Nos. 06-183, 06-212) ศาลฎีกาแห่งสาธารณรัฐปาเลา แผนกอุทธรณ์ 14 พฤศจิกายน 2551 ประเทศปาเลา (Palau) โดยสามารถหาข้อมูลเกี่ยวกับคดีนี้ได้ที่ฐานข้อมูลคดีค้ามนุษย์ของ UNODC (Case No. PLW001).

⁹⁸ โปรดดูกฎเกณฑ์ว่าด้วยหลักฐานสำหรับศาลของสาธารณรัฐปาเลา ประกาศโดยศาลฎีกาของปาเลา เมื่อวันที่ 7 มกราคม 2548 ที่ <http://www.palausupremecourt.net/upload/P1408/13613041813865.pdf>.

ศูนย์กลางของการดำเนินคดีอาญา⁹⁹ นอกจากนั้น คำสารภาพของจำเลยนอกศาลเป็นรูปแบบของคำให้การของพยานนอกศาลที่ได้รับการยอมรับทั้งในระบบกฎหมายจารีตประเพณี และระบบกฎหมายลายลักษณ์อักษร เพื่อใช้ในการพิสูจน์ความจริงตามที่ระบุในคำสารภาพได้ก็จะต้องมีการพิสูจน์ว่าเป็นการสารภาพด้วยความสมัครใจ¹⁰⁰

คำสารภาพของจำเลยไม่ว่าทั้งหมดหรือบางส่วน เป็นสิ่งสำคัญสำหรับคดีค้ำมนุษย์และคดีอาญาที่เกี่ยวข้อง คดีตัวอย่าง ได้แก่ คดี **Okwuede (ไนจีเรีย)**¹⁰¹ เป็นคดีที่คำสารภาพของจำเลยที่ได้กระทำนอกศาลเป็นคำสารภาพการกระทำที่ครบองค์ประกอบความผิดทุกประการ ซึ่งคำสารภาพดังกล่าวเป็นเครื่องมือสำคัญที่สามารถทำให้ศาลมีคำพิพากษาว่าจำเลยกระทำความผิดได้ อีกคดีหนึ่ง คือ คดี **Omoruyi (ไนจีเรีย)**¹⁰² เป็นคดีที่แม้ว่าจะไม่มีคำให้การของผู้เสียหายเลยก็ตาม แต่ถ้อยคำของจำเลยซึ่งโดยสภาพเป็นการสารภาพผิด¹⁰³ ถือได้ว่าเป็นสิ่งสำคัญที่ใช้ในการที่ศาลพิพากษาว่าจำเลยกระทำความผิดในฐานะจัดเตรียมการเดินทางในต่างประเทศเพื่อทำการค้าประเวณี

คดีหมายเลข 1685/2010 (อียิปต์)¹⁰⁴ เป็นคดีซึ่งมีพยานหลักฐานเป็นคำสารภาพที่ได้ให้ไว้ นอกศาลโดยบิดามารดาของผู้เสียหายซึ่งตกเป็นจำเลยในคดีนี้ด้วย โดยพวกเขายอมรับว่าได้ให้ความยินยอมในเอกสารสัญญาสมรสอย่างไม่เป็นทางการ หรือเรียกว่า การสมรสแบบออร์ฟีย์ (Orfy)¹⁰⁵ ซึ่งเป็นการให้ความยินยอมให้บุตรสาวผู้เยาว์ทำการสมรสหรือให้ตนได้รับประโยชน์ทางการเงิน โดยศาลอาญาแห่ง

⁹⁹ โปรตดู Cross and Tapper, *On Evidence*, 12th ed. (Oxford University Press, 2010), หน้า 629.

¹⁰⁰ อ่างแล้ว

¹⁰¹ โปรตดูสารบัญของคดีทั้งหมด

¹⁰² อ่างแล้ว โปรตดูการวิเคราะห์เชิงลึกในหัวข้อ 5.5 ของเอกสารสรุปประเด็นสำคัญของคดี

¹⁰³ สองข้อกล่าวหา คือ ดำเนินการเพื่อการเดินทางไปต่างประเทศเพื่อทำการค้าประเวณี โดยจำเลยให้การรับสารภาพว่า เขาเป็นผู้ดำเนินการเพื่อการเดินทางไปต่างประเทศ

¹⁰⁴ โปรตดูสารบัญของคดีทั้งหมด

¹⁰⁵ สำหรับข้อมูลเพิ่มเติมของการสมรสแบบออร์ฟีย์ (Orfy) โปรตดู คดีของประเทศอียิปต์ในหัวข้อที่ 2.3 เรื่อง “คำให้การของบุคคลอื่นที่มีผู้ใช้ผู้เสียหาย”

กิช่า (Criminal Court of Gizah) ได้พิพากษา จำเลยกระทำความผิดในข้อหาค้ำมนุษย์เด็กและความผิดอาญาฐานอื่นๆ ซึ่งการศาลพิพากษาว่าจำเลยกระทำความผิดนั้น บางส่วนรับฟังได้จากคำสารภาพของจำเลย และได้มีการพิจารณาประกอบกับพยานหลักฐานอื่น¹⁰⁶ อย่างไรก็ตาม ศาลแห่งแคสเซชัน (The Court of Cassation) ได้มีคำสั่งให้ทำการพิจารณาใหม่เนื่องจาก ศาลวินิจฉัยว่ามีข้อบกพร่องในการตัดสินของศาลอาญา ซึ่งรวมถึงการที่ศาลมิได้พิจารณาตอบในส่วนข้อต่อสู้ของจำเลยที่ต่อสู้ว่าการสมรสของบุตรสาวผู้เยาว์ของตนเป็นการสมรสโดยชอบตามสัญญาสมรสที่ได้ทำขึ้น ศาลแห่งแคสเซชันได้วินิจฉัยด้วยว่ามีความขัดแย้งของการให้เหตุผลในการพิจารณาวินิจฉัยคดีของศาลอาญา กล่าวคือ ศาลอาญาได้ถือตามความเห็นทางศาสนาของ Grand Mufti ที่เห็นว่าการสมรสเป็นโมฆะบังคับไม่ได้¹⁰⁷ ในขณะที่ปฏิเสธที่จะพิจารณาในส่วนที่เป็นสาระสำคัญตามคำร้องขอของฝ่ายจำเลย นอกจากนี้ ศาลอาญามีได้พิจารณาในข้อต่อสู้ของจำเลยในส่วนที่ว่าคำสารภาพของเธอเป็นอันโมฆะ เนื่องจากการสารภาพเนื่องจากถูกบีบบังคับ

2.6 คำให้การของพยานผู้เชี่ยวชาญ (Expert or Professional Testimony)

พยานหลักฐานสนับสนุนคำให้การของพยานอาจได้มาจากความเห็นของผู้เชี่ยวชาญซึ่งได้ยื่นต่อศาล โดยในเขตอำนาจศาลที่แตกต่างกันจะมีความแตกต่างของกฎหมายว่าด้วยการยื่นพยานหลักฐาน โดยมักจะเกิดคำถามต่างๆ เช่น เมื่อใดจะถือว่าความเห็นของผู้เชี่ยวชาญที่ทำการเป็นลายลักษณ์อักษรเพียงพอแล้ว และเมื่อใดที่มีความจำเป็นต้องให้พยานผู้เชี่ยวชาญขึ้นให้การในชั้นศาล เมื่อใดศาลอาจสั่งให้มีหมายเรียกพยานผู้เชี่ยวชาญขึ้นให้การ และเมื่อใดที่คู่ความสามารถยื่นคำให้การได้ อะไรคือแรงจูงใจที่สำคัญที่ต้องการให้มีคำให้การของพยานผู้เชี่ยวชาญในศาลโดยไม่เป็นการรุกร้าอำนาจของศาล หรือคณะลูกขุนในการชี้ขาดในประเด็นดังกล่าว อย่างไรก็ตาม แม้ว่าจะมีความแตกต่างกันหลายเขตอำนาจศาลก็ตาม ศาลส่วนมากมักจะรับคำให้การของผู้เชี่ยวชาญในรูปแบบใดรูปแบบหนึ่ง

¹⁰⁶ ซึ่งรวมถึงคำให้การของผู้เสียหาย การสอบสวนของตำรวจ คำให้การของลูกของผู้เสียหาย คำให้การของเพื่อนบ้านซึ่งเห็นผู้ทำทารุณกรรมนำผู้เสียหายมาที่บ้านของเขา และความเห็นทางศาสนาที่ออกโดยผู้นำทางศาสนา (the Grand Mufti)

¹⁰⁷ สำหรับรายละเอียดเพิ่มเติมเกี่ยวกับความเห็นทางศาสนานี้ โปรดดูหัวข้อ 2.6 ในหัวข้อ "คำพยานจากผู้เชี่ยวชาญหรือผู้เชี่ยวชาญ / ความคิดเห็นทางศาสนา"

คำให้การของพยานอาจมีความเกี่ยวข้องกับเรื่องทางการแพทย์

ความเห็นของผู้เชี่ยวชาญเกี่ยวกับเรื่องทางการแพทย์ถือได้ว่าเป็นพยานหลักฐานที่สำคัญสำหรับคดีค้ำมนุษย์ ตัวอย่างเช่น ผู้เชี่ยวชาญทางการแพทย์อาจให้ข้อมูลทางการแพทย์แก่ศาลเพื่อช่วยศาลในการพิจารณาเรื่องต่างๆ ได้แก่ การนำเสนอความเห็นทางการแพทย์เกี่ยวกับอายุของผู้เสียหาย รายงานเกี่ยวกับอาการบาดเจ็บหรือสภาพทางกายภาพของผู้เสียหาย หรือ การให้ความเห็นทางการแพทย์ต่อคำถามว่าผู้เสียหายถูกข่มขืนกระทำชำเราหรือไม่

ยิ่งไปกว่านั้น ความเห็นทางการแพทย์เกี่ยวกับจำเลยอาจเป็นประโยชน์ต่อการพิจารณาคดีของศาลได้เช่นกัน ทั้งนี้ ขึ้นกับสถานการณ์ของแต่ละคดี ตัวอย่างที่สำคัญ ได้แก่ คดีที่จำเลยอ้างว่าเขาไม่สามารถแสวงหาประโยชน์ทางเพศกับผู้เสียหายได้ เนื่องจากสภาพร่างกายไม่เอื้ออำนวย ซึ่งขอกล่าวอ้างของจำเลยถูกโต้แย้งโดยความเห็นของผู้เชี่ยวชาญทางการแพทย์ โดยจะเห็นได้อย่างชัดเจนจากคดีดังต่อไปนี้¹⁰⁸

คดีวิภากร จงมีทรัพย์ Wipaporn Songmeesap (ประเทศไทย)¹⁰⁹ เป็นคดีที่เด็กผู้หญิงอายุเพียง 14 ปี ถูกนำลงเป็นทาสโดยให้ทำงานเป็นคนรับใช้ในบ้าน ผู้เสียหายได้รับค่าจ้างน้อยกว่าที่ควรได้รับมาก และถูกทำร้ายร่างกายอย่างรุนแรง ในคดีนี้ นอกจากจะมีคำให้การของผู้เสียหายในศาลแล้ว ยังมีคำให้การของแพทย์ผู้ทำหน้าที่ในการตรวจร่างกายของผู้เสียหายในศาลและการบันทึกร่องรอยบาดแผลของผู้เสียหาย ซึ่งรายงานทางการแพทย์ และคำให้การของแพทย์ในคดีนี้ถือว่าเป็นรากฐานที่สำคัญของพยานหลักฐานที่นำไปสู่การพิพากษาว่าจำเลยกระทำความผิดในข้อหา ทำการกักขังหน่วงเหนี่ยวผู้เสียหาย ซึ่งเป็นผู้เยาว์เพื่อประโยชน์ในการใช้แรงงานทาส และข้อหาอื่นๆ

¹⁰⁸ โปรดดูคำอธิบายโดยละเอียดของ คดี Ernst F. (ประเทศเยอรมนี) ในหัวข้อนี้

¹⁰⁹ คดีหมายเลขดำ 4994/2550, คดีหมายเลขแดงที่ 12213/2552, ศาลชั้นต้น ศาลอาญากรุงเทพใต้ ลงวันที่ 6 พฤศจิกายน 2552 ประเทศไทย โดยสามารถหาข้อมูลเกี่ยวกับคดีนี้ได้ที่ฐานข้อมูลคดีค้ำมนุษย์ของ UNODC (Case No. THA005).

คดี Urizar (แคนาดา)¹¹⁰ เป็นคดีเกี่ยวกับการแสวงหาประโยชน์โดยมิชอบทางเพศจากผู้เสียหายโดยจำเลยเป็นแฟนหนุ่มของผู้เสียหาย ศาลยึดถือตามรายงานทางการแพทย์ที่ยืนยันว่าผู้เสียหายได้รับบาดเจ็บบริเวณเข้าทั้งสองข้าง ทั้งนี้ ตรงกับข้อกล่าวอ้างของผู้เสียหายที่ว่าจำเลยได้ทำการผลักเธอตกบันได จำเลยถูกพิพากษาว่ากระทำความผิดฐานค้ำมนุษย์และความผิดอาญาฐานอื่น

คดี Mwakio (เคนยา)¹¹¹ ศาลได้ชี้ขาดทำการปฏิเสธคำอุทธรณ์ของจำเลยในประเด็นของการมีพยานหลักฐานเพียงพอฟังลงโทษจำเลยในข้อหาการล่วงละเมิดทางเพศ และการค้ำมนุษย์เด็กเพื่อแสวงหาประโยชน์ทางเพศ ซึ่งคำให้การของพยานผู้เชี่ยวชาญมีความสอดคล้องกับข้อกล่าวอ้างของผู้เสียหายที่ว่าเธอถูกข่มขืนกระทำชำเรา โดยศาลตั้งข้อสังเกต ดังนี้

“การข่มขืนกระทำชำเราและล่วงละเมิดเด็ก ต่างเป็นอาชญากรรมซึ่งมักจะทำในที่ลับตาคน ซึ่งมักไม่ปรากฏว่ามีประจักษ์พยาน โดยในหลายๆ คดีสิ่งที่จะช่วยสนับสนุนการพิสูจน์การกระทำความผิดของจำเลยก็คือ ข้อมูลทางการแพทย์”

George Hezron Mwakio v Republic [2010] eKLR, Criminal Appeal 169 of 2018, High Court of Kenya at Mombasa, 28 June 2010, Kenya.

คดี Hiran y Rodriguez (ฟิลิปปินส์)¹¹² เป็นคดีเกี่ยวกับการแสวงหาประโยชน์โดยมิชอบทางเพศโดยการค้าประเวณีเด็กหญิงชาวฟิลิปปินส์หลายราย จากการตรวจร่างกายพบว่าผู้เสียหายเป็นผู้เยาว์ โดยศาลอ้างถึงผลการตรวจร่างกายเด็กแล้วทำการตัดสินชี้ขาดว่าเป็นคดีค้ำมนุษย์ผู้เยาว์ ซึ่งศาลวินิจฉัยว่า “มีเหตุเพียงพอ” เป็นความผิดฐานค้ำมนุษย์¹¹³

¹¹⁰ โปรดดูสารบัญของคดีทั้งหมด สำหรับรายละเอียดของคดี โปรดดูการวิเคราะห์เชิงลึกในหัวข้อ 5.2 ของเอกสารสรุปประเด็นสำคัญของคดี

¹¹¹ โปรดดูสารบัญของคดีทั้งหมด

¹¹² โปรดดูสารบัญของคดีทั้งหมด

¹¹³ เป็นการแสดงถึงการค้ำมนุษย์โดยมีเหตุอุกฉกรรจ์ เนื่องจากผู้เสียหายเป็นผู้เยาว์

นอกจากนี้ใน คดี Canonoy (ฟิลิปปินส์)¹¹⁴ เป็นคดีที่เด็กหญิงอายุ 14 ปี ถูกว่าจ้างโดยจำเลยให้ทำงานให้บริการทางเพศในบาร์ของจำเลย ในคดีมีทันตแพทย์ให้การว่า เขาได้ทำการตรวจฟันของผู้เสียหาย เพื่อดูว่าผู้เสียหายมีฟันกรามซี่ที่สามขึ้นแล้วหรือยัง ซึ่งสิ่งที่เป็นสาระสำคัญของการตรวจหาฟันกรามซี่ที่สาม คือ หากว่าผู้ป่วยไม่มีฟันกรามซี่ที่สามย่อมหมายความว่า เขาอายุน้อยกว่า 17 ปี หรือยังเป็นผู้เยาว์อยู่ ซึ่งจากการตรวจสอบของทันตแพทย์พบว่า ผู้เสียหายยังคงเป็นผู้เยาว์ และทันตแพทย์ได้ออกใบรับรองแพทย์เพื่อนำเสนอต่อศาลเป็นพยานหลักฐาน และในคดีเดียวกันนี้ผู้เสียหายได้รับการตรวจร่างกายจากแพทย์เพื่อตรวจสอบว่า ผู้เสียหายถูกล่วงละเมิดทางเพศหรือไม่ ซึ่งได้มีการนำเสนอรายงานทางการแพทย์เข้าสู่การพิจารณาของศาล โดยรายการทางการแพทย์ดังกล่าวระบุว่า ไม่อาจทำการตรวจสอบได้ว่าผู้เสียหายถูกล่วงละเมิดทางเพศหรือไม่ ศาลมีคำพิพากษาว่าจำเลยกระทำความผิดฐานค้ำมนุษย์โดยอ้างอิงจากคำให้การของผู้เสียหายและคำเบิกความของทันตแพทย์

คดี Ernst F. (เยอรมนี)¹¹⁵ จำเลยเริ่มมีความสัมพันธ์ทางเพศกับผู้เสียหาย และต่อมาได้บังคับผู้เสียหายให้ค้าประเวณี ผู้เสียหายทำงานให้กับจำเลยโดยมีการค้าประเวณีเป็นเวลานานถึง 11 ปี ในตลอดระยะเวลาดังกล่าว จำเลยเก็บตัวผู้เสียหายแยกไว้ และทำการข่มขืนกระทำชำเราผู้เสียหายหลายครั้ง ผู้เสียหายถูกบังคับให้ทำงานในสภาพการทำงานที่ยากลำบากโดยไม่มีวันหยุด และเงินรายได้จากการทำงานได้มีการจ่ายโดยตรงให้กับจำเลย คดีนี้มีความเกี่ยวข้องกับความเห็นทางการแพทย์อย่างกว้างขวาง ประการแรก พยานหลักฐานจากผู้เสียหายได้รับการประเมินโดยพยานผู้เชี่ยวชาญซึ่งเป็นหัวหน้าแพทย์ ทางด้านนิติวิทยาศาสตร์ของโรงพยาบาลแห่งหนึ่ง โดยแพทย์ได้ทำการตรวจรักษาผู้เสียหายที่ได้รับความทุกข์ทรมานจากการติดสุรา และมีความผิดปกติของบุคลิกภาพที่ต้องพึ่งพิงผู้อื่น (dependent personality disorder) ซึ่งอาจส่งผลกระทบต่อความถูกต้องของคำให้การของเธอ อย่างไรก็ตาม แพทย์ผู้เชี่ยวชาญได้อธิบายว่าจากการประเมินพบว่าผู้เสียหายมีความน่าเชื่อถือ เนื่องจากเธอได้ให้คำอธิบายเกี่ยวกับความรู้สึกของตนเองได้ ซึ่งมีศูนย์กลางอยู่ที่ความรู้สึกผิด และรู้สึกว่าเธอมีส่วนในการกระทำผิดบางส่วน ศาลได้พิจารณาไปใน

¹¹⁴ People of the Philippines v. Monette Canonoy, Crim. Case No. 14206, the Regional Trial Court, 1st Judicial Region, Branch 11, Laoag City, the Philippines. โดยสามารถหาข้อมูลเกี่ยวกับคดีนี้ได้ที่ฐานข้อมูลคดีค้ำมนุษย์ของ UNODC (Case No. PHL054).

¹¹⁵ Case No. 1KLs 211 Js 3771/11, Regional Court Bayreuth, 30 December 2011, ประเทศเยอรมนี. โดยสามารถหาข้อมูลเกี่ยวกับคดีนี้ได้ที่ฐานข้อมูลคดีค้ำมนุษย์ของ UNODC (Case No. DEU003).

ทำนองเดียวกันว่าผู้เสียหายมีความน่าเชื่อถือ¹¹⁶ นอกจากนี้ แพทย์ทางด้านสูตินารีของผู้เสียหายได้ให้การว่าพบสัญญาณของการถูกข่มขืน ซึ่งคำให้การของแพทย์มีความสอดคล้องกับคำให้การของผู้เสียหาย ประการสุดท้าย การที่จำเลยอ้างว่าเขาไม่อาจกระทำการข่มขืนผู้ใดได้เนื่องจากเขาหย่อนสมรรถภาพทางเพศ (erectile dysfunction) ซึ่งข้อกล่าวอ้างของจำเลยในส่วนนี้ได้ถูกตรวจสอบโดยแพทย์ผู้เชี่ยวชาญอีกรายหนึ่งซึ่งไม่พบว่าจำเลยมีอาการเสื่อมสมรรถภาพทางเพศตามที่กล่าวอ้างแต่อย่างใด จำเลยถูกพิพากษาว่ากระทำความผิดฐานการค้ามนุษย์เพื่อการแสวงหาประโยชน์โดยมิชอบทางเพศ และความผิดทางเพศอื่น ๆ รวมถึงความผิดฐานข่มขืนกระทำชำเรา

คดีหมายเลข 8959-2012 (ประเทศอียิปต์)¹¹⁷ เป็นคดีเกี่ยวกับการค้ามนุษย์เพื่อการค้าประเวณี โดยใช้วิธีการสมรสที่ฉ้อฉล ซึ่งจากรายงานทางวิทยาศาสตร์การแพทย์พบว่า ผู้เสียหายรายหนึ่งยังคงเป็นสาวพรหมจรรย์ในขณะที่ผู้เสียหายอีกสองรายมิใช่สาวพรหมจรรย์

คำให้การของผู้เชี่ยวชาญทางด้านจิตวิทยาทั่วไปและทางด้านเหยื่อวิทยา (victimology)

ศาลและผู้ปฏิบัติงานเห็นว่า คำให้การของพยานผู้เชี่ยวชาญทางด้านจิตวิทยาโดยทั่วไปและทางด้านเหยื่อวิทยาเป็นพยานหลักฐานที่มีความสำคัญเป็นอันมากสำหรับการดำเนินคดีค้ามนุษย์ ทั้งนี้เนื่องจากบุคลิกภาพของผู้เสียหาย และสภาพทางด้านจิตใจของผู้เสียหายมักเป็นส่วนที่สำคัญในการทำ ความเข้าใจคดี ในขณะที่เดียวกันผู้ปฏิบัติงานบางรายมีความลังเลใจที่จะใช้คำให้การทางด้าน “วิทยาศาสตร์ประยุกต์ (soft science)” เช่นนี้

¹¹⁶ เป็นไปตามมาตรา 244 ของประมวลกฎหมายพิจารณาอาญา (the Criminal Procedure Code หรือ StPO) ศาลได้ปฏิเสธคำขอในการประเมินความน่าเชื่อถือของคำให้การของพยานโดยผู้เชี่ยวชาญ (aussagepsychologisches Gutachten), โดยระบุว่า ศาลมีประสิทธิภาพเพียงพอที่จะทำการประเมินได้ อย่างไรก็ตาม ในบางศาล จะมีการถือตามการประเมินของผู้เชี่ยวชาญซึ่งได้มีการนำผู้เสียหายเข้าสู่กระบวนการตรวจสอบที่เข้มข้น ผู้เชี่ยวชาญจะทำการเขียนความเห็นหรือให้การในศาลเกี่ยวกับการวินิจฉัยของเขา จึงเป็นการยากในทางกฎหมายที่ศาลจะมีความเห็นแตกต่างไปจากความเห็นของพยานผู้เชี่ยวชาญ

¹¹⁷ โปรดดูสารบัญคดีทั้งหมด สำหรับรายละเอียดของข้อเท็จจริง โปรดดูการวิเคราะห์ในเชิงลึกในหัวข้อ 5.8 ของเอกสารการสรุปประเด็นสำคัญของคดี

คดีหนึ่งจากประเทศฟินแลนด์¹¹⁸ เป็นคดีเกี่ยวกับนักธุรกิจรายหนึ่งซึ่งอ้างตนเองว่าเป็นเจ้าของบริษัทจัดหานางแบบในประเทศฟินแลนด์ เขาได้ทำการเชิญนางแบบสาวชาวฟินแลนด์จำนวน 12 คนเพื่อทำการสัมภาษณ์ โดยจะมีการถ่ายภาพเปลือย หรือภาพในลักษณะที่มีการสัมผัสเนื้อตัวของนางแบบสาวเหล่านั้น นางแบบบางรายถูกกระทำชำเรา ในเวลาต่อมา งานของนางแบบเหล่านี้ต้องทำ คือ การแสดงเกี่ยวกับกามารมณ์ (erotic show) ภาพลามกอนาจาร ระบายเปลื้องผ้าและการค้าประเวณี พวกเธอถูกแสวงหาประโยชน์ทางเพศ และถูกกระทำชำเรา เมื่อเรื่องดังกล่าวทราบถึงเจ้าหน้าที่ตำรวจ ผู้ชายคนนี้ได้ทำธุรกิจแบบนี้มานานกว่า 10 ปี แล้ว คำให้การของพยานผู้เชี่ยวชาญเป็นสิ่งจำเป็นในการตอบคำถามที่สำคัญอย่างยิ่งในคดีนี้ ได้แก่ วัยรุ่นหญิงและหญิงสาวธรรมดาๆ ชาวฟินแลนด์ ที่มีภูมิหลังธรรมดาๆ เช่นนี้สามารถตกอยู่ในภาวะของการถูกแสวงหาประโยชน์เช่นนี้ได้อย่างไร ทำไมพวกเธอจึงไม่หนี แต่กลับนำตัวเองเข้าไปสู่สถานการณ์ที่ถูกล่วงละเมิดเช่นนั้นอีก ทั้งๆ ที่พวกเธอมิได้ถูกกักขัง และมีได้มีความหวาดกลัวว่าจะถูกเนรเทศออกจากประเทศ ทำไมพวกเธอจึงไม่ได้ร้องขอความช่วยเหลือจากเจ้าหน้าที่ตำรวจหรือบุคคลอื่น ซึ่งผู้เชี่ยวชาญทางด้านนิติจิตวิทยา (forensic psychiatrist) รายหนึ่งได้ให้การว่า ในคดีเกี่ยวกับการล่วงละเมิดและการแสวงหาประโยชน์โดยมิชอบทางเพศ การควบคุมเหยื่อเป็นกระบวนการที่พัฒนาอย่างค่อยเป็นค่อยไป โดยการทำให้เหยื่อละทิ้งศักดิ์ศรีเหนือร่างกายของตนเอง และโดยการใช้เทคนิคที่ก้าวหน้าในการควบคุมจิตใจของเหยื่อ พยานผู้เชี่ยวชาญได้อธิบายว่า กระบวนการเพื่อการควบคุมเหยื่อเช่นว่าทำให้เป็นการยาก แม้กระทั่งต่อตัวของเหยื่อเอง ที่จะแยกแยะให้ได้ว่า ณ จุดใดที่เธอมิได้ให้ความยินยอมอีกต่อไปแล้ว กระบวนการดังกล่าวเป็นการทำลายความไว้วางใจของเหยื่อต่อบุคคลอื่นและต่อสังคมว่าสามารถปกป้องเธอได้ ยิ่งไปกว่านั้น ผู้เชี่ยวชาญได้อธิบายต่อไปว่า ผู้เสียหายถูกทำให้เชื่อว่า พวกเธอต้องมีส่วนรับผิดชอบในเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นกับพวกเธอเอง ทำให้พวกเธอรู้สึกผิดและไร้ค่า จำเลยถูกพิพากษาว่ากระทำความผิดฐานค้ามนุษย์และความผิดทางเพศอื่นๆ รวมถึง การกระทำชำเรา และถูกพิพากษาจำคุก 11 ปี¹¹⁹

¹¹⁸ District Court of Helsinki, 7/1 Department, 7 ธันวาคม 2554 ฟินแลนด์ โดยสามารถหาข้อมูลเกี่ยวกับคดีนี้ได้ที่ฐานข้อมูลคดีค้ามนุษย์ของ UNODC (Case No. FIN008).

¹¹⁹ ศาลฎีกาได้พิพากษายืนในความผิดฐานค้ามนุษย์

คดี Alzanki (สหรัฐอเมริกา)¹²⁰ ศาลวินิจฉัยว่า คำให้การของพยานผู้เชี่ยวชาญทางด้านเหยื่อวิทยาเป็นพยานหลักฐานที่มีความเกี่ยวข้อง แม้ว่าคุณค่าของความถูกต้องในเรื่องดังกล่าวยังคงเป็นประเด็นถกเถียงอยู่ โดยพยานผู้เชี่ยวชาญขึ้นให้การในชั้นศาล ระบุว่า เหยื่อผู้ถูกล่วงละเมิดมักเก็บเกี่ยวความหวาดกลัวผู้กระทำการล่วงละเมิดตน และจะไม่หลบหนีในโอกาสแรกที่มี โดยจำเลยทำการโต้แย้งว่า คำให้การนี้ไม่มีประโยชน์ต่อคณะลูกขุน เนื่องจากมันเป็นเรื่องราวเฉพาะสำหรับเหยื่อผู้ถูกล่วงละเมิดทางเพศ ในขณะที่คดีนี้เป็นคดีเกี่ยวกับการบังคับใช้แรงงาน ศาลได้ยกคำโต้แย้งของจำเลย และทำการวินิจฉัยว่า “ในขณะที่ธรรมชาติของลักษณะโดยทั่วไปของคำให้การอาจส่งผลกระทบต่อคุณค่าของความถูกต้องในเชิงการค้นหาข้อเท็จจริง แต่ศาลไม่เห็นด้วยว่าจะเป็นการส่งผลให้คำให้การดังกล่าวไร้ผลเสียไปทั้งหมด”¹²¹ ศาลพิพากษายืนยันว่าจำเลยกระทำความผิดในข้อหาการทำให้บุคคลอื่นตกเป็นทาสโดยไม่สมัครใจ

คดี Farrell (สหรัฐอเมริกา)¹²² ผู้เชี่ยวชาญทางด้านการค้ามนุษย์และการแสวงหาประโยชน์โดยมิชอบจากการทำงานรับใช้ในบ้านขึ้นให้การเกี่ยวกับสัญญาณเตือนของบริบทในการจ้างงาน ซึ่งอาจเป็นการบ่งชี้ความมีอยู่ของการบีบบังคับทางจิตวิทยา (psychological coercion) หรือ มีการสร้างบรรยากาศของความหวาดกลัว โดยผู้เชี่ยวชาญให้การต่อไปว่า มีสัญญาณหลายอย่างปรากฏในคดีนี้ ศาลวินิจฉัยว่า คำให้การของพยานผู้เชี่ยวชาญบางส่วนเป็นพยานหลักฐานที่มีความเกี่ยวข้อง (relevant) สามารถยืนยันได้ว่าการกระทำความผิดในฐานของการใช้แรงงานขูดหิน (peonage) ความผิดเกี่ยวกับการทำให้บุคคลตกเป็นทาสโดยการยึดเอกสาร (document servitude) และความผิดอื่นๆ โดยศาลให้รับฟังคำให้การของผู้เชี่ยวชาญเท่าที่คำให้การนั้นไม่ขัดกับการค้นหาข้อเท็จจริงของคณะลูกขุน¹²³

¹²⁰ โปรดดูสารบัญคดีทั้งหมด

¹²¹ อ้างแล้ว

¹²² อ้างแล้ว สำหรับรายละเอียดของข้อเท็จจริง โปรดดูการวิเคราะห์ในเชิงลึกในหัวข้อ 5.4 ของเอกสารสรุปประเด็นสำคัญของคดี

¹²³ ในการอุทธรณ์ จำเลยได้โต้แย้งว่า คำให้การของผู้เชี่ยวชาญเป็นการทำหน้าที่แทนคณะลูกขุน ศาลยอมรับคำให้การของพยานผู้เชี่ยวชาญที่เป็นการให้ข้อมูลเกี่ยวกับบริบทของการกระทำของผู้เสียหาย ซึ่งเป็นเงื่อนไขที่จะต้องทำการวิเคราะห์ความเป็นจริงตามข้อกล่าวหาที่กล่าวอ้างโดยผู้เสียหาย อย่างไรก็ตาม ศาลชี้ขาดว่า พยานผู้เชี่ยวชาญไม่อาจให้การที่เป็นความเห็น

คดี K – 165/11 (เซอร์เบีย)¹²⁴ ศาลใช้คำให้การของจิตแพทย์รายหนึ่งช่วยในการประเมินความน่าเชื่อถือของผู้เสียหาย 2 ราย ผู้เสียหายที่ 1 ให้การในชั้นศาลแตกต่างจากถ้อยความที่เธอได้เคยให้ไว้ในชั้นของการสอบสวนคดี ผู้เชี่ยวชาญทางด้านจิตวิทยาให้การว่าผู้เสียหายถูกชักจูง และอาจถูกครอบงำได้โดยง่าย ตามความเห็นของพยานผู้เชี่ยวชาญ จะเห็นได้ว่าคำให้การของผู้เสียหายที่ 1 ได้เปลี่ยนแปลงไปนับจากมีการเผชิญหน้ากับภริยาของจำเลย ซึ่งเธอได้เข้ามาคุยกับผู้เสียหายก่อนขึ้นให้การ ในขณะที่คำให้ถ้อยคำของผู้เสียหายในชั้นสอบสวนมิได้กระทำต่อหน้าจำเลย หรือต่อหน้าสมาชิกในครอบครัวของจำเลย สำหรับผู้เสียหายที่ 2 จิตแพทย์และนักสังคมสงเคราะห์ให้การว่า สภาวะทางจิตใจของเธอถูกพัฒนาอย่างไม่สัมพันธ์กับอายุ (ผู้เสียหายที่ 2 เป็นผู้เยาว์) เธอขาดความรู้เกี่ยวกับคุณค่าทางศีลธรรม ทำให้เธอมีความไม่มั่นคงทางอารมณ์และไม่สามารถแยกแยะพฤติกรรมที่สังคมให้การยอมรับและที่สังคมไม่ยอมรับ ศาลพิพากษาว่าจำเลยกระทำความผิดในฐานะจัดหา และจัดการเดินทาง และให้ที่พักแก่ผู้เสียหายทั้งสองเพื่อประโยชน์ในการค้าประเวณี

คดี López López (อาร์เจนตินา)¹²⁵ จำเลยเป็นผู้ประกอบกิจการสถานค้าประเวณีโดยจัดให้หญิงสาว รวมถึงผู้เยาว์ทำการค้าประเวณี พยานหลักฐานในคดีนี้รวมถึงพยานผู้เชี่ยวชาญทางด้านจิตวิทยาที่ได้ทำการประเมินผู้เสียหายรายหนึ่ง ผลปรากฏว่ามีสิ่งบ่งชี้ถึงการล่วงละเมิดทางด้านจิตวิทยา อารมณ์ และทางเพศ ตามคำให้การของผู้เชี่ยวชาญและพยานหลักฐานอื่น ทำให้จำเลยถูกพิพากษาว่ากระทำความผิดฐานค้ำมนุษย์ผู้เยาว์และความผิดอาญฐานอื่นที่เกี่ยวข้องกัน¹²⁶

เกี่ยวกับความเข้มแข็งของคดีของอัยการ ความน่าเชื่อถือของพยาน หรือข้อเท็จจริงอื่นใดที่เป็นหน้าที่ของคณะลูกขุนในการค้นหาข้อความจริง ในตอนท้าย ศาลไม่พบว่ามีผลกระทบบต่อสิทธิของจำเลย และศาลได้วินิจฉัยว่า มีพยานหลักฐานแสดงให้เห็นอย่างชัดเจนว่า การค้นหาข้อเท็จจริงของคณะลูกขุนมีความเป็นอิสระจากคำให้การของพยานผู้เชี่ยวชาญ

¹²⁴ อ่างแล้ว สำหรับรายละเอียดของข้อเท็จจริง โปรดดูการวิเคราะห์ในเชิงลึกในหัวข้อ 5.1 ของเอกสารการสรุปประเด็นสำคัญของคดี

¹²⁵ อ่างแล้ว

¹²⁶ ข้อกล่าวหาเพิ่มเติม คือ (เอ) การจัดการและการดำเนินกิจการสถานค้าประเวณี และ (บี) การสนับสนุนหรือให้ความสะดวกในการค้าประเวณีผู้เยาว์

คดี Marriño Héctor Oscar (อาร์เจนตินา)¹²⁷ รายงานทางจิตวิทยาซึ่งจัดทำโดย ทีมงานให้ช่วยเหลือระดับประเทศ (the National Rescue Team)¹²⁸ เป็นหลักฐานชิ้นสำคัญ ทำให้สามารถเข้าใจคำให้การที่คลุมเครือของผู้เสียหายได้ ซึ่งมีคำให้การในเชิงแสดงออกซึ่งความรู้สึกที่เป็นบวกต่อจำเลย โดยรายงานทางจิตเวชได้ให้คำอธิบายเกี่ยวกับความรู้สึกที่เป็นบวกต่อจำเลยของผู้เสียหายว่า จากข้อเท็จจริงปรากฏว่าผู้เสียหายอาศัยอยู่กับจำเลยก่อให้เกิดกลไกทางจิตวิทยา (mechanism of identification) ที่ทำให้ผู้เสียหายรู้สึกว่าเป็นผู้แสวงหาประโยชน์จากเธอเป็นผู้ให้การดูแลเอาใจใส่เธอ ดังนั้น เธอจึงมองว่าการแสวงหาประโยชน์โดยมิชอบเป็นเรื่องปกติ จำเลยถูกศาลพิพากษาว่ากระทำความผิดฐานค้ำมนุษย์โดยการแสวงหาประโยชน์โดยมิชอบทางเพศจากผู้ใหญ่

คดี Canonoy (ฟิลิปปินส์)¹²⁹ เป็นคดีที่เคยอ้างถึงก่อนหน้านี้ จะเห็นได้ว่า นอกจากผลตรวจทางการแพทย์แล้ว การทดสอบทางจิตวิทยา รวมถึงการทดสอบระดับ IQ และ ทดสอบบุคลิกภาพต่างทำลงเพื่อต้องการประเมินสภาพจิตใจของผู้เสียหาย ทำให้ได้ข้อสรุปว่า ผู้เสียหายไม่มีความสามารถในการเข้าใจถึงสถานการณ์การถูกค้ำมนุษย์อย่างเต็มที่ และเป็นเหตุทำให้เธอพัฒนารูปแบบบางประการของโรควิตกกังวล (anxiety) และมีอาการ “ตีคุณค่าของตนเองต่ำ (low self-concept)” เมื่อพิจารณาประกอบพยานหลักฐานอื่นๆ รวมถึง ความเห็นของผู้เชี่ยวชาญ ทำให้จำเลยถูกพิพากษาว่ากระทำความผิดฐานค้ำมนุษย์¹³⁰

คดี R. v. Ng (แคนาดา)¹³¹ ผู้เชี่ยวชาญในสาขาเหยื่อวิทยา¹³² ได้แสดงหลักฐานเกี่ยวกับสิ่งบ่งชี้ที่สามารถช่วยในการแยกแยะผู้เสียหายจากการค้ำมนุษย์ และดูเหมือนว่ามีสิ่งบ่งชี้เหล่านี้เกิดขึ้นกับผู้

¹²⁷ Case 22000145/2011/TO1, 2 กันยายน 2557 ศาลรัฐบาลกลางของบาฮิอา บลังกา (Tribunal Oral Federal of Bahía Blanca) ประเทศอาร์เจนตินา รายละเอียดเพิ่มเติมเกี่ยวกับข้อเท็จจริงของคดี โปรดดู หัวข้อ 4.4 on “จะดำเนินการเกี่ยวกับการให้ความยินยอมของผู้เสียหายอย่างไร?”

¹²⁸ โครงการทีมกู้ภัย (หน่วยงานราชการ) ให้ความช่วยเหลือทันทีแก่ผู้ประสบภัย

¹²⁹ โปรดดูสารบัญคดีทั้งหมด

¹³⁰ เป็นการแสดงถึงการค้ำมนุษย์ที่มีเหตุอุกฉกรรจ์

¹³¹ โปรดดูสารบัญคดีทั้งหมด

¹³² ประสบการณ์ของเขา คือ เหยื่อวิทยา และอาชญากรรมข้ามชาติที่เกี่ยวกับการค้ำมนุษย์และการลักลอบขนคน

ถูกอ้างว่าเป็นผู้เสียหายจากการค้ามนุษย์ได้เช่นกัน อย่างไรก็ตาม ผู้เชี่ยวชาญยอมรับว่าบุคคลที่มีได้ถูกค้ามนุษย์ เช่น ผู้ย้ายถิ่นอย่างผิดปกติ อาจโกหกและอ้างว่าตนเองเป็นผู้เสียหายจากการค้ามนุษย์เพียงเพื่อต้องการที่จะหลีกเลี่ยงการถูกลงโทษ ศาลได้ยึดถือตามความเห็นซึ่งชี้ให้เห็นว่ามีความเป็นไปได้ทั้งสองทาง โดยพิจารณาร่วมกับองค์ประกอบอื่นเพิ่มเติม ศาลจึงได้ทำการชี้ขาดว่า ตามพยานหลักฐานที่เป็นคำให้การของผู้เชี่ยวชาญ ประกอบกับข้อเท็จจริงที่พบว่าผู้อ้างตนว่าเป็นผู้เสียหายจากการค้ามนุษย์ แท้จริงแล้วเป็นผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในกระบวนการเข้าเมืองผิดกฎหมายมากกว่าการค้ามนุษย์¹³³

คำให้การของผู้เชี่ยวชาญด้านมานุษยวิทยาหรือวัฒนธรรม

คำให้การของผู้เชี่ยวชาญด้านมานุษยวิทยาหรือวัฒนธรรมอาจเป็นประโยชน์ในการอธิบายปรากฏการณ์บางอย่าง ตัวอย่างเช่น ความหมายของรอยสักบางประเภทอาจมีความหมายทางวัฒนธรรมหรือ พิธีกรรม “จูกู” (เวทมนต์คาถา)¹³⁴ มีผลต่อพฤติกรรมของผู้เสียหายและจำเลยคดีค้ามนุษย์ นอกจากนี้ในบางคดีสามารถอธิบายให้เข้าใจถึง แรงจูงใจ หรือการขาดแรงจูงใจของผู้เสียหายในการเล่าเรื่องราวทั้งหมดที่เกิดขึ้นเกี่ยวกับการค้ามนุษย์ได้ ซึ่งอย่างน้อยบางส่วนของเรื่องราวมักมีความเกี่ยวข้องกับวัฒนธรรมของพวกเขา

ความต้องการคำให้การของผู้เชี่ยวชาญในเรื่องต่างๆ อย่างเฉพาะเจาะจงเหล่านี้มีความแตกต่างในแต่ละประเทศ ทั้งนี้ มักขึ้นอยู่กับกรณีที่ศาลมีความคุ้นชินกับประเด็นทางด้านมานุษยวิทยา และวัฒนธรรมที่เกี่ยวข้องของคดีหรือไม่

¹³³ ที่น่าสนใจ คือ ในขณะที่ศาลในคดี R. v. Ng (ประเทศแคนาดา) and R. v. Orr, 2013 BCSC 1883 (CanLII) พิจารณาว่า ผู้เชี่ยวชาญเป็นผู้มีคุณสมบัติครบถ้วน แต่ใน Orr case ศาลอุทธรณ์ของบริติช โคลอมเบีย (the Court of Appeals of British Columbia) ได้กลับคำพิพากษาลงโทษในคดีค้ามนุษย์ เนื่องจากศาลพบว่า ผู้เชี่ยวชาญคนเดียวกันนั้นมีคุณสมบัติไม่เพียงพอ จึงได้มีคำสั่งให้ดำเนินกระบวนการพิจารณาคดีใหม่ R. v. Orr, 2015 BCCA 88, แคนาดา

¹³⁴ โปรดดูคดีที่เกี่ยวข้องกับ “จูกู” ซึ่งจะได้มีการอธิบายโดยละเอียดต่อไปในหัวข้อนี้

คดี Cook (สหรัฐอเมริกา)¹³⁵ จำเลยได้ทำรอยสักของชนเผ่าพร้อมกับตัวอักษร “เอส (S)” ไว้บนหลังของผู้เสียหาย เพื่อเป็นสัญลักษณ์ว่าเธอเป็นทาส และมีการสักสัญลักษณ์ของชาวจีนที่หมายถึง ทาสบนข้อเท้าของผู้เสียหาย คำให้การของผู้เชี่ยวชาญทำให้เกิดความแจ่มชัดในสาระสำคัญของสัญลักษณ์ของชาวจีน

คดี Omoruyi (ไนจีเรีย)¹³⁶ ผู้เสียหายได้เข้าร่วมพิธีกรรม “จูจู” ซึ่งพวกเขาได้กล่าวคำสาบานว่าจะไม่หนีจากจำเลย และจะชำระหนี้ในคดีนี้ โดยที่ไม่มีการเรียกพยานผู้เชี่ยวชาญ ทั้งนี้ ชาวไนจีเรียในทุกระดับของสังคมต่างคุ้นชินกับพิธีกรรม “จูจู” และต่างก็เชื่อ หรือเข้าใจผู้ที่มีความเชื่อเช่นนั้นเป็นอย่างดี อย่างไรก็ตาม ในประเทศอื่นๆ ความเชื่อในพิธีกรรม “จูจู” อาจดูเหมือนไร้เหตุผล และส่งผลให้ความเชื่อถือในคำให้การของผู้เสียหายลดน้อยลง จึงควรต้องมีการเรียกพยานผู้เชี่ยวชาญเพื่อให้ข้อมูลเกี่ยวกับพิธีกรรมนี้

คดี Anthony Harrison (สหราชอาณาจักร)¹³⁷ ผู้เสียหายเป็นหญิงผู้เยาว์สองรายจากประเทศไนจีเรียซึ่งถูกเข้าพิธีกรรม “จูจู” ส่งผลให้ผู้เสียหายมีความหวาดกลัว เชื่อฟัง และไม่ปริปากบอกเล่าเรื่องราวให้ผู้อื่นฟัง และต้องชำระ “หนี้” ของพวกเธอให้หมด พนักงานอัยการในคดีนี้ได้ยื่นบัญชีระบุพยานผู้เชี่ยวชาญทางด้านมานุษยวิทยาซึ่งมีความรู้เกี่ยวกับไนจีเรียและการบริกรรมคาถา พยานหลักฐานที่ได้จากพยานผู้เชี่ยวชาญทำให้คณะลูกขุนเข้าใจสถานการณ์ของคดีได้ดียิ่งขึ้น และเข้าใจว่าทำไมคำให้การของผู้เสียหายจึงไม่ปะติดปะต่อ และไม่สอดคล้องต้องกัน การเรียกพยานผู้เชี่ยวชาญขึ้นให้การ ทำให้คณะลูกขุนมีความเข้าใจความสัมพันธ์ที่ซับซ้อนระหว่างผู้ค้ามนุษย์และผู้เสียหาย รวมถึงบริบททางด้านวัฒนธรรม จำเลยถูกศาลพิพากษาว่ากระทำความผิดในฐานสมคบกันทำการค้ามนุษย์ผู้เสียหายทั้งสองรายเพื่อการแสวงหาประโยชน์โดยมิชอบทางเพศและความผิดอื่น ถูกพิพากษาจำคุกเป็นเวลา 20 ปี

¹³⁵ U.S. v. Cook, No. 10-00244-02-CR-W-DW, 2013 WL 3039296 at 4 (W.D. Mo. 17 June 2013) aff'd. 782F.3d 983 (8th Cir. 2015), สหรัฐอเมริกา

¹³⁶ โปรดดูสารบัญคดีทั้งหมด สำหรับรายละเอียดของข้อเท็จจริง โปรดดูการวิเคราะห์ในเชิงลึกในหัวข้อ 5.5 ของเอกสารการสรุปประเด็นสำคัญของคดี

¹³⁷ R. v. Anthony Harrison (T20117086), 7 กรกฎาคม 2554 (เป็นคำพิพากษาของ the Crown Court ดังนั้น จึงมิได้มีการรายงาน) สหราชอาณาจักร โปรดดูสารบัญคดีทั้งหมด

ในคดีของประเทศเยอรมนีที่ศาลสูงประจำเมืองแมนน์ไฮม์ (the High district Court of Mannheim)¹³⁸ ซึ่งเป็นคดีเกี่ยวกับการใช้พิธีกรรม “จูกู” โดยผู้เสียหายในคดีดังกล่าวไม่กล้าที่จะขึ้นให้การในชั้นศาล เนื่องจากเขามีความเชื่อแบบผสมผสานกันระหว่างความเป็นคริสเตียน และความเชื่อในมนต์ดำของพิธีกรรม “จูกู” และพวกเขาไม่ต้องการที่จะยอมรับว่าเขาเชื่อในพิธีกรรม “จูกู” ยิ่งไปกว่านั้นผู้เสียหายมีความหวาดกลัวผลที่อาจเกิดขึ้นเพราะพิธีกรรม “จูกู” หากว่าพวกเขายอมรับขึ้นให้การในชั้นศาล ผู้ปฏิบัติงานชาวเยอรมนีมิได้มีความรู้เกี่ยวกับพิธีกรรม “จูกู” และไม่มีความเชื่อในมนต์ดำดังกล่าว ทำให้มีการยื่นคำให้การของผู้เชี่ยวชาญทางด้านมานุษยวิทยาต่อศาลเพื่อทำการอธิบายระบบความเชื่อที่ซับซ้อนของผู้เสียหาย และผลกระทบของพิธีกรรม “จูกู” ในวัฒนธรรมของไนจีเรีย คำให้การนี้มีส่วนช่วยให้จำเลยถูกศาลพิพากษาว่ากระทำความผิดในความผิดฐานค้ำมนุษย์อย่างร้ายแรง ในทางกลับกัน คดีของเยอรมนี 2 คดี ซึ่งมีส่วนเกี่ยวข้องกับการข่มขู่โดยใช้พิธีกรรม “จูกู” ศาลถือตามคำให้การของผู้เสียหาย ซึ่งถือว่าเป็นคำให้การที่รับฟังเชื่อถือได้ จึงได้มีการพิพากษาว่าจำเลยกระทำความผิดในฐานกระทำความผิดค้ำมนุษย์อย่างร้ายแรง ซึ่งในคดีนี้ไม่มีความจำเป็นต้องใช้คำให้การของผู้เชี่ยวชาญแต่อย่างใด¹³⁹ ดังนั้น ไม่ใช่ทุกคดีที่เกี่ยวข้องกับรูปแบบทางวัฒนธรรมจะต้องใช้คำให้การของพยานผู้เชี่ยวชาญ ในสองคดีต่อไปนี้ถือว่าคำให้การของผู้เสียหายเพียงพอแล้ว

ใน คดี Kovacs (ออสเตรเลีย)¹⁴⁰ เป็นคดีซึ่งผู้เสียหายได้ทำงานในร้านขายอาหารแบบใส่กล่อง แม้ว่าในสายตาคคนทั่วไป ในวันทำงานปกติเธอมิได้พยายามที่จะร้องทุกข์ว่ามีการกระทำผิดอาญาเกิดขึ้น ซึ่งรวมถึงการแจ้งเหตุที่เธอถูกระทำชำเราให้กับญาติของเธอหรือเจ้าหน้าที่ตำรวจรับทราบก็ตาม ผู้เสียหายได้อธิบายเรื่องนี้ให้ศาลฟังว่า การเปิดเผยเรื่องถูกละเมิดทางเพศอาจก่อให้เกิดความอับอายต่อตัวเธอเอง และมารดาของเธอในสังคมของคนฟิลิปปินส์

¹³⁸ 6KLS 810 Js 13094/01, เยอรมนี

¹³⁹ คดีที่มีการฟ้อง Sophia Ogiemwanye et al, 501 Kls 1/12 (68 Js 633/09) Landgericht Berlin, 14 ตุลาคม 2555 เยอรมนี; คดีที่ฟ้อง Kate Müller, 533 Kls 33/12 (251 Js 976/12) Landgericht Berlin, 2 ตุลาคม 2556 เยอรมนี

¹⁴⁰ R. v. Kovacs [2009], 2Qd R 51, 23 December 2008, Queensland Court of Appeal, Australia. โดยสามารถหาข้อมูลเกี่ยวกับคดีนี้ได้ที่ฐานข้อมูลคดีค้ำมนุษย์ของ UNODC (Case No. AUS015).

เช่นเดียวกับ คดี Farrell (สหรัฐอเมริกา)¹⁴¹ ความเห็นของศาลอุทธรณ์แสดงให้เห็นว่า เมื่อนายจ้างร้องขอ แม้ว่าผู้เสียหายจะมีความลังเลแต่ก็ยินยอมมอบหนังสือเดินทางให้กับนายจ้างเก็บเอาไว้ แต่โดยดี ทั้งนี้ เป็นเพราะวัฒนธรรมของชาวฟิลิปปินส์ที่ให้ความเคารพนับถือนายจ้าง

คดีที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับความเชื่อ เช่น “จูกู” : เมื่อความเห็นของผู้เชี่ยวชาญมีประโยชน์

คุณค่าของคำให้การของพยานผู้เชี่ยวชาญอาจขึ้นอยู่กับวัฒนธรรม มีการแสดงออกในคดีที่เกี่ยวข้องกับพิธีกรรม “จูกู” (คาถามนต์ดำ) ซึ่งทำให้ผู้เสียหายอยู่ในสภาวะเปราะบางต่อการถูกแสวงหาประโยชน์ คำให้การของผู้เชี่ยวชาญอาจมีความจำเป็นในประเทศที่ไม่มีความคุ้นเคยกับแนวปฏิบัติเช่นนั้น (แม้ว่าจะไม่เป็นแบบเดียวกันก็ตาม) ในประเทศที่ระบบความเชื่อเหล่านี้เป็นเรื่องแพร่หลายไม่มีความจำเป็นที่จะต้องใช้คำให้การของผู้เชี่ยวชาญ เนื่องจากแนวปฏิบัติเหล่านี้เป็นเรื่องที่ผู้พิพากษาและลูกขุนคุ้นเคยเป็นอย่างดี ตามตัวอย่างด้านล่าง เป็นแนวปฏิบัติแต่ละประเทศเกี่ยวกับความเชื่อนี้

- ไนจีเรีย : พิธีกรรม “จูกู” เป็นที่คุ้นเคยสำหรับชาวไนจีเรีย จึงไม่มีความจำเป็นจะต้องใช้พยานผู้เชี่ยวชาญ
- สหราชอาณาจักร : ใช้การนำเสนอข้อมูลของพยานผู้เชี่ยวชาญ
- เยอรมนี : ใช้การนำเสนอข้อมูลโดยพยานผู้เชี่ยวชาญในบางคดี แต่ในคดีอื่นๆ มิได้ใช้พยานผู้เชี่ยวชาญ
- เบลเยียม : ไม่มีการใช้พยานผู้เชี่ยวชาญ เนื่องจากศาลวินิจฉัยว่าพิธีกรรม “จูกู” เป็นรูปแบบหนึ่งของการหลอกลวง

ความเห็นด้านศาสนา

ในคดีบางประเภท ความเห็นทางศาสนาอาจเป็นอีกรูปแบบหนึ่งที่จะต้องได้รับความเห็นจากผู้เชี่ยวชาญ โดยความเห็นทางศาสนาได้ถูกใช้ในคดีหมายเลข 1685/2010 (อียิปต์)¹⁴² ซึ่งเป็นคดี

¹⁴¹ โปรดดูสารบัญคดีทั้งหมด สำหรับรายละเอียดของข้อเท็จจริง โปรดดูการวิเคราะห์ในเชิงลึกในหัวข้อ 5.4 ของเอกสารการสรุปประเด็นสำคัญของคดี

¹⁴² โปรดดูสารบัญคดีทั้งหมด

เกี่ยวกับการแสวงหาประโยชน์โดยมิชอบทางเพศจากผู้เยาว์ ซึ่งคดีนี้เกี่ยวข้องกับจำเลยหลายคนที่ยุบรวมกัน ทำการแสวงหาประโยชน์โดยมิชอบทางเพศจากผู้เยาว์โดยใช้วิธีการสมรสหลอกลวง (sham marriage) กับ ชายอายุประมาณแปดสิบปี ส่วนหนึ่งของพยานหลักฐานในคดีนี้ คือ ได้มีการนำเสนอความเห็นทางศาสนา หรือ ฟัตวา (fatwa)¹⁴³ ของผู้ตัดสินชี้ขาดสูงสุดทางศาสนาอิสลาม (Grand Mufti) แห่งสาธารณรัฐอาหรับ ของอียิปต์ เกี่ยวกับการสมรสของเด็กผู้หญิงที่เป็นผู้เยาว์ ความเห็นทางศาสนาระบุว่า อำนาจปกครองของ บิดาถูกยกเลิกไป โดยอาศัยเหตุแห่งการขาดศีลธรรมในการทำการสมรสที่หลอกลวงให้กับบุตรสาวของตน และทัศนคติที่น่ารังเกียจของบิดาและมารดาในการบังคับให้บุตรสาวของตนทำการสมรสกับบุคคลที่อยู่ ด้วยกันไม่ได้ ส่งผลให้การสมรสนั้นตกเป็นโมฆะ ซึ่งคำพิพากษาของศาลอาญาได้มีการพิพากษาว่าจำเลย กระทำความผิดโดยอาศัยความเห็นทางศาสนาและพยานหลักฐานอื่น ศาลจึงทำการกลับคำพิพากษาและ สั่งให้มีการดำเนินกระบวนการพิจารณาคดีใหม่ โดยศาลสูงเห็นว่ามีความไม่สอดคล้องต้องกันของการให้ เหตุผลของศาลอาญาโดยการใช้ความเห็นของพยานผู้เชี่ยวชาญ ในขณะที่ปฏิเสธที่จะพิจารณาคำร้องของ ฝ่ายจำเลย โดยเฉพาะอย่างยิ่งในข้อกล่าวอ้างว่าสัญญาสมรสมีผลบังคับเป็นไปตามหลักการของศาสนา อิสลามนิกายชีอะห์

คำให้การทางด้าน “วิทยาศาสตร์ประยุกต์ (soft science) มีประโยชน์หรือไม่ – ประเด็นที่ควร พิจารณา

คำให้การของพยานผู้เชี่ยวชาญอาจประกอบด้วยหลากหลายสาขา เช่น จิตวิทยา เหยื่อวิทยา และ มานุษยวิทยา อย่างไรก็ตาม ผู้ปฏิบัติงานมีความเห็นที่แตกต่างกันเกี่ยวกับประโยชน์ของคำให้การในส่วนที่เป็น “วิทยาศาสตร์ประยุกต์” เมื่อเปรียบเทียบกับ “วิทยาศาสตร์ที่แท้จริง (hard science)” เช่น วิธี กระบวนการวิเคราะห์สารพันธุกรรม หรือเภสัชวิทยา

สิ่งต่อไปนี้เป็นความเห็นที่แตกต่างกันเกี่ยวกับคุณค่าของคำให้การ

ข้อเสีย

ผู้เชี่ยวชาญทุกรายจะไม่แสดงออกถึงความคิดเห็นในแบบเดียวกัน จึงทำให้ศาสตร์ทางจิตวิทยา และเหยื่อวิทยาค่อนข้างมีข้อจำกัด และมีใช้ว่าผู้เชี่ยวชาญทุกรายที่เติบโตมาจากวัฒนธรรมเดียวกันจะมีการ

¹⁴³ ฟัตวา (Fatwa) เป็นความเห็นทางกฎหมายที่ออกโดยผู้เชี่ยวชาญ (Mufti) ใช้เป็นพยานหลักฐานแสดงให้เห็นถึงกฎหมาย อิสลาม ซึ่งเป็นการตอบคำถามอย่างเฉพาะเจาะจง

แสดงออกในแบบเดียวกัน จึงทำให้คำให้การของผู้เชี่ยวชาญทางด้านมานุษยวิทยามีคุณค่าไม่มากนัก ซึ่งคำให้การของผู้เชี่ยวชาญเป็นการเปิดโอกาสให้ฝ่ายจำเลยยกข้อต่อสู้ที่เป็นการหักล้างความเห็นของผู้เชี่ยวชาญ และทำให้ประเด็นในคดีมีความคลุมเครือ

ข้อดี

ผู้เชี่ยวชาญทางด้านจิตวิทยาและเหยื่อวิทยา มีความสำคัญเป็นอย่างมากในการให้ได้คำพิพากษาว่า จำเลยกระทำความผิด โดยเฉพาะอย่างยิ่งในการทำความเข้าใจกับวิธีการที่ใช้ ตัวอย่างเช่น

- ความเข้าใจว่าผู้ค้ามนุษย์ใช้วิธีการเช่นใดในการควบคุมผู้เสียหาย
- ผลกระทบของการค้ามนุษย์ต่อตัวผู้เสียหาย^(a)
- การตอบสนองของคนอาจแตกต่างกันเมื่อเผชิญกับสถานการณ์การค้ามนุษย์
- แรงจูงใจของผู้เสียหาย^(b)
- บุคลิกภาพของผู้เสียหาย^(c)
- ธรรมชาติของความเปราะบางของผู้เสียหายและพวกเขาถูกกระทำละเมิดอย่างไร^(d) และ
- ทำความเข้าใจว่าทำไมผู้เสียหายจึงให้ความยินยอม

การวิเคราะห์ทางมานุษยวิทยาและวัฒนธรรมจะสามารถให้คำตอบ ดังต่อไปนี้

- ความหมายของสัญลักษณ์บางอย่าง เช่น รอยสัก
- ธรรมชาติ และความหมายของความเชื่อทางวัฒนธรรมบางประการ และ
- บทบาทของความอัปยศที่มีต่อพฤติกรรมของผู้เสียหาย

 (a) ตัวอย่าง อาจได้แก่การสูญเสียความไว้วางใจ ความเชื่อในอำนาจของผู้กระทำความผิด ความต้องการที่จะเชื่อว่า สถานการณ์อาจเปลี่ยนไป

(b) ตัวอย่าง อาจได้แก่ ความรัก ความจงรักภักดี ความกลัว และความไม่ต้องการที่จะเผชิญหน้ากับผู้ค้ามนุษย์ในศาล

(c) ตัวอย่าง อาจได้แก่ความรู้สึกล้มเหลว และระดับของการพัฒนาทางด้านศีลธรรม

(d) ตัวอย่าง อาจได้แก่ สถานการณ์ทางด้านเศรษฐกิจและสังคมพื้นฐานการศึกษา การพัฒนาทางด้านจิตใจ สติปัญญา

2.7 พยานเอกสาร (Documentary Evidence)

พยานเอกสารเป็นพยานหลักฐานประเภทหนึ่งที่ใช้ในคดีค้ำมนุษย์และคดีอาญาอื่นที่เกี่ยวข้องกันเป็นจำนวนมาก กฎเกณฑ์เกี่ยวกับการยื่นพยานเอกสารมีความแตกต่างกันไปในแต่ละเขตอำนาจศาล โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ในประเทศที่เป็นระบบกฎหมายจารีตประเพณี ต้องมีการใช้พยานบุคคลเพื่อให้การเกี่ยวกับสภาวะการณ์ที่พยานเอกสารนั้นได้ถูกจัดทำขึ้น และมีกฎเกี่ยวกับการจำกัดการรับฟังพยานเอกสารหลายรูปแบบ

ในคดีที่มีพยานหลักฐานอื่นด้วยสามารถใช้พยานเอกสารสนับสนุน ทั้งในส่วนของการกระทำผิด และส่วนของการต่อสู้คดีของฝ่ายจำเลย คดีตัวอย่างที่จะได้ยกขึ้นพิจารณาดังต่อไปนี้ เกิดจากความตั้งใจที่จะต้องการแสดงให้เห็นแหล่งที่มาของพยานเอกสารที่อาจใช้ในคดีค้ำมนุษย์

คดี Urizar (แคนาดา)¹⁴⁴ ข้อความที่จำเลยส่งให้ผู้เสียหายเป็นจำนวนมากได้ถูกยื่นเป็นพยานเอกสารในศาล โดยในคดีนี้ คำให้การของผู้เสียหายไม่สอดคล้องกับคำให้การของพยานรายอื่น ข้อความที่จำเลยส่งให้กับผู้เสียหายจึงถูกใช้สำหรับสนับสนุนความน่าเชื่อถือของคำให้การของผู้เสียหาย จำเลยถูกพิพากษาว่ากระทำความผิดฐานค้ำมนุษย์ และความผิดอื่นๆ

ในคดี R. v. Ladha (แคนาดา)¹⁴⁵ เป็นคดีเกี่ยวกับการค้ำมนุษย์เพื่อประโยชน์ของการบังคับใช้แรงงานทำงานบ้าน มีพยานเอกสารหลายชิ้นถูกยื่นต่อศาลเพื่อต้องการทำลายความน่าเชื่อถือของคำให้การของผู้เสียหาย ประการแรกคือ ข้อความ (text messages) ที่ส่งระหว่างจำเลยและผู้เสียหายได้ถูกใช้เป็นพยานเอกสารเพื่อคัดค้านคำให้การของผู้เสียหายเกี่ยวกับการแสวงหาประโยชน์โดยมิชอบ และแสดงความสัมพันธ์กับจำเลย ในข้อความเหล่านี้ผู้เสียหายได้ส่งข้อความถึงจำเลยว่า “แม่ ฉันคิดถึงคุณทุกวัน ราตรีสวัสดิ์” และจำเลยได้ตอบข้อความกลับไปว่า “คิดถึงคุณเช่นกัน ราตรีสวัสดิ์และดูแลสุขภาพด้วย ฉันรักคุณเหมือนกับซาร่าห์และนาตาชาของฉัน” ซึ่งข้อความเหล่านี้มิได้เป็นการสนับสนุนคำให้การของผู้เสียหายเกี่ยวกับการปฏิบัติต่อเธออย่างขมขื่นในขณะที่เธออาศัยอยู่กับจำเลย ประการที่สอง ฝ่ายจำเลยได้

¹⁴⁴ โปรดดูสารบัญคดีทั้งหมด สำหรับรายละเอียดของข้อเท็จจริง โปรดดูการวิเคราะห์ในเชิงลึกในหัวข้อ 5.2 ของเอกสารสรุปประเด็นสำคัญของคดี

¹⁴⁵ โปรดดูสารบัญคดีทั้งหมด

แสดงหลักฐานเป็นบันทึกการสนทนาระหว่างเจ้าหน้าที่ตำรวจกับจำเลยในระหว่างดำเนินคดีค้ำมนุษย์ ซึ่งในบทสนทนานั้นแสดงให้เห็นว่า จำเลยมิได้ว่ากล่าวผู้เสียหายแต่อย่างใด แต่ได้ปกป้องผู้เสียหาย และอธิบายในลักษณะที่ว่าผู้เสียหายเป็นเด็กผู้บริสุทธิ์ที่อาจถูกข่มขู่ให้ทำการร้องทุกข์ต่อเจ้าหน้าที่ตำรวจ ซึ่งศาลกล่าวว่า ข้อความของจำเลยทำให้เห็น “ความเป็นจริงของเรื่องราวอย่างไม่ผิดเพี้ยน” และมีความสอดคล้องกันเป็นอย่างยิ่ง นอกจากนี้ ฝ่ายจำเลยได้ยื่นพยานเอกสารเป็นตัวโดยสารเครื่องบินที่จำเลยซื้อให้กับผู้ที่กล่าวอ้างว่าตนเป็นผู้เสียหายในคดีนี้ โดยเธออ้างว่า เธอถูกหลอกว่าให้เดินทางมายังแคนาดาเพียง 6 เดือน แต่เธอกลับถูกกักขังในบ้านจำเลยให้ทำงานเป็นคนรับใช้ในบ้านเป็นเวลาหนึ่งปี ฝ่ายจำเลยโต้แย้งว่าได้มีการซื้อตัวโดยสารเครื่องบินขากลับให้กับผู้เสียหายหลังจากที่ผู้เสียหายเดินทางถึงแคนาดาเป็นเวลา 3 เดือน ซึ่งตรงกับคำให้การของจำเลยที่บอกความตั้งใจตั้งแต่แรกว่าต้องการที่จะพาผู้อ้างว่าเป็นผู้เสียหายเดินทางมายังแคนาดาเป็นเวลาเพียง 3 เดือน ฝ่ายจำเลยอ้างว่า หากจำเลยมีความประสงค์ที่จะให้ผู้เสียหายทำงานเป็นแม่บ้านให้นานที่สุดเท่าที่จะเป็นไปได้ก็เป็นการไม่สมเหตุสมผลที่จะต้องทำการซื้อตัวโดยสารเครื่องบินขากลับให้เมื่อสิ้นระยะเวลา 3 เดือน ทั้งๆ ที่อายุของวิซ่านั้นจะสิ้นอายุในเวลา 6 เดือน ซึ่งตามพยานเอกสารนี้ ศาลวินิจฉัยว่าข้อกล่าวหาของผู้อ้างว่าเป็นผู้เสียหายฟังไม่ขึ้น และตัดสินยกฟ้องจำเลยในทุกข้อกล่าวหา

คดี Udeozor (สหรัฐอเมริกา)¹⁴⁶ บทสนทนาทางโทรศัพท์ระหว่างผู้เสียหายกับจำเลยถูกนำไปใช้เป็นพยานหลักฐานในชั้นศาล โดยบทสนทนาดังกล่าวแสดงให้เห็นว่าจำเลยนำผู้เสียหายเข้าสู่สหรัฐอเมริกาอย่างถูกต้องตามกฎหมายได้อย่างไร โดยจำเลยต้องการทำให้แน่ใจว่าเรื่องราวของเขาตรงกับเรื่องราวของผู้เสียหาย จำเลยถามผู้เสียหายว่าเธอได้บอกกับเจ้าหน้าที่ตำรวจว่าเขาทำร้ายเธอหรือไม่ จำเลยถูกพิพากษาว่ากระทำความผิดฐานสมรู้ร่วมคิดในการทำให้บุคคลตกอยู่ในสภาพเป็นทาสโดยไม่สมัครใจ และการให้ที่พักพิงกับผู้เยาว์ชาวต่างชาติ ในการอุทธรณ์ศาลได้พิพากษายืน การกระทำความผิดและการรับฟังบันทึกการสนทนาทางโทรศัพท์เป็นพยานหลักฐานในคดี จำเลยถูกลงโทษฐานทำให้บุคคลตกเป็นทาสโดยไม่สมัครใจ และความผิดอื่นๆ

¹⁴⁶ U.S. v. Udeozor, 515 F.3d 260 (4th Cir. 2008), สหรัฐอเมริกา โดยสามารถหาข้อมูลเกี่ยวกับคดีนี้ได้ที่ฐานข้อมูลคดีค้ำมนุษย์ของ UNODC (Case No. USA039).

คดี K-133/11 (2012) (เซอร์เบีย)¹⁴⁷ เป็นคดีเกี่ยวกับการค้ามนุษย์โดยการแสวงหาประโยชน์โดยมิชอบทางเพศโดยการค้าประเวณีผู้หญิง มีพยานหลักฐานเป็นบันทึกบทสนทนาทางโทรศัพท์ และการส่งข้อความระหว่างจำเลย 2 ราย ที่ช่วยในการพิสูจน์ว่า พวกเขามีส่วนร่วมในการกระทำผิดอาหารวมทั้งเป็นการแสดงออกซึ่งการควบคุมผู้เสียหาย จำเลยถูกพิพากษาว่ากระทำความผิดฐานค้ามนุษย์

คดี Rivera (สหรัฐอเมริกา)¹⁴⁸ เป็นคดีเกี่ยวกับการแสวงหาประโยชน์โดยมิชอบทางเพศจากผู้หญิงซึ่งมีสถานะไม่ปกติในสหรัฐอเมริกา เจ้าหน้าที่ตรวจคนเข้าเมืองได้ยื่นพยานหลักฐานที่มีซึ่งรวมถึงจดหมายที่หนึ่งในจำเลยส่งถึงพนักงานอัยการ ระบุว่าจำเลยทราบเกี่ยวกับธุรกิจอื่นที่มีการให้ที่พักพิงกับคนต่างด้าวและทำการค้าประเวณี ดังนั้น จำเลยคนดังกล่าวจึงทราบถึงสถานะทางด้านกฎหมายคนเข้าเมืองของผู้เสียหาย โดยศาลได้ระบุเรื่องนี้ไว้เพื่อเป็นการอธิบายถึงพยานหลักฐานที่ได้นำเสนอต่อศาล จำเลยทั้งสามคนในคดีนี้ถูกลงโทษในหลายฐานความผิด ซึ่งรวมถึงค้ามนุษย์ทางเพศและแรงงาน

คดีหมายเลข 8959-2012 (อียิปต์)¹⁴⁹ พยานเอกสารที่นำเสนอต่อศาล คือ สัญญาสมรสแบบไม่เป็นทางการ (Orfy Contract)¹⁵⁰ จำนวน 95 ฉบับ ซึ่งเป็นข้อสนับสนุนคำให้การของผู้เสียหายอย่างเป็นสาระสำคัญ สัญญาสมรสเหล่านั้นแสดงให้เห็นว่าเด็กผู้หญิงเหล่านั้นถูกหลอกลวงทำให้เชื่อว่าพวกเขาจะได้แต่งงานกับผู้ชายจากกัลฟ์สเตท (Gulf States) ซึ่งในความเป็นจริง พวกเขาเป็นเพียงผู้ให้บริการทางเพศให้กับผู้ชายเหล่านั้น ซึ่งพยานเอกสารอื่นๆ ได้แก่ ใบเสร็จรับเงินของจำเลย และรายชื่อ และข้อมูลของผู้เสียหาย

¹⁴⁷ Case No. K-133/11 (2012), 9 February 2012, High Court in Novi Sad, ประเทศเซอร์เบีย โดยสามารถหาข้อมูลเกี่ยวกับคดีนี้ได้ที่ฐานข้อมูลคดีค้ามนุษย์ของ UNODC (Case No. SRB032).

¹⁴⁸ อ้างแล้ว

¹⁴⁹ โปรดดูสารบัญคดีทั้งหมด สำหรับรายละเอียดของข้อเท็จจริง โปรดดูการวิเคราะห์ในเชิงลึกในหัวข้อ 5.8 ของเอกสารการสรุปประเด็นสำคัญของคดี

¹⁵⁰ โปรดดูเชิงอรรถก่อนหน้า ซึ่งเป็นการอธิบายธรรมชาติของสัญญาสมรสแบบออร์ฟีย์ (Orfy) ในหัวข้อ 2.3 เรื่อง “พยานเอกสารของบุคคลอื่นนอกจากผู้เสียหาย/ เจ้าหน้าที่ตำรวจหรือเจ้าหน้าที่ผู้บังคับใช้กฎหมายในฐานะที่เป็นพยานบุคคล”

คดี Ernst F. (เยอรมนี)¹⁵¹ มีการนำเสนอพยานเอกสารเป็นจำนวนมากขึ้น ทำให้สามารถว่าจำเลยกระทำความผิดในฐานค้ามนุษย์เพื่อการแสวงหาประโยชน์โดยการค้าประเวณี และความผิดอาญาฐานอื่น พยานเอกสารเหล่านี้รวมถึง การส่งข้อความถึงลูกค้า และการส่งจดหมายถึงคุณครูท่านหนึ่งที่พยายามจะช่วยเหลือผู้เสียหาย

คดี Kamal Jeet Singh v. state (อินเดีย)¹⁵² จำเลยเป็นผู้บริหารองค์กรเครือข่ายอาชญากรรมที่แพร่หลายในระดับประเทศ โดยทำการจัดหาและขนส่งผู้หญิงเพื่อแสวงหาประโยชน์โดยการค้าประเวณี เครือข่ายของจำเลยทำการจัดหาเด็กผู้หญิงให้กับโรงแรมและที่พักของเอกชนในหลายเมืองทั่วประเทศอินเดีย พยานเอกสารที่ถูกนำเสนอต่อศาลเป็นการพิสูจน์เกี่ยวกับการจัดการต่างๆ เกี่ยวกับการค้าประเวณี เช่น บันทึกการโทรเข้าออกของโทรศัพท์เคลื่อนที่ เอกสารจากโรงแรมต่างๆ และธนาคารแห่งหนึ่ง และตัวโดยสารเครื่องบินจำนวนมาก รวมถึงเอกสารทางการเงิน (โปรดดูในหัวข้อย่อยเรื่องบันทึกทางการเงิน) จำเลยถูกพิพากษาว่ามีความผิดฐานค้าประเวณี การค้ามนุษย์และองค์กรอาชญากรรม

ในคดีสองคดีของประเทศเยอรมนี ซึ่งจำเลยถูกพิพากษาว่ากระทำความผิดฐานค้ามนุษย์มีพยานเอกสารเป็นบันทึกการธุรกรรมของเวสเทิร์นยูเนียน (Western Union) แสดงให้เห็นเส้นทางการเงินและช่วยในการพิสูจน์องค์ประกอบความผิดในส่วนของการแสวงหาประโยชน์โดยมิชอบจากผู้เสียหาย¹⁵³

คดี Martin (ฟิลิปปินส์)¹⁵⁴ เป็นคดีเกี่ยวกับการแสวงหาประโยชน์โดยมิชอบทางเพศ ได้มีการยื่นหลักฐานเป็นสมุดหรือบันทึกของผู้เสียหายทั้ง 34 คน ซึ่งเป็นการบันทึกวันที่พวกเขาถูกนำไปยัง

¹⁵¹ โปรดดูสารบัญคดีทั้งหมด

¹⁵² Kamal Jeet Singh v. State, Criminal Appeal No. 28/2007 and CrI. M.A. Nos. 336 and 338/2007, ศาลสูงแห่งเดลี, 29 มกราคม 2551, อินเดีย โดยสามารถหาข้อมูลเกี่ยวกับคดีนี้ได้ที่ฐานข้อมูลคดีค้ามนุษย์ของ UNODC (Case No. IND017).

¹⁵³ ศาลสูงแห่งเบอร์ลิน (Landgericht Berlin) 504 KLS 12/13 วันที่ 20 ธันวาคม 2556; คดีที่ฟ็องโซเฟีย โอเกีแวนเย (Sophia Ogiemwanye) กับพวก, ศาลสูงแห่งเบอร์ลิน (Landgericht Berlin), 501 KLS 1/12 (68 Js 633/09), 14 ธันวาคม 2555, เยอรมนี

¹⁵⁴ โปรดดูสารบัญคดีทั้งหมด

สถานค่าประเวณีเพื่อทำการขายบริการทางเพศ บันทึกลักษณะของลูกค้า สถานที่ที่ผู้เสียหายไป การเบิกเงินสด และการบันทึกเรื่องส่วนตัวเรื่องอื่นๆ แม้ว่าผู้เสียหายจะมีให้ขึ้นให้การในชั้นศาล ศาลยอมรับพยานหลักฐานนี้ในฐานะที่เป็น “เอกสารที่แสดงให้เห็นลักษณะของธุรกิจ” ซึ่งการยอมรับพยานเอกสารลักษณะนี้ในระบบกฎหมายจารีตประเพณีนับว่าเป็นข้อยกเว้นของกฎหมายห้ามรับฟังพยานบอกเล่า และอาจรับฟังได้แม้ว่าผู้ที่ทำเอกสารดังกล่าวจะมีให้ขึ้นให้การโดยก็ตาม ศาลพิพากษาว่าจำเลยกระทำความผิดในฐานะค้ามนุษย์ โดยการรักษาไว้ หรือการว่าจ้างบุคคลเพื่อทำการค้าประเวณีหรือทำลามกอนาจาร

คดี R. v. Beckford and Stone (แคนาดา)¹⁵⁵ เป็นคดีที่บุคคล 2 คนถูกดำเนินคดีในหลายฐานความผิดซึ่งรวมถึงความผิดเกี่ยวกับการค้ามนุษย์ การทำร้ายทางเพศโดยการใช้อาวุธ การดำรงชีพด้วยการค้าประเวณี และกักขังบุคคลโดยมิชอบด้วยกฎหมาย ใน พ.ศ. 2555¹⁵⁶ ทนายความของจำเลยได้ทำคำร้องขอให้ศาลเปิดเผยบันทึกข้อมูลบางอย่างที่จัดทำโดยบุคคลที่สาม ซึ่งเป็นบันทึกข้อมูลเกี่ยวกับรายงานทางการแพทย์ของผู้เสียหาย รายงานเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นของเจ้าหน้าที่ตำรวจ โดยอ้างว่าข้อมูลเหล่านี้มีส่วนเกี่ยวข้องในการพิจารณาความน่าเชื่อถือ และความน่าไว้วางใจของผู้เสียหายในแคนาดา¹⁵⁷ การเปิดเผยข้อมูลที่จัดทำโดยบุคคลที่สามซึ่งคาดหมายได้ว่าเป็นเรื่องที่มีความเป็นส่วนตัว (privacy) ซึ่งจะถูกรักษาโดยบทบัญญัติของกฎหมายที่เป็นการทำให้เกิดความสมดุลระหว่างสิทธิความเป็นส่วนตัวของผู้เสียหายหรือพยานกับสิทธิการได้รับการพิจารณาคดีอย่างเป็นธรรมของจำเลย ซึ่งตามบทบัญญัติกฎหมายดังกล่าว ศาลมีคำสั่งให้จัดทำสำเนาเอกสารนั้นขึ้นหลังจากได้มีการตรวจสอบ และปกปิดข้อมูลบางส่วนของรายงานเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นของเจ้าหน้าที่ตำรวจแล้ว และศาลได้มีคำสั่งให้นำสำเนาเอกสารดังกล่าวส่งให้กับฝ่ายจำเลย โดยก่อนการเปิดเผยข้อมูล ศาลได้มีคำสั่งให้ทำการปกปิดข้อมูลที่เป็นการระบุที่อยู่ทั้งสองแห่งของผู้ที่กล่าวอ้างว่าเป็นผู้เสียหายที่ปรากฏอยู่ในรายงานเหตุการณ์ของเจ้าหน้าที่ตำรวจ เนื่องจากศาลเห็นว่าการเปิดเผยข้อมูลดังกล่าวอาจเป็นการเสี่ยงต่อความปลอดภัยของผู้เสียหาย

¹⁵⁵ R. v. Beckford, [2013] O.J. No. 371, ศาลยุติธรรมแห่งออนตาริโอ (Ontario Superior Court of Justice) 28 มกราคม 2556, แคนาดา, [2012] ONSC 7365 คำร้องขอทำการเปิดเผยข้อมูล (application for disclosure)

¹⁵⁶ โปรดดู 2012 ONSC 7365; 276 C.R.R. (2d) 26.

¹⁵⁷ โปรดดู มาตรา 278.1–278.9 ประมวลกฎหมายอาญา โดยสามารถเข้าถึงข้อมูลได้ที่ <http://laws-lois.justice.gc.ca/eng/acts/C-46/page142.html#docCont>.

ข้อมูลทางการเงิน (Financial records)

รายงานทางการเงินเป็นรูปแบบที่สำคัญของพยานเอกสารในคดีค้ำมนุษย์และคดีอาญาอื่นๆ **คดี Wei Tang (ออสเตรเลีย)**¹⁵⁸ เป็นคดีค้ำมนุษย์ที่สำคัญของออสเตรเลีย ซึ่งเป็นคดีเกี่ยวกับการทำให้ผู้หญิงไทยจำนวน 5 คนตกเป็นทาส ภายใต้สภาพของการเป็นแรงงานชดหนี้ในสถานค้าประเวณีแห่งหนึ่ง ซึ่งบันทึกข้อมูลทางธุรกิจของจำเลย แสดงให้เห็นถึงความไม่เท่าเทียมของจำนวนเงินที่จ่ายให้กับผู้เสียหาย กับที่จ่ายให้กับผู้หญิงซึ่งค้าประเวณีอยู่ในสถานค้าประเวณีแห่งนี้ บันทึกข้อมูลนี้ปรากฏในบัญชีแบบแยกประเภท (ledger) และมีข้อมูลแสดงให้เห็นว่า เพอร์เซ็นต์ของค่าธรรมเนียมแตกต่างกัน พยานเอกสารนี้สนับสนุนการดำเนินคดีของฝ่ายอัยการในการแสดงให้เห็นว่า ผู้เสียหายมิได้เป็น “เพียงแค่ว่า” ผู้ขายบริการทางเพศ แต่เป็นผู้ที่ถูกทำให้ตกอยู่ในสภาวะของความเป็นทาส

คดี R. v. Orr (แคนาดา)¹⁵⁹ เป็นคดีเกี่ยวกับพี่เลี้ยงเด็กชาวฟิลิปปินส์ถูกค้ำมนุษย์เพื่อแสวงหาประโยชน์โดยการทำงานในบ้าน ในคดีนี้ได้มีการแสดงพยานเอกสารเป็นรายการธุรกรรมของธนาคารโดยจำเลย เพื่อทำการโต้แย้งคำให้การของผู้ที่อ้างตนว่าเป็นผู้เสียหายที่กล่าวอ้างว่าจำเลยทำการส่งเงินไปยังฟิลิปปินส์น้อยกว่า 1,000 ดอลลาร์ ซึ่งรายการธุรกรรมทางการเงินแสดงให้เห็นว่ามีรายการส่งเงินเป็น 4 ครั้ง เป็นจำนวนรวมมากกว่า 1,800 ดอลลาร์ ในการพิจารณากำหนดโทษศาลตั้งข้อสังเกตว่าไม่มีสิ่งใดแสดงให้เห็นศาลเห็นจนปราศจากข้อสงสัยว่าผู้อ้างตนว่าเป็นผู้เสียหายถูกปฏิบัติในลักษณะ “เสมือนทาส” ศาลอุทธรณ์จึงมีคำสั่งให้ทำการพิจารณาคดีใหม่

พยานเอกสาร

พยานเอกสารเป็นสิ่งที่มีความสำคัญอย่างมากในการดำเนินคดีค้ำมนุษย์ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในคดีที่คำให้การของผู้เสียหายและพยานอื่น เป็นการไม่เพียงพอพิสูจน์ให้ศาลเห็นเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในคดี หรือการสนับสนุนคำให้การของพยานให้มีความน่าเชื่อถือมากขึ้น

¹⁵⁸ อ้างแล้ว สำหรับรายละเอียดของข้อเท็จจริง โปรดดูการวิเคราะห์ในเชิงลึกในหัวข้อ 5.3 ของเอกสารสรุปประเด็นสำคัญของคดี

¹⁵⁹ คดีในศาลชั้นต้นได้มีคำสั่งนี้ในคดี R. v. Orr, 2013 BCSC 1883 (CanLII), แคนาดา แต่ศาลอุทธรณ์ได้มีคำสั่งให้ดำเนินกระบวนการพิจารณาคดีใหม่เนื่องจากขาดพยานผู้เชี่ยวชาญผู้มีความชำนาญในคดี R. v. Orr, 2015 BCCA 88, แคนาดา โดยสามารถหาข้อมูลเกี่ยวกับคดีนี้ได้ที่ฐานข้อมูลคดีค้ำมนุษย์ของ UNODC (Case No. CAN015).

พยานเอกสารอาจมีหลายรูปแบบ ซึ่งรวมถึง แต่ไม่จำกัดเพียงสิ่งต่างๆ ดังต่อไปนี้

- การส่งข้อความ (text messages)
- จดหมาย
- บันทึกทางการเงิน เช่น บันทึกทางธุรกิจ และบันทึกของธนาคาร
- สมุดบันทึก หรือบัญชีแยกประเภท
- รายชื่อ
- การถอดถ้อยความ (transcript) (เช่น ถ้อยความที่คุยทางโทรศัพท์)
- ใบเกิด ใบรับรองการถือศีลมหาสนิท บันทึกของโรงเรียน เพื่อใช้ในการพิสูจน์อายุของผู้เสียหาย
- ใบเกิดปลอมเพื่อหลอกลวงเรื่องอายุ
- ใบรับรองจากเรือโดยสารเพื่อพิสูจน์ว่าผู้เสียหายได้เดินทางโดยเรือนั้น
- บัตรโดยสารเครื่องบิน หรือบัตรเดินทางรูปแบบอื่น
- หนังสือเดินทาง และเอกสารส่วนตัวอื่นๆ รวมถึงวีซ่า
- สัญญา รวมถึงสัญญาสมรส
- รายงานของตำรวจและรายงานทางการแพทย์

2.8 พยานวัตถุ (Real evidence)

“พยานวัตถุ” เป็นพยานหลักฐานที่สำคัญของคดีค้ำมนุษย์โดยคำว่า “พยานวัตถุ” ถูกใช้เพื่อเป็นการอธิบายวัตถุพยาน (รวมถึงบุคคลและสัตว์) ที่ได้มีการยื่นต่อศาลทำการพิจารณาเพื่อประโยชน์ให้ได้ข้อสรุปเกี่ยวกับลักษณะของหลักฐานมากกว่าเนื้อหา กล่าวคือเนื้อหาในพยานวัตถุถือเป็นพยานเอกสาร อีกนัยหนึ่งคือ การยื่นพยานหลักฐานเป็นเอกสารต่อศาลโดยมีวัตถุประสงค์ต้องการที่จะยืนยันเกี่ยวกับลักษณะของเอกสารนั้น เช่น ลักษณะของลายมือในจดหมายฉบับหนึ่ง เช่นนี้ เอกสารนั้นถือว่าเป็น “พยานวัตถุ” ในขณะที่หากยื่นเอกสารดังกล่าวต่อศาลเพื่อใช้เป็นหลักฐานยืนยันเกี่ยวกับเนื้อหาในเอกสาร จะถือว่าเป็นพยานเอกสาร

“พยานวัตถุ” อาจหมายถึงรวมถึง ภาพถ่าย ร่องรอย ลายนิ้วมือ และพฤติกรรมของบุคคล (human demeanor)¹⁶⁰ ในคดีต่างๆ ที่ปรากฏใน*เอกสารสรุปประเด็นสำคัญของคดี*นี้ ไม่มีคดีใดที่อ้างลายนิ้วมือเป็นพยานหลักฐานในคดีเลย ทั้งๆ ที่ในหลายคดีมีข้อมูลเหล่านี้ปรากฏอยู่ก็ตาม ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าคำพิพากษาของศาลจะอ้างถึงแค่พยานหลักฐานในคดีบางส่วนเท่านั้น หากพิจารณาโดยรวมแล้วพยานหลักฐานนี้สามารถใช้เป็นข้อพิสูจน์การปรากฏตัวของจำเลยหรือผู้เสียหายในสถานที่หนึ่งๆ หรือใช้เป็นหลักฐานเกี่ยวกับการแสวงหาประโยชน์โดยมิชอบทางเพศ หรือการใช้ปืนเพื่อทำการควบคุมผู้เสียหาย

“พยานวัตถุ” มีความคล้ายกับพยานหลักฐานรูปแบบอื่น กล่าวคืออาจถูกใช้โดยทั้งฝ่ายอัยการหรือฝ่ายจำเลยเพื่อสนับสนุนการต่อสู้ของตน

ในคดีตัวอย่างด้านล่างนี้ ได้ถูกหยิบยกขึ้นพิจารณาเพื่อประโยชน์ในการให้แนวความคิดแก่ผู้ปฏิบัติงานเกี่ยวกับการนำเสนอพยานวัตถุ

2.8.1 ภาพถ่ายและวิดีโอเทป (Photographs and Videos)

ภาพถ่ายและวิดีโอเทปอาจใช้เพื่อแสดงให้เห็นถึงสภาพความเป็นอยู่ของผู้เสียหายหรือการปรากฏตัวของผู้เสียหายในสถานที่ที่มีการแสวงหาประโยชน์โดยมิชอบ หรือใช้เป็นหลักฐานสนับสนุนพยานหลักฐานอื่นในส่วนที่เกี่ยวข้องกับลักษณะโดยธรรมชาติของความสัมพันธ์ระหว่างผู้เสียหายและจำเลย ในการเรียนรู้จากคดีต่างๆ ดังต่อไปนี้ จะต้องใช้ความระมัดระวังเนื่องจากในแต่ละประเทศมีกฎเกณฑ์แตกต่างกันเกี่ยวกับการรับฟังพยานหลักฐาน ตัวอย่างเช่น ข้อพิสูจน์เกี่ยวกับการใช้งานได้เป็นอย่างดีของอุปกรณ์ต่างๆ

คดี แซมसार (ประเทศไทย)¹⁶¹ เป็นคดีเกี่ยวกับการแสวงหาประโยชน์โดยมิชอบทางด้านแรงงานจากคนงานชาวพม่า โดยตำรวจได้รับการแจ้งข้อมูลจากญาติของผู้เสียหายรายหนึ่ง เกี่ยวกับสภาพ

¹⁶⁰โปรดดู Phipson and Elliott, *Manual of the Law of Evidence*, (London, Sweet and Maxwell, 1980), pp. 27-28; และโปรดดู Cross and Tapper, *On Evidence*, (Lexis Nexis, 2004) หน้าที่ 64-65 เรื่อง “ลักษณะภายนอกของบุคคล (Appearance of Persons)” and “กริยาท่าทางของพยาน (Demeanor of Witnesses)”.

¹⁶¹ คดีแซมसार ศาลอาญากรุงเทพฯ วันที่ 28 มกราคม 2556 ประเทศไทย โดยสามารถหาข้อมูลเกี่ยวกับคดีนี้ได้ที่ฐานข้อมูลคดีค้ำมนุษย์ของ UNODC (Case No. THA011).

การถูกแสวงหาประโยชน์จากผู้เสียหาย ในคดีมีการรวบรวมพยานหลักฐานเป็นจำนวนมากหลากหลายชนิด ซึ่งรวมถึงภาพถ่ายของบุคคลที่มีส่วนร่วมในการแสวงหาประโยชน์โดยมิชอบทางด้านแรงงาน ซึ่งเป็นภาพถ่ายขณะที่ญาติของผู้เสียหายรายหนึ่งได้ทำการจ่ายเงินให้กับจำเลยเพื่อแลกกับการปล่อยตัวผู้เสียหาย ภาพถ่ายเหล่านี้เป็นพยานหลักฐานที่ใช้สนับสนุนการดำเนินคดี และศาลพิพากษาว่าจำเลยกระทำความผิดในความผิดฐานหน่วงเหนี่ยววิสรภาพ ค้ามนุษย์ทางด้านแรงงาน การค้ามนุษย์กระทำโดยองค์กรอาชญากรรม การลักลอบขนคนต่างด้าว และความผิดเกี่ยวกับกฎหมายคนเข้าเมือง

คดีรัฐญา บุญมี (ประเทศไทย)¹⁶² เป็นคดีที่ผู้เสียหายถูกแสวงหาประโยชน์ด้านแรงงานในโรงงานแปรรูปกุ้ง ทางฝ่ายอัยการได้นำเสนอพยานหลักฐาน เป็นภาพถ่ายของโรงงานแปรรูปกุ้ง ซึ่งแสดงให้เห็นว่าถูกล้อมรอบด้วยกำแพงสูง 10 ฟุต และติดตั้งรั้วลวดหนามบนกำแพง ภาพถ่ายดังกล่าวแสดงให้เห็นว่า โรงงานพักอาศัยอยู่ในบ้านพักภายในกำแพงรั้วลวดหนามนั้น อย่างไรก็ตาม แม้ว่าศาลชั้นต้นจะพิพากษาว่าจำเลยกระทำความผิด ในชั้นอุทธรณ์ ศาลได้กลับคำพิพากษาของศาลชั้นต้น เนื่องจากคำให้การของผู้อ้างว่าเป็นผู้เสียหายมีความไม่สอดคล้องกัน และมีคำให้การของคนงานที่ทำงานในสถานเดียวกัน ซึ่งอ้างว่าพวกเขาไม่ได้ถูกบังคับให้ต้องพักภายในบริเวณโรงงาน ข้อกล่าวหาในคดีนี้ คือ การรับเอาแรงงานผิดกฎหมายซึ่งรวมถึงแรงงานที่มีอายุระหว่าง 15 ปี ถึง 18 ปี เพื่อประโยชน์ในความผิดเกี่ยวกับทาสและบังคับให้แรงงานเหล่านั้นทำงานในสภาพการทำงานคล้ายทาส

คดี Kaufman (สหรัฐอเมริกา) จำเลยใช้ประโยชน์จากการที่ผู้เสียหายเจ็บป่วยทางจิตอย่างรุนแรงกระทำการบังคับใช้แรงงานและทำให้บุคคลตกเป็นทาสไม่สมัครใจ (involuntary servitude) พยานหลักฐานในคดีนี้ รวมถึง เทปวิดีโอ 78 เทป ซึ่งเป็นการบันทึกผู้เสียหายขณะดำเนินกิจกรรมทางเพศหรือในขณะที่ถูกจำเลยล่วงละเมิดทางเพศ พยานหลักฐานชั้นนี้ถูกระบุในข้อเท็จจริงพื้นฐานของคดี และมีได้เป็นส่วนหนึ่งของการวินิจฉัยของศาลอุทธรณ์ จำเลยถูกพิพากษาว่ากระทำความผิดในความผิดหลายข้อหา รวมถึงการใช้แรงงานบังคับและการทำให้บุคคลตกเป็นทาสโดยไม่สมัครใจ

¹⁶² อ้างแล้ว สำหรับรายละเอียดของข้อเท็จจริง โปรดดูการวิเคราะห์ในเชิงลึกในหัวข้อ 5.7 ของเอกสารสรุปประเด็นสำคัญของคดี

คดี Hirang y Rodriguez (ฟิลิปปินส์)¹⁶³ เป็นคดีเกี่ยวกับการแสวงหาประโยชน์โดยมิชอบทางเพศจากผู้เยาว์ โดยได้มีการฉายวิดีโอเทปในศาลแสดงให้เห็นว่าจำเลยกำลังพูดกับเจ้าหน้าที่ตำรวจซึ่งปลอมตัวเป็นลูกค้าเกี่ยวกับกิจกรรมทางเพศของเด็กผู้หญิง ซึ่งรวมถึง การใช้ปากกับอวัยวะเพศ และจำนวนเงินที่ลูกค้าจะต้องจ่ายให้กับจำเลย จำเลยรับในวิดีโอเทปว่า เขาได้ทำการเช่ารถตู้เพื่อขนส่งเด็กผู้หญิงไปค้าประเวณีที่เมืองโซว์กิง โปรตสังเกตว่า วิดีโอเทปที่เป็นวัตถุพยานในคดีนี้ เมื่อพิจารณาตามสภาพของเนื้อหาของวิดีโอเทปดังกล่าวทำให้เป็นได้ทั้งพยานเอกสารและพยานวัตถุ

คดี Muñoz (อาร์เจนตินา)¹⁶⁴ จำเลย 2 รายให้ที่พักพิงกับเด็กผู้หญิงและผู้หญิงเป็นจำนวนมากเพื่อประโยชน์ในการแสวงหาประโยชน์โดยมิชอบทางเพศ ปรากฏตามภาพถ่ายและเทปวิดีโอที่ค้นพบในสถานที่ดังกล่าว สามารถใช้เป็นข้อพิสูจน์เกี่ยวกับการแสวงหาประโยชน์โดยมิชอบทางเพศและอายุของผู้เสียหาย นอกจากนี้ ภาพของสถานค้าประเวณีเป็นพยานหลักฐานสนับสนุน แสดงให้เห็นว่า เป็นบาร์ด้านหนึ่ง พื้นที่ส่วนกลางอยู่ด้านหลัง และมีห้องที่มีไฟสีแดงเป็นจำนวนมาก

คดี Wei Tang (ออสเตรเลีย)¹⁶⁵ ได้มีการยื่นพยานหลักฐานเป็นวิดีโอเทปภาพห้องนอนที่ผู้เสียหายอาศัยอยู่ ซึ่งแสดงให้เห็นว่าไม่มีเฟอร์นิเจอร์ใดๆ เลย จึงเป็นการสนับสนุนข้อกล่าวหาของพนักงานอัยการในคดีนี้ว่า ผู้เสียหายถูกกักขังไว้ในสภาพความเป็นอยู่คล้ายทาส นอกจากนี้ พนักงานอัยการได้ทำการยื่นพยานหลักฐานเป็นวิดีโอเทป แสดงให้เห็นภาพของผู้เสียหายที่กำลังหัวเราะขณะที่ทำอาหารให้กับคนที่ทำงานให้กับจำเลย ในขณะที่จำเลยอ้างว่า จากวิดีโอเทปดังกล่าวแสดงให้เห็นว่าผู้เสียหายมีความสุขในสภาพความเป็นอยู่ของพวกเขา พนักงานอัยการในคดีนี้ ให้ความเห็นว่า ภาพวิดีโอดังกล่าวแสดงให้เห็นในทางตรงข้ามกับที่จำเลยกล่าวอ้าง ผู้เสียหายผู้อ่อนเยาว์ เปราะบาง และเป็นผู้หญิงอ่อนวัยที่มีความเศร้า ซึ่งการหัวเราะของพวกเขาเห็นชัดว่าเป็นการ เหมือนถูกบังคับ และพวกเขาจะรู้สึกขอบคุณสำหรับเรื่องเล็กน้อย เช่น การทำอาหาร นอกจากนี้ วิดีโอเทปแสดงให้เห็นว่า ทำไมในตอนแรก

¹⁶³ โปรตดูสารบัญของคดีทั้งหมด

¹⁶⁴ อ้างแล้ว

¹⁶⁵ โปรตดูสารบัญของคดีทั้งหมด สำหรับรายละเอียดของข้อเท็จจริงโปรดดูการวิเคราะห์เชิงลึกในหัวข้อ 5.3 ของเอกสารสรุปประเด็นสำคัญของคดี

ผู้เสียหายจึงโทษเจ้าหน้าที่ตำรวจเกี่ยวกับสถานที่ตั้งของบ้านพัก ทั้งนี้ ผู้เสียหายต้องการที่จะปกป้องผู้ทำงานให้กับจำเลยผู้ซึ่งปรากฏในวิดีโอเทปแสดงให้เห็นว่า เขามีความสัมพันธ์ที่ตีระหว่งกัน¹⁶⁶

2.8.2 อุปกรณ์และภาชนะอื่น (Equipment and other utensils)

คดีเสมสสาร (ประเทศไทย)¹⁶⁷ แรงงานชาวพม่าซึ่งมีผู้เยาว์รวมอยู่ด้วยถูกจำเลยแสวงหาประโยชน์โดยให้ทำงานในอุตสาหกรรมประมง ผู้เสียหายให้การว่า เมื่อพวกเขาปฏิเสธไม่ยอมทำงานจะถูกทำร้ายหรือขู่ว่าจะฆ่า ในระหว่างปฏิบัติการให้ความช่วยเหลือ เจ้าหน้าที่สืบสวนคดีได้ทำการยึดอุปกรณ์ซ็อตไฟฟ้า ซึ่งเป็นอุปกรณ์ที่ใช้สำหรับทรมานผู้เสียหาย ตามพยานหลักฐานและคำให้การของผู้เสียหาย ศาลพิพากษาว่าจำเลยกระทำความผิดในฐานค้ามนุษย์ทางด้านแรงงานและความผิดฐานอื่นๆ¹⁶⁸

คดี Okoya (ไนจีเรีย)¹⁶⁹ เป็นคดีที่ผู้เสียหายซึ่งเป็นเด็กผู้หญิงถูกหลอกลวงให้ทำการค้าประเวณี และถูกบังคับให้ทำการสาบานในพิธีกรรม “จูกู” โดยฝ่ายอัยการได้นำเสนอพยานหลักฐานเป็นทางของสัตว์ รวมถึงอุปกรณ์อื่นๆ ที่มักใช้ในการสาบานในพิธีกรรม “จูกู” พยานหลักฐานได้ถูกพบในศาลเจ้า (shrine) ของผู้ที่ถูกเรียกว่า หมอพื้นเมือง ผู้ซึ่งทำหน้าที่ในการทำคำสาบาน จำเลยในคดีนี้ถูกศาลพิพากษาว่ากระทำความผิดในฐานทำการค้าประเวณี ฐานจัดการการเดินทางไปต่างประเทศเพื่อทำการค้าประเวณี และฐานหลอกลวงบุคคลอื่นให้เดินทางออกจากไนจีเรียไปยังต่างประเทศ ในทำนองเดียวกับคดีค้ามนุษย์เพื่อการแสวงหาประโยชน์โดยมิชอบทางเพศของไนจีเรีย

¹⁶⁶ ได้รับข้อมูลจากพนักงานอัยการของออสเตรเลียซึ่งเป็นผู้ดำเนินคดีนี้

¹⁶⁷ โปรดดูสารบัญของคดีทั้งหมด

¹⁶⁸ ข้อหาอื่น ๆ ได้แก่ การทำให้ผู้อื่นสูญเสียเสรีภาพ การทำให้เด็กสูญเสียเสรีภาพ การได้รับโดยทุจริต การละทิ้ง การให้ที่พักพิง การล่อลวงหรือนำไปซึ่งผู้เยาว์ การค้ามนุษย์ที่ได้กระทำโดยองค์การอาชญากรรม การลักลอบขนคนเข้าเมือง และการช่วยเหลือผู้ที่เข้าเมืองผิดกฎหมายให้มีที่พักอาศัยในราชอาณาจักรโดยมิชอบ

¹⁶⁹ Attorney General of the Federation v. Sarah Okoya, High Court of Justice, Edo State of Nigeria, Benin Judicial Division, 19 พฤศจิกายน 2547 คดีเลขที่ B/15C/2004 ไนจีเรีย โดยสามารถหาข้อมูลเกี่ยวกับคดีนี้ได้ที่ฐานข้อมูลคดีค้ามนุษย์ของ UNODC (Case No. NGA001).

คดี Omoruyi (ไนจีเรีย)¹⁷⁰ ได้มีการเสนอพยานหลักฐานพลาสติกหุ้ม (wrap) ที่ใช้ในพิธีกรรม “จุงู” ในขณะการสาบาน ซึ่งในพลาสติกหุ้มดังกล่าวปรากฏเส้นผมและชื่อของผู้เสียหาย จำเลยถูกพิพากษาว่ากระทำความผิดในฐานะจัดการการเดินทางไปต่างประเทศเพื่อการค้าประเวณี การหลอกลวงบุคคลให้เดินทางไปต่างประเทศ ทำให้บุคคลถูกบังคับใช้แรงงาน และทำให้บุคคลอยู่ในสภาพของการเป็นทาสโดยการบังคับให้สาบานว่าจะใช้หนี้ที่ติดค้างอยู่

ในคดีแสวงหาประโยชน์ทางเพศใน **คดี Muñoz (อาร์เจนตินา)**¹⁷¹ พบสร้อยข้อมือในบ้านของจำเลยซึ่งสร้อยข้อมือนี้ใช้สำหรับการนับจำนวนลูกค้าที่ผู้เสียหายได้ให้บริการทางเพศ จำเลยถูกพิพากษาว่ากระทำความผิดฐานให้ที่พักแก่ผู้หญิงเพื่อทำการค้าประเวณี

คดี Maycabalong (ฟิลิปปินส์)¹⁷² พบถุงยางอนามัยที่ยังไม่ได้ใช้ ยาป้องกันการตั้งครรภ์ อุปกรณ์สั่น (vibrator) อุปกรณ์เพื่อการถ่ายภาพลามก และยาเพิ่มประสิทธิภาพทางเพศ ซึ่งอยู่ในความครอบครองของผู้เสียหาย (มีพยานหลักฐานอื่นๆ ประกอบด้วย) ซึ่งพยานวัตถุเหล่านี้ช่วยในการพิสูจน์ว่าผู้เสียหายถูกแสวงหาประโยชน์ทางเพศให้ทำการค้าประเวณี จำเลยถูกศาลพิพากษาว่ากระทำความผิด ในฐานะค้าประเวณี และสื่อลามกอนาจาร ในอีกคดีที่มีความคล้ายคลึงกัน คือ **คดี Kalpana Ranganath Galphade (อินเดีย)**¹⁷³ โดยพยานหลักฐานหนึ่งที่ยื่นต่อศาล คือ กล่องถุงยางอนามัยที่พบอยู่ใต้หมอนของผู้เสียหายซึ่งเป็นเด็กผู้หญิงที่ถูกบังคับให้ทำการค้าประเวณี พยานหลักฐานเหล่านี้เป็นการแสดงให้เห็นว่ามีการค้าประเวณีเกิดขึ้นในสถานที่ดังกล่าว จำเลยถูกศาลพิพากษาว่ากระทำความผิดในความผิดฐานค้าประเวณี และฐานแสวงหาประโยชน์ทางเพศ

¹⁷⁰ โปรดดูสารบัญของคดีทั้งหมด สำหรับรายละเอียดของข้อเท็จจริงโปรดดูการวิเคราะห์เชิงลึกในหัวข้อ 5.5 ของเอกสารสรุปประเด็นสำคัญของคดี.

¹⁷¹ โปรดดูสารบัญของคดีทั้งหมด

¹⁷² People of the Philippines v. Jackie Maycabalong, Criminal Case No. BBU-86397, Regional Trial Court, 7th Judicial Region, Branch 17, Cebu City, 30 กรกฎาคม 2555 ประเทศฟิลิปปินส์ โดยสามารถหาข้อมูลเกี่ยวกับคดีนี้ได้ที่ฐานข้อมูลคดีค้ำมนุษย์ของ UNODC (Case No. PHL038).

¹⁷³ โปรดดูสารบัญของคดีทั้งหมด

2.8.3 ธนบัตรและเงินที่ได้มีการทำเครื่องหมายไว้ (Banknotes and marked money)

ในคดีค้ามนุษย์ธนบัตรและเงินที่ได้มีการทำเครื่องหมายไว้ เป็นรูปแบบสำคัญของ “พยานวัตถุ” เป็นการแสดงให้เห็นของเส้นทางของเงินที่สามารถเชื่อมโยงการแสวงหาประโยชน์โดยมิชอบทางเพศ

คดี Muñoz (อาร์เจนตินา)¹⁷⁴ เงินจำนวนมากที่พบในบาร์ ซึ่งถูกกล่าวหาว่ามีการค้าประเวณีเกิดขึ้น ศาลวินิจฉัยว่า เงินจำนวนมากขนาดนี้ ไม่น่าจะเป็นเงินรายได้จากการขายอาหาร และเครื่องดื่มตามที่จำเลยกล่าวอ้าง ศาลพิจารณาตามพยานวัตถุนี้ และพยานหลักฐานอื่นๆ ทำการพิพากษาว่า จำเลยกระทำความผิดในฐานะผู้ที่พักพิงแก่ผู้หญิง เพื่อการแสวงหาประโยชน์โดยมิชอบทางเพศ

คดี Maycabalong (ฟิลิปปินส์)¹⁷⁵ เจ้าหน้าที่ตำรวจได้ดำเนินปฏิบัติการลับเพื่อช่วยเหลือผู้เสียหายจากการแสวงหาประโยชน์โดยมิชอบทางเพศ และทำการจับกุมผู้ค้ามนุษย์ 2 คน เจ้าหน้าที่ตำรวจทำสัญลักษณ์โดยทำการพ่นฝุ่นแป้งที่สะท้อนรังสีอัลตราไวโอเล็ตไว้บนเงินที่จ่ายให้กับผู้ค้ามนุษย์ เจ้าหน้าที่ตำรวจนายหนึ่งปลอมตัวเป็นลูกค้า และทำการชำระเงินที่ทำสัญลักษณ์ไว้ให้กับผู้ค้ามนุษย์ จากการตรวจสอบในเวลาถัดมาพบว่า บนมือของผู้ค้ามนุษย์มีร่องรอยของฝุ่นแป้ง ซึ่งเป็นข้อพิสูจน์ได้อย่างดีว่า พวกเขาได้รับเงินที่ได้ทำสัญลักษณ์ไว้ ดังนั้น “พยานวัตถุ” ในคดีนี้ คือ เงินที่ได้ทำสัญลักษณ์ไว้และภาพถ่ายของเงินดังกล่าว ผู้ค้ามนุษย์ถูกพิพากษาลงโทษในความผิดฐานค้ามนุษย์พยานหลักฐานแบบเดียวกันถูกยื่นในคดีอื่นๆ ในประเทศฟิลิปปินส์ เช่น **คดี Sanchez**¹⁷⁶ and **Hirang y Rodriguez**¹⁷⁷

2.8.4 ร่องรอยทางชีวภาพ/พยานหลักฐานทางชีวภาพ (Biological traces/biological evidence)

ร่องรอยทางชีวภาพเป็นตัวอย่างของร่องรอยที่ได้จากร่างกายของมนุษย์เพื่อประโยชน์ในการสืบสวนคดี โดยสามารถเก็บข้อมูลร่องรอยทางชีวภาพได้จากสถานที่เกิดเหตุ ร่างกายของผู้เสียชีวิต

¹⁷⁴ โปรดดูสารบัญชของคดีทั้งหมด

¹⁷⁵ โปรดดูสารบัญชของคดีทั้งหมด

¹⁷⁶ โปรดดูสารบัญชของคดีทั้งหมด

¹⁷⁷ โปรดดูสารบัญชของคดีทั้งหมด

ผู้เสียหายซึ่งรอดชีวิต และผู้ต้องสงสัย สารพันธุกรรม หรือ DNA จะถูกสกัดออกจากตัวอย่างร่องรอยทางชีวภาพที่เก็บได้ และถูกใช้เพื่อทำการวิเคราะห์เปรียบเทียบ นักนิติวิทยาศาสตร์ (forensic scientists) ตรวจหาร่องรอยทางชีวภาพจากรอยเลือด ตัวอย่างน้ำลาย (จากก้นบุหรี่หรือหมากฝรั่งที่เคี้ยวแล้ว) อสุจิ สารคัดหลั่ง และตัวอย่างเนื้อเยื่อ เช่น ผิว เล็บ ฟัน กระจกและผม ตัวอย่างทางชีวภาพเหล่านี้จะผ่านกระบวนการสกัด เพื่อให้ได้ DNA และทำการสร้างเป็นต้นกำเนิดของตัวอย่าง¹⁷⁸ ซึ่งในหลายๆ คดี สิ่งเหล่านี้มีความสำคัญในการพิสูจน์คดีค้ำมนุษย์ และข้อหาอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง¹⁷⁹ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในเรื่องของการแสวงหาประโยชน์โดยมิชอบทางเพศ

ตัวอย่างเช่น **คดี Maurice Richter (เยอรมนี)**¹⁸⁰ จำเลยถูกศาลพิพากษาว่ากระทำความผิดในความผิดฐานข่มขืนกระทำชำเรา และค้ำมนุษย์โดยอาศัยพยานหลักฐานเป็นคำให้การของผู้เสียหายและร่องรอยทางชีวภาพ ซึ่ง DNA ของจำเลยถูกพบในร่างกายของเหยื่อการข่มขืนรายหนึ่ง

ตัวอย่างของการใช้ร่องรอยทางชีวภาพในคดีค้ำมนุษย์ คือ การตรวจร่างกายของบุคคลเพื่อตรวจสอบให้แน่ใจว่าบุคคลนั้นยังคงเป็นผู้เยาว์จริงหรือไม่ หลักฐานประเภทนี้ใช้ในประเทศไทย เมื่อผู้เสียหายกล่าวอ้างว่าพวกเขาเป็นผู้ใหญ่แล้ว แต่พวกเขายังคงดูเหมือนเป็นผู้เยาว์ โดยใน **คดี Sarawan and Kongsamre (ประเทศไทย)**¹⁸¹ มีผู้เสียหายจากการค้ำมนุษย์จำนวน 20 ราย ได้รับการช่วยเหลือ ซึ่งผู้เสียหายเหล่านั้นมีหนังสือเดินทางของประเทศเพื่อนบ้านระบุว่าพวกเขาอายุมากกว่า 18 ปี ผู้เสียหาย 10 รายถูกนำส่งเพื่อทำการตรวจสอบทางชีวภาพเพื่อหาอายุที่แท้จริง และจากการตรวจสอบพบว่าหนึ่งในนั้น

¹⁷⁸ โปรดดู <http://definitions.uslegal.com/b/biological-traces>.

¹⁷⁹ โปรดดู UNODC Anti-human trafficking for criminal justice practitioners, module 7: Crime Scene and physical evidence examinations in trafficking in persons investigations, (2009), หน้าที่ 4-7, สามารถเข้าถึงข้อมูลได้ที่ http://www.unodc.org/documents/human-trafficking/TIP_module7_Ebook.pdf.

¹⁸⁰ District High Court Berlin, 539 Kls 31/14 (255 Js 568/14), 11 มีนาคม 2558

¹⁸¹ ศาลอาญา, ได้อ่านคำพิพากษาเมื่อวันที่ 8 ตุลาคม 2555 โดยสามารถหาข้อมูลเกี่ยวกับคดีนี้ได้ที่ฐานข้อมูลคดีค้ำมนุษย์ของ UNODC (Case No.THA010) ผู้เชี่ยวชาญจากประเทศไทยได้ให้ข้อมูลเพิ่มเติมเกี่ยวกับการตรวจสอบทางชีวภาพ

อายุต่ำกว่า 15 ปี ส่วนที่เหลืออายุมากกว่า 15 ปี แต่ไม่เกิน 18 ปี จำเลยถูกพิพากษาว่ากระทำความผิดในฐานค้ามนุษย์ ซึ่งกระทำลงโดยองค์การอาชญากรรม และความผิดฐานอื่นๆ

2.8.5 ร่องรอยของวัตถุ (Traces of objects)

บางครั้งร่องรอยของวัตถุอาจเป็นส่วนช่วยในการพิสูจน์ในคดี ตัวอย่างเช่น ร่องรอยของยาเสพติด อาจมีส่วนช่วยในการพิสูจน์ว่าผู้เสียหายถูกวางยา ร่องรอยของผงดินปืนอาจช่วยในการพิสูจน์ว่าผู้เสียหายถูกข่มขู่โดยใช้ปืน¹⁸² ตามที่เห็นในหัวข้อข้างต้นหัวข้อย่อยเรื่องธนบัตรและการทำสัญลักษณ์บนเงิน ร่องรอยของฝุ่นแป้งอัลตราไวโอเลตบนมือของผู้ค้ามนุษย์ ทำให้สามารถพิสูจน์ได้ว่าผู้ค้ามนุษย์ได้รับการชำระเงิน ซึ่งร่องรอยของวัตถุนี้ เป็นพยานหลักฐานที่เป็นรากฐานของคดีจากประเทศฟิลิปปินส์¹⁸³

2.8.6 การแสดงออกและลักษณะของพยาน (Witness Demeanour and Appearance)

การแสดงออกของพยานถือว่าเป็น “พยานวัตถุ” ที่สามารถทำให้ศาลเห็นถึงลักษณะ และพฤติกรรมของพยานด้วยตนเองจากสิ่งที่แสดงออกมาให้เห็นโดยมีต้องฟังเรื่องราวที่ได้ฟังจากคำให้การของเขาหรือเธอ โดยวิธีนี้ จะเห็นได้ว่ามีความแตกต่างจากพยานบุคคลและพยานเอกสารซึ่งมักจะเกี่ยวข้องกับเนื้อหาทั้งสิ้น ในหลายคดีดังต่อไปนี้ แสดงให้เห็นถึงความสำคัญของพยานประเภทนี้

คดี Urizar (แคนาดา)¹⁸⁴ ศาลสังเกตเห็นการกระทำของผู้เสียหายในห้องพิจารณา และใช้ในการพิจารณาความน่าเชื่อถือของผู้เสียหาย โดยศาลระบุว่า จากประสบการณ์และระยะเวลาในห้องพิจารณา ทำให้ผู้เสียหายมีความสับสน โดยเธอจะเริ่มจากการร้องไห้ จำเหตุการณ์ต่างๆ ไม่ได้เพิ่มมากขึ้น

¹⁸² โปรดดู UNODC Anti-human trafficking for criminal justice practitioners, module 7, อ่างแล้ว, หน้าที่ 7 เกี่ยวกับการตรวจสอบร่องรอยของใยผ้า สี แก้ว ดิน เมล็ดพืช การแตกของโลหะ

¹⁸³ Maycabalong (Philippines); โปรดดูสารบัญของคดีทั้งหมด

¹⁸⁴ โปรดดูสารบัญของคดีทั้งหมด สำหรับรายละเอียดของข้อเท็จจริงโปรดดูการวิเคราะห์เชิงลึกในหัวข้อ 5.2 ของเอกสารสรุปประเด็นสำคัญของคดี.

และเธอขอให้พักการพิจารณา ศาลได้ประเมินว่าผู้เสียหายน่าเชื่อถือ และการแสดงออกของเธอในห้วงพิจารณาเป็นส่วนหนึ่งที่จะช่วยในการประเมินความน่าเชื่อถือของพยาน

คดีอื่นๆ ที่การแสดงออกของผู้เสียหายถูกระบุเป็นส่วนหนึ่งของพยานหลักฐาน เช่น คดี **Muñoz (อาร์เจนตินา)**¹⁸⁵ ซึ่งการแสดงออกของผู้เสียหายในศาลเป็นการสนับสนุนคำให้การของเธอ ในทางกลับกันใน คดี **R. v. Ng (แคนาดา)**¹⁸⁶ การแสดงออกของผู้เสียหายที่เป็นการ “หลบเลี่ยง (evasive)” เป็นพยานหลักฐานชั้นหนึ่งที่ทำลายความน่าเชื่อถือของเธอ เช่นเดียวกับ คดี **Giuseppe Aserio (เยอรมนี)**¹⁸⁷ ศาลชี้ขาดว่าผู้เสียหายซึ่งตลอดกระบวนการพิจารณาก็ไม่ค่อยพูดและร้องไห้หนักมาก เป็นผู้แสดงออกทางอารมณ์มากเกินไป ดังนั้นจึงไม่น่าเชื่อถือ

คดี I. (ออสเตรเลีย)¹⁸⁸ จำเลยถูกพิพากษาว่ากระทำความผิดฐานค้ามนุษย์โดยมีเหตุอุกฉกรรจ์หลายประการ¹⁸⁹ และถูกลงโทษในความผิดฐานอื่นๆ ด้วย ในคดีนี้ จำเลยทำการซื้อและขายหญิงสาวจากประเทศบัลแกเรียจำนวน 5 คน เพื่อประโยชน์ในการค้าประเวณี นอกจากพยานหลักฐานอื่นๆ แล้ว ศาลวินิจฉัยว่าการที่จำเลยแสดงออกอย่างไร้อารมณ์และไม่สะทกสะท้านเมื่อให้การโต้แย้งข้อกล่าวหาต่างๆ ศาลเห็นว่าเป็นสิ่งสำคัญที่ช่วยพิสูจน์ได้อย่างชัดเจนว่าจำเลยได้รับเงินได้จากการที่เขาเป็นผู้คุมสถานค้าประเวณี

ความสำคัญของการแสดงออกของผู้เสียหาย : มุมมองของพนักงานอัยการ

ผู้เชี่ยวชาญจากออสเตรเลียผู้ซึ่งทำหน้าที่ฟ้องคดี Wai Tang (ออสเตรเลีย)^(a) ยืนยันถึงความสำคัญของการแสดงออกของผู้เสียหายในห้วงพิจารณาคดี

¹⁸⁵ โปรดดูสารบัญของคดีทั้งหมด

¹⁸⁶ โปรดดูสารบัญของคดีทั้งหมด

¹⁸⁷ โปรดดูสารบัญของคดีทั้งหมด

¹⁸⁸ 41 Hv 11/14g (Vienna High Court for Criminal Matters), Austria. โปรดสังเกตว่า คดีนี้เป็นคำพิพากษาของศาลชั้นต้น

¹⁸⁹ เหตุอุกฉกรรจ์ เป็นการกระทำที่เป็นส่วนหนึ่งของการกระทำความผิด

“ท่าทางการแสดงออกของผู้เสียหายมีผลต่อทัศนคติของศาลที่มีต่อผู้เสียหาย ในคดีที่ผู้เสียหายถูกบังคับให้ค้าประเวณีเป็นเวลานานหลายปี หากผู้เสียหายมีความลำบากใจในการอธิบายกิจกรรมทางเพศที่พวกเขาถูกบังคับให้ทำ อาจมองได้ว่าผู้เสียหายมีความอับอาย ผู้เสียหายบางรายจะแสดงออกถึงความโกรธแค้นบ้างครั้ง ร้องไห้ออกมา ซึ่งเมื่อพิจารณาได้ว่าเป็น “น้ำตาที่แท้จริง” เช่น ในระหว่างที่นำเสนอพยานหลักฐาน ผู้เสียหายรายหนึ่งร้องไห้ออกมา เมื่อถึงตอนที่เธอเล่าว่าเธอถูกตรวจสอบร่างกายโดยผู้ถูกกล่าวหาต่อหน้าบุคคลอื่นราวกับว่าเธอเป็นวัวเป็นควาย และร้องไห้อีกครั้งเมื่อเล่าว่า ผู้ถูกกล่าวหาเล่าให้คนอื่นฟังว่า เธอน่าเกลียดเมื่อเทียบกับหญิงโสเภณีรายอื่นในสถานค้าประเวณี เช่นนี้ จะเห็นได้ว่าลูกขุนหลายรายรู้สึกสะเทือนใจไปด้วย”

 (a) อ้างแล้วก่อนหน้านี้ โปรดดูสารบัญของคดีทั้งหมดสำหรับรายละเอียดของข้อเท็จจริงในคดี โปรดดูการวิเคราะห์เชิงลึกในหัวข้อ 5.3 ของเอกสารสรุปประเด็นสำคัญของคดี

บางสถานการณ์ บุคลิกลักษณะของผู้เสียหายถูกใช้เป็นพยานหลักฐานสนับสนุน เช่น ในคดีที่จำเลยได้ทำรอยสักไว้บนตัวของผู้เสียหายเพื่อแสดงออกว่า จำเลยเป็นเจ้าของในตัวของผู้เสียหาย การใช้รอยสักแสดงถึงความเป็นเจ้าของปรากฏในหลายคดีของประเทศเนเธอร์แลนด์¹⁹⁰ นอกจากนี้ ในคดีค้ามนุษย์ที่มีการใช้พิธีกรรม “จูจู” ผู้เสียหายมักจะมีรอยแผลเป็นบนร่างกายจากพิธีกรรม “จูจู” จะเห็นได้ในคดี **Anthony Harrison (สหราชอาณาจักร)**¹⁹¹ ปรากฏข้อเท็จจริงว่า ผู้เสียหายมีร่องรอยของแผลเป็นบนร่างกายเนื่องจากพิธีกรรม “จูจู”

การขาดซึ่ง “พยานวัตถุ” – เมื่อใดที่ควรคาดหวัง

บางครั้งการขาดซึ่ง “พยานวัตถุ” เมื่อผู้คนมักคาดหวังว่ามันจะต้องสามารถนำมาใช้สำหรับการพิสูจน์การกระทำผิดฐานค้ามนุษย์และคดีอาญาที่เกี่ยวข้องอื่นๆ ได้ ตัวอย่างเช่น ถ้าหากว่าในสถานค้าประเวณีไม่ปรากฏร่องรอยของถุงยางอนามัย อาจหมายความว่าผู้หญิงเหล่านี้ไม่ได้รับอนุญาตจากลูกค้าให้ใช้ถุงยางอนามัย ดังนั้น จึงเป็นการแสดงให้เห็นว่าพวกเขาถูกแสวงหาประโยชน์ทางเพศ

¹⁹⁰ สำหรับรายละเอียดเพิ่มเติม โปรดดูหัวข้อ 3.1.12 เรื่อง “สัญลักษณ์ของการเป็นเจ้าของ (signs of ownership)”.

¹⁹¹ โปรดดูสารบัญของคดีทั้งหมด

แหล่งที่มาของ “พยานวัตถุ”

คำว่า “พยานวัตถุ” ใช้เพื่ออธิบายถึงวัตถุ (รวมถึงบุคคลและสัตว์) ที่ถูกยึดเป็นพยานหลักฐานเพื่อประโยชน์ในการพิจารณาคุณลักษณะมากกว่าเนื้อหาของมัน (ซึ่งจะแตกต่างจากพยานบุคคลและพยานเอกสาร) “พยานวัตถุ” อาจเป็นแหล่งที่มาของพยานหลักฐานที่สำคัญในคดีค้ามนุษย์

“พยานวัตถุ” อาจมีหลายรูปแบบซึ่งรวมถึง แต่ไม่จำกัดเพียงสิ่ง ดังต่อไปนี้

- ภาพถ่าย (เช่น ลักษณะของผู้เสียหาย สถานการณ์ต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับจำเลย/ผู้เสียหาย หรือ สภาพความเป็นอยู่/สภาพการทำงานของผู้เสียหาย)
- เทปวิดีโอ (เช่น การแสวงหาประโยชน์โดยมิชอบทางเพศ)
- เครื่องมือสำหรับใช้ทำร้าย เช่น อุปกรณ์ช็อตไฟฟ้า
- โซ่ กุญแจล็อก แสดงให้เห็นถึงการกักขัง
- เครื่องเล่นทางเพศ และถุงยางอนามัย
- ลายนิ้วมือ ร่องรอยทางชีวภาพ และร่องรอยของวัสดุ
- เงินที่ทำเครื่องหมายไว้
- เงินเป็นจำนวนมากที่ไม่อาจอธิบายที่มาได้
- พฤติกรรมในระหว่างการเบิกความ (เช่น การร้องไห้ ความสับสน ขาดซึ่งอารมณ์ และการเพิกเฉย)
- ลักษณะภายนอกของพยาน (เช่น รอยสักที่แสดงความเป็นเจ้าของผู้เสียหายของผู้ค้ามนุษย์)

2.9 พยานหลักฐานที่รวบรวมโดยใช้เทคนิคพิเศษของการสืบสวน (Evidence gathered by special investigative techniques)

ในบางประเทศได้มีการแสวงหาพยานหลักฐานของคดีโดยใช้เทคนิคพิเศษทางการสืบสวน เช่น การล่อซื้อ หรือ การใช้เหยื่อล่อ การดักฟัง (wiretapping) และการซุ่มดูอาคารสถานที่ หรือบุคคล ซึ่งพยานหลักฐานที่รวบรวมได้นี้อาจเป็นทั้งพยานบุคคล พยานเอกสาร หรือพยานวัตถุ ก่อนใช้เทคนิคของการรวบรวมพยานหลักฐานที่ได้จากการศึกษาจากคดีดังต่อไปนี้จะต้องใช้ความระมัดระวังเนื่องจากในเขตอำนาจศาลที่ต่างกันอาจมีกฎหมายที่เกี่ยวกับการรับฟังพยานหลักฐานที่ต่างกัน

ตัวอย่างของปฏิบัติการลับที่ทำให้มี “พยานวัตถุ” พบได้ใน **คดี Maycabalong (ฟิลิปปินส์)**¹⁹² ซึ่งเจ้าหน้าที่ตำรวจได้ทำการแจ้งว่าอาจมีการแสวงหาประโยชน์โดยมิชอบทางเพศจากผู้หญิง โดยชาย 2 คน จึงได้มีการจัดทำปฏิบัติการลับหลังจากได้มีการคุ้มครองตรวจสอบเป็นเวลานานถึง 3 วัน ในปฏิบัติการนี้ เจ้าหน้าที่ตำรวจปลอมตัวเป็นลูกค้าและทำสัญลักษณ์บนเงินที่จะใช้ชำระค่าบริการโดยการใช้แผ่นแบ่งที่สะท้อนรังสีอัลตราไวโอเล็ต จำเลยถูกศาลพิพากษาว่ากระทำความผิดในฐานะค้ำมนุษย์โดยการค้าประเวณี และทำสื่อลามกอนาจาร

เช่นเดียวกับ **คดี Kalpana Ranganath (อินเดีย)**¹⁹³ พลเรือน 2 รายทำการปลอมตัวเป็นลูกค้าก่อนที่เจ้าหน้าที่ตำรวจจะสนธิกำลังเพื่อจับกุมต่อไป หนึ่งในลูกค้าที่ปลอมตัวนี้กลายเป็นผู้ที่ศาลระบุว่า เป็น “พยานสำคัญ (a star witness)” จำเลยถูกศาลพิพากษาว่ากระทำความผิดฐานกระทำการค้าประเวณี และการแสวงหาประโยชน์โดยมิชอบทางเพศโดยมีผู้เสียหายเป็นเด็กผู้หญิงซึ่งเป็นผู้เยาว์ ซึ่งผู้เสียหายบางราย ถูกบังคับให้ทำการค้าประเวณี

เทคนิคพิเศษของการสืบสวนคดีอื่นๆ ได้แก่ พยานหลักฐานที่ได้จากการดักฟัง ซึ่งเทคนิคการสืบสวนแบบนี้ ไม่ได้ได้รับอนุญาตใช้ในหลายประเทศ และอาจเป็นเพราะข้อจำกัดทางด้านวัสดุอุปกรณ์ ดังนั้น ในบางประเทศ เช่น โบลิเวีย และฟิลิปปินส์ ห้ามมิให้ใช้วิธีการดักฟังเลย ในขณะที่บางประเทศ เช่น อียิปต์ เยอรมนี และอิสราเอล อนุญาตให้ใช้ได้หากว่าได้รับอนุญาตจากผู้พิพากษา

ในการดักฟังการสนทนาทางโทรศัพท์ของ **คดี DPP v. Ho and Ho (ออสเตรเลีย)**¹⁹⁴ และ **คดี DPP v. Ho and Leech (ออสเตรเลีย)**¹⁹⁵ พยานหลักฐานในคดีเป็นบทสนทนายาระหว่างจำเลยเกี่ยวกับผู้เสียหายในลักษณะที่เป็น “สินค้า” ซึ่งพยานหลักฐานนี้เป็นผลร้ายกับฝ่ายจำเลยเป็นอย่างมาก เนื่องจากฝ่าย

¹⁹² โปรดดูสารบัญของคดีทั้งหมด

¹⁹³ โปรดดูสารบัญของคดีทั้งหมด

¹⁹⁴ DPP v. Ho and Anor [2009], VSC 437, Australia, โดยสามารถหาข้อมูลเกี่ยวกับคดีนี้ได้ที่ฐานข้อมูลคดีค้ำมนุษย์ของ UNODC (Case No. AUS007).

¹⁹⁵ DPP v. Ho and Leech [2009] VSC 495, Australia. โดยสามารถหาข้อมูลเกี่ยวกับคดีนี้ได้ที่ฐานข้อมูลคดีค้ำมนุษย์ของ UNODC (Case No. AUS008).

จำเลยต่อสู้ว่าจำเลยมีความสัมพันธ์กับผู้เสียหายเพียงแค่ว่าเป็นลูกจ้างกับนายจ้างเท่านั้น มิใช่เป็นทาส พยานหลักฐานนี้ใช้เป็นฐานสำหรับการพิพากษาว่าจำเลยกระทำความผิดในข้อหาเอาบุคคลลงเป็นทาส

คดี K.P.4/05 (เซอร์เบีย)¹⁹⁶ พยานหลักฐานในคดีเป็นข้อมูลที่ได้มาจากการดักฟัง (wiretapping) ซึ่งรวมถึงบทสนทนาของจำเลย ผู้ซึ่งเป็นผู้ก่อตั้งองค์กรอาชญากรรมในประเทศอิตาลี มอนเตเนโกร เซอร์เบีย และยูเครน เพื่อประโยชน์ในการทำกำไรจากการค้ามนุษย์โดยการแสวงหาประโยชน์โดยมิชอบทางเพศ ภายใต้กฎหมายของประเทศเซอร์เบีย หากว่าเป็นคดีที่มีความเกี่ยวข้องกับองค์กรอาชญากรรม กฎหมายอนุญาตให้ใช้เทคนิคของการสืบสวนคดีแบบพิเศษตามที่กำหนดในมาตรา 20 ของอนุสัญญาของสหประชาชาติว่าด้วยองค์กรอาชญากรรม ในคดีนี้ ข้อมูลที่ได้มาจากการดักฟังเป็นพยานหลักฐานที่สำคัญในการสนับสนุนการพิสูจน์การกระทำความผิดของจำเลยในฐานค้ามนุษย์ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ข้อมูลที่ได้จากการดักฟังสามารถพิสูจน์ได้ว่าการกระทำความผิดฐานค้ามนุษย์ได้มีการวางแผนดำเนินการเป็นระยะเวลายาวนาน จำเลยได้ทำการหารือเกี่ยวกับจำนวนเงินที่จะต้องชำระสำหรับผู้หญิงแต่ละคน ข้อมูลเหล่านี้ทำให้ศาลได้ข้อสรุปว่าผู้เสียหายเป็นเด็กผู้หญิงจากยูเครนซึ่งถูกปฏิบัติราวกับเป็นวัตถุสิ่งของ พยานหลักฐานที่ได้จากการดักฟังเป็นพยานหลักฐานที่สำคัญของคดีนี้ เนื่องจากเหตุการณ์ของการแสวงหาประโยชน์โดยมิชอบทางเพศเป็นเพียงเตรียมการยังมีได้เกิดขึ้น จะเห็นได้ว่า พยานหลักฐานที่เป็นข้อมูลที่ได้จากการดักฟังมีส่วนช่วยในการพิสูจน์วัตถุประสงค์ในการแสวงหาประโยชน์โดยมิชอบ

คดี Saban (อิสราเอล)¹⁹⁷ มีเครือข่ายของผู้ค้ามนุษย์ขนาดใหญ่ที่แสวงหาประโยชน์โดยการค้าประเวณีผู้หญิง ซึ่งมีการดำเนินการมาแล้วมากกว่า 9 ปี โดยหญิงสาวเหล่านี้ถูกนำมาจากประเทศที่เคยเป็นส่วนหนึ่งของสหภาพโซเวียต แล้วนำไปค้ามนุษย์ในประเทศอิสราเอลและไซปรัส สมาชิกหลายคนของเครือข่าย ได้แก่ คนขับรถของ “สถานค้าประเวณี” และผู้ดูแลสถานค้าประเวณี ซึ่งอ้างว่าตนเองมีส่วนเกี่ยวข้องเพียงแค่ว่าด้านเทคนิคของการให้บริการ และมีได้มีความรู้แต่อย่างใดเลยว่าผู้หญิงเหล่านี้ถูกค้ามนุษย์ อย่างไรก็ตาม พวกเขาถูกพิพากษาว่ากระทำความผิดในฐานค้ามนุษย์ โดยศาลได้ยึดถือตามพยานหลักฐานหลายรูปแบบซึ่งรวมถึงข้อมูลที่ได้จากการดักฟัง และการบันทึกเทปการประชุมกับผู้ค้ามนุษย์คน

¹⁹⁶ โปรดดูสารบัญของคดีทั้งหมด

¹⁹⁷ Criminal Case 1016-09, State of Israel v. Saban et al (12/1/2012), appealed in Criminal Appeals 4031, 4881, 4916, 4920, 4945/12, Saban et al v. State of Israel, ประเทศอิสราเอล

หนึ่งซึ่งต่อมากลายเป็นพยานของฝ่ายรัฐบาล โดยมีพยานหลักฐานแสดงให้เห็นว่า จำเลยมีความรู้เกี่ยวกับปฏิบัติการค้ามนุษย์ ศาลพิพากษาว่าจำเลยทั้งหมดเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการค้ามนุษย์

คดี I. (ออสเตรเลีย)¹⁹⁸ จำเลยถูกพิพากษาว่ากระทำความผิดฐานค้ามนุษย์โดยมีเหตุอุกฉกรรจ์และความผิดฐานอื่นๆ จากการกระทำที่เป็นการซื้อและขายผู้หญิงอย่างน้อย 5 คน จากประเทศบัลแกเรีย เพื่อการแสวงหาประโยชน์โดยมิชอบโดยการค้าประเวณี การดักฟังบทสนทนาทางโทรศัพท์ระหว่างจำเลยกับเหยื่อของเขา ทำให้ศาลพิพากษาว่าจำเลยกระทำความผิด ซึ่งบทสนทนาดังกล่าว ได้แก่ แสดงให้เห็นถึงความสอดคล้องกับข้อมูลที่ได้จากผู้เสียหายเกี่ยวกับลำดับของเหตุการณ์ ชนิดของการข่มขู่ที่กระทำต่อเหยื่อ การควบคุมตัวเหยื่อ และความต้องการของจำเลยทำให้สามารถเชื่อมโยงจำเลยกับอาชญากรรมรายอื่น และการที่จำเลยเป็นผู้มีส่วนร่วมและมีความเกี่ยวข้องกับการค้ามนุษย์ผู้หญิง โดยทำการค้าประเวณีในประเทศออสเตรเลียมาเป็นระยะเวลายาวนาน มีข้อมูลที่ขัดแย้งกับคำให้การของจำเลยที่เป็นการให้การเท็จต่อศาล และมีข้อมูลอื่นๆ ซึ่งจำเลยอ้างว่าตนจำเหตุการณ์ไม่ได้

ข้อมูลที่ได้จากการดักฟังอาจนำไปสู่การสารภาพของจำเลย โดยใน **คดี Adrian Olariu et al (เยอรมนี)**¹⁹⁹ บทสนทนาที่ได้จากการดักฟังถูกใช้เป็นพยานหลักฐานสนับสนุนข้อมูลที่ได้จากผู้เสียหาย ทำให้จำเลยยอมรับสารภาพ จำเลยทั้งหมดจึงถูกศาลพิพากษาว่ากระทำความผิดฐานค้ามนุษย์เพื่อการแสวงหาประโยชน์โดยมิชอบทางเพศจากผู้เยาว์

คุณค่าของข้อมูลที่ได้จากการดักฟัง : ในมุมมองของผู้ปฏิบัติงาน

พนักงานอัยการผู้ที่มีประสบการณ์ในการใช้พยานหลักฐานที่ได้จากการดักฟัง ได้ให้ข้อมูลเกี่ยวกับประโยชน์ของพยานหลักฐานที่ได้จากการดักฟัง ดังนี้

- สามารถพิสูจน์วงจรของผู้ค้ามนุษย์และหน้าที่ของผู้ค้ามนุษย์แต่ละรายได้ – แทนที่จะจำกัดข้อกล่าวหาอยู่เพียงแค่ว่าผู้กระทำการแสวงหาประโยชน์โดยมิชอบ

¹⁹⁸ โปรดดูสารบัญของคดีทั้งหมด

¹⁹⁹ ศาลสูงแห่งเบอร์ลิน (High Court of Berlin), 504 Kls 14/12 (251 Js 1014/12), พิพากษามเมื่อวันที่ 20 ธันวาคม 2013, เยอรมนี.

- สามารถเปิดเผยพยานหลักฐานที่สำคัญนี้เพิ่มเติมแก่พยานหลักฐานโดยรวมของคดี ได้แก่ ความเสียหาย ภาษาที่ใช้ ระดับของความโหดร้ายที่ใช้ และลักษณะข้ามชาติของการกระทำความผิด
- สามารถเปิดเผยให้เห็นวัตถุประสงค์ของการแสวงหาประโยชน์โดยมิชอบ ซึ่งจะมีความสำคัญเป็นอย่างยิ่งสำหรับคดีที่การกระทำที่เป็นการแสวงหาประโยชน์โดยมิชอบยังมิได้กระทำลง
  - นำไปสู่การสารภาพผิด
  - สามารถสนับสนุนคำให้การของผู้เสียหาย หรือบางสถานการณ์อาจทำให้ไม่จำเป็นต้องใช้คำให้การของผู้เสียหาย
  - สามารถใช้คัดค้านคำให้การของจำเลย
  - สามารถใช้พิสูจน์ความตั้งใจที่จะกระทำความผิดอาญา

3. พยานหลักฐานโดยรวม (The mosaic of evidence)

3.1 บทนำ

ในหัวข้อที่แล้วเป็นการอธิบายเกี่ยวกับเรื่องชนิดของพยานหลักฐานที่ใช้ในคดีค้ำมนุษย์ และความผิดอื่นที่เกี่ยวข้องกัน ในหัวข้อนี้จะเป็นการอธิบายถึงเนื้อหาของพยานหลักฐาน โดยจะทำการวิเคราะห์เกี่ยวกับสภาพแวดล้อมที่เกี่ยวข้องกับการพิสูจน์การกระทำความผิดฐานค้ำมนุษย์และคดีอาญาอื่นที่เกี่ยวข้องกัน ไม่ว่าจะโดยการใช้พยานบุคคล พยานเอกสารหรือ “พยานวัตถุ (real evidence)”

ความผิดฐานค้ำมนุษย์มีความซับซ้อนไม่เหมือนกับคดีอาญา “โดยทั่วไป” เช่น การทำร้ายร่างกาย ในคดีค้ำมนุษย์จะต้องมีการรวบรวมเหตุการณ์หลายเหตุการณ์ ได้แก่ จะต้องมียุทธศาสตร์ของการใช้ความรุนแรง การข่มขู่ การจำกัดเสรีภาพ การแยกให้อยู่โดยลำพัง การหักเงินค่าจ้างและอื่นๆ ซึ่งแต่ละเหตุการณ์อาจไม่เพียงพอในการพิสูจน์การกระทำผิดฐานค้ำมนุษย์ โดยแต่ละเหตุรวมกันจึงเกิดเป็นการกระทำความผิด

แนวความคิดของ “พยานหลักฐานโดยรวม (mosaic of evidence)” ที่จะได้อธิบายในหัวข้อนี้ เป็นการทำให้ผู้อ่านมีความเข้าใจอย่างแจ่มชัดว่าจะสามารถใช้ “สร้างเป็นรูปคดี” ค้ำมนุษย์ที่ดีที่สุดได้อย่างไร “พยานหลักฐานโดยรวม” อาจเปรียบเทียบกับวัสดุก่อสร้างหลายชนิดที่รวมกันแล้วมีส่วนช่วยในการสร้างบ้าน วัสดุต่างๆ ล้วนมีน้ำหนักไม่เท่ากันและไม่มีวัสดุใดเป็นศูนย์กลาง แต่วัสดุทุกชิ้นเมื่อรวมกันสามารถเสริมสร้างความแข็งแกร่งให้กับอาคารได้

พยานหลักฐานโดยรวม อาจรวมถึงสถานการณ์ซึ่งอาจนำไปสู่การที่ศาลมีข้อสงสัยว่าเป็นหนึ่งในคดีค้ามนุษย์หรือไม่ เช่น เสรีภาพในการเคลื่อนไหวของผู้กล่าวอ้างว่าตนเองตกเป็นเหยื่อ หรือการเข้าถึงระบบการช่วยเหลือสนับสนุนของครอบครัวและเพื่อน หรือพฤติกรรมของเหยื่อที่ดูเหมือนว่าเป็นการขัดแย้งกับอาชญากรรมที่เกิดขึ้น อย่างไรก็ตาม เช่นเดียวกับการที่ไม่มีพยานหลักฐานชิ้นหนึ่งชิ้นใด สามารถรับรองได้ว่า จะสามารถทำให้ศาลพิพากษาว่าเป็นการกระทำความผิดฐานค้ามนุษย์ เช่นเดียวกัน ไม่มีพยานหลักฐานชิ้นหนึ่งชิ้นใดเพียงชิ้นเดียวที่สามารถรับรองได้ว่าศาลจะพิพากษาให้จำเลยพ้นผิด

เนื่องจาก เอกสารนี้เป็นการสรุปประเด็นสำคัญของคดีเฉพาะแต่เรื่องพยานหลักฐานมากกว่าในเรื่องของบทบัญญัติของกฎหมายสารบัญญัติ ดังนั้น เอกสารฉบับนี้จึงมิได้มีความตั้งใจที่จะทำการวิเคราะห์เกี่ยวกับองค์ประกอบความผิดทางอาญาอย่างละเอียด อย่างไรก็ตาม อาจมีบางประเด็นสำคัญที่อาจต้องมีการวิเคราะห์องค์ประกอบความผิด แต่ก็เกินไปเพื่อที่จะอธิบายว่าทำไมพยานหลักฐานชิ้นหนึ่งชิ้นใดมีความเกี่ยวข้องกับการกระทำผิด โดยที่คำนึงว่าในเขตอำนาจศาลของศาลที่แตกต่างกันอาจมีคำจำกัดความของการกระทำผิดอาญาที่แตกต่างกัน

มันไม่มีความจำเป็นที่จะต้องมีความสัมพันธ์แบบหนึ่งต่อหนึ่งระหว่างสถานการณ์แต่ละสถานการณ์กับองค์ประกอบความผิดทั้งสามของการกระทำผิดตามที่กำหนดไว้ในพิธีสารว่าด้วยการค้ามนุษย์ (เช่น การกระทำ วิธีการกระทำความผิดและวัตถุประสงค์ของการแสวงหาประโยชน์โดยมิชอบ โปรดดูตารางในบทนำของเอกสารการสรุปประเด็นของคดีนี้) นี้คือ มุมมองของความซับซ้อนของอาชญากรรมการค้ามนุษย์

ไม่ใช่ที่รัฐสมาชิกจะรับเอาทุกองค์ประกอบความผิดตามที่กำหนดไว้ในพิธีสารว่าด้วยการค้ามนุษย์ไปใช้ในระบกกฎหมายของตน โดยตัวพิธีสารว่าด้วยการค้ามนุษย์ได้กำหนดเพียงกรอบของเนื้อหาของกฎหมายและคดีบรรทัดฐาน (case law) ซึ่งองค์ประกอบความผิดตามพิธีสารถูกนำไปใช้เป็นกรอบของกฎหมายของรัฐสมาชิกส่วนใหญ่ โดยจะปรากฏในบทบัญญัติของกฎหมายที่เป็นลายลักษณ์อักษรหรือคดีบรรทัดฐาน (case law) หรือ คดีที่ตัดสินโดยศาล แม้ว่าจะมิได้มีการกำหนดไว้เป็นการเฉพาะในดับทกฎหมายก็ตาม²⁰⁰

²⁰⁰ ตัวอย่าง คือ “การใช้ประโยชน์โดยมิชอบจากความเปราะบาง (abuse of the position of vulnerability)” ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งขององค์ประกอบเกี่ยวกับวิธีการกระทำความผิด (MEANS) ตามที่ระบุในพิธีสารว่าด้วยการค้ามนุษย์ ในขณะที่

3.2 สถานการณ์ที่อาจนำไปสู่การพิพากษาว่าจำเลยกระทำความผิด (Circumstance which can contribute to convictions)

ตัวอย่างดังต่อไปนี้ เป็นสถานการณ์ที่มีความสำคัญต่อการสร้างพยานหลักฐานโดยรวมในคดีค้ามนุษย์และอาชญากรรมอื่นๆ ที่เกี่ยวเนื่องกัน ควรตั้งข้อสังเกตว่าแต่ละสถานการณ์เหล่านี้อาจใช้ในการสนับสนุนองค์ประกอบความผิดฐานค้ามนุษย์ (เช่น การกระทำ วิธีการกระทำความผิด และวัตถุประสงค์ในการแสวงหาประโยชน์โดยมิชอบ) แม้ว่าสถานการณ์นั้นๆ โดยตัวของมันเองอาจมิใช่การก่อให้เกิดเป็นองค์ประกอบความผิด มันมักจะเป็นสถานการณ์หลายๆ สถานการณ์ประกอบกัน จึงจะสามารถทำการพิสูจน์การกระทำผิดฐานค้ามนุษย์และอาชญากรรมอื่นที่เกี่ยวข้องกันได้

3.2.1 การใช้ความรุนแรงหรือการใช้กำลัง (Violence or force)

ตามคำจำกัดความตามพิธีสารว่าด้วยการค้ามนุษย์ กำหนดไว้ว่า องค์ประกอบของการกระทำจะต้องเป็นการกระทำที่สำเร็จโดยใช้วิธีการกระทำความผิดที่เฉพาะเจาะจง ซึ่งหมายความรวมถึงวิธีการใช้กำลังด้วย ดังนั้น การพิสูจน์ว่ามีการใช้ความรุนแรงอาจมีส่วนช่วยในการพิสูจน์องค์ประกอบความผิดในส่วนนี้ อย่างไรก็ตาม แม้กระทั่งในระบบของประเทศที่มีได้กำหนดให้ต้องพิสูจน์วิธีการกระทำความผิด การพิสูจน์ว่ามี การใช้ความรุนแรงอาจมีส่วนช่วยในการทำให้ศาลพิพากษาว่าจำเลยกระทำความผิด โดยการใช้ความรุนแรงอาจมีส่วนช่วยในการพิสูจน์องค์ประกอบความผิดในส่วนของวัตถุประสงค์ของการแสวงหาประโยชน์โดยมิชอบ²⁰¹ หรือการกระทำ²⁰² และในบางกรณีอาจมีส่วนช่วยในการแยกแยะอย่างชัดเจนระหว่างการกระทำที่เป็นเพียง

องค์ประกอบนี้ไม่ได้มีการระบุกำหนดไว้ในบทนิยามของความผิดฐานค้ามนุษย์ในกฎหมายของหลายประเทศก็ตาม แต่ในการพิจารณาตัดสินคดีค้ามนุษย์ มันอาจถูกใช้เป็นปัจจัยที่ศาลใช้ในการตัดสินใจเกี่ยวกับสิ่งที่เป็ยศูนย์กลางของความเปราะบางโปรดดู UNODC Issue Paper “Abuse of a position of vulnerability and other ‘means’ within the definition of trafficking in persons” (2012).

²⁰¹ โปรดดูตัวอย่างในประมวลกฎหมายอาญาของประเทศแคนาดา มาตรา 270.04 ซึ่งเป็นการกำหนดเกี่ยวกับ “การแสวงหาประโยชน์โดยมิชอบ” หมายถึง “การบังคับ หรือการใช้รูปแบบอื่นของการบีบบังคับ” ซึ่งอาจเป็นสภาพการณ์ที่ศาลอาจใช้ในการพิจารณาพิพากษาคดี

²⁰² โปรดดูตัวอย่าง ในประมวลกฎหมายอาญาของประเทศเซอร์เบีย มาตรา 388 ซึ่งมีการกำหนดเกี่ยวกับ “การหลบซ่อนและการหน่วงเหนี่ยว” มาตรา 165 ของประมวลกฎหมายอาญาของประเทศมอลโดวา ที่กำหนดเกี่ยวกับ “การปิดบัง” และ

การละเมิดสิทธิแรงงาน กับอาชญากรรมร้ายแรงเกี่ยวกับการค้ามนุษย์ ควรตั้งข้อสังเกตไว้ว่า การใช้ความรุนแรงสามารถครอบคลุมถึงความรุนแรงทางด้านร่างกาย ทางเพศ และจิตใจ ตามที่จะได้เห็นตัวอย่างสถานการณ์ต่างๆ ที่ได้อธิบายโดยละเอียดดังกล่าว

มีกรณีตัวอย่างในหลายคดีที่ความรุนแรงปรากฏขึ้นในฐานะที่เป็นส่วนหนึ่งของพยานหลักฐานโดยรวม ในบางประเทศมีการกำหนดไว้ว่า ต้องมีวิธีการกระทำความผิด เป็นองค์ประกอบของการกระทำความผิดฐานค้ามนุษย์ ซึ่งการใช้ความรุนแรงของผู้ค้ามนุษย์อาจทำให้เกิดข้อพิสูจน์ในองค์ประกอบนี้ ในคดีอื่นๆ อาจมีส่วนช่วยในการพิสูจน์ส่วนหนึ่งส่วนใดขององค์ประกอบความผิดที่เกี่ยวข้อง

ความรุนแรงทางกายภาพที่กระทำต่อผู้เสียหายรวมถึงความรุนแรงทางเพศ

ในหลายคดีทั่วโลก ผู้ค้ามนุษย์มีการใช้ความรุนแรงกระทำต่อผู้เสียหายจากการค้ามนุษย์ โดยในหลายคดีในสหรัฐอเมริกาสามารถใช้สิ่งนี้เป็นข้อพิสูจน์ตามองค์ประกอบความผิด เนื่องจากการค้ามนุษย์ทางเพศจากผู้ใหญ่จะต้องมี “การใช้กำลัง การหลอกลวง หรือการบีบบังคับ” และการค้ามนุษย์ทางด้านแรงงานจะต้องมีการบีบบังคับ²⁰³ ซึ่งในบริบทนี้ การใช้ความรุนแรงอาจเป็นข้อพิสูจน์ว่ามีการ “บีบบังคับ (coercion)”

คดี Afolabi (สหรัฐอเมริกา)²⁰⁴ จำเลยได้ทำการค้ามนุษย์โดยนำพาเด็กผู้หญิงชาวแอฟริกาตะวันตก จำนวน 20 คน เข้าสู่สหรัฐอเมริกา โดยจำเลยใช้การทำร้ายทางอารมณ์ และการใช้ความรุนแรงเพื่อทำการบังคับให้หญิงสาวเหล่านั้นทำงานที่ยาวนานในร้านทำผมและทำเล็บ และยอมให้หญิงสาวหลายรายถูกล่วงละเมิดทางเพศ ศาลปฏิเสธคำอุทธรณ์ของจำเลยและสรุปว่าจำเลยทำการข่มขู่ผู้เสียหายในทางที่จะใช้กำลัง

มาตรา 3 ของกฎหมายของประเทศโคลอมเบีย หมายเลข 985 ที่ได้มีการกำหนดเกี่ยวกับ “การกักตัว” ซึ่ง การกระทำ (ACTS) เหล่านี้ โดยธรรมชาติของมันเป็นการกระทำที่รุนแรง

²⁰³ ในกฎหมายของสหรัฐอเมริกา องค์ประกอบเกี่ยวกับ วิธีการ (MEANS) แสดงออกโดยการใช้กำลัง การหลอกลวง หรือการบีบบังคับ ในกรณีของการค้ามนุษย์ผู้ใหญ่ โปรดดู 18 U.S.C. §1591 ในบทบัญญัติเกี่ยวกับแรงงานบังคับ มิได้มีการกำหนดว่าจะต้องมี “การบีบบังคับ (coercion)” ปรากฏอยู่ด้วย อย่างไรก็ตาม คำจำกัดความของคำว่าบีบบังคับเป็นไปตามค่านิยมของคำว่า “วิธีการ (MEANS)” ตามที่กฎหมายกำหนดไว้แล้ว โปรดดู 18 U.S.C. § 1589.

²⁰⁴ U.S. v. Akouavi Kpade Afolabi, 508 Fed. Appx. 111 (3rd Cir.), สหรัฐอเมริกา โดยสามารถหาข้อมูลเกี่ยวกับคดีนี้ได้ที่ฐานข้อมูลคดีค้ามนุษย์ของ UNODC (Case No. USA011).

ทำร้ายพวกเขา และทำการทรมานผู้เสียหายด้วยอุปกรณ์หลากหลายชนิด²⁰⁵ จำเลยถูกศาลพิพากษาว่ากระทำความผิดฐานค้ามนุษย์โดยการบังคับใช้แรงงาน สมรู้ร่วมคิดในการให้ที่พักพิงแก่คนต่างด้าวเข้าเมืองผิดกฎหมาย และสมรู้ร่วมคิดในการกระทำการหลอกลวงในการขอวีซ่าและลักลอบขนคนต่างด้าวเข้าเมืองโดยผิดกฎหมาย

คดี Subhni (สหรัฐอเมริกา)²⁰⁶ จำเลยใช้ความรุนแรงอย่างร้ายแรงกระทำต่อผู้เสียหายชาวอินโดนีเซีย 2 ราย ผู้ซึ่งเดินทางเข้ามายังสหรัฐอเมริกาเพื่อทำงานในบ้านของจำเลย ผู้เสียหายได้ให้การว่าพวกเขาถูกทำร้ายทั้งทางร่างกายและจิตใจ รวมถึงการถูกทรมาน ผู้เสียหายรายหนึ่งถูกสาธยายด้วยน้ำร้อน และถูกบังคับให้กินพริกเป็นจำนวนมากจนกระทั่งเธอป่วยหนัก ผู้เสียหายทั้งสองรายถูกบังคับให้เดินขึ้นลงบันไดหลายครั้ง จำเลยถูกพิพากษาว่ากระทำความผิดในฐานบังคับใช้แรงงาน ใช้แรงงานขัดหนี้ (peonage) และความผิดฐานอื่นๆ

คดี Kil Soo Lee (สหรัฐอเมริกา)²⁰⁷ จำเลยบังคับให้คนงานมากกว่า 250 คน ทำงานเย็บทาสในโรงงานผลิตเสื้อผ้าของจำเลย ผู้เสียหายโดยมากเป็นหญิงสาวจากประเทศเวียดนามและจีน โดยมีหลักฐานของการใช้ความรุนแรงเพื่อสนับสนุนการพิสูจน์ว่าจำเลยกระทำความผิดเป็นการบังคับให้คนงานตกอยู่ในสภาพการเป็นทาสโดยไม่สมัครใจ (involuntary servitude) เช่น พวกเขาถูกบังคับให้ทำงานอันเป็นการฝืนความต้องการของพวกเขา และอยู่ภายใต้การบีบบังคับเพื่อผลประโยชน์ของผู้กระทำความผิด และความผิดฐานอื่นๆ โดยในการอุทธรณ์เกี่ยวกับปัญหาอำนาจการพิจารณาของศาลและเขตอำนาจศาล ได้มีการให้ข้อมูลเบื้องต้นของคดีของนี้ โดยระบุว่าเหตุการณ์ที่ผู้เสียหายถูกทารุณกรรมทางร่างกาย ซึ่งรวมถึงการถูกทรมานและการล่วงละเมิดทางเพศ มีเหตุการณ์ของการถูกบีบบังคับจนหายใจไม่ออก โดยคนงานคนหนึ่งถูกบีบบังคับจนเธอหายใจไม่ออก และการถูกเจ้าหน้าที่รักษาความปลอดภัยจำนวน 20 คน ทำร้ายทรมานผู้เสียหายด้วยท่อพลาสติก

²⁰⁵ อ้างแล้ว ที่ 119.

²⁰⁶ United States v. Varsha Mahender Sabhni, 599 F.3d 215 (2nd Cir. 2010), สหรัฐอเมริกา โดยสามารถหาข้อมูลเกี่ยวกับคดีนี้ได้ที่ฐานข้อมูลคดีค้ามนุษย์ของ UNODC (Case No. USA033).

²⁰⁷ โปรดดูสารบัญของคดีทั้งหมด

คดี Kunarac (ศาลอาญาระหว่างประเทศสำหรับอดีตยูโกสลาเวีย)²⁰⁸ จำเลย Kunarac และ Kovac ถูกตัดสินว่าก่ออาชญากรรมต่อมวลมนุษยชาติด้วยความผิดเกี่ยวกับทาส ซึ่งเป็นไปตามธรรมนูญของศาลระหว่างประเทศเพื่อดำเนินคดีกับบุคคลที่ต้องรับผิดชอบต่อการฝ่าฝืนกฎหมายว่าด้วยสิทธิมนุษยชนระหว่างประเทศอย่างร้ายแรงในอาณาเขตของอดีตยูโกสลาเวีย นับตั้งแต่ ปี ค.ศ.1991 (พ.ศ.2534) ผู้เสียหายในคดีนี้ถูกระงับการใช้ความรุนแรงในระดับร้ายแรง เพื่อเป็นการสนับสนุนให้ได้คำพิพากษาว่าจำเลย Kunarac กระทำความผิด ในทางการพิจารณาพบว่า จำเลยทำการข่มขืนผู้เสียหายอันเป็นการข่มขืนที่กระทำ “อย่างต่อเนื่องและกระทำเป็นประจำ” ต่อผู้เสียหายรายหนึ่ง²⁰⁹ ในคดีกล่าวหาจำเลย Kovac ในทางการพิจารณาพบว่า ผู้เสียหายที่อาศัยอยู่ในอพาร์ทเมนต์ของจำเลยถูกทำการ “ข่มขืนเป็นประจำ”

คดี 3K-97/12 (เซอร์เบีย)²¹⁰ จำเลยสัญญากับผู้เสียหายว่าจะได้ทำงานเก็บของในประเศอิตาลี เมื่อเดินทางถึงประเทศอิตาลี จำเลยไปปรับตัวผู้เสียหายทั้งหมดและทำการเกลี้ยกล่อมให้พวกเขาทำการลักทรัพย์เพื่อประโยชน์ของจำเลย เมื่อผู้เสียหายปฏิเสธที่จะกระทำการอันเป็นการผิดกฎหมายเช่นนั้น ผู้เสียหายถูกทุบตีซ้ำแล้วซ้ำอีกและถูกคุมขังในกระท่อมเป็นเวลา 10 วัน จนกว่าผู้เสียหายจะยินยอม และทำการลักทรัพย์หลายครั้ง จำเลยทั้งสองถูกตัดสินว่ากระทำความผิด โดยมีได้เป็นความผิดฐานค้ำมนุษย์

คดี III K 114/08 (โปแลนด์)²¹¹ เป็นคดีเกี่ยวกับการบังคับเด็กผู้หญิงคนหนึ่งในการทำค้าประเวณีในประเทศสวีเดน โดยจำเลยทำการทุบตีผู้เสียหาย โดยใช้ความรุนแรงทั้งทางร่างกายและจิตใจ นอกจากนี้ ผู้เสียหายมักถูกให้อวดอาหารอยู่บ่อยครั้ง แต่เธอก็มิได้อ่อนวอนขออาหารจากจำเลย เนื่องจากเธอ

²⁰⁸ Prosecutor v. Kunarac, Kovac and Vukovic, Cases IT-96-23-T and IT-96-23/1-T ICTY Trial Chamber, 22 กุมภาพันธ์ 2544

²⁰⁹ อ้างแล้ว ที่ 741.

²¹⁰ Case No. 3K-97/12, 3 December 2012, High Court of Kragujevac, ประเทศเซอร์เบีย โดยสามารถหาข้อมูลเกี่ยวกับคดีนี้ได้ที่ฐานข้อมูลคดีค้ำมนุษย์ของ UNODC (Case No. SRB034).

²¹¹ III K 114/08, 12 February 2009, District Court of Krakow, Poland. โดยสามารถหาข้อมูลเกี่ยวกับคดีนี้ได้ที่ฐานข้อมูลคดีค้ำมนุษย์ของ UNODC (Case No. POL010).

หวาดกลัวจำเลย ศาลพิพากษาว่าจำเลยกระทำความผิดในฐานค้ามนุษย์และล่อลวงหรือลักพาบุคคลอื่นเพื่อประโยชน์ในการให้บุคคลอื่นทำการค้าประเวณีในต่างประเทศ

ในคดีที่มีการใช้ความรุนแรงในรูปแบบของการลงโทษอย่างไม่สมควร คือ **คดี Alzanki (สหรัฐอเมริกา)**²¹² ในคดีนี้ผู้เสียหายถูกกักขังให้ทำงานรับใช้ภายในบ้าน เธอถูกโยนเข้าใส่กำแพงเมื่อเธอขอให้ลดเสียงโทรทัศน์ลงในขณะที่เธอพยายามจะหลับ²¹³ จำเลยแพ้อุทธรณ์ในความผิดข้อหาการทำให้บุคคลตกเป็นทาสโดยไม่สมัครใจ ได้มีการใช้ความรุนแรงทางกายภาพ หรือการข่มขู่ว่าจะใช้ความรุนแรง โดยจำเลยใน **คดี Connors (สหราชอาณาจักร)**²¹⁴ ซึ่งจำเลยบังคับให้ผู้เสียหายทำงานจัดสวนโดยจ่ายค่าจ้างตอบแทนเป็นปริมาณน้อยมาก จำเลยถูกพิพากษาว่ากระทำความผิดฐานทำให้บุคคลอื่นตกอยู่ในสถานะเป็นทาส หรือบังคับใช้แรงงาน

คดี แสมสาร (ประเทศไทย)²¹⁵ เป็นคดีเกี่ยวกับการแสวงหาประโยชน์โดยมิชอบทางด้านแรงงานจากคนงานชาวพม่า โดยผู้เสียหายถูกทุบตีทุกครั้งที่พวกเขาปฏิเสธที่จะทำงาน ผู้เสียหายถูกทำร้ายด้วยมีดและการช็อตไฟฟ้า เพื่อเป็นการข่มขู่ให้หวาดกลัวและไม่กล้าหลบหนี ศาลพิพากษาว่าจำเลยกระทำความผิดในฐานค้ามนุษย์โดยการแสวงหาประโยชน์โดยมิชอบด้านแรงงานและความผิดฐานอื่นๆ

ผลกระทบต่อผู้เสียหายจากการใช้ความรุนแรงของบุคคลอื่น

ผู้ค้ามนุษย์อาจมิได้ใช้ความรุนแรงทางกายภาพกระทำต่อผู้เสียหายจากการค้ามนุษย์ทุกราย อย่างไรก็ตาม การเห็นการทำร้ายร่างกายของบุคคลอื่นอาจทำให้เกิดบรรยากาศของความหวาดกลัวที่ทำให้ผู้ค้ามนุษย์สามารถควบคุมผู้เสียหายจากการค้ามนุษย์ได้ ยิ่งไปกว่านั้น บางครั้งผู้ค้ามนุษย์ใช้วิธีการควบคุมเหยื่อโดยบังคับให้ผู้เสียหายจากการค้ามนุษย์บางรายทำร้ายเหยื่อรายอื่นๆ

²¹² โปรดดูสารบัญของคดีทั้งหมด

²¹³ ศาลได้ระบุข้อมูลนี้ไว้ในส่วนที่เป็นภูมิหลังของคดี

²¹⁴ โปรดดูสารบัญของคดีทั้งหมด สำหรับรายละเอียดเกี่ยวกับข้อเท็จจริง โปรดดูการวิเคราะห์เชิงลึก ในหัวข้อ 5.11 ของเอกสารสรุปประเด็นสำคัญของคดี.

²¹⁵ โปรดดูสารบัญของคดีทั้งหมด

คดี Webster (สหรัฐอเมริกา)²¹⁶ เป็นคดีเกี่ยวกับการแสวงหาประโยชน์โดยมิชอบทางเพศ โดยการค้าประเวณีเหยื่อผู้เปราะบางทั้งหญิงสาวที่เป็นผู้ใหญ่และผู้เยาว์ โดยจำเลยทำการบังคับ ผู้เสียหายจากการค้ำมนุษย์ให้จำเลยทำร้ายเหยื่อรายอื่นๆ ซึ่งการกระทำเช่นนี้ของจำเลยก่อให้เกิดบรรยากาศของความหวาดกลัวว่าจะถูกทำร้ายร่างกายหากว่าผู้เสียหายจากการค้ำมนุษย์รายใดฝ่าฝืนกฎที่จำเลยตั้งขึ้น หรือปฏิเสธที่จะดำเนินการตามที่จำเลยขอให้ทำ ในชั้นอุทธรณ์ ประเด็นของการทำร้ายทางด้านจิตวิทยาเช่นนี้ถือว่าเป็นรูปแบบหนึ่งของการบีบบังคับ (coercion) ซึ่งเพียงพอที่ศาลจะพิพากษาว่าจำเลยกระทำความผิดในข้อหาค้ำมนุษย์ทางเพศโดยการใช้วิธีการบีบบังคับ

ในคดีแสวงหาประโยชน์ทางเพศ **คดีที่ 114/1372/2006 (โรมาเนีย)**²¹⁷ ผู้เสียหายถูกบังคับให้ทำการให้บริการทางเพศ และมักจะถูกทุบตีอยู่เป็นประจำ นอกจากนี้ เมื่อจำเลยจับได้ว่าผู้เสียหายรายหนึ่งพยายามจะหลบหนี จำเลยทำการทุบตีผู้เสียหายรายนี้ซ้ำแล้วซ้ำอีกเพื่อเป็นบทลงโทษอันเป็นการป้องปรามมิให้ผู้เสียหายรายอื่นทำการหลบหนี ตามข้อเท็จจริงที่เกิดขึ้นศาลพิพากษาว่าจำเลยทุกคนกระทำความผิดฐานค้ำมนุษย์

ในคดีเกี่ยวกับการนำคนลงเป็นทาสเพื่อทำงานบ้าน คือ **คดี Sabhnani (สหรัฐอเมริกา)**²¹⁸ ผู้เสียหายรายหนึ่งเป็นพยานรู้เห็นเหตุการณ์การกระทำทารุณกรรมกับบุคคลอื่น และทำทารุณกรรมเธอโดยนำเทปกาวปิดบนตัวของเธอและทำการดึงเทปกาวนั้นออกทันที ข้อเท็จจริงตามที่ได้ระบุข้างต้นสามารถใช้เป็นพยานหลักฐานสนับสนุนทำการพิพากษาว่าจำเลยกระทำความผิดในฐานบังคับใช้แรงงาน ใช้แรงงานขัดหนี้และความผิดฐานอื่นๆ

²¹⁶ U.S. v. Webster, 2011, U.S. App. LEXIS 26438 (2011), สหรัฐอเมริกา โดยสามารถหาข้อมูลเกี่ยวกับคดีนี้ได้ที่ฐานข้อมูลคดีค้ำมนุษย์ของ UNODC (Case No. USA148).

²¹⁷ 114/1372/2006, 24 June 2010, Supreme Court of Justice, Romania. โดยสามารถหาข้อมูลเกี่ยวกับคดีนี้ได้ที่ฐานข้อมูลคดีค้ำมนุษย์ของ UNODC (Case No. ROU011).

²¹⁸ โปรดดูสารบัญของคดีทั้งหมด

ในคดีเกี่ยวกับการทำให้บุคคลตกอยู่ในสภาพคล้ายทาส คือ คดี **United States v. Pipkins (สหรัฐอเมริกา)**²¹⁹ โดยเป็นคดีเกี่ยวกับการบังคับให้ค้าประเวณี จำเลยเป็นผู้คุมสถานค้าประเวณี บางครั้งกระทำการอย่างโหดร้ายเพื่อแสดงการมีอำนาจควบคุมเหนือตัวผู้เสียหาย โดยใช้วิธีการเชียนตีผู้เสียหายด้วยเข็มขัดหรือไม้ตีเบสบอล หรือ “ไม้ของผู้คุมสถานค้าประเวณี (pimp sticks)” (ซึ่งเป็นไม้แขวนเสื้อโค้ทสองอันผูกติดกัน) ผู้คุมสถานค้าประเวณียังทำการลงโทษหญิงค้าบริการของตนด้วยการ ตะ ต่อย และบังคับให้พวกเธอเปลื้องผ้าออกหมดและนอนลงบนพื้น จากนั้นมีเพศสัมพันธ์กับโสเภณีอีกคนหนึ่งในขณะที่ให้คนอื่นๆ ดูการร่วมเพศดังกล่าว หรือทำการ “ขังไว้ท้ายรถ” โดยกักขังพวกเธอไว้ในที่เก็บสัมภาระท้ายรถ เพื่อเป็นการสั่งสอนบทเรียนให้กับผู้เสียหาย

อีกคดีหนึ่งเป็นกรณีที่ผู้เสียหายรายหนึ่งมีส่วนร่วมในการทำทารุณกรรมผู้เสียหายรายอื่น คือ คดี **D.A. and A.M. (อิสราเอล)**²²⁰ โดยในคดีนี้ผู้ชายคนหนึ่งล่อลวงผู้หญิงเข้ามาอยู่ล้อมรอบตัวเขาเป็นจำนวนมากโดยเขาอ้างอำนาจทางศาสนาและพลังลึกลับ เขาค่อยๆ เพิ่มการควบคุมเหนือตัวผู้เสียหายมากขึ้นเรื่อยๆ ซึ่งรวมถึงการสั่งให้ผู้เสียหายบางรายมีส่วนร่วมในการลงโทษผู้เสียหายรายอื่น เขาถูกศาลชั้นต้นพิพากษาว่ากระทำความผิดในฐานะความผิดของการทำให้บุคคลอื่นตกอยู่ในสภาพคล้ายทาส และคดีอยู่ระหว่างอุทธรณ์ไปยังศาลสูงสุด

ความรุนแรงมิได้เป็นข้อกำหนดของการเป็นคดีค้ามนุษย์

อย่างไรก็ตาม ในทางกลับกันในการดำเนินคดีฐานค้ามนุษย์และความผิดอาญาที่เกี่ยวข้องอื่น ๆ ก็มีได้มีความจำเป็นจะต้องพิสูจน์ว่ามีการใช้ความรุนแรง จะเห็นได้ว่ามีคดีจำนวนมากที่มีได้มีเหตุการณ์ของความรุนแรงเกิดขึ้น²²¹

²¹⁹ 378 F.3d 1281(2004), สหรัฐอเมริกา

²²⁰ คดีอาญาหมายเลข 6749, 6774-08-11 in Jerusalem District Court, State of Israel v. D.A. and A.M. issued on 10 September 2013, คดีอยู่ระหว่างการอุทธรณ์ไปยังศาลสูงสุด

²²¹ โปรดดู , ตัวอย่างเช่น คดี Wei Tang และ Siliadin ปรากฏอยู่ในหัวข้อย่อถัดไป

ความรุนแรงที่เกิดขึ้นในคดีค้ามนุษย์ อาจได้แก่

- การใช้กำลังกระทำต่อผู้เสียหายเพื่อให้ยอมรับหรือยอมทนอยู่ในสถานการณ์ของการแสวงหาประโยชน์โดยมิชอบ
- ไม่จำเป็นจะต้องเป็นการกระทำกับผู้เสียหายโดยตรง ตัวอย่างเช่น อาจเป็นการกระทำต่อผู้ที่ทำงานร่วมกัน เพื่อให้เกิดบรรยากาศของความหวาดกลัว และ
- ใช้เป็นรูปแบบของการลงโทษผู้เสียหาย

ตัวอย่างของการใช้ความรุนแรงบางประเภท ได้แก่ :

- การทุบตี
- การช็อตไฟฟ้า
- ใช้มีดแทง
- การบีบคอ
- ลวกน้ำร้อน
- ความรุนแรงทางเพศ และการข่มขืนกระทำชำเรา

3.2.2 การข่มขู่ (Threats)

พิธีสารว่าด้วยการค้ามนุษย์ได้กำหนดองค์ประกอบด้านการกระทำ (ACT) ว่าจะต้องกระทำลงโดยใช้วิธีการกระทำความผิด (MEANS) วิธีการหนึ่งวิธีการใดเป็นวิธีเฉพาะ ซึ่งหมายความรวมถึง การข่มขู่หรือการใช้กำลัง ในเขตอำนาจศาลของหลายประเทศ ได้มีการกำหนดวิธีการกระทำความผิดไว้ในบทบัญญัติของกฎหมาย แต่หากแม้ว่าจะมิได้มีการบัญญัติไว้ในกฎหมายก็ตาม วิธีการกระทำความผิดดังกล่าวอาจใช้ทำการสนับสนุนการพิสูจน์การกระทำ²²² หรือวัตถุประสงค์ของการแสวงหาประโยชน์โดยมิชอบ (PURPOSE OF

²²² ตัวอย่างเช่น การข่มขู่ที่อาจดูเหมือนว่าเป็นการกระทำที่เป็นการสนับสนุนการกระทำความผิด ตามประมวลกฎหมายอาญาของแคนาดา มาตรา 270.01 ซึ่งมีการกำหนดว่า “การกระทำ (acts)” หมายความรวมถึง... การทำการควบคุม การกำหนดหรือมีอิทธิพลต่อการเคลื่อนที่ของบุคคล ...”

EXPLOITATION)²²³ ยิ่งไปกว่านั้น การข่มขู่อาจทำได้หลายรูปแบบ ตัวอย่างเช่น อาจเป็นการข่มขู่ว่าจะใช้กำลัง การข่มขู่ว่าถ้าหากว่าผู้เสียหายออกจากบ้านก็จะถูกจับกุมโดยเจ้าหน้าที่ตำรวจ ดังนั้น การข่มขู่อาจเกี่ยวกับการกระทำของจำเลยหรือบุคคลอื่น (เช่น เจ้าหน้าที่ตรวจคนเข้าเมือง)

การข่มขู่ว่าจะใช้กำลัง

การใช้วิธีการข่มขู่ หรือการกระทำรุนแรง หรือใช้กำลัง อาจมีความเชื่อมโยงกันอย่างใกล้ชิด ในคดีเกือบทั้งหมดที่ได้อ้างถึงในหัวข้อก่อนหน้านี้เกี่ยวกับ “การใช้ความรุนแรง หรือการใช้กำลัง” มักมีการใช้ การข่มขู่รวมอยู่ด้วย ตัวอย่างเช่น คดี Afolabi (สหรัฐอเมริกา) Sabhnani (สหรัฐอเมริกา) คดี 3K-97/12 (เซอร์เบีย) คดีแสมสาร (ประเทศไทย) คดี Connors (สหราชอาณาจักร) และ คดี III K 114/08 (โปแลนด์)²²⁴

ในคดีค้ามนุษย์หลายๆ คดี จะใช้การข่มขู่ว่าจะใช้กำลัง และถือได้ว่ามีความหลากหลาย รูปแบบของการข่มขู่ อาจเป็นการข่มขู่ตัวผู้เสียหายเอง หรือครอบครัว หรือเพื่อนของผู้เสียหาย

คดี Ferrell (สหรัฐอเมริกา)²²⁵ พวกคนงานถูกข่มขู่ว่าพวกเขาจะถูกส่งกลับไปยังประเทศฟิลิปปินส์ด้วยกล่องไม้เล็ก หากว่าพวกเขาไม่ชำระหนี้ ศาลระบุว่า ในคดีนี้มีความชัดเจนอย่างไม่อาจโต้แย้งได้ ว่ามีการข่มขู่ว่าจะใช้กำลัง ซึ่งการข่มขู่นี้เป็นหลักฐานสนับสนุนให้ทำการพิพากษาว่าจำเลยกระทำความผิดในฐานความผิดของการใช้แรงงานขัดหนี้

²²³ ตัวอย่างเช่น ถ้ามีวัตถุประสงค์ คือ “แรงงานบังคับ” ก็จะต้องมี “การลงโทษ”

²²⁴ อ้างแล้ว

²²⁵ โปรดดูสารบัญของคดีทั้งหมด สำหรับรายละเอียดเกี่ยวกับข้อเท็จจริง โปรดดูการวิเคราะห์เชิงลึก ในหัวข้อ 5.4 ของเอกสารสรุปประเด็นสำคัญของคดี

ในคดีการแสวงหาประโยชน์โดยมิชอบทางเพศ คดี Grigore (เยอรมนี)²²⁶ จำเลยได้บอกกับผู้เสียหายว่า หากว่าเธอหนีจะเกิดเหตุร้ายขึ้นกับบุตรหรือครอบครัวของผู้เสียหาย จำเลยถูกศาลพิพากษาว่ากระทำความผิดฐานค้ำมนุษย์โดยใช้วิธีการหลอกลวง

คดี Chen (สหราชอาณาจักร)²²⁷ จำเลยได้กระทำความผิดฐานค้ำมนุษย์โดยมีการนำหญิงชาวจีนเข้าสู่สหราชอาณาจักรเพื่อแสวงหาประโยชน์จากผู้เสียหายโดยการบังคับให้ค้าประเวณี ผู้เสียหายได้ให้การในชั้นศาลว่าจำเลยข่มขู่พวกเธอ โดยบอกว่า แฟนหนุ่มของจำเลยเป็นผู้ทรงอิทธิพล เป็นสมาชิกขององค์กรอาชญากรรม และเนื่องจากสถานะของการเข้าเมืองโดยไม่ชอบด้วยกฎหมายของผู้เสียหาย พวกเธอจึงไม่สามารถเดินทางไปไหนได้ และหากว่าผู้เสียหายรายใดรายหนึ่งพยายามจะหลบหนีจำเลยจะฆ่าคนที่เหลือทั้งหมด ศาลวินิจฉัยว่าการข่มขู่เป็นการบีบบังคับทางหนึ่งซึ่งจำเลยกระทำต่อผู้เสียหาย จำเลยถูกศาลพิพากษาว่ากระทำความผิดในความผิดทุกข้อกล่าวหา รวมถึงความผิดฐานค้ำมนุษย์เพื่อการแสวงหาประโยชน์โดยมิชอบทางเพศ

คดีหมายเลขที่ 7 T 8/2006 (เช็กเกีย)²²⁸ จำเลยได้ใช้วิธีการข่มขู่ผู้เสียหายให้ทำการค้าประเวณี โดยจำเลยข่มขู่ว่าจะใช้ความรุนแรงและทำร้ายร่างกายผู้เสียหายโดยการราดน้ำกรด และจะทำอันตรายมารดาของผู้เสียหาย ศาลพิพากษาว่าจำเลยกระทำความผิดฐานค้ำมนุษย์ ข่มขู่กระทำความผิดและการบีบบังคับ

---

²²⁶ คดีที่ฟ้อง Constantin Grigore and others, Az. 528 Qs 105/13 (255 Js 783/13) วันที่ 23 กันยายน 2556, High District Court (Landgericht Berlin), ประเทศเยอรมนี. สำหรับรายละเอียดเกี่ยวกับข้อเท็จจริง โปรดดูการวิเคราะห์เชิงลึกในหัวข้อ 5.10 ของเอกสารสรุปประเด็นสำคัญของคดี.

²²⁷ The Queen v. Rong Chen, Simon Dempsey and Jason Owen Hinton [2012] NICC 26, 6 July 2012, Belfast Crown Court, สหราชอาณาจักร โดยสามารถหาข้อมูลเกี่ยวกับคดีนี้ได้ที่ฐานข้อมูลคดีค้ำมนุษย์ของ UNODC (Case No. GBR015).

²²⁸ 8 T 8/2006, 15 December 2006, Regional Court in Hradec Kralove, Czechia. โดยสามารถหาข้อมูลเกี่ยวกับคดีนี้ได้ที่ฐานข้อมูลคดีค้ำมนุษย์ของ UNODC (Case No. CZE028).

การคุกคามแอบแฝง (Subtle Threats)

ตามที่ได้อธิบายก่อนหน้านี้แล้วว่า การข่มขู่ว่าจะใช้กำลังมิใช่เป็นการข่มขู่เพียงประเภทเดียวที่สามารถพิสูจน์ความผิดกับจำเลยในคดีค้ามนุษย์ได้ แต่มีรูปแบบของการใช้การข่มขู่อื่นที่เป็นการคุกคามแอบแฝงที่สามารถใช้เป็นพยานหลักฐานสนับสนุนการดำเนินคดีค้ามนุษย์ได้ เช่น การข่มขู่ว่าจะก่อให้เกิดความเสียหายทางการเงิน ขู่ว่าจะส่งกลับประเทศต้นทาง และขู่ว่าจะทำให้อับอาย

รูปแบบของการข่มขู่ – การข่มขู่ด้วยความเสียหายทางการเงิน

บางครั้งมีการข่มขู่โดยใช้ความเสียหายทางการเงินที่อาจเกิดขึ้นกับตัวผู้เสียหาย หรือสมาชิกในครอบครัวของผู้เสียหาย ตัวอย่างเช่น คดี **Calimlim (สหรัฐอเมริกา)**²²⁹ เป็นคดีเกี่ยวกับแสวงหาประโยชน์โดยการเป็นคนรับใช้ในบ้านของจำเลย ศาลอุทธรณ์พิจารณาว่า การข่มขู่ว่าจะหยุดจ่ายเงินค่าจ้างแก่ผู้เสียหายจะส่งผลกระทบต่อความเป็นอยู่ของครอบครัวที่ยากจนของผู้เสียหาย การข่มขู่เช่นนี้เป็นการข่มขู่ที่จะก่อให้เกิดความเสียหายอย่างร้ายแรงเพื่อประโยชน์ในการใช้แรงงานบังคับ จึงสามารถใช้เป็นพยานหลักฐานสนับสนุนการพิพากษาว่าจำเลยกระทำความผิดในข้อกล่าวหาดังกล่าวได้

รูปแบบเฉพาะประการอื่นของการข่มขู่ – การข่มขู่ว่าจะถูกส่งกลับประเทศต้นทาง

การข่มขู่ว่าจะส่งกลับประเทศต้นทางพบใน คดี **Garcia (สหรัฐอเมริกา)**²³⁰ ซึ่งต่อมาจำเลยทำการสารภาพผิดในความผิดการใช้แรงงานบังคับ คดี **Rivera (สหรัฐอเมริกา)**²³¹ เป็นคดีเกี่ยวกับการบังคับใช้แรงงาน โดยจำเลยได้ทำการข่มขู่ผู้เสียหายว่าจะทำให้พวกเขาถูกส่งกลับประเทศต้นทาง เช่นเดียวกับในคดี

²²⁹ U.S. v. Calimlim, 538 F.3d 706 (2008), 9 June 2009, United States Court of Appeals for the Seventh Circuit, สหรัฐอเมริกา โดยสามารถหาข้อมูลเกี่ยวกับคดีนี้ได้ที่ฐานข้อมูลคดีค้ามนุษย์ของ UNODC (Case No. USA004).

²³⁰ 2003 U.S. Dist. LEXIS 22088 (W.D.N.Y). การตัดสินคดีนี้ เป็นผลมาจากคำร้องของจำเลยที่ขอให้พิจารณาว่า บทบัญญัติของกฎหมายเกี่ยวกับการใช้แรงงานบังคับเป็นบทบัญญัติที่ไม่ชอบด้วยรัฐธรรมนูญ

²³¹ อ้างแล้ว

*Wei Tang (ออสเตรเลีย)*²³² ผู้เสียหายชาวไทยถูกขายเพื่อการแสวงหาประโยชน์โดยมิชอบทางเพศ ผู้เสียหายถูกข่มขู่ว่า พวกเขาจะถูกเจ้าหน้าที่ตรวจคนเข้าเมืองส่งพวกเขากลับประเทศหากว่าเดินทางออกนอกอาคารที่พัก ข้อมูลต่างๆ เหล่านี้ถูกใช้เป็นข้อมูลประกอบการอุทธรณ์โทษที่ลงแก่จำเลย ซึ่งจำเลยถูกศาลพิพากษาว่ากระทำความผิดทั้งหมด 5 กรรมในฐานความผิดเกี่ยวกับการมิไว้ซึ่งทาสและอีก 5 กรรมในฐานความผิดเกี่ยวกับการใช้ทาส

รูปแบบเฉพาะประการอื่นของการข่มขู่ – การทำให้อับอาย

ในบางคดี ผู้ค้ามนุษย์จะทำการข่มขู่ผู้เสียหายว่า หากว่าพวกเขาหรือเธอทำการหลบหนี ผู้ค้ามนุษย์จะทำการเปิดเผยข้อมูลที่ทำให้ผู้เสียหายอับอาย ตัวอย่างเช่น การกระทำทางเพศ

ในคดีหนึ่งผู้เสียหายมีความหวาดกลัวว่าจะได้รับความอับอาย ทำให้เธอต้องทนรับสภาพของการถูกแสวงหาประโยชน์ ซึ่งคือ คดี *Kovacs (ออสเตรเลีย)*²³³ ซึ่งผู้เสียหายจำยอมอยู่ในสภาพของการแสวงหาประโยชน์โดยมิชอบดังกล่าว แม้ว่าจะไม่มีการล็อกประตูห้องของผู้เสียหายก็ตามแต่เธอก็ไม่ออกจากบ้าน หรือออกจากบ้าน ผู้เสียหายสามารถใช้โทรศัพท์ สามารถรับส่งจดหมายได้ และเธอรับทราบว่าได้มีการส่งเงินให้กับครอบครัวของเธอแม้ว่าตัวเธอเองจะไม่ได้รับค่าจ้างก็ตาม ศาลวินิจฉัยว่า คดีนี้ “อิสรภาพ” ของผู้เสียหาย “เป็นภาพลวงตาอย่างมาก หรือ ไม่มีอยู่จริง” เป็นวิธีการที่แอบแฝงที่ผู้ค้ามนุษย์ใช้ในการควบคุมเหนือผู้เสียหาย และในมุมมองที่ผู้เสียหายอธิบายจะเห็นได้ว่าในสังคมของคนฟิลิปปินส์ สิ่งที่เราอาจต้องเผชิญคือ ความอับอายต่อตัวเธอและมารดาผู้เจ็บป่วยของเธอ ในขณะที่ในคดีนี้มีได้มีการระบุอย่างชัดเจนว่า จำเลยทำการข่มขู่ว่าจะทำให้ผู้เสียหายอับอายก็ตาม แต่มันแสดงให้เห็นว่าการข่มขู่จะทำให้ผู้เสียหายอับอายถึงว่ามีพลังมากที่สุดเท่าที่จะสามารถจะทำการข่มขู่ได้

²³² อ้างแล้ว สำหรับรายละเอียดเกี่ยวกับข้อเท็จจริง โปรดดูการวิเคราะห์เชิงลึก ในหัวข้อ 5.3 ของเอกสารสรุปประเด็นสำคัญของคดี.

²³³ โปรดดูสารบัญของคดีทั้งหมด

คดี LB-2012-63028 (นอร์เวย์)²³⁴ ศาลระบุว่า การคุกคามแบบแฝง (subtle threat) โดยการทำให้อับอายถือได้ว่าเป็นการบอกเล่าถึงข้อเท็จจริงที่เกิดขึ้น โดยในคดีนี้จำเลยได้ทำการสัมภาษณ์ผู้เสียหายชาวฟิลิปปินส์จำนวน 50 คน สำหรับทำงานเป็นพี่เลี้ยงเด็ก (au-pair) ในประเทศสวีเดน โดยได้มีการส่งอีเมลและส่งข้อความพูดคุย (chat) กับหญิงสาวเหล่านั้นขณะที่พวกเขาอยู่ที่ประเทศฟิลิปปินส์ ในระหว่างการติดต่อทางอีเมลและการส่งข้อความพูดคุยระหว่างผู้เสียหายกับ จำเลยผู้ชายรายหนึ่ง มันทำให้เห็นภาพที่ชัดเจนมากขึ้นว่าการทำงานดังกล่าวจะต้องมีการให้บริการทางเพศ อย่างไรก็ตาม ผู้เสียหายตกลงที่จะเดินทางไปยังประเทศนอร์เวย์ ผู้เสียหายรายแรกเดินทางถึงประเทศนอร์เวย์หกเดือนก่อนที่ผู้เสียหายรายที่สองจะเดินทางถึง และเธอถูกขอให้มีเพศสัมพันธ์กับจำเลย ผู้เสียหายได้ให้การว่าเธอทราบดีว่าสิ่งนี้จะเกิดขึ้น แต่เธอก็หวังว่ามันจะไม่เกิดขึ้น ตอนแรกเธอลังเลใจ แต่จำเลยผู้ชายเตือนเธอว่า เธอได้ทำการตกลงแล้ว จำเลยมิได้ใช้ความรุนแรงและมีได้ล่อลวงประตุ หรือใส่กุญแจคุมขังผู้เสียหาย โดยรวม มีการคุกคามอย่างแอบแฝงว่าหากผู้เสียหายไม่ยินยอมคนในฟิลิปปินส์จะทราบเกี่ยวกับเรื่องนี้

ความแตกต่างระหว่างการคุกคามแบบแอบแฝง (subtle threats) กับการเตือนโดยบริสุทธิ์ (innocent warnings)

ในคดีเกี่ยวกับการคุกคามแบบแอบแฝง เช่น การแจ้งแก่ผู้ถูกอ้างว่าเป็นผู้เสียหายว่าพวกเขาจะถูกส่งตัวกลับประเทศเนื่องจากเป็นผู้ลักลอบเข้าเมืองโดยผิดกฎหมาย จำเลยอาจพยายามอ้างว่าคำพูดของพวกเขาอยู่บนพื้นฐานความเป็นจริงและเป็นไปเพื่อประโยชน์สูงสุดของผู้เสียหาย ดังนั้น จึงเป็นสิ่งที่มีความหมายที่จะทำการศึกษาการตอบสนองของศาลเกี่ยวกับข้ออ้างดังกล่าว เพื่อเป็นการวาดเส้นแบ่งระหว่างการเตือนอย่างบริสุทธิ์ใจกับการข่มขู่คุกคาม ตัวอย่างเช่น **คดี Calimlim (สหรัฐอเมริกา)**²³⁵ จำเลยถูกตัดสินว่ามีความผิดฐานได้มาและสมรู้ร่วมคิดเพื่อให้ได้มาซึ่งแรงงานบังคับ จำเลยทำการอุทธรณ์คำพิพากษาว่าจำเลยกระทำ ความผิด และยกข้อต่อสู้ว่า จำเลยมิได้ทำการข่มขู่ผู้เสียหาย ซึ่งสิ่งที่พวกเขาบอกกับผู้เสียหาย เป็นเพียงการเตือนให้เห็นถึงผลลัพธ์ที่อาจเกิดขึ้นโดยเป็นไปเพื่อประโยชน์สูงสุดของผู้เสียหาย ศาลได้ปฏิเสธข้อต่อสู้นี้ ดังนี้

²³⁴ Appeals Court Case No. LB-2012-63028, Borgarting Lagmannsrett Judgement (2 April 2013). District Court Oslo Tingrett Judgement (2 February 2012), TOSLO-2011-68460, Norway.

²³⁵ โปรดดูสารบัญของคดีทั้งหมด

“[...] จำเลยได้ยกข้อต่อสู้ว่า เขามีได้พูดสิ่งใดหรือกระทำการใดต่อ [ผู้เสียหาย] ถึงขนาดเป็นการข่มขู่ ในทางตรงกันข้ามพวกเขาได้ให้คำแนะนำโดยมิได้มีเจตนาก่อให้เกิดผลร้ายใดๆ ต่อผู้เสียหาย และพวกจำเลยได้บอกกล่าวเรื่องนี้แก่ผู้เสียหายเพื่อประโยชน์สูงสุดของผู้เสียหาย ปัจจัยสำคัญในการแยกแยะความแตกต่างระหว่างการอธิบายให้ฟังโดยสุจริตใจกับการกระทำที่ทำให้ศาลพิพากษาว่าจำเลยกระทำความผิดและเหตุผลว่าทำไมมันถึงถ้อยคำเหล่านี้เป็นพยานหลักฐานสนับสนุนให้คณะลูกขุนฟังข้อเท็จจริงได้ว่าจำเลยผิดจริงคือ ข้อมูลส่วนที่พวกจำเลยมิได้บอกกับผู้เสียหาย เกี่ยวกับการที่หากได้มีการยื่นคำร้องจะทำให้ผู้เสียหายมีโอกาสได้รับใบอนุญาตให้พำนักอยู่ถาวรโดยชอบด้วยกฎหมาย”

U.S. v. Calimlim, 583 F.3d 706 (2008), 9 June 2009, United States Court of Appeals for the Seventh Circuit, สหรัฐอเมริกา

สิ่งที่ดูเหมือนว่าเป็นการข่มขู่ที่ไร้เหตุผล (*seemingly unreasonable threats*)

การข่มขู่อาจไม่จำเป็นที่จะต้องมีความสมเหตุสมผล トラบใดที่เป็นไปตามข้อกำหนดของกฎหมายในแต่ละเขตอำนาจศาลที่อาจกำหนดไว้แตกต่างกัน ดังนั้น มันอาจเป็นการเพียงพอที่จะพิสูจน์ว่าบุคคลนั้นตั้งใจที่จะข่มขู่อย่างจริงจัง หรือ เนื้อหาของการข่มขู่เป็นภัยคุกคามในเชิงภาวะวิสัย (*subjectively intimidated*) ในบางคดี สิ่งที่ดูเหมือนว่าเป็นการข่มขู่ที่ไร้เหตุผล มิได้เป็นผลเบี่ยงเบนคำพิพากษาว่าจำเลยกระทำความผิดฐานค้ามนุษย์ หรือ ความผิดอาญาที่เกี่ยวข้อง (โปรดดูหัวข้อ 3.3.6.7 เรื่อง “สิ่งที่ดูเหมือนเป็นความเชื่ออย่างไร้เหตุผล” และ หัวข้อ 3.3.6.7 เรื่อง “พฤติกรรมของผู้ตกเป็นเหยื่อ/ความเชื่อที่ดูเหมือนว่าไม่มีเหตุผล”)

ในคดีต่างๆ ดังต่อไปนี้ เป็นกรณีที่ผู้เสียหาย มิได้ถูกแสวงหาประโยชน์ในประเทศบ้านเกิดของตนเอง โดยถูกข่มขู่ว่า หากพวกเขาหนีออกไปจากสถานที่อยู่ พวกเขาอาจถูกฆ่า ถูกทรมานและถูกส่งกลับประเทศ แม้ว่าความเชื่อในภัยคุกคามเหล่านี้อาจดูเหมือนว่าเป็นสิ่งขาดเหตุผลสำหรับบุคคลที่มีความคุ้นเคยกับกฎหมายที่ใช้บังคับอยู่ในประเทศที่มูลคดีเกิดขึ้นก็ตาม (สหรัฐอเมริกา และเยอรมนี) ในคดีแรก คือ **คดี Alzanki (สหรัฐอเมริกา)**²³⁶ จำเลยได้ทำการข่มขู่ผู้เสียหายจากประเทศศรีลังกาว่า หากพวกเขาออกจากบ้านและเจ้าหน้าที่ตำรวจตรวจพบ เจ้าหน้าที่ตำรวจของสหรัฐอเมริกาจะยิงผู้เสียหายเสีย ถึงแม้ว่าคำขู่เช่นนี้ “ดู

²³⁶ U.S. v. Alzanki, 54 F.3d 994 (1st Cir. 1995), สหรัฐอเมริกา

เหมือนว่า” ไร้ซึ่งเหตุผลก็ตาม ศาลเห็นว่า คำให้การของพยานมีความน่าเชื่อถือ ซึ่งรวมถึงคำให้การในส่วนของ การข่มขู่ จำเลยถูกพิพากษาว่ากระทำความผิดฐานกักขังลูกจ้างไว้ในบ้าน โดยทำให้ตกเป็นทาสโดยไม่สมัครใจ (involuntary servitude)

ในคดีที่สอง คือ คดี (215) 3 St Js 723/05 (20/07) (เยอรมนี)²³⁷ ผู้เสียหายชาวเอธิโอเปีย ถูกแสวงหาประโยชน์ให้ทำงานเป็นก๊วกทำอาหารเอธิโอเปียอยู่ในร้านอาหารเยอรมันแห่งหนึ่ง จำเลยบอก ผู้เสียหายว่าเจ้าหน้าที่ผู้รักษากฎหมายของเยอรมันเป็นพวกเหยียดสีผิว และเขาจะทำการส่งเธอกลับประเทศ และอาจทรมาน ทบตี หรืออาจฆ่าผู้เสียหาย ดังนั้น ผู้เสียหายจะต้องไม่ร้องขอความช่วยเหลือจากเจ้าหน้าที่ผู้รักษากฎหมาย ศาลวินิจฉัยว่า การข่มขู่แบบนี้เป็นหนึ่งในหลายวิธีที่จำเลยใช้ในการควบคุมเหนือตัวผู้เสียหาย ซึ่งเป็นลูกจ้าง ในคดีนี้จำเลยถูกพิพากษาว่ากระทำความผิดในฐานค้ำมนุษย์โดยการแสวงหาประโยชน์โดยมิชอบด้านแรงงาน

การข่มขู่โดยใช้การสาปแช่งด้วยเวทมนต์คาถา หรือคาถาอาคม พบในคดี **Afolabi (สหรัฐอเมริกา)**²³⁸ คดี **Omoruyi (ไนจีเรีย)**²³⁹ คดี **Okoya (ไนจีเรีย)**²⁴⁰ และ คดี **Harrison (สหราชอาณาจักร)**²⁴¹ สำหรับรายละเอียดเกี่ยวกับการแก้ไขปัญหานี้ โปรดดูหัวข้อ 3.3.6.7 เรื่อง “ความเชื่อที่ดูเหมือนไร้เหตุผล”) และหัวข้อ 2.6 เรื่อง “ คำให้การของผู้เชี่ยวชาญและผู้ประกอบวิชาชีพ ”

²³⁷ Case (215) 3 St Js 723/05 (20/07) in the District Court of Tiergarten, Berlin (20 February 2008), ประเทศเยอรมนี. โดยสามารถหาข้อมูลเกี่ยวกับคดีนี้ได้พื้นฐานข้อมูลคดีค้ำมนุษย์ของ UNODC (Case No. DEU005).

²³⁸ อ้างแล้ว

²³⁹ อ้างแล้ว สำหรับรายละเอียดเกี่ยวกับข้อเท็จจริง โปรดดูการวิเคราะห์เชิงลึก ในหัวข้อ 5.5 ของเอกสารสรุปประเด็นสำคัญของคดี.

²⁴⁰ อ้างแล้ว

²⁴¹ โปรดดูสารบัญของคดีทั้งหมด โปรดสังเกตว่า คดีนี้เป็นกรอุทธรณ์เกี่ยวกับโทษ มิใช่การอุทธรณ์เกี่ยวกับคำพิพากษาว่า จำเลยกระทำความผิด

คดีหนึ่งที่น่าสนใจเป็นคดีจากประเทศเนเธอร์แลนด์ แสดงให้เห็นความหวาดกลัวในพิธีกรรม “จูกู” ซึ่งได้มีการแก้ไขปัญหานี้อย่างสร้างสรรค์ ใน คดี ECLI:NL:GHARN:2012:BV8582 (เนเธอร์แลนด์)²⁴² ผู้เสียหายชาวไนจีเรียในคดีนี้ โทก หรือไม่ยอมให้ถ้อยคำ เนื่องจากพวกเขาหวาดกลัวคำข่มขู่ตามพิธีกรรม “จูกู” และไม่ไว้วางใจเจ้าหน้าที่ตำรวจ (พวกเขาคิดว่าเจ้าหน้าที่ตำรวจเป็นพวกทุจริต ทั้งนี้ เนื่องจากมีภูมิหลังของการรับรู้ทางวัฒนธรรมจากประเทศของตนเอง) เพื่อแก้ไขปัญหานี้ ในขั้นแรก เจ้าหน้าที่ตำรวจจะต้องทำให้แน่ใจว่า ผู้เสียหายยอมที่จะพูดคุยกับอดีตผู้เสียหายจากการค้ามนุษย์ (ผู้เชี่ยวชาญ “ในทางปฏิบัติ” (hands-on expert)) และ “นักบวชจูกู (juju priest)” โดยเขาช่วยเหลือผู้เสียหายโดยทำการถอนคำสาป หลังจากดำเนินการเช่นนี้แล้ว เจ้าหน้าที่ตำรวจซึ่งทำการสอบถามผู้เสียหาย ซึ่งบางครั้งผู้เชี่ยวชาญ “ในทางปฏิบัติ” เข้าร่วมการสอบถามผู้เสียหายด้วย

คดี A.G.G.R. (อิสราเอล)²⁴³ ความเชื่อของผู้อ้างว่าเป็นผู้เสียหายในคำข่มขู่ของจำเลยที่ว่า จำเลยอาจทำให้ผู้เสียหายได้รับอันตรายจากพลังเหนือธรรมชาติของตน ซึ่งจำเลยถูกศาลพิพากษาให้พ้นผิดจากฐานความผิดหน่วงเหนี่ยวบุคคลให้อยู่ภายใต้สภาพคล้ายทาส ในคดีนี้เกี่ยวข้องกับลักษณะที่โดดเด่นของบุคคลที่อ้างว่าตนเองเป็นผู้มีพลังเหนือธรรมชาติ จำเลยทำการรวบรวมผู้หญิงและเด็กให้อาศัยอยู่รายรอบตัวเขา โดยจำเลยถูกกล่าวหาว่า ทำการควบคุมชีวิตของผู้หญิงและเด็กเหล่านั้นในหลายแง่มุม โดยวิธีการเขียนกฎเกณฑ์ การดำเนินชีวิตซึ่งรวมถึงข้อห้ามและสิ่งที่อนุญาตให้ทำได้ในแต่ละชั่วโมงในแต่ละวัน การฝ่าฝืนกฎเกณฑ์ดังกล่าวจะถูกลงโทษ ตัวอย่างของกฎเกณฑ์ของการควบคุมพฤติกรรม รวมถึงหากมิได้รับการอนุญาตจากจำเลย ห้ามมิให้ทำการซื้อสินค้าใดๆ แม้ว่าจะเป็นสิ่งเล็กน้อยเพียงใดก็ตาม จำเลยอนุญาตให้ผู้หญิงทำงานได้แต่เฉพาะงานบ้าน หรือทำหน้าที่ดูแลคนชรา เขาจำกัดเสรีภาพในการพูดคุยระหว่างกัน หรือการแสดงออกซึ่งความรักระหว่างกัน ทำการแยกผู้หญิงออกจากลูกๆ ของพวกเขา ทำการตรวจสอบการเดินทางของพวกเขา ซึ่งรวมถึง การติดตั้งกล้องในสถานที่พัก จำเลยกำหนดให้ทุกคนจะต้องรายงานการกระทำทุกอย่างให้จำเลยทราบ แม้กระทั่งการทำงานตอนกลางวัน จำกัดการใช้อินเทอร์เน็ต ทำการตรวจสอบการใช้โทรศัพท์เคลื่อนที่ และ

²⁴²Supreme Court, 4 March 2014, ECLI:NL:HR:2014:477, Netherlands; โปรดดู Dutch National Rapporteur on Trafficking in Human Beings (2009). รายงานการค้ามนุษย์ - รายงานฉบับที่ 7 ของผู้แทนของประเทศเนเธอร์แลนด์ The Hague: Bureau NRM, p. 358-367, <https://www.dutchrapporteur.nl/Publications/Seventhreport/index.aspx>.

²⁴³ 3 Criminal Case 23751-02-10, Tel Aviv, Jaffa District Court, State of Israel v. A.G.G.R., from September 2014, ประเทศอิสราเอล

กำหนดให้พวกผู้เสียหายทำการรายงานการกระทำละเมิดกฎหมายของผู้เสียหายคนอื่นๆ ศาลไม่มีความเข้าใจว่าทำไมประชากรอิสราเอลจากภูมิหลังธรรมดาๆ จะหลงเชื่อได้ว่าจำเลยมีพลังพิเศษตามที่กล่าวอ้าง และด้วยเหตุนี้ศาลจึงพิพากษายกฟ้องจำเลยจากข้อกล่าวหาว่า หน่วงเหนี่ยวบุคคลให้ตกอยู่ในภาวะเยี่ยงทาส อย่างไรก็ตาม จำเลยถูกศาลพิพากษาว่ากระทำความผิดในหลายข้อหาเกี่ยวกับการล่วงละเมิดทางเพศ

การข่มขู่ (Threats)

ชนิดของการข่มขู่ที่พบในคดีค้ำมนุษย์ รวมถึง แต่ไม่จำกัดสิ่งดังต่อไปนี้

- การข่มขู่ว่าจะฆ่าให้ตาย
- การข่มขู่ว่าจะใช้กำลัง และใช้ความรุนแรงต่อร่างกายของผู้เสียหาย
- ทำให้เกิดอันตรายต่อร่างกายแก่ครอบครัวของผู้เสียหาย
- ข่มขู่ว่าจะถูกเจ้าหน้าที่ตรวจคนเข้าเมืองจับกุมและถูกส่งกลับประเทศ
- ความเสียหายทางการเงินแก่ผู้เสียหาย หรือครอบครัวผู้เสียหาย
- คำสาปแช่งทางศาสนา หรือการใช้เวทมนต์คาถา

การข่มขู่อาจเป็นเรื่องจริงหรือไม่ใช่เรื่องจริง เป็นการข่มขู่โดยตรง หรือโดยอ้อม เป็นการกระทำโดยผู้ค้ำมนุษย์เองหรือบุคคลอื่น เป็นการคุกคามอย่างแอบแฝงหรือเป็นการแสดงออกอย่างชัดเจน

การข่มขู่อาจเป็นการกระทำโดยตรงต่อผู้เสียหาย หรือกระทำต่อสมาชิกในครอบครัว หรือคนรักของผู้เสียหาย

3.2.3 การหลอกลวง (Deception)

คำจำกัดความตามพินัยสารว่าด้วยการค้ำมนุษย์กำหนดให้องค์ประกอบเกี่ยวกับการกระทำ (ACT) จะต้องทำลงด้วยการใช้วิธีการทำความผิดอย่างเฉพาะเจาะจง (MEANS) และได้มีการระบุ วิธีการฉ้อโกง (fraud) และ หลอกลวง (Deception) ไว้เป็นการเฉพาะ ในเขตอำนาจศาลของหลายประเทศได้มีการกำหนดวิธีการไว้ในตัวบทกฎหมายอย่างชัดเจน อย่างไรก็ตาม แม้ว่าบางเขตอำนาจศาลจะไม่ได้มีการกำหนดไว้

ในตัวอย่างกฎหมายก็ตาม อาจใช้วิธีการกระทำความผิดในการสนับสนุนการพิสูจน์การกระทำ²⁴⁴ หรือวัตถุประสงค์ของการแสวงหาประโยชน์โดยมิชอบ²⁴⁵

ดูเหมือนว่าการหลอกลวงจะเป็นวิธีการกระทำความผิดที่แพร่หลายอย่างมากในคดีค้ามนุษย์ หรือความผิดอาญาอื่นๆ ที่เกี่ยวเนื่องกัน มันสามารถเชื่อมโยงถึงข้อเท็จจริงเป็นจำนวนมาก เช่น ลักษณะของข้อเสนอ เงื่อนไขการทำงานของผู้เสียหาย อำนาจที่ผู้ค้ามนุษย์ใช้ มันอาจเป็นการหลอกลวงโดยตรงต่อผู้เสียหายเป็นผู้เยาว์ บางครั้งครอบครัวของผู้เสียหายอาจมีส่วนเกี่ยวข้องข้องในการหลอกลวงนี้

ในคดีเกี่ยวกับการแสวงหาประโยชน์โดยมิชอบทางเพศใน คดี **Lolita Pamintuan (สาธารณรัฐปาเลา)**²⁴⁶ ผู้เสียหายชาวฟิลิปปินส์ถูกหลอกลวงให้มาทำงานเป็นพนักงานงานเสิร์ฟในประเทศปาเลา เมื่อเดินทางมาถึงพวกเขาถูกบังคับให้ทำการค้าประเวณีจำเลยอุทธรณ์คำตัดสินของศาลชั้นต้นที่ว่า จำเลยกระทำความผิดในหลายข้อหา รวมถึงการค้ามนุษย์และการแสวงหาประโยชน์โดยมิชอบจากผู้เสียหายจากการค้ามนุษย์

อีกคดีที่มีการหลอกลวงคือ คดี **Sridevi et al (อินเดีย)**²⁴⁷ เป็นคดีที่เด็กผู้หญิงถูกทำร้ายโดยมารดาของเธอจึงหนีออกจากบ้าน ต่อมาไปทำงานเป็นคนรับใช้ในบ้านจากนั้นถูกไล่ออก ผู้เสียหายถูกจำเลยรับตัวมาจากสถานีรถไฟโดยหลอกลวงว่าจะหางานที่ดีให้ทำ อย่างไรก็ตาม ผู้เสียหายถูกส่งตัวไปยังจำเลยที่ 2 แทน และถูกบังคับให้ทำการค้าประเวณี จำเลยถูกศาลพิพากษาว่ากระทำความผิดในความผิดฐานค้ามนุษย์โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อการแสวงหาประโยชน์โดยมิชอบจากการค้าประเวณี

²⁴⁴ การกระทำโดยการลักพาตัว ซึ่งทำได้สำเร็จโดยการหลอกลวง

²⁴⁵ โปรดดู มาตรา 279.04(2)(b) ของประมวลกฎหมายอาญาของประเทศแคนาดา ในบทนิยามคำว่า “การแสวงหาประโยชน์โดยมิชอบ (exploitation)” ที่กำหนดให้ศาลสามารถพิจารณาหลายรูปแบบของการวิธีการกระทำ รวมถึงการหลอกลวง

²⁴⁶ โปรดดูสารบัญของคดีทั้งหมด

²⁴⁷ อ้างแล้ว

คดี Sanchez (ฟิลิปปินส์)²⁴⁸ จำเลยได้ทำการจัดหาเหยื่อซึ่งเป็นเด็กผู้ชายอายุระหว่าง 12 ถึง 15 ปี โดยใช้วิธีการล่อลวงว่าจะได้รับค่าใช้จ่ายสำหรับการศึกษาและค่าใช้จ่ายในการไปโรงเรียน จากนั้นจำเลยได้นำผู้เสียหายไปยังโรงแรมเพื่อบังคับให้ผู้เสียหายทำการค้าประเวณี ศาลพิพากษาว่าจำเลยกระทำความผิดในความผิดฐานค้ามนุษย์ และกระทำการค้าประเวณีเด็ก (โปรดสังเกตว่า ในพิธิสารว่าด้วยการค้ามนุษย์ได้วางหลักไว้ว่า สำหรับการค้ามนุษย์เด็ก ไม่จำเป็นจะต้องมีองค์ประกอบของวิธีการกระทำความผิด)

คดี State v. Laojindamane (ฟีจี)²⁴⁹ ผู้หญิงไทย- 3 รายถูกว่าจ้างให้ไปทำงานด้านการนวด แต่กลับถูกบังคับให้ทำการค้าประเวณี จำเลยถูกศาลพิพากษาว่ากระทำความผิดฐานค้ามนุษย์โดยมีเหตุอุกฉกรรจ์

คดีเลขที่ 8959—2012 (อียิปต์)²⁵⁰ เด็กผู้หญิงได้รับการบอกกล่าวว่าพวกเธอจะได้สมรสกับชายจากกัลฟ์สเตท (Gulf State) ผู้ซึ่งมีฐานะทางการเงินที่ดีที่สามารถให้การสนับสนุนทางการเงินแก่พวกเธอได้ โดยมีการจัดทำสัญญาสมรสอย่างไม่เป็นทางการ หรือสัญญาสมรสแบบออร์ฟีย์ (Orfy marriage contract)²⁵¹ อย่างไรก็ตาม ในความเป็นจริงพวกเธอถูกบังคับให้ขายบริการทางเพศเพื่อแลกกับเงินโดยมิได้มีการสมรสเกิดขึ้น นอกจากนี้ หนึ่งในจำเลยมีหน้าที่ในการสร้างพรหมจรรย์ปลอมให้กับผู้เสียหาย ทำให้ผู้เสียหายเหมือนกับเป็นหญิงพรหมจรรย์ เพื่อที่จะให้พวกผู้เสียหายทำการสมรสอีกครั้งกับลูกค้ารายใหม่และคิดอัตราค่าบริการทางเพศได้มากขึ้น นอกจากนี้ จำเลยคนหนึ่งหลอกลวงว่าตนเองเป็นนายความและทำการเขียนสัญญาสมรสแบบออร์ฟีย์ (Orfy) เพื่อสนับสนุนการหลอกลวงขึ้น จำเลยบางรายถูกศาลพิพากษาว่ากระทำ

²⁴⁸ อ่างแล้ว

²⁴⁹ The State v. Phanat Laojindamane and others, Criminal Case No. HAC323 of 2012, the High Court of Fiji at Suva, 13 December 2012, Fiji. โดยสามารถหาข้อมูลเกี่ยวกับคดีนี้ได้ที่ฐานข้อมูลคดีค้ามนุษย์ของ UNODC (Case No. FJI002).

²⁵⁰ อ่างแล้ว สำหรับรายละเอียดเกี่ยวกับข้อเท็จจริง โปรดดูการวิเคราะห์เชิงลึก ในหัวข้อ 5.8 ของเอกสารสรุปประเด็นสำคัญของคดี.

²⁵¹ โปรดดู เชิงอรรถก่อนหน้าในหัวข้อ 2.3 เรื่อง “ค่าให้การของบุคคลที่นอกเหนือจากผู้เสียหาย เจ้าหน้าที่ตำรวจ และเจ้าหน้าที่ผู้บังคับใช้กฎหมายในฐานะที่เป็นแหล่งของพยานบุคคล” สำหรับคำจำกัดความของสัญญาสมรสแบบออร์ฟีย์ (Orfy marriage contracts)

ความผิดฐานค้ามนุษย์ และสำหรับการดำเนินคดีเครือข่ายของการค้าประเวณี เป็นที่น่าสนใจว่าบิดามารดาของผู้เสียหายบางรายถูกดำเนินคดีในฐานะที่มีส่วนร่วมในการหลอกลวง แต่ ศาลชั้นต้นมิได้พิพากษาลงโทษ²⁵² อย่างไรก็ตาม เมื่อวันที่ 14 พฤศจิกายน 2556 ศาลแห่งแคสเซชัน (Court of Cassation) ได้มีคำสั่งให้ดำเนินกระบวนการพิจารณาคดีใหม่ เนื่องจากมีความไม่สมบูรณ์ในการให้เหตุผลของศาลชั้นต้น²⁵³

คดี K.P.4/05 (เซอร์เบีย)²⁵⁴ ผู้เสียหายเป็นหญิงสาวชาวยูเครนได้รับสัญญาว่าจะได้ทำงานในประเทศเยอรมนี ในตอนแรกพวกเขาไม่ค่อยเชื่อในข้อเสนอการทำงานดังกล่าวและได้ถามว่าต้องมีการขายบริการทางเพศด้วยหรือไม่ อย่างไรก็ตาม จำเลยได้ให้การรับรองและโน้มน้าวผู้เสียหายว่างานดังกล่าวเป็นเพียงการเดินระบำยัวยวน และงานดูแลเด็ก เมื่อได้รับการรับรองเช่นว่า จำเลยสามารถหลอกลวงผู้เสียหายสำเร็จและได้นำพวกเขาไปยังประเทศเซอร์เบีย จากนั้นจำเลยวางแผนว่าจะนำตัวผู้เสียหายไปยังประเทศอิตาลีและขายผู้เสียหายเพื่อการแสวงหาประโยชน์ทางเพศ ผู้เสียหายได้รับการช่วยเหลือในประเทศเซอร์เบียก่อนที่การแสวงหาประโยชน์โดยมิชอบจะเกิดขึ้น จำเลยถูกศาลพิพากษาว่ากระทำความผิดฐานค้ามนุษย์

คดี Grigore (เยอรมนี)²⁵⁵ ในชั้นต้นผู้เสียหายมิได้หลงเชื่อตามข้อเสนอของจำเลยซึ่งเป็นลูกพี่ลูกน้องของเธอที่อ้างว่าจะให้เธอเดินทางไปทำงานยังกรุงเบอร์ลินเพื่อดูแลผู้สูงอายุ เนื่องจากก่อนหน้านี้ผู้เสียหายเคยถูกแสวงหาประโยชน์ทางเพศโดยวิธีการหลอกลวง และเมื่อลูกของผู้เสียหายได้ทำการรับรองข้อเสนองานดังกล่าวเป็นเพียงแค่งานดูแลผู้สูงอายุ ผู้เสียหายจึงตอบตกลงที่จะไปทำงาน ต่อมาจำเลยได้ทำการแสวงหาประโยชน์โดยมิชอบทางเพศจากผู้เสียหาย จำเลยทั้งสองถูกศาลพิพากษาว่ากระทำความผิดโดยใช้วิธีการหลอกลวง คดีนี้มีความสำคัญเป็นอย่างยิ่งโดยเฉพาะอย่างยิ่งในแง่มุมมองที่สมาชิกในครอบครัวมีส่วนร่วมในการ

²⁵² เรื่องนี้เป็นส่วนหนึ่งที่ทำให้ศาลแห่งแคสเซชันได้พิพากษากลับคำตัดสินของศาลชั้นต้น โดยศาลได้อ้างถึงความไม่สอดคล้องกันระหว่าง การพิพากษาลงโทษผู้กระทำความผิดและคำพิพากษาที่ไม่ลงโทษผู้ที่เป็นบิดามารดาของผู้เสียหาย

²⁵³ สำหรับการให้เหตุผลทางกฎหมายของศาลแห่งแคสเซชัน โปรดดู การวิเคราะห์เชิงลึกของคดีนี้ในหัวข้อ 5.8 ของเอกสารสรุปประเด็นสำคัญของคดี

²⁵⁴ โปรดดูสารบัญของคดีทั้งหมด

²⁵⁵ โปรดดูสารบัญของคดีทั้งหมด สำหรับรายละเอียดเกี่ยวกับข้อเท็จจริง โปรดดูการวิเคราะห์เชิงลึก ในหัวข้อ 5.10 ของเอกสารสรุปประเด็นสำคัญของคดี.

ล่อลวงนั้น และจำเลยถูกพิพากษาว่ากระทำความผิดแม้ว่าผู้เสียหายมีเหตุอันควรเชื่อได้ว่ามีความสงสัยในข้อเสนอการทำงานที่เป็นการล่อลวงนั้นเป็นอันมากก็ตาม²⁵⁶

คดี Desabato y Vargas Leulan (Argentina)²⁵⁷ ผู้เสียหายถูกล่อลวง แต่มิใช่การล่อลวงว่าไม่ต้องทำงานค้าประเวณี แต่เป็นการล่อลวงเกี่ยวกับสภาพการทำงานในสถานค้าประเวณีและผู้เสียหายถูกหักเงินเป็นจำนวนมากออกจากค่าจ้าง เพื่อทำการชำระค่าจัดหางาน ค่าอาหารและการตรวจสอบทางการแพทย์ จำเลยถูกศาลตัดสินว่ากระทำการความผิดฐานค้ามนุษย์เพื่อแสวงหาประโยชน์ทางเพศซึ่งผู้เสียหายอายุเกินกว่า 18 ปี

การล่อลวงเกี่ยวกับสถานการทำงานมิใช่เกี่ยวกับลักษณะของงาน มิให้เห็นใน **คดี Dobie (ออสเตรเลีย)**²⁵⁸ ในคดีนี้ผู้หญิงไทย 2 คนถูกล่อลวงให้ไปประเทศออสเตรเลียโดยพวกเธอรู้ว่าอาจจะต้องทำงานค้าประเวณี ผู้เสียหายได้รับการบอกกล่าวว่าพวกเธอสามารถเลือกที่จะทำงานหรือไม่ตามความต้องการได้ และมีวันหยุดทุกสัปดาห์ ซึ่งจำเลยไม่เคยรักษาสัญญาเกี่ยวกับสภาพการทำงานเหล่านี้เลย นอกจากนี้สัญญาที่ให้ไว้ในตอนแรกเกี่ยวกับสภาพการทำงานที่ดีได้ค่าตอบแทนมาก ในทางตรงกันข้ามพวกเธอได้รับค่าตอบแทนน้อยมาก ศาลตั้งข้อสังเกตว่า จำเลยไม่มีความตั้งใจที่จะรักษาสัญญาเลย และพิพากษาว่าจำเลยกระทำความผิดฐานค้ามนุษย์และความผิดอื่น

คดี Udeozor (สหรัฐอเมริกา)²⁵⁹ จำเลยได้เดินทางไปยังประเทศไนจีเรียและได้ให้สัญญาที่ล่อลวงกับครอบครัวของผู้เสียหายอายุ 14 ปีว่า ผู้เสียหายจะถูกรับเป็นบุตรบุญธรรมและจะได้รับการศึกษาที่ดีในสหรัฐอเมริกา เมื่อเดินทางมาถึงสหรัฐอเมริกา ผู้เสียหายถูกบังคับให้ทำหน้าที่ดูแลบุตรของจำเลยและ

²⁵⁶ โปรตดู หัวข้อ 3.2.5.11 เรื่อง “ความเปราะบางทางอารมณ์/ ครอบครัวมีส่วนเกี่ยวข้องกับการค้ามนุษย์” หัวข้อ 3.3.5 เรื่อง “การค้ามนุษย์กระทำโดยความร่วมมือของครอบครัวของผู้เสียหาย” หัวข้อ 3.3.6.4 เรื่อง “พฤติกรรมของผู้เสียหายในกระบวนการของการค้ามนุษย์/ ความไม่เต็มใจหรือความประมาทของผู้เสียหาย”

²⁵⁷ อ้างแล้ว

²⁵⁸ R. v. Dobie (2009), 236 FLR 455, 18 December 2009, Queensland Court of Appeal, Australia. โดยสามารถหาข้อมูลเกี่ยวกับคดีนี้ได้ที่ฐานข้อมูลคดีค้ามนุษย์ของ UNODC (Case No. AUS013).

²⁵⁹ อ้างแล้ว

ทำงานบ้านโดยไม่ได้รับค่าตอบแทนและไม่ได้รับอนุญาตให้เรียนหนังสือ จำเลยถูกพิพากษาว่ากระทำความผิดในฐานสมรู้ร่วมคิดในการทำให้บุคคลตกเป็นทาสโดยไม่สมัครใจ และการให้ที่พักพิงแก่คนต่างด้าวเพื่อให้ได้รับผลประโยชน์ทางการค้า หรือ ให้ได้รับผลประโยชน์ทางการเงินแก่ตนเอง

คดี Connor (สหราชอาณาจักร)²⁶⁰ จำเลยสัญญากับผู้เสียหายซึ่งเป็นคนไร้บ้านและติดสุราว่าจะได้ทำงานซึ่งมีค่าตอบแทน มีอาหารและบ้านพัก ผู้เสียหายกลับถูกบังคับให้ทำงานโดยได้รับค่าตอบแทนน้อยมากและพักอาศัยในสภาพที่เลวร้ายมาก จำเลยถูกพิพากษาว่ากระทำความผิดฐานทำให้บุคคลอื่นตกอยู่ในสภาวะการเป็นทาส หรือทำงานเยี่ยงทาส หรือบังคับใช้แรงงานหรือใช้แรงงานบังคับ

การล่อลวง (Deception)

การล่อลวงเป็นวิธีการหนึ่งซึ่งผู้ค้ามนุษย์มักใช้ทำการหลอกลวงผู้เสียหายให้เข้าสู่สถานการณ์ของการถูกแสวงหาประโยชน์ การหลอกลวงมักมีส่วนเกี่ยวข้องกับเรื่องดังต่อไปนี้

- ลักษณะของงาน (เช่น ในคดีเกี่ยวกับการบังคับให้ค้าประเวณี)
- สภาพการทำงาน (ชั่วโมงการทำงาน, วันหยุด)
- สภาพความเป็นอยู่
- ข้ออ้างของการสมรส

การหลอกลวงอาจกระทำโดยตรงต่อผู้เสียหาย หรือโดยอ้อมผ่านทางสมาชิกในครอบครัว โดยเฉพาะอย่างยิ่งหากว่าผู้เสียหายเป็นผู้เยาว์ บางครั้งครอบครัวของผู้เสียหายอาจมีส่วนในการหลอกลวงด้วย

3.2.4 วิธีการที่แอบแฝงของการบีบบังคับ (Subtle means of coercion)

วิธีในการกระทำผิดฐานค้ามนุษย์มิใช่เป็นเพียงการใช้ความรุนแรง การข่มขู่ และการหลอกลวง แต่ในพิธีสารว่าด้วยการค้ามนุษย์ได้กำหนดให้วิธีที่ใช้ในการกระทำผิดฐานค้ามนุษย์ รวมถึง “การบีบ

²⁶⁰ อ้างแล้ว สำหรับรายละเอียดเกี่ยวกับข้อเท็จจริง โปรดดูการวิเคราะห์เชิงลึก ในหัวข้อ 5.11 ของเอกสารสรุปประเด็นสำคัญของคดี.

บังคับ (coercion)²⁶¹ และ “การละเมิดผู้ที่มีความเปราะบาง (abuse of vulnerability)” ซึ่งวิธีการกระทำความผิดทั้งสองรูปแบบข้างต้นหรือวิธีการอื่นๆ เป็นวิธีการควบคุมโดยแอบแฝง โดยในรัฐสมาชิกที่รับเอาคำจำกัดความของการค้ามนุษย์กำหนดไว้ในกฎหมายภายในของตน การพิสูจน์ให้เห็นถึงสถานการณ์ของการบีบบังคับหรือการใช้สถานะของความเปราะบางโดยมิชอบ ถือว่าเป็นองค์ประกอบในส่วนของการใช้วิธีการที่ใช้ในการกระทำความผิด ส่วนในเขตอำนาจศาลที่ได้มีการกำหนดอย่างชัดเจนว่าจะต้องทำการพิสูจน์องค์ประกอบวิธีการในการกระทำความผิด ความมีอยู่ของสถานการณ์การบีบบังคับ หรือการใช้สถานะของความเปราะบางโดยมิชอบอาจใช้ในการพิสูจน์วัตถุประสงค์ของการแสวงหาประโยชน์โดยมิชอบ หรือการพิสูจน์การกระทำความผิดฐานค้ามนุษย์

วิธีการกระทำความผิดที่แอบแฝงเช่นนี้ ถือว่าเป็นสิ่งสำคัญเป็นอย่างมากในการดำเนินคดีค้ามนุษย์ในยุคใหม่ แท้จริงแล้ว ผู้เชี่ยวชาญซึ่งเป็นผู้ปฏิบัติงานที่ได้เข้าร่วมการประชุมกลุ่มผู้เชี่ยวชาญเพื่อทำการพัฒนา *เอกสารสรุปประเด็นสำคัญของคดี* ค้ามนุษย์ ได้เรียกวิธีการกระทำความผิดแอบแฝงเช่นนี้ว่าเป็น “กลยุทธ์สำคัญของแผนธุรกิจของผู้ค้ามนุษย์ยุคใหม่” ในขณะที่ผู้เชี่ยวชาญท่านอื่นๆ ได้ตั้งประเด็นว่า เนื่องจากการใช้ความรุนแรงเป็นเรื่องที่ต้องใช้ทรัพยากรเป็นจำนวนมากโดยมีความจำเป็นที่ผู้ค้ามนุษย์จะต้องมีการปรากฏตัว และบางครั้งต้องใช้อุปกรณ์เครื่องมือในการกระทำรุนแรง ดังนั้น ผู้ค้ามนุษย์จึงชอบที่จะใช้วิธีการกระทำความผิดที่แอบแฝงเช่นนี้มากกว่า

ตัวอย่างของการใช้วิธีการกระทำความผิดแอบแฝงปรากฏใน **คดี Wei Tang (ออสเตรเลีย)**²⁶² ข้อเท็จจริงในคดีไม่ปรากฏว่ามีการข่มขู่หรือการใช้ความรุนแรงต่อร่างกาย ยิ่งไปกว่านั้น ผู้เสียหายมิได้ถูกกักขัง ได้รับอาหารที่เหมาะสม มีที่อยู่อาศัยที่ดี และสามารถเข้ารับบริการทางการแพทย์ อย่างไรก็ตาม จำเลย

²⁶¹ โปรดระลึกว่า ในคดี *Travaux Pré* ย่อหน้าที่ *toires* ได้มีการพิจารณาคดีก่อนที่จะได้มีการลงสัตยาบันในพิธีสารว่าด้วยการค้ามนุษย์ ซึ่งการอ้างถึง “การบีบบังคับ (coercion)” จึงเป็นไปในความหมายอย่างกว้างมากกว่าการใช้กำลัง ดังนั้น ผู้แทน [k'mjko] จึงให้คำแนะนำว่า การใช้คำว่า “บีบบังคับ” ในความหมายของ “แรงงานบังคับ” ภายใต้อธิษฐานนี้จึงเป็นความหมายที่กว้างกว่า “การใช้กำลัง (force)” ในขณะที่ผู้แทนของประเทศบางท่านขอสงวนการแปลความคำนี้ (โปรดดูหน้า 340 เชิงอรรถ 8)

²⁶² *R. v. Wei Tang* before the Supreme Court of Victoria, Australia [2007], VSCA 134 and before the High Court of Australia [2008], HCA 39, Australia. สำหรับรายละเอียดเกี่ยวกับข้อเท็จจริง โปรดดูการวิเคราะห์เชิงลึก ในหัวข้อ 5.3 ของเอกสารสรุปประเด็นสำคัญของคดี.

ถูกพิพากษาว่ากระทำความผิดฐานความผิดเกี่ยวกับทาส ศาลพิจารณาสถานการณ์อื่นๆ ประกอบการพิจารณา เช่น ชั่วโมงการทำงานที่ยาวนาน จำเลยทำให้ผู้เสียหายมีความหวาดกลัวว่าจะถูกกักขังหรือจับกุมโดยเจ้าหน้าที่ตรวจคนเข้าเมืองและเจ้าหน้าที่ผู้รักษากฎหมายเนื่องจากความผิดอยู่ในประเทศโดยผิดกฎหมายและความผิดเกี่ยวกับวีซ่า และทำให้ผู้เสียหายเกิดความหวาดกลัวมากยิ่งขึ้นเมื่อจำเลยได้ให้คำแนะนำและเล่าเรื่องราวที่เป็น การปั้นแต่งเรื่องเกี่ยวกับการดำเนินการของเจ้าหน้าที่ว่า หากผู้เสียหายโดยจับกุม ก็จะถูกยึดเงินค่าจ้างและ หนังสือเดินทาง จำเลยไม่ยอมให้กุญแจบ้านแก่ผู้เสียหาย ดังนั้นหากว่าผู้เสียหายออกนอกบ้านพักเขาก็กลับเข้ามาไม่ได้และไม่มีที่อื่นที่สามารถพักอาศัยได้ และจำเลยได้ให้คำแนะนำแก่ผู้เสียหายว่าไม่ควรออกจากบ้านพัก โดยไม่มีคนอื่นติดตามไปด้วย

จาก คดี **Wei Tang** จะเห็นได้ว่ามีการใช้วิธีการกระทำความผิดแบบแฝงหลายประการเพื่อทำการบีบบังคับผู้เสียหายและเป็นการทำให้ผู้ค้ามนุษย์มีอำนาจควบคุมเหนือตัวผู้เสียหายได้ การใช้วิธีการบีบบังคับหลายรูปแบบทำให้สามารถพิพากษาว่าจำเลยกระทำความผิดได้ โดยได้มีการกล่าวถึงตัวอย่างเกี่ยวกับเรื่องนี้ไว้ใน หัวข้อ 3.2 โดยเฉพาะอย่างยิ่ง โปรดดูคดีตัวอย่างของการคุกคามแบบแอบแฝงในหัวข้อ 3.2.2 (ซึ่งรวมถึงการใช้พิธีกรรม “จูกู”) และการจำกัดเสรีภาพอย่างแอบแฝงในหัวข้อ 3.2.6

คดี **Suliadin (ศาลสิทธิมนุษยชนแห่งสหภาพยุโรป)**²⁶³ ศาลพบว่ามีการกระทำความผิดฐานการใช้แรงงานทาสและแรงงานบังคับ ผู้เสียหายได้รับอนุญาตให้ออกจากสถานที่ซึ่งเธอถูกแสวงหาประโยชน์หลายครั้ง ในหลายโอกาส (เช่น การพาเด็กๆ ไปโรงเรียน และการไปซื้อสินค้าอุปโภคบริโภค) ซึ่งในโอกาสเช่นว่า ผู้เสียหายมิได้ถูกควบคุมแต่อย่างใด อย่างไรก็ตาม ศาลวินิจฉัยว่า ผู้เสียหายไม่มีเวลาว่างและได้รับการบอกกล่าวว่าจะอาจถูกจับกุม เป็นเหตุของการบีบบังคับที่เพียงพอทำให้ผู้เสียหายต้องอดทนตกอยู่ในภาวะของการถูกใช้แรงงานเยี่ยงทาสและถูกบังคับใช้แรงงาน

อีกคดีหนึ่งซึ่งแสดงให้เห็นรูปแบบของการใช้วิธีการคุกคามแบบแอบแฝง คือ คดี **Bradley (สหรัฐอเมริกา)**²⁶⁴ จำเลยถูกพิพากษาว่ากระทำความผิดฐานใช้แรงงานบังคับ โดยได้มีการนำเข้าแรงงานหลาย

²⁶³ โปรดดูสารบัญของคดีทั้งหมด สำหรับรายละเอียดเกี่ยวกับข้อเท็จจริง โปรดดูการวิเคราะห์เชิงลึก ในหัวข้อ 5.9 ของเอกสารสรุปประเด็นสำคัญของคดี.

²⁶⁴ โปรดดู U.S. v. Bradley, 390 F.3d 145 (N.H.2004).

กลุ่มจากประเทศจาไมกาเพื่อทำงานในโรงงานไม้แปรรูป มีชั่วโมงการทำงานที่ยาวนานโดยได้ค่าตอบแทนการทำงานต่ำกว่าที่จำเลยสัญญาว่าจะให้ พวกเขาถูกให้พักอาศัยในสถานที่ที่มีความยากลำบาก ไม่มีน้ำประปา ระบบไฟฟ้า หรือระบบทำความร้อน พวกเขาไม่ได้รับการรักษาจากแพทย์ และยังคงถูกข่มขู่ต่างๆ นานา ในคดีนี้ ศาลได้วินิจฉัยอย่างชัดเจน ดังนี้

“ฝ่ายรัฐบาล...ไม่จำเป็นต้องพิสูจน์การจำกัดเสรีภาพทางกายภาพ เช่น การใช้โซ่ตรวน การใช้รั้วลวดหนาม หรือปิดล็อกประตู เพื่อพิสูจน์ว่าเป็นการกระทำความผิดฐานใช้แรงงานบังคับ...”

U.S. v. Bradley, 390 F.3d 145 (N.H.2004).

เป็นสิ่งสำคัญที่จะต้องตั้งข้อสังเกตไว้ว่า มันไม่จำเป็นต้องมีความแตกต่างที่ชัดเจนระหว่างรูปแบบการบีบบังคับที่แสดงออกอย่างชัดเจน หรือเป็นการบีบบังคับอย่างแอบแฝง บางครั้งผู้คำมนุษย์ใช้วิธีการบีบบังคับทั้งสองรูปแบบและค่อยๆ เปลี่ยนแปลงจากพฤติกรรมที่ค่อนข้างสุภาพเพื่อเป็น “การล่อลวง (seduce)” ผู้เสียหาย เป็นการใช้ความรุนแรงทางร่างกาย การจำกัดอิสรภาพ และการข่มขู่อย่างชัดเจน ส่วนการใช้วิธีการกระทำความผิด “ทำร้ายทางอารมณ์ (emotional abuse)” จะเห็นได้จากสองคดี คือ คดี D.A. and A.M. (อิสราเอล)²⁶⁵ และ คดี Urizar (แคนาดา)²⁶⁶ และยิ่งไปกว่านั้นใน คดี Campbell (สหรัฐอเมริกา)²⁶⁷ ในตอนแรกจำเลยได้ล่อลวงผู้หญิงจะให้เข้าร่วมเป็นสมาชิกใน “ครอบครัว” ของเขา โดยจำเลยเสนอให้ที่พักอาศัยที่สะดวกสบายและให้ทำงานในสถานอาบอบนวดโดยมิได้คาดหวังว่าผู้เสียหายจะต้อง

²⁶⁵ Criminal Cases 6749, 6774-08-11 in Jerusalem District Court, State of Israel v. D.A. and A.M. issued on 10 September 2013, คดีอยู่ระหว่างการพิจารณาของศาลสูงสุด ประเทศอิสราเอล, หน้าที่. 41-43, ย่อหน้า 46-48 ในหัวข้อย่อยเรื่อง “การทำร้ายทางด้านอารมณ์”

²⁶⁶ โปรดดูสารบัญของคดีทั้งหมด โปรดอ้างอิงเฉพาะส่วนที่เป็นการอุทธรณ์ หน้าที่ 2 และ 19 และในหัวข้อย่อยเรื่อง “การทำร้ายทางด้านอารมณ์ (Emotional abuse)” สำหรับรายละเอียดเกี่ยวกับข้อเท็จจริง โปรดดูการวิเคราะห์เชิงลึก ในหัวข้อ 5.2 ของเอกสารสรุปประเด็นสำคัญของคดี.

²⁶⁷ โปรดดู 770 F.3d 556, 559 (7th Cir. 2014) cert. denied, 135 S. Ct. 1724 (2015) reh’g denied, No. 14-8610, 2015 WL 2340955 (U.S., 18 May 2015), สหรัฐอเมริกา

ให้บริการทางเพศ เมื่อจำเลยได้รับความไว้วางใจจากผู้เสียหาย จำเลยทำการบีบบังคับให้ผู้เสียหายเลิกติดต่อกับญาติและเพื่อน และทำการยึดเอกสารประจำตัว เอกสารการเข้าเมืองและเงิน จำเลยได้ทำการตั้งชื่อผู้เสียหายใหม่ ทำการตีตราผู้เสียหายว่าเป็นสินค้าทางเพศของจำเลย จำเลยถูกพิพากษาว่ากระทำความผิดฐานค้ำมนุษย์เพื่อการแสวงหาประโยชน์โดยมิชอบทางเพศ

โปรดดูอีกคดีหนึ่งจากประเทศฟินแลนด์²⁶⁸ ซึ่งเป็นคดีที่นักธุรกิจรายหนึ่งอ้างว่าตนเองเป็นเจ้าของบริษัทจัดหานางแบบในประเทศฟินแลนด์ เขาได้ทำการเชิญหญิงสาวชาวฟินแลนด์ 12 รายเพื่อทำการสัมภาษณ์ ซึ่งในระหว่างการสัมภาษณ์ผู้หญิงทั้ง 12 รายจะถูกถ่ายภาพ ให้เปลื้องผ้า ถูกสัมผัส และผู้หญิงบางรายถูกข่มขืนกระทำชำเรา ต่อมา ผู้เสียหายต้องทำงานเกี่ยวกับการแสดงที่เป็นการเร้าอารมณ์ทางเพศ ถ่ายภาพลามกอนาจาร ระบายเปลื้องผ้า และทำการค้าประเวณี ผู้เสียหายถูกแสวงหาประโยชน์ทางเพศและกระทำชำเรา เมื่อเจ้าหน้าที่ตำรวจได้ทำการสืบสวนคดีนี้ บริษัทจัดหานางแบบของจำเลย ได้ดำเนินธุรกิจมาแล้วนานกว่าสิบปี โดยผู้เชี่ยวชาญทางด้านนิติจิตเวช (forensic psychiatrist) ได้ให้การว่า ในคดีที่มีการกระทำรุนแรงทางเพศและการแสวงหาประโยชน์โดยมิชอบต่างๆ จะมีกระบวนการควบคุมเหยื่อที่มักเป็นกระบวนการที่เกิดขึ้นอย่างค่อยเป็นค่อยไป เริ่มจากการทำให้ผู้เสียหายละทิ้งศักดิ์ศรีเหนือร่างกายของตนเอง และใช้เทคนิคขั้นสูงในการชักจูงควบคุม ผู้เชี่ยวชาญได้อธิบายว่า กระบวนการที่ค่อยเป็นค่อยไปนี้ ทำให้เป็นการยากแม้กระทั่งสำหรับผู้เสียหายเองที่จะระบุได้ว่าจุดไหนคือจุดที่ผู้เสียหายมิได้ให้ความยินยอมอีกต่อไป อีกทั้งกระบวนการควบคุมเหยื่ออย่างค่อยเป็นค่อยไปนี้ ยังเป็นการทำลายความไว้วางใจในบุคคลอื่นของผู้เสียหายและทำให้ผู้เสียหายไม่เชื่อว่าสังคมจะสามารถให้การปกป้องพวกเขาได้ จำเลยถูกพิพากษาว่ากระทำความผิดฐานค้ำมนุษย์และการกระทำผิดทางเพศอื่นๆ รวมถึงการข่มขืนกระทำชำเราและถูกพิพากษาจำคุกเป็นเวลา 11 ปี²⁶⁹

ในคดีตัวอย่างดังต่อไปนี้ แสดงให้เห็นถึงรูปแบบของการบีบบังคับอย่างแอบแฝงในสองรูปแบบ โดยในคดีค้ำมนุษย์จำนวนมากเรียกรูปแบบของการบีบบังคับแบบแอบแฝงนี้ว่า การทำร้ายทางด้านอารมณ์ (emotional abuse) และ การทำให้ผู้เสียหายเกิดความอับยศอดสู (humiliation of victims)

²⁶⁸ โปรดดูสารบัญชของคดีทั้งหมด

²⁶⁹ ศาลสูงสุดมิได้พิพากษายืนให้ลงโทษในความผิดฐานค้ำมนุษย์

การทำร้ายทางด้านอารมณ์ (emotional abuse)

การทำร้ายทางด้านอารมณ์มักใช้ในกรณีที่จำเลยเป็นผู้ที่ได้รับความไว้วางใจจากผู้เสียหายและต่อมาก็ค่อยๆ เพิ่มการใช้อำนาจควบคุมเหนือตัวผู้เสียหาย

คดี D.A. and A.M. (อิสราเอล)²⁷⁰ เป็นคดีที่ผู้ชายคนหนึ่งทำการรวบรวมให้ผู้หญิงอยู่รายล้อมเขาโดยใช้วิธีการกระทำความผิดโดยการอ้างอำนาจทางศาสนาและความหยิ่งรู้ เขาค่อยๆ เพิ่มการใช้อำนาจควบคุมผู้เสียหายผู้หญิงเหล่านั้น โดยทำการแยกพวกเขาออกจากครอบครัวและเพื่อน การบังคับให้ผู้เสียหายออกไปข้างนอกทำการขอทานและนำเงินจำนวนมากกลับมาให้จำเลยทุกวัน ทำการควบคุมการใช้ชีวิตขั้นพื้นฐานประจำวัน เช่น การเข้าห้องน้ำ การกินอาหาร การดื่ม การซื้อสินค้าไม่ว่าจะเล็กน้อยแค่ไหนก็ตาม ทำการลงโทษผู้เสียหายด้วยวิธีการที่โหดเหี้ยมโดยอ้างว่าเพื่อประโยชน์ทางจิตวิญญาณ และทำการชักจูงโน้มน้าวให้ผู้เสียหายมีความรู้สึกผิดและรังเกียจตัวเอง ผู้เสียหายไม่เพียงแต่จะยอมรับการทำร้ายอย่างเต็มใจ พวกเขายังเป็นผู้ทำการลงโทษผู้เสียหายรายอื่นๆ เพื่อให้จำเลยพึงพอใจ ทั้งนี้ เนื่องจากผู้เสียหายเชื่อในตัวจำเลยและไว้วางใจจำเลยมาก จำเลยถูกพิพากษาโดยศาลชั้นต้นว่ากระทำความผิดฐานหน่วงเหนี่ยวบุคคลให้อยู่ในสภาพของการเป็นทาส ซึ่งคดีอยู่ระหว่างการอุทธรณ์ต่อศาลสูง

คดี Urizar (แคนาดา)²⁷¹ ศาลอุทธรณ์ได้ชี้ชัดให้เห็นถึงวิธีการค่อยเป็นค่อยไปและวิธีการที่หลากหลายที่จำเลยใช้ในการควบคุมเหนือผู้เสียหาย โดยเริ่มจากการที่จำเลยแสดงความโอบอ้อมอารีแล้วค่อยๆ เปลี่ยนเป็นการใช้ความรุนแรงทางร่างกาย การจำกัดเสรีภาพ การแยกให้อยู่โดดเดี่ยวและการข่มขู่ โดยผลของวิธีการค่อยเป็นค่อยไปนี้ทำให้ผู้เสียหายรู้สึกกรังจำเลย และทำให้เป็นการยากในการที่ผู้เสียหายจะหนีไปจากจำเลย

การใช้ถ้อยคำหยาบคายรุนแรงอย่างต่อเนื่องเป็นรูปแบบหนึ่งของการทำร้ายทางด้านอารมณ์ จะเห็นได้จากคดี **Pipkins (สหรัฐอเมริกา)**²⁷² ซึ่งเป็นคดีที่จำเลยถูกพิพากษาว่ากระทำความผิดโดยการทำให้

²⁷⁰ โปรดดูสารบัญของคดีทั้งหมด

²⁷¹ โปรดดูสารบัญของคดีทั้งหมด สำหรับรายละเอียดเกี่ยวกับข้อเท็จจริง โปรดดูการวิเคราะห์เชิงลึก ในหัวข้อ 5.2 ของเอกสารสรุปประเด็นสำคัญของคดี.

²⁷² โปรดดูสารบัญของคดีทั้งหมด

บุคคลตกเป็นทาสโดยไม่สมัครใจ เพื่อประโยชน์ในการค้าประเวณีเด็กหญิง ซึ่งเด็กหญิงเหล่านี้ต้องฟังฟังจำเลย โดยในคดีนี้มีการใช้วิธีการข่มขู่ว่าจะใช้ความรุนแรง การใช้ความรุนแรงทางเพศ โดยศาลวินิจฉัยว่าการที่จำเลยทำการล่วงละเมิดโดยใช้ถ้อยคำรุนแรงอย่างต่อเนื่องนับว่าเป็นการกระทำที่ “ทำให้จิตใจแตกสลายโดยใช้คำพูด (mentally sapping wordplay)”²⁷³

การทำให้ผู้เสียหายเกิดความอับอายสลด (Humiliation of victims)

การทำให้ผู้เสียหายเกิดความรู้สึกอับอายสลดอาจช่วยให้ผู้ค้ำมนุษย์สามารถควบคุมผู้เสียหายได้ โดยเป็นการทำให้ผู้เสียหายรู้สึกว่าคุณค่า ซึ่งศาลได้มีการระบุถึงแนวปฏิบัติของการทำให้ผู้เสียหายเกิดความอับอายสลดในคดีค้ำมนุษย์และการกระทำความผิดอาญาที่เกี่ยวข้อง ดังต่อไปนี้

ใน คดี **Veerapol (สหรัฐอเมริกา)**²⁷⁴ เป็นคดีเกี่ยวกับการใช้แรงงานทำงานบ้านเยี่ยงทาส จำเลยบังคับให้ผู้เสียหายทำงานบ้านและดูแลเด็กโดยมีชั่วโมงการทำงานที่ยาวนาน นอกจากนี้ ศาลได้ตั้งข้อสังเกตว่า เมื่อพิจารณาจากข้อมูลพื้นฐานของคดีพบว่า จำเลยบังคับให้ผู้เสียหายคุกเข่าลงหนึ่งข้างเมื่อผู้เสียหายนำอาหารมาให้แขก ศาลได้พิพากษาว่าจำเลยกระทำความผิดฐานทำให้บุคคลตกเป็นทาสโดยไม่สมัครใจ (involuntary servitude) และความผิดฐานอื่นๆ

คดี **Kaufman (สหรัฐอเมริกา)**²⁷⁵ จำเลยเป็นผู้ให้บริการบ้านพักสำหรับผู้ป่วยทางจิต เขาได้บอกกับผู้ป่วยว่าการเปลือยกายเป็นส่วนหนึ่งของการรักษา และเขาให้ผู้ป่วยเปลือยกายขณะทำงาน นอกจากนี้ ในบางโอกาส ผู้ป่วยถูกทำโทษโดยการถูกเปลือยเสื้อผ้า ยิ่งไปกว่านั้น ผู้เสียหายถูกบีบบังคับให้ทำกิจกรรมทางเพศต่อกันและจำเลยทำการบันทึกวิดีโอเพื่อกิจกรรมทางเพศดังกล่าว ข้อเท็จจริงนี้เป็นส่วนหนึ่งในข้อมูลพื้นฐานของคดี จำเลยถูกพิพากษาว่ากระทำความผิดในหลายข้อหา ซึ่งรวมถึงการทำให้บุคคลอื่นตกเป็นทาสโดยไม่สมัครใจ

²⁷³ อ้างแล้ว หน้าที่ 1291.

²⁷⁴ U.S. v. Veerapol, 312 F.3d 1128 (9th Cir. 2002), สหรัฐอเมริกา ข้อเท็จจริงถูกอ้างถึงในข้อมูลภูมิหลังของคดี โดยสามารถหาข้อมูลเกี่ยวกับคดีนี้ได้ที่ฐานข้อมูลคดีค้ำมนุษย์ของ UNODC (Case No. USA065).

²⁷⁵ อ้างแล้ว

คดี *Connors (สหราชอาณาจักร)*²⁷⁶ เป็นคดีเกี่ยวกับการแสวงหาประโยชน์โดยมิชอบทางด้านการงาน โดยข้อเท็จจริงที่ได้จากการดำเนินคดีตามที่ศาลระบุ คือ ผู้เสียหายถูกบังคับให้โกนศีรษะ จำเลยถูกพิพากษาว่ากระทำความผิดในฐานที่กักขังหน่วงเหนี่ยวทำให้บุคคลตกเป็นทาสหรือสภาพคล้ายทาส หรือการบังคับให้ผู้เสียหายทำงานโดยใช้แรงงานบังคับ หรือการบังคับใช้แรงงาน

3.2.5 ความเปราะบางของผู้เสียหาย (Vulnerabilities of victims)

หนึ่งในวิธีการกระทำความผิดฐานค้ามนุษย์ที่แอบแฝงตามที่กำหนดในพิธีสารว่าด้วยการค้ามนุษย์คือ “การล่วงละเมิดสถานะของความเปราะบาง (abuse of a position of vulnerability)” ในเขตอำนาจศาลของประเทศที่รับเอาคำนิยามตามพิธีสารกำหนดไว้เป็นกฎหมายภายใน ถือว่าความเปราะบางของผู้เสียหายจากการค้ามนุษย์เป็นปัจจัยที่เกี่ยวข้อง อย่างไรก็ตาม แม้กระทั่งในเขตอำนาจศาลที่มีได้ระบุถึงวิธีการกระทำความผิดเช่นนี้ไว้อย่างชัดเจนก็ตาม ความเปราะบางของผู้เสียหายจากการค้ามนุษย์เป็นเหตุการณ์แวดล้อมที่สำคัญที่ทำให้สามารถนำผู้กระทำความผิดฐานค้ามนุษย์และความผิดอาญาที่เกี่ยวข้องมาลงโทษได้ โดยที่ความเปราะบาง ของผู้เสียหายสามารถทำให้ศาลเกิดความเข้าใจว่า ทำไมผู้เสียหายจึงถูกหว่านล้อมในนำตนเองเข้าไปสู่สถานการณ์ที่มีความเสี่ยงต่อการถูกค้ามนุษย์ และทำไมพวกเขาจึงยอมทนอยู่ในสภาพแบบนั้น

ได้มีการรวบรวมสถานการณ์ของความเปราะบางที่อาจเกิดขึ้นไว้ในเอกสารกฎหมายต้นแบบการต่อต้านการค้ามนุษย์ของ UNODC (UNODC Model Law against Trafficking)²⁷⁷ และเอกสารของ UNODC เรื่อง “แนวความคิดหลักเกี่ยวกับการใช้ประโยชน์จากสถานะความเปราะบางและวิธีการกระทำความผิดอื่นภายใต้คำนิยามการค้ามนุษย์”²⁷⁸ ซึ่งการรวบรวมสถานการณ์ของความเปราะบางยังปรากฏใน

²⁷⁶ อ่างแล้ว สำหรับรายละเอียดเกี่ยวกับข้อเท็จจริง โปรดดูการวิเคราะห์เชิงลึก ในหัวข้อ 5.11 ของเอกสารสรุปประเด็นสำคัญของคดี.

²⁷⁷ โปรดดู UNODC Model Law against Trafficking in Persons 5 August 2009 ซึ่งได้มีการระบุตัวอย่างของความเปราะบางดังต่อไปนี้ว่าเกิดขึ้นได้จากหลายสาเหตุ ได้แก่ สถานะภาพที่ไม่ชอบด้วยกฎหมาย หรือไม่มีความมั่นคงในทางสถานภาพทางกฎหมาย ความเจ็บป่วย ความอ่อนแอ การตั้งครรรภ์ หรือความเจ็บป่วยทางด้านร่างกายหรือจิตใจ หรือความพิการของบุคคล รวมถึงการติดยาเสพติดหรือใช้สารเสพติด หรือการขาดประสิทธิภาพในการตัดสินใจเนื่องจากการเป็นเด็ก ระดับของอายุ สถานการณ์ที่ต้องเฝ้าระวังจากมุมมองทางสังคมเกี่ยวกับผู้รอดชีวิต (โปรดดู pp. 10-11).

²⁷⁸ โปรดดู UNODC Issue Paper on the Key concept of abuse of a position of vulnerability (2012).

เอกสารรายงานสถานการณ์การค้ามนุษย์ รายงานฉบับที่เจ็ดของผู้แทนแห่งชาติของประเทศเนเธอร์แลนด์ (the Trafficking in Human Beings—Seventh Report of the National Rapporteur of the Netherlands) โดยได้มีการอ้างอิงถึงคดีต่างๆ ที่มีการระบุตัวประเภทของความเปราะบางที่มีรูปแบบแตกต่างกันเป็นจำนวนมาก²⁷⁹

ประเด็นหนึ่งที่เกิดขึ้นจาก “การล่วงละเมิดสถานะของความเปราะบาง” คือ คำถามเกี่ยวกับระดับความมีส่วนร่วมของผู้ค้ามนุษย์ในการก่อให้เกิด หรือการใช้สถานะความเปราะบางนั้น ได้แก่ เป็นกรณีที่ผู้ค้ามนุษย์ทราบถึงสภาพความเปราะบางของผู้เสียหายโดยที่ผู้ค้ามนุษย์มิได้กระทำการใดๆ เลยใช่หรือไม่? หรือ เป็นกรณีที่ผู้ค้ามนุษย์ต้องการที่จะใช้ประโยชน์โดยมิชอบจากสภาพของความเปราะบางนั้นและจะต้องกระทำการอย่างหนึ่งอย่างใดเพื่อแสวงประโยชน์จากความเปราะบางนั้น²⁸⁰ ในหลายเขตอำนาจศาล ได้มีคำตอบต่อคำถามนี้ในหลายรูปแบบแตกต่างกัน ดังจะเห็นได้จากเอกสารของ UNODC ประเด็นเกี่ยวกับการใช้ประโยชน์จากสถานะความเปราะบาง²⁸¹

ในขณะที่ความเปราะบางเป็นส่วนสำคัญในการบรรยายถึงเหตุการณ์ของการค้ามนุษย์ แต่ก็ไม่จำเป็นที่จะต้องมีหลักฐานเพื่อพิสูจน์ผู้เสียหายตกอยู่ในสถานะที่มีความเปราะบางเสมอไป การพิสูจน์ว่าบุคคลมีความเปราะบางก็มีสิ่งที่ไม่ได้ในการที่ศาลมีคำพิพากษาว่าจำเลยกระทำความผิด แท้จริงแล้วมีคดีจำนวนมากที่ผู้เสียหายเป็นผู้ที่มีการศึกษาดีและสามารถเข้าถึงระบบความช่วยเหลือต่างๆ ได้ แต่กลับตกอยู่ในภาวะ

²⁷⁹ โปรดดู Seventh Report of the Dutch National Rapporteur, Trafficking in Human Beings, 2009, หน้าที่ 410 ซึ่งเป็นจุดที่มีการระบุถึงคดีที่มีการเน้นให้เห็นถึงความเปราะบาง ที่เกิดขึ้นจาก สภาพการทางสังคม อิทธิพลของวูดู (voodoo) การติดยาเสพติด หรือการอาศัยอยู่ในประเทศเนเธอร์แลนด์โดยมิชอบด้วยกฎหมาย

²⁸⁰ โปรดดู UNODC Issue Paper on “the Key concept of abuse of a position of vulnerability”, 2012. ยิ่งไปกว่านั้น คำถามนี้ไม่กว้างไปกว่าประเด็นเกี่ยวกับเรื่องความเปราะบางที่เกิดขึ้นจากสภาวะแวดล้อมเป็นจำนวนมากที่สนับสนุนให้ศาลตัดสินลงโทษจำเลย ตัวอย่างเช่น การข่มขู่ แม้ว่าผู้ค้ามนุษย์จะได้ทำการข่มขู่ผู้เสียหายอย่างแจ่มชัด แต่เมื่อพิจารณาจากสภาพภายนอกจะเห็นได้อย่างชัดเจนว่า มันเป็นไปได้ที่ผู้เสียหายจะสามารถทำการหลบหนีได้ โปรดดู หัวข้อ 3.2.2 ข้างต้น เรื่อง “การข่มขู่” จะเห็นได้ว่า การจำกัดอิสรภาพ ในกรณีที่ผู้ค้ามนุษย์มิได้มีการจำกัดอิสรภาพของผู้เสียหายให้เห็นอย่างเด่นชัด แต่เมื่อดูจากปัจจัยอื่น เช่น สถานที่ตั้งของอาคารที่พักอาศัยอยู่ในที่ห่างไกล หรือ การที่ผู้เสียหายไม่มีความคุ้นเคยต่อภาษา และวัฒนธรรมของประเทศปลายทาง จึงทำให้เป็นไปได้ที่ผู้เสียหายจะสามารถเดินทางออกจากอาคารสถานที่

²⁸¹ โปรดดูสารบัญของคดีทั้งหมด

ของการถูกแสวงหาประโยชน์โดยมิชอบและได้รับการคัดกรองว่าเป็นผู้เสียหายจากการค้ามนุษย์ ดังปรากฏในหัวข้อด้านล่าง²⁸² ในความเป็นจริง เป็นสิ่งที่จะต้องระลึกไว้ว่า ไม่ว่าใครก็อาจตกเป็นผู้เสียหายจากการค้ามนุษย์ได้ ไม่ว่าเขาเหล่านั้นจะมีการศึกษาดีแค่ไหน อายุมากหรืออายุน้อย เป็นผู้ชายหรือเป็นผู้หญิง เป็นคนท้องถิ่นหรือคนต่างชาติ เพียงแต่เราจะต้องไม่มีอคติหรือคิดไปก่อนว่า “ผู้เสียหายจากการค้ามนุษย์” จะต้อง มีลักษณะอย่างไรก็สามารถระทำการระบุผู้เสียหายได้

ความเปราะบางมีหลายรูปแบบ ความเปราะบางดังต่อไปนี้นับว่าเป็นความเปราะบางที่พบบ่อยบ่อยครั้งและได้มีการเน้นย้ำในหลายคดี

3.2.5.1 สถานะการเข้าเมือง (Immigration Status)

ข้อเท็จจริงที่ว่าบุคคลมิได้มีใบอนุญาตให้ทำงานในประเทศนั้นๆ อาจก่อให้เกิด หรือทำให้มีความเปราะบางในระดับความรุนแรงกลายเป็นความเสี่ยงต่อการถูกค้ามนุษย์ ดังนั้น ภาวะความเปราะบางนี้จึงมีส่วนช่วยในการพิสูจน์การกระทำความผิดค้ามนุษย์

คดี Siliadin (ศาลสิทธิมนุษยชนแห่งสหภาพยุโรป)²⁸³ ศาลวินิจฉัยว่า ประเทศฝรั่งเศส ละเมิดพันธกรณีตามมาตรา 4 ของอนุสัญญาแห่งสหภาพยุโรปว่าด้วยสิทธิมนุษยชน (the European Convention on Human Rights) ซึ่งกำหนดไว้ว่า “ไม่มีบุคคลใดต้องถูกบังคับให้อยู่ในสภาวะการเป็นทาสหรือตกอยู่ภายใต้สภาพบังคับ” และ “ไม่มีบุคคลใดต้องถูกบังคับให้ทำหน้าที่ หรือบังคับใช้แรงงาน” ในกระบวนการค้นหาข้อเท็จจริงพบว่า ผู้เสียหายถูกบังคับใช้แรงงาน โดยศาลวินิจฉัยว่าเป็นเพราะสถานะ การเข้าเมืองและการที่ผู้ค้ามนุษย์กระทำการต่อผู้เสียหาย

²⁸² โปรดดู หัวข้อ 3.2.5.7 เรื่อง “การขาดการศึกษาและการศึกษาน้อย” และ หัวข้อ 3.3.3 เรื่อง “ระบบสนับสนุนของผู้เสียหาย”

²⁸³ โปรดดูสารบัญของคดีทั้งหมด สำหรับรายละเอียดเกี่ยวกับข้อเท็จจริง โปรดดูการวิเคราะห์เชิงลึก ในหัวข้อ 5.9 ของเอกสารสรุปประเด็นสำคัญของคดี.

ศาลวินิจฉัยว่า ในคดีนี้ แม้ว่าผู้ร้องจะมีได้ถูกข่มขู่โดย “โทษทัณฑ์” ข้อเท็จจริงยังปรากฏให้เห็นว่าผู้ร้องตกอยู่ในสถานการณ์เทียบเคียงได้กับการข่มขู่อย่างร้ายแรง

ผู้ร้องเป็นเด็กวัยรุ่นหญิงอาศัยในต่างประเทศ เดินทางเข้าอาณาเขตของฝรั่งเศสโดยผิดกฎหมายและมีความหวาดกลัวว่าจะถูกจับกุมโดยเจ้าหน้าที่ตำรวจ การที่นายและนางปีได้ก่อให้เกิดความหวาดกลัวและทำให้ผู้ร้องเชื่อว่าโดยสถานะของเธออาจได้รับโทษทางกฎหมาย

Siliadin v. France, (App. No. 73316/01) ECHR, 26 July 2005, the European Court of Human Rights, para. 118.

คดีที่ศาลได้พิจารณาว่า ความเปราะบางของผู้เสียหายเกิดจากการไม่มีสถานภาพการเข้าเมืองที่ชอบด้วยกฎหมาย ได้แก่ คดี Wei Tang (ออสเตรเลีย)²⁸⁴ คดี Alzanki (สหรัฐอเมริกา)²⁸⁵ และ คดี Desabato y Vargas Leulan (อาร์เจนตินา)²⁸⁶

อย่างไรก็ตาม ในคดีต่างๆ ดังต่อไปนี้แสดงให้เห็นว่า การค้ามนุษย์อาจเกิดขึ้นได้ในหมู่ผู้เสียหายที่มีใบอนุญาตทำงานอย่างถูกต้องตามกฎหมาย หรือมีฐานะเป็นประชากรของประเทศดังกล่าว โปรดดูคดีตัวอย่าง คดี Bradley (สหรัฐอเมริกา)²⁸⁷ คดี Kaufman (สหรัฐอเมริกา)²⁸⁸ และ คดี Urizar (แคนาดา)²⁸⁹

3.2.5.2 สถานะทางสังคมเป็นเศรษฐกิจ (Socio-economic status)

มีการใช้พยานหลักฐานของการที่ผู้เสียหายเป็นผู้ที่มีความเปราะบางทางด้านสังคมและเศรษฐกิจเป็นการพิสูจน์การกระทำผิดของจำเลย

²⁸⁴ R. v. Wei Tang (2009), 23 VR 332; (2009) 233 FLR 399; [2009] VSCA 182 (17 August 2009) ย่อหน้าที่ 18 สำหรับรายละเอียดเกี่ยวกับข้อเท็จจริง โปรดดูการวิเคราะห์เชิงลึก ในหัวข้อ 5.3 ของเอกสารสรุปประเด็นสำคัญของคดี.

²⁸⁵ โปรดดูสารบัญของคดีทั้งหมด

²⁸⁶ โปรดดูสารบัญของคดีทั้งหมด

²⁸⁷ โปรดดูสารบัญของคดีทั้งหมด

²⁸⁸ โปรดดูสารบัญของคดีทั้งหมด

²⁸⁹ โปรดดูสารบัญของคดีทั้งหมด

คดี Desabato y Vargas Leulan (อาร์เจนตินา)²⁹⁰ หญิงสาวชาวปารากวัยสองคนถูกคัดเลือกโดยผู้ค้ามนุษย์ให้ไปทำงานด้านบริการทางเพศที่บาร์ในประเทศอาร์เจนตินา ศาลชี้ชัดว่าผู้เสียหายในคดีนี้เป็นผู้เปราะบางเนื่องจากสถานะทางด้านเศรษฐกิจและมีชีวิตที่ยากลำบาก ยิ่งไปกว่านั้น จำเลยได้ทำการคัดเลือกผู้เสียหายโดยทราบถึงสถานะความเปราะบางต่างๆ ของผู้เสียหายทำให้เป็นการง่ายที่จำเลยจะทำการชักจูงผู้เสียหายให้ยอมไปทำงานต่างประเทศ โดยทำการวาดความหวังอย่างผิดๆ ถึงสภาพชีวิตความเป็นอยู่ในประเทศอาร์เจนตินา ศาลวินิจฉัยว่าจำเลยได้ใช้ประโยชน์จากสถานะความเปราะบางของผู้เสียหาย โดยศาลได้พิพากษาว่าจำเลยกระทำความผิดฐานสมรู้ร่วมคิดกระทำความผิดฐานค้ามนุษย์เพื่อประโยชน์ในการแสวงหาประโยชน์โดยมิชอบทางเพศ โดยที่ผู้เสียหายอายุเกินกว่า 18 ปี

คดี Mondo Juan Carlos (อาร์เจนตินา)²⁹¹ จำเลย 2 ราย ถูกพิพากษาว่ากระทำความผิดในความผิดฐานค้ามนุษย์ผู้เยาว์ ผู้เสียหายซึ่งเป็นผู้เยาว์ถูกขายเพื่อการแสวงหาประโยชน์โดยมิชอบทางเพศในบาร์แห่งหนึ่ง ศาลวินิจฉัยว่าโดยสถานะความเปราะบางทางด้านเศรษฐกิจและสังคมของผู้เสียหายเป็นเครื่องพิสูจน์องค์ประกอบวิธีการกระทำความผิดฐานค้ามนุษย์โดย “ใช้ประโยชน์จากสถานะความเปราะบาง”²⁹² เนื่องจากผู้เสียหายเป็นผู้มีถิ่นกำเนิดและสถานะทางสังคมที่ด้อยต่ำ

คดี Wei Tang (ออสเตรเลีย)²⁹³ ศาลชั้นต้นวินิจฉัยว่า ผู้เสียหายยินยอมที่จะทำงานค้าบริการให้กับจำเลยและมีหนี้สินเป็นจำนวนมากเพื่อที่จะสามารถเดินทางมายังประเทศออสเตรเลียได้ เนื่องจากผู้เสียหายมีความเปราะบางทางด้านเศรษฐกิจ²⁹⁴ จำเลยโต้แย้งวินิจฉัยของศาลชั้นต้น แต่ศาลอุทธรณ์พิพากษา

²⁹⁰ โปรดดูสารบัญของคดีทั้งหมด

²⁹¹ Criminal Case 862/2012, Federal Criminal Court of Corrientes, 17 May 2013, ประเทศอาร์เจนตินา สามารถดูรายละเอียดของคดีนี้ได้ที่ ฐานข้อมูลคดีค้ามนุษย์ของ UNODC (Case No. ARG062).

²⁹² คดีนี้เกี่ยวข้องกับผู้เสียหายจากการค้ามนุษย์ที่เป็นผู้เยาว์ ซึ่งหมายความว่า การพิพากษาลงโทษจำเลย ไม่จำเป็นต้องทำการพิสูจน์เกี่ยวกับวิธีการของการกระทำความผิด อย่างไรก็ตาม การพบว่ามีการใช้ประโยชน์โดยมิชอบต่อการที่ตกอยู่ในสภาพของความเปราะบางถือได้ว่าเป็นเหตุอุกฉกรรจ์ตามที่กำหนดในกฎหมายของอาร์เจนตินา

²⁹³ R. v. Wei Tang (2009), 23 VR 332; (2009) 233 FLR 399; [2009] VSCA 182 (17 August 2009) ย่อหน้าที่ 18. สำหรับรายละเอียดเกี่ยวกับข้อเท็จจริง โปรดดูการวิเคราะห์เชิงลึก ในหัวข้อ 5.3 ของเอกสารสรุปประเด็นสำคัญของคดี.

²⁹⁴ อ้างแล้ว ย่อหน้าที่ 52.

ยื่นตามคำวินิจฉัยของศาลชั้นต้น แม้ว่าจะมีการแสดงพยานหลักฐานเพื่อพิสูจน์สถานะทางการเงินของผู้เสียหายก่อนที่จะเดินทางมายังออสเตรเลีย ศาลได้มีคำวินิจฉัยว่า ถึงแม้ว่าจะไม่มีพยานหลักฐานพิสูจน์ถึงสถานะทางการเงินดังกล่าวก็ตาม แต่ก็สามารถอ้างถึงสถานะทางด้านเศรษฐกิจและสังคมของผู้เสียหายได้ ดังนี้

ปรากฏตามสภาพทางด้านเศรษฐกิจที่ได้มีการนำเสนอต่อศาล แม้ผู้ร้องจะแสดงให้เห็นอย่างชัดเจนว่ามีความต้องการที่จะหาเงินได้เป็นจำนวนมากกว่าที่เธอจะสามารถหาได้ในประเทศไทยก็ตาม แต่สิ่งนี้ไม่สามารถทำให้ได้ข้อสรุปว่า การที่เธอตัดสินใจเดินทางมาทำงานประเภทนี้ในประเทศออสเตรเลียเป็นผลโดยตรงจาก “ความเสียหายทางเศรษฐกิจ” ขอย้ำอีกครั้งหนึ่งว่า แม้ว่าปราศจากพยานเหล่านั้น การแทรกแซงโดยศาลย่อมเป็นเรื่องที่หลีกเลี่ยงไม่ได้ ผู้ใดบ้างนอกจากผู้หญิงซึ่งมีความเปราะบางทางด้านเศรษฐกิจจะยอมตกลงเข้าทำสัญญายอมทำงานโดยมิได้รับเงินสดเป็นการตอบแทนเป็นระยะเวลาจนถึงประมาณ 3 ถึง 6 เดือน จะต้องให้บริการทางเพศกับชายเป็นจำนวนมาก สำหรับผู้หญิงที่ยอมผูกพันตนเองเข้ามาเป็นทาสให้บริการทางเพศ อาจทำให้เชื่อคำให้การของเธอได้ว่าเป็นเพราะสภาพทางเศรษฐกิจที่ย่ำแย่ลงของเธอ

R. v. Wei Tang [2009], VSCA 182 (17 August 2009), Australia, para. 55.

คดี Connors (สหราชอาณาจักร)²⁹⁵ เป็นคดีเกี่ยวกับการแสวงหาประโยชน์โดยมิชอบทางด้านแรงงาน โดยศาลได้ตั้งข้อสังเกตในส่วนที่เป็นข้อเท็จจริงพื้นฐานของคดีว่า ผู้เสียหายตกเป็นเป้าหมายเนื่องจากพวกเขา มีสถานะเป็นคนไร้บ้าน และพวกเขาส่วนใหญ่ต้องการที่จะได้งานทำ จำเลยถูกพิพากษาว่ากระทำความผิดเกี่ยวกับทาส หรือทำให้บุคคลตกอยู่ในสภาพคล้ายทาส หรือทำการบังคับใช้แรงงาน หรือการใช้แรงงานบังคับ

3.2.5.3 อายุ (Age)

อายุนับว่าเป็นความเปราะบางประการหนึ่ง ไม่ว่าจะเป็กรณีอายุมากหรืออายุน้อย โดยที่พิธีสารว่าด้วยการค้ามนุษย์ขององค์การสหประชาชาติได้รับรู้ถึงลักษณะเฉพาะของความเปราะบางของผู้เยาว์

²⁹⁵ โปรดดูสารบัญของคดีทั้งหมด สำหรับรายละเอียดเกี่ยวกับข้อเท็จจริง โปรดดูการวิเคราะห์เชิงลึก ในหัวข้อ 5.2 ของเอกสารสรุปประเด็นสำคัญของคดี.

ตามมาตรา 3(c) ของพิธีสารที่กำหนดไว้ว่า ในการพิสูจน์ความผิดอาญาเกี่ยวกับการค้ามนุษย์เด็ก ไม่มีความจำเป็นจะต้องทำการพิสูจน์องค์ประกอบทางด้านวิธีการกระทำความผิด (MEANS) เมื่อปรากฏเพียงองค์ประกอบด้านการกระทำ (ACT) และมีวัตถุประสงค์เพื่อการแสวงหาประโยชน์โดยมิชอบ (PURPOSE of EXPLOITATION) ก็เพียงพอแล้ว นอกจากนี้ ในหลายเขตอำนาจศาล มีการกำหนดให้การทำผิดฐานค้ามนุษย์ที่กระทำกับเด็กถือเป็นความผิดอุกฉกรรจ์ ซึ่งมีผลต่อการพิจารณาลงโทษผู้ค้ามนุษย์²⁹⁶ ยิ่งไปกว่านั้น แม้ว่าผู้เสียหายจะมีให้ผู้เยาว์ แต่ด้วยความเยาว์วัยของผู้เสียหายย่อมถือว่าเป็นข้อพิจารณาหนึ่งในการวัดระดับความเปราะบางของผู้เสียหาย

ในบริบทนี้ มีสิ่งที่น่าสนใจที่สมควรศึกษา โดยในหลายเขตอำนาจศาล เนื่องจากลักษณะความเปราะบางเป็นพิเศษของผู้อ่อนวัย ทำให้มีความสนใจกับผู้ค้ามนุษย์เด็กเป็นพิเศษ ในขณะที่ผู้ค้ามนุษย์ผู้ใหญ่ไม่ได้รับความสนใจอย่างเพียงพอจากระบบกฎหมายและศาลยุติธรรม ปรากฏตามรายงานของ UNODC เกี่ยวกับปัญหาการค้ามนุษย์ของโลก พ.ศ. 2557 (The 2014 UNODC Global Report on Trafficking in Persons) ที่เปิดเผยข้อมูลว่า เปอร์เซ็นต์ของจำนวนผู้เสียหายจากการค้ามนุษย์ที่เป็นเด็กต่อจำนวนผู้เสียหายค้ามนุษย์ที่คัดกรองได้ มีสัดส่วนที่แตกต่างกันในแต่ละภูมิภาค ตัวอย่างเช่น ในระหว่าง พ.ศ. 2553 – 2555 ในภูมิภาคแอฟริกาและตะวันออกกลางส่วนใหญ่มีผู้เสียหายจากการค้ามนุษย์เป็นเด็ก ในการวิเคราะห์ข้อมูลดังกล่าวมีข้อสังเกตว่า การที่มีผู้เสียหายส่วนมากเป็นเด็กอาจเป็นผลเนื่องมาจากข้อเท็จจริงที่ว่าประเทศในทวีปแอฟริกาแถบซาราฟา เพิ่งจะมีการกำหนดความผิดอาญาเกี่ยวกับการค้ามนุษย์ที่กระทำต่อผู้ใหญ่ในประมวลกฎหมายอาญาเมื่อไม่นานมานี้ ด้วยเหตุนี้ ก่อนหน้านี้ที่กฎหมายจะกำหนดว่าการกระทำผิดค้ามนุษย์ต่อผู้ใหญ่เป็นความผิดอาญา รายงานที่ได้รับจากเจ้าหน้าที่ผู้บังคับใช้กฎหมายในประเทศเหล่านี้จึงเป็นคดีค้ามนุษย์ที่มีผู้เสียหายที่เป็นเด็กทั้งหมด หรือเกือบทั้งหมด โดยรายงานของ UNODC เกี่ยวกับสถานการณ์การค้ามนุษย์ของโลก พ.ศ. 2559 ได้มีการยืนยันข้อมูลในทำนองเดียวกัน²⁹⁷ จึงเป็นสิ่งที่ต้องจับตาดูว่าข้อมูลทางสถิติเหล่านี้จะ

²⁹⁶ ตัวอย่างเช่น มาตรา 5 ของกฎหมายต่อต้านการค้ามนุษย์ ปี 2552 ของประเทศยูกันดา ซึ่งมีโทษสูงสุดเป็นโทษประหาร มาตรา 388(3) ของกฎหมายอาญาของประเทศเซอร์เบียที่กำหนดโทษขั้นต่ำสำหรับการค้ามนุษย์ที่เป็นผู้เยาว์ ในขณะที่การค้ามนุษย์ผู้ใหญ่ โทษขั้นต่ำ คือ จำคุกระหว่าง 3 – 12 ปี มาตรา 377A(b) ของกฎหมายอาญาของประเทศอิสราเอล กำหนดให้โทษสูงสุดของการค้ามนุษย์ผู้เยาว์ คือโทษจำคุก 20 ปี ส่วนการค้ามนุษย์ผู้ใหญ่โทษสูงสุด คือ จำคุก 16 ปี

²⁹⁷ Global Report on Trafficking in Persons, UNODC 2016.

เปลี่ยนแปลงไปอย่างไรหลังจากนี้ที่มีข้อห้ามมิให้ทำการคุ้มครองผู้ใหญ่ และคดีแรกที่ศาลได้พิจารณาคดีคุ้มครองผู้ใหญ่มักจะมีกระบวนการเช่นไร

ในคดีต่างๆ ดังต่อไปนี้เป็นการแสดงให้เห็นว่า เมื่อผู้เสียหายอายุน้อยจะถือว่าเป็นกรณีของการล่วงละเมิดโดยอาศัยสถานะความเปราะบาง

คดี K.P.4/05 (เซอร์เบีย)²⁹⁸ ผู้เสียหายเป็นเด็กหญิงสองราย จำเลยได้ทำการหลอกลวงผู้เสียหายทั้งสองโดยวางแผนที่จะแสวงหาประโยชน์โดยมิชอบทางเพศจากเด็กเพื่อให้ได้รับผลกำไรตอบแทนในประเทศอิตาลี ผู้เสียหายได้รับการช่วยเหลือในประเทศเซอร์เบียซึ่งเป็นช่วงก่อนที่จะถูกแสวงหาประโยชน์ จำเลยถูกศาลพิพากษาว่ากระทำความผิดฐานคุ้มครอง ในระหว่างดำเนินกระบวนการพิจารณาได้มีการอ้างถึงความเยาว์วัยของผู้เสียหายไว้ในข้อเท็จจริงพื้นฐานของคดี แต่ศาลมิได้วินิจฉัยอย่างชัดเจนว่าความเยาว์วัยเป็นเหตุที่ทำให้เกิดความเปราะบางของผู้เสียหาย

ในคดีอื่นๆ ที่มีการกล่าวถึงความเยาว์วัยของผู้เสียหาย (แม้ว่าผู้เสียหายอาจจะมิใช่ผู้เยาว์ก็ตาม) ว่าเป็นส่วนสำคัญในการดำเนินคดี ได้แก่ **คดี Afolabi (สหรัฐอเมริกา)**²⁹⁹ และ **คดี Jimenez-Calderon (สหรัฐอเมริกา)**³⁰⁰

มีหลายคดีเช่นกันที่การไม่สามารถพิสูจน์อายุของผู้เสียหายว่าเป็นผู้เยาว์หรือไม่ ส่งผลให้ศาลพิพากษาว่าจำเลยไม่มีความผิด กรณีนี้อาจเกิดขึ้นในคดีที่มีการฟ้องดำเนินคดีในฐานความผิดการคุ้มครองเด็กมากกว่าการคุ้มครองจากผู้ใหญ่ หรือเมื่อกฎหมายภายในประเทศระบุว่า เป็นความผิดอาญาฐานคุ้มครองเฉพาะแก่กรณีของผู้เสียหายเป็นเด็ก หรือเพียงจะมีการกำหนดว่าการคุ้มครองผู้ใหญ่ถือว่าเป็นความผิดอาญาในเขตอำนาจศาลเหล่านี้ อายุของผู้เสียหายถือว่าเป็นพยานหลักฐานขึ้นสำคัญในการดำเนินคดีคุ้มครอง ดังนั้น **คดี Kenneth Kiplangat Rono (เคนยา)**³⁰¹ จำเลยถูกดำเนินคดีในข้อหาทำให้เด็กมีมลทินและคุ้มครองเด็ก

²⁹⁸ อ่างแล้ว

²⁹⁹ โปรดดูสารบัญของคดีทั้งหมด ศาลได้ระบุข้อเท็จจริงเกี่ยวกับการที่ผู้เสียหายเป็นผู้มีอายุน้อย

³⁰⁰ อ่างแล้ว

³⁰¹ อ่างแล้ว

แต่ต่อมาศาลยกฟ้องคดีนี้เนื่องจากฝ่ายอัยการโจทก์ไม่สามารถทำการยืนยันอายุที่แท้จริงของผู้เสียหาย และการดำเนินคดีอาญาได้หรือไม่ นั้น ขึ้นอยู่กับข้อเท็จจริงที่ว่าผู้เสียหายเป็นเด็กผู้เยาว์หรือไม่ เมื่อฝ่ายอัยการไม่ทำการยืนยันอายุต่างๆ ที่ศาลวินิจฉัยว่าอยู่ในวิสัยที่อาจทำได้ ดังนั้น ศาลจึงไม่อาจพิพากษาว่าจำเลยกระทำความผิดได้

คดี Adjayi et al (ไนจีเรีย)³⁰² เป็นการดำเนินคดี ที่มีกฎหมายที่เกี่ยวข้องระบุอย่างชัดเจนว่าจะสามารถเอาผิดกับจำเลยได้ก็ต่อเมื่อสามารถทำการพิสูจน์อายุที่แท้จริงของผู้เสียหายได้ โดยในคดีนี้ศาลพิพากษาให้จำเลยพ้นผิดเนื่องจากผู้เสียหายไม่อาจยืนยันอายุที่แท้จริงของพวกเขาได้ คำพิพากษาให้จำเลยพ้นผิดจึงเป็นผลมาจากการที่ไม่สามารถนำเสนอพยานหลักฐานที่ถูกต้องเหมาะสมในชั้นศาลได้³⁰³

ในทำนองเดียวกัน การที่ผู้เสียหายมีอายุมากอาจถือว่าเป็นปัจจัยระบุให้เห็นถึงความเปราะบางของผู้เสียหายได้ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในกรณีที่ผู้เสียหายมีอายุมากหางานทำได้ยาก ดังนั้น จึงทำให้พวกเขาตกอยู่ในภาวะที่มีความเปราะบางเสี่ยงต่อการถูกค้ามนุษย์ ในกรณีนี้ปรากฏข้อเท็จจริงใน **คดี Sabhnani (สหรัฐอเมริกา)**³⁰⁴ จำเลยว่าจ้างผู้เสียหายอายุ 53 ปี และ 47 ปี ให้ทำงานในบ้าน จำเลยถูกพิพากษาว่ากระทำความผิดฐานใช้แรงงานบังคับแรงงานขัดหนี้และการยึดเอกสารประจำตัว อีกคดีหนึ่งคือ **คดี Blackwell (สหรัฐอเมริกา)**³⁰⁵ จำเลยถูกพิพากษาว่ากระทำความผิดฐานใช้แรงงานบังคับโดยการนำเอาผู้เสียหายที่เป็นหญิงอายุ 44 ปีจากประเทศกานา เข้ามายังสหรัฐอเมริกาเพื่อทำงานเป็นคนรับใช้ในบ้านและทำหน้าที่ดูแลเด็กโดยไม่ได้รับค่าตอบแทน

³⁰² HCL/2C/2005 (Ogun State High Court), Nigeria.

³⁰³ ข้อกล่าวหา คือ การนำบุคคลอายุต่ำกว่า 18 ปีเข้าสู่ประเทศไนจีเรียโดยรู้ว่าคุณคนนั้นจะต้องถูกบังคับให้ค้าประเวณีซึ่งขัดกับกฎหมายว่าด้วยการค้ามนุษย์ การสรรหาบุคคลที่มีอายุต่ำกว่า 18 ปีอันเป็นการไม่ชอบด้วยกฎหมาย โดยฉ้อฉลทำการสรรหาบุคคลที่มีอายุต่ำกว่า 18 ปีเพื่อให้ความสัมพันธ์กับผู้ชายในประเทศไนจีเรีย และการกระทำความผิดกฎหมายอื่นๆ

³⁰⁴ โปรดดูสารบัญของคดีทั้งหมด

³⁰⁵ U.S. v. Blackwell, 2004-01-08 in United States District Court of Maryland, สหรัฐอเมริกา สามารถดูข้อมูลของคดีนี้ได้ที่ฐานข้อมูลคดีค้ามนุษย์ของ UNODC (Case No. USA020).

3.2.5.4 การเสพติด (Addiction)

การเสพยาเสพติดหรือแอลกอฮอล์อาจทำให้เกิดภาวะของความเปราะบางเสี่ยงต่อการถูกค้ามนุษย์ได้ โดยผู้เสียหายจะยินยอมทำทุกอย่างเพื่อให้ได้รับสารเสพติดที่ตนต้องการ นอกจากนี้ ผู้ค้ามนุษย์มักจะทำให้ผู้เสียหายซึ่งไม่มีประวัติการใช้สารเสพติดมาก่อนตกอยู่ในสภาพติดสารเสพติดเพื่อเป็นการง่ายต่อการแสวงหาประโยชน์โดยมิชอบ

การใช้ประโยชน์จากผู้ติดสารเสพติดมาก่อน (Abusing an existing addiction)

ตัวอย่างของคดีที่ผู้เสียหายเป็นผู้ติดสารเสพติดทำให้เกิดเป็นความเปราะบางและตกเข้าสู่วงจรของผู้ค้ามนุษย์ คือ คดี **Connors (สหราชอาณาจักร)**³⁰⁶ ในคดีนี้ ผู้เสียหายตกเป็นเป้าหมายของผู้ค้ามนุษย์เนื่องจากหลายปัจจัย ซึ่งหนึ่งในปัจจัยที่ทำให้ตกเป็นเป้าหมายของการถูกค้ามนุษย์ คือ การที่ผู้เสียหายเป็นผู้ติดสุรา ผู้ค้ามนุษย์ถูกพิพากษาว่ากระทำความผิดฐานหน่วงเหนี่ยวบุคคลอื่นให้ตกเป็นทาสหรือมีสภาพเยี่ยงทาส หรือบังคับบุคคลอื่นทำงาน หรือการใช้แรงงานบังคับ

อีกคดีหนึ่งซึ่งผู้เสียหายเป็นผู้ติดสารเสพติดและมีข้อพิจารณาที่สำคัญคือ คดี **Sentence no. 004/13 (อาร์เจนตินา)**³⁰⁷ ศาลได้มีคำวินิจฉัยว่า จำเลยใช้ประโยชน์จากความเปราะบางของผู้เสียหายเนื่องจากผู้เสียหายเป็นผู้ติดยาเสพติด จำเลยได้ทำการแสวงหาประโยชน์โดยมิชอบทางเพศจากผู้เสียหาย จำเลยถูกพิพากษาว่ากระทำความผิดฐานค้ามนุษย์ผู้เยาว์ ถือครองยาเสพติดเพื่อขาย จำหน่ายและใช้ยาเสพติด

คดี **ECLI:NL:RBZLY:2012:BX2627 (เนเธอร์แลนด์)**³⁰⁸ จำเลยเป็นสามีของผู้หญิงคนหนึ่งทำการบังคับให้เธอค้าประเวณีและทำร้ายร่างกายเธอเป็นประจำ จำเลยถูกพิพากษาว่ากระทำความผิดฐานค้า

³⁰⁶ โปรดดูสารบัญของคดีทั้งหมด สำหรับรายละเอียดเกี่ยวกับข้อเท็จจริง โปรดดูการวิเคราะห์เชิงลึก ในหัวข้อ 5.11 ของเอกสารสรุปประเด็นสำคัญของคดี.

³⁰⁷ Sentence No. 004/13, 5 March 2013, Oral Federal Criminal Court of ย่อหน้าที่ na, ประเทศอาร์เจนตินา โดยสามารถหาข้อมูลเกี่ยวกับคดีนี้ได้ที่ฐานข้อมูลคดีค้ามนุษย์ของ UNODC (Case No. ARG053).

³⁰⁸ Zwolle-Lelystad District Court, 27 March 2012, ECLI:NL: RBZLY:2012:BX2627, เนเธอร์แลนด์ โปรดดู รายงานการค้ามนุษย์ระดับประเทศ ปี 2012 (National Rapporteur on Trafficking in Human Beings). คดีบรรทัดฐาน คดีค้ามนุษย์ ปี 2009-2012. และการวิเคราะห์ The Hague: BNRM, หน้า 62.

มนุษย์และทำร้ายร่างกายคู่ชีวิตของตน ศาลวินิจฉัยว่า การที่ภรรยาซึ่งเป็นผู้เสียหายเป็นผู้ติดสุราทำให้เธอตกอยู่ในฐานะเป็นผู้มีความเปราะบางเสี่ยงต่อการถูกแสวงหาประโยชน์ ประกอบความเปราะบางที่เกิดจากปัจจัยอื่นๆ เช่น ทัศนคติของการค้าประเวณีโดยสมัครใจในประเทศเนเธอร์แลนด์ได้ ดังนั้น ถือได้ว่า เธอไม่สามารถแสดงออกถึงเจตนาของตนเอง หรือไม่อาจตัดสินใจเลือกโดยอิสระ อย่างเป็นเอกเทศ ปราศจากการแทรกแซงจากจำเลยได้ (สามีของเธอเป็นจำเลยร่วมกับผู้อื่น)

การสร้างภาวะการฉ้อฉลเพื่อเพิ่มความเปราะบาง และ/หรือ เพื่อทำให้สามารถแสวงหาประโยชน์โดยมิชอบได้

ตัวอย่างของการทำให้ผู้เสียหายตกเป็นผู้ติดสารเสพติดพบใน **คดี Webster (สหรัฐอเมริกา)**³⁰⁹ ในคดีนี้จำเลยได้ให้สารเสพติดโคเคนให้กับผู้เสียหายซึ่งเป็นผู้ที่จำเลยทำการแสวงหาประโยชน์โดยมิชอบโดยให้ทำการค้าประเวณี จากนั้น จำเลยข่มขู่ว่าจะไม่ให้ยาเสพติดเพื่อเป็นการบีบบังคับให้ผู้เสียหายยอมทำการค้าประเวณี ศาลอุทธรณ์วินิจฉัยว่า การกระทำเช่นนี้พิจารณาได้ว่าเป็นการล่วงละเมิดสถานะของความเปราะบางของผู้เสียหายถือได้ว่าเป็นการ “ใช้กำลัง” ตามบริบทของกฎหมายของสหรัฐอเมริกา³¹⁰

คดี Mondo Juan Carlos (อาร์เจนตินา)³¹¹ จำเลย 2 รายถูกพิพากษาว่ากระทำความผิดและถูกลงโทษในการกระทำผิดอาญาค้ามนุษย์ซึ่งเป็นผู้เยาว์ ในการอธิบายเกี่ยวกับข้อเท็จจริงพื้นฐานของคดีนี้ ศาลได้ตั้งข้อสังเกตว่า กิจวัตรประจำวัน คือ ผู้เสียหายถูกบังคับให้ดื่มสุราและใช้ยาเสพติด

<http://www.dutchrapporteur.nl/reports/case-law/>.

³⁰⁹ โปรดดูสารบัญของคดีทั้งหมด

³¹⁰ กฎหมายของสหรัฐอเมริกา กำหนดว่า การใช้กำลัง การฉ้อโกง หรือการบีบบังคับเพื่อกระทำการค้ามนุษย์เพื่อการแสวงหาประโยชน์โดยมิชอบทางเพศจากผู้ใหญ่ โปรดดู 18 U.S.C. §1591.

³¹¹ โปรดดูสารบัญของคดีทั้งหมด

คดี Pipkins (สหรัฐอเมริกา)³¹² นอกจากเหตุอื่นๆ แล้วจำเลยให้ยาเสพติดแก่ผู้เสียหายเป็นรางวัล จำเลยถูกพิพากษาว่ากระทำความผิดฐานทำให้บุคคลตกเป็นทาสโดยไม่สมัครใจและความผิดฐานอื่นๆ

บางครั้งผู้ค้ำมนุษย์จะให้ยาเสพติดแก่ผู้เสียหายเพื่อทำให้เขาสามารถทำการแสวงหาประโยชน์โดยมิชอบจากผู้เสียหายได้ เช่น ทำให้เขาหรือเธอลดความยับยั้งชั่งใจในการทำกิจกรรมทางเพศ คดีตัวอย่างคือ **คดี Urizar (แคนาดา)**³¹³ จำเลยให้สารเสพติดโคเคนแก่ผู้เสียหายก่อนที่เธอจะขึ้นแสดงระบำเปลื้องผ้า เพื่อให้ผู้เสียหายขจัดความรู้สึกยับยั้งชั่งใจเสีย จำเลยถูกพิพากษาว่ากระทำความผิดฐานค้ำมนุษย์ ได้รับผลประโยชน์ทางเศรษฐกิจจากการค้ำมนุษย์ การแสวงหาประโยชน์โดยมิชอบ การขู่กรรโชก และความผิดฐานอื่นๆ

คดี Pipkins (สหรัฐอเมริกา)³¹⁴ หนึ่งในเหตุผลที่มีการอ้างคือ การที่จำเลยให้ยาเสพติดแก่ผู้เสียหายเพื่อทำให้มั่นใจว่าผู้เสียหายจะยอมทำการค้าประเวณี จำเลยถูกพิพากษาว่ากระทำความผิดฐานทำให้บุคคลอื่นตกอยู่ในสภาพเป็นทาสโดยไม่สมัครใจและความผิดฐานอื่นๆ

3.2.5.5 ความพิการ (Disabilities)

บ่อยครั้งที่ผู้ค้ำมนุษย์ทำการเลือกเหยื่อซึ่งเป็นผู้ที่มีความพิการทางด้านร่างกายหรือจิตใจ ซึ่งความพิการเหล่านี้เป็นแนวโน้มที่ทำให้เกิดความเปราะบางง่ายต่อการแสวงหาประโยชน์โดยมิชอบ

คดีตัวอย่างการใช้ประโยชน์จากความพิการ เห็นได้จาก **คดี Nr.20.L4.4846/12 (เบลเยียม)**³¹⁵ จำเลยได้เดินทางไปพบกับผู้เสียหายที่สถานดูแลผู้พิการในประเทศสโลวาเกีย ซึ่งผู้เสียหายเป็นผู้พิการทางร่างกาย 2 คน โดยจำเลยบอกกับผู้เสียหายว่าตนเองเป็นลูกพี่ลูกน้องของผู้เสียหายและต้องการที่จะ

³¹² โปรดดูสารบัญของคดีทั้งหมด

³¹³ อ้างแล้ว สำหรับรายละเอียดเกี่ยวกับข้อเท็จจริง โปรดดูการวิเคราะห์เชิงลึก ในหัวข้อ 5.2 ของเอกสารสรุปประเด็นสำคัญของคดี.

³¹⁴ โปรดดูสารบัญของคดีทั้งหมด

³¹⁵ Nr. 20.L4.4843/12, Correctional Tribunal of Nivelles, 25 January 2013, Belgium. โดยสามารถหาข้อมูลเกี่ยวกับคดีนี้ได้ที่ฐานข้อมูลคดีค้ำมนุษย์ของ UNODC (Case No. BEL029).

พาพวกเขาเดินทางไปอาศัยที่บ้านพักของจำเลยในประเทศเบลเยียม หลังจากที่จำเลยพาตัวผู้เสียหายไปยังประเทศเบลเยียมแล้ว จำเลยขับรถพาผู้เสียหายไปยังลานจอดรถของซูเปอร์มาร์เก็ตหลายครั้ง และบังคับให้ผู้เสียหายทำการขอทาน โดยผู้เสียหายต้องทำงาน 6 วันต่อสัปดาห์และจำเลยเป็นผู้เก็บเงินที่ผู้เสียหายหามาได้ในระหว่างที่ผู้เสียหายอาศัยอยู่ในประเทศเบลเยียม ผู้เสียหายต้องนอนในรถของจำเลย ศาลพิพากษาว่าจำเลยกระทำความผิดฐานค้ำมนุษย์ โดยระบุว่าจำเลยได้กระทำการเอาใจเปรียบต่อบุคคลซึ่งอยู่ในภาวะเปราะบางเนื่องจากมีความพิการทางร่างกาย

คดี *ECLI:NL:HR:2011:BR0448 (เนเธอร์แลนด์)*³¹⁶ จำเลยทำการแสวงหาประโยชน์โดยมิชอบจากผู้เสียหายซึ่งเป็นผู้มีความบกพร่องทางจิตใจ จำเลยให้ผู้เสียหายทำงานบ้าน ได้แก่ การทำความสะอาด และซื้อข้าวของเครื่องใช้ หากว่าผู้เสียหายกลับมาเช้าหรือไม่ทำงานบ้านให้ถูกต้องตามคำสั่ง จำเลยมักจะทำร้ายร่างกายผู้เสียหาย หรือบังคับให้ผู้เสียหายไปซื้อของขวัญให้จำเลยด้วยเงินของผู้เสียหาย จำเลยไม่เคยจ่ายค่าตอบแทนการทำงานให้กับผู้เสียหาย หรือไม่เคยจ่ายค่าใช้จ่ายใดๆ ที่เกิดขึ้นจากการทำงานเลย ยิ่งไปกว่านั้น จำเลยยังทำร้ายร่างกายผู้เสียหายหากว่าเขาเผลอหลับเนื่องจากอ่อนเพลียจากการทำงาน ศาลพิพากษาว่าจำเลยกระทำความผิดฐานค้ำมนุษย์ โดยศาลระบุว่าจำเลยมีเจตนาใช้ความเปราะบางของผู้เสียหายเพื่อทำการแสวงหาประโยชน์โดยมิชอบ

คดี *Agnieszka Magdalena B. et al (เยอรมนี)*³¹⁷ ผู้เสียหายเป็นคู่สามี-ภรรยาซึ่งเป็นใบ้และหูหนวกจากประเทศโปแลนด์ พวกเขาถูกแสวงหาประโยชน์โดยการใช้แรงงานในประเทศเยอรมนี ในคำพิพากษาได้กล่าวถึงข้อเท็จจริงนี้และจำเลยถูกพิพากษาว่ากระทำความผิดฐานค้ำมนุษย์ด้านแรงงาน

คดี *Kaufman (สหรัฐอเมริกา)*³¹⁸ จำเลยใช้ประโยชน์จากบุคคลที่มีความเจ็บป่วยทางจิตอย่างรุนแรง ข้อเท็จจริงนี้ถูกระบุในคำพิพากษาในส่วนข้อเท็จจริงพื้นฐานของคดี แต่ศาลมิได้มีการ

³¹⁶ Supreme Court of the เนเธอร์แลนด์ 20 December 2011, ECLI:NL:HR:2011:BR0448. โดยสามารถหาข้อมูลเกี่ยวกับคดีนี้ได้ที่ฐานข้อมูลคดีค้ำมนุษย์ของ UNODC (Case No. NLD008).

³¹⁷ Case 106 Ls-50 Js 208/07-58/07 in the District Court of Düsseldorf, 26 January 2012, ประเทศเยอรมนี. โดยสามารถหาข้อมูลเกี่ยวกับคดีนี้ได้ที่ฐานข้อมูลคดีค้ำมนุษย์ของ UNODC (Case No. DEU013).

³¹⁸ โปรดดูสารบัญของคดีทั้งหมด

พิจารณาชี้ขาดในข้อเท็จจริงที่ปรากฏนี้ โดยจำเลยได้ทำการอุทธรณ์คำพิพากษาที่ว่าจำเลยกระทำความผิดในหลายฐานความผิด รวมถึงการใช้แรงงานบังคับและทำให้บุคคลอื่นตกเป็นทาสโดยไม่สมัครใจ

อย่างไรก็ตาม ข้อเท็จจริงเกี่ยวกับความพิการของผู้เสียหายอาจทำให้เป็นการยากสำหรับพนักงานอัยการในการที่จะดำเนินคดีโดยถือตามคำให้การของผู้เสียหาย เนื่องจากคำให้การของผู้เสียหายอาจไม่น่าเชื่อถือเพราะเหตุแห่งความพิการ

3.2.5.6 การขาดความคุ้นเคยกับภาษา และ/หรือ วัฒนธรรม (Lack of familiarity with language and/or culture)

การที่ผู้เสียหายขาดความคุ้นเคยกับภาษาหรือวัฒนธรรมของประเทศ หรือภูมิภาคปลายทาง อาจทำให้เขาตกอยู่ในภาวะเปราะบางเสี่ยงต่อการถูกแสวงหาประโยชน์ เนื่องจากผู้เสียหายรู้สึกถึงความไม่มั่นคง และอาจทำให้ความสามารถในการเปลี่ยนแปลงสถานการณ์ของผู้เสียหายมีค่อนข้างจำกัด

คดี Wei Tang (ออสเตรเลีย)³¹⁹ ข้อเท็จจริงที่ว่าผู้เสียหาย “รู้ภาษาอังกฤษน้อยมาก หรือไม่รู้ภาษาอังกฤษเลย” ถูกศาลอุทธรณ์จัดให้เป็นปัจจัยหนึ่งที่ทำให้จำเลยมีอำนาจควบคุมเหยื่อผู้หญิง³²⁰ จำเลยถูกพิพากษาว่ากระทำความผิด 5 กรรม สำหรับความผิดเกี่ยวกับการมีทาสไว้ในครอบครองและ 5 กรรมสำหรับความผิดเกี่ยวกับการใช้ทาส จำเลยถูกพิพากษาว่ากระทำความผิดรวมทั้งหมด 10 กรรม

คดี Sabhnani (สหรัฐอเมริกา)³²¹ หนึ่งในผู้เสียหายชาวอินโดนีเซียไม่สามารถสื่อสารภาษาอังกฤษได้เลย เธอไม่ทราบว่ วิชาคืออะไร และขับรถไม่ได้ หรือไม่รู้วิธีการใช้โทรศัพท์ของสหรัฐอเมริกา ข้อเท็จจริงนี้ปรากฏในเป็นข้อเท็จจริงพื้นฐานของคดีและใช้ในการสนับสนุนการพิสูจน์ว่าจำเลยกระทำความผิดฐานใช้แรงงานบังคับและความผิดฐานอื่นๆ

³¹⁹ R. v. Wei Tang (2009), 23 VR 332; (2009) 233 FLR 399; [2009] VSCA 182 (17 August 2009). สำหรับรายละเอียดเกี่ยวกับข้อเท็จจริง โปรดดูการวิเคราะห์เชิงลึก ในหัวข้อ 5.3 ของเอกสารสรุปประเด็นสำคัญของคดี.

³²⁰ R. v. Wei Tang (2009), 23 VR 332; (2009) 233 FLR 399; [2009] VSCA 182 (17 August 2009) ย่อหน้าที่ 29.

³²¹ โปรดดูสารบัญของคดีทั้งหมด

คดี *Liu LiRong (ตองกา)*³²² ผู้เสียหายชาวจีน 2 รายถูกพาตัวไปประเทศตองกา จำเลยเป็นชาวจีนทำการบังคับให้ผู้เสียหายทำการค้าประเวณี ศาลได้ใช้ความเข้าใจเกี่ยวกับสถานการณ์ของความเปราะบางของผู้เสียหายอธิบายถึงเหตุการณ์ว่าทำไมผู้เสียหายจึงไม่ทำการรายงานการถูกระงับลงละเมิดในโอกาสแรก ศาลวินิจฉัยว่า ผู้เสียหายถูกนำตัวเข้ามาอยู่ในสภาพแวดล้อมที่แปลกและไม่มีความเมตตาปราณี โดยมีความสามารถในการสื่อสารน้อยมาก ซึ่งอาจทำให้ผู้เสียหายมีความลังเลใจที่จะทำการร้องทุกข์ เนื่องจากกลัวว่าจะไม่มีใครเชื่อ กลัวว่าจะถูกทำโทษ หรือแม้กระทั่งจะไม่ได้รับการยอมรับจากจำเลย ซึ่งเป็นผู้ที่พวกเขาไว้วางใจในตอนแรก

3.2.5.7 ขาดการศึกษา หรือมีการศึกษาน้อย (Lack of education or little education)

การที่ผู้เสียหายขาดการศึกษา หรือมีการศึกษาน้อยอาจเป็นปัจจัยหนึ่งที่ทำให้เกิดความเปราะบาง เนื่องจากผู้เสียหายขาดความรู้พื้นฐานในการโต้แย้งข้อกล่าวอ้างของผู้ค้ำมนุษย์ ซึ่งสภาพการณ์เช่นนี้อาจทำให้ผู้เสียหายมีความคาดหวังที่ต่ำ และทำให้ผู้ค้ำมนุษย์นำไปใช้เป็นเครื่องมือในการแสวงหาประโยชน์โดยมิชอบได้

คดี *Veerapol (สหรัฐอเมริกา)*³²³ ผู้เสียหายเป็นชาวชนบทจากประเทศไทยที่ไม่มีความรู้ภาษาอังกฤษเลย โดยเขาจบการศึกษาเพียงประถม 2 จำเลยถูกพิพากษาว่ากระทำความผิดทำให้บุคคลตกเป็นทาสโดยไม่สมัครใจและความผิดฐานอื่นๆ ในการพิจารณาโทษโดยศาลชั้นต้น ศาลทำการระบุว่า “ผู้เสียหายเป็นหญิงยากจนการศึกษาต่ำ ไม่มีทักษะการคิดวิเคราะห์ที่ลึกซึ้ง และไม่มีความรู้เกี่ยวกับกฎหมายของสหรัฐอเมริกา ศาลเชื่อว่าเป็นสิ่งที่ทำให้เธอถูกแสวงหาประโยชน์ โดยคำให้การของผู้เชี่ยวชาญเป็นการยืนยันข้อเท็จจริงนี้”

³²² CR117/10 & AC 13/11. ผู้เชี่ยวชาญของตองกาเป็นผู้รายงานคดีนี้

³²³ โปรดดูสารบัญของคดีทั้งหมด This fact was noted as background in the case. โดยสามารถหาข้อมูลเกี่ยวกับคดีนี้ได้ที่ฐานข้อมูลคดีค้ำมนุษย์ของ UNODC (Case No. USA065).

คดี Mussry (สหรัฐอเมริกา)³²⁴ เป็นคดีเกี่ยวกับการแสวงหาประโยชน์โดยมิชอบโดยการทำงานบ้านภายใต้สภาพการทำงานที่ยากลำบาก โดยคำฟ้องระบุว่า ผู้เสียหายชาวอินโดนีเซีย “โดยทั่วไปเป็นผู้ที่เกือบจะเรียกว่า ขาดการศึกษา ไม่มีทักษะ พูดภาษาอังกฤษได้เล็กน้อย และแทบจะไม่เคยเดินทางออกนอกประเทศอินโดนีเซีย”³²⁵ ศาลเห็นว่าข้อกล่าวหาตามคำฟ้อง หากมีการพิสูจน์ว่าเป็นความจริงอาจเป็นข้อสนับสนุนว่ามีการบีบบังคับ (coercion) ซึ่งเป็นข้อเท็จจริงที่จำเป็นในการพิจารณาพิพากษาว่าจำเลยกระทำความผิดฐานใช้แรงงานขัดหนี้และฐานทำให้บุคคลตกเป็นทาสโดยไม่สมัครใจ

คดี Okafor (ไนจีเรีย)³²⁶ ผู้เสียหายเป็นผู้เยาว์มีความลังเลใจในการขึ้นให้การเนื่องจากเป็นเด็กที่มีการศึกษาต่ำ จึงมีความจำเป็นที่พนักงานอัยการจะต้องทำการตั้งคำถามใหม่ให้เหมาะสมกับผู้เสียหาย

ตามที่ได้ระบุข้างต้นแล้วว่า มีหลายคดีที่ศาลพิพากษาว่าจำเลยกระทำความผิดฐานค้ำมนุษย์และความผิดฐานอื่นๆ แม้ข้อเท็จจริงจะปรากฏว่าผู้เสียหายมีการศึกษาที่ดีและเหมาะสมก็ตาม³²⁷

3.2.5.8 ประวัติปัญหาครอบครัว (Problematic family history)

บางครั้งประวัติปัญหาครอบครัวทำให้บุคคลต้องตกอยู่ในสถานะของความเปราะบางเสี่ยงต่อการถูกแสวงหาประโยชน์ ตัวอย่างเช่น **คดี Sridevi et al (อินเดีย)**³²⁸ ในคดีนี้บิดาของผู้เสียหายเสียชีวิตตั้งแต่เธอยังเป็นเด็กและเธอถูกมารดาทำร้ายทุบตีเป็นประจำ รวมถึงทำการเผาชาเธอด้วยท่อนไม้ติดไฟ ผู้เสียหายหนี

³²⁴ U.S. v. Mussry, 726 F.2d 1448 (9th Cir. 1984), สหรัฐอเมริกา

³²⁵ อ่างแล้ว

³²⁶ โปรดดูสารบัญของคดีทั้งหมด

³²⁷ โปรดดู D.A. and A.M. (Israel), อ่างแล้ว เป็นคดีที่ฝ่ายจำเลยอ้างว่าผู้เสียหายนั้นมิได้เป็นผู้เสียหายตามความหมายของความผิดเกี่ยวกับทาส เนื่องจากผู้เสียหายมีสติปัญญาดี มีการศึกษาและมีบุคลิกภาพที่ดี (โปรดดู หน้าที่ 38 ย่อหน้าที่ 41) โปรดสังเกตุว่า ในคดีนี้อยู่ระหว่างการอุทธรณ์ไปยังศาลสูงสุด ผู้เชี่ยวชาญของอิสราเอลได้พบกับผู้เสียหายซึ่งเป็นผู้มีอาชีพเป็นอาจารย์

³²⁸ โปรดดูสารบัญของคดีทั้งหมด

ออกจากบ้านของมารดาและกลายเป็นเหยื่อถูกแสวงประโยชน์ ในคดีนี้จำเลยถูกพิพากษาว่ากระทำความผิดฐานค้ำมนุษย์แสวงประโยชน์โดยการค้าประเวณี

คดี Urizar (แคนาดา)³²⁹ เป็นคดีที่ผู้เสียหายมาจากครอบครัวที่มีพื้นฐานที่ยากลำบาก โดยศาลอุทธรณ์ระบุว่า “ผู้เสียหายมาจากบ้านที่มีปัญหา เธอมักจะเห็นบิดามารดาทะเลาะกัน”³³⁰ ในทางกลับกันผู้ถูกกล่าวหาซบถยนต์ราคาแพง ซึ่งทำให้ผู้เสียหายเชื่อในตอนแรกว่าเขาจะเป็นผู้ที่ช่วยให้เธอหนีออกจากปัญหาในบ้านได้ ศาลระบุว่าข้อเท็จจริงดังกล่าวถือได้ว่าเป็นข้อมูลพื้นฐานสนับสนุนการที่ศาลมีคำพิพากษาว่าจำเลยกระทำความผิดฐานค้ำมนุษย์และความผิดฐานอื่นๆ

ในอีกคดีที่ศาลได้มีการระบุเกี่ยวกับเรื่องนี้ คือ **คดี D.A. and A.M. (อิสราเอล)**³³¹ จำเลยถูกพิพากษาว่ากระทำความผิดในฐานการทำให้บุคคลตกเป็นทาส โดยจำเลยทำการรวบรวมผู้หญิงอยู่รายล้อมตัวเขาโดยที่เขาสามารถควบคุมผู้หญิงเหล่านั้นด้วยการอ้างว่า เขาเป็นผู้มีพลังพิเศษทางด้านจิตวิญญาณ ศาลอธิบายว่าผู้หญิงเหล่านี้มีประวัติครอบครัวที่มีปัญหา บางรายมีประวัติถูกทำร้ายมาก่อนที่จะเข้าร่วมกลุ่มกับจำเลย จำเลยถูกศาลชั้นต้นพิพากษาว่ากระทำความผิดฐานหน่วงเหนี่ยวบุคคลให้ตกอยู่ในสภาพเป็นทาส คดีอยู่ระหว่างการอุทธรณ์ต่อศาลสูงสุด

3.2.5.9 เพศ (Gender)

พิธีสารว่าด้วยการค้ำมนุษย์ให้การรับรองว่าความเป็นผู้หญิงทำให้มีความเปราะบางเสี่ยงต่อการถูกค้ำมนุษย์³³² เรื่องนี้จะเห็นได้จากหลายคดี แต่เราต้องไม่ลืมว่าผู้ชายก็อาจถูกแสวงประโยชน์ได้เช่นกัน ตัวอย่างของคดีค้ำมนุษย์ หรือคดีอาญาที่เกี่ยวข้องกันที่กระทำต่อผู้เสียหายที่เป็นผู้หญิงปรากฏในหลายคดีที่

³²⁹ โปรดดูสารบัญของคดีทั้งหมด สำหรับรายละเอียดเกี่ยวกับข้อเท็จจริง โปรดดูการวิเคราะห์เชิงลึก ในหัวข้อ 5.2 ของเอกสารสรุปประเด็นสำคัญของคดี.

³³⁰ โปรดดูสารบัญของคดีทั้งหมด โปรดดู คดีในศาลอุทธรณ์ หน้าที่ 2

³³¹ โปรดดูสารบัญของคดีทั้งหมด คดีนี้อยู่ระหว่างการอุทธรณ์ไปยังศาลสูงสุด

³³² โปรดดูบทบัญญัติในอนุสัญญา ในหัวข้อของอนุสัญญา: พิธีสารเพื่อป้องกันปราบปรามและลงโทษการค้ามนุษย์โดยเฉพาะผู้หญิงและเด็กและในบทความต่าง ๆ ในพิธีสาร ตัวอย่างเช่น มาตรา 6(4) และ 9(1)(b).

เคยอ้างมาแล้ว เช่น ในคดี **Veerapol (สหรัฐอเมริกา)** คดี **Sridevi (อินเดีย)** คดี **Siliadin (ศาลสิทธิมนุษยชนแห่งสหภาพยุโรป)** และคดีอื่นๆ อีกมาก

3.2.5.10 การตั้งครรภ์ (Pregnancy)

ในกฎหมายต้นแบบว่าด้วยการค้ำมนุษย์ของสหประชาชาติระบุว่าภาวะการตั้งครรภ์ถือเป็นภาวะที่อาจก่อให้เกิดความเปราะบางได้ ซึ่งคดีตัวอย่างเกี่ยวกับประเด็นนี้ คือ คดี **K-165/11 (เซอร์เบีย)**³³³ ซึ่งเป็นคดีที่ผู้เสียหายรายหนึ่งตั้งครรภ์ในระหว่างถูกทำการค้ำมนุษย์ ศาลได้ระบุข้อเท็จจริงนี้เมื่อได้ทำการพิพากษาว่าจำเลยกระทำความผิดในฐานค้ำมนุษย์ และอีกคดีหนึ่งที่มีการตั้งครรภ์เป็นภาวะที่มีความเปราะบางเสี่ยงต่อการค้ำมนุษย์ โดยใน **คดีเลขที่ 5383/2010 (อียิปต์)**³³⁴ จำเลยได้ใช้ประโยชน์จากความเปราะบางของผู้เสียหาย เนื่องจากเธอตั้งครรภ์นอกสมรส จำเลยทำการหว่านล้อมให้ผู้เสียหายทำการขายลูกของตนให้กับพวกจำเลย ต่อมาจำเลยได้ขายบุตรของผู้เสียหายให้กับบุคคลอื่นอีกทอดหนึ่ง จำเลยถูกพิพากษาว่ากระทำความผิดตามมาตรา 291 ของประมวลกฎหมายของประเทศอียิปต์ ซึ่งระบุว่า กำหนดโทษเกี่ยวกับการเสนอขายเด็กในบริบทของการค้ำมนุษย์จากเด็ก หรือการแสวงประโยชน์โดยมิชอบ³³⁵

3.2.5.11 ความเปราะบางทางด้านอารมณ์ (Emotional vulnerability)

ผู้เสียหายมักกลายเป็นผู้มีความเปราะบางทางอารมณ์เมื่อพวกเขามีความไว้วางใจในตัวผู้ค้ำมนุษย์เป็นพิเศษ และเชื่อว่าผู้ค้ำมนุษย์ไม่ต้องการที่จะทำอันตรายพวกเขา หรือไม่ต้องการให้พวกเขาตกอยู่ในสถานการณ์ของการถูกแสวงประโยชน์ ในกรณีเช่นนี้อาจพบมากในคดีที่ผู้เสียหายมีความสัมพันธ์ฉันทันต์คนรัก

³³³ โปรดดูสารบัญชของคดีทั้งหมด สำหรับรายละเอียดเกี่ยวกับข้อเท็จจริง โปรดดูการวิเคราะห์เชิงลึก ในหัวข้อ 5.1 ของเอกสารสรุปประเด็นสำคัญของคดี.

³³⁴ Case No. 5383/2010, Alexandria Criminal Court, El-Attarin District, Session 13/4/2010, Egypt.

³³⁵ โปรดดู หัวข้อ 2.5 เรื่อง “คำสารภาพนอกศาลของจำเลย” เกี่ยวกับคดีหมายเลข 414/2009 (อียิปต์) ซึ่งเป็นคดีเกี่ยวกับการขายเด็ก หรือการรับเด็กเป็นบุตรบุญธรรมโดยไม่ชอบด้วยกฎหมาย ซึ่งเป็นไปตามการตีความหมายของหมายเหตุของมาตรา 3 ของพิธีสารว่าด้วยการค้ำมนุษย์ ใน the Travaux Préparatoires สำหรับ อนุสัญญาและพิธีสารเกี่ยวกับองค์การอาชญากรรม ที่กำหนดว่า “เมื่อการรับเด็กเป็นบุตรบุญธรรมโดยไม่ชอบด้วยกฎหมายเป็นไปถึงขนาดว่ามีลักษณะคล้ายกับการใช้ทาส .. เรื่องนี้ ตกอยู่ในบังคับของพิธีสาร” โปรดดู the Travaux Préparatoires toires หน้า 347.

กับผู้ค้ามนุษย์ หรือผู้ค้ามนุษย์เป็นสมาชิกในครอบครัวของผู้เสียหาย ใน คดี D.A. and A.M. (อิสราเอล)³³⁶ จำเลยมีความเป็นผู้นำ มีเสน่ห์น่าหลงใหลและเป็นที่ไว้วางใจแก่ผู้ใกล้ชิด จำเลยจะทำการเลือกเหยื่อซึ่งเป็นผู้หญิงซึ่งมีลักษณะตามที่ศาลให้คำจำกัดความว่า “เป็นผู้สูญเสียซึ่งจิตวิญญาณ” กล่าวคือ เป็นผู้ที่มีภาวะความเปราะบางทางอารมณ์ที่เกิดเนื่องจากมีภูมิหลังที่มีปัญหา ในอดีตถูกทำร้ายร่างกาย และตกอยู่ในภาวะวิกฤติ ซึ่งผลให้พวกเขาต้องการหาทิศทางในการดำเนินชีวิต³³⁷

ความสัมพันธ์ฉันท์คนรัก (Romantic Relationship)

บางครั้งผู้ค้ามนุษย์เป็นผู้สร้างความเปราะบางให้กับผู้เสียหายเพื่อให้ยอมตกอยู่ในภาวะการค้ามนุษย์ โดยมักจะหลอกให้หลงเชื่อว่าพวกเขามีความสัมพันธ์ฉันท์คนรักระหว่างกัน ดังนั้น ผู้เสียหายจะมีความรู้สึกผูกพันทางด้านอารมณ์ความรู้สึกกับผู้ค้ามนุษย์ ปรากฏการณ์ “ชายคนรัก (boy lover)”³³⁸ เป็นรูปแบบหนึ่งของการหลอกลวงที่ใช้ในคดีค้ามนุษย์ ในคดีดังต่อไปนี้ ผู้ค้ามนุษย์ได้ทำการล่อลวงผู้หญิงให้ตกหลุมรักตนเองและสัญญากับพวกเขาว่าจะมีอนาคตที่ดี ซึ่งวัตถุประสงค์ประการเดียวของการแสวงประโยชน์ คือ การให้ทำการค้าประเวณี

คดี ECLI:NL:GHARN:2010:BO2994 (เนเธอร์แลนด์)³³⁹ จำเลยกลายเป็น “ชายคนรัก” ของผู้เสียหายและสร้างความสัมพันธ์ฉันท์คนรักระหว่างกัน จำเลยใช้ความเปราะบางของผู้เสียหายทำการหลอกล่อมให้เธอหาเงินกับจำเลยเพื่อนำไปใช้หนี้ที่เขาอ้างว่าเขามีหนี้อยู่ เมื่อผู้เสียหายไม่มีเงินช่วยชำระหนี้ จำเลยได้แนะนำให้ผู้เสียหายไปยังย่านที่มีการค้าประเวณีถูกกฎหมาย (red-light district) ในเมืองอัมสเตอร์ดัม ผู้เสียหายบอกกับจำเลยว่าเธอไม่ต้องการทำงานค้าประเวณี แต่จำเลยใช้กำลังทำร้ายเธอในบาง

³³⁶ โปรดดู คำอธิบายฉบับเต็มของคดี Ernst F. (เยอรมนี) ในหัวข้อนี้

³³⁷ โปรดดูสารบัญของคดีทั้งหมด ซึ่งคดีนี้อยู่ระหว่างการอุทธรณ์ไปยังศาลสูงสุด

³³⁸ โปรดดู รายงานระดับชาติของดัตช์เกี่ยวกับการค้ามนุษย์และการกระทำความรุนแรงทางเพศต่อเด็ก ข้อเท็จจริงในรายงานฉบับที่ 9 ของผู้แทนระดับชาติของดัตช์ หน้าที่ 3

³³⁹ Arnhem Court of Appeal, 19 October 2010, ECLI:NL: GHARN:2010:BO2994, เนเธอร์แลนด์ โดยสามารถหาข้อมูลเกี่ยวกับคดีนี้ได้ที่ฐานข้อมูลคดีค้ามนุษย์ของ UNODC (Case No. NLD007). โปรดดูรายงานระดับชาติของดัตช์เกี่ยวกับการค้ามนุษย์ (2012) คดีบรรทัดฐานเกี่ยวกับการค้ามนุษย์ ปี 2009 – 2012 และการวิเคราะห์ ใน The Hague: BNRM, หน้าที่ 59. <http://www.dutchrapporteur.nl/reports/case-law/>.

โอกาส ผู้เสียหายกล่าวว่า เธอมีความหวาดกลัวจำเลย นอกจากนี้ จำเลยได้ทำการควบคุมการค้าประเวณีของผู้เสียหายอย่างเข้มงวด โดยเฝ้าดูเธอตลอดระยะเวลาการทำงาน กำหนดตารางการทำงานของผู้เสียหายและบังคับให้เธอทำการค้าประเวณีแม้ในยามที่เธอเจ็บป่วยหรือมีประจำเดือน จำเลยป้องกันมิให้ผู้เสียหายหนีไปจากเขาได้โดยได้ยึดบัตรกดเงินสดของผู้เสียหายไว้ ทำการถ่ายภาพและถ่ายวิดีโอผู้เสียหาย นำยาเสพติดและบุหรี่มาให้เสพ และแม้กระทั่งไม่ให้ผู้เสียหายรับประทานอาหาร ยิ่งไปกว่านั้น เนื่องจากผู้เสียหายเป็นผู้ทำหน้าที่ดูแลบุตรของจำเลยจึงทำให้เธอมีความรู้สึกที่ตนต้องรับผิดชอบ ผู้เสียหายหาทางออกไม่ได้และยอมทนทำงานขายบริการทางเพศต่อไป ศาลได้ใช้คำว่า “ มีจิตใจที่แตกสลาย (broken spirit)” สำหรับอธิบายภาวะทางอารมณ์ของผู้เสียหาย ซึ่งเธอไม่อาจทำการใดๆ ที่เป็นการต่อต้านการบีบบังคับและกดดันอย่างต่อเนื่องที่จำเลยกระทำกับเธอได้³⁴⁰ ศาลวินิจฉัยว่า จำเลยทำการครอบงำผู้เสียหายจนถึงขณะที่เธอตกอยู่ในภาวะไม่มีทางเลือกนอกจากต้องทนทำงานค้าบริการทางเพศต่อไป ศาลพิพากษาว่าจำเลยกระทำตามมาตรฐานค้ามนุษย์

อีกคดีหนึ่งจากประเทศเนเธอร์แลนด์³⁴¹ เป็นคดีที่ผู้เสียหายคนหนึ่งผู้ซึ่ง “หลงรักผู้ต้องสงสัยอย่างมากจนเธอยอมให้ผู้ต้องสงสัยทำการจัดการทางการเงินที่เธอทำมาหาได้สำหรับการสร้างอนาคตร่วมกัน” ในการพิพากษาว่าจำเลยกระทำความผิดฐานค้ามนุษย์ ศาลสันนิษฐานว่าจำเลยทราบดีว่าผู้เสียหายรักเขา โดยที่ผู้เสียหายและจำเลยมีอายุแตกต่างกันมากถึง 14 ปี และในตอนแรกผู้เสียหายอาศัยอยู่ในประเทศเนเธอร์แลนด์อย่างลำพัง โดยไม่มีเพื่อนและครอบครัว ดังนั้น จึงก่อให้เกิด “สภาวะของการมีอำนาจเหนือที่ เกิดขึ้นจากสภาพของความสัมพันธ์ที่แท้จริง”³⁴² เป็นที่น่าสนใจเป็นอย่างยิ่งว่า ศาลได้ทำการสันนิษฐานว่าจำเลยทราบดีถึงสภาพของความสัมพันธ์นี้จากเขามีความสัมพันธ์ทางคู่สาวกับผู้เสียหาย ศาลพิพากษาว่าจำเลยกระทำความผิดฐานค้ามนุษย์เพื่อการแสวงประโยชน์ทางเพศและความผิดฐานอื่นๆ

³⁴⁰ โปรตดูรายงานระดับชาติเกี่ยวกับการค้ามนุษย์ (2012) คดีบรรทัดฐานเกี่ยวกับการค้ามนุษย์ ปี 2009 – 2012 และการวิเคราะห์ The Hague: BNRM, หน้าที่ 59. <http://www.dutchrapporteur.nl/reports/case-law/>.

³⁴¹ Amsterdam Court of Appeal, 30 September 2011, ECLI:NL:GHAMS:2011:BT6850, เนเธอร์แลนด์

³⁴² ได้มีการใช้คำนี้ใน มาตรา 273F ของประมวลกฎหมายอาญาของประเทศเนเธอร์แลนด์ ที่เกี่ยวกับการค้ามนุษย์

ความสัมพันธ์ฉันท์คนรัก ได้ถูกระบุว่าเป็นสาเหตุที่ทำให้เกิดความเปราะบางแก่ผู้เสียหายในคดี **Urizar (แคนาดา)**³⁴³ ในคดีนี้เมื่อผู้เสียหายได้พบกับจำเลย เธอเชื่อว่าเขาเป็น “ผู้ช่วยชีวิต” เนื่องจากจำเลยช่วยพาเธอหลบหนีออกจากสถานการณ์ที่ยากลำบากของครอบครัว ผู้เสียหายรักจำเลย แต่สิ่งที่เริ่มต้นจากความรักรธรรมดากลับลงท้ายเป็นการแสวงหาประโยชน์โดยมิชอบทางเพศจากผู้เสียหายอย่างรุนแรง ต่อมาผู้เสียหายให้การว่า เธอไม่มีความกล้าเพียงพอที่จะทำการร้องทุกข์กล่าวโทษจำเลย เนื่องจากเธอมีความรักให้กับจำเลยเสมอมา แม้กระทั่งหลังจากที่เธอถูกแสวงหาประโยชน์แล้วก็ตาม เธอรู้สึกเหมือนกับว่าเธอถูกฉีกออกเป็นสองส่วนระหว่างความรักที่เธอมีให้กับจำเลย กับการกระทำโหดร้ายที่จำเลยทำกับเธอ จำเลยถูกพิพากษาว่ากระทำความผิดฐานค้ำมนุษย์

คดี 11-G-2012 (อาร์เจนตินา)³⁴⁴ จำเลยทำการหว่านล้อมแฟนสาวของเขาให้ทำงานค่าประเวณีเป็นเวลา 15 วัน เพื่อให้สถานะทางการเงินดีขึ้นและสามารถเลี้ยงดูบุตรของพวกเขาได้ดีขึ้น หลังจาก 15 วัน แฟนสาวของจำเลยแสดงความตั้งใจที่จะหยุดทำการค้าประเวณี จำเลยคัดค้านและบังคับให้เธอทำงานค่าประเวณีต่อไปโดยใช้ความรุนแรง ข่มขู่ และมีการควบคุมอย่างต่อเนื่อง ศาลพิพากษาว่าจำเลยกระทำความผิดฐานค้ำมนุษย์เพื่อวัตถุประสงค์ในการแสวงหาประโยชน์โดยมิชอบทางเพศ

สมาชิกในครอบครัวมีส่วนเกี่ยวข้องกับการค้ำมนุษย์

บางครั้งสมาชิกในครอบครัวกระทำการเช่นผู้ค้ำมนุษย์เสียเอง หรือสมรู้ร่วมคิดในการช่วยเหลือผู้ค้ำมนุษย์ อย่างไรก็ตามมีหลายคดีที่สมาชิกในครอบครัวได้ให้การช่วยเหลือผู้ค้ำมนุษย์โดยบริสุทธิ์ใจ เนื่องจากพวกเขาเชื่อในคำรับรองอันเป็นเท็จที่ผู้ค้ำมนุษย์อ้างว่าจะช่วยปรับปรุงคุณภาพชีวิตผู้เสียหายให้ดีขึ้น โปรดดูประเด็นเพิ่มเติมของหัวข้อนี้ได้ที่หัวข้อ 3.3.5 เรื่อง “การเข้าไปมีส่วนร่วมในการค้ำมนุษย์โดยสมาชิกในครอบครัวของผู้เสียหาย”

³⁴³ โปรดดูสารบัญของคดีทั้งหมด สำหรับรายละเอียดเกี่ยวกับข้อเท็จจริง โปรดดูการวิเคราะห์เชิงลึก ในหัวข้อ 5.2 ของเอกสารสรุปประเด็นสำคัญของคดี.

³⁴⁴ Case 11-G-2012, 25 February 2013, No. 1 Oral Criminal Federal Court of Cordoba, ประเทศอาร์เจนตินา โดยสามารถหาข้อมูลเกี่ยวกับคดีนี้ได้ที่ฐานข้อมูลคดีค้ำมนุษย์ของ UNODC (Case No. ARG055).

คดี *Grigore (เยอรมนี)*³⁴⁵ ลูกพี่ลูกน้องของผู้เสียหายเสนองานให้เธอเป็นผู้ดูแลคนชราในกรุงเบอร์ลิน ในขั้นต้นผู้เสียหายมิได้เชื่อเรื่องงานที่จำเลยกล่าวอ้างและผู้เสียหายคิดว่าจำเลยกำลังพยายามหลอกล่อให้เธอไปทำงานค้าประเวณี อย่างไรก็ตามลุงของผู้เสียหายทำการยืนยันกับเธอว่าข้อเสนอดังกล่าวเป็นงานที่ต้องทำตามกฎหมาย ผู้เสียหายเชื่อตามคำยืนยันของลุงของเธอ ผู้เสียหายจึงยอมเดินทางไปยังกรุงเบอร์ลินและถูกบังคับให้ทำการค้าประเวณี ทั้งลูกพี่ลูกน้องและลุงของผู้เสียหายถูกพิพากษาว่ากระทำความผิดฐานค้ามนุษย์โดยวิธีการหลอกลวง³⁴⁶

คดี *Okafor (ไนจีเรีย)*³⁴⁷ จำเลยเป็นมารดาแท้ๆ ของผู้เสียหายรายหนึ่งทำให้ผู้เสียหายรายนี้ไม่เต็มใจที่จะขึ้นให้การ จำเลยถูกศาลพิพากษาว่ากระทำความผิดใน 3 กระทั่ง ในความพยายามที่จะจัดการการเดินทางไปต่างประเทศเพื่อส่งเสริมให้มีการค้าประเวณี³⁴⁸

คดี *ECLI:NL:RBZLY:2012:BX2627 (เนเธอร์แลนด์)*³⁴⁹ จำเลยเป็นสามีของผู้เสียหายถูกพิพากษาว่ากระทำความผิดฐานค้ามนุษย์และการทำร้ายร่างกายคู่ชีวิตของตนหลายครั้ง จำเลยจัดการให้ภริยาซึ่งมีบุตรกับเขาทำการค้าประเวณี ทั้งค้าประเวณีในบ้านและสถานที่อื่นนอกจากที่บ้าน นอกจากนี้ จำเลยทำร้ายร่างกายผู้เสียหายหลายครั้ง โดยการเตะ ตีด้วยขวดเบียร์ทั้งขวด และจับศีรษะเธอกดน้ำ

โปรดดู คดี *ECLI:NL:RBMNE:2013:2679 (เนเธอร์แลนด์)*³⁵⁰ จำเลยได้สั่งให้หลานของเขาทำการขโมยสินค้าในซูเปอร์มาร์เก็ตหนึ่งครั้ง ศาลพิพากษาว่าจำเลยกระทำความผิดฐานค้ามนุษย์

³⁴⁵ โปรดดูสารบัญของคดีทั้งหมด สำหรับรายละเอียดเกี่ยวกับข้อเท็จจริง โปรดดูการวิเคราะห์เชิงลึก ในหัวข้อ 5.10 ของเอกสารสรุปประเด็นสำคัญของคดี.

³⁴⁶ สำหรับรายละเอียดเกี่ยวกับข้อเท็จจริง โปรดดูการวิเคราะห์เชิงลึก ในหัวข้อ 5.10 ของเอกสารสรุปประเด็นสำคัญของคดี

³⁴⁷ โปรดดูสารบัญของคดีทั้งหมด

³⁴⁸ สำหรับข้อมูลเพิ่มเติมของคดีนี้ โปรดดูหัวข้อ 2.2.1.2 เรื่อง “การร้องทุกข์ล่าช้า การไม่ยอมรับร้องทุกข์ และความลังเลใจในการให้การ”

³⁴⁹ Zwolle-Lelystad District Court, 27 March 2012, ECLI:NL:RBZLY:2012:BX2627, เนเธอร์แลนด์

³⁵⁰ Utrecht District Court, 9 July 2013, ECLI:NL:RBMNE:2013:2679, เนเธอร์แลนด์ โดยสามารถหาข้อมูลเกี่ยวกับคดีนี้ได้ที่ฐานข้อมูลคดีค้ามนุษย์ของ UNODC (Case No. NLD006).

ความเปราะบางที่พบในคดีค้ามนุษย์

- ขาดสถานะทางการเข้าเมืองโดยชอบด้วยกฎหมาย
- ความยากลำบากทางเศรษฐกิจ
- สถานการณ์ชีวิตที่ยากลำบากอื่นๆ (ต้นกำเนิดที่ต่ำต้อย เป็นคนเร่ร่อน สถานภาพทางสังคมต่ำ)
- มีประวัติของการมีปัญหาครอบครัว
- อายุน้อย
- เพศ
- การตั้งครรภ์
- ความอ่อนไหวทางอารมณ์ (รวมถึงความสัมพันธ์ฉันท์คนรักและความสัมพันธ์ในครอบครัว)
- ตติยาเสพติด หรือติดสุรา
- ความพิการทางกาย หรือจิตใจ
- ขาดความคุ้นเคยทางด้านภาษา หรือวัฒนธรรม
- ขาดการศึกษา หรือมีการศึกษาน้อย

ข้อควรระวัง: ไม่มีใครเห็นภาพที่เป็นจริงของผู้เสียหายในทุกคดี ดังนั้น แม้ว่าความเปราะบางที่ระบุข้างต้นอาจพบอยู่บ่อยครั้ง แต่ก็มีหลายคดีที่ศาลพิพากษาว่าจำเลยกระทำความผิดแม้ว่าผู้เสียหายจะมีได้มีความเปราะบางเหล่านี้เกิดขึ้นก็ตาม

3.2.6 การจำกัดเสรีภาพ (Restrictions of Freedom)

การจำกัดเสรีภาพในการเดินทางของบุคคล มักพบว่าเป็นส่วนสำคัญที่ทำให้สามารถได้คำพิพากษาว่าจำเลยกระทำความผิดในฐานะค้ามนุษย์ ซึ่งข้อเท็จจริงนี้อาจใช้เป็นข้อสนับสนุนการพิสูจน์องค์ประกอบด้านวิธีการกระทำความผิด ในเขตอำนาจศาลที่มีข้อกำหนดว่าจะต้องปรากฏวิธีการกระทำความผิดค้ามนุษย์ อย่างไรก็ตาม แม้แต่ในเขตอำนาจศาลที่มีได้มีการกำหนดว่าจะต้องปรากฏวิธีการกระทำ

ความผิด ข้อเท็จจริงนี้อาจใช้เป็นการสนับสนุนการพิสูจน์องค์ประกอบการกระทำความผิดอาญา ตัวอย่างเช่น วัตถุประสงค์ของการกระทำความผิดและการกระทำอันเป็นความผิด³⁵¹

การจำกัดเสรีภาพมีหลากหลายรูปแบบ นับตั้งแต่ทำการคุมขังไว้ในสถานที่ที่ปิดประตูล็อก กุญแจจนถึงการควบคุมการเดินทางอย่างต่อเนื่อง หรือเป็นไปในเชิงของการจำกัดเสรีภาพอย่างแอบแฝง เช่น การยึดหนังสือเดินทาง หรือเอกสารส่วนตัวของผู้เสียหาย หรือการไม่ปล่อยให้ผู้เสียหายมีเวลาพัก

3.2.6.1 การคุมขังโดยล็อกกุญแจ (Lock and key imprisonment)

การคุมขังโดยการปิดประตูล็อกกุญแจเป็นรูปแบบของการจำกัดเสรีภาพที่ชัดเจนที่สุด ในคดีต่อไปนี้เป็นกรณีที่ผู้กระทำความผิดทำการล็อกประตูหรือล่ามโซ่ผู้เสียหายไว้ในสถานที่จำกัด

ตัวอย่างของคดีที่มีการคุมขังโดยปิดประตูล็อกกุญแจ ปรากฏให้เห็นในคดี **Weerapong Saelle (ประเทศไทย)**³⁵² เป็นคดีที่มีการแสวงหาประโยชน์โดยมิชอบด้านแรงงานโดยมีการกักขังคนงานมากกว่า 200 คน ในโรงงานกึ่งแห่งหนึ่ง โดยโรงงานผู้เสียหายถูกทารุณกรรมนั้นเป็นกลุ่มอาคารที่มีกำแพงสูง และกั้นลวดหนามบนกำแพงอีกชั้น และยังมีระบบตรวจสอบเป็นโทรทัศน์วงจรปิด ประตูโรงงานจะถูกล็อกโดยทันทีที่คนงานเดินเข้าไปยังหอพักเพื่อเป็นการป้องกันการหลบหนี พยานหลักฐานนี้ใช้สนับสนุน ทำให้ศาลพิพากษาว่าจำเลยกระทำความผิดในฐานความผิดเกี่ยวกับทาส การแสวงหาประโยชน์จากผู้เยาว์และข้อหาอื่นๆ³⁵³

³⁵¹ คำแนะนำโดยเฉพาะอย่างยิ่งในเรื่องนี้คือประมวลกฎหมายอาญาของประเทศแคนาดาซึ่งรวมอยู่ใน “ การกระทำการค้ามนุษย์ ” - “ ...ควบคุมการหรือมีอิทธิพลเหนือการเคลื่อนที่ของบุคคล...”

³⁵² วีรพงศ์ เสรี และอนามา สิริวัฒนานนท์ คดีเลขที่ 7375/2551, ศาลจังหวัดสมุทรสาคร 26 พฤศจิกายน 2553 ประเทศไทย โดยสามารถหาข้อมูลเกี่ยวกับคดีนี้ได้ที่ฐานข้อมูลคดีค้ามนุษย์ของ UNODC (No. THA003).

³⁵³ ข้อหาทั้งหมด คือ (เอ) การนำบุคคลลงเป็นทาสหรือทำให้บุคคลอยู่ในสถานการณ์เป็นทาส โดยการรับเอาแรงงานต่างด้าวผิดกฎหมายเข้าสู่ราชอาณาจักรเป็นจำนวน 206 คน (บี) กระทำการที่เป็นการขัดต่อมาตรา 312 ที่เกี่ยวข้องกับบุคคลอายุต่ำกว่า 15 ปี (ซี) ทำการรับไว้ กักกัน และกักขัง ผู้หญิง หรือเด็ก หรือมีการจัดเตรียมให้ผู้หญิงหรือเด็กนั้นกระทำการหรือตกลงที่จะกระทำการเพื่อให้มาซึ่งผลประโยชน์โดยไม่ชอบด้วยกฎหมาย และ (ดี) การแสวงหาประโยชน์โดยมิชอบจากแรงงานเด็กที่มีอายุต่ำกว่า 15 ปี การจ่ายเงินค่าจ้างต่ำกว่าค่าแรงงานขั้นต่ำระดับประเทศ การไม่ให้แรงงานมีวันหยุดตามกฎหมายกำหนด และการจ้างงานแรงงานที่ไม่มีใบอนุญาตการทำงานให้ทำงานในโรงงาน

อย่างไรก็ตาม ขอแนะนำให้ทำการเปรียบเทียบกับ **คดีรัฐญา บุญมี (ประเทศไทย)**³⁵⁴ ซึ่งศาลอุทธรณ์ได้พิพากษายกฟ้องจำเลยแม้ว่ามีพื้นฐานของข้อเท็จจริงคล้ายคลึงกัน โปรดดูการวิเคราะห์เชิงลึกของคดีนี้ในหัวข้อ 5.7 ของ*เอกสารสรุปประเด็นสำคัญของคดี*

คดี ECLI:NL:GHSHE:2012:BX0599 (เนเธอร์แลนด์)³⁵⁵ จำเลยเป็นผู้ประกอบการปลูกหน่อไม้ฝรั่งซึ่งได้ทำการกักขังบุคคลจากประเทศโปแลนด์ โปرتูเกส และโรมาเนียไว้ในฟาร์มของเธอและบังคับให้พวกเขาทำงาน 7 วันต่อสัปดาห์ วันละ 10 – 14 ชั่วโมง หลังจากทำงานเสร็จในแต่ละวันคนงานไม่สามารถออกจากฟาร์มได้ พวกเขาถูกกักขังไว้ในอาคารที่ตั้งอยู่ภายในฟาร์ม โดยในตอนเย็นจะมียามคอยเฝ้าที่ประตูเพื่อป้องกันการหลบหนี จำเลยถูกพิพากษาว่ากระทำความผิดฐานทำการจัดหาให้ที่พักพิงและจ้างคนงานต่างด้าว โดยทำการเอาใจเปรียบจากความเปราะบางของพวกเขา และโดยใช้อำนาจในตำแหน่งของเธอโดยมิชอบ

คดี Kalpana Ranganath Galphade (อินเดีย)³⁵⁶ ศาลระบุว่าผู้เสียหายไม่ได้รับอนุญาตให้ออกจากอาคารซึ่งเธอถูกบังคับให้ทำการค้าประเวณี ซึ่งข้อเท็จจริงนี้ใช้อธิบายการที่เธอไม่อาจให้การเกี่ยวกับพื้นที่โดยรอบอาคารซึ่งเธอถูกบังคับให้ค้าประเวณีได้ ในคดีนี้จำเลยถูกพิพากษาว่ากระทำความผิดหลายข้อหา รวมถึงการค้าประเวณีและการแสวงหาประโยชน์โดยมิชอบทางเพศ

ในคดีเกี่ยวกับคนรับใช้ในบ้าน **คดี Alzanki (สหรัฐอเมริกา)**³⁵⁷ ผู้เสียหายถูกจำกัดเสรีภาพในการเดินทางอย่างรุนแรง เธอถูกห้ามมิให้ออกไปที่ระเบียง ซึ่งข้อห้ามเหล่านี้เป็นข้อเท็จจริงที่สนับสนุนการ

³⁵⁴ โปรดดูสารบัญของคดีทั้งหมด สำหรับรายละเอียดเกี่ยวกับข้อเท็จจริง โปรดดูการวิเคราะห์เชิงลึก ในหัวข้อ 5.7 ของ*เอกสารสรุปประเด็นสำคัญของคดี*.

³⁵⁵ Court of Appeal Hertogebosch 6 July 2012, ECLI:NL: GHSHE:2012:BX0599, เนเธอร์แลนด์ โดยสามารถหาข้อมูลเกี่ยวกับคดีนี้ได้ที่ฐานข้อมูลคดีค้ามนุษย์ของ UNODC (Case No. NLD005).

³⁵⁶ โปรดดูสารบัญของคดีทั้งหมด

³⁵⁷ โปรดดูสารบัญของคดีทั้งหมด

พิสูจน์พฤติกรรมการใช้ความรุนแรงของจำเลย³⁵⁸ จำเลยถูกพิพากษาว่ากระทำความผิดฐานการทำให้บุคคลตกเป็นทาสโดยไม่สมัครใจ คดีอยู่ระหว่างการอุทธรณ์

คดีคนรับใช้ในบ้านอีกคดีหนึ่งคือ คดี *Giulani (อิสราเอล)*³⁵⁹ ผู้เสียหายถูกขังไว้ในบ้านของจำเลยโดยไม่ให้กุญแจประตู แม้ว่าผู้เสียหายจะได้รับอนุญาตให้ออกจากบ้านในบางโอกาส (ตัวอย่างเช่นออกไปเอาหนังสือพิมพ์ หรือไปซื้อสินค้าที่ร้านค้าในละแวกบ้าน) แต่การออกไปนอกบ้านแต่ละครั้งล้วนอยู่ในความควบคุมของจำเลยทั้งสิ้น จำเลยถูกศาลพิพากษาว่ากระทำความผิดฐานหน่วงเหนี่ยวบุคคลให้ตกอยู่ในสภาพคล้ายทาส การจำกัดเสรีภาพเป็นส่วนสำคัญของคดี เนื่องจากกฎหมายอิสราเอลกำหนดว่า “การพรากไปซึ่งเสรีภาพ” นับเป็นองค์ประกอบสำคัญของความผิดในฐานความผิดเกี่ยวกับทาส คดีนี้อยู่ระหว่างการอุทธรณ์ไปยังศาลสูงสุด

คดี 3K-97/12 (เซอร์เบีย)³⁶⁰ ผู้เสียหายถูกทุบตีบ่อยครั้งและถูกขังไว้ในกระท่อมเป็นระยะเวลา 10 วัน จนกระทั่งเขายินยอมทำตามความต้องการของผู้ค้ามนุษย์และยอมที่จะทำการลักทรัพย์เพื่อประโยชน์ของผู้ค้ามนุษย์ จำเลยทั้งสองถูกพิพากษาว่ากระทำความผิดในฐานค้ามนุษย์

โปรดดู คดี *Urizar (แคนาดา)*³⁶¹ จำเลยทำการขังผู้เสียหายไว้ในห้องนอนและเมื่อผู้เสียหายพยายามที่จะออกมาจากห้อง เธอจะถูกลากกลับเข้าไปแล้วทำการล็อกประตู

³⁵⁸ อ่างแล้ว ศาลอุทธรณ์ได้มีการระบุข้อเท็จจริงนี้ในส่วนข้อมูลภูมิหลังของคดี

³⁵⁹ *State of Israel v. Giuliani*, 29 February 2012, District Court of Jerusalem, ประเทศอิสราเอล โดยสามารถหาข้อมูลเกี่ยวกับคดีนี้ได้ที่ฐานข้อมูลคดีค้ามนุษย์ของ UNODC (Case No. ISR016). (คำพิพากษาให้ลงโทษได้รับการยืนยันโดยศาลสูงสุด เมื่อวันที่ 6 กันยายน 2559 การอุทธรณ์คดีอาญาเลขที่ 6237/12.)

³⁶⁰ Case No. 3K-97/12, 3 December 2012, High Court of Kragujevac, ประเทศเซอร์เบีย โดยสามารถหาข้อมูลเกี่ยวกับคดีนี้ได้ที่ฐานข้อมูลคดีค้ามนุษย์ของ UNODC (Case No. SRB034).

³⁶¹ โปรดดูสารบัญของคดีทั้งหมด โปรดดู คดีของศาลอุทธรณ์ หน้าที่ 5 สำหรับรายละเอียดเกี่ยวกับข้อเท็จจริง โปรดดูการวิเคราะห์เชิงลึก ในหัวข้อ 5.2 ของเอกสารสรุปประเด็นสำคัญของคดี.

3.2.6.2 การยึดหนังสือเดินทางและเอกสารส่วนตัวอื่นๆ (Confiscation of passports and other personal documents)

อีกรูปแบบของการจำกัดเสรีภาพที่มักพบในคดีค้ำมนุษย์ คือ การยึดเอกสารส่วนตัวของผู้เสียหาย ซึ่งวิธีการนี้ถือว่ามีประสิทธิภาพในการป้องกันมิให้ผู้เสียหายหลบหนี เนื่องจากไม่มีเอกสารเหล่านี้อยู่กับตัว ซึ่งผู้เสียหายมักรู้สึกว่าคุณเขาไม่มีทางเลือกอื่นใดนอกจากต้องยอมให้ถูกแสวงหาประโยชน์ พยานหลักฐานของการยึดหนังสือเดินทาง หรือเอกสารระบุตัวตนสามารถใช้เป็นพยานหลักฐานแสดงให้เห็นว่าจำเลยได้กระทำการจำกัดเสรีภาพของผู้เสียหาย

ในบางคดี จำเลยอ้างว่าพวกเขาทำการเก็บหนังสือเดินทางของผู้เสียหายไว้โดยบริสุทธิ์ใจ เช่น เพื่อเก็บหนังสือเดินทางไว้ในที่ปลอดภัย อย่างไรก็ตาม ศาลมักไม่รับฟังข้ออ้างนี้

ในคดีความผิดเกี่ยวกับทาสใน คดี **Wei Tang (ออสเตรเลีย)**³⁶² เป็นคดีเกี่ยวกับการค้าประเวณีหญิงไทยในประเทศออสเตรเลีย จำเลยโต้แย้งว่าเขาทำการเก็บรักษาหนังสือเดินทางของผู้เสียหายให้อยู่ในที่ปลอดภัย ศาลวินิจฉัยว่า แม้ว่าจะมีคำอธิบายสำหรับการที่จำเลยทำการยึดถือหนังสือเดินทางของผู้เสียหายเอาไว้ก็ตาม (เช่น เพื่อป้องกันมิให้เอกสารสูญหาย หรือถูกขโมย) แต่มันก็ยังคงเป็นการจำกัดเสรีภาพในการเดินทาง ทำให้ผู้เสียหายไม่อาจหลบหนี หรือขอความช่วยเหลือทางกฎหมาย จำเลยในคดีนี้ถูกศาลพิพากษาว่ากระทำความผิด 5 กรรมในฐานที่มีทาสไว้ในครอบครอง และถูกลงโทษอีก 5 กรรมในฐานความผิดเกี่ยวกับการใช้ทาส รวมเป็นทั้งหมด 10 กรรม

คดี Ho and Anor (ออสเตรเลีย)³⁶³ ศาลได้พิจารณาว่าการที่จำเลยทำการยึดหนังสือเดินทางของผู้เสียหายเป็นข้อพิสูจน์หนึ่งว่าจำเลยมีอำนาจควบคุมเสรีภาพในการเดินทางของผู้เสียหาย ซึ่ง

³⁶² The Queen v. Tang [2008], HCA 39 (28 August 2008). สำหรับรายละเอียดเกี่ยวกับข้อเท็จจริง โปรดดูการวิเคราะห์เชิงลึก ในหัวข้อ 5.3 ของเอกสารสรุปประเด็นสำคัญของคดี.

³⁶³ อ้างแล้ว และโปรดดู คดี DPP v. Ho and Leech [2009], VSC 495, Australia. ข้อมูลในคดีนี้สามารถดูได้จากฐานข้อมูลคดีค้ำมนุษย์ของ UNODC Case No. AUS008

ผู้เสียหายเป็นหญิงไทยถูกพามายังประเทศออสเตรเลียเพื่อทำการค้าประเวณี จำเลยถูกศาลพิพากษาว่ากระทำความผิดในหลายข้อกล่าวหา รวมถึงมีทาสไว้ในครอบครอง

คดี Bradley (สหรัฐอเมริกา)³⁶⁴ เป็นคดีที่ชายสองคนอาศัยอยู่ในบ้านของจำเลย โดยพวกเขาทำงานในธุรกิจไม้แปรรูปของจำเลยโดยได้รับค่าตอบแทนต่ำกว่าค่าจ้างขั้นต่ำ ผู้เสียหายมิได้ถูกกักขังในบ้านที่มีการติดประตูและล็อกกุญแจ แต่จำเลยได้ทำการยึดหนังสือเดินทางและตัวโดยสารเครื่องบินขากลับของผู้เสียหายรายหนึ่งและทำการควบคุมผู้เสียหายทั้งสองเมื่อพวกเขาเดินทางออกนอกที่ดินของจำเลย จำเลยถูกพิพากษาว่ากระทำความผิดฐานใช้แรงงานบังคับและความผิดอาญาอื่นๆ ที่เกี่ยวเนื่องกัน

ตัวอย่างของการยึดหนังสือเดินทางพบได้ใน **คดี Afolabi (สหรัฐอเมริกา) คดี Sabhnani (สหรัฐอเมริกา) คดี Connors (สหราชอาณาจักร) และ คดี Grigore (เยอรมนี)**³⁶⁵ และใน **คดี Farrell (สหรัฐอเมริกา)**³⁶⁶ ได้มีการยึดหนังสือเดินทาง วีซ่า และเอกสารตรวจคนเข้าเมือง

โปรดดู **คดี ECLI:NL:GHARN:2010:BO2994 (เนเธอร์แลนด์)**³⁶⁷ จำเลยทำการยึดบัตรกดเงินสด (Debit card) จำเลยถูกศาลพิพากษาว่ากระทำความผิดฐานค้ำมนุษย์

การยึดเอกสารส่วนบุคคล

การยึดเอกสารส่วนบุคคลของผู้เสียหายเป็นวิธีการที่ใช้ในการควบคุมผู้เสียหายของผู้ค้ำมนุษย์ หากว่าไม่มีเอกสารส่วนบุคคลอยู่กับตัวเองแล้ว ผู้เสียหายมักจะรู้สึกว่าเขาไม่มีทางเลือกนอกจากจะต้องยอมรับสภาพของการแสวงหาประโยชน์โดยมิชอบเอกสารของผู้เสียหายในคดีค้ำมนุษย์มักเป็นเอกสารดังต่อไปนี้ แต่ทั้งนี้ไม่จำกัดเพียงแต่เอกสารที่ระบุไว้

- เอกสารระบุตัวตน

³⁶⁴ โปรดดูสารบัญของคดีทั้งหมด

³⁶⁵ โปรดดูสารบัญของคดีทั้งหมด

³⁶⁶ โปรดดูสารบัญของคดีทั้งหมด

³⁶⁷ โปรดดูสารบัญของคดีทั้งหมด

- หนังสือเดินทาง
- วีซ่า
- บัตรเดบิต
- ในอนุญาตทำงาน
- บัตรโดยสาร หรือตั๋วโดยสารเครื่องบิน

3.2.6.3 การควบคุมอย่างต่อเนื่อง (Constant supervision)

นอกจากการใช้วิธีการจำกัดเสรีภาพในการเดินทางของผู้เสียหายแล้ว ผู้ค้ามนุษย์มักจะใช้วิธีการควบคุมผู้เสียหายอย่างต่อเนื่อง โดยในคดี **Rivera (สหรัฐอเมริกา)**³⁶⁸ จำเลยทำการขั้บรถยนต์รับส่งผู้เสียหายไปกลับบาร์ซึ่งผู้เสียหายทำการขายบริการทางเพศ เมื่อผู้เสียหายขอที่จะเลิกทำงาน จำเลยย้าเตือนสถานการณ์เข้าเมืองที่ผิดกฎหมาย จำเลยได้ทำการติดตามผู้เสียหายคนหนึ่งทีหนีไปแล้วนำตัวกลับมาทำงาน จำเลยได้เฝ้าดูผู้เสียหายในระหว่างที่พวกเขากำลังทำงานอยู่ที่บาร์เพื่อป้องกันมิให้ผู้เสียหายหลบหนี จำเลยห้ามมิให้ผู้เสียหายออกไปข้างนอก ข้อเท็จจริงเหล่านี้ใช้ประกอบเป็นข้อมูลพื้นฐานของคดีที่ศาลใช้สำหรับการยกคำร้องขอจำหน่ายคดีของจำเลย โดยจำเลยถูกพิพากษาว่ากระทำความผิดอาญาในหลายความผิด รวมถึงการบังคับใช้แรงงานและการค้ามนุษย์ทางเพศโดยวิธีการของการใช้กำลัง ฉ้อโกงหรือบีบบังคับ

คดี Farrell (สหรัฐอเมริกา)³⁶⁹ เป็นคดีเกี่ยวกับการแสวงหาประโยชน์โดยมิชอบทางด้านแรงงานจากชาวฟิลิปปินส์ซึ่งทำงานในโรงแรมแห่งหนึ่งในสหรัฐอเมริกา โดยคนงานจากฟิลิปปินส์มิได้รับอนุญาตให้ออกจากอพาร์ทเมนต์เว้นแต่ได้รับอนุญาตจากนายจ้าง แม้กระทั่งการออกไปร้านขายยา เมื่อพวกเขาออกไปเล่นโบว์ลิ่งกับเพื่อนร่วมงาน (เพื่อนร่วมงานจากงานที่สอง) นายจ้างจะเป็นผู้ขับรถไปรับส่งพวกเขาถึงลานโบว์ลิ่ง และนายจ้างจะเฝ้าและคอยควบคุมผู้เสียหายอยู่ตลอดเวลา นายจ้างยังตรวจสอบควบคุมแม้กระทั่งการเปิดจดหมายและสิ่งของส่วนตัวที่ส่งทางไปรษณีย์ไปยังที่อยู่ของโรงแรมที่พวกเขาทำงานอยู่

³⁶⁸ โปรดดูสารบัญของคดีทั้งหมด

³⁶⁹ โปรดดูสารบัญของคดีทั้งหมด สำหรับรายละเอียดเกี่ยวกับข้อเท็จจริง โปรดดูการวิเคราะห์เชิงลึก ในหัวข้อ 5.4 ของเอกสารสรุปประเด็นสำคัญของคดี.

นอกจากนี้ นายจ้างสั่งให้คนงานทำการแจ้งจำนวนเงินที่พวกเขาได้ส่งกลับไปยังฟิลิปปินส์และจะต้องรายงานค่าใช้จ่ายทั้งหมดที่พวกเขาใช้ไป เพื่อที่นายจ้างจะได้ทำการกำหนดจำนวนเงินที่นายจ้างอนุญาตให้คนงานใช้จ่ายและส่งเงินกลับบ้าน ในระหว่างการจ้างงานช่วงที่สอง คนงานถูกกำหนดให้ต้องขออนุญาตทุกครั้งที่ทำกรโทรศัพท์เรื่องส่วนตัว ศาลได้ระบุอย่างชัดเจนว่า สถานการณ์ที่เกิดขึ้นเช่นนี้มีความสำคัญในการพิพากษาว่า จำเลยกระทำความผิดฐานใช้แรงงานขัดหนี้ (peonage)

คดี Grigore (เยอรมนี)³⁷⁰ จำเลยคนหนึ่งรับหน้าที่เป็นผู้เฝ้าดูผู้เสียหายตลอดทั้งวันและบังคับให้ผู้เสียหายทำการค้าประเวณีข้างถนน จำเลยทั้งสองถูกพิพากษาว่ากระทำความผิดฐานค้ำมนุษย์โดยใช้วิธีการหลอกลวง

คดี เลขที่ 11-G-2012 (อาร์เจนตินา)³⁷¹ เป็นคดีเกี่ยวกับแพนหนุ่มของเด็กผู้หญิงคนหนึ่ง บังคับให้เธอทำการค้าประเวณี โดยจำเลยจะทำการควบคุมผู้เสียหายอย่างต่อเนื่อง จำเลยเฝ้าดูผู้เสียหายตลอดเวลาระหว่างที่ผู้เสียหายอยู่บนถนนรถลูกค้าและได้รอผู้เสียหายที่หน้าโรงแรมที่ผู้เสียหายขายบริการทางเพศ นอกจากนี้ จำเลยเอาเงินที่ผู้เสียหายหาได้ทั้งหมด ศาลวินิจฉัยว่าจำเลยมีความผิดฐานค้ำมนุษย์เพื่อการแสวงหาประโยชน์โดยมิชอบทางเพศ

การควบคุมอย่างต่อเนื่องในรูปแบบดังกล่าวปรากฏในคดี **Giulani (อิสราเอล)**³⁷² ข้างต้น และใน คดี **Urizar (แคนาดา)**³⁷³ ซึ่งข้อเท็จจริงในคดีปรากฏว่า จำเลยบอกกับผู้เสียหายเสมอว่า ผู้เสียหายสามารถไปจากจำเลยได้ตลอดเวลา อย่างไรก็ตาม เมื่อผู้เสียหายพยายามที่จะหลบหนีไปหาบิดามารดาของตน จำเลยจะไปที่บ้านของพวกเขาหรือขับรถติดตามตัวพวกเขากลับมา

³⁷⁰ โปรดดูสารบัญของคดีทั้งหมด สำหรับรายละเอียดเกี่ยวกับข้อเท็จจริง โปรดดูการวิเคราะห์เชิงลึก ในหัวข้อ 5.10 ของเอกสารสรุปประเด็นสำคัญของคดี.

³⁷¹ โปรดดูสารบัญของคดีทั้งหมด

³⁷² โปรดดูสารบัญของคดีทั้งหมด (Conviction affirmed by the supreme court, 6 September 2016, Criminal Appeal 6237/12.)

³⁷³ โปรดดูสารบัญของคดีทั้งหมด สำหรับรายละเอียดเกี่ยวกับข้อเท็จจริง โปรดดูการวิเคราะห์เชิงลึก ในหัวข้อ 5.2 ของเอกสารสรุปประเด็นสำคัญของคดี.

3.2.6.4 การจำกัดเสรีภาพอย่างแอบแฝง : การปลูกฝังความกลัว (Subtle restrictions: instilling fear)

การจำกัดเสรีภาพไม่จำเป็นต้องเป็นรูปแบบทางกายภาพเสมอไป บ่อยครั้งที่การจำกัดเสรีภาพทำได้โดยการใช้วิธีการแอบแฝง ซึ่งรวมถึงการปลูกฝังให้เกิดความกลัวที่จะออกจากอาคารสถานที่ โดยจำเลยอาจบอกกับผู้เสียหายว่า ข้างนอกเต็มไปด้วยอันตราย หรือเจ้าหน้าที่ตรวจคนเข้าเมืองจะจับกุมเขาหรือเธอ ถ้าหากว่าออกไปจากอาคารสถานที่

ตัวอย่างของการจำกัดเสรีภาพประเภทนี้เห็นได้จาก คดี **Wei Tang (ออสเตรเลีย)**³⁷⁴ เป็นคดีซึ่งผู้หญิงจากประเทศไทยถูกขายเพื่อให้ทำงานขายบริการทางเพศ ผู้เสียหายจำนวน 3 ใน 4 ในคดีนี้อาศัยหลับนอนอยู่ในบ้านของผู้จัดการสถานค้าประเวณี ซึ่งผู้เสียหายเรียกว่า “แม่” ผู้เสียหายได้รับการบอกกล่าวให้ “อยู่แค่ภายในบ้าน เพื่อที่จะไม่ถูกตรวจพบโดยเจ้าหน้าที่ตรวจคนเข้าเมือง”³⁷⁵ จำเลยในคดีนี้ถูกพิพากษาว่ากระทำความผิดทั้งหมด 10 กรรม ในฐานความผิดของความผิดเกี่ยวกับทาส ศาลชั้นต้นพิจารณาว่า ผู้เสียหายตกอยู่ในอำนาจควบคุมของจำเลย แม้ว่าจะไม่มีการปิดประตูใส่กุญแจทำการกักขังผู้เสียหายก็ตาม โดยศาลมีคำวินิจฉัยดังนี้

“ได้มีการควบคุมทั้งทางร่างกายและจิตใจเหนือตัวผู้หญิงเหล่านี้ ซึ่งวิธีการแอบแฝงแบบนี้เป็นวิธีการที่มีประสิทธิภาพ (มากกว่าการกักขัง) ความสัมพันธ์แบบการพึ่งพาที่เกิดขึ้นนับตั้งแต่เริ่มต้น และเรื่อยมาเป็นสิ่งที่ก่อให้เกิดความกลัวต่อเจ้าหน้าที่ของรัฐ”

R. v. Wei Tang (2009), 23 VR 332; (2009) 233 FLR 399; [2009] VSCA 182 (17 August 2009) at para. 29.

การพิจารณาตัดสินในแนวทางเดียวกันพบได้ใน คดี **Kovacs (ออสเตรเลีย)**³⁷⁶ ซึ่งเป็นคดีที่ผู้เสียหายมิได้ถูกขังไว้ในห้องปิดสนิท ไม่ได้ถูกห้ามมิให้ออกจากบ้านหรือบ้าน สามารถใช้โทรศัพท์ได้ สามารถ

³⁷⁴ R. v. Wei Tang, (2009) 23 VR 332; (2009) 233 FLR 399; (2009) VSCA 182 (17 August 2009). สำหรับรายละเอียดเกี่ยวกับข้อเท็จจริง โปรดดูการวิเคราะห์เชิงลึก ในหัวข้อ 5.3 ของเอกสารสรุปประเด็นสำคัญของคดี.

³⁷⁵ อ้างแล้ว ย่อหน้าที่ 18.

³⁷⁶ โปรดดูสารบัญของคดีทั้งหมด

รับและส่งจดหมายได้ และรับทราบว่าได้มีการส่งเงินกลับไปให้ยังครอบครัวของผู้เสียหาย แม้ว่าเธอจะมีได้รับเงินค่าจ้างด้วยตนเองก็ตาม ศาลวินิจฉัยว่า เสรีภาพที่ผู้เสียหายได้รับเหล่านี้เป็นเพียง “ภาพลวงตาและมีได้มีอยู่จริง” เนื่องจากผู้ค้ามนุษย์ใช้วิธีการควบคุมแบบแอบแฝง และในมุมมองของสังคมคนฟิลิปปินส์ ตามที่ผู้เสียหายได้อธิบายจะเห็นได้ว่าจำเลยกระทำการเพื่อให้ผู้เสียหายและมารดาที่เจ็บป่วยของเธอได้รับความอับอาย

3.2.6.5 การจำกัดเสรีภาพอย่างแอบแฝง - ไม่มีที่ที่จะไป (Subtle restrictions : nowhere to go)

บางครั้งการจำกัดซึ่งเสรีภาพอาจเกิดขึ้นจากสภาพการณ์ที่เป็นภาวะวิสัยของการที่ผู้เสียหายไม่มีที่ที่จะไป หรือไม่มีที่ที่จะหลบซ่อน

คดี Kunarac (ศาลอาญาระหว่างประเทศสำหรับอดีตยูโกสลาเวีย)³⁷⁷ ในคดีนี้ช่วงแรกได้มีการคุมขังโดยปิดประตูและใส่กุญแจ แต่ต่อมาผู้เสียหายมิได้ถูกคุมขังอีกต่อไป โดยจำเลยได้มอบกุญแจบ้านให้กับผู้เสียหาย แม้ข้อเท็จจริงจะปรากฏเช่นนี้ก็ตาม ส่วนหนึ่งของการที่ทำให้จำเลย Kunarac ถูกพิพากษาว่าเป็นผู้กระทำความผิดฐานความผิดเกี่ยวกับทาส ศาลมีข้อพิจารณา ดังนี้

“ผู้เสียหายไม่มีอิสระที่จะเดินทางไปในที่ที่พวกเขาต้องการจะไป แม้ว่า ณ จุดหนึ่ง พวกเขามีกุญแจบ้านก็ตาม...ศาลที่พิจารณาคดี (Trial Chamber) ยอมรับในข้อเท็จจริงที่ว่า เด็กผู้หญิงเหล่านี้...แม้ว่าพวกเขาจะพยายามหลบหนี ผู้เสียหายก็ไม่มีที่ที่จะไปและไม่มีสถานที่หลบซ่อนให้พ้นจาก (จำเลย Kunarac)

Prosecutor v. Kunarac, Kovac and Vukovic, Cases IT-96-23-T and IT-96-23/1-T ICTY Trial Chamber, 22 February 2001, para. 740

³⁷⁷ โปรดดูสารบัญของคดีทั้งหมด

3.2.6.6 การจำกัดเสรีภาพอย่างแอบแฝง : การพึ่งพาทางการเงิน (Subtle restrictions: financial dependence)

วิธีการกระทำความผิดแบบแอบแฝงรูปแบบอื่นที่ผู้ค้ามนุษย์ใช้ในการจำกัดเสรีภาพของผู้เสียหาย คือ การพึ่งพาทางการเงินของผู้เสียหาย โดย คดี ECLI:NL:RBROE:2010:BO4108 (เนเธอร์แลนด์)³⁷⁸ เป็นคดีตัวอย่างของการจำกัดเสรีภาพในรูปแบบนี้ ในคดีนี้คนงานต่างด้าวไม่มีใบอนุญาตทำงานถูกคัดเลือกให้ไปทำงานในโรงเพาะเห็ดแห่งหนึ่งในประเทศเนเธอร์แลนด์ ผู้เสียหายได้รับค่าจ้างการทำงานน้อยมาก และจำเลยทำให้ผู้เสียหายมีสถานการณ์ทางการเงินเช่นนี้ เพื่อให้ผู้เสียหายต้องพึ่งพาทางการเงินจากจำเลย ยิ่งไปกว่านั้น แม้ว่าผู้เสียหายมีอิสระที่จะเดินทางกลับไปยังประเทศโปแลนด์ก็ตาม แต่จำเลยจะทำการจ่ายเงินเต็มจำนวนให้กับผู้เสียหายเมื่อพวกเขาเดินทางจากโปแลนด์กลับมาয়ฟาร์มของจำเลยแล้ว ดังนั้น เป็นกรณีที่จำเลยใช้การค้างจ่ายเงินเดือนเป็นหลักประกันว่าผู้เสียหายจะต้องเดินทางกลับมา จำเลยถูกพิพากษาว่ากระทำความผิดฐานค้ามนุษย์

คดี Connors (สหราชอาณาจักร)³⁷⁹ เป็นคดีการบังคับใช้แรงงานในธุรกิจจัดสวน ศาลวินิจฉัยว่า เสรีภาพในการเดินทางของผู้เสียหายถูกจำกัดโดยสถานการณ์ทางการเงินและเหตุอื่นๆ ที่ต้องมีการพึ่งพาจำเลย ในการพิพากษาว่าจำเลยกระทำความผิดฐานการทำให้บุคคลอื่นตกอยู่ในสภาพคล้ายทาส หรือการตกอยู่ในสภาพบังคับ หรือการทำให้ผู้เสียหายต้องกระทำการโดยการถูกบังคับ หรือการบังคับใช้แรงงาน ศาลวินิจฉัยว่า :

“มันไม่มีความจำเป็นที่ฝ่ายโจทก์จะต้องทำการพิสูจน์ว่ามีการกักขังหน่วงเหนี่ยวทางร่างกาย หรือมีการคุมขัง เนื่องจาก พวกเขาถูกควบคุมโดยการข่มขู่ การแสวงหาประโยชน์โดยมิชอบและการทำให้รู้สึกว่าจะช่วยเหลือตนเองไม่ได้เป็นเวลายาวนาน ก็ล้วนเป็นสิ่งที่ทำให้ผู้เสียหายถูกพรากไปซึ่งทรัพยากรและความตั้งใจที่จำไปให้พ้นเสียจากสภาพดังกล่าว

³⁷⁸ ECLI:NL:RBROE:2010:BO4108, 26 October 2010, First Instance Court of Roermond, เนเธอร์แลนด์ โดยสามารถหาข้อมูลเกี่ยวกับคดีนี้ได้ที่ฐานข้อมูลคดีค้ามนุษย์ของ UNODC (Case No. NLD004).

³⁷⁹ โปรดดูสารบัญของคดีทั้งหมด สำหรับรายละเอียดเกี่ยวกับข้อเท็จจริง โปรดดูการวิเคราะห์เชิงลึก ในหัวข้อ 5.11 ของเอกสารสรุปประเด็นสำคัญของคดี.

R. v. Connors and others, [2013] EWCA Crim 324, Court of Appeal, Criminal Division, 26 March 2013, United Kingdom of Great Britain and Northern Ireland.

คดี **Dann (สหรัฐอเมริกา)**³⁸⁰ จำเลยถูกพิพากษาว่ากระทำความผิดฐานใช้แรงงานบังคับ พยายามใช้แรงงานบังคับ การทำให้เป็นทาสโดยการใช้อเอกสาร (document servitude) และความผิดฐานอื่นที่เกี่ยวข้องกัน ศาลอุทธรณ์ได้ทำการเชื่อมโยงระหว่างการที่จำเลยไม่ชำระเงินให้กับผู้เสียหาย กับ อิสระในการหลบหนีจากสถานการณ์ที่เลวร้ายนั้น

“สำหรับผู้อพยพที่ไม่มีบัญชีธนาคารและไม่มีเงินในบัญชีเป็นชื่อของตนเอง ลูกขุนอาจสรุปได้ว่าเป็นการไม่ชำระเงินให้กับผู้เสียหายและเป็นการทำให้ไม่มีเงินพอที่จะทำให้ผู้เสียหายหลบหนีหรือมีชีวิตอยู่ ซึ่งมีประสิทธิภาพเพียงพอที่จะทำให้ผู้เสียหายยอมทนทำงานต่อไป.

U.S. v. Dann, 652 F.3d 1160 (2011).

3.2.6.7 การจำกัดอิสรภาพอย่างแอบแฝง : ขาดเวลาพักผ่อน (Subtle restrictions: lack of leisure time)

การว่าจ้างผู้เสียหายให้ทำงานโดยไม่ให้มีเวลาพักผ่อนเป็นวิธีการกระทำความผิดที่มีประสิทธิภาพประการหนึ่งในการจำกัดอิสรภาพ รูปแบบของการจำกัดอิสรภาพอย่างแอบแฝงในรูปแบบนี้ถูกศาลระบุใน คดี **Giulani (อิสราเอล)**³⁸¹ โดยศาลวินิจฉัยเกี่ยวกับการจำกัดอิสรภาพว่า การที่กำหนดให้ผู้เสียหายต้องพร้อมที่จะทำงานตลอด 24 ชั่วโมงต่อวัน โดยไม่มีวันหยุดพักผ่อน หรือไม่มีวันหยุดประจำ เป็นการจำกัดอิสรภาพรูปแบบหนึ่ง

³⁸⁰ U.S. v. Dann, 652 F.3d 1160 (2011), สหรัฐอเมริกา โดยสามารถหาข้อมูลเกี่ยวกับคดีนี้ได้ที่ฐานข้อมูลคดีค้ำมนุษย์ของ UNODC (Case No. USA019).

³⁸¹ โปรดดูสารบัญของคดีทั้งหมด คดีนี้อยู่ระหว่างการอุทธรณ์ไปยังศาลสูงสุด

คดี Wei Tang (ออสเตรเลีย)³⁸² ศาลได้ระบุในทำนองเดียวกันว่า การที่ผู้เสียหายขาดเวลาพักผ่อน ถือเป็นวิธีการกระทำความผิดที่จำเลยใช้ในการจำกัดอิสรภาพของผู้เสียหาย โดยใน **คดี Siliadin (ศาลสิทธิมนุษยชนแห่งสหภาพยุโรป)**³⁸³ ศาลได้มีคำวินิจฉัยว่า การกระทำผิดอาชญาฐานทำให้บุคคลตกอยู่ในสภาพคล้ายทาสเป็นความผิดสำเร็จ แม้ศาลจะพบว่า ในขณะที่ผู้เสียหายตกอยู่ในสถานการณ์ที่ถูกแสวงหาประโยชน์ ผู้เสียหายสามารถออกจากอาคารสถานที่ได้หลายครั้ง (เช่นการพาลูกของจำเลยไปโรงเรียน หรือการออกไปซื้อของใช้) ซึ่งเธอมิได้ถูกผู้ใดควบคุมดูแลก็ตาม ก็ยังถือได้ว่าผู้เสียหายไม่มีอิสรภาพในการเดินทาง โดยถ้อยคำที่ศาลให้เหตุผล คือ การที่ผู้เสียหายขาดซึ่งเวลาว่างและความหวาดกลัวว่าจะถูกจับกุมโดยเจ้าหน้าที่ตำรวจ เป็นปัจจัยสำคัญในมุมมองของผู้เสียหายที่ทำให้อิสรภาพในการเดินทางของผู้เสียหายถูกจำกัด

“ผู้เสียหายผู้ซึ่งกล่าวว่า ตนเองจะถูกจับกุมโดยเจ้าหน้าที่ตำรวจ มิใช่จะสามารถออกจากบ้านพักไปข้างนอกได้ในทุกโอกาส เธอสามารถออกไปได้เฉพาะการพาเด็กๆ ไปเรียนและทำกิจกรรมอื่นๆ ดังนั้น ผู้เสียหายจึงไม่มีอิสรภาพในการเคลื่อนที่และไม่มีเวลาว่างของตนเอง”

Siliadin v. France (App. No. 73316/01), ECHR 26 July 2005, the European Court of Human Rights, para. 127.

ในคดีนี้ ศาลวินิจฉัยว่า ประเทศฝรั่งเศสละเมิดหน้าที่ของตนตามที่กำหนดในมาตรา 4 ของอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิมนุษยชนที่กำหนดให้รัฐมีหน้าที่ในการรับประกันสิทธิให้กับประชากรว่าจะมิต้องถูกทำให้อยู่ในภาวะของการเป็นทาส อยู่ในสภาพบังคับ หรือถูกบังคับใช้แรงงาน

รูปแบบของการจำกัดอิสรภาพในการเดินทาง

(Forms of Restriction of Freedom of Movement)

การอิสรภาพในการเดินทางไม่จำเป็นต้องอยู่ในรูปแบบของการคุมขังโดยมีการล็อกประตูเพียงประการเดียว มีหลายรูปแบบของการจำกัดอิสรภาพอย่างแอบแฝงซึ่งผู้ค้ามนุษย์ใช้ในการควบคุมผู้เสียหาย จากคดีตัวอย่างข้างต้นแสดงให้เห็นว่ารูปแบบของการจำกัดอิสรภาพอาจประกอบด้วยรูปแบบ ดังต่อไปนี้

³⁸² โปรดดูสารบัญของคดีทั้งหมด สำหรับรายละเอียดเกี่ยวกับข้อเท็จจริง โปรดดูการวิเคราะห์เชิงลึก ในหัวข้อ 5.3 ของเอกสารสรุปประเด็นสำคัญของคดี.

³⁸³ โปรดดูสารบัญของคดีทั้งหมด สำหรับรายละเอียดเกี่ยวกับข้อเท็จจริง โปรดดูการวิเคราะห์เชิงลึก ในหัวข้อ 5.3 ของเอกสารสรุปประเด็นสำคัญของคดี.

- การคุมขังโดยการล่อลวง (ได้แก่ การล่อลวงที่ประทุ การตีรั้วลวดหนามล้อมรอบอาคารสถานที่)
- ไม่มีที่ให้ไปหรือไม่มีสถานที่หลบซ่อนตัว
- การพึ่งพิงทางการเงิน
- ปลุกฝังให้ผู้เสียหายเกิดความกลัว เพื่อเป็นการป้องกันมิให้ผู้เสียหายออกจากอาคารสถานที่ (เช่น กลัวเจ้าหน้าที่ของรัฐ)
- แนะนำผู้เสียหาย (ไม่ให้ออกไปข้างนอกโดยอ้างความเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้นและอันตรายต่างๆ)
- ยึดเอกสารส่วนตัว
- ทำให้ผู้เสียหายไม่มีเวลาว่าง ทำให้ผู้เสียหายจะต้องมาและไปได้ตั้งใจของผู้ค้ามนุษย์

3.2.7 การแยกให้อยู่โดดเดี่ยว (Isolation)

การแยกผู้เสียหายให้อยู่โดดเดี่ยวแยกต่างหากจากระบบที่ให้ความช่วยเหลือเป็นวิธีการที่มักพบบ่อยครั้งในการรวบรวมพยานหลักฐานโดยรวมที่ใช้ในการพิสูจน์การกระทำความผิดของจำเลยในคดีค้ามนุษย์และคดีอาญาที่เกี่ยวข้องอื่นๆ โดยในเขตอำนาจศาลที่รับเอาบทนิยามตามพิธีสารว่าด้วยการค้ามนุษย์ไปใช้ องค์ประกอบของการแยกให้อยู่โดดเดี่ยวถือได้ว่าเป็นองค์ประกอบของวิธีการของการกระทำความผิดฐานค้ามนุษย์ ส่วนในเขตอำนาจศาลที่มีได้มีการกำหนดให้มีองค์ประกอบด้านวิธีการค้ามนุษย์ในคำจำกัดความของการค้ามนุษย์ การทำให้โดดเดี่ยวถือได้ว่ามีผลกระทบต่อวัตถุประสงค์ของการแสวงหาประโยชน์โดยมิชอบการค้ามนุษย์ หรือแม้แต่ในเรื่องของการกระทำการค้ามนุษย์

ผู้ค้ามนุษย์มักพยายามที่จะแยกให้ผู้เสียหายอยู่อย่างโดดเดี่ยวและทำการควบคุมเหนือผู้เสียหาย ทั้งนี้ ยังเป็นการป้องกันความเป็นไปได้ที่ผู้อื่นจะทำให้ผู้เสียหายกลัวที่จะหลบหนี การทำให้ผู้เสียหายโดดเดี่ยวอาจทำได้โดย การห้ามมิให้ผู้เสียหายใช้โทรศัพท์หรืออีเมล หรือทำการป้องกันมิให้ผู้เสียหายติดต่อเพื่อนหรือครอบครัว ยิ่งไปกว่านั้น ผู้ค้ามนุษย์อาจใช้อุปสรรคต่างๆ ที่โดยธรรมชาติเป็นการแยกผู้เสียหายให้อยู่โดดเดี่ยวอยู่แล้ว เช่น การขาดความรู้ทางด้านภาษาและวัฒนธรรมของสถานที่ที่ผู้เสียหายถูกแสวงหาประโยชน์หรืออาคารสถานที่ที่ผู้เสียหายถูกแสวงหาประโยชน์นั้นตั้งอยู่ในที่ห่างไกล

เป็นที่แน่ชัดว่ามีความเกี่ยวข้องเชื่อมโยงกันระหว่างขั้นตอนของการที่ผู้ค้ามนุษย์กระทำการเพื่อเป็นการแยกตัวผู้เสียหายและการจำกัดอิสรภาพทางการเดินทาง ในหัวข้อก่อนหน้านี้ การแยกผู้เสียหาย

โดดเด่นยังสามารถสร้างสถานการณ์ที่ทำให้ผู้เสียหายรู้สึกว่าคุณเองไม่มีที่ไปและไม่มีใครให้ความช่วยเหลือ ดังนั้นจึงไม่มีโอกาสที่จะหลบหนีได้เป็นอย่างดี

ในคดีการแสวงหาประโยชน์โดยมิชอบทางด้านแรงงานใน **คดี Farrell (สหรัฐอเมริกา)**³⁸⁴ นายจ้างทำการห้ามมิให้คนงานพูดคุยกับคนอื่นนอกโรงแรมซึ่งพวกเขาทำงานอยู่ ผู้เสียหายถูกห้ามมิให้คบค้าสมาคมกับคนอเมริกัน ห้ามมิให้พูดคุยกับคนงานที่ทำงานที่โรงแรมที่มีโซคนฟิลิปปินส์ หรือแม้กระทั่งการนั่งรถไปทำงานกับเพื่อนร่วมงาน การแยกให้ผู้เสียหายโดดเด่นถูกศาลระบุว่าเป็นหนึ่งในเหตุการณ์ที่เป็นรากฐานของการพิพากษาว่าจำเลยกระทำความผิดในฐานะใช้แรงงานซัดหนี่ (peonage)

คดี Afolabi (สหรัฐอเมริกา)³⁸⁵ เป็นกรณีที่จำเลยได้ทำการค้ามนุษย์จากผู้หญิงชาวโตโกให้เดินทางมายังสหรัฐอเมริกาเพื่อประโยชน์ในการบังคับใช้แรงงาน ศาลระบุว่าจำเลยได้ทำการแยกผู้เสียหายออกจากครอบครัวของพวกเขาและส่งคนโรงเรียน ในสถานที่ซึ่งผู้เสียหายถูกแสวงหาประโยชน์ผู้เสียหายไม่รู้จำผู้ใดเลยและจำเลยได้บังคับให้ผู้เสียหายโกหกบิดามารดาของพวกเขา จำเลยทั้งสามถูกพิพากษาว่ากระทำความผิดฐานบังคับใช้แรงงาน ค้ามนุษย์ทางด้านแรงงานและความผิดอาญาอื่นที่เกี่ยวข้อง

คดีแสวงหาประโยชน์ทางเพศจากหญิงไทยใน **คดี Dobie (ออสเตรเลีย)**³⁸⁶ ศาลได้ระบุว่า “ในขณะที่ท่านมิได้ทำการล็อกประตูกักขังผู้หญิงเหล่านี้ก็ตาม ซึ่งท่านไม่มีความจำเป็นต้องทำเช่นนั้นเพราะพวกเขาถูกทำให้โดดเด่นโดยวัฒนธรรม ภาษาและความยากจน ท่านเป็นผู้ทำให้เกิดความโดดเด่นเหล่านั้นและทำให้พวกเขารู้สึกหวาดกลัวต่อคำข่มขู่” จำเลยถูกพิพากษาว่ากระทำความผิดฐานค้ามนุษย์และความผิดฐานอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง

คดี Veerapol (สหรัฐอเมริกา)³⁸⁷ จำเลยถูกพิพากษาว่ากระทำความผิดฐานทำให้บุคคลตกเป็นทาสโดยไม่สมัครใจ ศาลระบุในข้อมูลพื้นฐานของคดีว่า จำเลยได้ทำการแยกให้ผู้เสียหายชาวไทยต้องอยู่

³⁸⁴ โปรดดูสารบัญของคดีทั้งหมด สำหรับรายละเอียดเกี่ยวกับข้อเท็จจริง โปรดดูการวิเคราะห์เชิงลึก ในหัวข้อ 5.4 ของเอกสารสรุปประเด็นสำคัญของคดี.

³⁸⁵ อ้างแล้ว ย่อหน้าที่ 119.

³⁸⁶ อ้างแล้ว

³⁸⁷ อ้างแล้ว

อย่างโดดเดี่ยว โดยห้ามมิให้เธออ่านหนังสือพิมพ์ภาษาไทย ห้ามมิให้ออกจากบ้านเพื่อไปร้านค้า และห้ามมิให้สนทนากับแขกซึ่งมาเยี่ยมเยียนบ้าน หรือร้านอาหารของจำเลยบ่อยครั้ง หรือห้ามมิให้ส่งจดหมาย

คดี Urizar (แคนาดา)³⁸⁸ ณ จุดหนึ่งจำเลยได้ย้ายให้ผู้เสียหายเข้ามาอยู่ในอพาร์ทเมนต์ของจำเลย เก็บโทรศัพท์เคลื่อนที่ของผู้เสียหายในทุกครั้งที่เธอออกจากอพาร์ทเมนต์ ยืนยันให้เธอเลิกเรียนหนังสือ และห้ามมิให้ผู้เสียหายให้ที่อยู่ใหม่แก่มารดาของเธอ ข้อเท็จจริงตามที่ระบุเหล่านี้ถือได้ว่าเป็นข้อมูลพื้นฐานของคดีสำหรับใช้สนับสนุนพิพากษาว่าจำเลยกระทำความผิดฐานค้ำมนุษย์และความผิดฐานอื่นๆ

คดี Giuliani (อิสราเอล)³⁸⁹ ผู้เสียหายทำงานเป็นคนรับใช้ในบ้านของจำเลย โดยที่จำเลยไม่ยอมให้ผู้เสียหายออกจากบ้านโดยไม่มีผู้ควบคุมหรือไม่มีใครพาผู้เสียหายไป และหลายครั้งที่จำเลยไม่ยอมให้ผู้เสียหายไปโบสถ์ ครั้งหนึ่งเมื่อผู้เสียหายได้รับอนุญาตให้ไปโบสถ์ จำเลยจะขับรถพาไปโบสถ์ซึ่งอยู่ไม่ห่างจากบ้านนักและแม้ว่าโบสถ์จะอยู่บริเวณใกล้ๆ กับบ้าน จำเลยก็จะรอผู้เสียหายจนกระทั่งพิธีกรรมในโบสถ์เสร็จสิ้น ยิ่งไปกว่านั้น แม้ว่าผู้เสียหายจะได้รับอนุญาตให้โทรศัพท์ หรือส่งข้อความทางโทรศัพท์ แต่ผู้เสียหายก็มีบุคคลที่ติดต่อกับจำนวนค่อนข้างจำกัด โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ผู้เสียหายมีเพื่อนเพียงคนเดียวในอิสราเอล แต่ผู้เสียหายจะติดต่อกับเพื่อนเพียงคนเดียวของเธอได้ก็ต่อเมื่อได้รับอนุญาตจากจำเลยเป็นคราวๆ ไป ผู้เสียหายจะต้องอยู่ภายใต้การควบคุมดูแลของจำเลยหรือสมาชิกในครอบครัวของจำเลยตลอดเวลา ศาลวินิจฉัยว่า การทำให้โดดเดี่ยวเป็นสถานการณ์หนึ่งที่ทำให้สามารถพิจารณาลงโทษจำเลยในฐานะการหน่วงเหนี่ยวบุคคลให้ตกอยู่ในสภาพคล้ายทาส คดีนี้อยู่ระหว่างอุทธรณ์ไปยังศาลสูงสุด

คดี Alzanki (สหรัฐอเมริกา)³⁹⁰ จำเลยถูกศาลพิพากษาว่ากระทำความผิดฐานทำให้บุคคลตกเป็นทาสโดยไม่สมัครใจ โดยศาลได้ระบุในข้อเท็จจริงพื้นฐานคดีนี้ว่า ผู้เสียหายเป็นชาวคริสต์ลัทธิถูกห้ามมิให้ออกจากบ้าน ไม่ให้ออกไปที่ระเบียบ หรือแม้กระทั่งมิให้มองออกไปนอกหน้าต่าง ผู้เสียหายถูกห้ามมิให้ใช้โทรศัพท์ ห้ามมิให้ส่งไปรษณีย์ หรือห้ามมิให้พบกับบุคคลอื่นนอกจากสมาชิกในครอบครัวของจำเลย

³⁸⁸ อ้างแล้ว สำหรับรายละเอียดเกี่ยวกับข้อเท็จจริง โปรดดูการวิเคราะห์เชิงลึก ในหัวข้อ 5.2 ของเอกสารสรุปประเด็นสำคัญของคดี.

³⁸⁹ โปรดดูสารบัญของคดีทั้งหมด คดีนี้อยู่ระหว่างอุทธรณ์ไปยังศาลสูงสุด

³⁹⁰ โปรดดูสารบัญของคดีทั้งหมด

คดี Chen (สหราชอาณาจักร)³⁹¹ ผู้เสียหาย 4 รายถูกแสวงหาประโยชน์ในสถานค้าประเวณี ผู้หญิงสองรายถูกบังคับให้ทำการค้าประเวณีและอีกสองรายให้ทำงานเป็นแม่บ้าน ศาลได้ระบุเกี่ยวกับการที่จำเลยทำการบีบบังคับผู้เสียหาย ดังนี้ “มีการทำให้ผู้หญิงเหล่านี้อยู่อย่างโดดเดี่ยว การทำงานในแต่ละวันของผู้เสียหายเป็นไปเพื่อผลประโยชน์ทางการเงินให้กับจำเลย”³⁹² จำเลยซึ่งเป็นตัวการถูกศาลพิพากษาว่ากระทำความผิดฐานค้ามนุษย์ในสหราชอาณาจักร โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อการแสวงหาประโยชน์โดยมิชอบทางเพศและความผิดอาญาฐานอื่นๆ จำเลยอีกสองรายถูกพิพากษาว่ากระทำความผิดอาญาในฐานที่เบากว่า

บางครั้งที่ตั้งของอาคารสถานที่ซึ่งใช้กักขังตัวผู้เสียหายตั้งอยู่ในสถานที่ห่างไกล ก็ทำให้มีความเป็นไปได้ยากที่ผู้เสียหายจะหลบหนี หรือติดต่อเจ้าหน้าที่ของรัฐ หรือครอบครัวของพวกเขา ในคดี **Ministerio Publico Federal v. Gilberto Andrade (บราซิล)**³⁹³ ผู้เสียหายเป็นแรงงาน 19 คนถูกแสวงหาประโยชน์โดยให้ทำงานในฟาร์มซึ่งตั้งอยู่ 220 กิโลเมตรจากเมืองที่ใกล้ที่สุด ศาลวินิจฉัยว่าระยะทางที่ห่างไกลทำให้ผู้เสียหายไม่แม้แต่จะพยายามที่จะหลบหนีและในที่สุดผู้เสียหายยอมที่จะทำตามความต้องการของจำเลยทุกประการ จำเลยถูกพิพากษาว่ากระทำความผิดฐานใช้แรงงานทาสและความผิดอาญาอื่นๆ

การทำให้โดดเดี่ยว (Isolation)

ผู้เสียหายจากการค้ามนุษย์อาจถูกทำให้โดดเดี่ยวได้หลากหลายวิธี ได้แก่ การจำกัดการเข้าถึงสิ่งดังต่อไปนี้

- ครอบครัวและเพื่อน
- ที่ทำงานหรือโรงเรียน
- ชุมชน (เช่น การไปโบสถ์)
- รถยนต์ หรือการขนส่งสาธารณะ
- โทรศัพท์และอินเทอร์เน็ต
- ตัวเมืองที่สามารถร้องขอความช่วยเหลือได้

³⁹¹ โปรดดูสารบัญของคดีทั้งหมด

³⁹² อ้างแล้ว ย่อหน้า 12

³⁹³ Ministerio Publico Federal v. Gilberto Andrade, No. 2000.37.002913-2, 23 April 2008, Penal Court of the State Maranhao, Brazil. โดยสามารถหาข้อมูลเกี่ยวกับคดีนี้ได้ที่ฐานข้อมูลคดีค้ามนุษย์ของ UNODC (Case No. BRA002).

- บุคคลอื่น

การใช้อุปสรรคทางด้านการติดต่อสื่อสาร ได้แก่

- การอยู่ในถิ่นห่างไกล
- ผู้เสียหายขาดความรู้ทางด้านภาษาและวัฒนธรรมท้องถิ่นที่ตนถูกแสวงหาประโยชน์

3.2.8 การได้รับค่าจ้างต่ำหรือไม่ได้รับค่าจ้าง (Low pay or absence of pay)

การที่ผู้เสียหายได้รับค่าจ้างต่ำ หรือไม่ได้รับค่าจ้าง ถือได้ว่าเป็นสิ่งสำคัญที่สามารถใช้พิสูจน์ว่า จำเลยกระทำความผิดฐานค้ามนุษย์ หรือความผิดอาญาที่เกี่ยวข้องกัน ไม่ว่าจะเขตอำนาจศาลหนึ่งๆ จะมีกำหนดองค์ประกอบของความผิดฐานค้ามนุษย์ให้เป็นไปตามค่านิยมในพิธีสารว่าด้วยการค้ามนุษย์หรือไม่ก็ตาม โดยมากในทุกเขตอำนาจศาลจะต้องมีการกำหนดองค์ประกอบเกี่ยวกับวัตถุประสงค์ซึ่งเป็นการแสวงหาประโยชน์ (เช่น การเป็นทาส หรือปฏิบัติเยี่ยงทาส หรือใช้แรงงานบังคับ) ซึ่งการที่ได้รับค่าจ้างต่ำ หรือไม่ได้รับค่าจ้างถือได้ว่าเป็นการพิสูจน์องค์ประกอบนี้

คดี ECLI:NL:GHSHE:2012:BX0599 (เนเธอร์แลนด์)³⁹⁴ ผู้ประกอบการปลูกหน่อไม้ฝรั่งได้ทำการหว่านเหี่ยวแรงงานจากโปแลนด์ โปตุเกสและโรมาเนียให้ทำงานในฟาร์มของเธอ และบังคับให้พวกเขาทำงาน 7 วันต่อสัปดาห์ และ วันละ 10-14 ชั่วโมง ผู้เสียหายได้รับเงินเดือนเป็นจำนวนต่ำกว่ามาตรฐานแรงงานขั้นต่ำมาก ยิ่งไปกว่านั้น จำเลยมิได้จ่ายเงินค่าจ้างทุกสิ้นเดือนตามที่ได้ตกลงกันตั้งแต่ต้น แต่จะจ่ายให้หลังจากสิ้นฤดูเพาะปลูก จำเลยถูกพิพากษาว่ากระทำความผิดในฐานที่เธอทำการจัดหา ให้ที่พักพิงและว่าจ้างคนงานต่างชาติ โดยใช้ประโยชน์จากสถานะความเปราะบางของผู้เสียหายและการใช้อำนาจที่มีในทางที่ไม่ชอบข้อเท็จจริงเกี่ยวกับทางกระทำเยี่ยงทาสถูกระบุไว้ในฐานที่เป็นข้อเท็จจริงพื้นฐานของคดีที่ใช้สนับสนุนคำพิพากษาว่าจำเลยกระทำความผิด³⁹⁵

³⁹⁴ อ้างแล้ว

³⁹⁵ คำอธิบายของคดีนี้ เป็นไปตาม บทสรุปของคดีตามที่ปรากฏในฐานข้อมูลคดีค้ามนุษย์ของ UNODC ซึ่งไม่รวมถึงการวิเคราะห์โดยละเอียดเกี่ยวกับการที่ศาลใช้ข้อเท็จจริงในคดีนี้อย่างไร

คดี ECLI:NL:RBROE:2010:BO4108 (เนเธอร์แลนด์)³⁹⁶ ชาวโปแลนด์ถูกแสวงหาประโยชน์โดยจำเลยให้ผู้เสียหายทำงานในฟาร์มของตน นอกจากข้อเท็จจริงอื่นๆ ศาลระบุว่า ผู้เสียหายไม่ได้รับเงินเดือน แม้แต่ครั้งเดียว ศาลพิพากษาว่าจำเลยกระทำความผิดฐานค้ามนุษย์ และการที่ผู้เสียหายต้องทำงานในสภาพการทำงานที่ยากลำบากเป็นปัจจัยสำคัญที่ทำให้ศาลพิพากษาลงโทษจำเลย

คดี Farrell (สหรัฐอเมริกา)³⁹⁷ ผู้เสียหายได้รับค่าจ้างในการทำความสะอาดโรงแรมในอัตราห้องละ 3 ดอลลาร์สหรัฐ ซึ่งการทำความสะอาดแต่ละห้องต้องใช้เวลาประมาณ 1 ชั่วโมง นอกจากนี้ จำเลยยังทำการหักค่าใช้จ่ายการเดินทางออกจากค่าจ้าง แม้ว่าเจ้าหน้าที่ของรัฐจะห้ามมิให้ทำการหักเงินก็ตาม พยานหลักฐานที่ศาลใช้เป็นข้อมูลพื้นฐานของคดีสำหรับพิพากษาว่าจำเลยกระทำความผิดฐานแรงงานขูดหนึ่ (peonage)

ในคดีการบังคับใช้แรงงานทำงานบ้านในคดี **Sabhnani (สหรัฐอเมริกา)**³⁹⁸ ผู้เสียหายรายหนึ่งไม่ได้รับเงินด้วยตนเองเลย แต่จำเลยสัญญาว่าจะจ่ายเงินครึ่งหนึ่งของค่าจ้างทั้งหมดให้กับบุตรสาวของผู้เสียหายในประเทศอินโดนีเซีย ข้อเท็จจริงนี้ใช้เป็นข้อเท็จจริงพื้นฐานของคดีในการที่ศาลพิพากษาว่าจำเลยกระทำความผิดฐานใช้แรงงานบังคับ แรงงานขูดหนึ่และข้อหาอื่นๆ

คดี Connors (สหราชอาณาจักร)³⁹⁹ ผู้เสียหายเป็นคณงานทำงานให้กับบริษัทรับจัดสวนซึ่งเป็นธุรกิจครอบครัว โดยจำเลยสัญญาว่าจะจ่ายเงินค่าจ้าง อย่างไรก็ตาม ผู้เสียหายได้รับเงินค่าจ้างน้อยมากหรือไม่ได้รับค่าจ้าง ในการพิจารณาพิพากษาของศาลอุทธรณ์ ศาลระบุข้อเท็จจริงเหล่านี้เป็นส่วนหนึ่งของข้อเท็จจริงพื้นฐานของคดี จำเลยถูกพิพากษาว่ากระทำความผิดฐานหน่วงเหนี่ยวบุคคลอื่นให้อยู่ในสภาพคล้ายทาส หรือนำคนลงเป็นทาส หรือบังคับใช้แรงงาน หรือใช้แรงงานบังคับ

³⁹⁶ อ้างแล้ว

³⁹⁷ โปรดดูสารบัญของคดีทั้งหมด สำหรับรายละเอียดเกี่ยวกับข้อเท็จจริง โปรดดูการวิเคราะห์เชิงลึก ในหัวข้อ 5.4 ของเอกสารสรุปประเด็นสำคัญของคดี

³⁹⁸ โปรดดูสารบัญของคดีทั้งหมด

³⁹⁹ โปรดดูสารบัญของคดีทั้งหมด สำหรับรายละเอียดเกี่ยวกับข้อเท็จจริง โปรดดูการวิเคราะห์เชิงลึก ในหัวข้อ 5.11 ของเอกสารสรุปประเด็นสำคัญของคดี

อย่างไรก็ตาม จะต้องพิจารณาอย่างระมัดระวังว่า การไม่ชำระค่าจ้างตามกำหนดเวลาเป็นเพียงเพราะสภาพทางเศรษฐกิจอย่างเดียวหรือไม่

ในคดี S.K. (สหราชอาณาจักร)⁴⁰⁰ ศาลอุทธรณ์อนุญาตให้จำเลยอุทธรณ์คำพิพากษาที่ศาลพิพากษาว่าจำเลยกระทำความผิดฐานจัดการเดินทางของบุคคลมายังสหราชอาณาจักร โดยมุ่งหวังที่จะทำการแสวงหาประโยชน์โดยมิชอบจากผู้เสียหาย ศาลอุทธรณ์ให้เหตุผลว่าการที่ผู้พิพากษาศาลชั้นต้นให้คำแนะนำแก่คณะลูกขุนให้พิจารณาว่าการไม่ชำระเงินตามกำหนดเป็นความสัมพันธ์ทางเศรษฐกิจที่ไม่เอื้อประโยชน์กันระหว่างนายจ้างกับลูกจ้าง ซึ่งจะทำให้คดีนี้ตกอยู่ภายใต้บริบทของกฎหมายแรงงาน แต่ไม่ถือว่ามีความรุนแรงในระดับที่เพียงพอที่จะรับฟังได้ว่าเป็นความผิดทางอาญาที่มีโทษค่อนข้างสูง ควรสังเกตว่าในบริบทของคำจำกัดความของคำว่า “การแสวงหาประโยชน์โดยมิชอบ” โดยเฉพาะอย่างยิ่งในฐานะความผิดที่กำลังพิจารณา คือ ความผิดเกี่ยวกับทาส การนำคนลงเป็นทาส และแรงงานบังคับ

คดีนี้ชี้ให้เห็นถึงความสำคัญของการไม่อธิบายให้เห็นถึงความสำคัญของสภาพการที่เกิดขึ้นให้มากเท่าที่ควร โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ถ้าหากมีสถานการณ์เพียงแค่การจ่ายค่าจ้างต่ำมากเพียงประการเดียวก็อาจจะมีความเหมาะสมมากกว่าที่จะฟ้องคดีนี้ในฐานะความผิดเกี่ยวกับความผิดกฎหมายแรงงาน หรือแสวงหาประโยชน์ทางด้านแรงงานมากกว่าจะไปเป็นการดำเนินคดีในฐานะค้ำมนุษย์

ประเด็นเกี่ยวกับการจ่ายค่าจ้างในคดีค้ำมนุษย์ อาจประกอบด้วยแต่ไม่จำกัดอยู่เพียงแค่ว่าที่ระบุดังต่อไปนี้

- ไม่จ่ายเงินค่าจ้าง
- จ่ายค่าจ้างต่ำมาก
- การจ่ายเงินอย่างไม่สม่ำเสมอ
- การหักเงินค่าจ้างอย่างไม่มีเหตุผล
- การลดค่าจ้าง

⁴⁰⁰ R. v. S.K. [2011], EWCA Crim. 1691, 8 July 2011, England and Wales Court of Appeal (Criminal Division), สหราชอาณาจักร โดยสามารถหาข้อมูลเกี่ยวกับคดีนี้ได้ที่ฐานข้อมูลคดีค้ำมนุษย์ของ UNODC (Case No. GBR020).

โปรดระวัง: ถ้าหากว่าข้อเท็จจริงเกี่ยวกับการจ่ายค่าจ้างที่ถือว่าเป็นพยานแวดล้อมเพียงอันเดียวของพยานหลักฐานโดยรวมของคดี จะต้องใช้ความระมัดระวังในการใช้ข้อมูลเหล่านี้เพิ่มเติมเข้าไปให้ได้ข้อสรุปว่ามีการกระทำความผิดอาญาร้ายแรงฐานค้ามนุษย์และความผิดอาญาที่เกี่ยวข้อง

3.2.9 สภาพการทำงานที่ยากลำบาก (Difficult work conditions)

บ่อยครั้งที่องค์ประกอบหนึ่งของพยานหลักฐานโดยรวมที่ใช้ในการสนับสนุนเพื่อให้ได้คำพิพากษาว่าจำเลยกระทำความผิดในฐานค้ามนุษย์และความผิดอาญาที่เกี่ยวข้อง ก็คือ สภาพการทำงานที่ยากลำบาก ซึ่งการไม่จ่ายเงินค่าจ้าง หรือค่าจ้างต่ำมาก ถือว่าเป็นส่วนสำคัญส่วนหนึ่งของสภาพการทำงานที่ยากลำบากและเนื่องจากเรื่องนี้เป็นสิ่งที่เป็นแกนกลางของเรื่องสภาพการทำงานที่ยากลำบาก จึงได้ทำการแยกอธิบายเกี่ยวกับการไม่จ่ายเงินค่าจ้าง หรือค่าจ้างต่ำมากไว้ในหัวข้อต่างหาก (โปรดดู หัวข้อ 3.2.8 ข้างต้น) สภาพการทำงานที่ยากลำบากประการอื่น อาจหมายรวมถึง ชั่วโมงการทำงานที่ยาวนาน ขาดเวลาพักผ่อนหรือมีเวลาพักผ่อนน้อย มีเวลานอนไม่เพียงพอ หรือไม่มีอุปกรณ์ความปลอดภัย ซึ่งสภาพการทำงานเหล่านี้เป็นที่แน่ชัดว่าจะส่งผลกระทบต่อองค์ประกอบความผิดเกี่ยวกับ วัตถุประสงค์ของการแสวงหาประโยชน์โดยมิชอบ (Purpose of Exploitation) ซึ่งถือว่าเป็นองค์ประกอบความผิดของกฎหมายอาญาค้ามนุษย์ระดับชาติของแต่ละประเทศ อย่างไรก็ตาม แม้ว่ากฎหมายระดับชาติจะมีได้กำหนดให้ต้องมีการพิสูจน์การแสวงหาประโยชน์โดยมิชอบก็ตาม แต่สภาพการทำงานที่ยากลำบากอาจก่อให้เกิดผลกระทบต่อวัตถุประสงค์ของการแสวงหาประโยชน์โดยมิชอบอย่างเฉพาะเจาะจง (เช่น ความผิดเกี่ยวกับทาส หรือการใช้แรงงานบังคับ) การกระทำความผิดหรือวิธีการที่ใช้ในการกระทำความผิด

คดี เลขที่ 2012/3925 (เบลเยียม)⁴⁰¹ เป็นคดีเกี่ยวกับการแสวงหาประโยชน์โดยมิชอบทางด้านแรงงานจากลูกจ้างในกิจการรับทำความสะอาดห้องน้ำบริเวณจุดพักรถของทางมอเตอร์เวย์ ศาลระบุว่า ลำพังแค่ข้อเท็จจริงที่ว่าลูกจ้างจะต้องทำงาน 15 ชั่วโมงต่อวัน และ 7 วันต่อสัปดาห์ ก็ฟังได้เพียงพอแล้วว่า

⁴⁰¹ Case No. 2012/3925, First Instance Court of Gent, 19th Chamber, Belgium. โดยสามารถหาข้อมูลเกี่ยวกับคดีนี้ได้ที่ฐานข้อมูลคดีค้ามนุษย์ของ UNODC (Case No. BEL030).

จำเลยมีความผิดฐานค้ามนุษย์⁴⁰² เช่นเดียวกับในคดี เลขที่ 668/09 [2010] (เบลเยียม)⁴⁰³ เป็นคดีเกี่ยวกับแรงงานชาวจีนทำงานที่มีสภาพการทำงานไม่ชอบด้วยกฎหมาย ศาลวินิจฉัยว่า จำเลยกระทำความผิดฐานค้ามนุษย์ เนื่องจากสภาพการทำงานของผู้เสียหายเป็นไปในลักษณะของการละเมิดศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ โดยเฉพาะอย่างยิ่งแรงงานชาวจีนทำงานโดยไม่ได้รับค่าตอบแทนการทำงาน พวกเขาไม่รู้ว่าจะได้รับเงินค่าจ้างมากนักเพียงใดและจะต้องทำงาน 6 วันต่อสัปดาห์ หรือบางครั้ง 7 วันต่อสัปดาห์

อย่างไรก็ตาม ในคดีของประเทศเบลเยียมอีกคดีหนึ่งคือ คดีเลขที่ C/118/2013 (เบลเยียม)⁴⁰⁴ ศาลอุทธรณ์ได้พิพากษากลับคำตัดสินให้ลงโทษจำเลยของศาลชั้นต้น ซึ่งบางส่วนเป็นเพียงการกระทำที่ไม่ต้องกับหลักการทางด้านความปลอดภัยและเป็นการจ้างงานบุคคลที่ไม่มีใบอนุญาตการทำงาน ซึ่งมีใช้กรณีของการกระทำละเมิดต่อศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ตามข้อกล่าวหาว่า “สภาพการใช้แรงงานที่ขัดกับศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์”

คดี ECLI:NL:RBROE:2010:BO4108 (เนเธอร์แลนด์)⁴⁰⁵ คนงานชาวโปแลนด์ถูกแสวงหาประโยชน์โดยต้องทำงานในฟาร์มของจำเลย นอกจากไม่ได้รับค่าจ้างตรงตามกำหนดเวลา หรือไม่ได้รับค่าจ้างเลย คนงานถูกกำหนดให้ทำงานโดยมีชั่วโมงการทำงานที่ยาวนานมากถึง 70 – 80 ชั่วโมงต่อสัปดาห์และมีช่วงเวลาหยุดพักหรือวันหยุดน้อยมาก คนงานไม่มีใบอนุญาตทำงาน ไม่มีประกันสุขภาพในประเทศเนเธอร์แลนด์ ศาลพิพากษาว่าจำเลยกระทำความผิดในฐานค้ามนุษย์ และศาลได้ระบุอย่างชัดเจนว่า สภาพการทำงานหนักเป็นปัจจัยสำคัญประการหนึ่งที่ทำให้ศาลพิพากษาลงโทษจำเลย

⁴⁰² อย่างไรก็ตาม ข้อเท็จจริงในคดีนี้ รวมถึงการที่ผู้เสียหายเป็นชาวต่างชาติและไม่เข้าใจในเนื้อหาของสัญญา นอกจากนี้ ยังได้รับเงินเดือนจำนวนน้อยมาก

⁴⁰³ Case No. 668/09, Court of Appeal, Gent, Belgium, [2010]. โดยสามารถหาข้อมูลเกี่ยวกับคดีนี้ได้ที่ฐานข้อมูลคดีค้ามนุษย์ของ UNODC (Case No. BEL002).

⁴⁰⁴ Court of Appeal (Hof van beroep.), Antwerp, Belgium, 23 January 2013, Belgium. โดยสามารถหาข้อมูลเกี่ยวกับคดีนี้ได้ที่ฐานข้อมูลคดีค้ามนุษย์ของ UNODC (Case No. BEL003).

⁴⁰⁵ อ่างแล้ว

โปรดดู คดี Kovacs (ออสเตรเลีย)⁴⁰⁶ เป็นคดีที่ผู้เสียหายถูกกำหนดให้ทำงาน 7 วันต่อสัปดาห์ และมีชั่วโมงการทำงานมากถึงวันละ 17 ชั่วโมง โดยได้รับค่าตอบแทนน้อยมาก หรือไม่ได้รับค่าตอบแทนเลย ในกระบวนการพิจารณาศาลรับฟังพยานหลักฐานว่าช่วงวันธรรมดาผู้เสียหายทำงานระหว่าง 6.00 น. ถึง 18.00 น. ในร้าน จากนั้นอีก 4 ถึง 6 ชั่วโมง จะต้องทำงานที่บ้านที่บ้านของจำเลย โดยจะต้องดูแลเด็กเล็กๆ 3 คน และจะต้องทำงานบ้านทั้งหมด ผู้เสียหายถูกกำหนดให้ทำงานในร้านในวันเสาร์ระหว่างเวลา 6.00 น. ถึง 12.00 น. และทำงานบ้านที่เหลือในวันสุดสัปดาห์ ไม่มีวันใดที่ผู้เสียหายไม่ต้องทำงาน

ตัวอย่างของสภาพการทำงานที่ยากลำบาก พบใน คดี Farrell (สหรัฐอเมริกา)⁴⁰⁷ ซึ่งเป็นคดีซึ่งคนงานมีเวลาว่างที่จำกัดมาก โดยจะต้องทำงาน 13 ชั่วโมงต่อวันเป็นเวลา 7 วันต่อสัปดาห์ และถูกกำหนดให้ทำงาน 2 แห่ง ด้วยเหตุนี้ ผู้เสียหายจึงมักไม่มีเวลาพักผ่อนนอนหลับอย่างเพียงพอ ศาลระบุอย่างชัดแจ้งว่า สภาพการทำงานเช่นนี้ถือว่าเป็นพยานแวดล้อมที่เกี่ยวข้องในการรับฟังว่าจำเลยกระทำความผิดฐานใช้แรงงานขี้ดหนี้

คดี Sabhnani (สหรัฐอเมริกา)⁴⁰⁸ ผู้เสียหายถูกกำหนดให้ทำงานโดยมีชั่วโมงการทำงานที่ยาวนาน เริ่มจากเวลาประมาณ 4 หรือ 5 นาฬิกาจนกระทั่งถึงเวลาตีห้า ทำงาน 7 วันต่อสัปดาห์ ทำให้ต้องอดนอนอย่างต่อเนื่อง ศาลระบุว่าข้อเท็จจริงเหล่านี้เป็นข้อเท็จจริงพื้นฐานของคดีที่ใช้สนับสนุนการพิพากษาว่าจำเลยกระทำความผิดฐานใช้แรงงานขี้ดหนี้ แรงงานบังคับและความผิดฐานอื่นๆ

คดี Alzanki (สหรัฐอเมริกา)⁴⁰⁹ ผู้เสียหายถูกบังคับให้ทำงานรับใช้ในบ้านเป็นเวลา 15 ชั่วโมงต่อวัน จำเลยกำหนดให้ผู้เสียหายต้องทำความสะอาด “อย่างต่อเนื่องด้วยสารเคมีที่มีฤทธิ์กัดกร่อนและ

---

⁴⁰⁶ โปรดดูสารบัญของคดีทั้งหมด

⁴⁰⁷ อ้างแล้ว สำหรับรายละเอียดเกี่ยวกับข้อเท็จจริง โปรดดูการวิเคราะห์เชิงลึก ในหัวข้อ 5.4 ของเอกสารสรุปประเด็นสำคัญของคดี.

⁴⁰⁸ โปรดดูสารบัญของคดีทั้งหมด

⁴⁰⁹ โปรดดูสารบัญของคดีทั้งหมด

เป็นพิษ โดยปราศจากอุปกรณ์ปกป้องระบบหายใจและเมื่อผู้เสียหายขอใช้ถุงมืออย่าง จำเลยปฏิเสธ”⁴¹⁰ จำเลยถูกศาลลงโทษฐานทำให้บุคคลตกอยู่ในสภาพคล้ายทาส คดีอยู่ระหว่างการอุทธรณ์

คดี Wei Tang (ออสเตรเลีย)⁴¹¹ ผู้เสียหายทำงานในสถานค้าประเวณีของจำเลย ต้องทำงาน 6 วันต่อสัปดาห์ โดยจะต้อง “ให้บริการลูกค้ามากกว่า 900 รายตลอดระยะเวลา 4 – 6 เดือน”⁴¹² บ่อยครั้งที่ผู้เสียหายต้องทำงานในวันที่ 7 ของสัปดาห์ด้วย ซึ่งวันที่ 7 นี้ ถือว่าเป็น “วันว่าง” และเนื่องจากว่าเป็นการทำงานในวันว่าง ผู้เสียหายได้รับอนุญาตให้เก็บเงิน 50 ดอลลาร์ต่อลูกค้าแต่ละคน ในขณะที่การทำงานวันอื่นเงินที่ผู้เสียหายหาได้จะถูกจำเลยเก็บไว้ทั้งหมด⁴¹³ จำเลยถูกศาลพิพากษาว่ากระทำความผิด 10 กรรมในฐานความผิดนำคนลงเป็นทาส

ในคดีตัวอย่างทั้งหมดข้างต้น เป็นกรณีที่ไม่มีสัญญาว่าจ้าง หรือ ไม่ทำตามสัญญาอย่างมีสาระสำคัญ หรือขาดความเข้าใจในข้อกำหนดในสัญญา

ข้อควรระวังที่แสดงไว้ในตอนท้ายของหัวข้อนี้เกี่ยวกับการไม่จ่ายเงินค่าจ้าง หรือการจ่ายค่าจ้างต่ำมาก คือ สิ่งที่มีความเกี่ยวข้องกับเรื่องนี้ เนื่องจาก ลำพังแต่สภาพการทำงานที่ยากลำบากเพียงอย่างเดียวไม่เพียงพอที่ศาลจะรับฟังแล้วพิพากษาว่าจำเลยกระทำความผิดในความผิดฐานค้ามนุษย์และความผิดอาญาอื่นที่เกี่ยวข้องกัน แต่อาจจะเพียงพอที่จะลงโทษในความผิดทางด้านแรงงาน อย่างไรก็ตาม สภาพการทำงานที่ต่ำกว่ามาตรฐานเป็นตัวบ่งชี้ที่สำคัญว่ามีการกระทำความผิดฐานค้ามนุษย์ ดังนั้น จะต้องพิจารณาตรวจสอบอย่างรอบคอบ

⁴¹⁰ โปรดดูสารบัญของคดีทั้งหมด ศาลอุทธรณ์ได้มีการระบุข้อเท็จจริงนี้ในส่วนข้อมูลภูมิหลังของคดี

⁴¹¹ The Queen v. Tang [2008], HCA 39 (28 August 2008). สำหรับรายละเอียดเกี่ยวกับข้อเท็จจริง โปรดดูการวิเคราะห์เชิงลึก ในหัวข้อ 5.3 ของเอกสารสรุปประเด็นสำคัญของคดี.

⁴¹² The Queen v. Tang [2008], HCA 39 (28 August 2008) at 14.

⁴¹³ \$50 สำหรับการจ่าย “หนี้” ของพวกเขา ซึ่งจำเลยบอกพวกเขาว่าเป็นหนี้ระหว่าง \$40,000 และ \$45,000 เงินส่วนที่เหลือจำเลยเป็นผู้เก็บไว้

ตัวอย่างของสภาพการทำงานที่ยากลำบาก

- ชั่วโมงการทำงานที่มากเกินไป
- การจำกัดเวลาพักและวันหยุด หรือไม่มีเวลาพักและไม่มีวันหยุด
- ทำงานโดยไม่มีสัญญาจ้าง หรือการผิดสัญญาจ้าง
- ไม่มีสิทธิประโยชน์ทางสังคม (ประกันสังคม ประกันภัย การลาโดยได้รับค่าจ้าง การลาป่วย)
- การสัมผัสกับสารเคมีที่เป็นพิษ
- การทำงานในสภาพอากาศเลวร้าย
- อดนอน
- การทำงานอันตราย หรือไม่ปลอดภัย
- ขาดอุปกรณ์ป้องกัน (รวมถึง ถุงยางอนามัยในคดีแสวงหาประโยชน์ทางเพศ)

ข้อควรระวัง: หากว่าสภาพการทำงานที่ยากลำบากเป็นเพียงพยานแวดล้อมเพียงสิ่งเดียวของพยานหลักฐานโดยรวม ควรใช้ความระมัดระวังในการสรุปว่ามีการกระทำความผิดอาญาที่ร้ายแรงฐานค้ามนุษย์ และความผิดอาญาที่เกี่ยวข้องเนื่องกันเกิดขึ้น

^a ระบุโดยผู้เชี่ยวชาญบางรายในระหว่างการประชุมกลุ่มผู้เชี่ยวชาญเพื่อทำการพัฒนา เอกสารสรุปประเด็นสำคัญของคดี

3.2.10 สภาพความเป็นอยู่ที่เลวร้าย (Poor living conditions)

สภาพความเป็นอยู่ที่เลวร้ายสามารถใช้เป็นตัวบ่งชี้ถึงการแสวงหาประโยชน์โดยมิชอบได้ ดังนั้น จึงเป็นพยานหลักฐานที่เกี่ยวข้องสนับสนุนการพิสูจน์การกระทำความผิดฐานค้ามนุษย์และความผิดอาญาที่เกี่ยวข้อง โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ในกรณีที่ผู้เสียหายอาศัยอยู่ในสถานที่ซึ่งเขาทำงาน หรือภายใต้การควบคุมดูแลของผู้ค้ามนุษย์ สภาพความเป็นอยู่เหล่านี้สามารถใช้ในการสนับสนุนข้อพิสูจน์เกี่ยวกับวัตถุประสงค์ของการแสวงหาประโยชน์โดยมิชอบ หรือวัตถุประสงค์เฉพาะของการแสวงหาประโยชน์โดยมิชอบ หรือในเขตอำนาจศาลที่ไม่ต้องการองค์ประกอบความผิดเกี่ยวกับวัตถุประสงค์ของการแสวงหาประโยชน์โดยมิชอบ ข้อเท็จจริงเหล่านี้ก็สามารถใช้เป็นข้อพิสูจน์เกี่ยวกับการกระทำ หรือวิธีการกระทำความผิดได้ ตัวอย่างเช่น ความไม่เหมาะสมของอาคารที่พัก หรืออุปกรณ์เครื่องนอน จำนวนคนในห้องพักที่มากเกินไป ขาดสุขอนามัย ขาดความเป็นส่วนตัว อาหารไม่เพียงพอ

ที่พักที่แออัด จำนวนคนพักมากเกินไป จำนวนเตียงไม่เพียงพอ ขาดสุขอนามัย ไม่มีระบบทำความร้อน และไม่มีความเป็นส่วนตัว

ในคดี Chen (สหราชอาณาจักร)⁴¹⁴ ผู้เสียหาย 4 รายถูกบังคับให้ทำงานในสถานค้าประเวณี โดยผู้เสียหาย 2 รายถูกบังคับให้ค้าประเวณีและอีก 2 รายให้ทำงานบ้าน ในทางการพิจารณาพบว่า สภาพภายในสถานค้าประเวณีค่อนข้าง “แออัด” และจำเลยกำหนดเงื่อนไขหลายประการให้ผู้เสียหายปฏิบัติตาม นอกจากนี้ คนงาน 3 รายถูกบังคับใหนอนเตียงเดียวกัน นั้นหมายความว่าในแต่ละคืนจะต้องมีคนงานคนหนึ่งต้องนอนบนพื้น จำเลยถูกพิพากษาว่ากระทำความผิดหลายข้อหา รวมถึง ความผิดฐานค้ามนุษย์เพื่อการแสวงหาประโยชน์โดยมิชอบทางเพศและการควบคุมการค้าประเวณีเพื่อให้ได้รับรายได้จากการค้าประเวณี จำเลยอีกสองคนถูกพิพากษาว่ากระทำความผิดฐานให้การสนับสนุนและช่วยเหลือในการกระทำความผิด

คดี Connors (สหราชอาณาจักร)⁴¹⁵ จำเลยถูกพิพากษาว่ากระทำความผิดฐานนำคนลงเป็นทาส หรือใช้งานเยี่ยงทาส หรือบังคับใช้แรงงาน หรือแรงงานบังคับ ในการวินิจฉัยคดี ศาลระบุว่าข้อเท็จจริงในส่วนที่ผู้เสียหายต้องถูกกักขังอยู่ในบ้านที่มีสภาพไม่ดี ไม่มีน้ำประปาหรือระบบทำความร้อน สัตว์เลี้ยงของจำเลยได้รับอนุญาตให้ถ่ายอุจจาระบนพื้นที่ผู้เสียหายอาศัยอยู่

คดี Ministerio Publico Federal v. Gilberto Andrade (บราซิล)⁴¹⁶ คนงานจำนวน 19 คน ถูกแสวงหาประโยชน์ที่ฟาร์มของจำเลย พวกเขาไม่สามารถเข้าถึงน้ำดื่มหรือระบบสุขาภิบาลได้ พวกเขาอาศัยในที่พักที่ทำมาจากผ้าใบ ซึ่งไม่สามารถทนฝนได้ สภาพความเป็นอยู่เหล่านี้เป็นส่วนช่วยทำให้ศาลพิพากษาว่าจำเลยกระทำความผิดฐานใช้แรงงานทาสและการฉ้อโกงเกี่ยวกับการรับสมัครงาน

⁴¹⁴ โปรดดูสารบัญของคดีทั้งหมด

⁴¹⁵ โปรดดูสารบัญของคดีทั้งหมด สำหรับรายละเอียดเกี่ยวกับข้อเท็จจริง โปรดดูการวิเคราะห์เชิงลึก ในหัวข้อ 5.11 ของเอกสารสรุปประเด็นสำคัญของคดี.

⁴¹⁶ โปรดดูสารบัญของคดีทั้งหมด

คดี Abdel Nasser Youssef Ibrahim (สหรัฐอเมริกา)⁴¹⁷ เป็นคดีซึ่งจำเลยทำการค้ามนุษย์โดยมีผู้เสียหายเป็นชาวอียิปต์ เพื่อวัตถุประสงค์ในการให้เป็นคนรับใช้ในบ้าน ผู้เสียหายต้องนอนบนเตียงพับขนาดเล็กที่สกปรกในห้องที่ไม่มีหน้าต่างซึ่งเป็นห้องที่ดัดแปลงมาจากโรงรถของจำเลย ศาลใช้สิ่งนี้เป็นข้อมูลพื้นฐานของคดีสำหรับการพิพากษาจำเลยกระทำความผิดในฐานที่กักขังหน่วงเหนี่ยวบุคคลให้ตกอยู่ในสภาพคล้ายทาส การได้มาซึ่งแรงงาน หรือบริการโดยการใช้อิทธิข่มขู่ว่าจะเกิดอันตรายร้ายแรง หรือมีการจำกัดทางกายภาพ และให้ที่พักอาศัยแก่คนต่างด้าวเข้าเมืองผิดกฎหมาย

คดี Farrell (สหรัฐอเมริกา)⁴¹⁸ ในช่วงระยะเวลาแรกเริ่มของการแสวงหาประโยชน์โดยมิชอบ นายจ้างได้จัดหาที่พักให้กับคนงาน คนงาน 7 คนต้องพักอาศัยร่วมกันในอพาร์ทเมนต์หนึ่งห้องนอน ซึ่งพวกเขาแต่ละคนได้จ่ายค่าเช่าเป็นจำนวนมากให้กับนายจ้างเป็นค่าเช่าอพาร์ทเมนต์ โดยผู้เสียหายไม่มีกุญแจของอพาร์ทเมนต์ ดังนั้น พวกเขาต้องถูกบังคับให้ออกไปทำงานโดยไม่อาจทำการล็อกประตูห้องพักของตนบ่อยครั้งที่นายจ้างคนหนึ่งจะมาที่อพาร์ทเมนต์โดยมิได้แจ้งให้ทราบล่วงหน้าและทำการค้นข้าวของของคนงาน ในระยะเวลาต่อมา สภาพความเป็นอยู่ยากล้าบากมากขึ้น โดยคนงานบางรายต้องอาศัยอยู่โดยไม่มีเตียงนอน ศาลวินิจฉัยว่า สภาพความเป็นอยู่ที่ยากล้าบากเป็นส่วนสำคัญที่ศาลพิพากษาว่าจำเลยกระทำความผิดฐานใช้แรงงานขัดหนี้

คดี Sabhnani (สหรัฐอเมริกา)⁴¹⁹ เป็นคดีเกี่ยวกับการใช้แรงงานทาสสำหรับทำงานบ้าน โดยผู้เสียหายเป็นผู้หญิงชาวอินโดนีเซีย 2 รายซึ่งต้องนอนบนพื้นพรม และต่อมาต้องนำพรมไปปูนอนในห้องครัว และยังมีสภาพความเป็นอยู่ที่ยากล้าบากอื่นๆ อีกด้วย ศาลพิพากษาว่าจำเลยกระทำความผิดฐานใช้แรงงานขัดหนี้ แรงงานบังคับ ใช้สัญญาทาสและความผิดฐานอื่นๆ

---

⁴¹⁷ U.S. v. Abdel Nasser Youssef Ibrahim, 29 June 2006, สหรัฐอเมริกา โดยสามารถหาข้อมูลเกี่ยวกับคดีนี้ได้ที่ฐานข้อมูลคดีค้ำมนุษย์ของ UNODC (Case No. USA037).

⁴¹⁸ โปรดดูสารบัญของคดีทั้งหมด สำหรับรายละเอียดเกี่ยวกับข้อเท็จจริง โปรดดูการวิเคราะห์เชิงลึก ในหัวข้อ 5.4 ของเอกสารสรุปประเด็นสำคัญของคดี.

⁴¹⁹ โปรดดูสารบัญของคดีทั้งหมด

คดี ECLI:NL:GHSHE:2012:BX0599 (เนเธอร์แลนด์)⁴²⁰ เจ้าของฟาร์มผลิตหน่อไม้ฝรั่งทำการว่าจ้างคนงานต่างด้าว โดยคนงานต้องอยู่ในบ้านพักที่มีสภาพความเป็นอยู่ที่ยากลำบาก เช่น ขาดสุขอนามัย และระบบระบายอากาศ บางห้องไม่มีหน้าต่าง จำเลยถูกพิพากษาว่ากระทำความผิดฐานค้ามนุษย์ ศาลระบุว่าสภาพความเป็นอยู่ที่ยากลำบากมีส่วนช่วยในการพิสูจน์ว่ามีการแสวงหาประโยชน์โดยมิชอบได้

การทำให้ขาดสารอาหาร การพักผ่อนและเสื้อผ้าที่เหมาะสม

การอดอาหาร อดนอน และไม่มีเสื้อผ้าที่เหมาะสม อาจถือได้ว่าเป็นรูปแบบหนึ่งของสภาพความเป็นอยู่ที่ยากลำบาก ซึ่งมักพบในคดีค้ามนุษย์และความผิดอาญาที่เกี่ยวข้อง

ในคดีการแสวงหาประโยชน์โดยมิชอบทางเพศใน **คดี Lolita Pamintuan (สาธารณรัฐปาเลา)**⁴²¹ ได้มีการบังคับให้ผู้เสียหายอดอาหารและเผื่อระวังน้ำหนักของผู้เสียหาย จำเลยถูกพิพากษาว่ากระทำความผิดฐานค้ามนุษย์ การแสวงหาประโยชน์โดยมิชอบจากผู้ถูกค้ามนุษย์และความผิดฐานอื่นๆ

การแสวงหาประโยชน์โดยมิชอบทางด้านแรงงานใน **คดี Agnieszka Magdalena B. et al (เยอรมนี)**⁴²² การงดให้อาหารแก่ผู้เสียหายถูกระบุเป็นข้อเท็จจริงพื้นหลังของคดีสำหรับใช้ประกอบการพิสูจน์การกระทำความผิดฐานค้ามนุษย์เพื่อการแสวงหาประโยชน์โดยมิชอบทางด้านแรงงาน

คดี Sabhnani (สหรัฐอเมริกา)⁴²³ เป็นคดีเกี่ยวกับการใช้แรงงานทาสสำหรับทำงานบ้าน โดยผู้เสียหายเป็นหญิงชาวอินโดนีเซีย 2 ราย ผู้เสียหายไม่ได้รับอาหารอย่างเพียงพอ จึงเป็นสภาพบังคับให้พวกเขาต้องกินอาหารในถังขยะ ผู้เสียหายมักจะต้องอดนอน นอกจากนี้ ผู้เสียหายรายหนึ่งมีได้รับเสื้อผ้าที่เหมาะสม แต่จะต้องนุ่งห่มเศษผ้าที่เปิดเผยให้เห็นส่วนลับของร่างกาย ศาลพิพากษาว่าจำเลยกระทำความผิดฐานใช้แรงงานขัดหนี้ แรงงานบังคับและสัญญาทาสและความผิดอาญาฐานอื่นๆ

⁴²⁰ อ่างแล้ว

⁴²¹ อ่างแล้ว โปรดดู หน้าที่ 31 ของคำพิพากษา

⁴²² โปรดดูสารบัญของคดีทั้งหมด

⁴²³ โปรดดูสารบัญของคดีทั้งหมด

คดี Case III K 114/08 (โปแลนด์)⁴²⁴ เป็นคดีเกี่ยวกับการบังคับให้หญิงสาวทำการค้าประเวณีในสวีเดน ผู้เสียหายมักจะถูกให้อุดอาหาร แต่เธอก็มีได้ร้องขออาหารเนื่องจากหิวจนอดทนไม่ไหว ศาลพิพากษาว่าจำเลยกระทำความผิดฐานค้ามนุษย์โดยการล่อลวง หรือลักพาตัวบุคคลอื่นเพื่อวัตถุประสงค์ให้ผู้เสียหายทำการค้าประเวณีในต่างประเทศ

ตัวอย่างของสภาพความเป็นอยู่ที่ยากลำบากในคดีค้ามนุษย์

- ที่พักไม่เพียงพอ (เช่น ไม่มีเตียงนอน ไม่มีสถานที่ให้นอนอย่างเพียงพอ ไม่มีห้องน้ำ เป็นต้น)
- สุขอนามัยต่ำกว่ามาตรฐาน
- ไม่มีน้ำใช้ หรือมีอย่างจำกัด ไม่มีระบบทำความร้อน
- ที่พักแออัด
- อดนอน อดอาหาร
- ไม่มีความเป็นส่วนตัว
- ขาดเสื้อผ้าที่เหมาะสม

3.2.11 ขาดการเข้าถึงการรักษาพยาบาล (Lack of access to medical care)

เมื่อศาลพิพากษาว่าจำเลยกระทำความผิดฐานค้ามนุษย์และความผิดอาญาที่เกี่ยวข้องในหลายคดีได้มีการกล่าวถึงการขาดการเข้าถึงการรักษาพยาบาล และไม่ว่าจะเป็นเขตอำนาจศาลที่มีการออกกฎหมายให้เป็นไปตามคำจำกัดความตามพิธีสารว่าด้วยการค้ามนุษย์หรือไม่ก็ตาม สภาพการเช่นนี้อาจเป็นการเชื่อมโยงให้เห็นถึงวัตถุประสงค์ของการแสวงหาประโยชน์โดยมิชอบซึ่งเป็นการแสดงออกถึงบางรูปแบบของการกระทำความผิดค้ามนุษย์ ทั้งนี้ ในบางเขตอำนาจศาลจะมีการรวมองค์ประกอบของการควบคุม หรือการปฏิบัติต่อบุคคลราวกับเป็นวัตถุสิ่งของ (objectification)⁴²⁵

⁴²⁴ อ่างแล้ว

⁴²⁵ ตามองค์ประกอบความผิดตามที่กำหนดไว้ในกฎหมายอาญาของอิสราเอล มาตรา 377A (a) ที่กำหนดว่า “การกระทำ” เป็น “การกระทำของบุคคล” และโปรดดู กฎหมายว่าด้วยการค้ามนุษย์ของประเทศไทย ที่กำหนดว่า “การกระทำ” หมายถึง “การขาย การซื้อ การจำหน่าย” ซึ่งดูเหมือนว่ากฎหมายทั้งสองฉบับกำหนดเกี่ยวกับวัตถุประสงค์ที่กระทำต่อผู้เสียหายที่

คดี วิภาทร ทรงมีทรัพย์ (ประเทศไทย)⁴²⁶ เป็นกรณีที่ผู้เสียหายถูกหน่วงเหนี่ยวให้ทำงานเป็น คนรับใช้ในบ้าน ผู้เสียหายถูกรังแกและทุบตี โดยที่ไม่ได้รับอนุญาตให้เข้าถึงการรักษาพยาบาล จำเลยถูก พิพากษาว่ากระทำความผิดฐานกักขังหน่วงเหนี่ยวผู้เยาว์ซึ่งได้รับบาดเจ็บเพื่อวัตถุประสงค์ในการนำคนลงเป็น ทาส และความผิดฐานทำร้ายร่างกายเป็นเหตุให้ผู้เสียหายได้รับบาดเจ็บสาหัสเป็นเวลานานกว่าสี่สิบวัน

คดี Alzanki (สหรัฐอเมริกา)⁴²⁷ จำเลยถูกพิพากษาว่ากระทำความผิดฐานทำให้บุคคลอยู่ใน สภาพการเป็นทาสโดยไม่สมัครใจ ในชั้นอุทธรณ์ ศาลระบุไว้ในข้อมูลพื้นฐานของคดีว่า จำเลยเจตนาให้ ผู้เสียหายทำงานบ้านที่เป็นการเสี่ยงต่อสุขภาพของผู้เสียหาย โดยจำเลยให้ผู้เสียหายทำความสะอาดเป็นประจำ ด้วยการ “ใช้สารเคมีที่มีฤทธิ์กัดกร่อนและเป็นพิษโดยไม่มีการปกป้องระบบหายใจเลยและเมื่อผู้เสียหายขอใช้ ฤกษ์มีอย่าง จำเลยปฏิเสธ”⁴²⁸ เมื่อผู้เสียหายได้หายใจเอาควันของสารเคมีเข้าไปทำให้เธอหมดสติและล้มลง ซี่โครงร้าว โดยจำเลยไม่ยอมให้ผู้เสียหายเข้ารับการรักษาพยาบาล นอกจากนี้จำเลยปฏิเสธมิให้ผู้เสียหายไปพบ กับทันตแพทย์เมื่อมีอาการเหงือกอักเสบ จำเลยถูกพิพากษาว่ากระทำความผิดฐานทำให้บุคคลตกเป็นทาสโดย ไม่สมัครใจ ศาลอุทธรณ์พิพากษายืน

คดี Udeozor (สหรัฐอเมริกา)⁴²⁹ จำเลยทำการแสวงประโยชน์จากหญิงชาวไนจีเรียที่ทำงาน เป็นทาสรับใช้ภายในบ้านของจำเลย ผู้เสียหายถูกทำร้ายร่างกาย แต่ไม่เคยได้รับการรักษาพยาบาลหลังจากถูก ทุบตีเลย โดยศาลระบุสภาพการณ์เหล่านี้ไว้ในส่วนที่เป็นข้อเท็จจริงพื้นฐานของคดี จำเลยถูกศาลพิพากษาว่า กระทำความผิดฐานทำให้บุคคลตกเป็นทาสโดยไม่สมัครใจ และความผิดฐานอื่นๆ

จะต้องทำการพิสูจน์ โดยอย่างน้อย อาจเป็นการไม่ยอมให้เข้าถึงบริการทางการแพทย์ โดยบทบัญญัติของกฎหมายและ องค์ประกอบเกี่ยวกับการควบคุม โปรดดู มาตรา 279.01 ของประมวลกฎหมายอาญาของประเทศแคนาดา ซึ่งได้มีการ กำหนดองค์ประกอบหนึ่งเกี่ยวกับ “การกระทำการคำมนุษย์” หมายถึง “..การใช้อำนาจควบคุม การกำหนดหรือมีอิทธิพลต่อ การเคลื่อนที่ของบุคคล ...”

⁴²⁶ อ่างแล้ว

⁴²⁷ โปรดดูสารบัญของคดีทั้งหมด

⁴²⁸ โปรดดูสารบัญของคดีทั้งหมด ศาลได้ระบุข้อเท็จจริงนี้ไว้ในส่วนที่เป็นภูมิหลังของคดี

⁴²⁹ อ่างแล้ว

คดี Sabhnani (สหรัฐอเมริกา)⁴³⁰ เป็นคดีที่มีการแสวงหาประโยชน์โดยมิชอบจากหญิงชาวอินโดนีเซีย 2 คนโดยการเป็นคนรับใช้ภายในบ้าน ผู้เสียหายไม่ได้รับการรักษาพยาบาลแม้แต่ในยามที่เขาป่วยหรือบาดเจ็บ ศาลได้ระบุสภาพการณ์เช่นนี้ไว้เป็นส่วนหนึ่งของข้อเท็จจริงพื้นฐานของคดีในคำพิพากษาว่า จำเลยกระทำความผิดฐานใช้แรงงานบังคับ แรงงานขัดหนี้และความผิดอาญาฐานอื่นๆ

คดี Connors (สหราชอาณาจักร)⁴³¹ เป็นคดีแสวงหาประโยชน์ทางด้านแรงงาน โดยศาลวินิจฉัยว่า ข้อเท็จจริงปรากฏว่า ผู้เสียหายหลายรายถูกปฏิเสธการเข้าถึงการรักษาพยาบาล ผู้เสียหายรายหนึ่งตกลงมาจากหลังคาของโรงจอดรถและถูกปฏิเสธมิให้รับการรักษาพยาบาล จนกระทั่งเขาไม่สามารถทำงานได้แม้กระทั่ง ณ จุดหนึ่ง หลังจากมีการพาผู้เสียหายที่บาดเจ็บไปโรงพยาบาล จำเลยก็บังคับให้ผู้เสียหายรายนี้ออกจากโรงพยาบาลเร็วกว่ากำหนดและกลับไปทำงานภายใน 3 วัน ศาลพิพากษาว่าจำเลยกระทำความผิดฐานทำให้บุคคลอื่นตกเป็นทาส หรือการใช้แรงงานเยี่ยงทาส หรือการทำให้บุคคลอื่นถูกบังคับใช้แรงงาน หรือแรงงานบังคับ

3.2.12 สัญลักษณ์ของความเป็นเจ้าของ: การทำให้ผู้เสียหายเป็นเสมือนวัตถุ

(Signs of ownership: objectification of the victim)

สัญลักษณ์ของการเป็นเจ้าของที่ปรากฏบนตัวผู้เสียหายเพื่อนเป็นข้อบ่งบอกว่าจำเลยเป็นเจ้าของในตัวผู้เสียหาย มักใช้เป็นพยานหลักฐานสนับสนุนคำพิพากษาว่าจำเลยกระทำความผิดในคดีค้ามนุษย์และความผิดอาญาที่เกี่ยวข้อง ซึ่งการกระทำเช่นนี้เป็นการทำให้ผู้เสียหายมีสภาพเป็นเสมือนวัตถุและอาจเป็นการแสดงให้เห็นว่าถูกแสวงหาประโยชน์ ในคดีแรงงานเหล่านี้มีการใช้สัญลักษณ์แสดงความเป็นเจ้าของที่ชัดเจนซึ่งผู้ค้ามนุษย์กระทำกับผู้เสียหายเสมือนกับเป็นสินค้ามากกว่าเป็นมนุษย์

⁴³⁰ อ่างแล้ว

⁴³¹ อ่างแล้ว สำหรับรายละเอียดเกี่ยวกับข้อเท็จจริง โปรดดูการวิเคราะห์เชิงลึก ในหัวข้อ 5.11 ของเอกสารสรุปประเด็นสำคัญของคดี.

ในบางเขตอำนาจศาล กฎหมายกำหนดให้การกระทำที่แสดงออกซึ่งความเป็นเจ้าของถือว่าเป็นพยานหลักฐานที่เกี่ยวข้องโดยตรง⁴³² นอกจากนี้ ในคดีความผิดเกี่ยวกับทาส หรือการนำบุคคลลงเป็นทาส และมีการใช้ถ้อยคำตามที่ปรากฏในอนุสัญญาว่าด้วยทาส ค.ศ.1926 สัญลักษณ์ของความเป็นเจ้าของเป็นข้อเท็จจริงที่มีส่วนเกี่ยวข้องโดยตรงตามที่อนุสัญญาได้ให้คำจำกัดความของคำว่า “ทาส” ไว้ว่า หมายถึง “สถานะ หรือเงื่อนไขของบุคคลใดบุคคลหนึ่งหรือทั้งหมดโดยอำนาจที่ได้มาจากสิทธิของความเป็นเจ้าของ

คดี Kunarac (ศาลอาญาระหว่างประเทศสำหรับอดีตยูโกสลาเวีย)⁴³³ หนึ่งในบรรดาจำเลยทำการขายผู้เสียหาย 2 คนให้กับทหาร 2 นาย ในราคา 500 ดอยซ์มาร์ค (ประมาณ 250 ยูโร) ในกระบวนการพิจารณาของศาลวินิจฉัยว่า มีพยานหลักฐานมากเพียงพอที่จะพิสูจน์ว่ามีเหตุการณ์นี้เกิดขึ้นและได้มีการใช้พยานหลักฐานนี้เป็นปัจจัยหนึ่งที่ทำให้เชื่อได้ว่าจำเลยได้กระทำการนำบุคคลอื่นลงเป็นทาส ซึ่งเป็นความผิดอาญาต่อมวลมนุษยชาติ⁴³⁴

คดี Alzanki (สหรัฐอเมริกา)⁴³⁵ หลังจากที่ผู้เสียหายได้ทำการร้องทุกข์และหนีไปพบกับเจ้าหน้าที่ตำรวจ จำเลยได้กล่าวอ้างว่า ผู้เสียหายควรต้องกลับมาหาเขาเพราะว่า “เธอเป็นของเขา” และ “เขาและเธอมีสัญญาระหว่างกัน”⁴³⁶ ศาลอุทธรณ์ได้อ้างถึงข้อเท็จจริงนี้ไว้ในส่วนที่เป็นข้อมูลพื้นฐานของคดี จำเลยถูกพิพากษาว่ากระทำความผิดฐานการทำให้บุคคลอื่นตกอยู่ในสภาพการเป็นทาสโดยไม่สมัครใจ

⁴³² โปรดดู ตัวอย่าง กฎหมายของอียิปต์ หมายเลข 64 ของปี 2010 เกี่ยวกับการป้องกันการค้ามนุษย์ มาตรา 2 ที่กำหนดว่า การกระทำ หมายถึง “ การขาย การซื้อ หรือการสัญญาว่าจะทำเช่นนั้น ” โปรดดู กฎหมายว่าด้วยการค้ามนุษย์ของประเทศไทย มาตรา 6 (1) ที่กำหนดว่า การกระทำการค้ามนุษย์ หมายความว่า “การซื้อ การขาย การจำหน่าย”

⁴³³ โปรดดูสารบัญของคดีทั้งหมด

⁴³⁴ Prosecutor v. Kunarac, Kovac and Vukovic, Cases IT-96-23-T and IT-96-23/1-T, ICTY Trial Chamber, 22 February 2001, ย่อหน้าที่ 780-782.

⁴³⁵ โปรดดูสารบัญของคดีทั้งหมด

⁴³⁶ อ้างแล้ว ส่วนที่ 1 ของคดี

คดี Urizar (แคนาดา)⁴³⁷ จำเลยบอกกับผู้เสียหายว่า “จำเลยเป็นผู้มีอำนาจควบคุมเธอ เธอเป็นของเขา และเขาจะอย่างไร้กับเธอตามที่เขาต้องการก็ได้”⁴³⁸ จำเลยต้องการให้ผู้เสียหายไปทำการสัก “ชื่อของเขาบนร่างกายของเธอ โดยเขาพูดว่าเขาต้องการให้คนอื่น ๆ ที่บาร์รับรู้ว่าเป็นของเขา”⁴³⁹ ศาลได้ระบุเหตุการณ์นี้ไว้ในข้อเท็จจริงที่ได้จากคำให้การของผู้เสียหาย จำเลยถูกพิพากษาว่ากระทำความผิดในหลายข้อหารวมถึงการค้ามนุษย์

การใช้รอยสักแสดงถึงความเป็นเจ้าของในคดีค้ามนุษย์นั้นได้รับการรายงานว่ามีการใช้ในหลายประเทศ เช่น ประเทศเนเธอร์แลนด์⁴⁴⁰ และยังปรากฏในบางคดีที่เกิดขึ้นในสหรัฐอเมริกา เมื่อศาลมีคำพิพากษาว่าจำเลยกระทำความผิดฐานค้ามนุษย์ทางเพศ ดังนั้นโปรดดู **คดี Cook (สหรัฐอเมริกา)**⁴⁴¹ เป็นคดีที่จำเลยทำการสักบาร์โค้ดตรงบริเวณคอของผู้เสียหายและทำการสักรูปสัญลักษณ์เป็นตัวอักษร “เอส(s)” ไว้บนหลังของผู้เสียหายเพื่อเป็นการตีตราว่าเธอเป็นทาสและทำการสักสัญลักษณ์ภาษาจีนที่หมายถึงทาสไว้ตรงบริเวณข้อขา การกระทำเช่นนี้เป็นการตีตราความเป็นเจ้าของเหนือตัวผู้เสียหาย

คดี Doe (สหรัฐอเมริกา)⁴⁴² เป็นคดีซึ่งจำเลยบังคับให้ผู้เสียหายทำการสักชื่อเล่นของเขาบนท้องแขนของผู้เสียหายเพื่อที่ว่าแม้เธอจะหนีไปคนอื่น ๆ จะได้รับทราบว่าเป็นของเธอ และคดีในลักษณะ

⁴³⁷ โปรดดูสารบัญของคดีทั้งหมด สำหรับรายละเอียดเกี่ยวกับข้อเท็จจริง โปรดดูการวิเคราะห์เชิงลึก ในหัวข้อ 5.2 ของเอกสารสรุปประเด็นสำคัญของคดี.

⁴³⁸ อ้างแล้ว, ศาลชั้นต้นที่พิจารณาคดี หน้า 10

⁴³⁹ อ้างแล้ว, ศาลชั้นต้นที่พิจารณาคดี หน้า 11 คำพิพากษาของศาลอุทธรณ์ หน้า 4

⁴⁴⁰ ผู้เชี่ยวชาญจากประเทศเนเธอร์แลนด์ได้ให้ความเห็นเกี่ยวกับรอยสักเหล่านี้ว่า ได้มีการใช้กันอย่างแพร่หลายในหมู่ผู้ค้ามนุษย์ทางเพศ โดยการทำ “เครื่องหมาย” ของการค้าประเวณี ซึ่งรอยสักจะเป็นการแสดงออกซึ่ง ชื่อหรือสัญลักษณ์ของ “เจ้าของ” ของเด็กผู้หญิง โปรดดู <http://www.dutchrapporteur.nl/reports/case-law>.

⁴⁴¹ โปรดดูสารบัญของคดีทั้งหมด

⁴⁴² โปรดดูสารบัญของคดีทั้งหมด

เดียวกัน คือ คดี **Davis (สหรัฐอเมริกา)**⁴⁴³ เป็นคดีที่จำเลยให้ผู้เสียหายทำการสักชื่อย่อของผู้คุมสถาน คำประเวณี “เซอร์เลwis (Sir Lewis)” ไว้ตรงบริเวณคอด้านหลัง

คดี K.P.4/05 (เซอร์เบีย)⁴⁴⁴ พยานหลักฐานที่ได้จากการดักฟัง เป็นบทสนทนาซึ่งจำเลยทำการประเมินลักษณะทางกายภาพของผู้หญิงก่อนที่การแสวงหาประโยชน์โดยมิชอบทางเพศจะเกิดขึ้น โดยจำเลยทำการประเมินให้คะแนนเป็นตัวเลข จำเลยในคดีนี้ถูกพิพากษาว่ากระทำความผิดฐานค้ามนุษย์

คดี Wei Tang (ออสเตรเลีย)⁴⁴⁵ เป็นคดีที่จำเลยถูกพิพากษาว่ากระทำความผิดเกี่ยวกับทาสในชั้นอุทธรณ์ ศาลวินิจฉัยว่าจำเลยได้แสดงออกซึ่งอำนาจในการครอบครองซึ่งเป็นสิ่งเดียวกับความเป็นเจ้าของ เช่น ทำให้ผู้หญิงเป็นเสมือนวัตถุแห่งการซื้อขาย การจำกัดการเดินทางของผู้หญิง และการใช้บริการผู้เสียหาย โดยมีได้มีการจ่ายค่าตอบแทนตามสมควร ในคดี **DPP v. Ho and Ho (ออสเตรเลีย)**⁴⁴⁶ และ คดี **DPP v. Ho and Leech (ออสเตรเลีย)**⁴⁴⁷ ได้มีการดักฟังบทสนทนาที่ทำให้เห็นอย่างชัดเจนว่าจำเลยอ้างถึงผู้เสียหายว่าเป็น “สินค้าในคลัง (Stock)” ซึ่งข้อเท็จจริงนี้ใช้เป็นหลักในการพิพากษาว่าจำเลยกระทำความผิดฐานใช้ทาส

3.2.13 แรงงานขัดหนี้ (Debt bondage)

การเป็นแรงงานขัดหนี้ทำให้เกิดเป็นเงื่อนไขที่สำคัญในการพิสูจน์การกระทำผิดฐานค้ามนุษย์ และความผิดอาญาที่เกี่ยวข้องกัน ในเขตอำนาจศาลที่มีการรับเอาบทนิยามของพิธีสารว่าด้วยการค้ามนุษย์สามารถใช้แรงงานขัดหนี้เป็นการพิสูจน์วัตถุประสงค์ของการแสวงหาประโยชน์โดยมิชอบ และหนึ่งในวิธีการกระทำความผิด ซึ่งคือ “การบีบบังคับ (coercion)” ยิ่งไปกว่านั้น ในบัญญัติกฎหมายของบางประเทศ เช่น

⁴⁴³ โปรดดูสารบัญของคดีทั้งหมด

⁴⁴⁴ โปรดดูสารบัญของคดีทั้งหมด

⁴⁴⁵ อ้างแล้ว สำหรับรายละเอียดเกี่ยวกับข้อเท็จจริง โปรดดูการวิเคราะห์เชิงลึก ในหัวข้อ 5.3 ของเอกสารสรุปประเด็นสำคัญของคดี

⁴⁴⁶ โปรดดูสารบัญของคดีทั้งหมด

⁴⁴⁷ โปรดดูสารบัญของคดีทั้งหมด

ประเทศออสเตรเลียและยูกันดา⁴⁴⁸ ได้มีการกำหนดเรื่องแรงงานขัดหนี้ไว้ในคำจำกัดความของการค้ามนุษย์ หรือความผิดเกี่ยวกับทาส นอกจากนี้ ในบางครั้งมีการกำหนดการใช้แรงงานขัดหนี้เป็นความผิดอาญาแยกต่างหาก⁴⁴⁹ อย่างไรก็ตาม ไม่ว่าจะกฎหมายระดับชาติจะได้มีการอ้างถึงแรงงานขัดหนี้หรือไม่ก็ตาม ถ้าหากว่ามีการนำเสนอข้อเท็จจริงในส่วนนี้ก็จะสามารถมีส่วนช่วยในการพิสูจน์การกระทำความผิดฐานค้ามนุษย์และคดีอาญาที่เกี่ยวข้องกัน

อนุสัญญาเพิ่มเติมว่าด้วยการกำจัดกาเป็นทาส การค้าทาส สถานประกอบและการถูกปฏิบัติคล้ายทาส ค.ศ.1956 (the 1956 Supplementary Convention on the Abolition of Slavery, the Slave Trade, and Institutions and Practices Similar to Slavery) ได้ให้คำจำกัดความของแรงงานขัดหนี้ว่าหมายถึง “สถานะ หรือเงื่อนไขที่เกิดจากคำมั่นของลูกหนี้เกี่ยวกับการให้บริการของตน หรือของบุคคลอื่นภายใต้การควบคุมของเขา เพื่อเป็นหลักประกันการชำระหนี้ ถ้าหากมิได้ใช้มูลค่าของการบริการมีการประเมินอย่างสมเหตุสมผลเพื่อให้การชำระหนี้หมดสิ้นไป หรือ มิได้มีการจำกัดระยะเวลาและลักษณะของการให้บริการ” ด้วยเหตุนี้ทำให้เห็นได้ว่ามันเป็นวิธีการหนึ่งที่ผู้ค้ามนุษย์ใช้ทำการควบคุมผู้เสียหายจากการค้ามนุษย์⁴⁵⁰

แรงงานขัดหนี้ เกิดขึ้นได้เมื่อบุคคลหนึ่งให้คำมั่นใช้ตัวเขาแทนการชำระหนี้ แต่มิได้มีการกำหนดระยะเวลาและลักษณะของการบริการเอาไว้ และแรงงานที่ใช้ไปมิได้มีผลเป็นการลดหนี้เงินต้นลงเลย

⁴⁴⁸ โปรดดู มาตรา 270.1 ของประมวลกฎหมายอาญาของออสเตรเลีย นอกเหนือจากบทบัญญัติหลักเกี่ยวกับความผิดเรื่องทาสไว้ ซึ่งได้กำหนดเป็นไปตามอนุสัญญาเกี่ยวกับทาส ปี 1926 ที่ระบุเพิ่มเติมว่า “หมายรวมถึงสภาพการที่เกิดขึ้นจากหนี้สินหรือสัญญาของบุคคล” โปรดดู มาตรา 271.1 A ที่กำหนดให้เห็นถึงรูปแบบหนึ่งของการแสวงหาประโยชน์จากการค้ามนุษย์ โปรดดู กฎหมายเกี่ยวกับการค้ามนุษย์ของยูกันดา ปี 2009 มาตรา 2 (d) ที่มีการกำหนดเรื่องแรงงานขัดหนี้ไว้ในคำจำกัดความของการแสวงหาประโยชน์

⁴⁴⁹ โปรดดู มาตรา 271.8 ของประมวลกฎหมายอาญาออสเตรเลีย ที่มีการกำหนดความผิดเกี่ยวกับแรงงานขัดหนี้ไว้เป็นการเฉพาะ

⁴⁵⁰ โปรดสังเกตว่า การพิจารณาก่อนการรับเอาพินัยกรรมว่าด้วยการค้ามนุษย์ ผู้แทนพิเศษเกี่ยวกับการกระทำการรุนแรงต่อสตรีได้ให้ข้อเสนอแนะว่า ควรต้องมีการกำหนดเรื่องแรงงานขัดหนี้ไว้ในองค์ประกอบวิธีการ (MEANS) กระทำความผิดฐานค้ามนุษย์ด้วย (หน้าที่ 354 ของ the Travaux Pré yohหน้าที่ toires of การเจรจาเพื่อทำรายละเอียดของอนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยการต่อต้านองค์กรอาชญากรรมข้ามชาติและพินัยกรรมดังกล่าว ซึ่งบันทึกโดยสำนักเลขาธิการ).

บางครั้งหนี้อาจถูกส่งต่อไปยังรุ่นลูกหลาน⁴⁵¹ บางครั้ง ผู้ค้ามนุษย์อาจทำการสร้างหนี้ขึ้นจากการเรียกเก็บเงินค่าสินค้าหรือบริการในราคาที่สูงเกินไป

คดี Farrell (สหรัฐอเมริกา)⁴⁵² หนี้สินของคณงานเพิ่มสูงขึ้นอย่างต่อเนื่อง ในตอนแรก นายจ้างเรียกเก็บเงินจากคณงานแต่ละคนเป็นจำนวนเงิน 1,200 ดอลลาร์ สำหรับค่าใช้จ่ายของค่าธรรมเนียมของการดำเนินการ แม้ว่า เงินจำนวนดังกล่าวเป็นค่าธรรมเนียมสำหรับคณงานทั้งหมดรวมกัน นายจ้างก็ยังเรียกเก็บเงินจากคณงานสำหรับค่าเดินทางไปกลับประเทศฟิลิปปินส์ และต่อมาเริ่มทำการเรียกเก็บค่าเดินทางไปกลับจากที่ทำงานและสำหรับเครื่องใช้ส่วนตัวที่นายจ้างจัดหาให้ทุกๆ ที่คณงานมิได้เรียกร้อง หรือมีความต้องการในเครื่องใช้ดังกล่าวเลย เหตุการณ์ทั้งหมดนี้เกิดขึ้นพร้อมกับการลดลงอย่างมากของค่าจ้างของแรงงานที่นายจ้างสัญญาว่าจะจ่าย ดังนั้น พวกคณงานจึงถูกกำหนดให้ทำงานอื่นด้วย เพื่อให้สามารถชำระหนี้ได้ ยิ่งไปกว่านี้ แม้ว่านายจ้างจะจ่ายเงินเพียงแค่ 375 ดอลลาร์ต่อเดือนเป็นค่าเช่าอาคารที่พักสำหรับคณงาน แต่นายจ้างกลับเรียกให้คณงานทั้ง 7 คนจ่ายค่าที่พักคนละ 150 ดอลลาร์ ซึ่งรวมทั้งหมดเป็นเงินเดือนละ 1,050 ดอลลาร์ จำเลยถูกศาลพิพากษาว่ากระทำความผิดฐานนำคณลงเป็นทาส

คดี Ho and Anor (ออสเตรเลีย)⁴⁵³ เป็นการพิพากษาว่าจำเลยกระทำความผิดฐานใช้ทาส โดยศาลได้วินิจฉัยว่าจำเลยได้ทำสัญญากับผู้เสียหาย โดยใช้วิธีการ “จัดให้มีหนี้จำนวนมากเพื่อทำการแสวงประโยชน์” รูปแบบนี้เกิดขึ้นซ้ำใน **คดี Wei Tang (ออสเตรเลีย)**⁴⁵⁴ ซึ่งจำเลยถูกศาลพิพากษาว่ากระทำความผิดเกี่ยวกับทาส โดยในคดีนี้ ผู้เสียหายลงนามในสัญญากับจำเลย มีข้อตกลงว่าผู้เสียหายจะทำงานค่าประเวณีในประเทศออสเตรเลีย โดยในสัญญาดังกล่าวระบุว่า ผู้เสียหายติดหนี้จำเลยเป็นจำนวนระหว่าง 40,000 – 45,000 ดอลลาร์ ซึ่งผู้เสียหายจะต้องใช้หนี้นี้โดยการทำงานสัปดาห์ละ 6 วัน โดยไม่ได้รับค่าตอบแทน เฉพาะแต่การทำงานในวันที่เจ็ดของสัปดาห์ที่ผู้เสียหายจะได้รับเงินจากการขายบริการ คดีในลักษณะเดียวกันนี้

⁴⁵¹ โปรดดู Bales, Disposable People (University of California Press, 2000), หน้าที่ 19-20.

⁴⁵² โปรดดูสารบัญของคดีทั้งหมด สำหรับรายละเอียดเกี่ยวกับข้อเท็จจริง โปรดดูการวิเคราะห์เชิงลึก ในหัวข้อ 5.4 ของเอกสารสรุปประเด็นสำคัญของคดี.

⁴⁵³ โปรดดูสารบัญของคดีทั้งหมด

⁴⁵⁴ R. v. Wei Tang, (2009) 23 VR 332; (2009) 233 FLR 399; [2009] VSCA 182 (17 August 2009). สำหรับรายละเอียดเกี่ยวกับข้อเท็จจริง โปรดดูการวิเคราะห์เชิงลึก ในหัวข้อ 5.3 ของเอกสารสรุปประเด็นสำคัญของคดี.

คือ คดี **Seiders (ออสเตรเลีย)**⁴⁵⁵ จำเลยถูกศาลพิพากษาว่ากระทำความผิดในฐานะความผิดของการนำคนลงเป็นทาส

คดี Ministerio Publico Federal v. Gilberto Andrade (บราซิล)⁴⁵⁶ แรงงานจำนวน 19 คน ถูกแสวงหาประโยชน์ให้ทำงานในฟาร์มของจำเลยและให้อยู่พักอาศัยอยู่ในบ้านที่มีสภาพความเป็นอยู่คล้ายทาส คนงานทุกคนมีหนี้สินที่ไม่มีทางที่จะชำระหนี้ได้หมด ทั้งนี้เนื่องจากจำเลยได้ทำการก่อกำหนัสนี้สลับๆ ขึ้น รวมถึงการเรียกเก็บเงินค่าเสื้อผ้าอาหาร เครื่องจักร และแม้กระทั่งเครื่องมือที่ใช้ในการทำงานเป็นจำนวนที่สูงเกินไป จำเลยถูกพิพากษาว่ากระทำความผิดฐานใช้แรงงานทาสและการจัดหางานอันเป็นการฉ้อโกง

คดี Ibarra (อาร์เจนตินา)⁴⁵⁷ ศาลตั้งข้อสังเกตว่าจำเลยได้สร้างสถานการณ์ทำให้ผู้เสียหายตกอยู่ในสภาพแรงงานขูดหนึ่ จำเลยไม่ยอมจ่ายค่าจ้างให้กับผู้เสียหายและยังเรียกเก็บเงินค่าอาหาร เสื้อผ้าและสิ่งของจำเป็นอย่างอื่น ๆ นอกจากนี้ ผู้เสียหายจะถูกปรับเพื่อเป็นบทลงโทษหากว่ามีพฤติกรรมไม่ดี จำเลยถูกพิพากษาว่ากระทำความผิดฐานค้ามนุษย์โดยมีเหตุอุกฉกรรจ์ และการแสวงหาประโยชน์โดยมิชอบทางเศรษฐกิจจากการค้าประเวณีบุคคลอื่นโดยใช้วิธีการบีบบังคับและข่มขู่

คดี ECLI:NL:RBGRO:2000:AA8975 (เนเธอร์แลนด์)⁴⁵⁸ ผู้เสียหายชาวไนจีเรียได้รับการบอกกล่าวว่า เธอจะได้ทำงานเป็นช่างทำผมในประเทศเนเธอร์แลนด์ ผู้เสียหายรับทราบว่ามีหนี้สินเป็นจำนวน 35,000 ดอลลาร์และถูกข่มขู่โดยวิธีการใช้พิธีกรรม “จูกู” ซึ่งหากว่าผู้เสียหายไม่ยอมชำระหนี้จะเกิดสิ่งเลวร้ายขึ้นกับเธอและครอบครัว ผู้เสียหายถูกบังคับให้ทำงานค้าประเวณี จำเลยถูกพิพากษาว่ากระทำความผิดฐานค้ามนุษย์

⁴⁵⁵ Sieders v. R.; Somsri v. R. [2008], NSWCCA 187, 13 August 2008, Court of Criminal Appeal, Australia. โดยสามารถหาข้อมูลเกี่ยวกับคดีนี้ได้ที่ฐานข้อมูลคดีค้ามนุษย์ของ UNODC (Case No. AUS005).

⁴⁵⁶ โปรดดูสารบัญของคดีทั้งหมด

⁴⁵⁷ Ibarra, Defeis, Sosa, y Córdoba, Expte. 18/11, No. 2 Oral Criminal Federal Court of Rosario, (2012-06-29), ประเทศอาร์เจนตินา โดยสามารถหาข้อมูลเกี่ยวกับคดีนี้ได้ที่ฐานข้อมูลคดีค้ามนุษย์ของ UNODC (Case. No. ARG058).

⁴⁵⁸ Groningen District Court, 12 December 2000, ECLI:NL:RBGRO:2000:AA8975, เนเธอร์แลนด์ ผู้เชี่ยวชาญจากประเทศเนเธอร์แลนด์เป็นผู้ให้ข้อมูลของคดีนี้

คดี **Borisov (อิสราเอล)**⁴⁵⁹ ผู้เสียหายชาวมอลโดวาถูกแสวงหาประโยชน์ให้ทำการค้าประเวณีในประเทศอิสราเอล ศาลสูงสุดได้ระบุถึงการใช้แรงงานขูดรีดนี้เป็นสาระสำคัญในการตัดสินว่าจำเลยกระทำความผิดในฐานะค้ำมนุษย์เพื่อวัตถุประสงค์ในการค้าประเวณี

ตัวอย่างของแรงงานขูดรีดเกิดขึ้นได้อย่างไร

- การทำให้มีหนี้สินตั้งต้นโดยมิได้สะท้อนถึงหนี้สินแท้จริง
- การเรียกเก็บเงินจำนวนมากเกินไปสำหรับสิ่งของหรือบริการที่นายจ้างจัดหาให้
- การบังคับให้ผู้เสียหายซื้อสิ่งของที่พวกเขาไม่ต้องการหรือไม่จำเป็น
- เรียกเก็บเงินจากผู้เสียหายสำหรับการบริการที่นายจ้างมิได้จ่ายเงินเลย
- เพิ่มจำนวนหนี้ในรูปแบบของการลงโทษ
- เมื่อการกระทำเหล่านี้เกิดขึ้นควบคู่กับการลดเงินเดือน โดยผู้ค้ำมนุษย์จะทำให้แน่ใจว่ามีการเพิ่มขึ้นของจำนวนหนี้ถึงขนาดที่ผู้เสียหายไม่มีทางชำระหนี้คืนได้เต็มจำนวน

3.2.14 บรรยากาศของความหวาดกลัว (Climate of Fear)

ในหลายคดีที่มีการใช้คำว่า “บรรยากาศของความหวาดกลัว” ในการอธิบายสถานการณ์ของผู้อ้างว่าเป็นผู้เสียหาย โดยในเขตอำนาจศาลที่รับเอาคำจำกัดความตามกำหนดในพิธีสารว่าด้วยการค้ามนุษย์ สถานการณ์เกี่ยวกับบรรยากาศของความหวาดกลัวเช่นนี้อาจถือได้ว่าเป็นการพิสูจน์ให้เห็นถึงวิธีการที่ผู้ค้ำมนุษย์ใช้ในการกระทำความผิด ส่วนในเขตอำนาจศาลที่มีได้รับเอาคำจำกัดความตามพิธีสารว่าด้วยการค้ามนุษย์ อาจถือได้ว่าเป็นข้อเท็จจริงที่เกี่ยวข้องในการพิสูจน์การกระทำ หรือวัตถุประสงค์ของการแสวงหาประโยชน์โดยมิชอบ

⁴⁵⁹ Borisov et al v. State of Israel, 10 October 2003, Criminal Appeal 1609,2293/03 before Supreme Court, ประเทศอิสราเอล โดยสามารถหาข้อมูลเกี่ยวกับคดีนี้ได้ที่ฐานข้อมูลคดีค้ำมนุษย์ของ UNODC (Case No. ISR008).

คดีเกี่ยวกับการแสวงหาประโยชน์โดยมิชอบทางด้านแรงงานใน คดี **Ministerio Publico Federal v. Gilberto Andrade (บราซิล)**⁴⁶⁰ จำเลยได้ทำให้ผู้เสียหายตกอยู่ในบรรยากาศของความหวาดกลัวและความรุนแรง โดยมีการใช้ปืนข่มขู่ จำเลยทำให้ตนเองมีชื่อเสียงว่าเป็นผู้ใช้ความรุนแรงและมักจะทุบตีแรงงาน ด้วยเหตุนี้ คนงานต่างมีความหวาดกลัวและไม่กล้าที่จะหลบหนี จำเลยถูกพิพากษาว่ากระทำความผิดฐานใช้แรงงานทาสและการจัดหางานอันเป็นการฉ้อโกงและการอำพรางศพ ศาลระบุว่าบรรยากาศของความหวาดกลัวทำให้สถานการณ์การค้ามนุษย์มีความรุนแรงมากขึ้น

คำว่า “บรรยากาศของความหวาดกลัว” ปรากฏใน คดี **Farrell (สหรัฐอเมริกา)**⁴⁶¹ เมื่อพยานผู้เชี่ยวชาญของฝ่ายรัฐบาลชี้ให้การว่า มีสัญญาณเตือนหลายสิ่งที่ทำให้เกิดการบังคับใช้แรงงานโดยในคดีนี้คนงานต่างต้องทำงานภายใต้บรรยากาศของความหวาดกลัว⁴⁶² โดยศาลได้ทำการระบุข้อเท็จจริงที่ทำให้เกิดบรรยากาศของความหวาดกลัวไว้ในส่วนที่เป็นข้อเท็จจริงพื้นฐานของคดี ซึ่งสถานการณ์ที่ทำให้เกิดบรรยากาศของความหวาดกลัวดังกล่าว ได้แก่ การที่นายจ้างจ้างทำการเรียกแรงงานละเมิดกฎเกณฑ์ที่แปลกประหลาดที่นายจ้างตั้งขึ้นให้ไปที่โรงแรมแล้วทำการตำหนิพวกเขา ภายใต้สถานการณ์ดังกล่าว คนงานได้ให้การว่าพวกเขามีความหวาดกลัวนายจ้างคนดังกล่าว ยิ่งไปกว่านั้น นายจ้างยังจัดประชุมกับคนงานอย่างสม่ำเสมอและทำการตำหนิพวกเขาคนงานที่ละเมิดกฎเกณฑ์ต่างๆ เช่น การใช้เงินโดยไม่ได้รับอนุญาต โดยในระหว่างการประชุมดังกล่าวมีการคุมคามคนงาน เมื่อเวลาผ่านไปการประชุมเหล่านั้นกลายเป็นมีความรุนแรงมากขึ้น โดยอาจมีการเรียกประชุมตอนดึกและแรงงานทุกคนจะต้องเข้าประชุม แม้ว่าบางคนจะหลับไปแล้วก็ตาม การประชุมมักจะยาวนานถึงช่วงเช้านี้ และนายจ้างมักจะตะคอกอย่างต่อเนื่องหากว่าคนงานไม่ยอมทำตามคำสั่ง ในครั้งหนึ่ง คนงานให้การว่านายจ้างคนหนึ่งโกรธมากและเขาหวาดกลัวว่านายจ้างจะตอยเขา พวกเขาคนงานยังให้การอีกว่าเขารู้สึกเหมือนเป็นอัมพาตเพราะความหวาดกลัว เจ้าหน้าที่ตำรวจซึ่งไปเยี่ยมคนงานให้การว่า พวกเขาคนงานมีความหวาดกลัวนายจ้างและปฏิเสธที่จะพูดกับเจ้าหน้าที่ตำรวจต่อหน้านายจ้าง จำเลยยัง

⁴⁶⁰ โปรดดูสารบัญของคดีทั้งหมด

⁴⁶¹ โปรดดูสารบัญของคดีทั้งหมด สำหรับรายละเอียดเกี่ยวกับข้อเท็จจริง โปรดดูการวิเคราะห์เชิงลึก ในหัวข้อ 5.4 ของเอกสารสรุปประเด็นสำคัญของคดี

⁴⁶² อ้างแล้ว ส่วนที่ III ของคดี โปรดดู คำอธิบายเกี่ยวกับข้อเท็จจริงที่เป็นข้อสนับสนุนการกระทำผิดฐานการใช้แรงงานขัดนี้ในส่วนที่IIA ของคดี ซึ่งได้มีการระบุ ความกลัว Farrells ของแรงงาน และในส่วน IB ของคดี ได้มีการระบุเกี่ยวกับภูมิหลังของคดีนี้ ซึ่งมีแรงงานคนหนึ่งกล่าวว่า “เป็นอัมพาตเพราะความกลัว”

ได้แสดงออกว่าตนเองเป็นเพื่อนกับผู้มีอำนาจซึ่งทำให้ยิ่งเพิ่มบรรยากาศของความหวาดกลัว จำเลยถูกพิพากษาว่ากระทำความผิดฐานใช้แรงงานขัดหนี้

คดี Webster (สหรัฐอเมริกา)⁴⁶³ จำเลยบังคับให้ผู้เสียหายดูเขาทำการทุบตีผู้เสียหายรายอื่น ศาลได้ตั้งข้อสังเกตว่าโดยการกระทำเช่นนี้ จำเลยได้สร้างสภาพแวดล้อมของความหวาดกลัวว่าจะเกิดอันตรายแก่กายหากว่าผู้เสียหายละเมิดกฎที่จำเลยตั้งขึ้น หรือปฏิเสธที่จะทำตามสิ่งที่จำเลยขอให้ทำ⁴⁶⁴ ศาลวินิจฉัยว่าสภาพแวดล้อมของความหวาดกลัวมีสภาพเป็นการบีบบังคับและทำให้ได้พยานหลักฐานอย่างเพียงพอที่จะพิพากษาว่าจำเลยกระทำความผิดในฐานการค้ามนุษย์ทางเพศโดยใช้วิธีการบีบบังคับ โปรดดู **คดี D.A. and A.M. (อิสราเอล)**⁴⁶⁵ ศาลตั้งข้อสังเกตว่าบรรยากาศของความหวาดกลัวนี้เป็นส่วนหนึ่งของข้อเท็จจริงพื้นฐานของคดีที่สามารถใช้ในการพิพากษาว่าจำเลยกระทำความผิดในฐานที่ “หน่วงเหนี่ยวบุคคลให้อยู่ภายใต้สภาพของการเป็นทาส”

3.2.15 ระยะเวลาของการล่วงละเมิด (Duration of Abuse)

พิธีสารว่าด้วยการค้ามนุษย์มิได้มีการกำหนดว่าการค้ามนุษย์จะต้องเกิดขึ้นโดยมีระยะเวลาขั้นต่ำยาวนานเพียงใด แท้จริงแล้ว พิธีสารฯ มิได้กำหนดว่า จะต้องมีการแสวงหาประโยชน์โดยมิชอบเกิดขึ้นจึงจะถือว่าได้มีการกระทำความผิดฐานค้ามนุษย์ ดังนั้น มันจึงเป็นการเพียงพอที่จะพิสูจน์การกระทำความผิดหากพบว่า ผู้เสียหายถูกคัดเลือก ถูกขนส่ง และถูกกักกันเป็นต้น โดยการใช้วิธีการที่ผิดกฎหมายเพื่อวัตถุประสงค์ในการแสวงหาประโยชน์โดยมิชอบ โดยพิธีสารฯ มิได้กำหนดว่าจะต้องมีวัตถุประสงค์ของการแสวงหาประโยชน์โดยมิชอบเกิดขึ้น

อย่างไรก็ตาม ในขณะที่การแสวงหาประโยชน์โดยมิชอบในระยะสั้นๆ อาจไม่ส่งผลถึงขนาดที่ทำให้ศาลไม่ลงโทษจำเลยในความผิดฐานค้ามนุษย์และความผิดอาญาที่เกี่ยวข้องกัน แต่มันอาจส่งผลทำให้การดำเนินคดีของพนักงานอัยการมีความยุ่งยากมากขึ้นในการพิสูจน์ให้ศาลเชื่อและพิพากษาว่าจำเลยกระทำ

⁴⁶³ โปรดดูสารบัญของคดีทั้งหมด

⁴⁶⁴ อ้างแล้ว at 4.

⁴⁶⁵ อ้างแล้ว หน้าที่ 47 ย่อหน้าที่ 50. คดีนี้อยู่ระหว่างการอุทธรณ์ไปยังศาลสูงสุด

ความผิด นอกจากนี้ ระยะเวลาของการล่วงละเมิดอาจเป็นข้อพิจารณาที่เหมาะสมในการกำหนดโทษเมื่อมีการกระทำความผิดอาญาเกิดขึ้น

โปรดสังเกตว่า ได้มีการแยกอธิบายเกี่ยวกับประเด็นปัญหาพยานหลักฐานในคดีค้ำมนุษย์ในกรณีที่มีการแสวงหาประโยชน์โดยมิชอบยังมีได้กระทำลง (โปรดดูหัวข้อ 4.3 เรื่อง “การพิสูจน์การค้ำมนุษย์ในกรณีที่มีการแสวงหาประโยชน์ตามที่ตั้งใจไว้ยังมีได้กระทำลง”) ดังนั้น ในหัวข้อนี้จะยังมีได้มีการวิเคราะห์ในประเด็นนี้อย่างเต็มรูปแบบ แต่จะทำการวิเคราะห์แต่เพียงเฉพาะหลักการที่บังคับใช้เกี่ยวกับระยะเวลาและการใช้หลักการเหล่านี้ในการพิจารณาพิพากษาว่ามีการกระทำความผิด และการพิจารณากำหนดโทษ

หลักการที่บังคับใช้เกี่ยวข้องกับระยะเวลา

(Principle governing the relevance of duration)

หลักการที่ใช้บังคับเกี่ยวกับเรื่องระยะเวลาปรากฏใน คดี Kunarac (ศาลอาญาระหว่างประเทศสำหรับอดีตยูโกสลาเวีย)⁴⁶⁶ ในคดีนี้ศาลได้ระบุถึงระยะเวลาในฐานะที่เป็นหนึ่งในปัจจัยที่ใช้ในการพิจารณาเพื่อทำการตัดสินว่า ได้มีความผิดเกี่ยวกับการนำคนลงเป็นทาสเกิดขึ้นหรือไม่ อย่างไรก็ตาม ศาลได้ตั้งข้อสังเกตว่า ระยะเวลาไม่ใช่เป็นเพียงปัจจัยเดียวที่สามารถทำการชี้ชัดในประเด็นนี้ได้ ในคดีนี้ จำเลยสองคนถูกพิพากษาว่ากระทำความผิดฐาน “การนำคนลงเป็นทาส อันเป็นความผิดอาญาต่อมวลมนุษยชาติ” โดยได้ทำการแสวงหาประโยชน์โดยมิชอบจากผู้เสียหายผู้หญิงเป็นจำนวนมาก ผู้เสียหายถูกจำเลยกระทำการข่มขืนกระทำชำเราอย่างต่อเนื่องและบังคับให้ผู้เสียหายทำงานบ้าน ระยะเวลาของการแสวงหาประโยชน์โดยมิชอบในคดีหนึ่งประมาณ 4 เดือน ส่วนในอีกคดีหนึ่งประมาณ 6 เดือน⁴⁶⁷

⁴⁶⁶ อ่างแล้ว

⁴⁶⁷ ในคดีที่ฟ้องจำเลย Kunarac ศาลชั้นต้นพบว่า ผู้เสียหายถูกหน่วงเหนี่ยวกักขังไว้นาน 5 – 6 เดือน คดี Prosecutor v. Kunarac, Kovac and Vukovic, Cases IT-96-23-T and IT-96-23/1-T ICTY Trial Chamber, 22 February 2001 ย่อหน้าที่ 732. ในคดีที่ฟ้องจำเลย Kovac ผู้เสียหายถูกหน่วงเหนี่ยวกักขังไว้นาน 4 เดือน คดี Prosecutor v. Kunarac, Kovac and Vukovic, Cases IT-96-23-T and IT-96-23/1-T ICTY Trial Chamber, 22 กุมภาพันธ์ 2544 ย่อหน้าที่ 765.

ศาลวินิจฉัยว่า

“ระยะเวลาของการใช้อำนาจที่แทบจะเป็นส่วนเดียวกับสิทธิความเป็นเจ้าของ ถือว่าเป็นอีกปัจจัยหนึ่ง
ที่ไว้ในการพิจารณาว่าบุคคลใดถูกปฏิบัติเยี่ยงทาส อย่างไรก็ตาม ความสำคัญของมันจะขึ้นอยู่กับความมีอยู่ของ
ตัวชี้วัดของการนำคนลงเป็นทาส”

Prosecutor v. Kunarac, Kovac and Vukovic, Cases IT-96-23-T and IT-96-23/1-T ICTY Trial Chamber, 22
February 2001, para. 542.

*การตัดสินว่ากระทำความผิดแม้ว่าระยะเวลาของการแสวงประโยชน์จะสั้น
(Convictions despite short duration of exploitation)*

ในคดีต่างๆ ต่อไปนี้ แสดงให้เห็นว่าศาลตัดสินว่าจำเลยมีความผิด แม้ระยะเวลาของการ
แสวงประโยชน์จะเป็นระยะเวลาเพียงสั้นๆ ก็ตาม

คดี Anos (ฟิลิปปินส์)⁴⁶⁸ ผู้เสียหายถูกคัดเลือกให้ไปทำงานเป็นพนักงานเสิร์ฟในประเทศ
มาเลเซีย แต่พวกเขาถูกบังคับให้ทำงานค่าประเวณี ในคดีนี้ การแสวงหาประโยชน์โดยมิชอบได้เกิดขึ้นใน
ช่วงเวลาสั้นๆ ประมาณ 5 วัน ซึ่งการแสวงหาประโยชน์โดยมิชอบสิ้นสุดลงเพราะเจ้าหน้าที่ตำรวจตรวจคนเข้า
เมืองของมาเลเซียได้เข้าทำการกวาดล้างที่บาร์ ศาลวินิจฉัยว่า องค์ประกอบความผิดของการค้ามนุษย์เกิดขึ้น
ครบถ้วนแล้วและพิพากษาว่าจำเลยกระทำความผิดในฐานค้ามนุษย์

คดี 5 To 23/2010 (สโลวาเกีย)⁴⁶⁹ จำเลยทำการบังคับผู้เสียหายและบุคคลอื่นซึ่งไม่อาจ
ระบุตัวตนได้ให้ทำงานค่าประเวณี แต่ผู้เสียหายสามารถหลบหนีได้หลังจากถูกบังคับให้ค่าประเวณีเพียง 2 วัน

⁴⁶⁸ อ้างแล้ว สำหรับรายละเอียดเกี่ยวกับข้อเท็จจริง โปรดดูการวิเคราะห์เชิงลึก ในหัวข้อ 5.6 ของเอกสารสรุปประเด็นสำคัญ
ของคดี

⁴⁶⁹ 5 To 23/2010, 18 May 2010, Banska Bystrica Regional Court, Slovakia. โดยสามารถหาข้อมูลเกี่ยวกับคดีนี้ได้ที่
ฐานข้อมูลคดีค้ามนุษย์ของ UNODC (Case No. SVK037).

และได้เข้าทำการร้องทุกข์ต่อเจ้าหน้าที่ตำรวจ แม้ว่าจะเป็นระยะเวลาที่ถูกแสวงหาประโยชน์โดยมิชอบเป็นเพียงช่วงเวลาสั้นๆ ศาลพิพากษาว่าจำเลยกระทำความผิดฐานร่วมกันค้ามนุษย์

คดี Pipkins (สหรัฐอเมริกา)⁴⁷⁰ จำเลยถูกศาลพิพากษาว่ากระทำความผิดฐานทำให้บุคคลอื่นตกเป็นทาสโดยไม่สมัครใจและความผิดอาชญาฐานอื่นอีกหลายข้อหา ผู้เสียหายคนหนึ่งอยู่กับจำเลยเป็นระยะเวลาที่สั้นมาก อย่างไรก็ตาม ระยะเวลาที่จำเลยได้มีความหมายว่ามิได้มีการกระทำความผิดเป็นการบังคับให้บุคคลอื่นตกอยู่ในสภาพการเป็นทาส ในขณะที่ศาลทำการพิจารณาพิพากษาตามบทบัญญัติของกฎหมายในระดับชาติ ซึ่งศาลในบางเขตอำนาจศาลสามารถเรียนรู้ได้จากการให้เหตุผลของศาลในคดีนี้ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ในการพิจารณาในชั้นอุทธรณ์ ศาลวินิจฉัยเกี่ยวกับบทบัญญัติของกฎหมายกำหนดเกี่ยวกับความผิดฐานการทำให้บุคคลอื่นตกเป็นทาสโดยไม่สมัครใจ ไว้ดังนี้

“[...] กำหนดว่าการทำให้บุคคลอื่นตกเป็นทาสโดยไม่สมัครใจ เป็นการกำหนดสำหรับ “ระยะเวลาใดๆ” ซึ่งหมายความว่าอาจจะเป็นเวลาเพียงสั้นๆ ดังนั้น ภาษาของ [บทบัญญัติของกฎหมาย] เป็นการโต้แย้งข้อต่อสู้ของจำเลยที่ว่า ผู้เสียหายมิได้ถูกกระทำการเพื่อให้ตกอยู่ในสภาพการเป็นทาส เนื่องจากผู้เสียหายมีอิสระที่จะเดินทางไปมาระหว่างสถานค้าประเวณีหลายแห่ง จากข้อมูลของคดีพบว่ามิชอบที่จำเลยได้ทำการหน่วงเหนี่ยว [ผู้เสียหาย] ให้ตกอยู่ในสภาพของการเป็นทาสโดยไม่สมัครใจในช่วงระยะเวลาที่อย่างน้อยทำให้ผู้เสียหายค้าประเวณีตามคำสั่งของจำเลย

U.S. v. Pipkins, 378 F.3d 1281 (2004).

คดี ECLI:NL:RBMNE:2013:2679 (เนเธอร์แลนด์)⁴⁷¹ จำเลยได้สอนให้หลานสาวของเขาทำการขโมยของในห้างสรรพสินค้าหนึ่งครั้ง ศาลได้ทำการพิจารณาว่าการกระทำเช่นนี้เพียงพอที่จะเป็นความผิดฐานค้ามนุษย์หรือไม่ ศาลได้ข้อสรุปว่า จำเลยได้ทำการขนส่งและขนย้ายผู้เสียหายไปยังห้างสรรพสินค้าเพื่อวัตถุประสงค์ในการได้รับผลประโยชน์ทางการเงิน แม้ว่าในคดีนี้จะไม่พยานหลักฐานยืนยันว่าได้มีการแสวงหาประโยชน์โดยมิชอบเช่นว่าเกิดขึ้นในครั้งก่อนๆ ก็ตาม ศาลอธิบายว่า มันไม่มีข้อกำหนดเกี่ยวกับช่วงเวลาขั้นต่ำ

⁴⁷⁰ อ่างแล้ว

⁴⁷¹ อ่างแล้ว

ที่เป็นเงื่อนไขในการที่จะพิจารณาว่าการแสวงหาประโยชน์โดยมิชอบเกิดขึ้นแล้วหรือไม่ ศาลจึงพิพากษาว่า จำเลยกระทำความผิดฐานค้ำมนุษย์

ความเกี่ยวข้องของระยะเวลากับการพิพากษาว่ากระทำความผิดและการกำหนดโทษ

แม้ว่าในการพิจารณาพิพากษาว่าจำเลยกระทำความผิดฐานค้ำมนุษย์และความผิดอาญาอื่นๆ จะไม่มีการกำหนดระยะเวลาขั้นต่ำของการแสวงหาประโยชน์โดยมิชอบก็ตาม แต่ระยะเวลาที่ยาวนานของการแสวงหาประโยชน์โดยมิชอบจะทำให้การพิสูจน์การกระทำผิดอาญาทำได้ง่ายขึ้น ดังนั้น ในคดี Kaufman (สหรัฐอเมริกา)⁴⁷² จำเลยถูกหวั่งเหนี่ยวเป็นระยะเวลาตั้งแต่ 1 ปีถึง 25 ปี ส่งผลให้จำเลยถูกพิพากษาว่ากระทำความผิดฐานทำให้บุคคลตกเป็นทาสโดยไม่สมัครใจ และแรงงานบังคับ ซึ่งในคดี Veerapol (สหรัฐอเมริกา)⁴⁷³ ผู้เสียหายถูกแสวงประโยชน์นาน 6 ปี ในคดี Siliadin⁴⁷⁴ ระยะเวลาของการตกอยู่ในสภาพการเป็นทาสโดยไม่สมัครใจต่อเนื่องหลายปี ในขณะที่คดีเหล่านี้ศาลมิได้มีการระบุอย่างชัดแจ้งถึงความสำคัญของระยะเวลาของการแสวงหาประโยชน์ที่มีผลต่อการพิจารณาพิพากษาว่าจำเลยกระทำความผิด โดยในคดี Giuliani (อิสราเอล)⁴⁷⁵ ศาลได้ทำการระบุอย่างชัดแจ้งว่า ระยะเวลาของการกระทำละเมิดเป็นเวลานาน (22เดือน) เป็นข้อเท็จจริงที่นำไปสู่การพิจารณาตัดสินว่าจำเลยกระทำความผิดในฐานที่หวั่งเหนี่ยวบุคคลให้อยู่ในสภาพการเป็นทาส

ยิ่งไปกว่านั้น ระยะเวลาของการละเมิดอาจเป็นปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อการกำหนดโทษ เมื่อศาลพิจารณาแล้วว่า ได้มีการกระทำความผิดฐานอาญาเกิดขึ้น ตัวอย่างเช่น คดีที่เกี่ยวข้องกับการแสวงหาประโยชน์ทางเพศในคดี Lifshin and Ben (อิสราเอล)⁴⁷⁶ หลังจากศาลพิจารณาตัดสินว่าจำเลยกระทำความผิดฐานค้ำ

⁴⁷² อ่างแล้ว

⁴⁷³ อ่างแล้ว

⁴⁷⁴ อ่างแล้ว สำหรับรายละเอียดเกี่ยวกับข้อเท็จจริง โปรดดูการวิเคราะห์เชิงลึก ในหัวข้อ 5.9 ของเอกสารสรุปประเด็นสำคัญของคดี.

⁴⁷⁵ อ่างแล้ว คดีนี้อยู่ระหว่างการอุทธรณ์ไปยังศาลสูงสุด

⁴⁷⁶ Anonymous v Alexander Lifshin and Armen Ben, 25 January 2010, District Court Tel Aviv-Yafo, ประเทศอิสราเอล โดยสามารถหาข้อมูลเกี่ยวกับคดีนี้ได้ที่ฐานข้อมูลคดีค้ำมนุษย์ของ UNODC (Case No. ISR006).

มนุษย์โดยการค้าประเวณีแล้ว ศาลระบุว่า ระยะเวลาของการกระทำละเมิดที่ยาวนานเป็นปัจจัยที่ถือว่าเป็นเหตุอุกฉกรรจ์ที่มีผลต่อการพิจารณาการกำหนดค่าเสียหายอันเป็นการลงโทษ (punitive damages) โดยในคดี **6 K 3/10 (เซอร์เบีย)**⁴⁷⁷ จำเลยบังคับให้ผู้เสียหายทำการค้าประเวณีเป็นระยะเวลา 4 วัน จากนั้นผู้เสียหายทำการหลบหนี ศาลตัดสินว่าจำเลยกระทำความผิดฐานค้ำมนุษย์ เมื่อถึงขั้นตอนของการพิจารณากำหนดโทษ ศาลพิจารณาว่า ช่วงระยะเวลาสั้นๆ ของการล่วงละเมิดเป็นปัจจัยหนึ่งของการบรรเทาโทษ

ระยะเวลาของการแสวงหาประโยชน์โดยมิชอบ

- ระยะเวลาของการแสวงหาประโยชน์โดยมิชอบอาจถูกใช้เป็นปัจจัยหนึ่งในการพิสูจน์ว่ามีการกระทำผิดทางอาญา แต่ก็มิใช่ปัจจัยเดียวในการพิสูจน์การกระทำความผิด
- สามารถพิพากษาว่าจำเลยกระทำความผิดได้แม้ว่าระยะเวลาการแสวงหาประโยชน์เพียงสั้นๆ
- ระยะเวลาของการแสวงหาประโยชน์โดยมิชอบยาวนาน จะส่งผลให้ศาลตัดสินว่าจำเลยกระทำความผิดทำได้ง่ายขึ้นและโทษที่ลงจะมีความรุนแรงขึ้น ในทางกลับกันระยะเวลาการแสวงหาประโยชน์โดยมิชอบเพียงสั้นๆ จะทำให้การที่ศาลตัดสินว่าจำเลยกระทำความผิดทำได้ยากขึ้นและการลงโทษไม่รุนแรง

3.2.16 ความเกี่ยวข้องของความเชื่อและแนวปฏิบัติทางวัฒนธรรม (The relevance of cultural beliefs and practices)

บางครั้งความเชื่อและแนวปฏิบัติทางวัฒนธรรมของผู้เสียหายถูกใช้ในการอธิบายพฤติกรรมของผู้เสียหายได้ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง การที่ผู้เสียหายแสดงออกไปในทางที่หากมองเพียงผิวเผินพฤติกรรมดังกล่าวอาจเป็นการทำลายความน่าเชื่อถือของผู้เสียหาย แต่หากว่าได้มีการพิจารณาโดยละเอียดจะเห็นได้ว่าพฤติกรรมของผู้เสียหายเป็นผลมาจากภูมิหลังทางด้านวัฒนธรรมของพวกเขา

⁴⁷⁷ 6 K 3/10, 30, March 2011, Higher Court in Subotica, ประเทศเซอร์เบีย โดยสามารถหาข้อมูลเกี่ยวกับคดีนี้ได้ที่ฐานข้อมูลคดีค้ำมนุษย์ของ UNODC (Case No. SRB012).

ดังจะเห็นได้จากหัวข้อก่อนหน้าในหมู่ของสังคมที่มีความเชื่อเกี่ยวกับพิธีกรรม “จูกู” ซึ่งเป็นรูปแบบของการใช้เวทมนต์คาถา ซึ่งพิธีกรรมเหล่านี้สามารถพิสูจน์ได้ว่าการข่มขู่ที่มีผลต่อพฤติกรรมของผู้เสียหาย โปรดดูรายละเอียดเกี่ยวกับเรื่องนี้ในหัวข้อ 2.2.1.5 เรื่อง “ความเชื่อที่ดูเหมือนว่าไร้เหตุผล” หัวข้อ 2.6 เรื่อง “คำให้การของพยานผู้เชี่ยวชาญ” และหัวข้อ 3.2.2 เรื่อง “การข่มขู่/สิ่งที่เหมือนเป็นการข่มขู่อย่างไม่มีเหตุผล”

ตัวอย่างของผลกระทบของความเชื่อทางวัฒนธรรมพบใน คดี *U.S. v. Farrell*⁴⁷⁸ โดยในคดีนี้ฝ่ายจำเลยอ้างว่า คณงานชาวฟิลิปปินส์สมัครใจให้นายจ้างเก็บรักษาหนังสือเดินทางไว้ อย่างไรก็ตาม ตามความเป็นจริง ศาลพบว่าพวกเขาไม่ได้กระทำด้วย “ความสมัครใจ” แต่ตามวัฒนธรรมฟิลิปปินส์ที่ถูกจ้างจะให้ความนับถือและเคารพนายจ้างอย่างมาก ทำให้พวกเขายินยอมทำทุกอย่างตามที่นายจ้างขอ

บางครั้ง トラบาปทางวัฒนธรรมส่งผลให้ผู้เสียหายไม่ยอมหนีออกจากสภาพการณ์เลวร้ายที่พวกเขาประสบ เช่น ในคดี *Kovacs (ออสเตรเลีย)*⁴⁷⁹ เป็นกรณีที่ผู้เสียหายถูกข่มขืนกระทำชำเราซ้ำแล้วซ้ำเล่า แต่ผู้เสียหายไม่ยอมหลบหนีและไม่ยอมร้องทุกข์โดยทันที ศาลพิจารณาเห็นว่า “ความอภัยและอับอายในสังคมชาวฟิลิปปินส์ที่อาจเกิดต่อตัวผู้เสียหายและมารดาผู้เจ็บป่วยเป็นสาเหตุที่ทำให้ผู้เสียหายหยุดที่จะพูดถึงเรื่องต่างๆ ที่เกิดขึ้น”

3.3 สถานการณ์ที่อาจทำให้คดีมีจุดอ่อน (Circumstances which may weaken a case)

เพื่อที่จะแสดงให้เห็นทุกระดับชั้นของพยานหลักฐานโดยรวมของคดีค้ำมนุษย์ จะกล่าวถึงสถานการณ์แวดล้อมเกี่ยวกับพยานหลักฐานที่อาจนำไปสู่การทำให้ไม่สามารถพิสูจน์การกระทำความผิดฐานค้ามนุษย์และความผิดอาญาที่เกี่ยวข้องกันได้ โดยมีได้กล่าวถึงข้อต่อสู้ของฝ่ายจำเลยที่อาจเป็นไปได้ทั้งหมด แต่เป็นแสดงให้เห็นข้อต่อสู้ที่มีน้ำหนักมากและถูกใช้มากที่สุดในคดีที่เกิดขึ้นจริง

⁴⁷⁸ อ้างแล้ว สำหรับรายละเอียดเกี่ยวกับข้อเท็จจริง โปรดดูการวิเคราะห์เชิงลึก ในหัวข้อ 5.4 ของเอกสารสรุปประเด็นสำคัญของคดี.

⁴⁷⁹ อ้างแล้ว

สถานการณ์เหล่านี้ อาจได้แก่ มีพยานหลักฐานสนับสนุนทฤษฎีของจำเลยที่ว่าผู้เสียหายมีอิสระในการเดินทาง หรือผู้เสียหายมีอิสระที่จะกล่าวคำว่า “ไม่” กับโทษที่จะลงแก่ผู้เสียหาย หรือผู้เสียหายสามารถเข้าถึงระบบการให้ความช่วยเหลือหรือสนับสนุนได้ จุดอ่อนของคดีประการอื่นอาจเกิดจากคดีที่มีการเลือกปฏิบัติต่อผู้อ้างว่าเป็นผู้เสียหายเมื่อเทียบกับบุคคลอื่นที่ตกอยู่ในสถานการณ์แบบเดียวกัน หรือเมื่อสมาชิกในครอบครัวของผู้เสียหายมีส่วนร่วมในการค้ามนุษย์ ซึ่งความสัมพันธ์ทางครอบครัวอาจก่อให้เกิดอุปสรรคทางด้านจิตวิทยาที่อาจทำให้การดำเนินคดีอาญามีจุดด้อย และจะต้องมีมาตรการพิเศษเพื่อทำการตอบโต้

นอกจากนี้ สถานการณ์ที่จำเลยมักใช้เป็นข้อต่อสู้มากที่สุดเพื่อทำให้คดีของพนักงานอัยการอ่อนลง คือ พฤติกรรมของผู้เสียหาย ในขณะที่พฤติกรรมเหล่านี้ได้อธิบายโดยละเอียดแล้วในหัวข้อ 2.2 เรื่อง “คำให้การของผู้เสียหาย” ซึ่งเป็นการเน้นเกี่ยวกับการตอบสนองของผู้เสียหายในบริบทของกระบวนการพิจารณาในชั้นศาล ในขณะที่ในหัวข้อนี้เรามุ่งเน้นไปที่ปฏิกริยาของผู้เสียหายในบริบทของการแสวงหาประโยชน์โดยมิชอบ หรือการล่วงละเมิด นอกจากนี้ ยังมุ่งเน้นไปที่ การพิจารณาเหตุการณ์ที่อาจทำให้คดีอ่อนลงเนื่องมาจาก ความยินยอมของผู้เสียหาย หรือสิ่งที่ทำให้ดูเหมือนกับเป็นการให้ความยินยอมต่อการกระทำผิดอาญา

ประเด็นเกี่ยวกับเรื่องความยินยอมของผู้เสียหายเป็นประเด็นสำคัญในทุกคดีค้ามนุษย์และด้วยเหตุนี้ จะเห็นได้ว่าการอธิบายเกี่ยวกับเรื่องนี้ไว้อย่างกว้างขวางในหลายหัวข้อใน*เอกสารสรุปประเด็นสำคัญของคดี*นี้ เช่น หัวข้อ 2.2.1 เรื่อง “ความอ่อนด้อยโดยทั่วไปของคำให้การของผู้เสียหาย” และหัวข้อ 3.2 เรื่องสถานการณ์ที่อาจนำไปสู่การพิพากษาว่าจำเลยกระทำความผิด (โดยเฉพาะอย่างยิ่งในหัวข้อเกี่ยวกับ “การข่มขู่” “การบีบบังคับโดยแอบแฝง” “การจำกัดอิสรภาพ”) เนื่องจากศูนย์กลางในการดำเนินคดีค้ามนุษย์อยู่ที่ความยินยอมของผู้เสียหาย ดังนั้น จึงได้มีการอธิบายเกี่ยวกับเรื่องนี้ในหัวข้อ 4.4 แม้ว่ามันอาจดูเหมือนว่าเป็นการอธิบายซ้ำซ้อนแต่มันก็เป็นสิ่งที่มีคุณค่าที่จะเน้นให้เห็นถึงความสำคัญของปัจจัยนี้

3.3.1 อิสรภาพของผู้เสียหายในการเดินทางไปมา

(the victim's freedom to come and go)

เมื่อมีพยานหลักฐานแสดงให้เห็นว่าผู้เสียหายมีอิสระที่จะเดินทางไปมาตามที่ต้องการได้ มันอาจทำให้การดำเนินคดีค้ามนุษย์และคดีอาญาที่เกี่ยวข้องกันมีความอ่อนด้อยลง ในเขตอำนาจศาลที่มีการรับเอาคำจำกัดความตามที่กำหนดในพิธีสารว่าด้วยการค้ามนุษย์อิสรภาพของผู้เสียหาย อิสรภาพในการเดินทางของผู้เสียหายอาจแสดงให้เห็นว่าเป็นการขัดกับการเกิดขึ้นของวิธีการกระทำความผิดการค้ามนุษย์ สำหรับ

เขตอำนาจศาลที่มีได้กำหนดให้มีการพิสูจน์วิธีการกระทำความผิดของการกระทำความผิดการค้ามนุษย์ อิสรภาพในการเดินทางของผู้เสียหายอาจส่งผลกระทบต่อการพิสูจน์วัตถุประสงค์ของการแสวงหาประโยชน์โดยมิชอบ

ศาลพิพากษาให้จำเลยพ้นผิดเนื่องจากผู้เสียหายมีอิสระในการเดินทาง

ตัวอย่างของสถานการณ์ที่อาจทำให้การดำเนินคดีมีความอ่อนด้อยอาจเห็นได้จาก **คดี C/118/ 2013 (เบลเยียม)**⁴⁸⁰ เป็นคดีซึ่งศาลอุทธรณ์พิพากษายกฟ้องจำเลยจากข้อหา “สภาพการใช้แรงงานที่ขัดกับศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์” ซึ่งข้อพิจารณาประการหนึ่งคือผู้เสียหายมีอิสรภาพในการเดินทางไปตามต้องการ

ศาลตัดสินว่าจำเลยกระทำความผิด แม้ว่าจำเลยหรือผู้เสียหายอ้างว่ามีอิสรภาพในการเดินทาง

เนื่องจากการขาดซึ่งอิสรภาพในการเดินทางอาจเป็นองค์ประกอบที่สำคัญในการดำเนินคดีค้ามนุษย์ สถานการณ์ที่อาจเป็นข้อพิสูจน์ว่าผู้เสียหายมีอิสระในการเดินทางมีแนวโน้มทำให้คดีมีความอ่อนด้อย โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ในกรณีที่ตัวผู้เสียหายเองเป็นผู้อ้างว่าตนเองมีอิสรภาพในการเดินทางมักเป็นกรณีที่ผู้เสียหายต้องการที่จะวาดภาพสถานการณ์ของเธอให้เป็นไปในแบบที่เธอต้องการไม่ว่าด้วยเหตุผลใดก็ตาม อย่างไรก็ตาม มิใช่ข้ออ้างของพวกเขาจะทำให้ศาลเชื่อเสมอไป ในคดีดังต่อไปนี้ ศาลพิพากษาว่าจำเลยกระทำความผิด แม้จะปรากฏว่าผู้เสียหายมีอิสรภาพในการเดินทาง

คดี Liu LiRong (ตองกา)⁴⁸¹ จำเลยอ้างว่าผู้เสียหายสามารถที่จะร้องทุกข์กับเจ้าหน้าที่ตำรวจได้หากต้องการเนื่องจากผู้เสียหายมีอิสระในการเดินทางและมีโทรศัพท์มือถือ ในภาพรวมของเหตุการณ์ทั้งหมดปรากฏว่ามีการบังคับให้ทำการค้าประเวณี มีการข่มขู่และยึดหนังสือเดินทาง ทำให้ศาลพิพากษาว่าจำเลยกระทำความผิด

⁴⁸⁰ อ้างแล้ว

⁴⁸¹ อ้างแล้ว

คดี Not. Nr. 1214/07 (เบลเยียม)⁴⁸² ศาลตัดสินว่าจำเลย 2 รายกระทำความผิดฐานค้ามนุษย์โดยการแสวงหาประโยชน์โดยมิชอบทางด้านแรงงานจากผู้เสียหายโดยให้เป็นคนประจำเรือ แม้ว่าผู้เสียหายอ้างว่าตนเองเป็นผู้ที่ตกลงยอมรับสภาพการทำงานแบบนั้นและเขาสามารถเดินทางไปมาตามที่ต้องการได้ก็ตาม

คดี Pipkins (สหรัฐอเมริกา)⁴⁸³ จำเลยทำการโต้แย้งคำพิพากษาว่าจำเลยมีความผิดในฐานการทำให้บุคคลอื่นตกเป็นทาสโดยไม่สมัครใจ โดยอ้างว่า ผู้เสียหาย “มีอิสระที่จะไปได้ตลอดเวลา”⁴⁸⁴ ซึ่งในบริบทนี้ ศาลระบุว่า ตามแนวปฏิบัติทางการค้าจะอนุญาตให้มีการเคลื่อนย้ายเด็กผู้หญิงจากสถานค้าประเวณีแห่งหนึ่งไปยังอีกแห่งหนึ่งตามความต้องการของพวกเขาเอง แม้ว่าจะมีอิสรภาพในการเดินทางเช่นว่า ศาลไม่รับข้อโต้แย้งของจำเลย เนื่องจากศาลวินิจฉัยว่า ผู้เสียหายถูกบังคับให้ทำการขายบริการทางเพศและนำเงินทั้งหมดส่งให้กับจำเลย เนื่องจากจำเลยข่มขู่ว่าจะใช้ความรุนแรงกระทำแก่กาย และจำเลยใช้กำลังบีบบังคับให้ผู้เสียหายทำกิจกรรมทางเพศ

คดี Giuliani (อิสราเอล)⁴⁸⁵ ศาลชั้นต้นพิพากษาว่าจำเลยกระทำความผิดในฐานที่หน่วงเหนี่ยวบุคคลให้ตกอยู่ในสภาพการเป็นทาส (องค์ประกอบความผิดประการหนึ่ง คือ การทำให้เสียอิสรภาพ) แม้ว่าฝ่ายจำเลยจะโต้แย้งว่าผู้เสียหายมีความเป็นอิสระ ได้รับอนุญาตให้ออกจากบ้านเป็นครั้งคราว ศาลตัดสินว่าผู้เสียหายถูกทำให้สูญเสียอิสรภาพจากสถานการณ์แวดล้อมต่างๆ ได้แก่ ไม่มีวันหยุดประจำสัปดาห์ หรือวันหยุดพักผ่อนที่ทำให้เธอห่างไกลจากการทำงาน ไม่ว่าจะมีความห่างไกลทางกายภาพหรืออารมณ์ก็ตาม ไม่มีเวลาพักตามปกติซึ่งหมายความว่า ผู้เสียหายจะต้องพร้อมตอบสนองต่อการใช้งานของจำเลยตลอดเวลา แม้ว่าผู้เสียหายจะได้รับความเป็นส่วนตัวในห้องของเธอเองแต่ห้องพักก็อยู่ในบ้านของจำเลย และผู้เสียหายจะต้องทำตามการตัดสินใจของจำเลยทุกประการโดยไม่อาจโต้แย้ง และผู้เสียหายไม่สามารถเรียกร้องสิทธิของตนเองได้ ทั้งนี้ บางส่วนเป็นเพราะผู้เสียหายถูกปฏิเสธสิทธิในการดูแลตนเองในฐานะที่เป็นมนุษย์ที่มีอิสระ ศาลระบุ

⁴⁸² Not. Nr. 1214/07, 25 January 2010, Appellate Court of Gent, Belgium. โดยสามารถหาข้อมูลเกี่ยวกับคดีนี้ได้ที่ฐานข้อมูลคดีค้ามนุษย์ของ UNODC (Case No. BEL 001).แ

⁴⁸³ อ้างแล้ว

⁴⁸⁴ อ้างแล้ว หน้าที่ 1297.

⁴⁸⁵ อ้างแล้ว คดีนี้อยู่ระหว่างการอุทธรณ์ไปยังศาลสูงสุด

ว่า ข้อเท็จจริงประการสำคัญ คือ การยึดหนังสือเดินทางของผู้เสียหายและจำเลยจะเดินทางไปกับผู้เสียหายในทุกครั้งที่ผู้เสียหายเดินทางออกจากบ้าน โดยสภาพการณ์เหล่านี้ ศาลตัดสินว่า “จำเลยได้ปฏิเสธที่จะให้อิสระภาพที่แท้จริงแก่ผู้เสียหาย อิสระภาพที่ให้...เป็นการกักกันเธอไว้ในห้องเล็กๆ...เป็นที่แน่ชัดว่าไม่เพียงพอและไม่สามารถคัดค้านได้...นั่นย่อมาหมายความว่าเธอมิได้รับอิสรภาพ”

โปรดดูคดีของประเทศเนเธอร์แลนด์ ซึ่งเป็นตัดสินโดยศาลอุทธรณ์และต่อมาเป็นการวินิจฉัยของศาลสูงสุด คดี ECLI:NL:HR:2015:1100 (เนเธอร์แลนด์)⁴⁸⁶ และ คดี ECLI:NL:GHARL:2013:8522 (เนเธอร์แลนด์)⁴⁸⁷ เป็นคดีที่ศาลตัดสินว่า มันมีเพียงแค่ความเป็นไปได้ที่ผู้เสียหายสามารถหนีไปจากสถานการณ์ที่เป็นอยู่ได้ จากพยานหลักฐานที่แสดงให้เห็นว่าเธอสามารถเดินทางไปต่างประเทศได้ แต่ก็ยังคงฟังไม่เพียงพอที่จะพิจารณาพิพากษาให้จำเลยพ้นจากความผิดฐานค้ามนุษย์ ผู้เสียหายได้พบกับจำเลยในประเทศโมร็อกโก ได้ทำการสมรสกับจำเลยและย้ายไปอยู่ที่ประเทศเนเธอร์แลนด์ในขณะที่ผู้เสียหายอายุ 18 ปี และไม่รู้หนังสือ ในตลอดระยะเวลาที่ถูกแสวงหาประโยชน์ ผู้เสียหายเดินทางไปต่างประเทศหลายครั้ง มีพยานหลักฐานแสดงให้เห็นว่าจำเลยทำการลวงละเมิดต่อผู้เสียหายและบังคับให้ผู้เสียหายต้องทำงาน ค่าประเวณีและส่งมอบเงินที่หาได้ให้กับจำเลย จำเลยถูกศาลพิพากษาว่ากระทำความผิดฐานค้ามนุษย์

ตามที่ได้เห็นได้จากคดีตัวอย่างที่ได้ยกขึ้นพิจารณาในหัวข้อ 3.2.6 เรื่อง “การจำกัดเสรีภาพ” ศาลมีแนวโน้มที่จะพิจารณาว่าการจำกัดซึ่งอิสรภาพเป็นเรื่องที่กว้างกว่าเป็นเพียงแค่การกักขังโดยปิดประตูและใส่กุญแจ ศาลทำการประเมินสถานการณ์โดยรวมอย่างละเอียดและจะไม่ขีดเส้นจำกัดเพียงแต่จะต้องมีการกักขังโดยการปิดประตูใส่กุญแจ แต่จะพิจารณารวมถึงการจำกัดอิสรภาพที่เกิดขึ้นจากวิธีการควบคุมที่แอบแฝงตามที่ได้มีการอธิบายไว้ในข้างต้นของเอกสารสรุปประเด็นสำคัญของคดี (Case Digest) ว่ารูปแบบของการควบคุม (control) อาจรวมถึงการควบคุมดูแล (supervision) โดยผู้ถูกกล่าวหา หรือการกระทำของผู้กระทำความผิดต่อความเปราะบางของผู้เสียหาย เช่น สภาพการทางการเงินที่มีความไม่แน่นอน การพึ่งพิงผู้กระทำความผิด หรือสถานภาพการเข้าเมือง

⁴⁸⁶ Supreme Court, 21 April 2015, ECLI:NL:HR:2015:1100, เนเธอร์แลนด์

⁴⁸⁷ Court of Appeal Arnhem-Leeuwarden, 8 พฤศจิกายน 2556, เนเธอร์แลนด์

ข้อโต้แย้งเกี่ยวกับอภิสภาพของผู้เสียหายในการเดินทาง

ศาลตอบสนองต่อข้อโต้แย้งดังกล่าวแตกต่างกันดังนี้

I. ศาลพิพากษาให้จำเลยพ้นผิด (EXONERATIONS)

เป็นสิ่งที่จะไม่เกิดขึ้นหากว่ามีการกักขังโดยการปิดประตูและใส่กุญแจ มีการควบคุมดูแลอย่างต่อเนื่อง หรือมีการใช้กำลัง แต่มักจะเกิดขึ้นหากว่ามีการใช้วิธีการที่แอบแฝง

II. ศาลพิพากษาว่าจำเลยกระทำความผิด (CONVICTIONS)

มีโอกาสเกิดขึ้นอย่างมากหากว่ามีการคุมขังโดยปิดประตูและใส่กุญแจ หรือมีการควบคุมดูแลอย่างต่อเนื่อง ในบางครั้งที่มีการใช้วิธีการควบคุมแบบแอบแฝง ศาลจะทำการพิจารณา “สถานการณ์ที่จำกัดอภิสภาพของผู้เสียหายอย่างมีประสิทธิภาพ” ดังต่อไปนี้

- ความสัมพันธ์ที่ต้องพึ่งพากันระหว่างผู้ค้ำมนุษย์กับผู้เสียหาย
- ผู้ค้ำมนุษย์ทำให้ผู้เสียหายเกิดความหวาดกลัวเจ้าหน้าที่ของรัฐ
- ผู้เสียหายไม่มีที่ไป – ปัจจัยของสถานการณ์ภายนอกและการกระทำของผู้กระทำความผิด
- ผู้เสียหายที่ข้อจำกัดทางการเงิน แม้ว่าโดยสภาพทางกายภาพอาจหนีไปได้ก็ตาม
- ผู้เสียหายไม่มีเวลาว่างที่ทำให้เขาสามารถเดินทางไปมาได้
- ผู้ค้ำมนุษย์ยึดหนังสือเดินทาง หรือเอกสารส่วนตัว

3.3.2 อำนาจของผู้เสียหายในการพูดคำว่า “ไม่” โดยที่ “ไม่ถูกทำโทษ”

(The victim’s power to say “no” with “impunity”)

การที่ผู้เสียหายมีอำนาจที่จะพูดคำว่า “ไม่” กับผู้ค้ำมนุษย์โดยที่ผู้ค้ำมนุษย์ไม่ใช้วิธีการอันเป็นการควบคุมหรือการทำโทษแก่ผู้เสียหาย ย่อมทำให้แปลความได้ว่าผู้เสียหายมีความเป็นอิสระ ซึ่งจะไม่สอดคล้องกับการกระทำความผิดฐานค้ำมนุษย์และความผิดอาญาที่เกี่ยวข้อง ในเขตอำนาจศาลที่มีการรับเอาบทนิยามตามพิธีสารว่าด้วยการค้ำมนุษย์ ข้อเท็จจริงนี้อาจส่งผลกระทบต่อองค์ประกอบทางอาญา เรื่อง วิธีการในการกระทำความผิด ถ้าหากว่าผู้ค้ำมนุษย์มิได้กระทำการที่เป็นการควบคุมเหนือตัวผู้เสียหายที่พูดคำว่า “ไม่” โดยใช้วิธีการใดๆ ตามที่ได้มีการให้คำอธิบายไว้ในพิธีสารฯ ก็จะทำให้ขาดองค์ประกอบนี้ไปและเป็นสัญญาณที่บ่งบอกว่าไม่มีการกระทำความผิดอาญาเกิดขึ้น ส่วนในเขตอำนาจศาลอื่นที่มีได้มีการรับบทนิยาม

ตามพิธิสารว่าด้วยการค้ามนุษย์ ข้อเท็จจริงนี้อาจส่งผลกระทบต่อองค์ประกอบด้านการกระทำ หรือวัตถุประสงค์ของการแสวงหาประโยชน์โดยมิชอบ

การที่ผู้เสียหายจะมีความสามารถในการปฏิเสธความต้องการหรือความไม่ต้องการของผู้ค้ามนุษย์ ศาลอาจพิจารณาว่าผู้เสียหายอาจมีหรือไม่มีความอิสระถึงขนาดที่อาจพิจารณาได้ว่า ไม่อาจพิพากษาลงโทษจำเลยในความผิดฐานค้ามนุษย์ก็ได้ ทั้งนี้ ขึ้นอยู่กับสถานการณ์ทั้งหมดของพยานหลักฐานโดยรวมของแต่ละคดี

คดี Anos (ฟิลิปปินส์)⁴⁸⁸ ผู้เสียหายปฏิเสธที่จะทำตามคำสั่งของจำเลยที่สั่งให้ผู้เสียหายมีความสัมพันธ์ทางเพศกับลูกค้าที่บาร์ และผู้เสียหายไม่ถูกบังคับให้ทำตามคำสั่ง อย่างไรก็ตาม ผู้เสียหายยังคงถูกบังคับให้ต้องนั่งอยู่ที่โต๊ะเพื่อพูดคุยให้ความบันเทิงแก่ลูกค้า จำเลยถูกพิพากษาว่ากระทำความผิดฐานค้ามนุษย์ ในการพิจารณาพิพากษาคดีนี้ ซึ่งจำเลยได้ทำการจัดหา การขนส่งและการขนย้ายผู้เสียหายจากประเทศมาเลเซีย จำเลยได้รับเอาและให้ที่พักพิงแก่ผู้เสียหายในขณะที่อยู่ที่ประเทศมาเลเซีย โดยจำเลยทำการล่อลวงผู้เสียหายโดยมีความตั้งใจที่จะทำการแสวงหาประโยชน์โดยมิชอบจากผู้เสียหายโดยการค้าประเวณีและการแสวงหาประโยชน์โดยมิชอบทางเพศ

3.3.3 ระบบสนับสนุนของผู้เสียหาย

(The victim's support system)

ในคดีที่มีการแสดงให้เห็นว่าผู้เสียหายมีระบบสนับสนุนที่ดีในการให้ความช่วยเหลือ เช่น เพื่อน ครอบครัว หรือชุมชน ศาลอาจจะไม่เชื่อว่าเขาหรือเธอเป็นผู้เสียหายจากการค้ามนุษย์ ซึ่งโดยนัยของข้อพิพาทนี้ คือ การที่มีข้อสันนิษฐานว่า การค้ามนุษย์จะสามารถทำลงอย่างสำเร็จก็โดยจะต้องมีการแยกผู้เสียหายให้แปลกแยกออกจากระบบสนับสนุน (support systems) และตามความเป็นจริงผู้ค้ามนุษย์มักจะพยายามที่จะทำการแยกให้ผู้เสียหายอยู่อย่างโดดเดี่ยว ซึ่งได้มีการอธิบายไว้แล้วข้างต้นในหัวข้อ 3.2.7 เรื่อง “การแยกให้อยู่โดดเดี่ยว”

⁴⁸⁸อ้างแล้ว สำหรับรายละเอียดเกี่ยวกับข้อเท็จจริง โปรดดูการวิเคราะห์เชิงลึก ในหัวข้อ 5.6 ของเอกสารสรุปประเด็นสำคัญของคดี.

ศาลพิพากษาให้จำเลยพ้นผิดเนื่องจากการที่ผู้เสียหายมีระบบสนับสนุน
(*Exonerations taking into account victims' support systems*)

ในคดีที่ผู้เสียหายมีระบบการสนับสนุนมักจะส่งผลให้ศาลพิพากษาให้จำเลยพ้นผิดจากข้อหา “การหน่วงเหนี่ยวให้บุคคลอื่นตกอยู่ในสภาพการเป็นทาส” คือ คดี **A.G.G.R (อิสราเอล)**⁴⁸⁹ คดีนี้เกิดขึ้นจากจำเลยซึ่งเป็นชายผู้มีรูปร่างหน้าตาดีทำการรวบรวมผู้หญิงและลูกหลานของพวกเขาผู้หญิงอยู่รายล้อมรอบตัวเขาและทำการควบคุมเด็กและผู้หญิงในหลายรูปแบบ ซึ่งรวมถึง การกำหนดให้พวกเขาต้องทำงานและส่งมอบเงินที่หาได้ให้กับจำเลย ในคำพิพากษาให้จำเลยพ้นผิดในฐานความผิดเกี่ยวกับทาส ศาลให้ความเห็นว่า ผู้ที่อ้างว่าเป็นผู้เสียหายได้ผ่านการใช้ชีวิตในสังคมปกติ กล่าวคือ พวกเขาทราบถึงความแตกต่างระหว่างชีวิตปกติกับชีวิตที่ใช้ร่วมกับจำเลย มันไม่มีอุปสรรคใดๆ ที่กั้นขวางมิให้หนีออกมาจากสถานการณ์ดังกล่าว ยกเว้นอุปสรรคทางด้านจิตวิทยา

เช่นเดียวกับ คดี **Aserio Giuseppe (เยอรมนี)**⁴⁹⁰ ศาลพิพากษาให้จำเลยพ้นจากความผิดฐานค้ำมนุษย์เนื่องจากศาลพบว่าผู้เสียหายสามารถที่จะบอกสิ่งที่เกิดขึ้นเกี่ยวกับการแสวงหาประโยชน์โดยการค้าประเวณีให้แก่บิดามารดาทราบได้ ได้ตลอดเวลา เนื่องจากในขณะที่เริ่มมีการแสวงหาประโยชน์โดยมิชอบ ผู้เสียหายและจำเลยอาศัยอยู่กับบิดามารดาของผู้เสียหาย ศาลมิได้ถือว่าคำอธิบายของผู้เสียหายเกี่ยวกับความสัมพันธ์ที่มีปัญหาระหว่างมารดาของเธอกับบิดาเลี้ยงสามารถรับฟังได้เพียงพอ นอกจากนี้ศาลพบว่าผู้เสียหายสามารถบอกเรื่องราวนี้ให้แก่เจ้าหน้าที่ตำรวจและนักสังคมได้ตลอดเวลา

ศาลพิพากษาว่าจำเลยกระทำผิดแม้ว่าผู้เสียหายจะมีระบบสนับสนุนก็ตาม
(*Convictions despite victims' support systems*)

อย่างไรก็ตาม คดีด้านล่างนี้แสดงให้เห็นว่า ขึ้นอยู่กับสถานการณ์ของแต่ละคดี แม้ว่าข้อเท็จจริงจะปรากฏว่ามีรูปแบบของระบบสนับสนุนที่ผู้เสียหายสามารถพึ่งพิงได้ แต่ก็ไม่เพียงพอให้เกิดความเชื่อมั่นว่าระบบการสนับสนุนดังกล่าวสามารถป้องกันการค้ำมนุษย์ได้

⁴⁸⁹ อ่างแล้ว

⁴⁹⁰ อ่างแล้ว สำหรับคำอธิบายโดยละเอียด โปรดดู หัวข้อ 3.2.2 เรื่อง “การข่มขู่/การข่มขู่ที่ดูเหมือนว่าไร้เหตุผล”.

ดังนั้น ในคดีค้ำมนุษย์ที่เกี่ยวข้องกับการแสวงหาประโยชน์โดยมิชอบทางเพศใน **คดี Urizar (แคนาดา)**⁴⁹¹ ศาลตั้งข้อสังเกตว่า ความสัมพันธ์ของผู้เสียหายกับครอบครัวไม่ตึงเครียด และพบว่าผู้เสียหายเป็นชาวแคนาดาที่คุ้นเคยกับภาษาและวัฒนธรรม ซึ่งทำให้เธอสามารถกลับไปหาครอบครัวได้หากว่าสถานการณ์ย่ำแย่ลง ยิ่งไปกว่านั้น บิดามารดาของผู้เสียหายอาศัยอยู่บริเวณใกล้เคียงกับที่พักซึ่งผู้เสียหายถูกกระทำล่วงละเมิด อย่างไรก็ตาม ปัจจัยที่เป็นบวกเหล่านี้มีอาจทำให้ได้ข้อสรุปต่อศาลว่าผู้เสียหายมิได้ถูกแสวงหาประโยชน์ จำเลยถูกศาลพิพากษาว่ากระทำความผิดฐานค้ำมนุษย์และความผิดอาญฐานอื่น โดยศาลระบุว่า ในขณะที่ผู้เสียหายพบกับจำเลยผู้เสียหายไม่มีเงินและเธอมีความสัมพันธ์ที่มีปัญหากับครอบครัว ประกอบกับจำเลยบังคับให้เธอเสพยาเสพติด โดยปัจจัยทั้งหมดรวมกันทำให้ผู้เสียหายมีความเปราะบาง แม้ว่าผู้เสียหายอาจเข้าถึงระบบสนับสนุนได้ก็ตาม ศาลอุทธรณ์ระบุอย่างชัดเจนว่า จุดที่ทำให้ศาลพิพากษายืนตามคำพิพากษาศาลชั้นต้น คือ “ข้อเท็จจริงที่ว่า การควบคุม การกำหนด ความมีอิทธิพลเหนือการเดินทางของผู้เสียหายเกิดขึ้นในบริเวณใกล้เคียงกับบ้านพักของบิดามารดาของเธอ ไม่มีผลกระทบต่อการกระทำความผิดของจำเลย Urizar”⁴⁹²

ในคดี การแสวงหาประโยชน์โดยมิชอบทางเพศในอีกคดีหนึ่ง คือ **คดี Sieders (ออสเตรเลีย)**⁴⁹³ ศาลระบุว่าผู้เสียหายหญิงรายหนึ่งได้รับโทรศัพท์มือถือและได้รับอนุญาตให้โทรศัพท์หาทางครอบครัวของเธอในประเทศไทยได้ อย่างไรก็ตาม ข้อเท็จจริงนี้มีใช้สิ่งที่อาจป้องกันมิให้ศาลพิพากษาว่าจำเลยกระทำความผิดในฐานความผิดเกี่ยวกับทาสได้

คดี Farrell (สหรัฐอเมริกา)⁴⁹⁴ ผู้เสียหายทำการพัฒนาความสัมพันธ์ที่ดีกับคนงานอื่นๆ ที่ทำงานในร้านขายอาหารจานด่วนด้วยกัน โดยพวกเขาได้ออกไปเล่นโบว์ลิ่งด้วยกัน ข้อเท็จจริงนี้มีใช้เป็นที่ป้องกันมิให้ศาลพิพากษาว่าจำเลยกระทำความผิดในฐานใช้แรงงานขัดหนี้ และความผิดอาญฐานอื่น

⁴⁹¹ อ้างแล้ว สำหรับรายละเอียดเกี่ยวกับข้อเท็จจริง โปรดดูการวิเคราะห์เชิงลึก ในหัวข้อ 5.2 ของเอกสารสรุปประเด็นสำคัญของคดี

⁴⁹² อ้างแล้ว โปรดดู คำพิพากษาลงโทษของศาลอุทธรณ์ หน้าที่ 21.

⁴⁹³ อ้างแล้ว

⁴⁹⁴ อ้างแล้ว สำหรับรายละเอียดเกี่ยวกับข้อเท็จจริง โปรดดูการวิเคราะห์เชิงลึก ในหัวข้อ 5.4 ของเอกสารสรุปประเด็นสำคัญของคดี.

เนื่องจากข้อเท็จจริงที่ว่า นายจ้างกำหนดห้ามมิให้ผู้เสียหายติดต่อกับแรงงานคนอื่นๆ และจำเลยทำการควบคุม สอดส่องผู้เสียหายอย่างต่อเนื่อง แม้กระทั่งการออกไปเล่นโบว์ลิ่งดังกล่าว

3.3.4 การเลือกปฏิบัติต่อผู้อ้างว่าเป็นผู้เสียหายเมื่อเปรียบเทียบกับบุคคลอื่น

(Selective treatment of alleged victims compared to persons in same situation)

บางครั้ง คดีค้ามนุษย์แสดงข้อมูลให้เห็นว่า ผู้ถูกกล่าวหาว่าเป็นผู้ค้ามนุษย์จะมีการปฏิบัติต่อ แต่ละบุคคลที่ทำงานในที่เดียวกันหรือมีอาชีพเดียวกันแตกต่างกัน ซึ่งการเลือกปฏิบัติแบบนี้เป็นกลยุทธ์ที่ผู้ค้า มนุษย์ใช้ในกรณีที่เห็นว่าเป็นการเพียงพอที่จะทำร้ายผู้เสียหายโดยการทำร้ายเพียงบางคนเพื่อให้คนอื่นเห็น ว่ามีสิ่งใดรอพวกเขาอยู่หากว่า “ประพตติตัวไม่เหมาะสม” (โปรดดูหัวข้อ 3.2.1 เรื่อง “การใช้ความรุนแรง หรือการใช้กำลัง”) ในเรื่องนี้ ผู้ปฏิบัติงานรายหนึ่งให้ความเห็นว่า อย่างน้อยก็เป็น การแสดงให้เห็นอย่างชัดเจน ถึงวิธีการกระทำความผิดโดยใช้ความรุนแรง และผู้ค้ามนุษย์อาจจะใช้วิธีการเฉพาะกับผู้เสียหายเป็นการทั่วไป หรือเลือกเฉพาะผู้เสียหายรายใดรายหนึ่งเท่านั้น

อย่างไรก็ตาม มีบางคดีที่วิธีการเลือกปฏิบัติดังกล่าวอาจมีอิทธิพลต่อศาล เกี่ยวกับความ น่าเชื่อถือของผู้ที่อ้างว่าเป็นผู้เสียหาย ได้แก่ **คดีรณญา บุญมี (ประเทศไทย)**⁴⁹⁵

จุดอ่อนประการสำคัญของพยานหลักฐานของคดีโดยรวม คือ การที่คนงานรายอื่นที่ตกอยู่ใน สภาพการณ์แบบเดียวกัน แต่พวกเขากลับให้การว่าพวกเขาไม่ได้ถูกแสวงหาประโยชน์ พวกเขาไม่ได้ถูกบังคับให้ อาศัยอยู่ในสถานที่ทำงานและสามารถออกไปจากโรงงานหลังเลิกงานได้ ซึ่งคำให้การของคนงานเหล่านี้เป็นไป ในทางตรงกันข้ามกับคำให้การของผู้ที่อ้างว่าเป็นผู้เสียหาย ศาลชั้นต้นมิได้พิจารณาคำให้การของพยานที่เป็น คนงานที่ตกอยู่ในสภาพการณ์เดียวกันเหล่านี้เป็น ศูนย์กลางที่ทำให้ลดทอนความแข็งแกร่งของการดำเนินคดีของ พนักงานอัยการซึ่งได้มีการนำเสนอคำให้การของผู้ที่อ้างว่าเป็นผู้เสียหายและยื่นพยานหลักฐานเป็นภาพถ่าย แสดงให้เห็นว่าบริเวณโดยรอบของอาคารถูกปิดล้อมไปด้วยรั้วลวดหนาม และผู้ที่อ้างว่าเป็นผู้เสียหายอาศัยอยู่ ในบริเวณอาคารที่มีรั้วลวดหนามกั้นดังกล่าว อย่างไรก็ตาม ศาลอุทธรณ์พิจารณา คำให้การของคนงานที่ตกอยู่

⁴⁹⁵ อ้างแล้ว ข้อมูลของคดีนี้ได้มาจากฐานข้อมูลคดีค้ามนุษย์ของ UNODC (Case No. THA001) และผู้เชี่ยวชาญจากประเทศ ไทย สำหรับรายละเอียดเกี่ยวกับข้อเท็จจริง โปรดดูการวิเคราะห์เชิงลึก ในหัวข้อ 5.7 ของเอกสารสรุปประเด็นสำคัญของคดี.

ในสภาพการแบบเดียวกันกับผู้อ้างว่าเป็นผู้เสียหายเหล่านี้เป็นพยานหลักฐานที่แข็งแกร่งเพียงพอที่จะคัดค้านคำพิพากษาของศาลชั้นต้น โดยเฉพาะอย่างยิ่ง เมื่อคำให้การของผู้อ้างว่าเป็นผู้เสียหายมีความไม่สอดคล้องต้องกัน ด้วยเหตุนี้ การที่ศาลชั้นต้นพิพากษาว่าจำเลยกระทำความผิด ศาลอุทธรณ์กลับคำพิพากษาของศาลชั้นต้นในข้อหา ดังนี้ 1) ร่วมกันกักขังหน่วงเหนี่ยวบุคคล ทำให้พวกเขาสิ้นไร้ซึ่งอิสรภาพและบังคับให้พวกเขาทำการงานให้กับผู้กระทำความผิด และ 2) รับไว้และรักษาไว้ซึ่งแรงงานผิดกฎหมาย รวมถึงผู้ที่มีอายุต่ำกว่า 18 ปี และ 15 ปี เพื่อประโยชน์ในการทำให้ตกอยู่ในสถานะทาสและทำให้พวกเขาต้องทำงานในสภาพการทำงานคล้ายทาส ซึ่งการประเมินพยานหลักฐานที่แตกต่างกันของศาลชั้นต้นและศาลอุทธรณ์เป็นการสะท้อนให้เห็นภาพของการที่ศาลยุติธรรมในสองลำดับชั้นอาจทำการประเมินพยานหลักฐานขึ้นเดียวกันแตกต่างกัน

3.3.5 ครอบคลุมของผู้เสียหายมีส่วนเกี่ยวข้องในการค้ามนุษย์ (Complicity in trafficking by victim's family)

บางครั้ง ผู้ค้ามนุษย์และผู้เสียหายจากการค้ามนุษย์มีความสัมพันธ์กันในฐานะที่เป็นสมาชิกในครอบครัว อาจทำให้เกิดความยุ่งยากต่อการดำเนินคดีได้ ตัวอย่างเช่น ผู้เสียหายมักจะลังเลใจไม่กล้าให้การอันเป็นผลร้ายแก่สมาชิกในครอบครัวของตนเอง ผู้เสียหายอาจแม้กระทั่งอ้างว่าตนเองมิใช่ผู้เสียหายในคดีอาญาเนื่องจากพวกเขามีความสัมพันธ์กับผู้ค้ามนุษย์และมันไม่ยากที่จะเชื่อว่า ตนเองถูกหลอกลวงโดยสมาชิกในครอบครัว อย่างไรก็ตาม บางครั้งครอบครัวของผู้เสียหายอาจมีส่วนร่วมในการค้ามนุษย์โดยรู้เท่าไม่ถึงการณ์เมื่อพวกเขาเชื่อในคำหลอกลวงของผู้ค้ามนุษย์และคาดหวังว่าจะเป็นการเพิ่มคุณภาพชีวิตของผู้เสียหาย ในคดีดังต่อไปนี้ เป็นคดีที่ตัวสมาชิกในครอบครัวของผู้เสียหายเป็นผู้ที่มีความเปราะบาง ซึ่งอาจเป็นการยากต่อศาลที่จะพิจารณาตัดสินว่าผู้เสียหายถูกหลอกลวงจริงๆ หรือว่าเป็นผู้ที่มีส่วนร่วมในการกระทำความผิด โปรดดูหัวข้อ 3.2.5.11 เรื่อง “ความสัมพันธ์ในครอบครัวที่เป็นบ่อเกิดของความเปราะบาง (family relationships as a source of vulnerability)”

การแสวงหาประโยชน์โดยมิชอบทางเพศ ใน คดี López López (อาร์เจนตินา)⁴⁹⁶ ผู้เสียหายรายหนึ่งเป็นบุตรสาวของจำเลยและผู้เสียหายอีกรายเป็นหลานสาวจำเลย แม้ว่าคำให้การของผู้เสียหายทั้งสองโดยรวมจะเป็นคำให้การที่ขัดแย้งกับการให้ถ้อยคำในชั้นสอบสวน ศาลพิจารณาชี้ให้เห็นถึงความเข้าใจในผลกระทบของความสัมพันธ์ทางครอบครัวที่มีต่อพฤติกรรมของผู้เสียหาย ศาลวินิจฉัยว่า มันเป็นสิ่งที่สามารถ

⁴⁹⁶ อ้างแล้ว

สันนิษฐานได้ว่าผู้เสียหายเหล่านี้น่าจะไม่พูดความจริงเพราะเกรงว่าจะทำให้เกิดผลร้ายแก่จำเลย ศาลตั้งข้อสังเกตว่า พยานหลักฐานในคดีนี้มีได้ขึ้นอยู่กับคำให้การของผู้เสียหายเพียงประการเดียว นอกจากนี้ โดยผู้เชี่ยวชาญให้การเกี่ยวกับสภาพจิตของผู้เสียหายว่า พบตัวบ่งชี้ของการถูกทำร้ายทางจิตวิทยา อารมณ์และการล่วงละเมิดทางเพศ จำเลยถูกศาลพิพากษาว่ากระทำความผิดฐานค้ามนุษย์ผู้เยาว์และความผิดอื่นๆ ที่เกี่ยวเนื่องกัน

“มันเป็นปกติของบุคคลกลุ่มนี้ (ผู้เสียหายจากการค้ามนุษย์) เนื่องจากพวกเขามีความเปราะบางอย่างมาก ทำให้พวกเขาไม่กล้าที่จะบอกความจริง หรือให้การอย่างเชื่อมโยงกันทั้งหมด ในคดีนี้ ผู้เสียหายมิใช่เป็นเพียงแค่ผู้เสียหายธรรมดา แต่ยังเป็นบุตรสาว หรือหลานสาวของเลดี้ LLL ทำให้มีองค์ประกอบพิเศษเพิ่มเติมที่อาจอธิบายได้ว่าทำไมพวกเขาจึงไม่พูดความจริง ถ้าหากว่าเธอให้การไปตามความเป็นจริงอาจจะทำให้มารดาของเธอเสี่ยงต่อการถูกจำคุกเป็นเวลา 10 ปี หรือมากกว่านั้น ดังนั้น เห็นได้ว่าเธอมีข้อกล่าวอ้างที่เข้าใจได้และเป็นเหตุเป็นผลที่ทำให้เธอเลือกที่จะโกหก”

López López y Novello, TOCF II, Córdoba, 06/13, Argentina. ทำการแปลโดย Mr. Marcello Columbo, ซึ่งเป็นผู้เชี่ยวชาญที่เป็นผู้ปฏิบัติงานจากประเทศอาร์เจนตินา

ในคดีการแสวงหาประโยชน์โดยมิชอบทางเพศ **คดี Okafor (ไนจีเรีย)**⁴⁹⁷ ผู้เสียหายและจำเลยมีความสัมพันธ์ทางครอบครัว โดยจำเลยเป็นมารดาที่แท้จริงของผู้เสียหาย ในตอนแรกผู้เสียหายลังเลใจที่จะขึ้นให้การ พนักงานอัยการแก้ปัญหานี้โดยสร้างความมั่นใจให้กับพยานอย่างต่อเนื่องและทำการตั้งคำถามให้เหมาะสมกับวัยและระดับการศึกษาของผู้เสียหาย เพื่อเป็นการช่วยให้ผู้เสียหายให้การต่อศาลโดยปราศจากอคติ ศาลวินิจฉัยว่า ความสัมพันธ์ระหว่างบุตรสาวและมารดาไม่มีความกระทบต่อความน่าเชื่อถือของ

⁴⁹⁷ อ่างแล้ว

คำให้การของผู้เสียหาย จำเลยถูกศาลพิพากษาว่ากระทำความผิดใน 3 ข้อหาในการพยายามจัดการเกี่ยวกับการเดินทางไปต่างประเทศ เพื่อส่งเสริมให้มีการค้าประเวณี

คดี No. 1685/2010 (อียิปต์)⁴⁹⁸ บิดามารดาได้มีส่วนช่วยเหลือในการล่องละเมิดทางเพศ บุตรสาวผู้เยาว์ของตน โดยการให้บุตรสาวของตนทำการสมรสโดยวิธีการใช้สัญญาสมรสที่หลอกลวงกับบุคคล อายุ 80 ปี และต่อมาไม่สนใจในคำร้องขอของผู้เสียหายให้ช่วยเหลือเธอออกจากสถานการณ์ที่ผู้ชายผู้นั้นทำการล่องละเมิดทางเพศและทุบตีผู้เสียหาย และเพราะเหตุการณีนี้อัยการผู้เสียหายเชื่อว่าชายผู้นั้นจะฆ่าตัวตาย พนักงานอัยการร้องขอให้ผู้นำทางศาสนาของอียิปต์ (Grand Mufti of Egypt) ทำความเห็นตามหลักกฎหมายอิสลาม (Fatwa)⁴⁹⁹ ยื่นต่อศาลซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

“มีฉันทามติ (Ijmaa) ในหมู่นักวิชาการทางด้านศาสนาอิสลามว่า ความชอบธรรมเป็นคุณสมบัติสำหรับการเป็นผู้ปกครอง ดังนั้น การเป็นผู้ปกครองจึงไม่อาจเกิดขึ้นในบิดามารดาผู้ซึ่งผิดศีลธรรม (หรือทุจริต) และการที่บิดามารดาบังคับให้บุตรสาวของตนทำการสมรสกับบุคคลที่เข้ากันไม่ได้เลย หรือแม้กระทั่งขาดซึ่งความเคารพในความเป็นมนุษย์ ย่อมเป็นสัญญาณที่แสดงให้เห็นถึงความผิดศีลธรรมของผู้ปกครอง ซึ่งเป็นผลให้สิทธิในการปกครองบุตรของเขาถูกยกเลิกไป และสัญญาสมรสรูปแบบนี้จึงตกเป็นโมฆะ เนื่องจากขาดซึ่งข้อกำหนดและรากฐานของการสมรส”

ผู้นำทางศาสนาได้ประณามการกระทำของบิดามารดาต่อบุตรสาวของตนเอง โดยระบุว่า

“เมื่อบุตรสาวร้องเรียกหาการปกป้องจากบิดามารดาของตน (หลังจากถูกล่องละเมิดทางเพศและเธอมีความทุกข์ทรมาน) พวกเขาทำให้เธอผิดหวังอย่างมาก”

Case No. 1685-2010, the Criminal Court of Giza, โดยศาลแห่งแคสเซชันให้ดำเนินกระบวนการพิจารณาคดีใหม่

⁴⁹⁸ อ่างแล้ว คดีนี้ได้มีการพิจารณาคัดสินโดยศาลอาญาแห่งเมืองกิซ่า (the Criminal Court of Giza Province) และได้รับการพิจารณาจากศาลแห่งแคสเซชัน (the Court of Cassation) ที่ได้มีคำสั่งให้ดำเนินกระบวนการพิจารณาคดีใหม่ ซึ่งได้มีการสรุปข้อมูลและทำการวิเคราะห์โดยผู้เชี่ยวชาญชาวอียิปต์

⁴⁹⁹ ฟัตวา (Fatwa) คือ ความเห็นทางด้านศาสนาโดยผู้เชี่ยวชาญ (mufti) ที่แสดงให้เห็นถึงการตัดสินชี้ขาดเกี่ยวกับกฎหมายอิสลามหลังจากได้พิจารณาพยานหลักฐาน ทั้งนี้เป็นไปตามคำร้องขอให้มีการตอบคำถามอย่างหนึ่งอย่างใดเป็นการเฉพาะ

ศาลชั้นต้นที่พิจารณาพิพากษาคดีถือตามความเห็นเกี่ยวกับหลักการทางศาสนาของผู้นำทางศาสนาและพิพากษาลงโทษบิดามารดาในฐานะที่มีส่วนช่วยเหลือในการแสวงหาประโยชน์โดยมิชอบ เป็นไปตามมาตรา 291 ของประมวลกฎหมายอาญาว่าด้วยการค้ามนุษย์เด็กและการแสวงหาประโยชน์โดยมิชอบ ศาลพิพากษาให้การสมรสเป็นโมฆะ สัญญาสมรสไม่ชอบด้วยกฎหมาย และลงโทษบิดามารดาของผู้เสียหายจำคุก 1 ปีเป็นไปตามมาตรา 17 ของประมวลกฎหมายอาญาซึ่งกำหนดอนุญาตให้ศาลมีดุลพินิจลดโทษได้ อย่างไรก็ตาม ศาลแห่งแคสเซชัน (Court of Cassation) มีคำสั่งให้ดำเนินกระบวนการพิจารณาคดีใหม่ เนื่องจากมีข้อบกพร่องในคำพิพากษาและคดีถูกส่งกลับไปยังศาลชั้นต้นเพื่อดำเนินกระบวนการพิจารณาคดีใหม่ โดยไม่มีการอุทธรณ์ครั้งที่สองต่อศาลแห่งแคสเซชัน

คดี Grigore (เยอรมนี)⁵⁰⁰ ลูกพี่ลูกน้องของผู้เสียหายเสนองานดูแลคนชราในประเทศเยอรมนี ซึ่งในตอนแรกผู้เสียหายไม่เชื่อและคิดว่าจำเลยพยายามที่จะหลอกลวงให้เธอไปทำงานค้าประเวณี ลูกของผู้เสียหายให้คำรับรองว่าข้อเสนอการทำงานดังกล่าวเป็นงานที่ถูกต้องตามกฎหมาย ผู้เสียหายเชื่อถือตามคำรับรองของผู้เป็นลุงจึงตกลงเดินทางไปยังประเทศเยอรมนีและถูกบังคับให้ค้าประเวณี ทั้งลูกพี่ลูกน้องและลุงของผู้เสียหายถูกศาลพิพากษาว่ากระทำความผิดฐานค้ามนุษย์โดยใช้วิธีการล่อลวง⁵⁰¹

คดี Afolabi (สหรัฐอเมริกา)⁵⁰² จำเลยทำการค้ามนุษย์หญิงชาวแอฟริกาตะวันตกมากกว่า 20 คนให้เดินทางไปยังสหรัฐอเมริกาเพื่อประโยชน์ในการใช้แรงงานบังคับในร้านทำผมและทำเล็บ รวมถึงการแสวงหาประโยชน์โดยมิชอบทางเพศ จำเลยเป็นน้ำแท้ๆ ของผู้เสียหายจำนวนหนึ่ง ศาลตัดสินว่าจำเลยกระทำความผิดฐานค้ามนุษย์โดยการบังคับใช้แรงงาน สมคบกันให้ที่พักพิงแก่ต่างด้าวเข้าเมืองผิดกฎหมาย สมคบกันทำการฉ้อโกงวีซ่าและลักลอบขนคนต่างด้าวเข้าเมืองผิดกฎหมาย

⁵⁰⁰ อ่างแล้ว สำหรับรายละเอียดเกี่ยวกับข้อเท็จจริง โปรดดูการวิเคราะห์เชิงลึก ในหัวข้อ 5.10 ของเอกสารสรุปประเด็นสำคัญของคดี.

⁵⁰¹ สำหรับรายละเอียดเกี่ยวกับข้อเท็จจริง โปรดดูการวิเคราะห์เชิงลึก ในหัวข้อ 5.10 ของเอกสารสรุปประเด็นสำคัญของคดี.

⁵⁰² อ่างแล้ว

คดี Siliadin (ศาลสิทธิมนุษยชนแห่งสหภาพยุโรป)⁵⁰³ เป็นตัวอย่างของการที่สมาชิกในครอบครัวของผู้เสียหายเข้ามีส่วนร่วมในกระบวนการค้ามนุษย์โดยบริสุทธิ์ใจ โดยการที่บิดาของผู้เสียหายริเริ่มในการจัดเตรียมการและลุงของผู้เสียหายสนับสนุนให้ผู้เสียหายกลับไปอยู่ในสถานการณ์ที่เป็นการล่วงละเมิด นอกจากนี้ ในการพิจารณาคดี อย่างน้อย หนึ่งในบรรดาญาติของผู้เสียหายได้ขึ้นให้การเป็นพยานให้กับฝ่ายจำเลย

คดีที่ชี้ให้เห็นถึงความยุ่งยากในการที่ศาลพยายามทำการประเมินหน้าที่ของสมาชิกในครอบครัวผู้เสียหายคือ **คดีเลขที่ 8959-2012 (อียิปต์)**⁵⁰⁴ ศาลชั้นต้นพิพากษายกฟ้องบิดามารดาซึ่งบุตรสาวของพวกเขาถูกนำไปค้าประเวณีโดยใช้วิธีการของสัญญาสมรสที่หลอกลวง ด้วยเหตุผลนี้ประกอบกับเหตุผลอื่นๆ ศาลแห่งแคสเซชันได้มีคำสั่งให้ดำเนินกระบวนการพิจารณาคดีใหม่ คดีนี้ ศาลชั้นต้นรับฟังข้อกล่าวอ้างของบิดามารดาของผู้เสียหายที่อ้างว่าพวกเขาไม่ทราบว่สัญญาสมรสนั้นเป็นสัญญาสมรสหลอกลวงและพิจารณาว่าด้วยความที่บิดามารดาผู้เสียหายต้องอยู่ในสถานการณ์ที่มีความยากลำบากทางการเงินทำให้ถูกแสวงหาประโยชน์โดยองค์กรค้ามนุษย์ นอกจากนี้ ดูราวกับว่าศาลชั้นต้นยอมรับข้อสันนิษฐานที่ว่า ในฐานะเป็นบิดามารดาย่อมมีความต้องการให้บุตรสาวของตนทำการสมรสโดยชอบด้วยกฎหมายและมีได้มีความตั้งใจที่จะสมรสร่วมคิดให้บุตรสาวของตนต้องไปทำการค้าประเวณี ในทางตรงกันข้าม ศาลแห่งแคสเซชันวินิจฉัยว่า มีข้อสงสัยเกี่ยวกับความบริสุทธิ์ใจของบิดามารดาของผู้เสียหาย เมื่อพิจารณาข้อเท็จจริงจะพบว่าผู้เสียหายถูกแสวงหาประโยชน์หลายครั้ง ซึ่งเป็นที่น่าสนใจว่า กฎหมายว่าด้วยการค้ามนุษย์ของอียิปต์ได้มีการกำหนดไว้อย่างชัดเจนว่า ในกรณีของการค้ามนุษย์ผู้เยาว์ ความยินยอมของบุคคลที่รับผิดชอบดูแลผู้เยาว์นั้น ถือว่ามีความเกี่ยวข้อง ดังนั้น จึงมีความเป็นไปได้ว่า บิดามารดาและผู้ปกครองของผู้เสียหายมีส่วนเกี่ยวข้องกับการกระทำความผิดฐานค้ามนุษย์

ครอบครัวมีส่วนเกี่ยวข้องกับการกระทำความผิดฐานค้ามนุษย์และความผิดอาญาอื่นที่เกี่ยวข้องกัน

⁵⁰³ อ้างแล้ว สำหรับรายละเอียดเกี่ยวกับข้อเท็จจริง โปรดดูการวิเคราะห์เชิงลึก ในหัวข้อ 5.9 ของเอกสารสรุปประเด็นสำคัญของคดี.

⁵⁰⁴ อ้างแล้ว สำหรับรายละเอียดเกี่ยวกับข้อเท็จจริง โปรดดูการวิเคราะห์เชิงลึก ในหัวข้อ 5.8 ของเอกสารสรุปประเด็นสำคัญของคดี.

การที่ครอบครัวของผู้เสียหายมีส่วนเกี่ยวข้องร่วมกระทำความผิดค้ามนุษย์และความผิดอาญาที่เกี่ยวข้อง นั้นมิใช่ปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้นได้ยาก การเข้าไปมีส่วนในการกระทำความผิดอาญาจะเป็นได้ด้วยการกระทำโดยบริสุทธิ์ใจเนื่องจากสมาชิกในครอบครัวเชื่อว่าผู้ค้ามนุษย์จะช่วยเปลี่ยนแปลงชีวิตของผู้เสียหายให้ดีขึ้น หรืออาจเป็นการกระทำที่มีเจตนาทุจริตก็ได้

การมีส่วนเกี่ยวข้องกับการกระทำผิดของสมาชิกในครอบครัวของผู้เสียหายอาจส่งผลให้เกิดความยุ่งยาก ดังต่อไปนี้

- มีความเป็นไปได้ว่าผู้เสียหายจะเชื่อสมาชิกในครอบครัวของตนและจึงยอมให้ตนเองถูกกระทำการค้ามนุษย์ แม้ว่า ในตอนแรกเริ่มผู้เสียหายจะมีข้อสงสัยในข้อเสนอที่ว่า เป็นไปโดยสุจริตหรือไม่ก็ตาม
- ผู้เสียหายไม่รู้ตัวว่าเขาตกเป็นผู้เสียหายจากการค้ามนุษย์
- ผู้เสียหายไม่ต้องการขึ้นให้การเพราะเกรงว่าจะเกิดผลร้ายแก่สมาชิกในครอบครัวของตน
- ความยากลำบากในการตัดสินใจว่า การกระทำของสมาชิกในครอบครัวเป็นไปโดยบริสุทธิ์ใจเนื่องจากถูกหลอกลวง หรือเป็นการกระทำความผิดร่วมกันกับผู้ค้ามนุษย์

คดีที่สมาชิกในครอบครัวของผู้เสียหายตกเป็นจำเลยที่อาจต้องได้รับการปฏิบัติเป็นพิเศษ

- ศาลจะต้องมีความเห็นอกเห็นใจผู้เสียหาย
- ศาลจะต้องมีความเข้าใจถึงอิทธิพลของความสัมพันธ์ทางครอบครัวที่มีผลกระทบต่อคำให้การของผู้เสียหาย
- ทำการปรับกรอบคำถามโดยพนักงานอัยการและศาล
- การยื่นพยานหลักฐานอื่นนอกจากคำให้การของผู้เสียหาย
- การยื่นคำให้การของผู้เชี่ยวชาญ

3.3.6 พฤติกรรมของผู้เสียหายในกระบวนการของการค้ามนุษย์

(Victim behaviour in the course of the trafficking process)

พฤติกรรมของผู้เสียหายอาจก่อให้เกิดปัญหาในการที่ศาลพิจารณาพิพากษาว่าจำเลยกระทำความผิด ในคดีค้ามนุษย์ในหัวข้อ 2.2 เรื่อง “คำให้การของผู้เสียหาย” ได้มีการวิเคราะห์เกี่ยวกับพฤติกรรมของผู้เสียหายในบริบทของกระบวนการพิจารณาคดีและพบว่าพฤติกรรมของผู้เสียหายอาจส่งผลกระทบเป็น

จุดอ่อนของการดำเนินคดีเอาผิดกับผู้ค้ามนุษย์ ในทางกลับกัน ในหัวข้อนี้จะมุ่งเน้นไปที่พฤติกรรมของผู้เสียหาย ในกระบวนการระหว่างที่มีการค้ามนุษย์ อาจเป็นกรณีที่ผู้เสียหายไม่ยอมออกมาขอความช่วยเหลือโดยพลัน หรือไม่ยอมหนีเมื่อมีโอกาส การกลับไปหานายจ้างผู้กระทำการละเมิดสิทธิ และแม้กระทั่งยินยอมตกอยู่ในสถานการณ์ถูกแสวงหาประโยชน์อย่างร้ายแรง ในขณะที่รูปแบบของพฤติกรรมเหล่านี้ โดยทั่วไปถูกพิจารณาว่าส่งผลกระทบต่อการศึกษาที่ศาลพิจารณาความน่าเชื่อถือของผู้เสียหาย โดยในการดำเนินคดีค้ามนุษย์และความผิดอาญาที่เกี่ยวข้องทั่วโลก รูปแบบของพฤติกรรมเหล่านี้เป็นสิ่งที่เห็นได้เป็นการทั่วไป ศาลพบว่ามีความหลากหลายวิธีการที่สามารถแก้ไขปัญหานี้ได้และโดยพฤติกรรมของผู้เสียหายเพียงอย่างเดียวไม่มีผลกระทบต่อความน่าเชื่อถือของผู้เสียหาย แต่ศาลจะพิจารณาถึงองค์ประกอบรวมของสถานการณ์แวดล้อมต่างๆ ของคดีประกอบด้วย

ตามที่ระบุข้างต้น โดยมากพฤติกรรมของผู้เสียหายมักจะเกี่ยวข้องกับความยินยอมต่อการกระทำผิดอาญา ซึ่งหัวข้อที่กล่าวถึงเรื่องนี้โดยตรง คือ หัวข้อ 4.4 ซึ่งเป็นเรื่องเกี่ยวกับความยินยอมของผู้เสียหาย

3.3.6.1 การไม่ยอมหลบหนีและไม่ร้องขอความช่วยเหลือ

มักจะมีคามคาดหวังไม่ว่าโดยตรงหรือโดยอ้อมว่าผู้เสียหายจากอาชญากรรมจะต้องขอความช่วยเหลือ หรือหลบหนีในโอกาสแรก เมื่อผู้เสียหายไม่ยอมกระทำการเช่นนี้ บางครั้งอาจส่งผลกระทบต่อความน่าเชื่อถือของผู้เสียหาย

อย่างไรก็ตาม จากการวิเคราะห์คดีทั่วโลกพบว่า เป็นพฤติกรรมโดยทั่วไปของผู้เสียหายจากการค้ามนุษย์และความผิดอาญาที่เกี่ยวข้อง และด้วยเหตุนี้มันอาจมิใช่ความจำเป็นว่าการไม่ยอมหลบหนีหรือไม่ขอความช่วยเหลือในโอกาสแรกจะส่งผลกระทบต่อความน่าเชื่อถือของผู้เสียหายเสมอไป ควรตั้งข้อสังเกตว่าในคดีต่างๆ เหล่านี้ อาจเป็นทั้งกรณีที่ผู้เสียหายมิได้ให้ความยินยอมต่อการกระทำผิดอาญาอย่างชัดแจ้ง หรืออาจได้มีการให้ความยินยอม

ดังนั้น ในขณะที่บางคดีศาลมีมุมมองว่า พฤติกรรมเหล่านี้ส่งผลทำให้ความน่าเชื่อถือของผู้เสียหายลดลง ซึ่งส่วนมากศาลจะใช้ความระมัดระวังในการวินิจฉัยสถานการณ์แวดล้อมประกอบการพิจารณา

ศาลพิพากษาว่าจำเลยกระทำความผิดแม้ว่าผู้เสียหายจะมิได้พยายามหลบหนี

ในหลายคดีที่พบว่าผู้เสียหายมิได้ใช้ความพยายามที่จะหลบหนีในโอกาสแรก แต่ศาลก็ตัดสินว่าจำเลยกระทำความผิดในฐานค้ามนุษย์และความผิดอาญาที่เกี่ยวข้อง

ในบางคดีที่ผู้เสียหายไม่ยอมหลบหนี แต่ก็พบว่าข้อเท็จจริงของคดีแสดงให้เห็นว่ามีการใช้ความรุนแรงซึ่งเป็นที่แน่ชัดว่าเพื่อป้องกันมิให้หลบหนี เช่น **คดี แซมसार (ประเทศไทย)**⁵⁰⁵ จำเลยทำการทุบตีผู้เสียหาย ใช้มีดกรีด และทรมาณพวกเขาด้วยการช็อตไฟฟ้า ศาลวินิจฉัยว่า การทำให้มีสภาพแวดล้อมเช่นนี้ส่งผลให้ผู้เสียหายมีความหวาดกลัวเกินกว่าที่จะคิดจะหลบหนีแม้ว่าเขาจะมีโอกาสหนีก็ตาม จำเลยถูกพิพากษาว่ากระทำความผิดฐานค้ามนุษย์โดยการแสวงหาประโยชน์โดยมิชอบทางด้านแรงงาน เป็นการกระทำการค้ามนุษย์โดยองค์การอาชญากรรม และความผิดฐานอื่นๆ

อย่างไรก็ตาม แม้ว่าในคดีที่มีได้มีการใช้ความรุนแรง ข้อเท็จจริงที่ว่าผู้เสียหายไม่ยอมหลบหนีมิใช่สิ่งที่ป้องกันมิให้ศาลพิพากษาลงโทษผู้ค้ามนุษย์

คดี Kovacs (ออสเตรเลีย)⁵⁰⁶ ผู้เสียหายทำงานในร้านอาหารซื้อกลับบ้าน โดยอยู่ในสายตาของสาธารณชนทุกวัน แต่เธอใช้เวลาถึง 5 เดือนจึงทำการหลบหนี ศาลมีความเข้าใจเป็นอย่างดีว่า แม้ข้อเท็จจริงจะปรากฏว่าผู้เสียหายมิได้ถูกกักขังโดย “การปิดประตูและใส่กุญแจ” หรือ “การแสดงความเป็นเจ้าของ” อันเป็นสิ่งบ่งบอกถึงระดับของการควบคุมที่แอบแฝงที่จำเลยโคแวคส์มีเหนือตัวผู้เสียหาย เมื่อถูกถามว่า ทำไมผู้เสียหายจึงไม่ใช้ความพยายามในการหลบหนี หรือบอกกล่าวเรื่องราวที่เกิดขึ้น (ซึ่งรวมถึงการข่มขืนกระทำชำเรา) ให้ญาติเธอทราบ ผู้เสียหายระบุว่าด้วยเหตุผลของความรู้สึกอับอายของเธอเองและมารดาผู้เจ็บป่วยที่จะได้รับจากสังคมฟิลิปปินส์เธอจึงไม่ยอมหลบหนีและไม่บอกเรื่องนี้ให้ผู้ใดฟังการตัดสินของศาลได้เน้นให้เห็นถึงกรณีนี้แม้ว่าจะปรากฏว่าผู้เสียหายมีอิสรภาพที่จะหนีออกไปจากสถานการณ์ค้ามนุษย์ แต่ผู้เสียหายก็ยอมทนถูกกระทำคล้ายกับเป็นทาสด้วยเหตุผลแอบแฝงหลายประการ

คดี Giuliani (อิสราเอล)⁵⁰⁷ ผู้เสียหายชาวฟิลิปปินส์มิได้พยายามที่จะหลบหนีเมื่อมีโอกาส ศาลวินิจฉัยว่า พฤติกรรมนี้โดยตัวของมันเองไม่ใช่เหตุผลที่จะก่อผลกระทบในเชิงลบต่อการหน่วงเหนี่ยวบุคคล

⁵⁰⁵ อ่างแล้ว

⁵⁰⁶ อ่างแล้ว

⁵⁰⁷ อ่างแล้ว คดีนี้อยู่ระหว่างการอุทธรณ์ไปยังศาลสูงสุด

ให้อยู่ในสภาพการเป็นทาส โดย ศาลได้แสดงถึงความรับรู้ในข้อเท็จจริงว่า บ่อยครั้งที่ผู้เสียหาย ซึ่งมาจากกลุ่มประชากรที่มีความเปราะบางเฉกเช่นข้อเท็จจริงในคดีนี้ที่มีผู้เสียหายเป็นหญิงอ่อนวัยชาวต่างประเทศไม่มีความคุ้นเคยกับประเทศและสภาพแวดล้อม โดยที่หนังสือเดินทางของเธอถูกยึดเก็บไว้ และถูกข่มขู่ว่าจะถูกจับกุมหากว่าเธอเดินทางออกนอกบ้านพัก และเธอมีเพื่อนเพียงคนเดียวในอิสราเอล สำหรับผู้เสียหาย การหลบหนีเป็นเรื่องที่ยากมากและเธออยู่ด้วยความหวังว่าสถานการณ์ต่างๆ จะดีขึ้น ในทางตรงกันข้าม ศาลวินิจฉัยว่า ถ้าหากมีข้อพิสูจน์ว่าผู้เสียหายมีโอกาสอย่างต่อเนื่องในช่วงระยะเวลาหนึ่งที่สามารถหลบหนีได้แต่ไม่ได้ใช้โอกาสนั้น ก็อาจมองได้ว่าเป็นการทำให้เกิดข้ออ่อนด้อยขององค์ประกอบเกี่ยวกับเรื่อง “การทำให้เสียอิสรภาพ” ซึ่งเป็นองค์ประกอบทางอาญาที่จำเป็นในการพิสูจน์การกระทำความผิด

คดี Sieders (ออสเตรเลีย)⁵⁰⁸ ความล้มเหลวของผู้เสียหายในการหลบหนีออกจากสถานค้าประเวณีมิได้เป็นข้อเท็จจริงที่ป้องกันมิให้ศาลอุทธรณ์พิพากษายืนตามคำพิพากษาของศาลชั้นต้นที่ว่าจำเลยกระทำความผิดฐานความผิดเกี่ยวกับทาสเพื่อให้บริการทางเพศ ถึงแม้ว่า การหลบหนีมิใช่สิ่งที่เป็นไปไม่ได้ก็ตาม ศาลพิจารณาเหตุการณ์แวดล้อมประกอบด้วย เช่น แรงกดดันทางด้านสังคมและจริยธรรมและแม้กระทั่งข้อจำกัดอันเนื่องมาจากทรัพยากรทางด้านเศรษฐกิจ หรือความสามารถของบุคคล ศาลระบุเพิ่มเติมว่า การที่ศาลจะวินิจฉัยว่าเป็นความผิดเกี่ยวกับความผิดเกี่ยวกับทาสให้บริการทางเพศหรือไม่ ไม่มีข้อผูกมัดใดๆ ที่เป็นการกำหนดว่าผู้เสียหายจะต้องหนีในโอกาสแรก ซึ่งเป็นที่น่าสังเกตว่า ข้อเท็จจริงในคดีนี้ไม่ปรากฏว่ามีการใช้ความรุนแรง หรือการกักขังโดยการปิดประตูใส่กุญแจ แต่อย่างใด

คดี Bradley (สหรัฐอเมริกา)⁵⁰⁹ เป็นคดีที่ชายสองคนถูกจัดให้พักอยู่ในบ้านซึ่งเป็นทรัพย์สินของจำเลย โดยพวกเขาได้รับค่าจ้างตอบแทนในการทำงานในธุรกิจโรงไม้ของจำเลยเป็นจำนวนต่ำกว่าค่าแรงขั้นต่ำ จำเลยมิได้ทำการกักขังหน่วงเหนี่ยวโดยการปิดประตูใส่กุญแจ แต่พวกเขาถูกข่มขู่ให้ทำการหลบหนีโดยการใช้รูปแบบของการข่มขู่ ซึ่งจำเลยได้เล่าให้ฟังว่าเขาดำเนินการอย่างไรกับลูกจ้างคนก่อนที่ทำการหลบหนี แม้ว่าผู้เสียหายจะมีได้หลบหนีในโอกาสแรกที่อาจหลบหนีได้ก็ตาม จำเลยถูกศาลพิพากษาว่ากระทำความผิดฐานใช้แรงงานบังคับและการกระทำความผิดอาญาอื่นๆ

⁵⁰⁸ อ่างแล้ว

⁵⁰⁹ อ่างแล้ว

การแสวงหาประโยชน์โดยมิชอบทางด้านแรงงานใน คดี Farrell (สหรัฐอเมริกา)⁵¹⁰ เป็นกรณีที่ผู้เสียหายมิได้ใช้ความพยายามในการหลบหนีแม้ว่าพวกเขาจะถูกกักกันให้ทำงานในสถานที่ซึ่งไม่มีการควบคุมดูแลโดยจำเลยและบ่อยครั้งที่ผู้เสียหายสามารถเดินเข้าออกสถานที่ทำงานได้โดยไม่มีผู้ควบคุม แต่ข้อเท็จจริงนี้ก็ได้ส่งผลเป็นการป้องกันมิให้ศาลพิพากษาว่าจำเลยกระทำความผิดฐานการใช้แรงงานขูดหนึ่หรือการทำให้บุคคลตกเป็นทาสโดยการยึดเอกสาร (document servitude)

คดี Sabhnani (สหรัฐอเมริกา)⁵¹¹ ผู้เสียหายสองรายไม่ทำการหลบหนีออกจากอาคารสถานที่ซึ่งพวกเขาถูกกระทำละเมิด และพวกเขามิได้ใช้ความพยายามในการหลบหนีในช่วงระยะเวลา 2 เดือนซึ่งจำเลยเดินทางออกนอกประเทศประจำปี ในการวินิจฉัยข้อเท็จจริงของคดี ศาลอธิบายว่า ผู้กระทำความผิดรายหนึ่งบอกกับผู้เสียหายว่า เจ้าหน้าที่ตำรวจจะยิงเธอหากว่าออกจากบริเวณอาคารสถานที่ และสามีของเธอในประเทศอินโดนีเซียจะถูกจับกุม การที่ผู้เสียหายมิได้ทำการหลบหนีมิได้เป็นการป้องกันมิให้ศาลมีคำพิพากษาว่าจำเลยกระทำความผิดฐานใช้แรงงานบังคับ แรงงานขูดหนึ่ และความผิดอาญาฐานอื่น

คดี Bibbs (สหรัฐอเมริกา)⁵¹² ในชั้นอุทธรณ์ จำเลยต่อสู้ว่า ศาลตัดสินว่าเขากระทำความผิดฐานทำให้ผู้อื่นตกอยู่ในสภาพการเป็นทาสโดยไม่สมัครใจนั้นเป็นการวินิจฉัยที่ไม่เหมาะสม เนื่องจากผู้เสียหายยอมรับว่าพวกเขามีโอกาสหนึ่งโอกาสหรือมากกว่า ในการทำให้พ้นไปจากการที่ต้องทำงานอย่างต่อเนื่องให้กับจำเลย ศาลวินิจฉัยว่า ฝ่ายรัฐบาลได้แสดงพยานหลักฐานอันเป็นการพิสูจน์การกระทำผิดของจำเลยอย่างเพียงพอแล้ว ซึ่งพยานหลักฐานนี้รวมถึงคำให้การของพยานซึ่งเป็นผู้เสียหายหลายคนระบุว่า ผู้เสียหายถูกขัดขวางมิให้ทำการหลบหนี ซึ่งพวกเขาถูกทุบตีเพราะเหตุที่พยายามหลบหนี และถูกข่มขู่ไม่ให้ทำการหลบหนีอีก ผู้เสียหายรายหนึ่งให้การว่าเขาไม่อาจละทิ้งการทำงานให้กับจำเลยได้เนื่องจากพวกเขาหวาดกลัวว่าจะถูกจำเลยทำร้ายร่างกาย

⁵¹⁰ อ้างแล้ว สำหรับรายละเอียดเกี่ยวกับข้อเท็จจริง โปรดดูการวิเคราะห์เชิงลึก ในหัวข้อ 5.4 ของเอกสารสรุปประเด็นสำคัญของคดี.

⁵¹¹ อ้างแล้ว

⁵¹² U.S. v. Bibbs, 564 F.2d 1165 (5th Cir. 1977), สหรัฐอเมริกา โปรดดูสารบัญของคดีทั้งหมด

โปรดดูคดีของประเทศเนเธอร์แลนด์ที่ตัดสินโดยศาลอุทธรณ์และต่อมาเป็นการตัดสินของศาลสูงสุด คดี ECLI:NL:HR:2015:1100 (เนเธอร์แลนด์)⁵¹³ และ คดี ECLI:NL:GHARL:2013:8522 (เนเธอร์แลนด์)⁵¹⁴ ศาลวินิจฉันชี้ขาดว่า ลำพังแค่โอกาสที่ผู้เสียหายอาจทำการหลบหนีจากสถานการณ์ที่ประสบได้เนื่องจากเธอเดินทางไปต่างประเทศหลายครั้งไม่เพียงพอที่จะพิพากษาให้จำเลยพ้นจากความผิดฐานค้ำมนุษย์ได้⁵¹⁵

จากคดีที่อ้างถึงข้างต้นแสดงให้เห็นว่า เมื่อศาลทำการชั่งน้ำหนักพยานหลักฐานเกี่ยวกับการที่ผู้เสียหายไม่ยอมหลบหนี ศาลมักจะพิจารณาสถานการณ์แวดล้อมประกอบด้วยเพื่อให้สามารถเข้าใจพฤติกรรมของผู้เสียหาย ทำให้กลายเป็นกฎว่า ศาลจะไม่นำเอาการที่ผู้เสียหายไม่อาจหลบหนีเพียงประการเดียวมาเป็นปัจจัยที่ทำให้ความน่าเชื่อถือของผู้เสียหายลดทอนลง

ข้อพิจารณาเกี่ยวกับการที่ความล้มเหลวของผู้เสียหายในการหลบหนีในบริบทของการกำหนดโทษ
(Considering the victim's failure to escape in the context of sentencing)

กฎหมายที่ได้จากคำพิพากษาบรรทัดฐานแสดงให้เห็นว่า การที่ผู้เสียหายไม่ยอมหลบหนีอาจใช้เป็นข้อพิจารณาที่สำคัญในการกำหนดโทษของคดีค้ำมนุษย์ อย่างไรก็ตาม แทนที่ศาลจะพิจารณาว่าความล้มเหลวของผู้เสียหายในการหลบหนีเป็นปัจจัยบรรเทาโทษ แต่ด้วยข้อเท็จจริงนี้ศาลอาจมองว่า การที่ผู้เสียหายไม่อาจหลบหนี แม้ว่ามีปัจจัยทางกายภาพให้สามารถทำได้เป็นปัจจัยที่ทำให้การกระทำความผิดมีความรุนแรงมากขึ้น ซึ่งสถานการณ์ดังกล่าวทำให้เห็นภาพที่ทำให้เข้าใจได้มากขึ้นว่า ความตั้งใจของผู้เสียหายถูกทำลายลงโดยผู้ค้ำมนุษย์

คดี Chen (สหราชอาณาจักร)⁵¹⁶ จำเลยยอมรับสารภาพว่ากระทำความผิดและศาลพิพากษาว่าจำเลยกระทำความผิดฐานค้ำมนุษย์ภายในสหราชอาณาจักร เพื่อวัตถุประสงค์ในการแสวงหา

⁵¹³ อ้างแล้ว

⁵¹⁴ อ้างแล้ว

⁵¹⁵ For a fuller description of this case, โปรดดู หัวข้อ 3.3.1 เรื่อง “อิสรภาพของผู้เสียหายในการเดินทางไปมา”

⁵¹⁶ อ้างแล้ว

ประโยชน์โดยมิชอบทางเพศและความผิดอาญาที่เกี่ยวข้อง แม้ว่าผู้เสียหายจะมีได้ถูกกักขังร่างกายและสามารถที่จะเดินออกจากบริเวณอาคารได้ สิ่งนี้มิได้เป็นสิ่งที่บรรเทาโทษแต่อย่างใดแต่กลับกลายเป็นเหตุที่ทำให้ศาลเห็นถึงความรุนแรงของการกระทำผิดที่มีผลต่อเสรีภาพของผู้เสียหาย ซึ่งถูกกักกันโดยการข่มขู่และโดยการที่จำเลยแสวงหาประโยชน์จากความเปราะบางของผู้เสียหาย

ในคดีการแสวงหาประโยชน์โดยมิชอบทางด้านแรงงานใน **คดี Connors (สหราชอาณาจักร)**⁵¹⁷ ในการให้ความเห็นเกี่ยวกับพยานหลักฐานเกี่ยวกับบริบทของความล้มเหลวในการหลบหนีของผู้เสียหาย ศาลวินิจฉัยว่า “พวกเขาขาดความอิสระที่จะหนีออกมาตามความต้องการของตนเอง ศาลฟังได้ว่าพวกผู้เสียหายกล่าวว่า ชีวิตของแรงงานที่ไม่ได้รับค่าจ้างดีกว่าชีวิตที่ต้องอาศัยอยู่บนท้องถนน”⁵¹⁸ จำเลยถูกพิพากษาว่ากระทำความผิดฐานหน่วงเหนี่ยวบุคคลอื่นให้ตกอยู่ในสภาวะการเป็นทาส หรือทำงานเยี่ยงทาส หรือทำให้บุคคลทำงานโดยการบังคับใช้แรงงาน หรือแรงงานบังคับ

3.3.6.2 การกลับไปหานายจ้างที่เป็นผู้กระทำละเมิด

โดยภาพรวมพฤติกรรมของผู้อ้างว่าเป็นผู้เสียหาย ในการกลับไปหานายจ้างที่ทำร้ายตน อาจถูกพิจารณาว่าเป็นปัจจัยลดทอนความน่าเชื่อถือ เนื่องจากข้อสันนิษฐานที่ว่า หากว่ามีการกระทำความผิดอาญาที่เลวร้ายเกิดขึ้นต่อตัวผู้เสียหายขึ้นจริง ผู้เสียหายก็น่าจะไม่ยอมสมัครใจกลับไปอยู่ในสภาพเช่นว่านั้นอีก อย่างไรก็ตาม ในคดีค้ามนุษย์ทั่วโลก เมื่อมีพฤติกรรมเช่นนี้ของผู้เสียหายเกิดขึ้นมันก็ไม่จำเป็นที่ศาลจะต้องทำการยกฟ้องจำเลย ในคดีดังต่อไปนี้ทำให้เห็นว่าศาลพิพากษาว่าจำเลยกระทำความผิดแม้ว่าจะมีพฤติกรรมดังกล่าวของผู้เสียหายก็ตาม โดยศาลได้ให้เหตุผลเกี่ยวกับการตัดสินในคดีดังต่อไปนี้ไว้อย่างสร้างสรรค์ ดังนี้

คดี Khan (สหราชอาณาจักร)⁵¹⁹ อัยการสูงสุดทำการอุทธรณ์โทษที่ลงแก่จำเลย เนื่องจากเป็นโทษที่เบาเกินไปสำหรับการกระทำความผิดฐานสมรู้ร่วมคิดทำการค้ามนุษย์เพื่อวัตถุประสงค์ในการ

⁵¹⁷ อ้างแล้ว สำหรับรายละเอียดเกี่ยวกับข้อเท็จจริง โปรดดูการวิเคราะห์เชิงลึก ในหัวข้อ 5.11 ของเอกสารสรุปประเด็นสำคัญของคดี.

⁵¹⁸ อ้างแล้ว ย่อหน้าที่ 39.

⁵¹⁹ R. v. Khan [2010], EWCA Crim. 2880. โปรดดู <http://www.bailii.org/ew/cases/EWCA/Crim/2010/2880.html>.

แสวงหาประโยชน์โดยมิชอบ จำเลยเป็นเจ้าของร้านอาหารในสหราชอาณาจักรและทำการคัดเลือกผู้ชาย 9 คนมาจากตะวันออกกลางและอนุทวีปอินเดียให้มาทำงานให้กับจำเลย แม้ว่าสภาพการทำงานจะย่ำแย่และผู้เสียหายถูกทำร้ายด้วยวาจา หลังจากได้รับอนุญาตให้กลับบ้านได้ ผู้เสียหายกลับเดินทางกลับเข้าไปสู่สถานการณ์ที่เลวร้ายอีก แม้จะมีข้อเท็จจริงนี้เกิดขึ้นศาลพิพากษาขึ้นตามคำพิพากษาให้จำเลยกระทำความผิด ในการพิจารณาศาลได้กล่าวถึงคำอธิบายของผู้เสียหายและนัยที่อยู่เบื้องหลัง ดังนี้

“พวกเขาบอกว่า พวกเขาได้รับการสัญญาว่าสภาพของการทำงานจะพัฒนาดีขึ้น และผู้ถูกกล่าวหาจะเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของตน พวกเขาถูกทำให้เชื่อว่าพวกตนเป็นลูกจ้างที่มีคุณค่า...แม้จะมีได้กล่าวออกมาแต่ก็เป็นคำอธิบายที่ชัดเจนสำหรับการเตรียมความพร้อมของแรงงานที่กลับเข้าไปสู่ภาวะที่มีความเสี่ยงต่อการถูกควบคุมและไม่มีทางออกไป ซึ่งทำให้เห็นความแตกต่างระหว่างสถานการณ์ทางเศรษฐกิจของครอบครัวที่พวกเขาทิ้งไว้ข้างหลังกับความคาดหวังของสภาพการทำงานในสหราชอาณาจักรที่ถูกลดระดับลง พวกเขาจะต้องทำการกู้ยืมเงินเพื่อเป็นค่าใช้จ่ายเดินทางกลับไปยังสหราชอาณาจักรและด้วยการดำเนินการในขั้นตอนนี้ทำให้พวกเขาตกอยู่ในสภาพของการเป็นผู้ที่ต้องพึ่งพิงอยู่กับความตั้งใจดีของผู้กระทำความผิด”

R. v. Khan [2010], EWCA Crim. 2880, at para. 18.

อีกตัวอย่างหนึ่งของการที่ผู้เสียหายเดินทางกลับเข้าไปสู่การควบคุมของนายจ้างที่เลวร้ายเกิดขึ้นในคดี **Farrell (สหรัฐอเมริกา)**⁵²⁰ ในคดีนี้จำเลยถูกศาลพิพากษาว่ากระทำความผิดฐานใช้แรงงานขูดหนึ่ การทำให้บุคคลอื่นตกเป็นทาสโดยใช้เอกสารและความผิดอาญาอื่นที่เกี่ยวข้องกัน สำหรับการนำแรงงานชาวฟิลิปปินส์ 9 คนให้มาทำงานเป็นแม่บ้านในโรงแรมที่จำเลยเป็นเจ้าของและให้ทำงานที่มีสภาพการทำงานที่เลวร้าย ซึ่งรวมถึงการใช้แรงงานขูดหนึ่ ณ จุดหนึ่ง ผู้เสียหายเดินทางกลับไปยังประเทศฟิลิปปินส์ แต่หลังจากนั้นพวกเขาเดินทางกลับไปยังสหรัฐอเมริกาเพื่อทำงานให้กับจำเลยอีกครั้ง แต่อย่างไรก็ตาม จำเลยถูกศาลพิพากษาว่ากระทำความผิด ซึ่งคำอธิบายด้านล่างนี้เป็นกรณีที่ศาลอุทธรณ์ให้เหตุผลในการพิพากษาขึ้นตามคำพิพากษาของศาลชั้นต้นที่พิพากษาว่าจำเลยกระทำความผิด

⁵²⁰ อ้างแล้ว สำหรับรายละเอียดเกี่ยวกับข้อเท็จจริง โปรดดูการวิเคราะห์เชิงลึก ในหัวข้อ 5.4 ของเอกสารสรุปประเด็นสำคัญของคดี.

“ข้อเท็จจริงที่ว่าแรงงานได้เดินทางออกนอกประเทศและจากนั้นยอมกลับมา มิใช่เป็นข้อสรุปโดยอัตโนมัติว่า การจ้างงานของพวกเขาเป็นไปโดยวิธีการสมัครใจ...พวกคนงานไม่สามารถที่จะชำระหนี้ที่เกิดขึ้นได้ด้วยเงินที่หาได้จากการทำงานในประเทศฟิลิปปินส์ และพวกเขาเชื่อว่า [จำเลย] จะทำร้ายร่างกายพวกเขา ถ้าหากว่าไม่ยอมชำระหนี้ ดังนั้น จึงเป็นกรณีที่สมเหตุสมผลในการที่คณะลูกขุนฟังได้ว่า พวกแรงงานเชื่อว่าพวกเขาไม่มีทางเลือก นอกจากเดินทางกลับไปยังสหรัฐอเมริกา และการเดินทางกลับไปอีกมิได้กระทำโดยสมัครใจ”

U.S. v. Farrell, 563 F.3d 364 (2009).

คดี Urizar (แคนาดา)⁵²¹ ผู้เสียหายทำการหลบหนีหลายครั้ง และหลังจากได้รับการกดดันจากจำเลย ผู้เสียหายก็จะกลับมาทุกครั้ง ศาลมิได้พิจารณาอย่างชัดเจนเกี่ยวกับการวิเคราะห์ความน่าเชื่อถือในประเด็นเกี่ยวกับวงจรของการหนีแล้วกลับมาหาจำเลยอีก แต่ศาลให้ทำการระบุไว้เป็นข้อเท็จจริงของคดี และจำเลยถูกศาลพิพากษาว่ากระทำความผิดฐานค้ามนุษย์และคดีอาญาอื่น

โปรดดู **คดี ECLI:NL:RBROE:2010:BO4108 (เนเธอร์แลนด์)**⁵²² เป็นคดีซึ่งคนงานต่างด้าวที่ไม่มีใบอนุญาตทำงานถูกคัดเลือกให้ไปทำงานในฟาร์มปลูกเห็ดในประเทศเนเธอร์แลนด์ โดยได้ค่าตอบแทนน้อยมาก ในขณะที่พวกเขาถือสิทธิ์ที่จะเดินทางกลับประเทศโปแลนด์ แต่จำเลยจะทำการจ่ายเงินค่าจ้างเต็มจำนวนให้เมื่อผู้เสียหายเดินทางกลับมาจากประเทศโปแลนด์แล้วเท่านั้น ดังนั้น เป็นกรณีที่จำเลยใช้เงินค่าจ้างที่ค้างอยู่เป็นหลักประกันว่าผู้เสียหายจะกลับมา จำเลยถูกศาลพิพากษาว่ากระทำความผิดฐานค้ามนุษย์และทำการแสวงหาประโยชน์โดยมิชอบ

โปรดดู **คดี I. (ออสเตรีย)**⁵²³ เป็นคดีซึ่งจำเลยถูกศาลพิพากษาว่ากระทำความผิดฐานค้ามนุษย์โดยมีเหตุอุกฉกรรจ์และความผิดฐานอื่นๆ แม้ว่าผู้เสียหายรายหนึ่งจะเดินทางกลับมาหาจำเลย ศาลมิได้

⁵²¹ อ้างแล้ว สำหรับรายละเอียดเกี่ยวกับข้อเท็จจริง โปรดดูการวิเคราะห์เชิงลึก ในหัวข้อ 5.2 ของเอกสารสรุปประเด็นสำคัญของคดี.

⁵²² อ้างแล้ว

⁵²³ อ้างแล้ว

ถือเป็นการทำให้ความน่าเชื่อถือของผู้เสียหายลดลง แต่กลับพิจารณาว่า เป็นการแสดงให้เห็นว่าผู้เสียหายมีความหวาดกลัวว่าจำเลยจะกระทำการตามที่ข่มขู่เอาไว้ว่าจะฆ่าบุตรของเธอที่อยู่ที่บ้านและเผาบ้านของเธอเสีย

นี่เป็นอีกครั้ง ที่การให้เหตุผลของศาลแสดงให้เห็นว่า ศาลมิได้ใช้ข้อเท็จจริงนี้ทำการลดความน่าเชื่อถือในคำให้การของผู้เสียหายโดยอัตโนมัติ แม้ว่าจะไม่มีการใช้ความรุนแรงทางกายภาพเลยก็ตามแต่ศาลจะพิจารณาสถานการณ์แวดล้อมทั้งหมดประกอบเพื่อก่อให้เกิดความเข้าใจถึงความกดดันที่ผู้เสียหายได้รับ

3.3.6.3 มีประวัติเคยทำการค้าประเวณีโดยสมัครใจมาก่อน

ในบางคดีได้มีการนำเสนอพยานหลักฐานซึ่งแสดงให้เห็นว่าผู้อ้างว่าเป็นผู้เสียหายเคยทำการค้าประเวณีโดยสมัครใจมาก่อนที่จะถูกทำการค้ามนุษย์ นี่เป็นความพยายามที่จะพิสูจน์ว่าสิ่งที่กล่าวอ้างว่าเป็นการกระทำการค้ามนุษย์นั้นแท้จริงแล้วไม่มีอะไรนอกจากการค้าประเวณีด้วยความสมัครใจซึ่งผู้อ้างว่าเป็นผู้เสียหายได้ให้ความยินยอม เพื่อตอบโต้กับข้ออ้างนี้ ในบทบัญญัติของกฎหมายระดับชาติ⁵²⁴ ได้มีการกำหนดอย่างชัดเจนว่า พยานหลักฐานที่พิสูจน์ว่าผู้อ้างว่าเป็นผู้เสียหายได้เคยค้าประเวณีด้วยความสมัครใจมาก่อนเป็นพยานหลักฐานที่ไม่มีความเกี่ยวข้องกับคดีค้ามนุษย์ นอกจากนี้ ในคดีที่อ้างด้านล่าง แสดงให้เห็นถึงการที่ศาลในเขตอำนาจที่ได้มีการกำหนดเรื่องนี้ไว้อย่างชัดเจนในบทบัญญัติของกฎหมาย ก็มีข้อสรุปไปในทำนองเดียวกัน

มีคดีจำนวนมากในสหรัฐอเมริกา⁵²⁵ โดยในคดี **Cephus (สหรัฐอเมริกา)**⁵²⁶ ศาลได้ทำการวินิจฉัยชี้ขาดว่า มันเป็นสิ่งที่ไม่เกี่ยวข้องกับประเด็นแห่งคดีที่จะอนุญาตให้มีการถามค้านผู้อ้างว่าเป็นผู้เสียหาย

⁵²⁴ โปรตดู Philippines, *An Act to Institute Policies to Eliminate Trafficking in Persons, Especially Women and Children*, Republic Act 10364, 2012, section 17-B: “พฤติกรรมทางเพศที่ผ่านมาหรือความบกพร่องทางเพศของผู้เสียหายจากค้ามนุษย์จะไม่ได้รับการพิจารณาเป็นพยานหลักฐานในการพิสูจน์ความยินยอมของผู้เสียหายต่อพฤติกรรมทางเพศหรือเพื่อให้ความมั่นใจเชิงทางเพศ”

⁵²⁵ โปรตสังเกตว่า กฎข้อที่ 412 ของกฎเกี่ยวกับพยานหลักของรัฐบาลกลางสหรัฐอเมริกา กำหนดเป็นข้อจำกัดเกี่ยวกับความเกี่ยวข้องของพยานหลักฐานนี้

⁵²⁶ U.S. v. Cephus, 2012, WL 2609316 (C.A.7 (Ind.)), 6 July 2012, United States Court of Appeals, Seventh Circuit, สหรัฐอเมริกา โดยสามารถหาข้อมูลเกี่ยวกับคดีนี้ได้ที่ฐานข้อมูลคดีค้ามนุษย์ของ UNODC (Case No. USA130).

เกี่ยวกับการที่เธอมีประวัติเคยทำการค้าประเวณีโดยสมัครใจมาก่อน จำเลยถูกศาลพิพากษาว่ากระทำความผิดในหลายข้อกล่าวหา รวมถึง การค้ามนุษย์ทางเพศโดยวิธีการใช้กำลัง หลอกหลวง หรือบีบบังคับ โดยศาลอุทธรณ์ได้ทำการอธิบายการวินิจฉัยของศาลไว้ดังนี้

“แต่คำตอบที่ต้องการจากการถามค้านถือว่าไม่มีความเกี่ยวข้องกับคดีนี้ แม้ว่าจะไม่ได้มีการให้สัญญาใด ๆ [กับผู้เสียหาย] สิ่งนี้ไม่ถือว่าเป็นพยานหลักฐานเกี่ยวกับความยินยอมของเธอในการยอมให้ถูกทุบตี หรือเป็นความยินยอมที่จะไม่ได้รับส่วนแบ่งในรายได้จากการค้าประเวณีที่ลูกค้าจ่ายให้กับเธอเลย และจากประสบการณ์ของเธอในการค้าประเวณีมาก่อนจะทำให้เธอทราบว่า เธออาจถูกจำเลยทุบตีก็ตาม แต่การกระทำของจำเลยก็ยังคงเป็นการกระทำผิดอาญาและทำยที่สุด แม้ข้อเท็จจริงจะปรากฏว่าผู้เสียหายเคยเป็นหญิงค้าบริการมาก่อน แต่ข้อเท็จจริงนี้มีได้เป็นการบอกว่า จำเลยจะไม่ทำการทุบตี หรือข่มขู่เธอ – นี่เป็นวิธีปฏิบัติของจำเลยและไม่มีพยานหลักฐานใดจะแสดงให้เห็นว่าจำเลยจะมีปฏิบัติเช่นนี้ต่อตัว [ผู้เสียหาย]”

U.S. v. Cephus, 2012, WL 2609316 (C.A.7 (Ind.)), 6 July 2012, United States Court of Appeals, Seventh Circuit, United States of America, para. 4.

การไม่ยอมรับพยานหลักฐานเกี่ยวกับประวัติของผู้เสียหาย [เกี่ยวกับการที่ผู้เสียหายเคยค้าประเวณีโดยสมัครใจมาก่อน] ได้รับการยืนยันในคดี **Roy (สหรัฐอเมริกา)**⁵²⁷ จำเลยทำการอุทธรณ์คำพิพากษาที่ว่าจำเลยกระทำความผิดในฐานะค้ามนุษย์ทางเพศ โดยวิธีการใช้กำลัง ฉ้อโกงหรือบีบบังคับ โดยโต้แย้งคำพิพากษาของศาลชั้นต้นว่า ศาลควรจะยอมรับพยานหลักฐานเกี่ยวกับการที่ผู้เสียหายเคยมีประวัติการค้าประเวณีโดยสมัครใจมาก่อน ในช่วงก่อนและหลังจากที่จำเลยทำการแสวงหาประโยชน์โดยมิชอบจากผู้เสียหาย ศาลอ้างถึงคดี **Cephus** และชี้ขาดว่าพยานหลักฐานดังกล่าวไม่อาจรับฟังได้

⁵²⁷ U.S. v. Roy, 2013, WL 5673419 (E.D. Ark.), 15 October 2013, District Court for the Eastern District of Arkansas, สหรัฐอเมริกา สามารถดูข้อมูลของคดีนี้ได้ที่ฐานข้อมูลคดีค้ามนุษย์ของ UNODC (Case No. USA149).

คดี Maksimenko (สหรัฐอเมริกา)⁵²⁸ เป็นคดีเกี่ยวกับการใช้แรงงานบังคับผู้หญิงหลายคนให้ทำงานเต็มวันยาวนานในคลับระบำเปลื้องผ้าแห่งหนึ่งในเมืองดีทรอยต์ ฝ่ายรัฐบาลทำคำร้องขอให้ศาลรับฟังพฤติกรรมการทางเพศของผู้เสียหายซึ่งขึ้นให้การต่อศาล ศาลเห็นด้วยกับคำร้องของฝ่ายรัฐบาลและระบุดังนี้

“การขาดซึ่งการแสดงให้เห็นถึงความเกี่ยวข้องกับการไต่ถาม ประวัติความสัมพันธ์ทางเพศของผู้หญิงที่มีกับชายอื่นที่มีใจจำเลย ถูกห้ามมิให้รับฟังอย่างชัดแจ้งโดย [กฎว่าด้วยพยานหลักฐานของรัฐบาลกลาง] และมันเป็นการสมควรถือว่าการห้ามมิให้จำเลยถามคำถามที่ขยายไปถึงอาชีพของผู้หญิงแต่ละคน เพื่อเป็นการกล่าวอ้างว่ามี การให้ความยินยอมโดยปริยาย เนื่องจากตามที่ฝ่ายรัฐบาลกล่าวอ้าง พวกผู้หญิงถูกจำเลยบังคับให้ทำงานเป็นนักเต้นระบำเปลื้องผ้า และมีส่วนร่วมในการแสดงพฤติกรรมทางเพศทั้งบนเวทีและในห้องส่วนตัว”

U.S. v. Maksimenko, 2007, U.S. Dist. LEXIS 10056; 2007 WL 522708, 8 March 2006, District Court for the Eastern District of Michigan, at. 7.

คดี Mclvor and Tanuchit (ออสเตรเลีย)⁵²⁹ ได้มีการนำผู้หญิงไทยซึ่งเคยทำงานค้าประเวณีในประเทศไทยไปทำงานค้าประเวณีในออสเตรเลีย ข้อเท็จจริงนี้มีได้เป็นการป้องกันมิให้ศาลพิพากษาว่าจำเลยกระทำความผิดในความผิดฐานใช้ทาส และในคดี **Wei Tang (ออสเตรเลีย)**⁵³⁰ ก็มีการพิจารณาในทำนองเดียวกัน

⁵²⁸ U.S. v. Maksimenko, 2007, U.S. Dist. LEXIS 10056; 2007 WL 522708, 8 March 2006, District Court for the Eastern District of Michigan, สหรัฐอเมริกา โดยสามารถหาข้อมูลเกี่ยวกับคดีนี้ได้ที่ฐานข้อมูลคดีค้ำมนุษย์ของ UNODC (Case No. USA022).

⁵²⁹ R. v. Mclvor and Tanuchit, 2010, NSWDC 310, 28 October 2009, New South Wales Criminal Court of Appeal, Australia. โดยสามารถหาข้อมูลเกี่ยวกับคดีนี้ได้ที่ฐานข้อมูลคดีค้ำมนุษย์ของ UNODC (Case No. AUS014).

⁵³⁰ อ้างแล้ว

การแสวงหาประโยชน์โดยมิชอบทางเพศ ในคดี **Laojindamane (ฟิจิ)**⁵³¹ ศาลให้คำแนะนำกับผู้พิพากษาสมทบ (assessors) เกี่ยวกับการประเมินพยานหลักฐาน ดังนี้

“ก่อนที่ศาลจะปล่อยให้ท่านทำการพิจารณาพยานหลักฐานเกี่ยวกับเด็กหญิง 2 รายนี้ มีสิ่งหนึ่งที่ศาลจะต้องกล่าวถึง การที่ทนายฝ่ายจำเลยทั้งสามชี้แนะว่า เด็กผู้หญิงซึ่งทำงานในคลับระบำเปลื้องผ้า นั้นเคยขายตนเองแลกกับเงินและพวกเขาได้เดินทางไปต่างประเทศเพื่อค้าประเวณีมาก่อน ซึ่งไม่มีพยานหลักฐานสนับสนุน ดังนั้น พยานเด็กผู้หญิงจะต้องไม่ถูกถามคำถามเหล่านั้น ศาลขอให้พวกท่านนำข้อชี้แนะของทนายจำเลยออกไปจากสมองเสีย เพราะประเด็นนี้จะทำให้เกิดอคติต่อพยาน ดังนั้น จึงไม่ควรยกประเด็นนี้ขึ้นพิจารณา”

The State v. Phanat Laojindamane and others, Criminal Case No. HAC323 of 2012, the High Court of Fiji at Suva, 13 December 2012, Fiji.

โปรดดู **คดี 1. (ออสเตรเลีย)** ซึ่งผู้เสียหายสมัครใจค้าประเวณีในประเทศบัลแกเรียมาก่อนที่จะมาทำการค้าประเวณีในประเทศออสเตรเลีย และผู้เสียหายตกลงใจที่จะมาทำการค้าประเวณีในประเทศออสเตรเลีย อย่างไรก็ตาม ศาลพิพากษาว่าจำเลยกระทำความผิดฐานค้ำมนุษย์โดยมีเหตุอุกฉกรรจ์ ศาลระบุว่าผู้เสียหายยอมทำการค้าประเวณี เนื่องจากเข้าใจว่าตนเองจะได้รับส่วนแบ่งร้อยละ 50 จากเงินที่เธอหาได้ ในขณะที่ตามความเป็นจริงมิได้เป็นเช่นนั้น

3.3.6.4 ความไม่รู้ประสา หรือความประมาทของผู้เสียหาย (The naïve or negligent victim)

ในบางคดี ผู้เสียหายอาจดูเหมือนว่าเป็นคนไม่รู้ประสา ใจง่าย หรือแม้แต่ประมาท บางครั้ง ความไม่รู้ประสา หรือความประมาทอาจทำให้ศาลลดทอนความน่าเชื่อถือของผู้เสียหาย อย่างไรก็ตาม ตามที่เห็นจากคดีเกี่ยวกับรูปแบบอื่นของพฤติกรรมของผู้เสียหาย ศาลมีแนวโน้มที่จะแสวงหาสถานการณ์โดยรวมทั้งหมด เพื่อที่จะทำการประเมินความสำคัญของรูปแบบพฤติกรรมของผู้เสียหายแบบนี้

⁵³¹ อ้างแล้ว

คดี Grigore (เยอรมนี)⁵³² เป็นคดีตัวอย่างที่ผู้เสียหายเคยตกเป็นผู้เสียหายในคดีค้ามนุษย์มาก่อน อย่างไรก็ตาม แม้ว่าตามประสบการณ์ที่ผ่านมา ผู้เสียหายน่าจะมีความสงสัยอยู่บ้างว่าเธออาจจะถูกหลอกไปแสวงหาประโยชน์ทางเพศอีกครั้งหนึ่ง แต่ท้ายที่สุด ผู้เสียหายเชื่อจำเลย เนื่องจากผู้เป็นลุงของเธอได้นิมน้ำวเธอรว่าคราวนี้เธอไม่ต้องกังวลใดๆ และผู้เสียหายก็ถูกแสวงหาประโยชน์ทางเพศอีกครั้งหนึ่ง แม้ว่าจะมีข้อโต้แย้งว่าผู้เสียหายน่าจะทราบถึงการแสวงหาประโยชน์ แต่ศาลก็พิพากษาว่าจำเลยกระทำความผิด

อีกตัวอย่างหนึ่งของการที่ดูเหมือนว่าเป็น “ความประมาท” ของผู้เสียหายดังปรากฏใน **คดี K.P.4/05 (เซอร์เบีย)**⁵³³ ผู้เสียหายเป็นเด็กผู้หญิงชาวยูเครน 2 คน ได้รับสัญญาว่าจะมีงานทำในประเทศเยอรมนี ในตอนแรกพวกเขาไม่เชื่อและที่ได้สอบถามว่าเป็นงานที่มีการค้าประเวณีเกี่ยวข้องด้วยหรือไม่ อย่างไรก็ตาม จำเลยให้คำรับรองแก่ผู้เสียหายว่า งานดังกล่าวเป็นเพียงการเดินเย้ายวนและการดูแลเด็ก ในการกระทำเช่นนี้ทำให้จำเลยสามารถหลอกลวงผู้เสียหายได้สำเร็จ และจำเลยนำผู้เสียหายไปยังประเทศเซอร์เบีย จำเลยวางแผนที่จะพาผู้เสียหายไปยังประเทศอิตาลีแล้วทำการขายพวกเขาเพื่อ การแสวงหาประโยชน์โดยมิชอบทางเพศ ผู้เสียหายได้รับความช่วยเหลือในประเทศเซอร์เบียก่อนที่การแสวงหาประโยชน์จะเกิดขึ้น จำเลยถูกศาลพิพากษาว่ากระทำความผิดฐานค้ามนุษย์ แม้จะมีข้อโต้แย้งว่า การมีความสงสัยในตอนต้นแต่ต่อมายอมรับงานอาจถือได้ว่าเป็นการแสดงออกถึง ความประมาท หรือความไม่รู้ประสาอย่างรุนแรง

คดี LB-2012-63028 (นอร์เวย์)⁵³⁴ จำเลยทำการสัมภาษณ์ผู้หญิง 50 คน ในประเทศฟิลิปปินส์เพื่อให้ไปทำงานเป็นพี่เลี้ยงเด็กในประเทศนอร์เวย์ ต่อมาพวกจำเลยซึ่งส่วนมากเป็นผู้ชายทำการแลกเปลี่ยนอีเมลและส่งข้อความพูดคุยกับผู้เสียหายเป็นช่วงระยะเวลา โดยในอีเมลแรกเป็นการสร้างความสัมพันธ์และความไว้วางใจกับผู้เสียหาย โดยมีได้มีการพูดถึง หรือบอกเป็นนัยเกี่ยวกับการที่จะต้องให้บริการทางเพศ ได้มีอีเมลคำถามเกี่ยวกับครอบครัวของผู้เสียหายและผู้เสียหายทำงานหาเลี้ยงตนเองอย่างไร หลังจากนั้นระยะหนึ่ง จำเลยผู้ชายได้ขอให้ผู้เสียหายส่งภาพถ่ายของตนเองมาให้ และในเวลาต่อมา ในการสนทนาผ่านทางอีเมลและส่งข้อความมีความชัดเจนมากยิ่งขึ้นว่าจะต้องมีการให้บริการทางเพศ อย่างไรก็ตาม

⁵³² อ่างแล้ว สำหรับรายละเอียดเกี่ยวกับข้อเท็จจริง โปรดดูการวิเคราะห์เชิงลึก ในหัวข้อ 5.10 ของเอกสารสรุปประเด็นสำคัญของคดี.

⁵³³ อ่างแล้ว

⁵³⁴ อ่างแล้ว

ผู้เสียหายตกลงที่จะเดินทางไปยังประเทศนอร์เวย์ ผู้เสียหายคนแรกเดินทางถึงก่อนผู้เสียหายคนที่สองเป็นเวลา 6 เดือน และเธอถูกขอให้มีความสัมพันธ์ทางเพศกับจำเลย ผู้เสียหายให้การว่า แม้ว่าเธอทราบดีว่าสิ่งนี้จะเกิดขึ้นแต่เธอก็เฝ้าแต่หวังว่ามันจะไม่เกิดขึ้น ผู้เสียหายคนที่ 2 เดินทางถึงในเวลา 6 เดือนต่อมาเธอปฏิเสธไม่ยอมมีความสัมพันธ์ทางเพศ จำเลยถูกศาลพิพากษาว่ากระทำความผิดฐานค้ามนุษย์ แม้ว่าจะมีข้อโต้แย้งว่าพฤติกรรมของพวกเขาแสดงออกถึงความไม่รู้ประสาและความประมาท

แม้ว่าในคดีต่างๆ เหล่านี้จะมีได้มีการใช้ความประมาท หรือความไม่รู้ประสาของผู้เสียหาย เพื่อทำการประเมินความน่าเชื่อถือก็ตาม ข้อเท็จจริงที่ศาลมีคำพิพากษาว่าจำเลยกระทำความผิดแสดงให้เห็นว่าข้อเท็จจริงนี้ไม่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจในขั้นตอนสุดท้ายของศาลเลย

3.3.6.5 การกระทำผิดกฎหมายในระหว่างการค้ามนุษย์

(Illegal acts committed in the course of trafficking)

บางครั้งจากประสบการณ์ของการถูกค้ามนุษย์ ผู้เสียหายจากการค้ามนุษย์มักเป็นผู้กระทำผิดอาญาอื่นด้วย สิ่งนี้อาจเห็นได้อยู่ในหลายคดีทั่วโลกและอาจนำไปสู่การที่ศาลพิจารณาลดความน่าเชื่อถือของผู้เสียหายนั้น อย่างไรก็ตาม ในหลายคดีทั่วโลก ศาลพิพากษาว่าจำเลยกระทำความผิด ซึ่งรูปแบบของการทำผิดกฎหมายของผู้เสียหาย คือ การใช้หนังสือเดินทาง หรือวีซ่าปลอม หรือการได้วีซ่าโดยใช้วิธีการฉ้อฉล ตัวอย่างเช่น ในคดี **Anos (ฟิลิปปินส์)**⁵³⁵ ผู้เสียหายเดินทางไปประเทศมาเลเซียโดยใช้หนังสือเดินทางปลอม คดี **Wei Tang (ออสเตรเลีย)**⁵³⁶ ผู้เสียหายชาวไทยเดินทางไปยังออสเตรเลียโดยวีซ่าท่องเที่ยวที่ได้รับโดยมิได้มีการเปิดเผยข้อมูลที่แท้จริงถึงวัตถุประสงค์ของการเดินทาง ดังนั้น จึงเป็นการเดินทางไปยังประเทศออสเตรเลียโดยไม่ชอบด้วยกฎหมายแท้จริงแล้ว ข้อเท็จจริงในคดีนี้ระบุว่าผู้หญิง 3 คน มีส่วนช่วยเหลือกระทำการฉ้อฉลเพื่อให้ได้รับวีซ่า แม้ว่าขอบเขตของการฉ้อฉลนั้นจะไม่ชัดเจนก็ตาม ในคดี **Ho and Anor**

⁵³⁵ อ้างแล้ว สำหรับรายละเอียดเกี่ยวกับข้อเท็จจริง โปรดดูการวิเคราะห์เชิงลึก ในหัวข้อ 5.6 ของเอกสารสรุปประเด็นสำคัญของคดี.

⁵³⁶ อ้างแล้ว สำหรับรายละเอียดเกี่ยวกับข้อเท็จจริง โปรดดูการวิเคราะห์เชิงลึก ในหัวข้อ 5.3 ของเอกสารสรุปประเด็นสำคัญของคดี.

(ออสเตรเลีย)⁵³⁷ ผู้เสียหายเดินทางจากประเทศไทยไปยังประเทศออสเตรเลียทั้งที่รู้ว่าตนเองใช้เอกสารปลอม ซึ่งในคดีทั้งหลายเหล่านี้ แม้ว่าผู้เสียหายจะกระทำผิดกฎหมายก็ตาม แต่ศาลก็พิพากษาว่าจำเลยกระทำ ความผิดในความผิดฐานค้ามนุษย์และความผิดอื่นที่เกี่ยวข้อง

อีกตัวอย่างที่เป็นรูปแบบที่พบเห็นโดยทั่วไปของการกระทำผิด ได้แก่ การอยู่ในประเทศ ปลายทางโดยผิดกฎหมาย ตัวอย่างเช่น คดี **Siliadin (ศาลสิทธิมนุษยชนแห่งสหภาพยุโรป)**⁵³⁸ แม้จะปรากฏ เป็นข้อเท็จจริงว่าสถานการณ์เข้าเมืองที่ไม่เป็นปกติของผู้เสียหาย แต่ก็ไม่ส่งผลกระทบต่อความน่าเชื่อถือของ ผู้เสียหายในการให้การในชั้นศาล นอกจากนี้ วิธีการที่ผู้เสียหายถูกแสวงหาประโยชน์อาจเป็นการกระทำที่ผิด กฎหมายโดยตัวของมันเอง เช่น ผู้เสียหายถูกบังคับให้กระทำความผิดอาญาที่เกี่ยวข้องกับยาเสพติด⁵³⁹ การลัก ขโมยตามคำสั่งของผู้ค้ามนุษย์⁵⁴⁰ การบังคับให้ทำการค้าประเวณีในเขตอำนาจศาลที่การค้าประเวณีเป็นการ กระทำที่ผิดกฎหมาย หรือการบังคับให้ขอทานในพื้นที่ที่การขอทานเป็นสิ่งผิดกฎหมาย ในคดีเหล่านี้ก็เช่นกัน ศาลพิพากษาว่าจำเลยกระทำความผิด

ตัวอย่างของคดีที่ศาลวินิจฉัยว่าความน่าเชื่อถือของคำให้การผู้เสียหายมิได้ถูกทำให้ด้อยค่าลง โดยข้อเท็จจริงที่ว่า ผู้เสียหายมีส่วนเกี่ยวข้องในการลักทรัพย์ ซึ่งในคดีของประเทศเนเธอร์แลนด์เกี่ยวข้องกับ ผู้เสียหายซึ่งเป็นเด็กชาวอัลบาเนียถูกบิดามารดาของตนขายให้กับจำเลย ซึ่งผู้เสียหายต้องอาศัยอยู่ในสภาพ คล้ายกับทาสถูกแสวงหาประโยชน์โดยการทำงานบ้าน การแสวงหาประโยชน์ส่วนหนึ่ง คือ การบังคับให้ผู้เสียหาย ทำการลักทรัพย์หลายครั้ง ผู้เสียหายให้การในชั้นศาล และฝ่ายจำเลยโต้แย้งคำให้การของผู้เสียหายและอ้างว่า คำให้การของผู้เสียหายไม่น่าเชื่อถือเนื่องจากเธอเป็นผู้กระทำความผิดอาญาฐานลักทรัพย์ และจำเลยทำการ

⁵³⁷ อ่างแล้ว

⁵³⁸ อ่างแล้ว สำหรับรายละเอียดเกี่ยวกับข้อเท็จจริง โปรดดูการวิเคราะห์เชิงลึก ในหัวข้อ 5.9 ของเอกสารสรุปประเด็นสำคัญของคดี.

⁵³⁹ R. v. L. and others [2013] EWCA Crim. 991, สหราชอาณาจักร โดยมีการพิพากษาลงโทษเกี่ยวกับการใช้ยากับ ผู้เสียหายจากการค้ามนุษย์จำนวน 3 รายซึ่งต่อมาข้อกล่าวหาที่ถูกยกเลิกไปเนื่องจากมีพยานหลักฐานใหม่แสดงให้เห็นว่าพวกเขา มีสถานะเป็นผู้เสียหายจากการค้ามนุษย์

⁵⁴⁰ โปรดดู ECLI:NL:RBMNE:2013:2679, เนเธอร์แลนด์ อ่างแล้ว เป็นเรื่องเกี่ยวกับคุณปู่คนหนึ่งที่ทำให้หลานอายุ 10 ปีทำ ความผิดฐานขโมยของในร้านค้า

ยื่นจดหมายรักเข้าเป็นพยานหลักฐานในสำนวนคดี ซึ่งในจดหมายนั้นระบุว่า ผู้เสียหายกระทำความผิดลักทรัพย์โดยสมัครใจ ศาลมิได้เชื่อจำเลยและพบว่าจดหมายดังกล่าวถูกเขียนขึ้นโดยการบีบบังคับและจำเลยได้ทำการบังคับให้ผู้เสียหายทำการลักทรัพย์เพื่อให้ส่งผลเป็นการลดทอนความน่าเชื่อถือของผู้เสียหายหากว่าต่อไปในอนาคตเธอขึ้นให้การเป็นปฏิปักษ์ต่อจำเลย จำเลยถูกศาลพิพากษาว่ากระทำความผิดฐานค้ำมนุษย์ ทั้งศาลอุทธรณ์และศาลสูงสุดพิพากษายืนตามคำพิพากษาของศาลชั้นต้น⁵⁴¹

นอกจากการกระทำผิดกฎหมายที่มีความเกี่ยวข้องใกล้เคียงกับการที่ผู้เสียหายถูกแสวงหาประโยชน์ ในบางคดีผู้เสียหายจากการค้ำมนุษย์อาจทำผิดกฎหมายเนื่องจากพวกเขาได้กลายเป็นผู้ค้ำมนุษย์เสียเอง และมีส่วนร่วมในการแสวงหาประโยชน์โดยมิชอบจากบุคคลอื่น⁵⁴² ในเอกสารการสรุปประเด็นสำคัญของคดี ได้มีการกล่าวถึงพฤติกรรมที่ไม่ชอบด้วยกฎหมายในส่วนของผู้เสียหายอย่างค่อนข้างจำกัดโดยจะระบุถึงแต่เฉพาะการที่พฤติกรรมนี้อาจส่งผลเสียต่อความน่าเชื่อถือของผู้เสียหายหรือไม่ โดยมีได้มีการวิเคราะห์ในหัวข้อว่าการกระทำของผู้เสียหายเป็นความผิดอาญาหรือมิใช่ความผิดอาญา ซึ่งเป็นหัวข้อที่มีความซับซ้อน⁵⁴³

⁵⁴¹ ไม่มีข้อมูลของคดีทั้งหมด แต่ได้มีการระบุใน รายงานการค้ำมนุษย์ระดับชาติของดัตช์ ครั้งที่ 7 (Seventh Report of the Dutch National Rapporteur (2010)) หน้าที่ 248 ที่ระบุไว้ในข้อแนะนำของ OSCE (Office of the Special Representative and Co-ordinator, Policy and legislative) เกี่ยวกับการบังคับใช้กฎหมายที่มีประสิทธิภาพโดยมีการกำหนดว่าจะต้องไม่มีการลงโทษเหยื่อการค้ำมนุษย์เพื่อประโยชน์ในการต่อสู้กับปัญหาการค้ำมนุษย์ ข้อมูลเกี่ยวกับคดีนี้ได้รับจากผู้เชี่ยวชาญจากประเทศเนเธอร์แลนด์

⁵⁴² โปรดดู ตัวอย่างใน Garcia et al, ลงวันที่ 8 มีนาคม 2551, ศาลอาญาชั้นอุทธรณ์ของศาลยุติธรรมสูงสุด (Criminal Appellate Court of the Supreme Court of Justice), Colombia. โดยสามารถหาข้อมูลเกี่ยวกับคดีนี้ได้ที่ฐานข้อมูลคดีค้ำมนุษย์ของ UNODC (Case No. COL005); Grigore (ประเทศเยอรมนี) อ้างแล้ว R. v. D.S. [2005] VSCA 99, Australia. สามารถหาข้อมูลของคดีนี้ได้จากฐานข้อมูลคดีค้ำมนุษย์ของ UNODC (Case No: AUS009) ในขณะที่คดีเหล่านี้เป็นการยืนยันข้อเท็จจริงที่ว่าบางครั้ง ผู้ที่ถูกค้ำมนุษย์มาก่อนทำหน้าที่เป็นผู้ค้ำมนุษย์ ซึ่งไม่ได้มีการกล่าวถึงการที่ศาลทำการประเมินความน่าเชื่อถือของอดีตผู้เสียหายจากการค้ำมนุษย์ที่ขึ้นให้การเป็นผลร้ายแก่ผู้ค้ำมนุษย์ ดังนั้น จึงมีข้อจำกัดเกี่ยวกับการพิจารณาในปรากฏการณ์นี้.

⁵⁴³ ในบรรดาคำถามต่างๆ ที่เกิดขึ้น ได้แก่ มีข้อต่อสู้ทางอาญาอื่นที่เกิดขึ้นตามกฎหมายระดับชาติมีอยู่เพียงพอดังที่จำเป็นต้องมีการออกกฎหมายเป็นบทบัญญัติเฉพาะหรือไม่? และบทบัญญัติกฎหมายดังกล่าวมีการให้รายละเอียดของการที่ไม่ต้องรับผิดชอบทางอาญา (non-criminalization) หรือเป็นเพียงแค่การที่ไม่ต้องรับโทษทางอาญา (non-punishment)? โปรดดู บทที่เกี่ยวกับข้องกับการที่ไม่ต้องรับผิดชอบทางอาญา ในเอกสารของ UNODC เกี่ยวกับเครื่องมือที่ใช้ในคดีค้ำมนุษย์ (UNODC's human

ที่เชื่อมโยงกับทฤษฎีและแนวปฏิบัติหลายประเด็นที่นำไปสู่แนวปฏิบัติที่หลากหลายของแต่ละประเทศ ซึ่งหัวข้อดังกล่าวจะเกินขอบเขตของการศึกษาในเอกสารการสรุปประเด็นสำคัญของคดีและอาจมีความเป็นไปได้ว่าจะมีการวิเคราะห์ในโอกาสถัดไป อย่างไรก็ตาม การตั้งข้อสังเกตว่า เหตุการณ์เฉพาะของคดีเป็นการอนุญาตและรับเอาแนวคิดของการที่ผู้เสียหายจากการค้ามนุษย์ไม่เป็นผู้กระทำผิดอาญา อาจส่งผลกระทบต่อผลกระทบบประการสำคัญในประเด็นเกี่ยวกับพยานหลักฐานหลายประการ ประการแรก อาจทำให้ผู้เสียหายมีความกล้าที่จะระบุตนเองว่าเป็นผู้เสียหายจากการค้ามนุษย์ อาจทำให้ผู้เสียหายมีความกล้าในชั้นให้การเป็นพยาน และสุดท้าย อาจส่งผลกระทบต่อคุณภาพของพยานหลักฐานของผู้เสียหาย ภายใต้ข้อสมมติฐานที่ว่า เมื่อผู้เสียหายรู้สึกปลอดภัยมากขึ้นก็จะทำให้เขาสามารถให้การได้ดีมากขึ้น

3.3.6.6 พฤติกรรมเฉพาะบุคคล : ความแตกต่างของผู้เสียหายอาจทำให้มีพฤติกรรมที่แตกต่างกัน (Individual behaviour : different victims may behave differently)

ผู้เสียหายในคดีค้ามนุษย์อาจมีปฏิกิริยาตอบสนองต่ออาชญากรรมที่กระทำต่อเขาแตกต่างกันออกไป จึงทำให้เกิดประเด็นคำถามถึงความน่าเชื่อถือของบุคคลที่มีความประพฤติแตกต่างกันออกไปจากผู้เสียหายที่ตกอยู่ในสถานการณ์แบบเดียวกัน ในหัวข้อ 2.2.1.4 เรื่อง “ความอ่อนด้อยของคำให้การของผู้เสียหาย / การแสดงออกทางอารมณ์ของแต่ละบุคคล” ได้กล่าวถึงพฤติกรรมของผู้เสียหายแต่ละปัจเจกชนในบริบทของกระบวนการยุติธรรมทางอาญา ในขณะที่ในหัวข้อนี้ เรากล่าวถึงการที่พฤติกรรมในช่วงระยะที่มีการกระทำผิดฐานค้ามนุษย์ ในคดีต่างๆ ดังต่อไปนี้ ถือว่าเป็นตัวอย่างของสถานการณ์ที่ผู้เสียหายแต่ละรายมีพฤติกรรมที่แตกต่างกันไปในช่วงระยะที่มีการกระทำผิดอาญาแต่ก็มิได้เป็นการป้องกันมิให้ศาลพิพากษาว่า จำเลยกระทำความผิดในความผิดฐานค้ามนุษย์และความผิดอาญาที่เกี่ยวข้องแต่อย่างใด

---

trafficking tool kit) http://www.unodc.org/documents/human-trafficking/Toolkit-files/08-58296_tool_6-1.pdf; as well as the UNODC Model Law against Trafficking in Persons (2009) (Art. 10) และโปรดดู เอกสารของสำนักงานผู้แทนพิเศษและผู้ประสานงานการปราบปรามการค้ามนุษย์ (Office of the Special Representative and Coordinator for Combating Trafficking in Human Beings) หรือ OSCE ปีค.ศ. 2013 เรื่อง “ข้อเสนอแนะเชิงนโยบายและกฎหมายเกี่ยวกับการดำเนินการตามบทบัญญัติโดยการไม่ลงโทษทางอาญาอย่างมีประสิทธิภาพ โดยคำนึงถึงผู้เสียหายจากการค้ามนุษย์”.

คดี LB-2012-63028 (นอร์เวย์)⁵⁴⁴ ผู้เสียหาย 2 รายมีปฏิกริยาที่แตกต่างกันต่อความต้องการของจำเลยในการให้พวกเขามีความสัมพันธ์ทางเพศกับจำเลย ในขณะที่ผู้เสียหายรายหนึ่งยินยอม อีกรายแม้ว่าจะลังเลใจแต่ก็ปฏิเสธแม้ว่าเธอจะเข้าใจดีว่าเป็นสิ่งที่เธอต้องยินยอมและต้องทำตาม จำเลยถูกศาลพิพากษาว่ากระทำความผิดฐานค้ามนุษย์

อีกคดีเป็นกรณีเกี่ยวกับการที่ผู้เสียหายมีปฏิกริยาที่แตกต่างกันต่อการแสวงหาประโยชน์โดยมิชอบรูปแบบเดียวกัน ในคดี **Connors (สหราชอาณาจักร)**⁵⁴⁵ ในขณะที่ผู้เสียหายบางรายสามารถหลบหนีแต่ก็มีอีกหลายรายไม่ยอมหลบหนี จำเลยถูกศาลพิพากษาว่ากระทำความผิดฐานสมคบกันทำให้บุคคลต้องทำงานในสภาพแรงงานบังคับ หรือมีการบังคับใช้แรงงานบังคับ⁵⁴⁶

ผู้ปฏิบัติงานคนหนึ่งได้เน้นว่า ผู้เสียหายมาในรูปแบบที่ “มากมายหลายรูปร่างและหลายขนาด” และพวกเราจะต้องไม่ยอมให้ภาพที่เราเห็นในเบื้องต้นว่าผู้เสียหายมีลักษณะเช่นไรมามีอิทธิพลต่อการประเมินความน่าเชื่อถือของผู้เสียหาย

3.3.6.7 สิ่งที่คุณเหมือนเป็นความเชื่อที่ไร้เหตุผล (Seemingly irrational beliefs)

บางครั้งผู้เสียหายเชื่อถือตามถ้อยคำอันเป็นเท็จและไร้เหตุผลของผู้ค้ามนุษย์ ซึ่งในขณะที่ “ผู้ที่คุณเหมือนว่าเป็นคนมีเหตุผล” มีแนวโน้มที่จะปฏิเสธไม่ยอมเชื่อถือหรือมีข้อสงสัยเกี่ยวกับถ้อยความนั้น บางครั้งมันอาจนำไปสู่การที่ศาลเกิดความสงสัยในความน่าเชื่อถือของผู้เสียหายและเกิดความลังเลใจในการพิพากษาว่าจำเลยกระทำความผิดในความผิดฐานค้ามนุษย์ซึ่งเป็นความผิดอาญาร้ายแรง โปรดสังเกตว่า มีการใช้คำว่า “ดูเหมือนว่า” เพื่อแสดงถึงข้อเท็จจริงที่ว่า การประเมินว่าอะไรคือสิ่งที่ไร้เหตุผล หรืออะไรคือสิ่งที่มีเหตุผลนั้น

⁵⁴⁴ อ่างแล้ว

⁵⁴⁵ อ่างแล้ว สำหรับรายละเอียดเกี่ยวกับข้อเท็จจริง โปรดดูการวิเคราะห์เชิงลึก ในหัวข้อ 5.11 ของเอกสารสรุปประเด็นสำคัญของคดี

⁵⁴⁶ โปรดดู *Mussry (สหรัฐอเมริกา)* อ่างแล้ว, เป็นกรณีที่ศาลเห็นว่าข้อกล่าวหาในคำฟ้อง ถ้าหากพิสูจน์ได้ว่าเป็นความจริง ก็จะเป็นการสนับสนุนการมีอยู่ของการบีบบังคับที่จำเป็นต่อการตั้งข้อกล่าวหาการใช้แรงงานขัดหนี้ (peonage) การทำให้บุคคลตกเป็นทาสโดยไม่สมัครใจ (involuntary servitude) แม้ว่าข้อเท็จจริงจะปรากฏว่า บุคคลที่อยู่ในสถานการณ์เดียวกันกับผู้เสียหายบางคนก็สามารถหลบหนีได้สำเร็จ ในขณะที่ผู้เสียหายไม่ยอมหลบหนี

ขึ้นอยู่กับสายตาของผู้ประเมินและต้องใช้การประเมินในลักษณะอัตตะวิสัย (subjective assessment) โดยเฉพาะอย่างยิ่ง เมื่อมีความเชื่อทางด้านวัฒนธรรมและศาสนาเข้ามาเกี่ยวข้อง ควรตั้งข้อสังเกตว่า มีคดีจำนวนมากที่ผู้ค้ามนุษย์ใช้ถ้อยความที่ไร้เหตุผลและไม่เป็นความจริง หรือทำการข่มขู่ ทั้งนี้ ขึ้นอยู่กับการละเมิดสถานะที่เปราะบางของผู้เสียหาย⁵⁴⁷

การพิพากษาให้จำเลยพ้นผิดเมื่อคดีมีส่วนเกี่ยวข้องกับความเชื่อที่ไร้เหตุผล

คดี A.G.G.R. (อิสราเอล)⁵⁴⁸ ผู้อ้างว่าเป็นผู้เสียหายมีความเชื่อในคำข่มขู่ของจำเลยที่ว่าเขาสามารถทำร้ายผู้เสียหายได้โดยใช้พลังเหนือธรรมชาติส่งผลให้ศาลพิพากษาให้จำเลยพ้นผิด ศาลไม่มีความเข้าใจว่าประชากรอิสราเอลที่มีภูมิหลังปกติจะสามารถเชื่อในข้อกล่าวอ้างของจำเลยเกี่ยวกับพลังเหนือธรรมชาติของเขา ส่งผลให้ศาลพิพากษาให้จำเลยพ้นผิดจากข้อหากักขังหน่วงเหนี่ยวทำให้บุคคลตกอยู่ในสภาพเยี่ยงทาส แต่จำเลยจะถูกศาลพิพากษาว่ากระทำความผิดหลายข้อหาเกี่ยวกับคดีอาญาทางเพศ

คดีที่ศาลพิพากษาว่าจำเลยกระทำความผิดแม้ว่าจะปรากฏความเชื่อที่ไร้เหตุผล

อย่างไรก็ตาม ในคดีค้ามนุษย์ดังต่อไปนี้แสดงให้เห็นถึงสถานการณ์ที่ถึงแม้ว่าผู้เสียหายดูเหมือนว่ามีความเชื่อที่ไร้เหตุผลก็ตาม ในทางตรงกันข้ามศาลกลับยอมรับความเชื่อนั้นว่าเป็นองค์ประกอบหนึ่งที่จำเลยใช้ในการกระทำความผิด ดังนั้น จึงใช้เป็นพยานหลักฐานสนับสนุนการพิพากษาว่าจำเลยกระทำความผิดจริงได้

ความเชื่อ “ที่ดูเหมือนว่า” ไร้เหตุผล เช่น ความเชื่อที่เกิดจากข้อเท็จจริงที่ว่า ผู้เสียหายมิใช่คนชาติของประเทศปลายทาง อาจรู้สึกถึงความไม่ปลอดภัยจึงทำให้ถูกหลอกได้โดยง่าย ทั้งนี้ เนื่องจากเขาไม่มี

⁵⁴⁷ โปรตดู เอกสารของ UNODC เรื่อง “การละเมิดสถานะของความเปราะบางและ ‘วิธีการ’ อื่น ๆ ภายใต้คำจำกัดความของการค้ามนุษย์ (Abuse of a position of vulnerability and other ‘means’ within the definition of trafficking in persons)”, 2012.

⁵⁴⁸ อ้างแล้ว สำหรับคำอธิบายโดยละเอียดของคดีนี้ โปรตดู หัวข้อ 3.2.2 เรื่อง “การข่มขู่/สิ่งที่ดูเหมือนเป็นการข่มขู่ที่ไร้เหตุผล”

ความคุ้นชินกับสภาพแวดล้อม หรือเมื่อมีความเปราะบางที่เกิดขึ้นจากการกระทำล่วงละเมิดของผู้ค้ามนุษย์⁵⁴⁹ โดยใช้ความเชื่อทางศาสนา ไสยศาสตร์ หรือความเชื่อทางวัฒนธรรม เช่น ความเชื่อในคาถามนต์ดำ

ในคดีดังต่อไปนี้ เป็นคดีซึ่งผู้เสียหายไม่ใช่คนท้องถิ่นของประเทศที่เขาถูกแสวงหาประโยชน์ ผู้เสียหายถูกข่มขู่ว่าถ้าหากพวกเขาออกไปจากบริเวณอาคารพวกเขาจะถูกฆ่า ทรมาณและส่งกลับประเทศ แม้ว่าความเชื่อเช่นนี้ดูเหมือนว่าเป็นสิ่งไร้เหตุผลสำหรับผู้ที่มีความคุ้นเคยกับการบังคับใช้กฎหมายในประเทศนั้นๆ (สหรัฐอเมริกาและเยอรมนี) ในคดีแรกคือ **คดี Alzanki (สหรัฐอเมริกา)**⁵⁵⁰ จำเลยข่มขู่ผู้เสียหายซึ่งเป็นชาวศรีลังกาว่า ถ้าหากว่าผู้เสียหายออกจากบ้านพัก เมื่อเจ้าหน้าที่ตำรวจของสหรัฐอเมริกาพบเห็นเธอ เจ้าหน้าที่ตำรวจจะยิงเธอ แม้ว่าคำขู่นั้น”ดูเหมือนว่า” จะไม่มีเหตุผลก็ตาม ศาลเห็นว่า พยานมีความน่าเชื่อถือรวมถึง เชื่อว่าจำเลยทำการข่มขู่ด้วย จำเลยถูกพิพากษาว่ากระทำความผิดฐานหน่วงเหนี่ยวลูกจ้างให้อยู่ในบ้านเพื่อทำงานในสภาพคล้ายทาสโดยไม่สมัครใจ

ในคดีที่สอง คือ **คดี (215) 3 St Js 723/05 (20/07) (เยอรมนี)**⁵⁵¹ ผู้เสียหายชาวเอธิโอเปีย ถูกข่มขู่ว่า ถ้าหากเธอเดินทางออกนอกอาคารสถานที่พัก เธอจะถูกส่งกลับประเทศ ถูกทุบตี ทรมาณ หรือถูกฆ่า โดยเจ้าหน้าที่ชาวเยอรมันซึ่งเป็นพวกเหยียดเชื้อชาติ ศาลระบุว่า สิ่งที่เป็นวิธีการกระทำความผิดหนึ่งที่จำเลยใช้ควบคุมผู้เสียหาย จำเลยถูกพิพากษาว่ากระทำความผิดฐานค้ามนุษย์เพื่อการแสวงหาประโยชน์โดยมิชอบทางด้านแรงงาน

คดีอื่นๆ เป็นการข่มขู่แบบไร้เหตุผลโดยการใช้พิธีกรรม “จูกู”⁵⁵² (รูปแบบหนึ่งของการใช้เวทมนต์คาถา) เพื่อทำการข่มขู่ผู้เสียหายซึ่งเชื่อในพิธีกรรมนั้น คดีนี้เป็นตัวอย่างของสถานการณ์ที่ไม่สมเหตุสมผล

⁵⁴⁹ โปรตดู เอกสารของ UNODC เรื่อง การใช้ประโยชน์โดยมิชอบจากความเปราะบาง (Abuse of a position of vulnerability), อ้างแล้ว

⁵⁵⁰ U.S. v. Alzanki, 54 F.3d 994 (1st Cir. 1995), สหรัฐอเมริกา

⁵⁵¹ Case (215) 3 St Js 723/05 (20/07) in the District Court of Tiergarten Berlin (20 กุมภาพันธ์ 2551), เยอรมนี โดยสามารถหาข้อมูลเกี่ยวกับคดีนี้ได้ที่ฐานข้อมูลคดีค้ามนุษย์ของ UNODC (Case No. DEU005).

⁵⁵² โปรตดูคำอธิบายเกี่ยวกับพิธีจูกู และคดีเพิ่มเติมได้ที่หัวข้อ 2.1.1.3 เรื่อง “การบอกเล่าเรื่องราวที่เปรียบเทียบได้กับการปกปิด” และหัวข้อที่ 2.6 เรื่อง “คำให้การของผู้เชี่ยวชาญและผู้ประกอบวิชาชีพ”.

ในสายตาของบุคคลภายนอก พิธีกรรม “จูจู” เป็นความเชื่อทางวัฒนธรรมในทุกชนชั้นของสังคมไนจีเรีย⁵⁵³ และทำให้ไม่ถูกพิจารณาว่าเป็นสิ่งที่ไร้เหตุผล ซึ่งเป็นสิ่งที่อาจเกิดขึ้นในประเทศอื่นเช่นกัน

คดี Afolabi (สหรัฐอเมริกา)⁵⁵⁴ จำเลยใช้พิธีกรรม “จูจู” ทำการข่มขู่และทำให้ผู้เสียหายชาวไนจีเรียเกิดความหวาดกลัว อันเป็นวิธีการกระทำความผิดรูปแบบหนึ่งของกระบวนการบังคับใช้แรงงาน หรือการค้ามนุษย์ จำเลยถูกศาลพิพากษาว่ากระทำความผิดฐานบังคับใช้แรงงานและค้ามนุษย์โดยการใช้แรงงานบังคับและความผิดอาญาที่เกี่ยวข้องอื่นๆ ในคดีทำนองเดียวกันที่มีการใช้พิธีกรรม “จูจู” คือ **คดี Omoruyi (ไนจีเรีย)**⁵⁵⁵ **คดี Okoya (ไนจีเรีย)**⁵⁵⁶ และ **คดี Anthony Harrison (สหราชอาณาจักร)**⁵⁵⁷ และโปรดดูคดีของประเทศเนเธอร์แลนด์จำเลยถูกศาลตัดสินว่ากระทำความผิดฐานค้ามนุษย์โดยการใช้พิธีกรรม “จูจู” เพื่อข่มขู่ในทำนองเดียวกัน คือ **คดี ECLI:NL:GHARN:2012:BV8582 (เนเธอร์แลนด์)**⁵⁵⁸ **คดี ECLI:NL:HR:2014:477**

⁵⁵³ ผู้เชี่ยวชาญชาวไนจีเรียเป็นผู้ให้ข้อมูลนี้.

⁵⁵⁴ อ่างแล้ว

⁵⁵⁵ อ่างแล้ว สำหรับรายละเอียดเกี่ยวกับข้อเท็จจริง โปรดดูการวิเคราะห์เชิงลึก ในหัวข้อ 5.5 ของเอกสารสรุปประเด็นสำคัญของคดี.

⁵⁵⁶ อ่างแล้ว

⁵⁵⁷ อ่างแล้ว

⁵⁵⁸ ศาลอุทธรณ์แห่งอาร์นเฮม (Arnhem Court of Appeal), 12 มีนาคม 2555, คดี ECLI:NL:GHARN:2012:BV8582, เนเธอร์แลนด์

(เนเธอร์แลนด์)⁵⁵⁹ และ คดี ECLI:NL:RBGRO:2000:AA8975 (เนเธอร์แลนด์)⁵⁶⁰ ในบรรดาคดีเหล่านี้ไม่มีคดีใดที่ศาลมองว่าผู้เสียหายไม่มีความน่าเชื่อถือ เนื่องจากความหวาดกลัวในพิธีกรรม “จูกู”⁵⁶¹

ในหัวข้อของการถูกข่มขู่อย่างไรเหตุผล โปรดดูรายละเอียดในหัวข้อ 3.2.2 เรื่อง “การข่มขู่ / การข่มขู่อย่างไรเหตุผล”

ในคดีของประเทศไทย⁵⁶² ที่เจ้าหน้าที่ตำรวจได้ทำการสืบสวนคดีค้ามนุษย์ทำให้ผู้เสียหายได้รับความช่วยเหลือจากสถานค้าประเวณีในประเทศแอฟริกาใต้และเดินทางกลับประเทศไทย โดยผู้เสียหายได้รับการแนะนำจากผู้หญิงคนหนึ่งในประเทศไทยให้รู้จักกับผู้หญิงอีกคนหนึ่งเพื่อช่วยเหลือให้ผู้เสียหายเดินทางไปทำงานที่สหรัฐอเมริกา ซึ่งผู้หญิงคนนั้นให้ข้อมูลว่าเป็นการทำงานในร้านอาหารในสหรัฐอเมริกาและจะได้เงินเดือนสูง อย่างไรก็ตาม เมื่อได้พบกับผู้ถูกกล่าวหาว่าเป็นผู้ค้ามนุษย์ ผู้เสียหายได้รับตัวโดยสารเครื่องบินไปประเทศแอฟริกาใต้และได้บอกกับผู้เสียหายว่าสหรัฐอเมริกาและแอฟริกาใต้มีเขตแดนร่วมกัน ซึ่งจะเห็นได้ว่าข้ออ้างนี้ดูเหมือนว่าแปลกประหลาดมาก เจ้าหน้าที่ตำรวจเห็นว่าผู้เสียหายมีความน่าเชื่อถือ โดยพิจารณาจากความเปราะบางของผู้เสียหาย ซึ่งเห็นได้ว่าเธอขาดการศึกษาขั้นพื้นฐานจึงทำให้เธอถูกหลอกได้โดยง่าย

⁵⁵⁹ ศาลสูงสุด (Supreme Court) วันที่ 4 มีนาคม 2554, คดี ECLI:NL:HR:2014:477 เนเธอร์แลนด์ - เป็นที่น่าสังเกตว่าในคดีนี้และในคดีก่อนหน้านั้นเป็นเรื่องเกี่ยวกับการสืบสวนคดีอาญาขนาดใหญ่ที่มีผู้เสียหาย 40 ราย โดยศาลสูงสุดได้ทำการพิจารณาเกี่ยวกับประเด็นทางด้านกฎหมาย - วิธีการในการให้ได้มาซึ่งถ้อยคำของผู้เสียหาย

⁵⁶⁰ ศาลชั้นต้นแห่งโกนิงเกน (Groningen District Court) 12 ธันวาคม 2543, คดี ECLI:NL:RBGRO:2000:AA8975, เนเธอร์แลนด์ โดยที่ผู้เชี่ยวชาญจากประเทศเนเธอร์แลนด์เป็นผู้ให้ข้อมูลเกี่ยวกับรายละเอียดของคดีนี้

⁵⁶¹ สำหรับข้อมูลเพิ่มเติมเกี่ยวกับการใช้ “พิธีกรรมจูกู” โปรดดู Lemans and Janssens, “Creative Adaptive Criminal Entrepreneurs from Africa and Human Trafficking in Belgium: Case Studies of Traffickers from Nigeria and Morocco”, International Journal of Criminology and Sociology, 2013, 2, 153-162. ซึ่งผู้เชี่ยวชาญจากประเทศเนเธอร์แลนด์เป็นผู้ให้ข้อมูลเกี่ยวกับบทความนี้

⁵⁶² แม้ว่าคดีนี้จะไม่ได้มีการดำเนินคดีในชั้นศาลก็ตาม แต่คดีนี้ก็ได้รับการรายงานให้กับ UNODC โดยผู้เชี่ยวชาญการประชุมผู้เชี่ยวชาญสำหรับการจัดทำเอกสารสรุปประเด็นสำคัญของคดี และได้มีการตัดสินใจที่จะรวมข้อมูลในคดีนี้ไว้ด้วยเนื่องจากเป็นการสะท้อนให้เห็นถึงรูปแบบที่เกิดขึ้นทั่วโลก

อย่างไรก็ตาม ผู้เสียหายรู้จักกับผู้ต้องหาว่าทำการค้ำมนุษย์เพียงแค่อื่นๆ แต่ไม่รู้รายละเอียดอื่นๆ เลย เจ้าหน้าที่ตำรวจไม่สามารถระบุตัวหรือหาตัวของผู้ต้องหาได้ จึงมิได้มีการออกหมายจับกุม

อีกคดีหนึ่งที่ถือตามแนวปฏิบัติทางด้านวัฒนธรรมจะเป็นคดีที่มีความเกี่ยวข้องกับพิธีกรรม “จุงู” คือ คดี **Jumale and Zakaria (สหราชอาณาจักร)**⁵⁶³ จำเลยคนหนึ่งได้บอกกับเด็กว่ามันเป็นวัฒนธรรมของเขาในการที่แฟนสาวจะต้องมีความสัมพันธ์ทางเพศกับแฟนหนุ่มของตนและครอบครัวของเขา แม้ว่ามันจะดูเหมือนเป็นถ้อยคำที่ไม่มีความสมเหตุสมผลเลยก็ตาม แต่ผู้เสียหายมีความเชื่อเช่นนั้น และเหตุนี้ก็ได้เป็นการป้องกันมิให้ศาลพิพากษาว่าจำเลยกระทำความผิดในฐานความผิดค้ำมนุษย์เด็กเพื่อการแสวงหาประโยชน์โดยมิชอบทางเพศและการกระทำความผิดอาญาอื่นที่เกี่ยวข้อง

โปรดสังเกตว่าในคดีเหล่านี้ ความเปราะบางของผู้เสียหายอาจเกิดจากข้อเท็จจริง เช่น ความไม่คุ้นเคยกับประเทศปลายทาง การขาดการศึกษา การติดยา หรือความเยาว์วัย (สำหรับข้อมูลเพิ่มเติมเกี่ยวกับความเปราะบางเหล่านี้ โปรดดูหัวข้อ 3.2.5.6 เรื่อง “ความไม่คุ้นเคยกับภาษาและ/หรือวัฒนธรรม” ข้อ 3.2.5.7 เรื่อง “การขาดการศึกษาหรือมีการศึกษาต่ำ” และข้อ 3.2.5.3 เรื่อง “อายุ”

3.3.6.8 การอธิบายทางด้านวัฒนธรรมต่อพฤติกรรมของผู้เสียหาย (Cultural explanations for victim behaviour)

จากที่เห็นในหัวข้อข้างต้น การอธิบายถึงพฤติกรรมของผู้เสียหายที่สำคัญมักจะขึ้นอยู่กับวัฒนธรรมของประเทศต้นกำเนิดของผู้เสียหาย โปรดดูหัวข้อ 3.2.1.6 ที่ได้มีการอธิบายรายละเอียดเกี่ยวกับรูปแบบของความเชื่อทางวัฒนธรรมและแนวปฏิบัติซึ่งส่งผลกระทบต่อพฤติกรรมของผู้เสียหาย เช่น ความล่าช้าในการร้องทุกข์ ยอมทำการส่งมอบหนังสือเดินทางให้ยึดถือไว้โดยสมัครใจ หรือการไม่ยอมหลบหนีแม้ว่าจะมีโอกาสให้สามารถหลบหนีได้ และโปรดดูข้อ 2.2.1.3 เรื่อง “การบอกเล่าเรื่องราวคล้ายกับการปกปิด” ข้อ 2.6 เกี่ยวกับคำให้การของผู้เชี่ยวชาญทางด้านมานุษยวิทยาและวัฒนธรรม ข้อ 3.2.2 เรื่อง การข่มขู่ที่ดูเหมือนว่าเป็นสิ่งไร้เหตุผล ข้อ 3.3.6.7 เรื่อง “ความเชื่อที่ดูเหมือนว่าไร้เหตุผล”

⁵⁶³ ดูรายงานเป็น Attorney General’s Reference No. 126 of 2014 [2015], EWCA Crim. 128, ย่อหน้าที่ 7.

พิจารณาพฤติกรรมของผู้เสียหายให้ละเอียดยิ่งขึ้น

ที่ระบุไว้ด้านล่างเป็นบางรูปแบบของพฤติกรรมของผู้เสียหายในระหว่างการค้ามนุษย์ เมื่อพิจารณาโดยผิวเผินพฤติกรรมเหล่านี้อาจเป็นจุดอ่อนของการดำเนินคดีเอาผิดกับจำเลยได้

- การไม่ยอมหลบหนี หรือไม่ร้องขอความช่วยเหลือ
- การกลับไปหานายจ้างผู้กระทำละเมิดตน
- เคยทำการค้าประเวณีโดยสมัครใจมาก่อน
- แสดงออกซึ่งพฤติกรรมที่ไม่ประสีประสา หรือพฤติกรรมที่ประมาท
- การกระทำการที่ผิดกฎหมายในช่วงระยะเวลาการค้ามนุษย์
- การมีพฤติกรรมที่แตกต่างจากผู้เสียหายรายอื่น
- ความเชื่อที่ดูเหมือนไม่สมเหตุสมผล

ศาลจะไม่ทำการพิพากษายกฟ้องจำเลยในทันทีเพราะเหตุที่ผู้เสียหายมีพฤติกรรมดังกล่าวเพียงประการเดียว แต่ศาลจะพิจารณาสถานการณ์แวดล้อมโดยรวมทั้งหมด เพื่อวัดระดับว่าเป็นสาระสำคัญหรือไม่

บางครั้ง ศาลมักได้ข้อสรุปที่หากมองเผินๆ มักจะขัดกับความรู้สึก ดังเช่น

- การไม่ยอมหลบหนี หรือไม่ยอมร้องขอความช่วยเหลือ แท้จริงแล้วอาจทำให้เห็นภาพของการแสวงหาประโยชน์โดยมิชอบมากกว่าเป็นผลร้าย ทำให้เห็นว่าผู้เสียหายอาจรู้สึกว่าการช่วยเหลือตนเองไม่ได้ หรือต้องพึ่งพิงผู้อื่นทำให้เขา หรือเธอรู้สึกเหมือนเป็นอัมพาตไม่อาจกระทำการใดๆ ได้

- รูปแบบของพฤติกรรมของผู้เสียหายบางประการอาจอธิบายได้โดยปัจจัยทางด้านวัฒนธรรมตามภูมิหลังของผู้เสียหาย ตัวอย่างเช่น เขาอาจจะรู้จักอับอายมากเกินไปที่จะแจ้งความร้องทุกข์ว่ามีการกระทำผิดอาญาเกิดขึ้น หรืออาจจะยอมทำตามความต้องการของผู้ค้ามนุษย์ เนื่องจากวิถีของการเคารพหรือความเชื่อ

- ข้อโต้แย้งอื่น ได้แก่ การที่ผู้เสียหายเคยค้าประเวณีโดยสมัครใจมาก่อน อาจถือว่าไม่มีความเกี่ยวข้องกับการวินิจฉัยคดีนี้ในศาลแต่เป็นความพยายามของฝ่ายจำเลยที่จะเบี่ยงเบนความสนใจของศาลไปจากการแสวงหาประโยชน์โดยมิชอบที่แท้จริงที่เกิดขึ้นกับผู้เสียหาย

4. ข้อท้าทายของพยานหลักฐานที่มีความยุ่งยากเป็นพิเศษ (Particularly difficult evidential challenges)

4.1 บทนำ (Introduction)

ในคดีค้ามนุษย์มีข้อท้าทายเกี่ยวกับความยุ่งยากเป็นพิเศษของพยานหลักฐานที่เกี่ยวข้องกับองค์ประกอบของความผิด ซึ่งในการดำเนินคดีผู้ปฏิบัติงานในกระบวนการยุติธรรมทางอาญาจะต้องให้ความใส่ใจเป็นพิเศษ สิ่งเหล่านี้มีความเคร่งครัดมากกว่าปัญหาทางด้านพยานที่ได้พิจารณาไว้แล้วข้างต้น

ประการแรก การค้ามนุษย์อาจกระทำโดยกลุ่มองค์กรอาชญากรรมเข้ามามีส่วนในวงจรของการค้ามนุษย์ (chain of traffickers) ได้แก่ ตัวแทนในระดับท้องถิ่น ผู้คัดเลือก ขนส่ง และ “ผู้ที่ทำการแสวงหาประโยชน์โดยมิชอบ” ตามความเป็นจริง⁵⁶⁴ อาจมีความท้าทายเป็นพิเศษในการพิสูจน์ผู้ร่วมกระทำ

⁵⁶⁴ โปรดดู รายงานจากผู้แทนพิเศษระดับชาติ เรื่องการค้ามนุษย์และความรุนแรงต่อเด็ก (2014) การค้ามนุษย์: สิ่งที่มีมองเห็นและสิ่งที่มองไม่เห็น II (National Rapporteur on Trafficking in Human Beings and Sexual Violence against Children (2014). Trafficking in Human Beings: Visible and Invisible II.) ซึ่งเป็นสรุปรายงานเชิงปริมาณปี 2551-2555 The Hague: National Rapporteur, หน้า 16-17 ที่ระบุว่า ตามที่ผู้ค้ามนุษย์มักจะไม่กระทำความผิดเพียงลำพัง สิ่งที่มีความสำคัญ คือ จะต้องพยายามทำความเข้าใจจุดเชื่อมโยงในทุกจุดในเครือข่าย ตัวอย่างเช่น พบว่าร้อยละ 38 ของการสอบสวนคดีอาญาทั้งหมด 77 ครั้งที่ทำการศึกษา พบว่า สำนักงานตำรวจแห่งชาติของ the Royal Dutch Marechaussee

ความผิดในระยะ “ก่อนการแสวงหาประโยชน์โดยมิชอบ (pre-exploitation)” โดยการที่จะดำเนินคดีกับบุคคลคนเหล่านี้ได้ ผู้นั้นจะต้องรับรู้ว่ามีผู้เสียหายกำลังจะถูกแสวงหาประโยชน์

ประการที่สอง พิธีสารว่าด้วยการค้ามนุษย์กำหนดว่า เมื่อการกระทำผิดฐานค้ามนุษย์ได้เริ่มกระทำลงการแสวงหาประโยชน์โดยมิชอบที่แท้จริงอาจจะยังไม่เกิดขึ้น มันจึงเป็นการเพียงพอที่จะพิสูจน์เจตนาผ่านการกระทำที่ได้ทำเสร็จสิ้นโดยใช้วิธีการกระทำความผิด เพื่อให้ผู้เสียหายถูกแสวงหาประโยชน์ อย่างไรก็ตาม ในคดีที่ผู้เสียหายยังมิได้ถูกแสวงหาประโยชน์จะมีความยุ่งยากในการพิสูจน์การกระทำผิดฐานค้ามนุษย์

ประการที่สาม พิธีสารว่าด้วยการค้ามนุษย์ กำหนดว่า หากว่ามีการใช้วิธีการกระทำผิดตามที่กำหนดแล้ว ความยินยอมของผู้เสียหายต่อการถูกแสวงหาประโยชน์เป็นเรื่องที่ไม่มีความเกี่ยวข้องกับการดำเนินคดีค้ามนุษย์ อย่างไรก็ตาม แม้จะปรากฏในบทบัญญัติของกฎหมายในหลายประเทศว่าความยินยอมของผู้เสียหายไม่มีส่วนเกี่ยวข้อง แต่หากปรากฏว่าผู้เสียหายให้ความยินยอมในทางปฏิบัติมักจะถือว่าเป็นเรื่องที่มีความเกี่ยวข้องอย่างมาก⁵⁶⁵ ประเด็นเกี่ยวกับเรื่องความยินยอมอาจมีบทบาทที่สำคัญในขั้นตอนของการคัดแยกผู้เสียหายจากการค้ามนุษย์ รวมถึง อาจส่งผลกระทบต่อความน่าเชื่อถือของผู้เสียหายในการขึ้นให้การในชั้นศาล

4.2 วิธีการพิสูจน์การค้ามนุษย์ที่มีลักษณะเป็นวงจร (How to prove the chain of trafficking?)

บ่อยครั้งมีการค้ามนุษย์ได้กระทำลงในบริบทขององค์กรเครือข่ายอาชญากรรม ความสัมพันธ์ที่ใกล้ชิดระหว่างการค้ามนุษย์กับองค์กรอาชญากรรมสะท้อนให้เห็นถึงความจริงที่ถูกระบุใน พิธีสารว่าด้วยการค้ามนุษย์ ซึ่งเป็นพิธีสารเพิ่มเติมของอนุสัญญาของสหประชาชาติว่าด้วยการต่อต้านองค์กรอาชญากรรม

และผู้ตรวจการกระทรวงกิจการสังคมและการจ้างงาน (the Ministry of Social Affairs and Employment) ได้เปิดเผยว่ามีการดำเนินการในรูป “องค์กรความร่วมมือทางอาชญากรรม” ที่มีจะประกอบด้วยสมาชิกมากกว่า 2 คน

⁵⁶⁵ เรื่องนี้เป็นเรื่องหลักที่ได้มีการพิจารณาในเอกสารของ UNODC เรื่อง หน้าที่ของ “ความยินยอม” ในพิธีสารว่าด้วยการค้ามนุษย์ (UNODC Issue Paper on the Role of “consent” in the Trafficking in Persons Protocol (2014))

https://www.unodc.org/documents/human-trafficking/2014/UNODC_2014_Issue_Paper_Consent.pdf

ข้ามชาติ และมีเกี่ยวข้องกับอนุสัญญาแม่บทในหลากหลายรูปแบบ ดังนั้น จึงไม่ต้องแปลกใจที่คดีค้ามนุษย์จำนวนมากเป็นการกระทำโดยเครือข่ายของอาชญากร คดีทั้งหลายเหล่านี้สะท้อนให้เห็นว่าปัญหาความยุ่งยากทางด้านพยานหลักฐาน

การกล่าวถึงรายละเอียดทั้งหมด หรือโดยส่วนมากของข้อเท็จจริงของคดีที่มีความเกี่ยวข้องกับองค์การอาชญากรรมเป็นเรื่องที่เกินขอบเขตของการศึกษาตามเอกสารการวิเคราะห์ประเด็นสำคัญของคดี โดยมุมมองของความซับซ้อนของหัวข้อนี้เราหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้มีการวิเคราะห์โดยละเอียดในเอกสารการสรุปประเด็นสำคัญของคดีที่จะได้ทำขึ้นในอนาคต อย่างไรก็ตาม จะทำการพิจารณาเฉพาะประเด็นพยานหลักฐานที่เกิดขึ้นเมื่อการค้ามนุษย์มีส่วนเกี่ยวข้องกับผู้กระทำผิดที่มีการแบ่งงานกันทำเป็นลักษณะเป็นวงจรของการค้ามนุษย์

การพิสูจน์เจตนาทางอาญาของผู้แสวงหาประโยชน์ท้ายสุด (end exploiter) อาจจะเป็นการง่าย แต่ความยุ่งยากจะปรากฏมากขึ้นในการพิสูจน์เจตนาของผู้ร่วมกระทำการที่เป็นวงจรก่อนที่การแสวงหาประโยชน์โดยมิชอบจะเกิดขึ้น (เช่น การสรรหา และการขนส่ง) ว่ามีส่วนรู้เห็นว่าจะมีการแสวงหาประโยชน์โดยมิชอบเกิดขึ้นและดังนั้นพวกเขาจึงกลายเป็นส่วนหนึ่งของวงจรของการค้ามนุษย์ นอกจากนี้ ยังมีประเด็นปัญหาเพิ่มเติมในกรณีที่ถูกกล่าวหาว่าเป็นผู้กระทำความผิดเป็นผู้ที่มีความเปราะบางเช่นกัน ในคดีที่มีผู้ร่วมดำเนินการข้ามชาติ อาจจะทำให้มีความยุ่งยากซับซ้อนมากยิ่งขึ้น บางครั้งมีความจำเป็นที่จะต้องหาความร่วมมือระหว่างประเทศต้นทาง ประเทศส่งผ่าน และประเทศปลายทาง

ในคดีดังต่อไปนี้แสดงให้เห็นประเด็นปัญหาที่เกิดขึ้นข้างต้น

คดี เลขที่ 8959—2012 (อียิปต์)⁵⁶⁶ เป็นการสะท้อนให้เห็นถึงความซับซ้อนของวงจรของการค้ามนุษย์ องค์การอาชญากรรมองค์กรหนึ่งซึ่งได้ทำการสมรู้ร่วมคิดจัดการสมรสปลอมระหว่างเด็กผู้หญิงซึ่งเป็นผู้เยาว์มีฐานะยากจนกับผู้ชายจากประเทศผู้ผลิตน้ำมันรอบอ่าวเปอร์เซีย หรืออ่าวอ่าว (Gulf States) ซึ่งการสมรสปลอมนี้ใช้เป็นเครื่องมือในการเอาชนะใจเด็กผู้หญิงและทำให้บิดามารดาของพวกเขาอนุญาตให้เด็กผู้หญิงเหล่านั้นให้บริการทางเพศแก่ผู้ชายเหล่านั้น นอกจากการหลอกลวงพื้นฐานแล้ว ยังมีการใช้บุคคลอื่น

⁵⁶⁶ อ้างแล้ว สำหรับรายละเอียดเกี่ยวกับข้อเท็จจริง โปรดดูการวิเคราะห์เชิงลึก ในหัวข้อ 5.8 ของเอกสารสรุปประเด็นสำคัญของคดี.

ร่วมสนับสนุนด้วย จำเลยรายหนึ่งปลอมตัวเป็นนายความ ทำให้เขาสามารถออกไปสำคัญการสมรสปลอมได้ จำเลยอีกรายหนึ่งเป็นผู้รับผิดชอบในการสร้างเยื่อพรหมจรรย์ปลอมให้กับผู้เสียหาย เพื่อให้ผู้เสียหายดูราวกับเป็นหญิงพรหมจรรย์ ที่ต้องทำเช่นนี้ เพราะพวกเขาต้องการเรียกเก็บเงินในราคาสูงและเพื่อให้เด็กผู้หญิงเหล่านั้นสามารถทำการสมรสใหม่ได้ จำเลยอีก 2 คน ทำหน้าที่ในการจัดเตรียมอพาร์ทเมนต์เพื่อประโยชน์ในการค้าประเวณี คดีนี้จำเลย 4 คนผู้ซึ่งเป็นผู้ชายจากประเทศรอบอ่าวเปอร์เซียผู้ซึ่งมีความต้องการมีส่วนร่วมในการมีความสัมพันธ์ทางเพศกับหญิงสาวอ่อนวัย จำเลยอีก 3 คนเป็นบิดามารดาของผู้เสียหายซึ่งมีส่วนร่วมสนับสนุนการค้าประเวณีของบุตรสาวของพวกเขา เพื่อให้ได้รับผลตอบแทนทางการเงินและให้พาเด็กผู้หญิงไปยังอพาร์ทเมนต์ที่ใช้เป็นสถานค้าบริการ เพื่อให้บริการทางเพศกับจำเลยคนอื่นๆ

ศาลอาญาที่พิจารณาคดีพิพากษาคดีได้ตัดสินว่าจำเลยกระทำความผิด (ผู้ซึ่งมีส่วนร่วมในการดำเนินการคัดเลือกเด็กผู้หญิง การจัดเตรียมอพาร์ทเมนต์ การเตรียมสัญญาสมรสปลอมและการจัดทำพรหมจรรย์ปลอม) ในฐานะที่เป็นอาชญากรรมมีอาชั้พกระทำการค้ามนุษย์ซึ่งเป็นเด็กผู้หญิงเพื่อวัตถุประสงค์ในการค้าประเวณีเพื่อแลกกับผลประโยชน์ทางการเงิน ศาลพิพากษายกฟ้องบิดามารดาของเด็กผู้หญิงและผู้ชายจากประเทศรอบอ่าวเปอร์เซียผู้ซึ่งมีความสัมพันธ์ทางเพศกับเด็กผู้หญิงเหล่านั้น

ตลอดระยะเวลาการดำเนินคดี ศาลพิจารณาคดีพิพากษาคดีโดยเน้นย้ำความรู้ของผู้กระทำการทั้งหมดในวงจรของการค้ามนุษย์ เกี่ยวกับการค้ามนุษย์รูปแบบนี้ และสิ่งนี้เป็นเงื่อนไขในการพิพากษาว่าจำเลยกระทำความผิด ในคดีนี้ จำเลยที่ 3 มีเอกสารสัญญาสมรสปลอมทั้งหมด 95 ฉบับอยู่ในบ้านของเขา ซึ่งแสดงให้เห็นว่าเขามีความรู้ถึงการกระทำอันเป็นความผิด ยิ่งไปกว่านั้น จำเลยเหล่านั้นรับว่าพวกเขาทราบถึงการกระทำของจำเลยที่ 4 ผู้ซึ่งมีหน้าที่รับผิดชอบในการทำเยื่อพรหมจรรย์ปลอม ซึ่งสิ่งนี้แสดงให้เห็นว่าพวกเขามีเจตนาที่จะแสวงหาประโยชน์จากผู้เสียหาย ในทางกลับกันในการพิพากษาให้จำเลยผู้ซึ่งเป็นลูกค้าพันผิด ศาลพิจารณาจากเอกสารของสถานทูตของประเทศในแถบอ่าวเปอร์เซียประเทศหนึ่งว่า อย่างน้อยมีลูกค้ารายหนึ่งได้รับอนุญาตอย่างเป็นทางการให้ทำการสมรสในประเทศอียิปต์ ซึ่งเอกสารนี้ช่วยในการพิสูจน์ว่าเขาเป็นผู้บริสุทธิ์ ศาลทำการพิพากษายกฟ้องบิดามารดาผู้เสียหายเนื่องจากปรากฏอย่างชัดเจนจากคำให้การของพวกเขาว่า เขาหลงเชื่อว่าการลูกสาวของพวกเขาจะได้สมรสจริง และด้วยการที่พวกเขามีฐานะทางการเงินที่ยากลำบากจึงทำให้ถูกแสวงหาประโยชน์โดยเครือข่ายอาชญากรรม ศาลที่พิจารณาคดี วินิจฉัยว่า ข้อเท็จจริงนี้ส่งผลเป็นการปล้ำเจตนาพิเศษตามที่กำหนดในกฎหมายค้ามนุษย์ ศาลที่พิจารณาคดีทำการพิพากษาให้บิดามารดาของผู้เสียหายพ้นผิดโดยตั้งอยู่บนข้อสันนิษฐานที่ว่า ไม่มีบิดามารดาคนใดจะยอมให้บุตรสาวของตนเองถูกแสวงหาประโยชน์โดยการค้าประเวณี

ศาลแห่งแคลิฟอร์เนียพิพากษายืนตามศาลชั้นต้นให้ยกฟ้องจำเลยที่เป็นลูกค้า โดยอ้างอิงตามเอกสารที่สถานทูตที่ใช้อ้างเป็นพยานหลักฐาน ซึ่งเป็นเอกสารที่ออกให้ก่อนที่จะเริ่มกระบวนการพิจารณา ทำให้ยืนยันได้ว่าพวกลูกค้าไม่มีเจตนาทางอาญา อย่างไรก็ตาม ศาลได้สั่งให้มีการพิจารณาคดีใหม่ในส่วนของจำเลยคนอื่นๆ เนื่องจาก ศาลจะมีคำพิพากษาลงโทษ หรือยกฟ้องจำเลยที่เป็นอาชญากรเมื่ออาชีวะและบิดามารดาของผู้เสียหายโดยอ้างอิงจากพยานหลักฐานแบบเดียวกัน ในการพิจารณาคดีตัดสินเช่นนี้ ศาลตั้งข้อสังเกตว่าการสมรสปลอมเป็นจำนวนมากเช่นนี้แสดงให้เห็นว่า บิดามารดาของผู้เสียหายมีความรับรู้ถึงการกระทำที่เป็นความผิด

ความซับซ้อนของคดีเกิดขึ้นจากการที่มีจำเลยหลายคนและจะต้องพิสูจน์เจตนาทางอาญาของจำเลยแต่ละคน เป็นการสะท้อนให้เห็นถึงความยากลำบากของการดำเนินคดี และเมื่อสมาชิกในครอบครัวของผู้เสียหายเป็นผู้มีส่วนร่วมในกระบวนการของการค้ามนุษย์ในคดีเหล่านี้จะมีความยากลำบากเป็นพิเศษในการตัดสินว่า ครอบครัวของผู้เสียหายสมควรที่ถูกศาลตัดสินลงโทษ หรือพิจารณาว่าเป็นผู้เสียหายที่มีความเปราะบางและถูกแสวงหาประโยชน์จากความเปราะบางนั้น ในขณะที่ศาลชั้นต้นที่ทำการพิจารณาคดียอมรับข้อต่อสู้ของผู้เสียหายที่อ้างว่าพวกเขาไม่รู้ว่ามันเป็นการสมรสที่หลอกลวงโดยมีข้อโต้แย้งของพนักงานอัยการ ซึ่งศาลแคลิฟอร์เนียแสดงออกถึงข้อสงสัยที่ว่า ความจริงปรากฏว่าผู้เสียหายถูกแสวงหาประโยชน์เป็นจำนวนหลายครั้ง ตัวอย่างเช่น ศาลตั้งข้อสังเกตว่า บิดามารดาคนหนึ่งทราบดีว่าบุตรสาวของเขามีส่วนร่วมในการสมรสที่หลอกลวงนี้ถึง 3 ครั้ง

อีกคดีหนึ่งซึ่งที่มีวงจรกิจของการค้ามนุษย์และอยู่ในบริบทของการค้ามนุษย์ระหว่างประเทศ คือ คดี **Laojindamanee (ฟิจิ)**⁵⁶⁷ คดีจะมีความเกี่ยวข้องกับคำถามที่ว่าผู้กระทำการในวงจรกิจของการค้ามนุษย์มีความรับรู้ถึงการกระทำที่เป็นความผิดนั้นหรือไม่ คดีนี้มีชาย 2 คน (คนหนึ่งเป็นคนไทยอีกคนเป็นชาวฮ่องกง) ได้เดินทางพาหญิงไทยจากประเทศไทยเดินทางผ่านฮ่องกงไปยังประเทศฟิจิ ซึ่งผู้เสียหายได้รับการบอกกล่าวว่าพวกเขาจะทำงานเป็นหมอนวด เมื่อเดินทางไปถึงประเทศฟิจิ เด็กผู้หญิงพบว่าพวกตนจะต้องทำงานให้บริการทางเพศ จำเลยประกอบไปด้วยบุคคลซึ่งเป็นผู้นำพาผู้เสียหายไปยังฟิจิ ชายชาวฟิจิเชื้อสายจีนอีกคนหนึ่งซึ่งทำหน้าที่มารับและทำหน้าที่คุ้มกันผู้เสียหาย และชายชาวฟิจิเชื้อสายจีนอีกคนหนึ่งซึ่งทำหน้าที่ในการควบคุม

⁵⁶⁷ อ้างแล้ว

“ธุรกิจ” ซึ่งตามเอกสารของศาลพบว่า มีนักธุรกิจชาวฮ่องกงซึ่งประกอบธุรกิจในกรุงเทพฯ เป็นผู้นำของเครือข่ายการค้ามนุษย์ แต่นักธุรกิจรายนี้มีได้ตกเป็นจำเลยในคดีนี้

ในระหว่างของกระบวนการพิจารณา จำเลยชาวไทยอ้างว่าตนเองเดินทางไปฟิจิเพื่อหางานทำ และเขาพบกับผู้เสียหายครั้งแรกบนเครื่องบินที่เดินทางออกจากประเทศไทย ศาลตั้งข้อสังเกตว่า ในคดีนี้มีพยานหลักฐาน⁵⁶⁸ แสดงให้เห็นว่าจำเลยชาวไทยได้วางแผนการเดินทางไปฟิจิพร้อมกับผู้เสียหายและจำเลยชาวฮ่องกง จำเลยทั้งสองรายอ้างว่าพวกเขาไม่ใช่ผู้ที่มีบทบาท “ที่รู้สึกซึ่ง” พวกเขาไม่เคยมีประวัติอาชญากรรมและพวกเขาไม่ได้มีเจตนาที่จะเข้าไปมีส่วนร่วมกับการกระทำความผิดระหว่างประเทศ⁵⁶⁹ ศาลตั้งข้อสังเกตว่าจำเลยทั้งสองรายกระทำความผิดโดยการสนับสนุน หรือช่วยเหลือการค้ามนุษย์ ดังนั้น

“[...] ทั้งผู้ถูกกล่าวหา รายแรกและรายที่สองต่างมิได้เป็นผู้ที่ไม่มีเจตนาเข้าไปมีส่วนร่วมในการกระทำความผิดตามที่พวกเขาอ้าง

องค์กรอาชญากรรมนี้มีความโดดเด่นในฐานะเป็นองค์กรอาชญากรรมระหว่างประเทศ ทั้งนี้ปรากฏตามเอกสารที่มีความชัดเจนเข้าใจง่ายที่ฝ่ายรัฐบาลได้ยื่นต่อศาลระบุว่า “เป็นที่แน่ชัดว่า [ผู้ถูกกล่าวหา รายที่ 1 และ ที่ 2] ต่างมีส่วนรับผิดชอบในการทำหน้าที่เป็นตัวแทนและปกป้องผลประโยชน์ของนายใหญ่ขององค์กรอาชญากรรมในกรุงเทพมหานคร ประเทศไทย”

The State v. Phanat Laojindamanee and others, Criminal Case No. HAC323 of 2012, the High Court of Fiji at Suva, 13 December 2012, Fiji, para. 14 of the Sentencing decision

จำเลยชาวไทยและฮ่องกงต่างถูกพิพากษาว่ากระทำความผิดฐานค้ามนุษย์

จำเลยที่ 3 ชาวฟิจิเชื้อสายจีน ผู้ซึ่งทำหน้าที่ในการให้คุ้มครองดูแลผู้เสียหายถูกศาลพิพากษาว่ากระทำความผิดฐานค้ามนุษย์ที่กระทำลงในประเทศ โดยเขามีส่วนสนับสนุนการกระทำผิดโดยจัดการเรื่องการขนส่งผู้เสียหายไปยังปลายทาง และขับรถพาผู้เสียหายไปและกลับจากการให้บริการลูกค้า และตาม

⁵⁶⁸ เอกสารของศาลมิได้มีการระบุชนิดของพยานหลักฐานที่ใช้ในคดีนี้ แต่เห็นได้ชัดว่าศาลหมายถึงคำให้การของผู้เสียหาย

⁵⁶⁹ อ้างแล้ว ย่อหน้าที่ 27, การกำหนดโทษ

คำให้การของผู้เสียหายชี้ชัดว่าจำเลยที่ 4 คือ “นายโนฟีจี” และเขาถูกศาลพิพากษาว่าจำเลยกระทำความผิดใน 2 กรรม ฐานใช้ทาสให้บริการทางเพศ ศาลตั้งข้อสังเกตดังนี้

“ข้อเท็จจริงปรากฏตลอดกระบวนการพิจารณาคดีว่า มีองค์กรอาชญากรรมและมีบุคคลในประเทศไทย จีน และฟีจีมีส่วนร่วมในการกระทำความผิดในโครงการนี้ มีพยานหลักฐานยืนยันว่าผู้ถูกกล่าวหาที่ 4 ได้กล่าวอ้างว่าเขาเป็น “หัวหน้ามาเฟียในฟีจี” และเขาได้รับการยกย่องว่าเป็นผู้มีอำนาจสูงสุดขององค์กรในการจัดการเพื่อให้ปฏิบัติการนี้เกิดผลสำเร็จ”

The State v. Phanat Laojindamanee and others, Criminal Case No. HAC323 of 2012, the High Court of Fiji at Suva, 13 December 2012, Fiji, para. 45 of the Sentencing decision.

มีคดีเป็นจำนวนมากที่ชี้ให้เห็นถึงความสำคัญในการพิพากษาลงโทษบุคคลในแต่ละส่วนที่มีความเชื่อมต่อกันในวงจรของการค้ำมนุษย์ จากผู้เป็นบุคคลสำคัญจนถึง “ลูกปลาตัวเล็กๆ”

ตัวอย่างเช่น ในคดีของอิสราเอล คดี **Burnstein (อิสราเอล)**⁵⁷⁰ จำเลยทำงานเป็นนายหน้าระหว่างเจ้าของสถานค้าบริการ (ผู้ซึ่งเป็นเจ้าหน้าที่ตำรวจปลอมตัวมา) และบุคคลผู้ซึ่งทำการขายผู้หญิงสองคนเพื่อการค้าประเวณี แม้ว่าการทำธุรกรรมซื้อขายมิได้ทำอย่างเป็นรูปธรรมและจำเลยมิได้รับผลประโยชน์ตอบแทนจากการเป็นนายหน้าดังกล่าวก็ตาม จำเลยถูกศาลพิพากษาว่ากระทำความผิดฐานค้ำมนุษย์เพื่อประโยชน์ในการค้าประเวณี ในการวินิจฉัยว่าการกระทำของจำเลยถึงขนาดเป็นการค้ำมนุษย์หรือไม่ ศาลได้เน้นถึงความสำคัญในการตีความบทบัญญัติของกฎหมายอาญาที่จะต้องถือตามเจตนาในการกระทำความผิด ศาลวินิจฉัยว่า บทบัญญัติของกฎหมายมุ่งเน้นไปที่การปกป้องสิทธิมนุษยชนขั้นพื้นฐานและควรต้องถูกตีความอย่างกว้างให้ครอบคลุมทุกจุดเชื่อมต่อของวงจรของการค้ำมนุษย์ที่มีการสนับสนุนและอำนวยความสะดวกในการค้ำมนุษย์ ซึ่งรวมถึงผู้ที่เป็นายหน้าด้วย

⁵⁷⁰ Burnstein v State of Israel, 23 กุมภาพันธ์ 2548 ศาลสูงสุดของประเทศอิสราเอล โดยสามารถหาข้อมูลเกี่ยวกับคดีนี้ได้ที่ฐานข้อมูลคดีค้ำมนุษย์ของ UNODC (Case No. ISR010).

ในอีกคดีหนึ่งของอิสราเอล คือ คดี Saban (อิสราเอล)⁵⁷¹ เป็นคดีที่มีเครือข่ายขนาดใหญ่มีส่วนในการค้ามนุษย์เพื่อการค้าประเวณี คดีนี้เกี่ยวข้องกับการค้ามนุษย์ในตลอดระยะเวลายาวนานถึง 9 ปี ซึ่งเด็กผู้หญิงจากอดีตสหภาพโซเวียตถูกค้ามนุษย์ในประเทศอิสราเอลและไซปรัส ผู้หญิงเหล่านี้ถูกหน่วงเหนี่ยวกักขังไว้ในสภาพความเป็นอยู่ที่ยากลำบาก รวมถึงถูกบังคับให้ค้าประเวณี โดยที่ผู้เสียหายบางรายถูกกักขัง ถูกบังคับให้ส่งมอบเงินส่วนใหญ่ที่หามาได้จากการค้าประเวณีให้กับจำเลย ถูกตรวจสอบและควบคุมอย่างต่อเนื่อง โดยจำเลยรวมถึงมีการใช้วิธีการข่มขู่และมีการกระทำโดยใช้ความรุนแรง

จำเลยหลายรายต่างมีบทบาทในการปฏิบัติการค้ามนุษย์ที่แตกต่างกัน โดยมีหน้าที่ตั้งแต่เป็นหัวหน้าการปฏิบัติการ คนขับรถ คนทำบัญชี เป็นต้น สมาชิกหลายคนของเครือข่ายอาชญากรรม ได้แก่ คนขับรถ “ผู้คุมสถานค้าประเวณี (pimp)” และผู้ดูแลสถานค้าประเวณี โดยจำเลยแต่ละรายต่างก็อ้างว่า พวกเขามีส่วนร่วมในปฏิบัติการค้ามนุษย์เพียงแค่ว่า “เทคนิค” เท่านั้น และพวกเขาไม่ทราบว่าพวกผู้หญิงเป็นผู้ที่ถูกค้ามนุษย์ จำเลยทั้งหมดถูกศาลพิพากษาว่ากระทำความผิดฐานค้ามนุษย์ ศาลได้พิจารณาวินิจฉัยถ้อยคำของพวกเขาพบว่ามีความไม่สอดคล้องต้องกันและขัดแย้งกันหลายประการ โดยเฉพาะอย่างยิ่งเมื่อนำมาเปรียบเทียบกับคำให้การของผู้เสียหาย ศาลยึดถือตามข้อมูลที่ได้จากการดักฟังและการบันทึกเรื่องการประชุมกับผู้กระทำความผิดคนหนึ่ง ซึ่งต่อมาได้กลายเป็นพยานของฝ่ายรัฐบาล ซึ่งแสดงให้เห็นว่า จำเลยมีความรับรู้เกี่ยวกับปฏิบัติการการค้ามนุษย์ ศาลได้ข้อสรุปว่า จำเลยทั้งหมดเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการค้ามนุษย์

คดีนี้เป็นคดีพิเศษและเป็นคดีใหญ่มาก โดยจะต้องมีการสืบสวนในสหภาพโซเวียต ยูเครน และเบลเยียม ในเอกสารคำฟ้องของฝ่ายอัยการมีการระบุพยานมากถึง 150 คน ซึ่งในจำนวนนี้ 2 คนเป็นพยานของรัฐบาลและพยาน 28 คน มาจากต่างประเทศ รวมถึง ผู้ร้องทุกข์และเจ้าหน้าที่ตำรวจของประเทศ ยูเครนและพนักงานอัยการทหารจากสหภาพโซเวียตพยานเกือบทั้งหมดเดินทางมาถึงอิสราเอลเพื่อให้การในศาลด้วยค่าใช้จ่ายของรัฐบาลอิสราเอล พยาน 2 คน ให้การในสถานทูตของยูเครนผ่านทางวิดีโอ

บางครั้งในวงจรของการค้ามนุษย์จะรวมถึงการคอร์รัปชันของเจ้าหน้าที่ของรัฐจะเห็นได้จากคำพิพากษาของศาลในประเทศอาร์เจนตินา

⁵⁷¹ Criminal Case 1016-09, State of Israel v. Saban et al (12/1/2012), appealed in Criminal Appeals 4031, 4881, 4916, 4920, 4945/12, Saban et al v. State of Israel, ประเทศอิสราเอล

คดี Causa C 2359 (อาร์เจนตินา)⁵⁷² เป็นคดีเกี่ยวกับการพิจารณาลงโทษชาย 2 คนฐานทำการค้ามนุษย์ผู้หญิงจากประเทศปารากวัย เพื่อวัตถุประสงค์ของการแสวงหาประโยชน์โดยมิชอบทางเพศ ในคดีนี้ดูเหมือนว่าเจ้าหน้าที่ตำรวจ และเจ้าหน้าที่ท้องถิ่นทราบถึงการแสวงหาประโยชน์โดยมิชอบแต่ทำเป็นไม่รู้ไม่เห็นว่ามีกรกระทำผิดอาญาดังกล่าว ในการพิจารณาตัดสินคดี ศาลตั้งข้อสังเกต ดังนี้

“[...] มันมีความจำเป็นที่จะต้องหลีกเลี่ยงความผิดพลาดที่เกิดขึ้นในขั้นตอนของการสืบสวนสอบสวนคดีอาญาประเภทนี้ที่เกิดขึ้นซ้ำแล้วซ้ำอีกมาเป็นเวลายาวนาน เพื่อป้องกันมิให้บุคคลสำคัญในวงจรของการค้ามนุษย์จากการไม่ต้องรับโทษ ในอนาคตความผิดพลาดเหล่านี้ควรได้รับการจัดการเพื่อให้วงจรของการค้ามนุษย์ถูกเปิดเผย และในวงจรของการค้ามนุษย์เหล่านี้จะต้องนับรวม เจ้าหน้าที่ตำรวจและเจ้าหน้าที่ผู้บริหารงานท้องถิ่นที่ทำเป็นไม่รู้ไม่เห็นกับการกระทำของผู้ค้ามนุษย์ด้วย ”

Causa C 2359, 4 July 2011, Federal Criminal Court of La Plata, Argentina, pp. 11-12.

คดี Garcia et al (โคลอมเบีย)⁵⁷³ เป็นคดีเกี่ยวกับเครือข่ายอาชญากรรมที่อยู่เบื้องหลังการค้ามนุษย์หญิงชาวโคลอมเบียไปยังฮ่องกง สิงคโปร์และอินโดนีเซีย โดยกลุ่มอาชญากรได้ทำการจัดหาผู้หญิงจัดการการเดินทางและทำการขนส่งพวกผู้หญิงไปยังบาร์ ซึ่งต่อมาพวกผู้หญิงถูกแสวงหาประโยชน์ เครือข่ายอาชญากรรมนี้ประกอบไปด้วยผู้ทำการคัดเลือกผู้ช่วยและผู้อำนวยการความสะตวก จำเลยบางรายเคยเป็นผู้เสียหายมาก่อน ศาลพิพากษาว่าจำเลยทั้ง 7 คนกระทำความผิดฐานค้ามนุษย์และสมคบกันกระทำความผิดอาญา จำเลยโต้แย้งว่า พวกเขาควรจะถูกดำเนินคดีแยกจากกันโดยที่ไม่มีข้อสันนิษฐานว่าพวกเขาเป็นสมาชิก

⁵⁷² Causa C 2359, วันที่ 4 กรกฎาคม 2554 ศาลอาญารัฐบาลกลางแห่งเมืองลาปลาตา (Federal Criminal Court of La Plata) ประเทศอาร์เจนตินา

⁵⁷³ Garcia et al, ลงวันที่ 8 มีนาคม 2551, ศาลอาญาชั้นอุทธรณ์ของศาลยุติธรรมสูงสุด (Criminal Appellate Court of the Supreme Court of Justice), ประเทศโคลอมเบีย โดยสามารถหาข้อมูลเกี่ยวกับคดีนี้ได้ที่ฐานข้อมูลคดีค้ามนุษย์ของ UNODC (Case No. COL005).

ขององค์กรอาชญากรรม แต่ศาลชี้ขาดว่า การกระทำที่จำเลยแต่ละคนกระทำถือว่าเป็นการกระทำผิดร่วมกันของจำเลยทั้งหมด ทั้งนี้ ปรากฏพยานหลักฐานที่เพียงพอที่จะพิสูจน์ได้ว่า จำเลยทั้งหมดต่างคนแบ่งงานกันทำ และต่างก็เป็นส่วนหนึ่งของวงจรของการค้ามนุษย์

การสืบสวนคดีให้ครบทั้งวงจรของการค้ามนุษย์ (Investigating the full chain of trafficking)

การค้ามนุษย์เป็นคดีอาญาที่มีความซับซ้อน ซึ่งบ่อยครั้งมิได้มีผู้ค้ามนุษย์เพียงคนเดียวแต่เป็นการกระทำความผิดโดยวงจรของการค้ามนุษย์ ความสัมพันธ์ที่ใกล้ชิดระหว่างการค้ามนุษย์กับองค์กรอาชญากรรมแสดงให้เห็นข้อเท็จจริงว่า พิธีสารว่าด้วยการค้ามนุษย์นั้นเป็นพิธีสารเพิ่มเติมของอนุสัญญาของสหประชาชาติว่าด้วยการต่อต้านองค์กรอาชญากรรม

อาจมีหลายประเด็นสำคัญเกิดขึ้น ดังนี้

- การพิสูจน์เจตนาทางอาญาของผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องในวงจรของการค้ามนุษย์ : กฎหมายอาญากำหนดว่า ฝ่ายพนักงานอัยการจะต้องทำการพิสูจน์เจตนาทางอาญาของผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับวงจรของการค้ามนุษย์ทั้งหมด ในขณะที่การพิสูจน์เจตนาทางอาญาของผู้ค้ามนุษย์อาจทำได้โดยง่าย แต่การพิสูจน์เจตนาทางอาญาของบุคคลทุกคนที่มีส่วนเกี่ยวข้องในวงจรของการค้ามนุษย์ก่อนการถูกแสวงหาประโยชน์จะทำได้ยากกว่ามาก (เช่น ผู้จัดหา หรือผู้ขนส่ง) ซึ่งจะต้องทำการพิสูจน์ว่า ผู้นั้นมีความรับรู้ว่าผู้เสียหายกำลังจะถูกแสวงหาประโยชน์ จึงจะถือว่าบุคคลนี้เป็นส่วนหนึ่งของวงจรของการค้ามนุษย์
- เสมือนว่าเป็นผู้เสียหาย (quasi victims) หรือเป็นผู้ค้ามนุษย์ เนื่องจาก ผู้ถูกกล่าวหาว่าเป็นผู้ค้ามนุษย์อาจเป็นกลุ่มบุคคลที่มีความเปราะบาง จึงเป็นเหตุการณ์ที่ศาลจะต้องพิจารณาว่า จะพิพากษาลงโทษผู้ถูกกล่าวหาในฐานะผู้ค้ามนุษย์ หรือจะพิจารณาว่าเป็นผู้เสียหายจากการค้ามนุษย์ คนเหล่านี้อาจได้แก่ญาติของผู้เสียหาย หรือ ผู้ที่เคยเป็นผู้เสียหายมาก่อน
- วงจรการค้ามนุษย์ข้ามชาติ : เมื่อสมาชิกในวงจรของการค้ามนุษย์อาศัยอยู่ในหลายประเทศหรือหลายเขตอำนาจศาล เป็นการแสดงให้เห็นถึงความยุ่งยากทั้งทางทฤษฎีและทางปฏิบัติ เนื่องจากสถานการณ์ของการค้ามนุษย์เกิดขึ้นในประเทศ เอ (A) ในขณะที่การคัดเลือกผู้เสียหายเกิดขึ้นในประเทศ บี (B) และซี (C) และการขนส่งผู้เสียหายกระทำผ่านประเทศ ดี (D)

ตัวอย่างที่เป็นไปได้ของผู้กระทำความผิดในวงจรของการค้ามนุษย์

- หัวหน้า ผู้ซึ่งเป็นผู้จัดทำแผนการ
- คนขับรถ ซึ่งทำหน้าที่เป็นผู้คุมรับส่งผู้เสียหายให้กับลูกค้า
- ผู้ที่เดินทางร่วมกับผู้เสียหายจากประเทศต้นทางมาถึงสถานที่ที่ถูกแสวงหาประโยชน์
- ผู้ควบคุมสถานที่ซึ่งมีการแสวงหาประโยชน์โดยมิชอบ
- ผู้ประกอบวิชาชีพต่างๆ เช่น ทนายความ หรือผู้ที่อ้างตัวว่าเป็นทนายความ แพทย์ นัก

ปฏิบัติการทางด้านสังคม

- อดีตผู้เสียหาย
- ญาติของผู้เสียหาย

ความสำคัญของการดำเนินคดีอาญาต่อทุกจุดเชื่อมต่อของวงจรของการค้ามนุษย์ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ผู้ที่มีบทบาทสำคัญ

การดำเนินการเช่นนี้ อาจจะต้องใช้เทคนิคพิเศษในการสืบสวนคดีอาญา ความร่วมมือในระบบ ยุติธรรมและความร่วมมือข้ามชาติ การสืบสวนอย่างรอบคอบเกี่ยวกับเส้นทางทางการเงิน และเหนือสิ่งอื่นใด คือ ความอดทนและความมุ่งมั่นของเจ้าหน้าที่ตำรวจและพนักงานอัยการในการดำเนินการและไม่ยอมหยุดเพียงแต่ความสำเร็จที่ได้มาโดยง่ายจากการระบุตัวเพียงแต่ผู้ค้ามนุษย์ “ในระดับต่ำ” ที่มีส่วนร่วมในปลายทางของวงจรของการค้ามนุษย์

4.3 วิธีการพิสูจน์การค้ามนุษย์ในขณะที่การแสวงหาประโยชน์โดยมิชอบยังมิได้เกิดขึ้น (How to prove trafficking where the intended exploitation never transpired?)

พิธีสารว่าด้วยการค้ามนุษย์มิได้กำหนดว่าจะต้องมีการแสวงหาผลประโยชน์เกิดขึ้นจริง หากสามารถพิสูจน์ได้ว่าผู้ค้ามนุษย์มีความตั้งใจที่จะแสวงหาประโยชน์โดยลงมือกระทำผิดอย่างหนึ่งอย่างใด หรือหลายอย่างด้วยการใช้วิธีการกระทำความผิด อย่างหนึ่งอย่างใด หรือหลายอย่างที่กำหนดก็เพียงพอฟังได้ว่ามีการกระทำความผิดฐานค้ามนุษย์แล้ว ซึ่งกฎหมายภายในของบางประเทศมีการกำหนดอย่างชัดเจนว่า หากมีข้อเท็จจริงเกิดขึ้นว่าผู้กระทำความผิดมีความตั้งใจที่จะแสวงหาประโยชน์แม้ว่าการแสวงหาประโยชน์โดยมิชอบ

จะยังยังมีได้เกิดขึ้นก็ตาม ผู้นั้นไม่อาจยกขึ้นเป็นข้อต่อสู้ว่าตนเองมิได้กระทำความผิด⁵⁷⁴ นอกจากนี้ในกฎหมายที่ได้จากคำพิพากษาบรรทัดฐานได้มีการระบุอย่างชัดแจ้งว่า การค้ามนุษย์เป็นความผิดอาญานับตั้งแต่การเตรียมการกระทำความผิด จึงสามารถพิพากษาว่าจำเลยกระทำความผิดได้หากว่ามีวัตถุประสงค์ของการแสวงหาประโยชน์โดยมิชอบได้โดยมิต้องรอให้มีการแสวงหาประโยชน์เกิดขึ้นจริงเสียก่อน⁵⁷⁵

อย่างไรก็ตาม ในคดีที่การแสวงหาประโยชน์โดยมิชอบยังไม่เกิดขึ้น แม้ว่าจะมีความตั้งใจที่จะแสวงหาประโยชน์ก็ตาม จะมีปัญหาเกี่ยวกับพยานหลักฐานที่เกี่ยวข้องกับการพิสูจน์ความตั้งใจที่จะทำการแสวงหาประโยชน์โดยมิชอบ ความยากลำบากเหล่านี้นี้อาจนำไปสู่การที่ศาลพิพากษาว่าจำเลยกระทำความผิดในฐานะพยายามกระทำการค้ามนุษย์แทน อย่างไรก็ตาม ขึ้นอยู่กับสภาพแวดล้อมของแต่ละคดีมีความเป็นไปได้ที่ศาลอาจพิพากษาว่าเป็นความผิดฐานค้ามนุษย์⁵⁷⁶ และเป็นไปได้ว่าศาลอาจพิจารณาว่า มีพยานหลักฐานไม่เพียงพอที่จะลงโทษทั้งฐานพยายามกระทำความผิด หรือการกระทำความผิดฐานค้ามนุษย์ที่สมบูรณ์ ตัวอย่างดังต่อไปนี้แสดงให้เห็นว่า ศาลพิพากษาว่าจำเลยกระทำความผิดทั้งๆ ที่สถานการณ์ของคดีเป็นความตั้งใจที่จะแสวงหาประโยชน์โดยการแสวงหาประโยชน์โดยมิชอบมิได้เกิดขึ้น

ศาลพิพากษาว่าจำเลยกระทำความผิดในฐานะพยายามกระทำความผิดฐานค้ามนุษย์ หรือความผิดอาญาที่เกี่ยวข้อง

คดี Omoruyi (ไนจีเรีย)⁵⁷⁷ ผู้เสียหายยังคงอยู่ที่ประเทศไนจีเรีย เมื่อได้รับความช่วยเหลือจากเจ้าหน้าที่ผู้บังคับใช้กฎหมาย ในขณะที่พวกผู้เสียหายตกลงใจที่จะเดินทางไปต่างประเทศเพื่อทำการค้าประเวณี พวกเขายังมีได้ทำการให้บริการทางเพศเลย จำเลยถูกศาลพิพากษาว่ากระทำความผิดฐานพยายามที่

⁵⁷⁴ โปรตดู ตัวอย่างในมาตรา 26 ของกฎหมายว่าด้วยอาชญากรรมข้ามชาติของตองกา ปี 2550

⁵⁷⁵ โปรตดู I. (Austria), อ่างแล้ว แม้ว่าแสวงหาประโยชน์ในคดีนี้จะยังมีได้เกิดขึ้นก็ตาม

⁵⁷⁶ โปรตดู โปรตดู รายงานระดับชาติของผู้แทนพิเศษ เรื่อง การค้ามนุษย์ในมนุษย์ (2555) (National Rapporteur on Trafficking in Human Beings (2012)) การค้ามนุษย์ คดีบรรทัดฐานว่าด้วยการค้ามนุษย์ ปี 2552-2555 บทวิเคราะห์ The Hague, BNRN.

⁵⁷⁷ อ่างแล้ว สำหรับรายละเอียดเกี่ยวกับข้อเท็จจริง โปรตดูการวิเคราะห์เชิงลึก ในหัวข้อ 5.5 ของเอกสารสรุปประเด็นสำคัญของคดี.

จะจัดการการเดินทางไปต่างประเทศเพื่อการค้าประเวณี และพยายามที่จะทำให้ผู้เสียหายตกอยู่ในฐานะทาส โดยการให้สถาบันรับสภาพหนี้ โดยศาลอาศัยรากฐานทางพยานหลักฐานที่สามารถพิสูจน์ได้ว่าจำเลยมีความตั้งใจที่จะทำการแสวงหาประโยชน์ โดยเฉพาะอย่างยิ่งพยานหลักฐานที่เป็นคำให้การของหมอพื้นเมืองที่เป็นผู้ทำพิธีกรรม “จูกู” โดยผู้เสียหายได้ทำการสาบานว่าจะไม่ยอมหลบหนีและจะใช้หนี้ของตน นอกจากนี้ ยังมีคำให้การของเจ้าหน้าที่ผู้บังคับใช้กฎหมาย และถ้อยคำของจำเลยซึ่งโดยสภาพมีลักษณะเป็นคำสารภาพผิด คดีนี้เป็นที่น่าสนใจเนื่องจากศาลตัดสินว่าจำเลยกระทำความผิดแม้ว่าผู้เสียหายมิได้ยื่นให้การในชั้นศาล

คดี Jungers (สหรัฐอเมริกา)⁵⁷⁸ จำเลยถูกศาลพิพากษาว่าพยายามกระทำความผิดฐานค้ามนุษย์ทางเพศจากผู้เยาว์ แม้ว่าการแสวงหาประโยชน์โดยมิชอบที่ตั้งใจจะยังมีได้กระทำลงก็ตาม จำเลยทั้งสองรายถูกจับกุมโดยแผนของเจ้าหน้าที่ผู้บังคับใช้กฎหมายที่หลอกล่อว่าจะมีปฏิบัติค้ามนุษย์เกิดขึ้น โดยเจ้าหน้าที่ตำรวจจัดทำโฆษณาและประกาศทางออนไลน์ว่าเขาเป็นผู้ชายที่ต้องการชายลูกสาวที่เป็นผู้เยาว์ของแฟนสาวของเขาเพื่อให้บริการทางเพศ จำเลยถูกจับกุมเมื่อพวกเขาเดินทางมายังสถานที่ซึ่งพวกเขาคิดว่าจะพบกับเด็กผู้เยาว์ผู้ซึ่งจะต้องให้บริการทางเพศ จำเลยทำการอุทธรณ์โดยศาลอุทธรณ์พิพากษายืนตามคำตัดสินของศาลชั้นต้นที่ให้ว่าจำเลยกระทำความผิด แม้จะปรากฏข้อเท็จจริงว่าการแสวงหาประโยชน์โดยมิชอบที่แท้จริงยังไม่เกิดขึ้นก็ตาม

ศาลพิพากษาว่าจำเลยทำความผิดฐานค้ามนุษย์อย่างสมบูรณ์

คดี People v. Lito Manalo (ฟิลิปปินส์)⁵⁷⁹ เป็นคดีที่เกี่ยวกับการพิพากษาว่าจำเลยกระทำความผิดในการที่ทำการจัดหาและขนส่งผู้เยาว์เพื่อแสวงหาประโยชน์ทางเพศ ผู้เสียหายซึ่งเป็นผู้เยาว์ถูกจับขึ้นบนเรือ เพื่อทำการแสวงหาประโยชน์โดยมิชอบจากเธอ แต่ผู้เสียหายได้รับการช่วยเหลือก่อนที่การแสวงหาประโยชน์โดยมิชอบจะเกิดขึ้น ยิ่งไปกว่านั้น ผู้เสียหายไม่สามารถยื่นให้การในชั้นศาลได้เนื่องจากเธอได้หลบหนีจากที่พักชั่วคราวขององค์กรพัฒนาเอกชนซึ่งเธอได้พักอาศัยอยู่หลังจากได้รับความช่วยเหลือ อย่างไรก็ตาม จำเลยถูกพิพากษาว่ากระทำความผิดฐานค้ามนุษย์อย่างเต็มรูปแบบ มิใช่เป็นเพียงแค่การพยายามกระทำความผิด ศาลได้ข้อสรุปว่า ไม่มีข้อสงสัยเลยว่าผู้เสียหายถูกจัดหามาเพื่อประโยชน์ในการค้าประเวณี เครื่องมือ

⁵⁷⁸ U.S. v. Jungers, 702 F.3d 1066, สหรัฐอเมริกา

⁵⁷⁹ อ้างแล้ว

ที่ทำให้ศาลสามารถพิพากษาว่าจำเลยกระทำความผิดได้ คือ พยานหลักฐานหลักฐานที่รากฐานที่มั่นคง ซึ่งรวมถึงคำให้การของบุคคลอื่นนอกจากผู้เสียหาย ตัวอย่างเช่น เจ้าหน้าที่ตำรวจน้ำ มารดาของผู้เสียหายและเจ้าหน้าที่สังคมสงเคราะห์ผู้ซึ่งทำหน้าที่ในการสัมภาษณ์ผู้เสียหาย ถ้อยคำของผู้เสียหายและบุคคลอื่นและพยานเอกสาร⁵⁸⁰

คดี K.P. 4/05 (เซอร์เบีย)⁵⁸¹ ผู้เสียหายชาวยูเครนได้รับความช่วยเหลือในประเทศเซอร์เบีย ก่อนที่พวกเขาถูกแสวงหาประโยชน์ พยานหลักฐานที่รวบรวมได้จากการดักฟังเป็นพยานหลักฐานสำคัญที่สนับสนุนการพิพากษาว่าจำเลยกระทำความผิดฐานค้ำมนุษย์ ศาลวินิจฉัยว่า ในคดีนี้ปรากฏว่ามีองค์ประกอบ การค้ำมนุษย์เกิดขึ้นครบถ้วนในทุกองค์ประกอบความผิด

อีกคดีหนึ่งเป็นการพิพากษาว่าจำเลยกระทำความผิดฐานค้ำมนุษย์เพื่อการค้าประเวณีแม้ว่าการแสวงหาประโยชน์โดยมิชอบยังมีได้เกิดขึ้น คือ **คดี Burnstein (อิสราเอล)**⁵⁸² จำเลยเป็นนายหน้าช่วยทำการติดต่อระหว่างบุคคลผู้ต้องการที่จะเป็น “ผู้ซื้อ” ผู้หญิงสำหรับการค้าประเวณี (เป็นเจ้าหน้าที่ตำรวจปลอมตัวมา) และบุคคล “ผู้ชาย” หญิงสาว 2 ราย เพื่อการค้าประเวณี แม้ว่าการซื้อขายยังไม่เป็นรูปธรรมและจำเลยยังไม่ได้รับค่าตอบแทนใดๆ ก็ตาม จำเลยถูกพิพากษาว่ากระทำความผิด เนื่องจากมีพยานหลักฐานที่ชัดเจน ซึ่งรวมถึงคำให้การของ “ผู้ซื้อ” ผู้ซึ่งเป็นเจ้าหน้าที่ตำรวจ อีกทั้งศาลที่พิจารณาคดีดังกล่าวทำการตีความ บทบัญญัติของกฎหมายค้ำมนุษย์อย่างกว้างขวางครอบคลุมทุกจุดเชื่อมโยงในวงจรของการค้ำมนุษย์

โดยสรุป ในขณะที่คดีที่ไม่มีการแสวงหาประโยชน์โดยมิชอบเกิดขึ้นจริง ทำให้เป็นประเด็นท้าทายทางด้านพยานหลักฐาน แต่ก็มีความเป็นไปได้ที่จะแก้ไขได้ด้วยวิธีการใช้พยานหลักฐานที่มีรากฐานที่แข็งแกร่งทดแทน

⁵⁸⁰ สำหรับรายละเอียดเกี่ยวกับพยานหลักฐานที่ได้ยื่นในคดีนี้ โปรดดู หัวข้อ 2.2.3 เรื่อง “คดีที่มีคำให้การบางส่วนหรือไม่มีคำให้การของผู้เสียหาย” คดีเพิ่มเติมจากประเทศฟิลิปปินส์ ซึ่งศาลได้ลงโทษฐานค้ำมนุษย์แม้ว่าการแสวงหาประโยชน์จะยังไม่เกิดขึ้น คือ คดี *People v. Ogalesco* โดยในคดีนี้ จำเลยถูกพิพากษาว่ากระทำความผิดฐานค้ำมนุษย์เพื่อทำการแสวงหาประโยชน์ทางเพศ (หมายถึงการค้ำมนุษย์โดยมีเหตุอุกฉกรรจ์) ทั้งนี้ เป็นไปตามคำให้การของผู้เสียหาย

⁵⁸¹ อ้างแล้ว

⁵⁸² อ้างแล้ว

4.4 จะดำเนินการเกี่ยวกับเรื่องความยินยอมของผู้เสียหายอย่างไร วิธีดำเนินการเกี่ยวกับเรื่องความยินยอมของผู้เสียหาย⁵⁸³ (How to handle the subject of victim consent?)

พิธีสารว่าด้วยการค้ำมนุษย์ได้กำหนดไว้อย่างชัดเจนว่า เมื่อมีวิธีการกระทำความผิดแบบหนึ่งแบบใดเกิดขึ้น ความยินยอมของผู้เสียหายจะถือว่าไม่เกี่ยวข้อง (irrelevant) อย่างไรก็ตาม แม้กระทั่งในเขตอำนาจศาลที่มีการรับเอาข้อความที่กำหนดในพิธีสารว่าด้วยการค้ำมนุษย์ไว้อย่างชัดเจนในบทบัญญัติของกฎหมายภายในหรือปรากฏในคำพิพากษาคดีบรรทัดฐาน⁵⁸⁴ ความยินยอมของผู้เสียหายก็มักจะเป็นจุดศูนย์กลางแห่งความสนใจของการดำเนินคดีค้ำมนุษย์และความผิดอาญาอื่นที่เกี่ยวข้องกัน ซึ่งจะเห็นได้อย่างชัดเจนในคดี ดังต่อไปนี้

ประเด็นเกี่ยวกับความยินยอมของผู้เสียหายได้ถูกกล่าวถึงใน*เอกสารสรุปประเด็นสำคัญของคดี* ในหลายบริบท ตัวอย่างเช่น ในหัวข้อเกี่ยวกับการแก้ไขความอ่อนด้อยของคำให้การของผู้เสียหายและจุดอ่อนของพยานหลักฐานโดยรวม อย่างไรก็ตาม ในหัวข้อนี้จะเน้นไปที่การวินิจฉัยโดยชัดเจนของศาลเกี่ยวกับประเด็นความยินยอมของผู้เสียหาย

ศาลบางเขตอำนาจศาลถือตามถ้อยคำที่บัญญัติในกฎหมายอย่างชัดเจน โดยกำหนดว่าไม่อาจยกเรื่องความยินยอมขึ้นเป็นข้อต่อสู้ในคดีค้ำมนุษย์จากเด็ก⁵⁸⁵ ในคดีเกี่ยวกับการแสวงหาประโยชน์โดยมิชอบ

⁵⁸³ สำหรับข้อมูลเชิงลึก โปรดดู เอกสารของ UNODC เรื่อง บทบาทของความยินยอมในพิธีสารว่าด้วยการค้ำมนุษย์ (2557)

⁵⁸⁴ กฎหมายบางฉบับ เช่น กฎหมายของประเทศสเปนและเคนยา ได้รับเอากฎดำเนินการตามที่กำหนดพิธีสารการค้ำมนุษย์มาใช้ ในขณะที่ประเทศอื่นๆ เช่น ประเทศฟิลิปปินส์และประเทศไทย ถือว่า การที่จะพิจารณาว่าความยินยอมมีส่วนเกี่ยวข้องหรือไม่จะต้องมีการใช้วิธีการ (MEANS) ส่วนประเทศอื่นๆ เช่น ประเทศนอร์เวย์และอิสราเอล มักจะถือตามคำพิพากษาคดีบรรทัดฐาน (case law) มากกว่าบทบัญญัติของกฎหมาย ; still others, such as Norway and Israel, rely on case law rather than legislation. For a more complete treatment of systems of national legislation, โปรดดู เอกสารของ UNODC เรื่อง บทบาทของความยินยอมในพิธีสารว่าด้วยการค้ำมนุษย์ (2557)

⁵⁸⁵ โปรดดู มาตรา 26 ของกฎหมายเกี่ยวกับอาชญากรรมข้ามชาติของตองกา ปี 2550.

ทางเพศ คดี **Liu LiRong (ตองกา)**⁵⁸⁶ ศาลได้วินิจฉัยประเด็นข้อกฎหมาย โดยศาลได้ชี้ให้เห็นถึงความแตกต่างระหว่างผู้เสียหายในคดี ซึ่งการขาดซึ่งความยินยอมของผู้เสียหายเป็นการขาดองค์ประกอบทางอาญา ในผู้เสียหายในคดีค้ำมนุษย์เพื่อการแสวงหาประโยชน์โดยมิชอบทางเพศ การขาดความยินยอมของผู้เสียหายมิได้ทำให้เป็นการขาดองค์ประกอบความผิด ดังนั้น ในคดีค้ำมนุษย์ ความยินยอมของผู้เสียหายจึงไม่มีส่วนเกี่ยวข้อง โปรตสึงเกตว่า ข้อเท็จจริงที่เกิดขึ้นในคดีนี้ในล้วนเป็นการสนับสนุนว่าผู้เสียหายมิได้มีความยินยอม เนื่องจากในตอนแรก ผู้เสียหายถูกหลอกลวงเกี่ยวกับลักษณะของงานที่ทำ และต่อมาถูกบังคับให้ทำการค้าประเวณี มีการข่มขู่มิให้แจ้งความต่อเจ้าหน้าที่และทำการยึดหนังสือเดินทางของผู้เสียหาย อย่างไรก็ตาม ในการพิจารณาพิพากษาคดีศาลได้วินิจฉัยเกินกว่าข้อเท็จจริงเหล่านี้และทำการวินิจฉัย ข้อกฎหมาย โดยระบุว่า ในคดีอาญา ความผิดฐานค้ำมนุษย์ ความยินยอมของผู้เสียหายไม่มีส่วนเกี่ยวข้อง เช่นเดียวกับคดีของประเทศอิสราเอลที่ศาลชี้ชัดว่า การขาดซึ่งความยินยอมไม่ใช่เรื่องขององค์ประกอบความผิดในคดีค้ำมนุษย์เพื่อการค้าประเวณี ดังจะเห็นได้จาก คดี **Aldenko (อิสราเอล)**⁵⁸⁷ ศาลวินิจฉัยเช่นเดียวกันนี้ แม้ว่าผู้ค้ำมนุษย์จะมีได้ใช้ความรุนแรงหรือมิได้ข่มขู่⁵⁸⁸ ซึ่งในทำนองเดียวกันกับคดีเกี่ยวกับ “การหน่วงเหนี่ยวบุคคลโดยทำบุคคลให้อยู่ในสภาพคล้ายทาส” ศาลยอมรับหลักการนี้และวินิจฉัยยืนยันว่าเรื่องนี้เป็นคุณค่าพื้นฐานที่มีความเหมือนกัน ในคดีอาญาทั้งสองประเภท ศาลได้เน้นว่าการให้ความยินยอมมิได้ทำให้ศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์และสิทธิมนุษยชนขั้นพื้นฐานมิได้ถูกละเมิดอย่างเพียงพอ⁵⁸⁹

---

⁵⁸⁶ อ่างแล้ว

⁵⁸⁷ Criminal Appeal 10545/04, ประเทศอิสราเอล

⁵⁸⁸ โปรตดู คดี Criminal Appeal 3204/03 State of Israel v. Yaish Ben David ซึ่งศาลสูงสุดได้พิพากษาลงโทษที่รุนแรงมากกว่าที่กำหนดโดยศาลชั้นต้นเนื่องจากศาลสูงสุดเห็นว่า การกระทำผิดอาญาฐานค้ำมนุษย์เป็นการกระทำการละเมิดสิทธิขั้นพื้นฐานของสิทธิมนุษยชน รวมถึงเสรีภาพและอิสราภาพ ข้อมูลเกี่ยวกับคดีนี้ปรากฏในฐานข้อมูลคดีค้ำมนุษย์ของ UNODC (Case No. ISR007).

⁵⁸⁹ อ่างแล้ว D.A. and A.M., อ่างแล้ว, หน้าที่ 41, ย่อหน้า 45, และ คดี Giuliani, อ่างแล้ว, หน้าที่ 14, ย่อหน้าที่ 12. (Case D.A. and A.M., คดีอยู่ระหว่างการพิจารณาของศาลสูงสุด โดยคดีของ Giuliani ศาลสูงสุดได้มีคำพิพากษายื่นให้ลงโทษจำเลยเมื่อวันที่ 6 กันยายน 2559 (Criminal Appeal 6237/12.)

อย่างไรก็ตาม แม้ศาลส่วนมากจะยอมรับหลักการที่ว่าความยินยอมของผู้เสียหายไม่มีส่วนเกี่ยวข้องกับคดีค้ามนุษย์⁵⁹⁰ ซึ่ง UNODC ได้จัดทำเอกสารเกี่ยวกับเรื่อง บทบาทของความยินยอมในคดีค้ามนุษย์ (UNODC Issue Paper on the Role of Consent in Trafficking in Persons) โดยได้มีการตั้งข้อสังเกตเกี่ยวกับ การดำเนินคดีค้ามนุษย์ที่มีการให้น้ำหนักของการดำเนินคดีขึ้นอยู่กับคำให้การของผู้เสียหายเป็นอย่างมาก ซึ่งส่งผลให้เกิดการยกระดับของการต่อสู้คดีมุ่งเน้นไปที่ความยินยอมของผู้เสียหาย⁵⁹¹ นอกจากนี้ยังพบว่าในคดีที่มีความยินยอมอย่างชัดแจ้ง โดยเฉพาะอย่างยิ่งในกรณีที่ผู้เสียหายยอมรับด้วยตนเอง อาจจะทำให้มีความยุ่งยากในการดำเนินคดีและอาจนำไปสู่การที่พนักงานอัยการลังเลที่จะสั่งฟ้อง⁵⁹²

ในคดีตัวอย่างดังต่อไปนี้แสดงให้เห็นว่าอาจปรากฏว่ามีความยินยอมของผู้เสียหายแต่ศาลตัดสินว่าจำเลยกระทำความผิด

ศาลตัดสินว่าจำเลยกระทำความผิด โดยที่ศาลวินิจฉัย “พยานแวดล้อมโดยรวมทั้งหมด” เมื่อพิจารณาเกี่ยวกับประเด็นความยินยอมของผู้เสียหาย

คดี LB-2012-63028 (นอร์เวย์)⁵⁹³ จำเลยได้ทำการสัมภาษณ์หญิงสาวชาวฟิลิปปินส์จำนวน 5 คน เพื่อคัดเลือกไปทำงานพี่เลี้ยงเด็กในประเทศนอร์เวย์และได้มีการแลกเปลี่ยนอีเมลและการส่งข้อความพูดคุยกับผู้หญิงเหล่านั้นในขณะที่พวกเขายังคงอยู่ในประเทศฟิลิปปินส์ โดยจำเลยผู้ชายเป็นผู้ทำการส่งอีเมลและการส่งข้อความ โดยในระยะเวลาต่อมา ดังปรากฏในอีเมลและข้อความที่ส่งโดยจำเลยผู้ชาย เกิดความชัดเจนมากขึ้นว่าจะต้องมีการให้บริการทางเพศ อย่างไรก็ตาม ผู้เสียหายตกลงที่จะเดินทางไปยังประเทศนอร์เวย์ ผู้เสียหายรายแรกเดินทางถึงประเทศนอร์เวย์เป็นเวลา 6 เดือนก่อนผู้เสียหายรายที่ 2 โดยเธอถูกขอให้มีความสัมพันธ์ทางเพศกับจำเลย ซึ่งผู้เสียหายให้การว่า แม้ว่าเธอจะรับรู้ก่อนแล้วว่าสิ่งนี้จะเกิดขึ้นแต่เธอก็ได้แต่หวังว่ามันจะไม่เกิดขึ้น ในตอนแรกเธอมีความลังเลใจแต่จำเลยผู้ชายได้ย้ำเตือนว่า เธอเป็นผู้ตกลงที่จะทำ

⁵⁹⁰ สิ่งนี้เป็นข้อค้นพบประการสำคัญตามที่ปรากฏในเอกสารของ UNODC เรื่อง “ความยินยอม”, อ้างแล้ว https://www.unodc.org/documents/human-trafficking/2014/UNODC_2014_Issue_Paper_Consent.pdf.

⁵⁹¹ อ้างแล้ว หน้า 9.

⁵⁹² อ้างแล้ว

⁵⁹³ อ้างแล้ว

จำเลยมิได้ใช้ความรุนแรง มิได้กักขังโดยการปิดประตูล็อกกุญแจ โดยมากจะเป็นการคุกคามแอบแฝงว่าหากพวกเธอไม่ยินยอม คนในฟิลิปปินส์จะรู้เรื่องเกี่ยวกับเรื่องนี้ ผู้เสียหายได้รับการบอกกล่าวไว้ว่า หากว่าเธอไม่ยินยอมเธอจะต้องเป็นผู้จ่ายค่าตัวโดยสารเครื่องบินเดินทางกลับประเทศฟิลิปปินส์ สถานการณ์เช่นนี้เกิดขึ้นซ้ำอีกเมื่อผู้เสียหายรายที่ 2 เดือนทางมาถึงในอีก 6 เดือนต่อมา อย่างไรก็ตาม ผู้เสียหายยอมรับว่าในตอนแรกเธอให้ความยินยอมและต่อมาเธอได้ร้องขอความช่วยเหลือ ในการดำเนินคดีในศาลอาญาชั้นต้น ส่วนใหญ่จะมีการพิจารณาเกี่ยวกับประเด็นความยินยอมของผู้เสียหาย โดยศาลตัดสินว่า จำเลยกระทำความผิดฐานค้ามนุษย์ โดยตั้งข้อสังเกตว่า ผู้เสียหายสามารถถอนความยินยอมได้เสมอ โดยระบุว่า ผู้เสียหายรายแรกมีความลังเลใจที่จะมีเพศสัมพันธ์กับจำเลย แสดงให้เห็นว่าเธอได้ถอนความยินยอมของเธอแล้ว ศาลอุทธรณ์พิจารณาประเด็นนี้ว่า ผู้เสียหายไม่สามารถให้ความยินยอมโดยชอบได้ และระบุว่าความเปราะบางของผู้เสียหายได้ถูกละเมิด⁵⁹⁴

คดี Wei Tang (ออสเตรเลีย)⁵⁹⁵ เป็นคดีที่แสดงให้เห็นว่าศาลพิจารณาเกี่ยวกับเรื่องความยินยอมของผู้เสียหายอย่างไร ในขณะที่ศาลแสดงออกอย่างชัดเจนว่า การขาดซึ่งความยินยอมมิได้เป็นหนึ่งในองค์ประกอบความผิดเกี่ยวกับทาส ศาลวินิจฉัยเกี่ยวกับเรื่องนี้โดยทำการสร้างแฟ้มประวัติของจำเลยแต่ละคนเพื่อให้เกิดความเข้าใจเกี่ยวกับสถานการณ์ซึ่งนำไปสู่การค้ามนุษย์ และทำให้เห็นว่าผู้เสียหายมีความเปราะบางทำให้ตกอยู่ในสภาพที่ดูเหมือนว่าให้ความยินยอม ในคดีนี้ ผู้เสียหายได้ลงนามในสัญญากับจำเลยโดยผู้เสียหายสัญญาว่าจะทำงานโดยการค้าประเวณีในประเทศออสเตรเลีย ในสัญญาระบุว่าผู้เสียหายแต่ละคนติดหนี้จำเลยอยู่คนละประมาณ 40,000 – 45,000 ดอลลาร์ จำเลยมิได้ทำการหลอกลวง มิได้ใช้ความรุนแรงและมิได้กักขังโดยปิดประตูล็อกกุญแจ โดยจำเลยได้ยกข้อต่อสู้เรื่องความยินยอมของผู้เสียหายจึงทำให้จำเลยไม่มีความผิดในชั้นอุทธรณ์ศาลไม่เห็นพ้องด้วยและพิจารณาว่า การที่ผู้เสียหายสมัครใจยินยอมลงนามในสัญญาว่าจ้างและตกลงที่จะทำงานค้าประเวณีไม่มีผลทำให้ความรับผิดชอบทางอาญาของจำเลยเบาบางลงได้เลย

“นี่เป็นการกระทำผิดที่ร้ายแรงมาก [ไม่ว่าจะมีความยินยอมหรือไม่ก็ตาม] โดยเหตุผลที่ได้ให้ไป ตามที่คณะลูกขุนพบว่า ผู้หญิงเหล่านี้ได้สมัครตนเข้าเป็นทาส พวกเขาไม่มีอิสระที่จะเลือกว่าจะทำงานที่

⁵⁹⁴ ประมวลกฎหมายอาญาของนอร์เวย์ มาตรา 224 กำหนดว่า วิธีการ (MEANS) หมายความว่ารวมถึง “การใช้ประโยชน์โดยมิชอบจากความเปราะบางของบุคคลอื่น”

⁵⁹⁵ R. v. Wei Tang (2009), 23 VR 332; (2009) 233 FLR 399; [2009] VSCA 182 (17 August 2009). สำหรับรายละเอียดเกี่ยวกับข้อเท็จจริง โปรดดูการวิเคราะห์เชิงลึก ในหัวข้อ 5.3 ของเอกสารสรุปประเด็นสำคัญของคดี.

สถานคำประเวณีหรือไม่ และเมื่อไรพยานหลักฐานจากผู้ร้องแสดงให้เห็นว่า เธอมีได้รับอนุญาตให้ปฏิเสธการรับลูกค้า ผู้เสียหายอีกสองรายแสดงพยานหลักฐานว่า พวกเขาจะไม่เคยร้องขอปฏิเสธการรับลูกค้าเลยเพราะพวกเขาไม่เชื่อว่าพวกเขาจะสามารถปฏิเสธการรับลูกค้าได้”

R. v. Wei Tang (2009), 23 VR 332; (2009) 233 FLR 399; [2009] VSCA 182 (17 August 2009), para. 43.

ในคดีนี้ ศาลมีความเข้าใจในเรื่องความยินยอมในบริบทของสถานการณ์แวดล้อมโดยรวม ศาลวินิจฉัยว่าผู้เสียหาย “ถูกจำกัดอย่างมีประสิทธิภาพ” ให้อยู่เฉพาะในอาคารสถานที่พักที่กำหนด มีโอกาสยากมากที่พวกเขาได้รับความยินยอมจากจำเลยให้ออกนอกสถานที่โดยลำพัง หรือ การที่จำเลยควบคุมสภาพแวดล้อมที่ทำให้สามารถจำกัดการเดินทางของผู้เสียหายอย่างมีประสิทธิภาพ เช่น ชั่วโมงการทำงานที่ยาวนาน ความกลัวเจ้าหน้าที่ผู้บังคับใช้กฎหมาย ถูกจำเลยเตือนและกำหนดห้ามเดินทางออกนอกอาคารสถานที่โดยไม่มีพวกจำเลยเดินทางไปด้วย และจำเลยทำการยึดหนังสือเดินทางของผู้เสียหาย นอกจากนี้ผู้เสียหายต้องตกอยู่ในสภาพการทำงานที่ยากลำบาก ถูกแยกให้อยู่โดยลำพัง ไม่ได้รับค่าจ้างหกวันจากการทำงานเจ็ดวัน เป็นแรงงานขีตขี้และมึสติปัญญาของการแสดงความเป็นเจ้าของ เนื่องจากพวกเขา “ถูกซื้อ”

ศาลได้เน้นให้เห็นถึงความเปราะบางของผู้เสียหาย อันประกอบด้วย สถานการณ์เข้าเมืองผิดกฎหมาย สถานการณ์ความยากลำบากทางเศรษฐกิจและชาติซึ่งความคุ้นเคยกับภาษาและวัฒนธรรมของประเทศปลายทาง⁵⁹⁶ ซึ่งศาลอุทธรณ์คำพิพากษายืนตามคำพิพากษาที่ว่าจำเลยกระทำความผิดใน 5 กรรมในฐานการมีทาสไว้ในครอบครองและอีก 5 กรรมฐานความผิดเกี่ยวกับทาส

คดี Ho and Anor (ออสเตรเลีย)⁵⁹⁷ ผู้เสียหายเดินทางไปยังประเทศออสเตรเลียจากประเทศไทยทราบว่าพวกเขาจะต้องทำงานค้าบริการทางเพศและทราบว่าพวกเขาใช้เอกสารปลอม แต่อย่างไรก็ตาม ศาลวินิจฉัยว่า ผู้เสียหายถูกทำให้อยู่ในสภาพของการเป็นทาส สิ่งที่สนับสนุนการวินิจฉัยนี้ คือ สถานภาพของผู้เสียหายและพยานหลักฐานแวดล้อมทั้งหมด ซึ่งรวมถึง “การแสวงหาประโยชน์โดยมิชอบโดยการทำให้มีหนี้สูงมาก” การยึดหนังสือเดินทาง การควบคุมดูแลผู้เสียหายอย่างต่อเนื่อง โดยทำการขนส่งผู้เสียหายระหว่างสถานคำประเวณีกับบ้านพัก ทำการกำกับดูแลในบางโอกาสที่ผู้เสียหายได้รับอนุญาตให้

⁵⁹⁶ ได้มีการวิเคราะห์ในหัวข้อ 3.2.5 เรื่อง “ความเปราะบางของผู้เสียหาย”

⁵⁹⁷ อ้างแล้ว

ออกไปซื้อของ หรือซื้ออาหาร ไม่ยอมให้กุญแจเข้าบ้านพักแก่ผู้เสียหาย การบังคับให้ทำงานอาทิตย์ละ 6 วัน เพื่อจ่ายคืนหนี้ที่ผู้เสียหายอ้างว่าผู้เสียหายเป็นหนี้ต้นอยู่ การให้เงินตอบแทนการทำงานบริการทางเพศเป็นจำนวนน้อยมาก และมีชั่วโมงการทำงานที่ยาวนาน

อีกตัวอย่างหนึ่งซึ่งเป็นกรณีที่ศาลพิพากษาว่าจำเลยกระทำความผิดแม้จะดูเหมือนว่ามีความยินยอมของผู้เสียหาย **คดี Mariño Héctor Oscar (อาร์เจนตินา)**⁵⁹⁸ เป็นคดีเกี่ยวกับเด็กหญิงอายุ 18 ปี ชาวปารากวัยถูกแสวงหาประโยชน์ทางเพศในไนต์คลับแห่งหนึ่งที่มีการขายบริการทางเพศด้วย ผู้เสียหายเดินทางถึงประเทศอาร์เจนตินาโดยทราบดีว่าตนเองจะต้องทำการขายบริการทางเพศ ไม่มีการหลอกลวง หรือใช้กำลังในการคัดเลือกผู้เสียหายให้ทำงานนี้ อย่างไรก็ตาม สภาพความเป็นอยู่ที่สถานค้าบริการทางเพศแตกต่างไปจากที่เธอได้รับการบอกกล่าว เมื่อผู้เสียหายเดินทางมาถึง จำเลยได้ใช้ความคลุมเครือ โดยผู้เสียหายได้ระบุในคำให้การเป็นลายลักษณ์อักษรของเธอว่า เธอทราบดีว่าเธอจะต้องทำงานค้าประเวณี และในการบอกเล่าเรื่องราวเกี่ยวกับการที่จำเลยกระทำรุนแรงกับเธอ เธอกลับแสดงออกซึ่งความรู้สึกบวกที่มีต่อจำเลย โดยผู้เสียหายระบุว่า บางครั้งจำเลยปฏิบัติต่อเธออย่างสุภาพและดูแลเอาใจใส่เธออย่างดี นอกจากคำให้การของผู้เสียหาย ศาลใช้พยานหลักฐานอื่นเพื่อให้เห็นภาพที่ชัดเจนของคดีนี้ โดยศาลพิจารณาจากรายงานทางการแพทย์ด้านนิติวิทยาศาสตร์ที่ยืนยันว่าจำเลยถูกทุบตีและรายงานทางด้านจิตวิทยา แสดงให้เห็นว่า เธอมีความสามารถทางด้านสติปัญญาค่อนข้างต่ำ ขาดทักษะทางสังคมและมีระดับการศึกษาที่ต่ำมากผู้เสียหายมีอดีตที่มีปัญหา ซึ่งรวมถึงการที่เธอได้รับการปฏิบัติไม่ชอบจากบิดามารดา รายงานดังกล่าวถูกจัดทำโดยคณะทำงานให้ความช่วยเหลือระดับชาติ (National Rescue Team)⁵⁹⁹ ซึ่งได้มีคำอธิบายเกี่ยวกับความรู้สึกทางบวกที่ผู้เสียหายมีต่อจำเลยไว้ว่า โดยข้อเท็จจริงที่ผู้เสียหายอาศัยอยู่กับจำเลยทำให้เกิดกลไกของการสร้างความเป็นตัวตนร่วมกับจำเลย ซึ่งนำไปสู่การที่ผู้เสียหายมีความรู้สึกว่าผู้ค้ามนุษย์ให้การดูแลเอาใจใส่เธอ ดังนั้นผู้เสียหายจึงเห็นว่าการที่เธอถูกแสวงหาประโยชน์โดยมิชอบเป็นเรื่องปกติ

จำเลยถูกศาลพิพากษาว่ากระทำความผิดฐานค้ามนุษย์จากผู้ใหญ่ เพื่อวัตถุประสงค์ในการแสวงหาประโยชน์โดยมิชอบทางเพศ ศาลวินิจฉัยว่า คำให้การของผู้เสียหายที่ระบุว่าตนเองมิได้ตกเป็นเหยื่อแต่

⁵⁹⁸ อ่างแล้ว

⁵⁹⁹ ผู้เชี่ยวชาญชาวอาร์เจนตินาอธิบายว่าโครงการหน่วยกู้ภัย (รัฐบาล) ได้ให้ความช่วยเหลือแก่ผู้เสียหายในทันที

กลับได้รับการดูแลเป็นอย่างดีจากผู้ค้ามนุษย์จะต้องถูกพิจารณาร่วมกับสถานการณ์แวดล้อมอื่นๆ ร่วมกันไป รวมถึงทำการพิจารณาผลการวิเคราะห์จากรายงานทางการแพทย์และรายงานทางจิตวิทยา

คดี Urizar (แคนาดา)⁶⁰⁰ ในตอนแรกผู้เสียหายได้ให้ความยินยอมที่จะทำงานเกี่ยวกับการเดินร่ำยั่ววนตามที่จำเลยแนะนำ ในเวลาต่อมาเมื่อผู้เสียหายไม่ต้องการที่จะทำงานนั้นอีกต่อไป ผู้เสียหายให้การดังนี้ “...เขากล่าวว่า คุณต้องการสิ่งนี้เอง คุณเป็นคนที่ต้องการสิ่งนี้ด้วยตัวของคุณเอง สิ่งที่เกิดขึ้นเพราะในตอนแรกดิฉันได้ตอบตกลง”⁶⁰¹ ในคดีนี้ แม้ว่าจะมีความยินยอมของเธอในตอนต้นก็มีได้ทำให้จำเลยพ้นความผิดฐานค้ามนุษย์แล้ว มันยังแสดงให้เห็นว่าจำเลยได้ใช้ความยินยอมเป็นแรงกดดันทางด้านจิตวิทยาต่อผู้เสียหาย เพื่อให้เธอยอมทนอยู่ในสถานการณ์เช่นนั้นต่อไป ในการที่ศาลอุทธรณ์พิพากษายืนตามศาลชั้นต้นให้ลงโทษจำเลย ศาลอุทธรณ์ให้ระบุดังกล่าว เป็นไปตามพยานหลักฐานโดยรวมทั้งหมด (ซึ่งรวมถึงพยานหลักฐานเกี่ยวกับการใช้ความรุนแรงต่อร่างกายและความรุนแรงทางเพศ การจำกัดอิสรภาพ การแยกให้อยู่โดดเดี่ยว การข่มขู่ และการทำให้เกิดความเปราะบางต่างๆ)

ในอีกคดีหนึ่งซึ่งในตอนเริ่มต้นผู้เสียหายได้ให้ความยินยอมแต่ก็มีได้ทำให้จำเลยพ้นจากความผิดฐานค้ามนุษย์ คือ **คดี I. (ออสเตรีย)**⁶⁰² ในคดีนี้มีการกระทำที่ดูเหมือนว่าเป็นการให้ความยินยอมหลายการกระทำซึ่งศาลวินิจฉัยว่ามีใช้การให้ความยินยอมที่แท้จริง ดังนั้น แม้ว่าผู้เสียหายจะได้ตกลงใจที่จะอาศัยอยู่ในประเทศออสเตรียและยอมทำงานค้าประเวณีเพื่อประโยชน์แก่หลานชายของจำเลย ศาลตั้งข้อสังเกตว่า ผู้เสียหายได้ทำการตกลงเพราะเข้าใจว่าจะได้รับส่วนแบ่งร้อยละ 50 จากเงินที่เธอหาได้ ซึ่งสิ่งนั้นไม่เกิดขึ้น นอกจากนี้ ผู้เสียหายยอมที่จะให้มีเพศสัมพันธ์ “ก็เพราะเธอถูกทุบตีเท่านั้น” สิ่งที่น่าสนใจ คือ ศาลมิได้พิจารณาการที่มีได้ต่อต้านไม่ยอมมีเพศสัมพันธ์ในครั้งที่ 2 และครั้งที่ 3 ว่าเป็นการให้ความยินยอมที่แท้จริง แม้ว่าเธอไม่ยินยอมในครั้งแรกเท่านั้น ศาลอธิบายว่า การที่ผู้เสียหายไม่ต่อต้านนั้นเกิดจาก “อิทธิพลของสถานการณ์ที่เธอต้องทนรับในการต่อต้านครั้งแรกยังคงอยู่ในจิตใจของเธออย่างแท้จริง” นอกจากนี้ การที่ผู้เสียหายกลับไปหาจำเลยนั้น ศาลอธิบายว่า “ในมุมมองของผู้เสียหายมีความกังวลว่าจำเลยจะกระทำการ

⁶⁰⁰ อ้างแล้ว สำหรับรายละเอียดเกี่ยวกับข้อเท็จจริง โปรดดูการวิเคราะห์เชิงลึก ในหัวข้อ 5.2 ของเอกสารสรุปประเด็นสำคัญของคดี.

⁶⁰¹ โปรดดู คดีของศาลอุทธรณ์ หน้าที่ 20.

⁶⁰² อ้างแล้ว

ตามที่เขาข่มขู่ว่าจะฆ่าบุตรของเธอและเผาบ้านของเธอ” ดังนั้น แต่ละครกระทำที่เป็นการให้ความยินยอมจะต้องพิจารณาในบริบทของสถานการณ์แวดล้อมที่เกิดขึ้นในคดีนี้ ประกอบด้วยซึ่งรวมถึง วิธีการที่ชั่วร้าย ได้แก่ การหลอกลวง ข่มขู่และการใช้ความรุนแรง

คดีที่น่าสนใจมากที่สุดที่ได้มีการพิจารณากับสิ่งที่ดูเหมือนว่าเป็นความยินยอมเป็นคดีจากประเทศฟินแลนด์⁶⁰³ เป็นคดีเกี่ยวกับนักธุรกิจคนหนึ่งที่อ้างว่าตนเองเป็นเจ้าของบริษัทจัดหางานแบบ จำเลยได้เชิญผู้หญิงชาวฟินแลนด์จำนวน 12 คนเพื่อทำการสัมภาษณ์ โดยในระหว่างการสัมภาษณ์ได้มีการถ่ายภาพเปลือยและมีการสัมผัสร่างกาย และผู้เสียหายบางรายถูกข่มขืนกระทำชำเรา ซึ่งงานของผู้เสียหายในเวลาต่อมา ได้แก่ การแสดงยั่วยวนทางเพศ การถ่ายสื่อลามก ระบายเสื้อผ้า และค้าประเวณี ผู้หญิงเหล่านี้ถูกแสวงหาประโยชน์ทางเพศและถูกข่มขืนกระทำชำเรา เมื่อเจ้าหน้าที่ตำรวจทราบถึงการดำเนินงานของบริษัทจัดหางานแบบแห่งนี้ จำเลยได้ดำเนินธุรกิจมาแล้วมากกว่าทศวรรษ คำถามที่เกิดขึ้นในคดีนี้จะอยู่รายรอบเฉพาะความยินยอมของผู้เสียหาย ซึ่งรวมถึงคำถามที่ว่า เด็กผู้หญิงและผู้หญิงชาวฟินแลนด์ซึ่งมีพื้นหลังปกติ หากว่าตกอยู่ในสถานการณ์ที่เลวร้ายเช่นนี้จะดำเนินการเช่นไร ทำไมผู้เสียหายไม่ทำการหลบหนีแต่กลับพาตนเองกลับเข้าไปสู่สถานการณ์ที่เลวร้าย ทั้ง ๆ ที่พวกเขาไม่ได้ถูกกักขัง และไม่มี ความหวาดกลัวว่าจะต้องถูกส่งกลับประเทศ ทำไมผู้เสียหายไม่ร้องขอความช่วยเหลือจากเจ้าหน้าที่ตำรวจหรือบุคคลอื่น นักนิติจิตวิทยาได้ให้การว่า ในคดีการล่วงละเมิดและแสวงหาประโยชน์ทางเพศนั้น การควบคุมเหนือตัวผู้เสียหายมักเป็นกระบวนการที่เกิดขึ้นอย่างค่อยเป็นค่อยไป ทำให้ผู้เสียหายมีความรู้สึกรังเกียจศักดิ์ศรีในร่างกายของตนเอง ซึ่งถือว่าเป็นเทคนิคของการควบคุมเหนือจิตใจที่มีความก้าวหน้ามาก โดยเขาได้อธิบายว่า กระบวนการที่เกิดขึ้นอย่างค่อยเป็นค่อยไป จึงทำให้มีความยุ่งยากในการดำเนินคดีมากยิ่งขึ้น เพราะแม้สำหรับตัวผู้เสียหายเองก็เป็นการยากที่จะระบุว่าจุดใดเป็นจุดที่ตนเองมิได้ให้ความยินยอมอีกต่อไป มันเป็นการทำลายความไว้วางใจของผู้เสียหายต่อบุคคลอื่น และไม่ไว้วางใจว่าสังคมจะสามารถปกป้องเธอได้ ยิ่งไปกว่านั้น พยานผู้เชี่ยวชาญอธิบายว่า จำเลยได้ทำให้ผู้เสียหายเชื่อว่าพวกเขาเองต้องรับผิดชอบของต่อสถานการณ์ที่เกิดขึ้นกับพวกเขา และทำให้พวกเขารู้สึกผิดและไม่มีคุณค่าอยู่ตลอดเวลา จำเลยถูกศาลพิพากษาว่ากระทำความผิดฐานค้ามนุษย์และความผิดทางเพศอื่น ๆ รวมถึงข่มขืนกระทำชำเรา และจำเลยถูกลงโทษจำคุกมากกว่า 11 ปี⁶⁰⁴

⁶⁰³ อ่างแล้ว

⁶⁰⁴ ศาลสูงสุดมิได้พิพากษายืนตามคำพิพากษาให้ลงโทษจำเลย

ศาลตัดสินว่าจำเลยกระทำความผิดโดยศาลมีความเข้าใจว่าความยินยอมของผู้เสียหายเป็นการแสดงออกถึงความประมาทของผู้เสียหาย

จากที่เห็นในคดีข้างต้น จะเห็นได้ว่า ศาลมีความรู้ความเข้าใจในสิ่งที่อาจมองว่าเป็นความยินยอมของผู้เสียหายว่าจะต้องพิจารณาอาการแวดล้อมทั้งหมดประกอบกัน โดยเฉพาะอย่างยิ่งความประมาทของผู้เสียหายไม่ว่าเป็นผู้ชายหรือผู้หญิง

คดีต่อไปนี้เป็นกรณีเน้นให้เห็นถึงการแสดงถึงความเข้าใจของศาลเกี่ยวกับความยินยอมของผู้เสียหาย

คดี Ramaj (สหราชอาณาจักร)⁶⁰⁵ แม้ว่าจะไม่มีพยานหลักฐานแสดงอย่างชัดเจนว่าผู้เสียหายไม่เต็มใจที่จะทำการค้าประเวณีแต่จำเลยก็ถูกศาลพิพากษาว่ากระทำความผิดฐานค้ำมนุษย์โดยการนำบุคคลเข้าสู่สหราชอาณาจักรเพื่อการค้าประเวณี ในการพิพากษายืนตามคำพิพากษาศาลชั้นต้นว่าจำเลยกระทำความผิด ศาลอุทธรณ์ตั้งข้อสังเกตเกี่ยวกับการลงโทษ ดังนี้ “การกระทำที่อุกฉกรรจ์ในคดีนี้คือการทำให้ [ผู้เสียหาย] ซึ่งมีอายุเพียง 18 ปี เพิ่งเรียนจบ ไร่เดียวสา ไว้ใจคนง่ายและไม่มีประสบการณ์ในความเป็นไปของโลก

ในคดีแสวงหาประโยชน์ทางเพศ **คดี 6B_277_2007 (สวิตเซอร์แลนด์)**⁶⁰⁶ ศาลให้ความเห็นว่า การที่ผู้เสียหายให้ความยินยอมในตอนแรกนั้นเป็นผลมาจากความยากจนและความยากลำบากอย่างรุนแรงซึ่งนำไปสู่ “การให้ความยินยอมอย่างเป็นทางการ” ซึ่งมีความแตกต่างอย่างชัดเจนจาก “การให้ความยินยอมโดยอัตโนมัติ” ศาลระบุว่า ในคำพิพากษาของศาลในคดีก่อนหน้านี้ที่พิจารณาว่า การที่มีความยินยอมหลังจากได้รับรู้ข้อมูลทั้งหมดแล้วอาจเป็นการทำให้พ้นความรับผิดจากคดีค้ำมนุษย์ได้ ซึ่งล้าพั้งแต่ความยินยอมของผู้เสียหาย โดยเฉพาะอย่างยิ่งความยินยอมของผู้เสียหายซึ่งมีความประมาท ยังไม่ถึงขนาดเป็นความยินยอม

⁶⁰⁵ R. v. Ramaj and another, Criminal Case [2006], EWCA Crim. 448, สหราชอาณาจักร โดยสามารถหาข้อมูลเกี่ยวกับคดีนี้ได้ที่ฐานข้อมูลคดีค้ำมนุษย์ของ UNODC (Case No. GBR010).

⁶⁰⁶ Case 6B_277/2007, 8 January 2008, Federal Court Lausanne, สวิตเซอร์แลนด์ โดยสามารถหาข้อมูลเกี่ยวกับคดีนี้ได้ที่ฐานข้อมูลคดีค้ำมนุษย์ของ UNODC (Case No. CHE003)

โดยชอบ ศาลตั้งข้อสังเกตว่าในคดีนี้ผู้เสียหายบางรายเป็นผู้เยาว์ เช่นกัน จำเลยถูกศาลพิพากษาว่ากระทำความผิดฐานค้ามนุษย์เพื่อการแสวงหาประโยชน์โดยมิชอบทางเพศ

คดี Martinez, Sardina (อาร์เจนตินา)⁶⁰⁷ จำเลย 3 รายถูกศาลพิพากษาว่ากระทำความผิดฐานรับเอาและให้ที่พักพิงเพื่อประโยชน์ในการแสวงหาประโยชน์โดยมิชอบทางเพศจากเด็กผู้หญิง 6 คน อายุเกินกว่า 18 ปี และใช้ประโยชน์จากสถานะความเป็นผู้เปราะบางของพวกเขา โดยให้อยู่ในสถานค้าประเวณีซึ่งตั้งอยู่ในพื้นที่ทุรกันดาร ในขณะที่คำให้การของจำเลยมีข้ออ่อนด้อย (พวกเขาไม่ได้มองว่าตนเองเป็นผู้เสียหาย) รายงานทางจิตวิทยาเป็นปัจจัยสำคัญในการพิจารณาพิพากษาว่าจำเลยกระทำความผิดเนื่องจากรายงานดังกล่าวชี้ให้เห็นความเปราะบางของเด็กหญิงเหล่านั้น ด้วยรายงานทางจิตวิทยาดังกล่าว ศาลวินิจฉัยว่าการที่ผู้เสียหายไม่ได้มองว่าตนเองเป็นผู้เสียหายนั้น เกิดเนื่องจากความหวาดกลัว ความอับอาย กลไกของผู้รอดชีวิตและการขาดซึ่งความมั่นใจ อย่างไรก็ตาม ศาลชี้ขาดว่ามีพยานหลักฐานอื่นเป็นข้อพิสูจน์ว่าจำเลยได้กระทำการแสวงหาประโยชน์โดยมิชอบทางเพศจากเด็กหญิง ซึ่งในขณะนั้นถือได้ว่าอยู่ในสภาพที่มีความเปราะบางรุนแรง

โดยความเข้าใจที่ว่า ผู้ค้ามนุษย์มักจะมุ่งเป้าไปที่ผู้เสียหายเนื่องจากความเปราะบางของพวกเขา และยิ่งไปกว่านั้นผู้ค้ามนุษย์มักใช้ความเปราะบางนั้นทำให้ผู้เสียหายยอมทนต่อไป ศาลมีความเข้าใจมากขึ้นว่าทำไมจึงดูเหมือนว่าผู้เสียหายได้ให้ความยินยอม และศาลวินิจฉัยว่าความยินยอมเหล่านั้นเป็นสิ่งที่ไม่เกี่ยวข้องกับประเด็นแห่งคดี หรือไม่ควรที่จะเป็นพยานหลักฐานที่เกี่ยวข้องกับประเด็นแห่งคดี⁶⁰⁸

ศาลพิพากษาว่าจำเลยกระทำความผิดในกรณีที่คุณเหมือนว่ามีความยินยอมของผู้เสียหายโดยศาลวินิจฉัยว่าเป็นความเชื่อทางวัฒนธรรมของผู้เสียหาย

ในบางคดีความเชื่อทางวัฒนธรรมและแนวปฏิบัติถูกศาลนำมาใช้เพื่อทำความเข้าใจว่าทำไมจึงดูเหมือนว่าผู้เสียหายให้ความยินยอมกับการถูกแสวงหาประโยชน์ สำหรับข้อมูลเกี่ยวกับความสำคัญของความเชื่อทางวัฒนธรรมและแนวทางปฏิบัติในคดีค้ามนุษย์โปรดดูหัวข้อ 2.6 เรื่อง “คำให้การของพยานผู้เชี่ยวชาญและพยานวิชาชีพ” ข้อ 3.2.2 เรื่อง “การข่มขู่ / การข่มขู่ที่ดูเหมือนไร้เหตุผล” ข้อ 3.2.16 เรื่อง “ความมีส่วนร่วม

⁶⁰⁷ Case FBB 31000269/2010/TO1, Tribunal Oral Federal de La Pampa, March 2014, ประเทศอาร์เจนตินา

⁶⁰⁸ เราอ้างอิงหัวข้อ 3.2.5 on “ความเปราะบางของผู้เสียหาย” ที่ได้มีการกล่าวถึงเรื่องนี้โดยละเอียด

เกี่ยวข้องของความเชื่อทางวัฒนธรรมและแนวปฏิบัติ” ข้อ 3.3.6.7 เรื่อง “ความเชื่อที่ดูเหมือนไร้เหตุผล” และ ข้อ 3.3.8.8 เรื่อง “พฤติกรรมของผู้เสียหาย / คำอธิบายทางวัฒนธรรมต่อพฤติกรรมของผู้เสียหาย”

คดี Farrell (สหรัฐอเมริกา)⁶⁰⁹ จำเลยถูกศาลพิพากษาว่ากระทำความผิดฐานใช้แรงงานขูดหนึ่ สมคบกันกระทำความผิดฐานใช้แรงงานบังคับ และการทำให้บุคคลากรเป็นทาสโดยการใช้เอกสารข้อเท็จจริงหนึ่งที่เกิดขึ้นในพยานหลักฐานโดยรวมของคดี คือ การที่แรงงานให้ความร่วมมือในการส่งมอบหนังสือเดินทาง วีซ่า และเอกสารตรวจคนเข้าเมืองให้กับนายจ้าง แม้ว่าพวกเขาจะมีความลังเลใจที่จะดำเนินการก็ตาม ศาลตั้งข้อสังเกตว่าพฤติกรรมเช่นนี้เกิดจากวัฒนธรรมการแสดงออกซึ่ง “การให้เกียรติและเคารพ” ตามวัฒนธรรมของผู้เสียหายที่จะต้องแสดงต่อนายจ้าง

บางครั้งรูปแบบทางวัฒนธรรมเป็นสาเหตุทำให้ผู้เสียหายต้องอดทนและไม่ยอมหลบหนีจากสถานการณ์ที่พวกเขาประสบ ซึ่งการกระทำเช่นนี้อาจทำให้ถูกมองว่า เป็นการให้ความยินยอมในการถูกแสวงหาประโยชน์ ในคดี **Kovacs (ออสเตรเลีย)**⁶¹⁰ ผู้เสียหายถูกข่มขืนกระทำชำเราซ้ำแล้วซ้ำอีก และถูกแสวงหาประโยชน์อย่างต่อเนื่อง โดยที่ไม่ยอมหลบหนีและมีได้มีการร้องทุกข์โดยทันที ซึ่งสามารถอธิบายได้ว่าคือ “ความอับยศและอับอายในสังคมชาวฟิลิปปินส์ แต่ตัวเธอเองและมารดาที่เจ็บป่วยของเธอ ทำให้เธอไม่ยอมพูดอะไรเกี่ยวกับเรื่องนี้”

คดีที่ได้นำเอาเรื่องวัฒนธรรมมาช่วยได้มาก คือ คดีที่มีผู้เสียหายเป็นชาวไนจีเรีย ซึ่งผู้ค้ามนุษย์ได้ใช้พิธีกรรม “จูจู” ซึ่งดำเนินพิธีกรรมโดยนักบวชชาวพื้นเมือง หรือหมอพื้นเมือง ผู้ซึ่งทำการนำหลายชิ้นส่วนร่างกายออกจากตัวของผู้เสียหายเพื่อเป็นสัญลักษณ์ของการผูกพันผู้เสียหายให้อยู่กับพวกจำเลยโดยใช้วิธีการสาปแช่งหากว่าผู้เสียหายทำการหลบหนี หรือไม่ยอมชำระหนี้ ในขณะที่พวกเขาเด็กผู้หญิงจะยินยอมต่อชะตากรรม แต่แท้จริงแล้วพวกเขาถูกควบคุมโดยวิธีการของการข่มขู่ เราอ้างอิงถึงการวิเคราะห์เกี่ยวกับคดีโดย

⁶⁰⁹ อ้างแล้ว สำหรับรายละเอียดเกี่ยวกับข้อเท็จจริง โปรดดูการวิเคราะห์เชิงลึก ในหัวข้อ 5.4 ของเอกสารสรุปประเด็นสำคัญของคดี.

⁶¹⁰ อ้างแล้ว

ละเอียดของ คดี Omoruyi (ไนจีเรีย)⁶¹¹ ตามปรากฏในข้อ 5.5 ของเอกสารสรุปประเด็นสำคัญแห่งคดีนี้ ซึ่งได้มีการวิเคราะห์โดยละเอียดเกี่ยวกับประเด็นเรื่องความยินยอมที่เกิดขึ้นในคดีนี้⁶¹²

คดีที่ศาลพิพากษาให้จำเลยพ้นผิด

ในคดีหนึ่งเมื่อเร็วๆ นี้ศาลได้พิพากษาให้จำเลยพ้นผิดฐาน “หน่วงเหนี่ยวบุคคลอื่นให้อยู่ในสภาพเป็นทาส” (แม้ว่าจำเลยจะถูกพิพากษาว่ากระทำความผิดในหลายฐานความผิดอาญาทางเพศ) เนื่องจากการขาดความเข้าใจของศาลเกี่ยวกับเหตุผลที่ทำให้ผู้เสียหายยินยอมที่จะอยู่กับจำเลย คดีนี้คือ คดี A.G.G.R. (อิสราเอล)⁶¹³ ศาลไม่สามารถเข้าใจได้เลยว่าทำไมผู้หญิงท้องถิ่นซึ่งมีสัญชาติอิสราเอลที่มีพื้นฐานชีวิตปกติจะไม่ยอมหนีไปจากจำเลย ศาลตั้งข้อสังเกตว่าอุปสรรคประการเดียวจากการกระทำเช่นนั้น คือ ปัจจัยทางจิตวิทยา

เช่นเดียวกันกับ คดีเลขที่ 978 of 12 March 2012 (อาร์เจนตินา)⁶¹⁴ ผู้หญิง 2 รายได้ร้องทุกข์ต่อเจ้าหน้าที่ตำรวจว่าพวกเขาเป็นผู้เสียหายจากการค้ำมนุษย์เพื่อการแสวงหาประโยชน์โดยมิชอบทางเพ

⁶¹¹ อ่างแล้ว สำหรับรายละเอียดเกี่ยวกับข้อเท็จจริง โปรดดูการวิเคราะห์เชิงลึก ในหัวข้อ 5.5 ของเอกสารสรุปประเด็นสำคัญของคดี.

⁶¹² เกี่ยวกับการใช้ “พิธีกรรมจูง” โปรดดูหัวข้อ 2.6 เรื่อง “คำให้การของพยานผู้เชี่ยวชาญและพยานวิชาชีพ” ข้อ 3.2.2 เรื่อง “การข่มขู่/สิ่งที่ดูเหมือนเป็นการข่มขู่ที่ไร้เหตุผล” ข้อ 3.2.4 เรื่อง “การใช้วิธีการบีบบังคับที่แอบแฝง” ข้อ 3.2.16 เรื่อง “ความเกี่ยวข้องของความเชื่อและแนวปฏิบัติทางวัฒนธรรม” ข้อ 3.3.6.7 เรื่อง “สิ่งที่ดูเหมือนเป็นความเชื่อที่ไร้เหตุผล” และ ข้อ 3.3.6.8 เรื่อง “พฤติกรรมของผู้เสียหาย/คำอธิบายทางด้านวัฒนธรรมเกี่ยวกับพฤติกรรมของผู้เสียหาย”

⁶¹³ อ่างแล้ว โปรดดู หัวข้อ 3.3.3. “ระบบการสนับสนุนของผู้เสียหาย” ซึ่งมีการอธิบายในรายละเอียดเกี่ยวกับคดีนี้

⁶¹⁴ Case No. 978 ลงวันที่ 12 มีนาคม 2555 อาร์เจนตินา โปรดดู หัวข้อ 2.1.1.1 เรื่อง “ความไม่สอดคล้องต้องกันของถ้อยคำและข้อความที่เป็นเท็จ” ในคำให้การของผู้เสียหาย สำหรับการให้ข้อมูลที่ขัดแย้งกันของผู้เสียหาย ข้อมูลคดีนี้ปรากฏอยู่ในฐานข้อมูลคดีค้ำมนุษย์ของ UNODC (Case No. ARG006).

ในการพิพากษาให้จำเลยพ้นผิด ศาลพิจารณาจากข้อเท็จจริงที่ว่าผู้หญิงเป็นชาวอาร์เจนตินา ซึ่งรู้ว่าพวกตนจะกลายเป็นผู้ขายบริการทางเพศ จึงทำให้ดูเหมือนว่าพวกเขาได้ให้ความยินยอมในการค้าประเวณี⁶¹⁵

คดีรัฐญา บุญมี (ประเทศไทย)⁶¹⁶ เป็นอีกคดีตัวอย่างที่ศาลพิจารณาพิพากษาให้จำเลยพ้นผิด⁶¹⁷ เนื่องจากความยินยอมของผู้เสียหาย ในการพิพากษาให้จำเลยพ้นผิด ศาลอุทธรณ์ยึดถืออย่างยิ่งตามสิ่งที่ดูเหมือนว่าเป็นความยินยอมของผู้ที่อ้างว่าเป็นผู้เสียหายที่ยอมตนอยู่ในสภาวะการณ์เช่นนั้นและพฤติกรรมโดยบริสุทธิ์ของจำเลย ดังนั้น ศาลวินิจฉัยว่า ผู้อ้างว่าเป็นผู้เสียหายสมัครใจเดินทางข้ามเขตแดนเข้าสู่ประเทศไทย โดยผิดกฎหมายเพื่อเข้ามาทำงาน ในระหว่างเจ้าหน้าที่ตำรวจบุกกวาดล้างจับกุมไม่มีสิ่งชี้ชัดว่ามีการทำงานโดยไม่สมัครใจ มีข้อตกลงว่าจำเลยเป็นผู้จ่ายค่าเดินทางจากหมู่บ้านของผู้อ้างว่าเป็นผู้เสียหาย และจะได้มีการหักค่าเดินทางออกจากเงินเดือนของผู้เสียหาย ไม่มีการจำกัดอิสรภาพของผู้อ้างว่าเป็นผู้เสียหายมากไปกว่าที่กระทำกับแรงงานคนอื่นๆ และมูลเหตุจูงใจของจำเลยในคดีนี้เป็นไปด้วยความบริสุทธิ์ใจ คดีนี้ได้รับความสนใจเป็นพิเศษเนื่องจากศาลชั้นต้นพิพากษาว่าจำเลยกระทำความผิดโดยพิจารณาจากพยานหลักฐานชั้นเดียวกัน ในขณะที่ศาลอุทธรณ์พิพากษากลับเป็นยกฟ้องจำเลย (โปรดดูการวิเคราะห์คดีนี้โดยละเอียดในข้อ 5.7)

ในอีกคดีหนึ่ง *ECLI:NL:GHAMS:2013:BZ8534 (เนเธอร์แลนด์)*⁶¹⁸ ศาลพิพากษาให้จำเลยพ้นผิดในความผิดหนึ่งกรรมจากหลายข้อกล่าวหาในคดีค้ามนุษย์ เนื่องจากผู้เสียหายได้กล่าวว่าไม่มีใครบังคับให้เธอต้องทำงานขายบริการทางเพศ หรือจะต้องส่งมอบเงินที่หาได้ให้กับผู้อื่น ในกรณีนี้ผู้เสียหายยอมรับว่ามี

⁶¹⁵ ผู้เชี่ยวชาญจากอาร์เจนตินาได้ให้ความเห็นว่า ศาลอาจทำการลบล้าง ‘สิ่งที่ดูเหมือนเป็นความยินยอมเนื่องจากการใช้ประโยชน์โดยมิชอบจากความเปราะบาง’ แต่ศาลก็มิได้ทำเช่นนั้น

⁶¹⁶ อ้างแล้ว สำหรับรายละเอียดเกี่ยวกับข้อเท็จจริง โปรดดูการวิเคราะห์เชิงลึก ในหัวข้อ 5.7 ของเอกสารสรุปประเด็นสำคัญของคดี

⁶¹⁷ ข้อกล่าวหาดังกล่าวเป็นการสมรู้ร่วมคิดที่จะกักขังบุคคลอื่น กีดกันมิให้พวกเขามีเสรีภาพและบังคับให้พวกเขากระทำการใด ๆ ให้กับผู้กระทำความผิด และการยอมรับเอาและรักษาไว้ซึ่งแรงงานผิดกฎหมาย โดยรวมถึงผู้ที่มีอายุต่ำกว่า 18 ปีและ 15 ปี เพื่อวัตถุประสงค์ในการนำคนลงเป็นทาส หรือให้ทำงานในสภาพการทำงานเยี่ยงทาส

⁶¹⁸ ศาลอุทธรณ์แห่งอัมสเตอร์ดัม (Amsterdam Court of Appeal) ลงวันที่ 11 เมษายน 2556 คดีที่ ECLI:NL:GHAMS:2013:BZ8534, เนเธอร์แลนด์ คดีนี้ได้รับข้อมูลจากผู้เชี่ยวชาญจากประเทศเนเธอร์แลนด์

ความยินยอมศาลพิจารณาคดีเป็นสาระสำคัญถือได้ว่ามิได้มีการใช้วิธีการของการกระทำความผิด หรือมิได้มีการแสวงหาประโยชน์โดยมิชอบ

ศาลรับมือกับความยินยอมของผู้เสียหายอย่างไร

I. พิจารณาให้พ้นผิด

II. พิจารณาว่าจำเลยกระทำความผิด

ศาลอาจพิจารณาว่าจำเลยกระทำความผิดเมื่อมีการพิสูจน์ความยินยอมของผู้เสียหาย สิ่งต่อไปนี้เป็น สิ่งที่ศาลพิจารณา

- ภาษาของบทบัญญัติของกฎหมายลายลักษณ์อักษร หรือคดีบรรทัดฐาน (ความยินยอมมีส่วนเกี่ยวข้องอย่างชัดเจนหรือไม่)
- ความยินยอมนั้นถูกอธิบายอย่างไร สภาวะแวดล้อมทั้งหมด (มีการแสดงออกถึงการใช้ความรุนแรง การใช้กำลัง การข่มขู่ หรือการหลอกลวงหรือไม่ มีการใช้แรงงานขัดขืนหรือไม่ มีการล่วงละเมิดสถานะของความเปราะบางหรือไม่ มีความยากลำบากของสภาพการทำงานและสภาพความเป็นอยู่หรือไม่ ไม่ได้รับค่าจ้างหรือไม่รับค่าจ้างจำนวนน้อยหรือไม่ มีการจำกัดอิสรภาพหรือไม่)
- ระยะของการให้ความยินยอม มีการถอนความยินยอมหรือไม่ ผู้ค้ามนุษย์ได้ใช้ความยินยอมของผู้เสียหายในช่วงแรกเป็นการบีบบังคับในรูปแบบแอบแฝงหรือไม่ ในทางกลับกันการใช้วิธีการกระทำความผิด ในช่วงเริ่มแรกยังคงมีอิทธิพลต่อการกระทำของผู้เสียหายในระยะต่อไปหรือไม่
- ความแตกต่างระหว่างการให้ความยินยอมอย่างเป็นทางการกับความยินยอมโดยอัตโนมัติ
- การตรวจสอบอย่างละเอียดถึงวิธีการที่ทำให้ผู้เสียหายไม่มีอิสระ (พวกเขาสามารถปฏิเสธการทำงานได้หรือไม่ พวกเขาสามารถเลือกสภาพความเป็นอยู่ได้หรือไม่)
- กลไกทางจิตวิทยา (ได้แก่ ความมีตัวตนร่วมกับผู้ค้ามนุษย์ ความอับอาย ความกลัว กลไกของผู้รอดชีวิต)
- วิธีการที่ผู้ค้ามนุษย์ใช้ในการควบคุม (มีกระบวนการที่ทำให้ผู้เสียหายสละซึ่งศักดิ์ศรีในร่างกายของตนเองหรือไม่ ชี้นำให้ผู้เสียหายรู้สึกรับผิดชอบกับสถานการณ์ของพวกเขาหรือไม่)
- ความเชื่อทางวัฒนธรรมและสภาวะแวดล้อม (ถือว่าเป็นวัฒนธรรมของผู้เสียหายที่จะต้องนับถือและเชื่อฟังนายจ้างหรือไม่ มีการใช้ตราบาปหากว่าการค้ามนุษย์ถูกเปิดเผยหรือไม่ การเชื่อในคำข่มขู่มีรากฐานมาจากแนวปฏิบัติทางวัฒนธรรมหรือไม่)
- การแสดงออกซึ่งคุณค่า จะสามารถมีความยินยอมโดยชอบด้วยกฎหมายสำหรับการแสวงหาประโยชน์โดยมิชอบที่มีความรุนแรงได้หรือไม่ เป็นการละเมิดศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์

5. การวิเคราะห์เชิงลึกคดีตัวอย่าง (In-depth analysis of selected cases)

ในหัวข้อข้างต้นของ*เอกสารสรุปประเด็นสำคัญของคดี* ได้มีการวิเคราะห์ในแต่ละประเด็นแยกไว้ต่างหากเป็นการเฉพาะ อย่างไรก็ตาม มันเป็นสิ่งสำคัญที่จะทำการวิเคราะห์ประเด็นของปัญหาพยานหลักฐานที่มีทั้งหมดในแต่ละคดีและพยานหลักฐานแต่ละชั้นสนับสนุนซึ่งกันและกันอย่างไร การศึกษาวิเคราะห์ในบทต่างๆ ข้างต้น เปรียบเสมือนเป็นเครื่องมือและการสร้างโครงสร้างของบ้าน ในขณะที่การวิเคราะห์ในเชิงลึกของแต่ละคดีเปรียบเสมือนตัวบ้าน หรือหากจะเปรียบเทียบอีกรูปแบบหนึ่ง การศึกษาวิเคราะห์ในส่วนแรกเปรียบเสมือนโครงกระดูกของร่างกายแสดงให้เห็นโครงสร้างของประเด็นพิจารณาต่างๆ ในขณะที่บทสุดท้ายเปรียบได้กับกล้ามเนื้อที่ทำหน้าที่ในการขับเคลื่อนโครงกระดูก ซึ่งหวังเป็นอย่างยิ่งว่าการวิเคราะห์ในบทนี้จะช่วยทำให้ผู้ปฏิบัติงานได้มีโอกาสในการพิจารณาวิเคราะห์ประเด็นปัญหาต่างๆ อย่างเต็มรูปแบบในบริบทที่มีรายละเอียดมากยิ่งขึ้น

ในแต่ละคดีที่ถูกนำมาวิเคราะห์ด้านล่าง จะเริ่มต้นทำการวิเคราะห์จากชนิดของพยานหลักฐานที่ใช้ในแต่ละคดี อย่างไรก็ตาม ควรระลึกไว้ว่า รายการของพยานหลักฐานที่ระบุอาจไม่ครบถ้วนเนื่องจากในการพิจารณาพิพากษาคดีบางครั้งศาลมิได้อ้างถึงพยานหลักฐานทั้งหมดที่ได้ยื่นเป็นพยานหลักฐานในคดี และบ่อยครั้งคดีที่ศึกษาเป็นคดีที่อยู่ในการพิจารณาของศาลอุทธรณ์ ซึ่งอาจจะมุ่งเน้นไปที่พยานหลักฐานเพียงบางส่วน

5.1 คดี K-165/11 (เซอร์เบีย)⁶¹⁹

ชนิดของพยานหลักฐานในคดีนี้ ประกอบด้วย คำให้การของผู้เสียหายซึ่งเป็นคำให้การที่ไม่สอดคล้องต่อกัน และคำให้การของพยานผู้เชี่ยวชาญ จุดแข็งของพยานหลักฐานโดยรวมของคดี คือ การจำกัดอิสรภาพ การใช้ความรุนแรง การไม่จ่ายเงินค่าจ้าง การแสวงประโยชน์โดยสภาพการทำงาน การทำให้อยู่โดดเดี่ยว การใช้ประโยชน์โดยมิชอบจากความเปราะบาง (อายุ สภาวะทางเศรษฐกิจและสังคม ความพิการทางจิตใจ มีบุคลิกภาพของความอ่อนแอ การตั้งครรภ์) และระยะเวลาของการกระทำความผิดอาญาที่ยาวนาน ความอ่อนด้อยของพยานหลักฐานโดยรวมของคดี คือ การที่ผู้เสียหายไม่ยอมหลบหนีแม้ว่าจะมีโอกาสที่สามารถหลบหนีได้ ประเด็นที่มีความยุ่งยากในคดีนี้ คือ สิ่งที่คุณเหมือนว่าเป็นความยินยอมของผู้เสียหายรับต่อสภาพการแสวงหาประโยชน์โดยมิชอบที่มีความรุนแรง

จำเลยในคดีนี้ถูกศาลพิพากษาว่ากระทำความผิดฐานค้ามนุษย์ ในศาลอุทธรณ์ได้พิพากษาขึ้นตามคำพิพากษาของศาลชั้นต้นให้ลงโทษจำเลย

จำเลยเป็นผู้ชายชาวเซอร์เบียมีอาชีพเป็นช่างเครื่องกล จำเลยทำการค้ามนุษย์โดยกระทำต่อผู้เสียหายในคดีนี้เริ่มตั้งแต่ ค.ศ. 2007 จนกระทั่งถึงวันที่ 1 ตุลาคม ค.ศ. 2008 โดยมีระยะหยุดพัก 3 เดือนระหว่างวันที่ 7 พฤศจิกายน ค.ศ. 2007 ถึงวันที่ 7 กุมภาพันธ์ ค.ศ. 2008 เนื่องจากจำเลยถูกคุมขังเพราะกระทำความผิดอาญาอื่น ในช่วงที่จำเลยไม่อยู่บุตรชายของจำเลยได้ทำการค้ามนุษย์แทนและได้มีการฟ้องเป็นคดีแยกต่างหาก ผู้ที่เสียหายที่ 1 เกิดใน ค.ศ. 1983 และผู้เสียหายที่ 2 เกิดใน ค.ศ. 1993 และในขณะที่มีการกระทำความผิดผู้เสียหายที่ 2 มีอายุเพียง 15 ปี

จำเลยแสวงประโยชน์จากชีวิตที่ยากลำบากของผู้เสียหายที่ 1 ทำให้เธอยินยอมขายบริการทางเพศเพื่อประโยชน์แก่จำเลย ซึ่งความยากลำบากของผู้เสียหายที่ 1 รวมถึงข้อเท็จจริงที่ว่าผู้เสียหายที่ 1 เป็นคนว่างงานไม่มีฐานะทางการเงินเพียงพอที่จะใช้ชีวิตได้ เธอกำลังตั้งครรภ์ และเธอกับแฟนหนุ่มไม่มีที่พักอาศัย หลังจากผู้เสียหายยอมที่จะทำงานให้บริการทางเพศ จำเลยทำการขับรถไปส่งเธอยังถนนที่มีชื่อเสียงว่าเป็นแหล่งค้าประเวณีทุกคืน จากนั้นจำเลยจะจอดรถในบริเวณใกล้เคียงเพื่อเฝ้าดูผู้เสียหาย นับจำนวนของลูกค้าที่

⁶¹⁹ คดี K 165/11 [2011], ศาลสูงแห่งโนวี เซด (Higher Court in Novi Sad) ลงวันที่ 14 ตุลาคม 2554 ประเทศเซอร์เบีย โดยสามารถหาข้อมูลเกี่ยวกับคดีนี้ได้ที่ฐานข้อมูลคดีค้ามนุษย์ของ UNODC (Case No. SRB035).

ผู้เสียหายรับและจำนวนเงินที่เธอหาได้ โดยปกติผู้เสียหายหาเงินได้เป็นจำนวนระหว่าง 11,000 – 12,000 ดอลลาร์เซอร์เบียต่อคืน ซึ่งเงินที่หามาได้ทั้งหมดต้องส่งมอบให้กับจำเลย จากนั้น จำเลยจะขับรพพาผู้เสียหายกลับบ้านของจำเลยโดยที่เขาไม่อนุญาตให้เธอออกจากบ้าน ยกเว้นการออกไปข้างนอกหนึ่งครั้งในเวลาประมาณช่วงบ่ายโมงเพื่อการขายบริการทางเพศเพิ่มเติมเป็นเวลานานประมาณ 3 ชั่วโมง และสามารถหารายได้เพิ่มเติมให้กับจำเลยได้ประมาณ 5,000 – 6,000 ดอลลาร์

แม้กระทั่งในเวลาที่คุณผู้เสียหายกำลังตั้งครรภ์ จำเลยก็บังคับผู้เสียหายให้ขายบริการทางเพศอย่างต่อเนื่องจนกระทั่ง 2 – 3 วันก่อนคลอดบุตร แพนหนุ่มของผู้เสียหายที่ 1 ทิ้งเธอไปประมาณ 1 เดือนก่อนคลอดบุตร จำเลยได้ไปรับเธอจากโรงพยาบาลและบังคับให้ผู้เสียหายขายบริการทางเพศต่อไปหลังจากเธอคลอดบุตรเพียง 4 – 5 วัน ภริยาของจำเลยเป็นผู้ดูแลเลี้ยงดูบุตรสาวของผู้เสียหายในขณะที่เธอออกไปค้าประเวณี

ในกลางปี 2008 จำเลยสั่งให้ผู้เสียหายที่ 1 จัดหาเด็กผู้หญิงคนอื่นมาทำงานให้บริการทางเพศเพื่อประโยชน์แก่จำเลย เนื่องจากจำเลยไม่พอใจกับกำไรที่ผู้เสียหายที่ 1 หาได้ ผู้เสียหายที่ 1 ได้พบกับเด็กหญิงอายุ 15 ปี (ผู้เสียหายที่ 2) ที่สถานีรถไฟแห่งหนึ่ง ซึ่งผู้เสียหายที่ 2 หนีออกจากบ้านพักเด็กและไม่มีครอบครัวหรือสถานที่ที่จะไปพักอาศัยอยู่ได้ ผู้เสียหายที่ 1 จึงได้นำผู้เสียหายที่ 2 ไปยังบ้านของจำเลย โดยที่ จำเลยและบุตรชายของจำเลยได้ทำการรับเอาผู้เสียหายที่ 2 มาทำงานให้บริการทางเพศเพื่อประโยชน์แก่จำเลยและบุตรชาย

หลังจากผู้เสียหายที่ 2 เดินทางถึงบ้านพัก จำเลยได้ขับรพพาผู้เสียหายทั้งสองคนไปยังถนนที่ทำการขายบริการทางเพศ จำเลยเก็บเงินที่ผู้เสียหายทั้งสองหามาได้ เมื่อพวกเขาไม่ได้ออกไปทำงาน ผู้เสียหายทั้งสองจะไม่ได้รับอนุญาตให้ออกจากบ้านของจำเลย และผู้เสียหายทั้งสองถูกทุบตีโดยจำเลยและบุตรชายเป็นประจำ

เมื่อวันที่ 1 ตุลาคม ค.ศ. 2008 ในขณะที่จำเลยและสมาชิกในครอบครัวนอนหลับ ผู้เสียหายทั้งสองคนทำการหลบหนี ผู้เสียหายที่ 1 ได้หลบหนีพร้อมกับนำบุตรของเธอออกมาด้วยแล้วหลบหนีขึ้นรถไฟไปยังเมืองซูโบติกา

ในระหว่างการสืบสวน ผู้เสียหายกล่าวว่า จำเลยได้เอาเงินทั้งหมดที่พวกเขาหามาได้ไป ทุบตีพวกเธอและไม่ยอมให้พวกเธอออกจากบ้าน

เมื่อผู้เสียหายเดินทางมาถึงศาลพร้อมกับครอบครัวของจำเลย ผู้เสียหายทั้งสองกลับคำให้การเกี่ยวกับสิ่งที่เกิดขึ้นกับพวกเธอ ผู้เสียหายทั้งสองให้การในชั้นศาลระบุว่า จำเลยประพฤติต่อพวกเธออย่างสุภาพและพวกเธอไม่ได้ถูกทรมาน โดยพวกเธอเองนำเงินที่หามาได้ให้กับจำเลยด้วยความสมัครใจเพื่อแลกกับการที่จำเลยให้อาหารและเสื้อผ้าแก่พวกเธอ

ศาลไม่รับฟังการเปลี่ยนแปลงคำให้การของผู้เสียหายและยึดถือตามข้อมูลที่ผู้เสียหายได้ให้ไว้ในระหว่างการสืบสวน ศาลสรุปว่า คำให้การในชั้นศาลของผู้เสียหายได้รับอิทธิพลจากจำเลย เนื่องจากผู้เสียหายทั้งสองเดินทางมาที่ศาลพร้อมกับลูกชายและภริยาของจำเลย นอกจากนี้ ศาลวินิจฉัยว่าคำให้การของผู้เสียหายในชั้นศาลไม่มีตรรกะในตัวเอง กล่าวคือ ศาลเห็นว่ามันเป็นสิ่งที่เป็นไปไม่ได้ที่จะเชื่อว่าผู้เสียหายมีความสุขกับสภาพความเป็นอยู่ที่ดีที่บ้านของจำเลย แต่ก็ตัดสินใจทำการหลบหนี และพวกเธอสมัครใจมอบเงินที่หามาได้ทั้งหมดให้แก่จำเลย ทั้งๆ ที่พวกเธอเองต่างตกอยู่ในสภาวะการฉ้อโกงทางการเงินที่ย่ำแย่อย่างมาก

ศาลพิจารณาเชื่อถือตามคำให้การของพยานผู้เชี่ยวชาญ ซึ่งอธิบายให้ศาลเข้าใจว่าทำไมผู้เสียหายจึงเปลี่ยนแปลงคำให้การของตนเอง จากความเห็นของพยานผู้เชี่ยวชาญซึ่งเป็นนักจิตวิทยาและนักสังคมศาสตร์ให้การว่า ผู้เสียหายที่ 1 เป็นคนที่ถูกครอบงำอย่างรุนแรงและถูกชักจูงได้ง่าย ด้วยเหตุนี้ คำให้การของผู้เสียหายที่ 1 ในชั้นพิจารณาจึงเป็นแปลงไปหลังจากที่เธอเผชิญหน้ากับภริยาของจำเลยซึ่งได้พูดคุยกับผู้เสียหายที่ 1 ด้วย ในทางตรงกันข้าม ถ้อยคำของผู้เสียหายที่ 1 ได้ให้ไว้กับเจ้าหน้าที่ในระหว่างการสืบสวนคดีเป็นการให้ถ้อยคำโดยมิได้อยู่ต่อหน้าจำเลย หรือสมาชิกในครอบครัวของจำเลย ผู้เชี่ยวชาญอีกคนหนึ่งให้การเกี่ยวกับผู้เยาว์ผู้เสียหายที่ 2 โดยอธิบายว่า การพัฒนาทางจิตใจของผู้เสียหายที่ 2 ไม่สอดคล้องกับอายุของเธอ และระดับของสถานะทางสังคม อารมณ์ และภูมิหลังทางการศึกษาส่งผลให้ผู้เสียหายที่ 2 ไม่รับรู้ถึงพฤติกรรมที่ได้รับการยอมรับในสังคมและความหมายของการทำดี หรือทำไม่ดีซึ่งเป็นสาเหตุให้ผู้เสียหายที่ 2 มีสถานะทางอารมณ์ที่ไม่มั่นคง

ศาลพิพากษาว่า จำเลยกระทำความผิดโดยยึดถือตามจุดแข็งของพยานหลักฐานโดยรวมทั้งหมดของคดี ซึ่งได้แก่ การจำกัดอิสรภาพ การใช้ความรุนแรง การไม่ยอมชำระค่าจ้าง ลักษณะทำงานที่เป็น การแสวงหาประโยชน์โดยมิชอบ การทำให้อยู่โดดเดี่ยว การใช้ประโยชน์โดยมิชอบจากความเปราะบางของผู้เสียหาย (อายุ สถานะทางสังคมและเศรษฐกิจ ความพิการทางจิตใจ บุคลิกภาพที่อ่อนแอ การตั้งครุกรรม) และระยะเวลาที่ยาวนานของการกระทำความผิดอาญา

อย่างไรก็ตาม ในขณะที่ผลของคดีนี้คือการที่ศาลตัดสินว่าจำเลยได้กระทำความผิดฐานค้ามนุษย์ คดีนี้แสดงให้เห็นถึงประเด็นที่ผู้ปฏิบัติงานมักประสบอยู่บ่อยครั้ง ตัวอย่างเช่น ข้อโต้แย้งที่ว่าในขณะที่ผู้เสียหายที่ 1 อยู่ในโรงพยาบาลเธอมีโอกาที่จะหลบหนีออกจากสภาพความเป็นอยู่ที่เธอประสบแต่ผู้เสียหายก็ได้หลบหนีตั้งนั้น จำเลยจึงต่อสู้ว่า ผู้เสียหายมิได้ถูกควบคุมหรือกักขัง นอกจากนี้ ผู้เสียหายทั้งสองมิได้อยู่ในการควบคุมของจำเลยในขณะที่พวกเขาทำการค้าประเวณีด้วยตนเองในช่วงบ่าย ซึ่งผู้เสียหายจะอยู่ภายใต้การควบคุมโดยตรงของจำเลยเฉพาะแต่ช่วงกลางคืนเท่านั้น แม้ว่า ประเด็นนี้จะมีได้ถูกศาลหยิบยกขึ้นพิจารณาอย่างชัดเจน แต่คำพิพากษาศาลตัดสินว่าจำเลยกระทำความผิดดูเหมือนเป็นการรับรองข้อเท็จจริงที่ว่า สิ่งที่คุณเหมือนว่ามีอิสรภาพแท้จริงแล้วมิได้เป็นเช่นนั้น ดูเหมือนว่าศาลจะเข้าใจดีว่า ผู้เสียหายมิได้มีอิสรภาพที่แท้จริงและสภาวะแวดล้อมทั้งหมดชี้ให้เห็นว่าพวกเขาอยู่ภายใต้การควบคุมของผู้ค้ำมนุษย์

อีกประเด็นสำคัญในคดีนี้ คือ สิ่งที่คุณเหมือนว่าผู้เสียหายทั้งสองยินยอมที่จะทำการค้าประเวณีเพื่อประโยชน์แก่จำเลย ซึ่งศาลมิได้วินิจฉัยประเด็นนี้อย่างชัดเจน แต่การที่ศาลพิพากษาว่าจำเลยกระทำความผิดย่อมเป็นการแสดงออกว่าศาลมิได้ยอมรับในข้อต่อสู้ของจำเลยในประเด็นนี้

อีกประเด็นหนึ่งที่ศาลมิได้วินิจฉัยแต่อาจจะมีข้องเกี่ยวกับผู้ปฏิบัติงาน คือ หน้าที่ของผู้เสียหายที่ 1 ในการคัดเลือกผู้เสียหายที่ 2 ซึ่งประเด็นนี้ได้มีการวิเคราะห์ในเอกสารสรุปประเด็นสำคัญของคดีใน คดี Garcia et al (โคลอมเบีย)⁶²⁰ ซึ่งเป็นคดีที่อดีตผู้เสียหายผันตัวไปเป็นส่วนหนึ่งของวงจรของการค้ามนุษย์ โดยถูกดำเนินคดีและศาลตัดสินว่ามีความผิด อย่างไรก็ตาม ในคดีนี้มิได้มีการพินิจพิจารณาเกี่ยวกับความรับผิดชอบทางอาญาของผู้เสียหายที่ 1 สำหรับการกระทำนี้ และไม่มีข้อมูลว่าพนักงานอัยการได้ทำการยื่นฟ้องคดีอาญาเอาผิดกับผู้เสียหายที่ 1 หรือไม่

ในที่สุด คดีนี้แสดงให้เห็นถึงการที่ผู้ค้ำมนุษย์มักแสวงหาประโยชน์จากความเปราะบางของผู้เสียหายซึ่งก่อให้เกิดอุปสรรคในการทำงานของผู้ปฏิบัติงาน ในระหว่างการสืบสวนและดำเนินคดี ซึ่งในระหว่างดำเนินพิจารณาคดีในชั้นศาล ผู้เสียหายได้กลับคำให้การของตนเองทั้งหมด ซึ่งพยานผู้เชี่ยวชาญอธิบาย

---

⁶²⁰ คดี Garcia et al, ลงวันที่ 8 มีนาคม 2551, ศาลอาญาชั้นอุทธรณ์ของศาลยุติธรรมสูงสุด (ศาลอาญาชั้นอุทธรณ์ของศาลยุติธรรมสูงสุด (Criminal Appellate Court of the Supreme Court of Justice) ประเทศโคลอมเบีย โดยสามารถหาข้อมูลเกี่ยวกับคดีนี้ได้ที่ฐานข้อมูลคดีค้ำมนุษย์ของ UNODC (Case No. COL005).

ว่า เป็นผลมาจากความประมาทของผู้เสียหาย ศาลในคดีนี้พิพากษาว่าจำเลยกระทำความผิดเนื่องจากมีคำอธิบายจากพยานผู้เชี่ยวชาญเกี่ยวกับคำให้การที่ขัดแย้งกันของผู้เสียหาย

5.2 คดี Urizar (แคนาดา)⁶²¹

ชนิดของพยานหลักฐานในคดีนี้ ประกอบด้วย คำให้การของผู้เสียหายซึ่งไม่สอดคล้องต้องกัน และไม่สอดคล้องกัน นอกจากนี้ มีคำให้การของเจ้าหน้าที่ผู้รักษากฎหมาย คำให้การของเพื่อนผู้หญิงของจำเลย หลักฐานเป็นภาพถ่าย รายงานทางการแพทย์ จดหมายจากโรงเรียนของผู้เสียหาย การวิเคราะห์รายการ โทรศัพท์เข้าออกโทรศัพท์มือถือของจำเลย การใช้ Facebook และการส่งข้อความ

จุดแข็งของพยานหลักฐานโดยรวมของคดี ได้แก่ การใช้ความรุนแรง การหลอกลวง ช่มชู้ ไม่จ่ายเงินค่าจ้าง สภาพการทำงานที่ยากลำบาก การจำกัดอิสรภาพโดยวิธีการควบคุมดูแล และการแยกให้อยู่โดดเดี่ยว การปิดประตูล็อกกุญแจ การใช้ความเปราะบาง (ประกอบด้วย สถานะทางด้านเศรษฐกิจและสังคม สถานการณ์ที่ยากลำบากของครอบครัว และมีความผูกพันฉันท์คนรักกับจำเลย) รูปแบบของการบีบบังคับอย่างแอบแฝงโดยใช้วิธีการทำให้รู้สึกว่าต้องค่า และการใช้สัญลักษณ์ของความเป็นเจ้าของ

ข้ออ่อนด้อยของพยานหลักฐานโดยรวมของคดี ได้แก่ พฤติกรรมของผู้เสียหาย (การร้องทุกข์ล่าช้า การกลับไปหาผู้ล่วงละเมิดตนครั้งแล้วครั้งเล่า) และข้อเท็จจริงที่ว่าผู้เสียหายมีระบบสนับสนุนอื่นนอกจากจำเลย ประเด็นที่ยากลำบากที่สำคัญ คือ สิ่งที่ทำให้ดูเหมือนว่ามีความยินยอมตกอยู่ในสถานะของการถูกแสวงหาประโยชน์อย่างร้ายแรง

จำเลยถูกศาลพิพากษาว่ากระทำความผิดฐานค้ามนุษย์ การได้รับผลประโยชน์ทางเศรษฐกิจจากการค้ามนุษย์ การแสวงหาประโยชน์โดยมิชอบ การขู่กรรโชก และความผิดอาญาอื่นๆ ซึ่งโดยศาลอุทธรณ์พิพากษาเป็นไปตามศาลชั้นต้นที่ให้ลงโทษจำเลยฐานค้ามนุษย์และการแสวงหาประโยชน์โดยมิชอบ

เมื่อเดือนธันวาคม 2008 จำเลยได้พบกับผู้เสียหายที่บาร์แห่งหนึ่ง พวกเขาเริ่มคบหากันอย่างรวดเร็ว สำหรับผู้เสียหายแล้วจำเลยเป็นคนที่มีความเสน่ห์และจำเลย “ดูแลเธอราวกับเจ้าหญิง” จำเลยได้ซื้อเสื้อผ้า

⁶²¹ คดี R. v. Urizar, File No. 505-1-084654-090, L-017.10, ศาลแห่งควิเบค (Court of Québec), District of Longueuil, แผนกคดีอาญา (J.C.Q.) (2010-08-13), ลงวันที่ 13 สิงหาคม August 2553 และ คดี Urizar v. R., No. 500-10-004763-106, ศาลอุทธรณ์แห่งควิเบค ลงวันที่ 16 มกราคม 2556 ประเทศแคนาดา ข้อมูลของคดีในศาลชั้นต้นสามารถหาได้จากฐานข้อมูลคดีค้ามนุษย์ของ UNODC (Case No. CAN005)

ให้กับผู้เสียหาย จ่ายเงินค่าเดินทางสำหรับไปทำผมและแต่งเล็บ ครั้งหนึ่งจำเลยขับรถจากกั๊วร์และบอกกับผู้เสียหายว่าเขาหาเงินได้เป็นจำนวนมาก

ในทางกลับกัน ผู้เสียหายไม่มีเงินและสถานะของครอบครัวเธอถือว่า “ไม่ดีนัก”⁶²² ผู้เสียหายมักจะทะเลาะกับบิดา ซึ่งเธอคิดว่าบิดาของเธอเป็นคนตระหนี่ถี่เหนียว ผู้เสียหายมักเห็นบิดามารดาของเธอโต้เถียงกัน ผู้เสียหายบอกกับจำเลยว่าเธอต้องการหาเงิน และจำเลยโน้มน้าวเธอว่าให้ทำงานเป็นนักเดินยั่ววนก่อนเริ่มทำงานจำเลยให้ผู้เสียหายเสฟโคเคนเพื่อให้ขจัดความยับยั้งชั่งใจ ซึ่งผู้เสียหายก็ยอมทำตาม จำเลยขับรถพาผู้เสียหายไปทำงานและรับเธอกลับหลังจากทำงานเสร็จ ซึ่งจำเลยบังคับให้ผู้เสียหายส่งมอบเงินที่หาได้ให้กับเขาโดยทันที ผู้เสียหายรู้สึกตกใจและไม่เข้าใจว่าเกิดอะไรขึ้น แต่จำเลยก็บอกให้เธอมั่นใจว่า เงินที่เธอหามาได้จะถูกเก็บไว้ในที่ปลอดภัยและเขาจะไม่ใช้เงินนั้น หลังจากนั้นไม่นาน จำเลยบอกกับผู้เสียหายว่า เขาตกงานและบ่นว่าเขาไม่มีเงิน ในจุดนี้ผู้เสียหายได้ตกหลุมรักจำเลยแล้วและมองว่าจำเลยเป็นผู้ที่ให้ความช่วยเหลือแก่เธอเสมอเนื่องจากจำเลยช่วยเหลือเธอให้หนีออกมาจากครอบครัวและทำให้เธอสามารถหาเงินได้

ผู้เสียหายเริ่มทำงานบ่อยขึ้น และจำเลยเริ่มแสดงความเป็นเจ้าของและกระทำการรุนแรงต่อตัวผู้เสียหาย จำเลยทำการเก็บเงินที่ผู้เสียหายหาได้ต่อไปเรื่อยๆ จนกระทั่งวันหนึ่งผู้เสียหายขอให้จำเลยให้เงินที่เธอหามาได้กับเธอบางส่วน เนื่องจากเธอต้องการซื้อเสื้อโค้ท จำเลยบอกกับเธอว่าเขาไม่มีเงินเหลือเลย ผู้เสียหายรู้สึกที่ถูกทรยศและตัดสินใจว่าจะไม่เจอกับจำเลยอีกแล้วและตัดสินใจจะกลับบ้านบิดามารดาของเธอ จำเลยไม่ต้องการให้ผู้เสียหายจากเขาไปและได้โทรศัพท์ไปหาเธอที่บ้านบิดามารดาของผู้เสียหายโดยบอกว่าจำเลยรักกับผู้เสียหายและขอโทษเธอ ผู้เสียหายได้กลับไปอยู่กับจำเลย นี่เป็นจุดเริ่มต้นของวงจรของการที่จำเลยใช้ประโยชน์โดยมิชอบจากผู้เสียหายและเอาเงินที่ผู้เสียหายหาได้ไป ตามด้วยการที่ผู้เสียหายหนีไปจากจำเลยเพียงเพื่อให้จำเลยไขว่คว้าตามหาตัวผู้เสียหายจนกระทั่งได้ตัวผู้เสียหายกลับมา

ต่อมา จำเลยได้ย้ายผู้เสียหายไปอยู่ที่อพาร์ทเมนต์ของเพื่อนของจำเลย ทำการยึดโทรศัพท์มือถือของผู้เสียหายเมื่อเธอออกจากอพาร์ทเมนต์ และไม่ยินยอมให้ผู้เสียหายบอกที่อยู่ใหม่ให้กับมารดาของเธอทราบ จำเลยห้ามมิให้ผู้เสียหายไปเรียน โดยจำเลย “บอกกับเธอว่าเรามีอำนาจควบคุมเธอและ

---

⁶²² โปรดดูสารบัญของคดีทั้งหมด

เธอเป็นของเขา และเขาสามารถทำอะไรก็ได้ที่เขาต้องการกับเธอ”⁶²³ จำเลยต้องการให้ผู้เสียหายไปทำการสักชื่อของจำเลยบนตัวของผู้เสียหายเพื่อเป็นการส่งข้อความไปยังผู้ชายอื่นที่บาร์ว่า “เธอเป็นของเขา” จำเลยทำให้ผู้เสียหายรู้สึกด้อยค่าโดยบอกกับเธอว่า ผู้เสียหายดีไม่พอแม้กระทั่งจะเป็นหญิงโสเภณี⁶²⁴ เวลาผ่านไปจำเลยยังคงติดตามหาตัวผู้เสียหายหากว่าเธอหนีไปและมีเหตุการณ์ที่ใช้ความรุนแรงมากขึ้น ซึ่งรวมถึงเหตุการณ์ที่จำเลยไปบ้านบิดามารดาของผู้เสียหายทำการบุกรุกเข้าไปในบ้านเรียกร้องให้ผู้เสียหายกลับมาหาเขาและข่มขู่ผู้เสียหาย ซึ่งผู้เสียหายก็ยอมกลับไปหาจำเลยในวันถัดไป วงจรของการหลบหนี การติดตามตัวและการข่มขู่ และการที่ผู้เสียหายกลับไปหาจำเลยเกิดขึ้นเป็นซ้ำแล้วซ้ำเล่าตลอดระยะเวลา 9 เดือน จนกระทั่งเดือนสิงหาคม 2009 เมื่อผู้เสียหายได้โน้มน้าวให้จำเลยปล่อยเธอไปเยี่ยมมารดาของเธอ และในระหว่างการไปเยี่ยมมารดาผู้เสียหายได้ทำการร้องทุกข์ต่อเจ้าหน้าที่ตำรวจ

พยานหลักฐานที่ถูกยกขึ้นมาสู่จำเลยในคดีนี้อ้างอิงจากคำให้การของผู้เสียหายเป็นหลัก แม้ว่าจะมีพยานหลักฐานสนับสนุนอย่างอื่นก็ตาม โดยจะได้มีการวิเคราะห์ ดังต่อไปนี้

เนื่องจากคำให้การของผู้เสียหายเป็นพยานหลักฐานหลักของคดี ดังนั้น ความน่าเชื่อถือของคำให้การของผู้เสียหายจึงเป็นประเด็นศูนย์กลางของคดี คำให้การของผู้เสียหายมีข้อบกพร่องตั้งแต่การหลีกเลี่ยงไม่บอกเล่าข้อเท็จจริงครบถ้วน จำเหตุการณ์ไม่ได้ ให้การขัดแย้งกัน มีความลังเลใจ และพูดเกินความเป็นจริง และแม้กระทั่งการที่ผู้เสียหายปฏิเสธที่จะตอบคำถามบางคำถาม แต่ถึงกระนั้น ศาลจัดการกับเรื่องนี้โดยใช้เครื่องมือที่เรียกว่า สามัญสำนึก ศาลทำการหาเหตุผลที่อยู่เบื้องหลังของคำให้การและความสอดคล้องกับคำให้การในประเด็นสำคัญ การขาดแรงจูงใจที่จะกล่าวเท็จของผู้เสียหายและความรู้ความเข้าใจของศาลเกี่ยวกับผลกระทบของบาดแผลทางจิตใจ (traumatization) ศาลวินิจฉัยว่า เนื่องจากสถานการณ์ลำบากที่ผู้เสียหายประสบ ศาลมีความกังวลว่า ผู้เสียหายจะสามารถให้การเกี่ยวกับรายละเอียดและลำดับของเหตุการณ์ได้หรือไม่ ศาลตั้งข้อสังเกตว่า ในการที่ศาลชั้นต้นที่พิจารณาคดีทำการรับฟังคำให้การของผู้เสียหาย ผู้เสียหายถูกกันไม่ให้จำเลยมองเห็นตัวเธอเนื่องจากผู้เสียหายประสบกับความยากลำบากในการให้การต่อหน้าจำเลย

⁶²³ โปรดดูสารบัญของคดีทั้งหมด

⁶²⁴ โปรดดู คดีของศาลอุทธรณ์ หน้าที่ 4 and 20.

แม้ศาลจะพิจารณาว่าคำให้การของผู้เสียหายมีความน่าเชื่อถือ แต่ก็ไม่ได้รับการยืนยันโดยคำให้การของบุคคลอื่น โดยที่ ศาลวินิจฉัยอย่างชัดเจนว่า การยืนยันคำให้การโดยพยานอื่นไม่ใช่สิ่งที่จำเป็น

อย่างไรก็ตาม คำให้การของผู้เสียหายได้รับการสนับสนุนโดยพยานหลักฐานอื่น รวมถึง ภาพถ่าย รายงานทางการแพทย์ คำให้การของเจ้าหน้าที่ผู้บังคับใช้กฎหมาย บันทึกรายการโทรศัพท์และข้อความ พยานหลักฐานเหล่านี้ถูกศาลใช้ในการพิจารณา ดังนี้

1. เจ้าหน้าที่ตำรวจได้ให้การถึงพฤติกรรมของผู้เสียหายในขณะที่เขาทำการสัมภาษณ์ผู้เสียหาย โดยเจ้าหน้าที่ตำรวจให้การว่า เขาพบว่าผู้เสียหาย “เหมือนคนไม่มีแรง วิดกักวอล และหงุดหงิด”⁶²⁵ เขาสังเกตว่าโทรศัพท์ของผู้เสียหายสั่นอยู่ตลอดเวลา
2. การค้นพาร์ทเมนต์ของจำเลยพบภาพถ่ายย้วยวนทางเพศของผู้เสียหาย
3. รายงานทางการแพทย์ยืนยันว่า ผู้เสียหายมีอาการบาดเจ็บที่ขาทั้งสองข้าง ซึ่งศาลวินิจฉัยว่าการบาดเจ็บเหล่านี้สอดคล้องกับเรื่องราวที่ผู้เสียหายให้การว่าตนเองได้รับบาดเจ็บเนื่องจากจำเลยผลักเธอลงบันได
4. ศาลพิจารณาเชื่อถือตามข้อความที่ส่งระหว่างกันซึ่งแสดงให้เห็นว่าจำเลยทราบดีว่าผู้เสียหายกำลังทำงานเป็นนักเดินระบำเปลื้องผ้าและจำเลยติดหนี้ผู้เสียหายอยู่
5. บันทึกรายการโทรเข้าออกโทรศัพท์เคลื่อนที่ของจำเลยมิได้เป็นการสนับสนุนการที่ศาลพิพากษาว่าจำเลยกระทำความผิดโดยตรง แต่เป็นการแสดงให้เห็นว่ามีรายการโทรศัพท์จำนวนมากจากเบอร์ของจำเลยโทรไปยังโทรศัพท์ของผู้เสียหายและมารดาของผู้เสียหาย
6. ฝ่ายจำเลยทำการยื่นพยานหลักฐานเป็นจดหมายจากโรงเรียนของผู้เสียหาย และคำให้การของเพื่อนหญิงของจำเลยอ้างว่า ผู้เสียหายทำการร้องทุกข์เป็นเหตุมาจากความหึงหวง ศาลวินิจฉัยว่าจดหมายจากโรงเรียนของผู้เสียหายเป็นข้อยืนยันว่า จำเลยขอให้ผู้เสียหายหยุดการเรียนเนื่องจาก

⁶²⁵ R. v. Urizar, File No. 505-1-084654-090, L-017.10 หน้าที่ 17, ศาลแห่งควิเบค (Court of Québec), แผนกคดีอาญา (J.C.Q.) (2010-08-13).

เนื้อความในจดหมายแสดงให้เห็นถึงการขาดเรียนเป็นจำนวนมากในช่วงเวลานั้น ศาลไม่ให้น้ำหนักกับคำให้การของเพื่อนหญิงของจำเลย โดยพิจารณาว่าเป็นคำให้การที่ไม่มีประโยชน์ ไม่เกี่ยวกับเนื้อหาของการประเด็นความผิดอาญาของคดีนี้ และเป็นไปได้ว่าจะมีความลำเอียงเนื่องจาก เห็นได้ชัดเจนว่ามี “ผลประโยชน์ที่ขัดแย้งไปในทางเอียงเข้าข้าง” จำเลยเนื่องจาก พยานเป็นเพื่อนกับจำเลยเป็นระยะเวลายาวนานและ “ตกหลุมรักจำเลยมาประมาณ 1 ปี”⁶²⁶

พยานหลักฐานที่มีจุดแข็งถูกระบุไว้ในข้อเท็จจริงพื้นหลังของคดีซึ่งอาจทำให้คำพิพากษาว่าจำเลยกระทำความผิด ซึ่งพยานหลักฐานเหล่านี้ได้แก่ การใช้ความรุนแรง การหลอกลวง การข่มขู่ การจำกัดอิสรภาพ รูปแบบการบีบบังคับที่แอบแฝง ซึ่งรวมถึงการทำให้ผู้เสียหายรู้สึกด้อยค่า การไม่คืนเงินให้กับผู้เสียหาย สภาพการทำงานที่ยากลำบาก การจำกัดอิสรภาพ การแยกให้อยู่โดดเดี่ยว ความเปราะบาง (ประกอบด้วยสถานะของเศรษฐกิจและสังคม สถานการณ์ความยากลำบากของครอบครัวและความผูกพันฉันท์คนรัก) และสัญลักษณ์ของความเป็นเจ้าของ

ความอ่อนด้อยของพยานหลักฐานโดยรวมของคดี ได้แก่ ผู้เสียหายได้หลบหนีและกลับไปหาจำเลยหลายครั้ง ผู้เสียหายเป็นชาวแคนาดา พูดภาษาเดียวกับผู้ที่อยู่รอบตัวเธอ ผู้เสียหายได้รับอนุญาตให้ทำงานโดยชอบด้วยกฎหมาย และมีครอบครัวที่อาจให้การสนับสนุนเธอได้อยู่ในบริเวณใกล้เคียงกัน ผู้เสียหายทำการร้องทุกข์ล่าช้าไปถึง 9 เดือน แต่พยานหลักฐานเหล่านี้ไม่ได้มีความอ่อนด้อยถึงขนาดที่จะทำให้ไม่อาจลงโทษจำเลยได้ แท้จริงแล้ว ทั้งศาลชั้นต้นและศาลอุทธรณ์วินิจฉัยว่า มีคำอธิบายสำหรับสถานะแวดล้อมของคดีเหล่านี้ ตัวอย่างเช่น การที่ผู้เสียหายกลับไปหาจำเลยหลายครั้งและทำการร้องทุกข์ล่าช้า อธิบายได้ว่า ความเปราะบางทางอารมณ์ของผู้เสียหายผู้ซึ่งมีความสัมพันธ์ฉันท์คนรักอยู่กับจำเลยและมีความประสงค์ที่จะเชื่อว่าสถานการณ์จะต้องพัฒนาดีขึ้น ความย่อนแอในคำให้การของผู้เสียหายแสดงให้เห็นถึงการได้รับบาดเจ็บทางจิตใจที่เธอได้รับ การยอมทนอยู่ในสถานการณ์ที่มีการล่วงละเมิดแม้ว่าเธอจะมีครอบครัวเป็นระบบสนับสนุนที่อยู่ใกล้ๆ ศาลอุทธรณ์วินิจฉัยว่า ข้อเท็จจริงเหล่านี้ไม่มีความเกี่ยวข้องกับการพิจารณาการกระทำผิดของจำเลย และศาลชั้นต้นตั้งข้อสังเกตว่า ในขณะที่พบกับจำเลยผู้เสียหายไม่มีเงินและเธอมีความสัมพันธ์ที่ย่ำแย่กับ

⁶²⁶ R. v. Urizar, File No. 505-1-084654-090, L-017.10, หน้าที่ 23, ศาลแห่งควิเบก (Court of Québec), แผนกคดีอาญา (J.C.Q.) (2010-08-13).

ครอบครัว อีกทั้งผู้เสียหายมีความผูกพันฉันท์คนรักกับจำเลย โดยปัจจัยทั้งหลายประกอบกัน ทำให้ผู้เสียหายมีความเปราะบาง แม้ว่าจะมีระบบสนับสนุนก็ตาม

คดีนี้เป็นการชี้ให้เห็นถึงประเด็นใหญ่เรื่องความยินยอมของผู้เสียหายต่อการถูกแสวงหาประโยชน์อย่างรุนแรง ในขณะที่ศาลมิได้พิจารณาประเด็นนี้อย่างชัดเจน แต่ศาลก็พิพากษาว่าจำเลยกระทำความผิดแม้จะดูเหมือนว่ามีความยินยอมของผู้เสียหายในการถูกแสวงหาประโยชน์ก็ตาม จึงแสดงให้เห็นว่าความยินยอมของผู้เสียหายไม่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการที่ศาลพิพากษาลงโทษจำเลยยิ่งไปกว่านั้น ไม่เพียงแต่ความยินยอมในตอนแรกของผู้เสียหายไม่เป็นการป้องกันมิให้จำเลยถูกดำเนินคดีฐานค้ามนุษย์ แต่ข้อเท็จจริงนี้ยังแสดงให้เห็นว่าจำเลยใช้ความยินยอมของผู้เสียหายก่อให้เกิดแรงกดดันทางจิตใจต่อผู้เสียหายทำให้เธอต้องยอมทนอยู่ในสถานการณ์ขั้นต่อไป⁶²⁷ ในการพิพากษายืนตามคำตัดสินว่าจำเลยกระทำความผิดของศาลชั้นต้น ศาลอุทธรณ์ได้ระบุอย่างชัดเจนว่า ศาลพิจารณาถือตามพยานหลักฐานโดยรวมทั้งหมด (ซึ่งรวมถึง การใช้ความรุนแรงทางร่างกายและทางเพศการจำกัดอิสรภาพ การทำให้อยู่โดดเดี่ยว การข่มขู่ และการล่วงละเมิดสถานะของความเปราะบาง)

ประเด็นที่น่าสนใจอีกประการหนึ่งในคดีนี้ คือ การใช้วิธีการควบคุมอย่างค่อยเป็นค่อยไปและวิธีการอื่นๆ ที่หลากหลาย ดังนั้น จำเลยเริ่มต้นด้วยการทำให้ผู้เสียหาย “หลงใหล” ไปกับความอ่อนโยน อ่อนโยนสุภาพและของกำนัล และค่อยๆ กระตุ้นการใช้ความรุนแรงต่อร่างกาย การจำกัดอิสรภาพ การทำให้อยู่โดดเดี่ยวและการข่มขู่ ข้อเท็จจริงที่เกิดขึ้นเหล่านี้ศาลอุทธรณ์ระบุอย่างชัดเจนว่าเป็นส่วนที่สำคัญอย่างมากที่แสดงถึงวิธีที่จำเลยใช้เพื่อทำการควบคุมเหนือตัวผู้เสียหาย⁶²⁸

---

⁶²⁷ โปรดดู คดีของศาลอุทธรณ์ หน้าที่ 20.

⁶²⁸ โปรดดู คดีของศาลอุทธรณ์ หน้าที่ 19, sections 78-80.

5.3 คดี Wei Tang (ออสเตรเลีย)⁶²⁹

ชนิดของพยานหลักฐานในคดีนี้ ประกอบด้วย คำให้การของผู้เสียหายและนอกจากนี้ยังมี คำให้การของบุคคลซึ่งในตอนแรกเป็นจำเลยร่วม ศาลตั้งข้อสังเกตว่ามี “พยานวัตถุเป็นจำนวนมาก” ถูกเสนอ ในคดีนี้ แต่ศาลอุทธรณ์มีได้ระบัพยานหลักฐานทั้งหมดที่ได้ยื่นในคดี อย่างไรก็ตาม คำพิพากษาของศาลระบุว่า พยานหลักฐานส่วนมาก “มิได้ถูกโต้แย้ง”⁶³⁰

จุดแข็งของพยานหลักฐานโดยรวมของคดี ประกอบด้วย ความเปราะบาง (ได้แก่ สถานะการ เข้าเมืองผิดกฎหมาย สภาพความยากลำบากทางเศรษฐกิจ การขาดความคุ้นเคยกับภาษาและวัฒนธรรมของ ประเทศปลายทาง) การจำกัดอิสรภาพอย่างแอบแฝง (ได้แก่ การใช้วิธีการข่มขู่โดยนัย การยึดหนังสือเดินทาง และบัตรโดยสารเครื่องบิน) การข่มขู่อย่างแอบแฝง สภาพการทำงานที่ยากลำบาก การทำให้อยู่โดดเดี่ยว การ ไม่จ่ายเงินค่าจ้างทั้งหมด 6 วันจากการทำงาน 7 วันต่อสัปดาห์ การใช้แรงงานขูดหนึ่ และการใช้สัญลักษณ์ของ ความเป็นเจ้าของ ความอ่อนด้อยของพยานหลักฐานโดยรวมของคดี ประกอบด้วย การมิได้ใช้ความรุนแรง หรือมิได้มีการปิดล็อกกุญแจ สัญญาของการเป็นอิสระ (ได้รับอนุญาตให้ทำงานและหาเงินให้กับตนเองหนึ่ง วันต่อสัปดาห์ ส่วนการทำงานในวันอื่นๆ จะได้รับเงินค่าจ้างก็ต่อเมื่อมีการหักเงินชำระหนี้ให้หมดเสียก่อน) การ ได้รับอาหารและการดูแลทางการแพทย์อย่างเพียงพอ ระยะเวลาสั้นๆ (4 – 6 เดือน) การกลับไปหาผู้ว่าจ้างที่ กระทำละเมิดตนเองอีก มีประวัติการค้าประเวณีมาก่อน และไม่ยอมหลบหนีและขอความช่วยเหลือ ประเด็นที่ ยุ่งยากประการสำคัญ คือ ความยินยอมต่อการแสวงหาประโยชน์โดยมิชอบที่มีความร้ายแรง จำเลยถูกศาล พิพากษาว่ากระทำความผิด 5 กรรมของฐานความผิดมิไว้ซึ่งโทษ และ 5 กรรมของความผิดฐานใช้โทษ

⁶²⁹ Third appeal (VSCA): R. v. Wei Tang (2009), 23 VR 332; (2009) 233 FLR 399; [2009] VSCA 182. Second appeal (HCA): R. v. Wei Tang (2008) 237 CLR 1; (2008) 249 ALR 200; (2008) 82 ALJR 1334; (2008) 187 A Crim. R 252; [2008] HCA 39. First appeal (VSCA): R. v. Wei Tang (2007), 16 VR 454; (2007) 212 FLR 145; (2007) 172 A Crim. R 224; [2007] VSCA 134; R. v. Wei Tang [2007], VSCA 144 Sentencing decision (VCC): R. v. Wei Tang [2006], VCC 637. โดยสามารถหาข้อมูลเกี่ยวกับคดีนี้ได้ที่ฐานข้อมูลคดีค้ามนุษย์ของ UNODC (Case No. AUS001).

⁶³⁰ คดี R. v. Wei Tang [2007], VSCA 134. ย่อหน้าที่ 19 ศาลสูงสุดแห่งวิกตอเรีย (Supreme Court of Victoria) ศาล อุทธรณ์

คดีนี้เป็นคดีแรกที่ศาลออสเตรเลียทำการตีความกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับหลักการของความผิดเกี่ยวกับทาสตามที่กำหนดไว้ในบทบัญญัติของกฎหมายของประเทศออสเตรเลีย บริบทของคดี คือ การที่หญิงสาวชาวไทยถูกค้าประเวณีในประเทศออสเตรเลีย คดีถูกพิจารณาในหลายชั้นศาล คือ ศาลแห่งเมืองวิกตอเรีย (the Victoria County Court) ศาลสูงสุดของวิกตอเรีย (the Supreme Court of Victoria) ในฐานะที่เป็นศาลอุทธรณ์ในคดีนี้และการพิจารณาของศาลสูงแห่งออสเตรเลีย (the High Court of Australia)

คดีนี้เกี่ยวข้องกับหญิงไทย 5 คน ทำสัญญาปากเปล่าโดยสมัครใจที่จะเดินทางมาทำงานด้านขายบริการทางเพศในประเทศออสเตรเลีย ผู้เสียหายทั้งห้าต่างมีประวัติเคยทำงานค้าประเวณีมาก่อน พวกเขาเข้าใจดีว่าจะต้องขดีใช้หนี้ก่อนที่พวกเขาจะสามารถหาเงินได้เป็นของตนเอง และเมื่อหนี้ของผู้เสียหายได้รับการชำระเสร็จสิ้น พวกเขาสามารถหาเงินได้เองจากการขายบริการทางเพศ

ในการเดินทางไปยังออสเตรเลีย ก่อให้ผู้เสียหายมีหนี้สินเป็นจำนวนระหว่าง 40,000 ถึง 45,000 ดอลลาร์ออสเตรเลีย โดยหนี้สินทั้งหมดคิดเป็นค่าธรรมเนียมการหางาน ซึ่งจะต้องชำระให้กับนายหน้าหางานในประเทศไทยเป็นจำนวน 20,000 ดอลลาร์ ค่าใช้จ่ายในการเดินทางของหญิงไทย และค่าใช้จ่ายในการดำรงชีพในออสเตรเลีย ซึ่งหนี้ทั้งหมดไม่ได้มีการอธิบายหรือทำการคำนวณหนี้อย่างถูกต้อง หญิงผู้เสียหายไม่รับทราบถึงจำนวนหนี้ที่แท้จริง หรือสภาพความเป็นอยู่ในออสเตรเลีย

พวกเขาเดินทางโดยใช้วีซ่านักท่องเที่ยว ซึ่งได้รับวีซ่าโดยการมิได้เปิดเผยวัตถุประสงค์ที่แท้จริงของการเดินทางมายังออสเตรเลีย จึงถือว่าการเข้าเมืองโดยผิดกฎหมาย ผู้หญิงสามคนมีส่วนร่วมในกระบวนการฉ้อโกงเพื่อให้ได้วีซ่า แม้ไม่มีความชัดเจนว่ามีการดำเนินการเช่นไร พวกเขาเดินทางมาพร้อมกับบุคคลอื่นอีก 1 หรือ 2 คน โดยมากเป็นคู่สามีภรรยาที่อายุมากเพื่อมิให้น่าสงสัย

เมื่อผู้เสียหายเดินทางมาถึงออสเตรเลีย พวกเขาถูกซื้อโดยองค์กรหนึ่งซึ่งจำเลยมีผลประโยชน์รวมอยู่ร้อยละ 70 โดยองค์กรนั้นจะทำการส่งเงินจำนวน 20,000 ดอลลาร์ไปยังประเทศไทยเป็นการชำระราคาซื้อขายผู้หญิงไทย

ผู้เสียหายทำงานในสถานค้าประเวณีที่มีใบอนุญาตถูกต้องซึ่งมีจำเลยเป็นเจ้าของ เมื่อเดินทางมาถึงผู้เสียหายมีเงินติดตัวเพียงเล็กน้อย พูดภาษาอังกฤษได้นิดหน่อยและไม่คนรู้จักในออสเตรเลีย เมื่อเดินทางถึง พวกเขาถูกยึดหนังสือเดินทางและบัตรโดยสารเครื่องบินขากลับ พวกเขาไม่มีทางเลือกเกี่ยวกับสถานที่พัก

แต่ถูกบังคับให้พักในอพาร์ทเมนต์ที่มีพื้นที่จำกัด พวกเขาถูกบอกให้อยู่แต่เฉพาะในบ้าน เพื่อมิให้เจ้าหน้าที่ตรวจคนเข้าเมืองตรวจพบ

พวกเขาผู้หญิงจะไม่ได้รับเงินที่หามาได้จากการค้าประเวณีเลย จนกว่าพวกเขาจะชำระหนี้สินทั้งหมดให้เสร็จสิ้น สถานค้าประเวณีจะคิดค่าบริการจากลูกค้าเป็นเงิน 110 ดอลลาร์ และเงินจำนวน 50 ดอลลาร์ถูกกันออกมาสำหรับชำระหนี้ของผู้หญิง เงินที่เหลือเป็นของจำเลยและบุคคลอื่น จำเลยบังคับผู้เสียหายให้ทำงาน 6 วันต่อสัปดาห์ แต่ในการทำงานวันที่ 7 ของสัปดาห์ พวกเขาผู้หญิงได้รับอนุญาตให้หาเงินให้กับตนเองในอัตรา 50 ดอลลาร์ต่อลูกค้า 1 คน หรือหากไม่ประสงค์จะทำงานสามารถเลือกที่จะใช้ในวันพักก็ได้ พวกเขาผู้หญิงให้บริการลูกค้ามากกว่า 900 คนตลอดระยะเวลา 4 – 6 เดือน

พวกเขาผู้หญิงได้รับอาหารและเครื่องใช้อย่างเพียงพอ ได้รับการบริการทางการแพทย์หากต้องการ พวกเขาไม่ได้ถูกกักขังในห้องที่ปิดและล็อกกุญแจ อย่างไรก็ตาม พวกเขา “ถูกจำกัดอิสรภาพอย่างมีประสิทธิภาพ” มิให้ออกจากอาคารสถานที่ เป็นบางโอกาสที่พวกเขาได้รับอนุญาตจากจำเลยให้ออกจากอาคารสถานที่ได้แต่จะต้องอยู่ภายใต้การควบคุมดูแลของจำเลย ศาลวินิจฉัยว่า สภาพแวดล้อมเหล่านี้เป็นการจำกัดอิสรภาพที่มีประสิทธิภาพ ซึ่งได้แก่ การที่มีชั่วโมงการทำงานที่ยาวนาน ความกลัวว่าจะถูกจับโดยเจ้าหน้าที่ตรวจคนเข้าเมือง การกลัวความผิดเกี่ยวกับวีซ่า คำแนะนำให้ระมัดระวังเจ้าหน้าที่ตรวจคนเข้าเมือง การเล่าเรื่องราวอันเป็นเท็จหรือมีคำสั่งให้มิให้ออกจากอาคารสถานที่โดยไม่มีผู้ใดพาไป

เมื่อผู้หญิง 2 คนจาก 5 คน ได้ชำระหนี้ของตนเองเสร็จสิ้น พวกเขาเองก็ได้รับหนังสือเดินทางคืน และไม่ต้องถูกจำกัดมิให้ออกจากอาคารสถานที่อีกต่อไป พวกเขาจะมีอิสระที่จะอาศัยที่ใดก็ได้ มีสิทธิ์เลือกชั่วโมงทำงานและได้รับค่าจ้างจากการค้าบริการ พวกเขาสนใจที่จะค้าประเวณีต่อไปภายใต้เงื่อนไขข้างต้น

จำเลยถูกศาลพิพากษาว่ากระทำความผิดใน 5 กรรมฐานมีทาสไว้ในครอบครองและอีก 5 กรรมฐานในฐานใช้ทาส⁶³¹ พยานหลักฐานในคดีนี้ส่วนมากไม่มีข้อโต้แย้ง ส่วนคำให้การของพยานบุคคล ซึ่งในตอน

⁶³¹ กฎหมายของประเทศออสเตรเลียที่พิจารณา คือ บรรพ (Chapter) ที่ 8 แห่งประมวลกฎหมายอาญาซึ่งเกี่ยวข้องกับ "ความผิดต่อมวลมนุษยชาติ ส่วน (Division) ที่ 270 ที่กำหนดการกระทำผิดเกี่ยวกับทาส และบทบัญญัติที่เกี่ยวข้องถัดไป คือ ส่วนที่ 270.1 เป็นคำจำกัดความของการเป็นทาส - เพื่อวัตถุประสงค์ของส่วนนี้ ความเป็นทาส หมายถึง เงื่อนไขของการที่บุคคลมีอำนาจทั้งหมดหรือบางส่วนที่ทำให้การใช้สิทธิในการเป็นเจ้าของ ไม่ว่าเงื่อนไขเช่นว่าเกิดขึ้นจากการเป็นหนี้หรือสัญญาที่ทำโดยบุคคลนั้น ส่วนที่ 270.2 เป็นการกำหนดว่า ทาสเป็นสิ่งที่ผิดกฎหมาย - การเป็นทาสเป็นสิ่งที่ผิดกฎหมายและการ

แรกตกเป็นจำเลยร่วมในคดีนี้ถูกศาลสูงนำมารับฟังและใช้พิจารณาตัดสินคดี⁶³² ส่วนความอ่อนด้อยของพยานหลักฐานโดยรวมของคดีมิได้มีผลต่อการพิพากษาว่าจำเลยกระทำความผิดในความผิดเกี่ยวกับทาส

ศาลวินิจฉัยว่า การที่ผู้เสียหายให้ความยินยอมมิได้หมายความว่า จะไม่มีการกระทำความผิดเกี่ยวกับทาสเกิดขึ้นในคดีนี้ เนื่องจากสาระสำคัญของความยินยอมของผู้เสียหายมิได้เป็นความจำเป็นสำหรับการพิสูจน์องค์ประกอบของความผิดสัญญาระหว่างจำเลยกับผู้เสียหาย มิใช่ว่าเป็นการไม่สอดคล้องกับลักษณะของการกระทำความผิด แต่เนื้อหาในสัญญาบ่งบอกว่าการกระทำความผิดเกี่ยวกับทาส

พฤติกรรมเหล่านี้ของผู้เสียหายอาจทำให้ศาลเกิดความสงสัยในความน่าเชื่อถือในคำให้การของผู้เสียหาย หรือการวินิจฉัยว่าการกระทำนั้นเป็นความผิดหรือไม่ อย่างไรก็ตาม ดูเหมือนว่าสิ่งเหล่านี้ไม่มีส่วนเกี่ยวข้อง

1. *ความยินยอมของผู้เสียหายไม่ทำให้พ้นผิดอาญา* – การที่ผู้เสียหายตกลงผูกพันในสัญญาปากเปล่าที่พวกเขาได้รับรู้เป็นอย่างดีว่า จะต้องทำงานด้านการค้าประเวณีและจะต้องจ่ายหนี้สินให้หมดเสียก่อนพวกเขาจึงจะสามารถเริ่มหาเงินของตนเองได้ แม้ว่าจะเกิดความไม่แน่ชัดว่าผู้เสียหายรู้หรือไม่ว่าตนเองมีหนี้สินเป็นจำนวนเท่าใด หรือจะต้องมีสภาพความเป็นอยู่อย่างไร แต่พวกเขาตกลงในประเด็นสำคัญ ข้อเท็จจริงดังกล่าวมิได้เป็นผลต่อการที่ศาลอาจตัดสินว่าจำเลยกระทำความผิดและศาลได้วินิจฉัยอย่างชัดเจนว่า การขาดซึ่งความยินยอมมิได้เป็นทำให้ขาดองค์ประกอบความผิด
2. *ผู้เสียหายทำงานในอุตสาหกรรมทางเพศในประเทศไทยมาก่อนที่จะเดินทางไปยังประเทศออสเตรเลีย* – ข้อเท็จจริงนี้ถือว่าไม่เกี่ยวข้องกับความผิดอาญาในคดีนี้

ยกเลิกทาสยังคงมีผลบังคับอยู่ [...] ส่วนที่ 270.3 การกระทำความผิดเกี่ยวกับทาส - (1) บุคคลใด ไม่ว่าจะภายในหรือภายนอกออสเตรเลีย กระทำการอย่างจงใจ: (เอ) มีไว้ในครอบครองซึ่งทาส หรือการใช้อำนาจเหนือทาสโดยการแสดงออกซึ่งสิทธิในการเป็นเจ้าของ หรือ [...] (ซี) มีส่วนร่วมในธุรกรรมทางการค้าที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับทาส [...] โทษ คือ การจำคุกเป็นเวลา 25 ปี”

⁶³² The Queen v. Tang [2008], HCA 39.

3. ผู้เสียหาย 3 รายมีส่วนร่วมในการกระทำที่หลอกลวงเพื่อให้ได้วีซ่า - ซึ่งการกระทำของผู้เสียหายทั้งสามรายในการกระทำที่หลอกลวงเพื่อให้ได้รับวีซ่าถือว่าส่งผลกระทบต่อความน่าเชื่อถือของพยาน ในมุมมองนี้ ศาลอนุญาตให้ฝ่ายจำเลยถามค้านผู้เสียหายเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการกระทำผิดฐานฉ้อโกงวีซ่า แต่ท้ายที่สุด ศาลตัดสินว่าจำเลยกระทำผิด ซึ่งเป็น การแสดงให้ เห็นอย่างชัดเจนว่า คณะลูกขุนยังเชื่อถือคำให้การของผู้เสียหายเหล่านั้นในส่วนที่เกี่ยวข้องกับข้อกล่าวหาที่เป็นศูนย์กลางของคดี
4. ผู้เสียหายสองรายสมัครใจที่จะทำงานต่อไปหลังจากที่พวกเขาได้ชำระหนี้เสร็จสิ้นแล้ว - แม้ว่าผู้เสียหายสองรายนี้สมัครใจที่จะทำงานต่อไปหลังจากได้ชำระหนี้หมดแล้ว ศาลมิได้พิจารณาว่า พฤติกรรมเหล่านี้ทำให้จำเลยพ้นผิดหรือส่งผลกระทบต่อความน่าเชื่อถือของผู้เสียหาย
5. ผู้เสียหายยอมรับว่าตนเองพูดความเท็จแม้ขณะอยู่ภายใต้คำสาบาน - ประเด็นสำคัญเกี่ยวกับความน่าเชื่อถือของพยาน คือ การที่พยานทุกรายยอมรับในชั้นพิจารณาคดีว่า พวกเขาได้พูดความเท็จขณะอยู่ใต้คำสาบาน โดยในการให้ถ้อยคำหลายครั้งต่อเจ้าหน้าที่ตำรวจและเจ้าหน้าที่ตรวจสอบคนเข้าเมืองโดยผู้เสียหายให้ถ้อยคำที่เป็นเท็จว่า พวกเขาไม่ได้ถูกค้ามนุษย์และไม่มี “นาย” รวมถึงเรื่องเกี่ยวกับสภาพความเป็นอยู่ในที่ทำงานและที่อยู่อาศัย และพวกเขาอาศัยอยู่ที่ไหนกับใคร นอกจากนี้ ในข้างต้น ผู้เสียหายให้ถ้อยคำอันเป็นเท็จว่าพวกเขาอาศัยอยู่ในบ้านหลังหนึ่งซึ่งเป็นของผู้หญิงคนหนึ่ง ซึ่งพวกเขาเรียกว่า “แม่” ผู้ซึ่งร่วมกระทำความผิดกับจำเลยแต่มิได้ถูกดำเนินคดี อย่างไรก็ตาม เหตุผลที่พวกเขาให้การเท็จสามารถอธิบายได้ โดยพยานหลักฐานของผู้เสียหาย ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการดำเนินคดี

ผู้เสียหายได้ให้ยืนยันว่า พวกเขาถูกจำเลยและคนอื่นๆ ที่พูดแทนจำเลย บอกว่า หากว่าผู้เสียหายถูกเจ้าหน้าที่ของรัฐพบเห็น ไม่ว่าจะ เป็นเจ้าหน้าที่ตำรวจ หรือเจ้าหน้าที่ตรวจคนเข้าเมืองก็ตาม หากบอกความจริงแก่เจ้าหน้าที่พวกเขาจะถูกจับกุมคุมขัง พวกเขาถูกบอกให้ทำการโกหก และด้วยความหวาดกลัวที่ก่อขึ้นโดยจำเลย ทำให้ผู้เสียหายต้องทำการหลบซ่อนในอีกสถานที่หนึ่งเป็นเวลาหลายวัน (วันพฤหัสบดีและวันศุกร์) และจำเลยบอกกับผู้เสียหายว่า ที่ต้องทำเช่นนี้เพราะต้องการหลีกเลี่ยงการถูกค้นพบโดยเจ้าหน้าที่ตรวจคนเข้าเมือง ซึ่งน่าเชื่อว่าจะบุกเข้ามากวาดล้างจับกุมในวันดังกล่าว ผู้เสียหายยังได้รับการเตือนว่าจะเกิดสิ่งใดขึ้นหากว่าพวกเขาหลบหนี การที่พวกเขาไม่กล่าวถึงบ้านของ “แม่” เลย เนื่องจากพวกเขาไม่ต้องการระบุถึงเธอเลยเพราะไม่ต้องการให้เธอมีปัญาเนื่องจากเธอเป็นคนที่ดีกับผู้เสียหายมาก

อัยการผู้ซึ่งรับผิดชอบคดีนี้ ได้จัดบันทึกหลักฐานเหล่านี้ รวมถึงถ้อยคำของผู้เสียหายคนหนึ่ง ซึ่งแสดงให้เห็นถึงตัวอย่างของความหวาดกลัวของผู้เสียหาย ดังนี้

“(จำเลย Tang และคนอื่นๆ) ชมเชยดิฉันว่า มีกลุ่มของมาเฟียองค์กรใหญ่ในเมืองเมลเบิร์นจะฆ่าดิฉันหากว่าดิฉันหลบหนี ดิฉันได้รับการบอกกล่าวว่า สามิ (ของ Tang) เป็นคนที่มีอำนาจและรู้จักกับเจ้าหน้าที่ตำรวจและเจ้าหน้าที่ตรวจคนเข้าเมืองเป็นอย่างดี และพวกเจ้าหน้าที่จะเป็นคนตามล่าตัวดิฉัน ดิฉันทราบว่าผู้ค้ามนุษย์มีหมายเลขโทรศัพท์และที่อยู่ของดิฉันในประเทศไทย ดิฉันกลัวว่าหากว่าหลบหนีจะทำให้พวกเขาและดิฉันไม่ปลอดภัย และดิฉันได้รับการบอกกล่าวว่า มีผู้หญิงคนหนึ่งที่ถูกค้ามนุษย์ทำการหลบหนีและเธอถูกฆาตกรรม”

ในที่สุดคณะลูกขุนมีมติว่าจำเลยกระทำความผิด โดยคณะลูกขุนชี้ชัดว่า แม้ว่าจะมีประเด็นเกี่ยวกับความน่าเชื่อถือของพยานก็ตาม แต่ลูกขุนเชื่อคำให้การของผู้เสียหายในส่วนที่เป็นศูนย์กลางของข้อกล่าวหาในคดีนี้

มีข้อต่อสู้โดยทั่วไปของฝ่ายจำเลยเกิดขึ้นในคดีนี้ แต่ข้อต่อสู้ดังต่อไปนี้ไม่มีผลต่อการที่ศาลพิพากษาว่าจำเลยกระทำความผิด

1. ผู้เสียหายเป็นผู้ใหญ่มีอายุมากกว่าที่กฎหมายกำหนดเกี่ยวกับเรื่องการให้ความยินยอมแล้ว
2. การทำงานของผู้เสียหายและสถานค้าประเวณีที่ผู้เสียหายทำงานเป็นสิ่งที่ถูกต้องตามกฎหมาย
3. ผู้เสียหายมิได้ถูกกักขังในสถานค้าประเวณี หรือสถานที่พัก ผู้เสียหายคนหนึ่งมีความสัมพันธ์ส่วนตัวได้
4. หนี้ที่ผู้เสียหายจะต้องจ่าย เป็นค่าใช้จ่ายที่เกิดขึ้นจากการจัดหางาน ซึ่งรวมถึงค่าใช้จ่ายในการทำวีซ่า การจัดการการเดินทาง การซื้อตั๋วโดยสารเครื่องบินขากลับ การจ่ายค่าคนเดินทางร่วม การ

ให้ที่พักอาศัยและผลกำไร ซึ่งหนี้ที่เกิดขึ้นดังกล่าวจะต้องมีการพิจารณาในบริบทของกฎหมาย วัฒนธรรมและเศรษฐกิจของประเทศ ซึ่งความตกลงโดยปากเปล่าสามารถใช้อย่างบังคับได้

5. หนังสือเดินทางของผู้เสียหายถูกเก็บรักษาไว้ในที่ปลอดภัยเพื่อเป็นการป้องกันการสูญหาย หรือถูกขโมย
6. ผู้เสียหายมีความสุขกับสภาพความเป็นอยู่ มีวันว่างในแต่ละสัปดาห์ ซึ่งพวกเขาสามารถหาเงินได้เอง และผู้เสียหายได้รับอาหารอย่างเพียงพอ
7. คำให้การของผู้เสียหายที่เป็นผลร้ายต่อจำเลยถูกปนเปื้อนด้วยผลประโยชน์ของตนเองที่จะทำให้ผู้เสียหายสามารถอาศัยอยู่ในออสเตรเลียได้
8. พวกเขาผู้เสียหายมิได้ถูกข่มขืนกระทำชำเรา มิได้มีการใช้ความรุนแรงหรือกระทำผิดอื่นๆ

เป็นที่น่าสังเกตว่าจำเลยถูกศาลพิพากษาว่ากระทำความผิดแม้ว่าจะมีการกระทำผิดอาญาใน ระยะสั้นๆ (4 – 6 เดือน)

5.4 คดี Farrell (สหรัฐอเมริกา)⁶³³

คดีนี้มีพยานหลักฐานที่หลากหลาย คือ คำให้การของผู้เสียหาย คำให้การของเจ้าหน้าที่ผู้ บังคับใช้กฎหมาย คำให้การของนิติกรของเมือง คำให้การพยานผู้เชี่ยวชาญและพยานเอกสาร

จุดแข็งของพยานหลักฐานโดยรวมของคดี ประกอบด้วย การหลอกลวง ข่มขู่ การใช้ความ เปรียบบาง (เช่น สถานะทางการเข้าเมือง มีเงินน้อยทำให้ต้องพึ่งพาจำเลยในเรื่องบ้านพักและการเดินทาง มีความสัมพันธ์เป็นเจ้าหนี้ - ลูกหนี้) การจำกัดอิสรภาพ (เช่น มีการควบคุมอย่างต่อเนื่อง เกี่ยวกับการ เดินทางไปมา จดหมายส่วนตัว และการใช้เงิน มีการค้นสิ่งของส่วนตัวของผู้เสียหาย และการยึดหนังสือ เดินทาง วีซ่าและเอกสารการเข้าเมือง) จ่ายค่าจ้างต่ำ แรงงานขัดหนี้ สภาพการทำงานที่เป็นการแสวงหา ประโยชน์โดยมิชอบ (เช่น ชั่วโมงการทำงานที่ยาวนาน ไม่มีเวลาพัก นอนหลับไม่เพียงพอ) สภาพความเป็นอยู่

⁶³³ U.S. v. Farrell, 563 F.3d 364 (2009), สหรัฐอเมริกา โดยสามารถหาข้อมูลเกี่ยวกับคดีนี้ได้ที่ฐานข้อมูลคดีค้ำมนุษย์ของ UNODC (Case No. USA006).

ที่ยากลำบาก (เช่น ที่พักมีคนอาศัยอยู่หนาแน่น ไม่มีเตียงนอน ไม่มีความเป็นส่วนตัว) การถูกแยกให้อยู่โดดเดี่ยว การอธิบายถึงสิ่งที่ทำให้ดูเหมือนว่าผู้เสียหายมีพฤติกรรมแสดงออกถึงความสมัครใจโดยใช้วิธีการทางด้านความเชื่อ และแนวปฏิบัติทางวัฒนธรรม บรรยากาศของความหวาดกลัว ส่วนข้ออ่อนด้อยของพยานหลักฐานโดยรวมของคดี ประกอบด้วย การไม่ยอมหลบหนี การกลับไปหานายจ้างที่กระทำการโหดร้ายกับตน ยินยอมที่จะส่งมอบหนังสือเดินทางให้แก่ นายจ้าง มีระบบสนับสนุนในรูปแบบของเพื่อนร่วมงานในร้านอาหารจานด่วน ประเด็นพยานหลักฐานที่มีความยุ่งยาก คือ สิ่งที่ถูกดูเหมือนว่าเป็นความยินยอมของผู้เสียหายต่อการถูกแสวงหาประโยชน์

ในระดับข้อเท็จจริง จำเลยใช้ประโยชน์จากการอ้างถึงเจ้าหน้าที่ผู้บังคับใช้กฎหมาย นักการเมือง และการละเมิดระบบกฎหมายว่าด้วยคนเข้าเมือง ทำการบีบบังคับให้แรงงานต้องยอมทนอยู่ในสภาวะการณที่มีการแสวงหาประโยชน์โดยมิชอบต่อไป

จำเลย 2 รายถูกศาลพิพากษาว่ากระทำความผิดฐานใช้แรงงานขัดหนี้การทำให้บุคคลอื่นตกในสถานเป็นทาส การใช้เอกสารเพื่อการทำให้เกิดภาระจำยอม และความผิดฐานอื่นๆ คำพิพากษาของศาลชั้นต้นได้รับการยืนยันในชั้นอุทธรณ์

จำเลยได้ทำการคัดเลือกแรงงานชาวฟิลิปปินส์จำนวน 9 คน ให้ไปทำงานเป็นแม่บ้านประจำโรงแรมซึ่งพวกจำเลยเป็นเจ้าของ จำเลยได้ขอวีซ่าให้กับผู้เสียหายทั้งหมด ซึ่งจะต้องมีค่าใช้จ่ายทั้งหมด 1,200 ดอลลาร์ จำเลยได้ทำสัญญาจ้างกับผู้เสียหายทุกรายมีการระบุตารางการทำงาน 6 วันต่อสัปดาห์ ทำงานวันละ 8 ชั่วโมง ค่าจ้าง 6.05 ดอลลาร์ต่อชั่วโมง และมีการจ่ายค่าล่วงเวลาตามสัญญาจ้างที่ตกลงกัน จำเลยจะต้องจัดหาบ้านพักและผู้เสียหายจะจ่ายจำเลยเดือนละ 150 ดอลลาร์เป็นค่าใช้จ่าย ในตอนท้ายสัญญาจ้างระบุว่าจำเลยเป็นผู้รับผิดชอบค่าใช้จ่ายการเดินทางไปกลับสหรัฐอเมริกา ซึ่งเป็นไปตามกฎหมายของสหรัฐอเมริกา กำหนด

ก่อนที่ผู้เสียหายจะไปสัมภาษณ์วีซ่า จำเลยได้พบกับผู้เสียหายทั้งหมดในประเทศฟิลิปปินส์และบอกกับพวกเขาว่า จำเลยจะไม่จ่ายเงินค่าเดินทางตามที่กฎหมายสหรัฐอเมริกากำหนด แต่ถ้าหากพวกแรงงานบอกเรื่องนี้กับเจ้าหน้าที่ของสหรัฐอเมริกา พวกผู้เสียหายจะได้รับการปฏิเสธวีซ่า ในเวลาต่อมา จำเลยบอกผู้เสียหายว่าห้ามเปิดเผยเกี่ยวกับเรื่องนี้ ผู้เสียหายยังได้รับการบอกกล่าว พวกเขาจะไม่ได้รับค่าจ้างในวันหยุดและการทำงานล่วงเวลา และผู้เสียหายจะต้องจ่ายเงินคืนให้แก่จำเลยเป็นจำนวน 1,000 ดอลลาร์ สำหรับเป็นค่าธรรมเนียมการดำเนินงาน

ในขณะที่อยู่ในประเทศฟิลิปปินส์ ในช่วงแรกจำเลยมีปัญหาเกี่ยวกับการขอวีซ่าให้กับผู้เสียหาย พวกเขาบอกกับผู้เสียหายเกี่ยวกับปัญหาที่เกิดขึ้นแล้วนำเอาจดหมายจากสมาชิกของสภาองค์กรแห่งรัฐเซาท์ดาโกตาแสดงต่อผู้เสียหายแล้วบอกว่าปัญหาดังกล่าวได้รับการแก้ไขแล้ว ไม่นานหลังจากนั้น วีซ่าของผู้เสียหายได้รับการอนุมัติ จึงทำให้ผู้เสียหายเชื่อว่าจำเลยเป็นผู้ที่มีสายสัมพันธ์ทางการเมือง ศาลระบุว่า สถานการณ์แวดล้อมเหล่านี้ทำให้ผู้เสียหายเกิดความหวาดกลัวต่อจำเลย และรู้สึกว่าการตนเองตกอยู่ในสภาพบังคับ ดังนั้น จึงเป็นข้อเท็จจริงที่สนับสนุนการพิพากษาว่าจำเลยกระทำความผิดในฐานการใช้แรงงานบังคับ⁶³⁴

เมื่อผู้เสียหายเดินทางถึงสหรัฐอเมริกา จำเลยสั่งให้ผู้เสียหายส่งมอบหนังสือเดินทาง วีซ่าและเอกสารการเข้าเมือง ผู้เสียหายหลายรายไม่ต้องการที่จะส่งมอบเอกสารเหล่านี้ แต่ต้องเชื่อฟังคำสั่งเนื่องจากตามวัฒนธรรมของชาวฟิลิปปินส์จะต้อง “เคารพและนับถือ” นายจ้างของพวกเขา จำเลยทำการลดค่าจ้างของผู้เสียหายลงเหลือ 3 ดอลลาร์ต่อชั่วโมงและแม้ว่าจำเลยจะจ่ายเงินทั้งหมดไปเพียง 1,200 ดอลลาร์สำหรับค่าธรรมเนียมการขอวีซ่าของผู้เสียหายทุกคนรวมกัน แต่จำเลยทำการเรียกเก็บค่าธรรมเนียมการดำเนินการจากผู้เสียหายแต่ละคนเป็นจำนวนเท่ากับยอดรวมที่จ่ายไปทั้งหมด เงินค่าใช้จ่ายเพิ่มเติมที่คิดเป็นหนี้ของผู้เสียหาย ได้แก่ ค่าเดินทางไปกลับที่ทำงานและค่าของเครื่องใช้ส่วนตัวที่ผู้เสียหายไม่ได้ต้องการและมิได้ร้องขอ ส่งผลให้ผู้เสียหายมีภาระหนี้สินสูงกว่าหนี้ที่เกิดขึ้นครั้งแรก และยอด “หนี้” เพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็ว

เนื่องจากเป็นที่เห็นได้อย่างชัดเจนว่า ผู้เสียหายไม่มีทางที่จะชำระหนี้ที่เกิดขึ้นได้จากอัตรารายได้ที่พวกเขาได้รับ จำเลยจึงบอกให้ผู้เสียหายหางานเพิ่มเติมนอกจากทำงานที่โรงแรม จำเลยช่วยให้ผู้เสียหายหางานในร้านขายอาหารจานด่วน และงานด้านบริการอื่นๆ ซึ่งย่อมนำมาความว่าผู้เสียหายจะต้องมีชั่วโมงการทำงานที่ยาวนานขึ้นไปอีก ทั้งๆ ที่งานเดิมก็ทำให้มีเวลานอนหลับไม่เพียงพอและไม่ค่อยพักผ่อนอยู่แล้ว ผู้เสียหายไม่ได้รับอนุญาตให้ออกจากโรงแรมที่จำเลยเป็นเจ้าของ เว้นแต่จำเลยจะอนุญาตเป็นคราวๆ ไป โดยปกติผู้เสียหายถูกห้ามมิให้พูดคุยกับบุคคลอื่นนอกโรงแรม และไม่ให้ออกไปทำงานในโรงแรมที่ไม่ใช่คน

⁶³⁴ แรงงานขัดหนี้ (Peonage) เป็นการกระทำความผิดห้ามตาม 18 United States Code Chapter 77, Section 581. ซึ่งได้มีการให้นิยามโดยคำพิพากษาบรรทัดฐาน ดังนี้ การเป็นแรงงานขัดหนี้ หมายถึง สภาพบังคับในการเป็นทาส โดยนายทาสจะทำการจำกัดเสรีภาพและบังคับให้ทำงานเพื่อเป็นการใช้หนี้สินที่มีอยู่จริงหรือที่สร้างขึ้นโดยที่ผู้ตกเป็นทาสไม่ต้องการที่จะทำงานนั้น คดีต่างๆ ที่มีการให้คำจำกัดความขององค์ประกอบความผิดในข้อหานี้ ได้แก่ คดี (D.C.) 123 Fed. 071; In re Lewis (C.C.) 114 Fed. 903; U. S. v. McClellan (D.C.) 127 Fed. 971; Rev. St. U.S.

โปรดดู Black's Law Dictionary Online, 2nd ed. at <http://thelawdictionary.org/peonage>.

ฟิลิปปินส์ ครั้งหนึ่งแรงงานชาวอเมริกันที่ร้านอาหารจานด่วนซึ่งผู้เสียหายทำงานอยู่ได้ชวนผู้เสียหายหลายคนไปเล่นโบว์ลิ่งด้วยกัน จำเลยคนหนึ่งจะขับรถพาผู้เสียหายไปและเฝ้ารออยู่ที่ร้านโบว์ลิ่ง ผู้เสียหายไม่ได้รับอนุญาตให้ติดรถเพื่อนร่วมงานชาวอเมริกันมาส่งที่บ้านทำให้พวกเขาจะต้องเดินกลับบ้านท่ามกลางอากาศหนาวเย็น

แรงงาน 7 คน จะต้องอาศัยร่วมกันในอพาร์ทเมนต์ 2 ห้องนอน ซึ่งพวกเขาต้องจ่ายเงินค่าเช่าห้องเป็นจำนวนมากให้กับนายจ้างของพวกเขา พวกเขาไม่มีกุญแจอพาร์ทเมนต์ ดังนั้น พวกเขาถูกบังคับให้ต้องปล่อยให้ประตูไม่ได้ล็อกตลอดเวลา และบ่อยครั้งที่นายจ้างคนหนึ่งจะเข้ามาโดยไม่บอกกล่าวล่วงหน้าและทำการค้นสิ่งของส่วนตัวของผู้เสียหาย ตลอดช่วงระยะเวลาที่สองของการจ้างงาน สภาพความเป็นอยู่ยิ่งเลวร้ายลง แรงงานบางรายไม่มีแม้กระทั่งเตียงนอน ศาลระบุอย่างชัดเจนว่า สภาพความเป็นอยู่เป็นสิ่งสำคัญในการพิจารณาพิพากษาว่าจำเลยกระทำความผิดฐานใช้แรงงานขัดหนี้

แม้ว่าผู้เสียหายมีชั่วโมงการทำงานที่ยาวนานที่โรงแรมและงานที่สองอยู่แล้ว “หนี้สิน” ของพวกเขากลับเพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็ว จำเลยยังคงแสดงอำนาจการควบคุมเหนือรายได้ที่ผู้เสียหายหาได้ทั้งจากโรงแรมและงานพิเศษภายนอก จำเลยได้ตั้งเพดานจำกัดจำนวนเงินที่อนุญาตให้ผู้เสียหายส่งเงินกลับบ้าน จำเลยจัดการประชุมกับผู้เสียหายบ่อยครั้งเพื่อบอกถึงจำนวนหนี้และย้ำเตือนว่าผู้เสียหายจะต้องชำระหนี้ บางครั้งมีการจัดบันทึกการประชุมเหล่านั้น จำเลยมักจะขู่ว่าจะส่งผู้เสียหายกลับประเทศหากว่าไม่ยอมชำระหนี้ พวกเขาถูกข่มขู่ว่าจะถูกส่งกลับไปยังฟิลิปปินส์ในกล่อง (คำข่มขู่นี้มีปรากฏในบันทึกการประชุมครั้งหนึ่ง)

เมื่อวีซ่าของพวกเขา กำลังจะหมดอายุ ผู้เสียหายยังคงมีหนี้สินติดค้างจำเลยอยู่ แม้ว่าพวกเขาจะได้ให้เงินที่หามาได้เกือบทั้งหมดแก่จำเลยก็ตาม ณ จุดนี้ จำเลยบังคับให้ผู้เสียหายเขียนจดหมายขอร้องให้มีการจ้างงานต่อ ไม่มีผู้เสียหายรายใดประสงค์ที่จะทำงานให้กับจำเลยอีกต่อไป แต่ผู้เสียหายรู้สึกว่ามันเป็นไปได้ที่จะทำการชำระหนี้ทั้งหมดคืนได้จากการทำงานในฟิลิปปินส์ เมื่อผู้เสียหายเดินทางกลับบ้านที่ประเทศฟิลิปปินส์พวกเขาต้องยอมรับกับความจริงที่ว่า พวกเขาจะต้องเดินทางกลับไปยังสหรัฐอเมริกาและจะต้องทำงานให้กับจำเลยต่อไป

จำเลยเริ่มกระบวนการขอวีซ่าและหนี้สินของผู้เสียหายก็เพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่องด้วยค่าธรรมเนียมการดำเนินการอีกรอบหนึ่งและค่าใช้จ่ายในการเดินทาง ครั้งนี้จำเลยได้มอบสำเนาของเช็คปลอมให้กับผู้เสียหาย เพื่อแสดงต่อเจ้าหน้าที่ของสหรัฐอเมริกา เมื่อผู้เสียหายไปทำการขอวีซ่า เช็คเหล่านั้นมีไว้เพื่อ

แสดงให้เห็นว่าผู้เสียหายได้รับเงินค่าจ้างเป็นไปตามสัญญาจ้างงาน แม้ว่าพวกเขาจะไม่ได้รับตามนั้น วีซ่าได้รับการอนุมัติและผู้เสียหายเดินทางกลับไปยังสหรัฐอเมริกาและต้องเผชิญกับสถานการณ์แบบเดิม

ในเวลาต่อมา ผู้เสียหายคนหนึ่งได้ทำการหลบหนีโดยโกหกว่าเธอจะต้องเดินทางกลับไปฟิลิปปินส์เนื่องจากมารดาของเธอกำลังจะเสียชีวิต จำเลยคนหนึ่งได้พาเธอไปส่งยังจุดตรวจความปลอดภัยในสนามบินจึงยอมคืนหนังสือเดินทางให้ ผู้เสียหายคนนี้ไม่เดินทางกลับมายังสหรัฐอเมริกาเพื่อทำงานให้กับจำเลยอีก จำเลยได้มีความพยายามติดต่อเธอตลอดและไม่ยอมปล่อยผ่านเพราะพวกเขาต้องการทำให้แน่ใจว่าผู้เสียหายรายนี้จะจ่ายหนี้สินของเธอ พวกเขาจำเลยได้ทำการขู่กรรโชกเธอผ่านทางอีเมลและโทรศัพท์อย่างถึงที่สุด เนื่องจากการขู่กรรโชกเช่นนี้ผู้เสียหายรายนี้จึงได้ติดต่อสถานทูตสหรัฐอเมริกาประจำประเทศฟิลิปปินส์และการสืบสวนคดีอาญาจึงได้เริ่มต้นขึ้น ผู้เสียหายอีกสองรายพยายามที่จะหลบหนีและจำเลยได้ข่มขู่พวกเขาว่าจะโทรศัพท์หาเจ้าหน้าที่ตำรวจและเจ้าหน้าที่เอฟบีไอมาจับกุมตัวผู้เสียหาย ซึ่งเจ้าหน้าที่ตำรวจรายหนึ่งได้พูดคุยกับผู้เสียหายและสังเกตว่าผู้เสียหายมี “ความหวาดกลัว” และพวกเขาปฏิเสธที่จะพูดคุยต่อหน้าจำเลย เจ้าหน้าที่ตำรวจจึงเดินทางกลับแล้วกลับมาใหม่ภายหลัง เนื่องจากเจ้าหน้าที่ตำรวจเกรงว่าจำเลยจะใช้เขาข่มขู่ผู้เสียหาย

ชนิดของพยานหลักฐานในคดีนี้ คือ คำให้การของผู้เสียหาย คำให้การของหัวหน้าตำรวจและนายความของเมือง คำให้การของผู้เชี่ยวชาญและพยานเอกสาร ซึ่งพยานเอกสารประกอบด้วย คำขอเกี่ยวกับการเข้าเมือง สัญญาจ้าง สัญญาหนี้ และบันทึกการประชุมที่ผู้เสียหายถูกบังคับให้เข้าร่วมเพื่อหารือเกี่ยวกับหนี้สิน

ประเด็นข้อกฎหมายที่เกิดขึ้นจากคำให้การของพยานผู้เชี่ยวชาญ :

คำให้การของพยานผู้เชี่ยวชาญ เป็นคำให้การของผู้เชี่ยวชาญทางด้านการค้ามนุษย์และการแสวงหาประโยชน์โดยมิชอบจากการทำงานบ้าน ซึ่งให้การเกี่ยวกับสัญญาณเตือนที่มักเป็นตัวบ่งชี้ว่า ลูกจ้างมิได้สมัครใจทำงาน แต่ถูกทำให้ตกอยู่ใน “บรรยากาศของความหวาดกลัว” หรือการบีบบังคับทางจิตวิทยา พยานให้การต่อไปว่าเธอเชื่อว่ามีสัญญาณหลายประการเกิดขึ้นในคดีนี้ ศาลวินิจฉัยว่า คำให้การของพยานผู้เชี่ยวชาญรายนี้มีส่วนเกี่ยวข้องรับฟังได้ครบโดที่เป็นให้พุดถึงบริบทอย่างกว้างๆ เพื่อให้คณะลูกขุนมีความเข้าใจ การกระทำของแรงงาน เข้าใจสถานการณ์ที่พวกเขาถูกใช้แรงงานและทำการประเมินความจริงตามข้อกล่าวหา อย่างไรก็ตาม คำให้การของพยานผู้เชี่ยวชาญจะเป็นการแย้งหน้าที่การทำงานของคณะลูกขุนในการ

รับฟังข้อเท็จจริง เมื่อพยานผู้เชี่ยวชาญแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการที่แรงงานมิได้ทำการควบคุมเงินของตนเอง – ข้อเท็จจริงนี้ควรจะปล่อยให้เป็นหน้าที่ของลูกขุนในการรับฟังข้อเท็จจริง

ประเด็นเกี่ยวกับพยานหลักฐานโดยรวมของคดี ดังต่อไปนี้ได้ถูกใช้ในการพิจารณาพิพากษาคดีนี้ ซึ่งการเรียนรู้จากประเด็นด้านล่างนี้ควรระลึกว่าจำเลยถูกศาลพิพากษาว่ากระทำความผิดฐานใช้แรงงานบังคับ ซึ่งจะต้องมีการกระทำ “บังคับใช้บริการเพื่อเป็นการชำระหนี้”⁶³⁵ ดังนั้น ความไม่สมัครใจจึงเป็นองค์ประกอบหนึ่งของความผิดนี้ ซึ่งทำให้ความยินยอมมีผลต่อประเด็นของคดี

1. *ความยินยอมของผู้เสียหาย* – จำเลยโต้แย้งว่า การจ้างงานของผู้เสียหายเป็นไปโดยสมัครใจและมีข้อพิสูจน์ความจริงที่ว่า หลังจากที่ผู้เสียหายเดินทางกลับไปฟิลิปปินส์ พวกเขาได้กลับมาทำงานให้กับจำเลยอีกครั้ง ศาลได้ปฏิเสธที่จะรับฟังข้อโต้แย้งนี้ เนื่องจากมีการกระทำของจำเลยที่เป็น การบีบบังคับผู้เสียหายให้ต้องกลับไปสหรัฐอเมริกา ด้วยเหตุนี้ ศาลระบุว่า ความดีร้ายของจำเลย ในการเรียกเก็บหนี้สินและการข่มขู่ว่าจะตามล่าและทำอันตรายผู้เสียหายหากว่าไม่ยอมชำระหนี้ ประกอบกับข้อเท็จจริงที่ว่า มันเป็นการยากหรือแทบจะเป็นไปไม่ได้เลยที่พวกแรงงานจะสามารถชำระหนี้ของพวกเขาได้จากเงินเดือนที่หาได้ในฟิลิปปินส์⁶³⁶
2. *สิ่งที่ดูเหมือนเป็นการข่มขู่โดยบริสุทธิ์ใจ* : จำเลยอ้างว่าพวกเขาได้ทำการอธิบายให้แรงงานเข้าใจว่า วิชาของพวกเขาคือวิชาที่ผูกพันกับการจ้างงานอย่างต่อเนื่อง อย่างไรก็ตาม ศาลได้ทำการแยกแยะระหว่างสิ่งที่ดูเหมือนว่าเป็นคำอธิบายโดยบริสุทธิ์ใจ กับความจริงที่เกิดขึ้น ซึ่งจำเลยได้ทำการข่มขู่ผู้เสียหายว่า จะโทรเรียกเจ้าหน้าที่ตรวจคนเข้าเมืองหากว่าผู้เสียหายไม่ยอมทำตามกฎที่เขาตั้งขึ้น ซึ่งรวมถึงการห้ามมิให้พูดคุยกับบุคคลอื่นนอกโรงแรม
3. *ผู้เสียหายไม่ยอมหลบหนี* : ศาลวินิจฉัยว่า แม้ว่าผู้เสียหายจะมีโอกาสที่จะหลบหนีในช่วงเวลาใดเวลาหนึ่งแต่มันก็สมเหตุสมผลที่จะสรุปว่าอย่างน้อย ณ จุดหนึ่ง การจ้างงานเป็นไปโดยไม่สมัครใจ

⁶³⁵ สำหรับการอ้างอิง โปรดดู เชิงอรรถก่อนหน้า

⁶³⁶ สำหรับการวิเคราะห์ของศาลในประเด็นนี้ โปรดดู หัวข้อ 3.3.6.1 เรื่อง “ความล้มเหลวในการหลบหนี หรือขอความช่วยเหลือ”

4. ข้อเท็จจริงที่ถูกระบุว่ามีส่วนสำคัญต่อคำพิพากษาว่าจำเลยกระทำความผิด : คดีนี้เป็นที่น่าสนใจตรงที่ ศาลระบุอย่างชัดแจ้งว่า ข้อเท็จจริงบางประการมีความสำคัญทำให้ศาลมีคำพิพากษาว่าจำเลยกระทำความผิดฐานใช้แรงงานขัดหนี้

ข้อเท็จจริงที่ศาลระบุว่ามีสำคัญต่อการพิพากษาว่าจำเลยกระทำความผิด ได้แก่ การข่มขู่ว่าจะใช้กำลังทางร่างกายและโทรเรียกเจ้าหน้าที่ตรวจคนเข้าเมือง สภาพการทำงานและความเป็นอยู่ที่ยากลำบากซึ่งทำให้ไม่มีเวลาพักผ่อน ทำให้อ่อนล้าไม่เพียงพอ และไม่ได้รับค่าจ้าง หรือได้รับค่าจ้างจำนวนน้อย ความเปราะบางบางประการของผู้เสียหาย (ได้แก่ สถานะทางการเมือง มีเงินน้อย ต้องพึ่งพิงจำเลยในส่วนที่อยู่อาศัยและการเดินทาง ความสัมพันธ์ลูกหนี้ – เจ้าหนี้) ผู้เสียหายหวาดกลัวจำเลยคนหนึ่งซึ่งเป็นคนที่อารมณ์แปรปรวน และหวาดกลัวจำเลยทั้งสองซึ่งดูเหมือนว่าเป็นคนที่มีตำแหน่งสูง จำเลยทำให้ผู้เสียหายอยู่โดดเดี่ยว ทำการตรวจสอบเผ่าดูการเดินทาง จดหมาย และการใช้เงินของผู้เสียหาย จำเลยเป็นผู้เก็บรักษากุญแจเข้าอพาร์ทเมนต์ซึ่งเป็นที่พักของผู้เสียหายและมักจะทำการสุ่มตรวจค้นสิ่งของอยู่เสมอซึ่งจำเลยปฏิเสธที่จะให้ผู้เสียหายมีกุญแจอพาร์ทเมนต์ การใช้แรงงานผู้เสียหายเพื่อทำการชำระหนี้ที่ไม่มีจุดไหนเลยที่ค่าแรงงานของผู้เสียหายจะเพียงพอชำระหนี้ได้หมด และพวกเขาไม่ได้มีการกำหนดระยะเวลาของการให้บริการที่ถือว่าเป็นการชำระหนี้เสร็จสิ้นเอาไว้

5.5 คดี Omoruyi (ไนจีเรีย)⁶³⁷

ในคดีนี้ การแสวงหาประโยชน์โดยมิชอบยังไม่เกิดขึ้นและการข่มขู่ที่จำเลยใช้นั้นอาจดูเหมือนไร้เหตุผล อย่างไรก็ตาม ศาลวินิจฉัยว่าการข่มขู่มีความรุนแรงถึงขนาดที่จะส่งผลให้ผู้เสียหายมีความหวาดกลัวได้ คดีนี้มีความน่าสนใจตรงที่ผู้เสียหายมิได้ขึ้นให้การในชั้นศาล แต่ฝ่ายอัยการสามารถพิสูจน์ความผิดในคดีนี้ได้โดยการใช้คำสารภาพของจำเลย คำให้การของหมอพื้นเมือง และคำให้การของเจ้าหน้าที่ผู้บังคับใช้กฎหมาย

⁶³⁷ Attorney General of the Federation v. Constance Omoruyi, Charge No. B/31C/2004, 22 September 2006, High Court of Justice, Edo State of Nigeria, Nigeria. โดยสามารถหาข้อมูลเกี่ยวกับคดีนี้ได้ที่ฐานข้อมูลคดีค้ามนุษย์ของ UNODC (Case No. NGA002).

ชนิดของพยานหลักฐานในคดีนี้ ประกอบด้วย คำให้การของเจ้าหน้าที่ผู้บังคับใช้กฎหมาย คำให้การของจากผู้ที่ถูกเรียกว่าหมอพื้นเมือง คำสารภาพของจำเลยที่ได้ให้ไว้ในระหว่างการสืบสวนสอบสวน พยานเอกสาร และวัตถุพยาน

พยานหลักฐานโดยรวมของคดีนี้ จำกัดอยู่กับข้อเท็จจริงที่ว่า การแสวงหาประโยชน์โดยมิชอบ ยังมิได้เกิดขึ้น และมีเพียงวิธีการบังคับข่มขู่ที่แอบแฝงโดยการใช้พิธีกรรม “จูกู” ซึ่งเป็นวิธีการที่มีประสิทธิภาพ โดยผลของความเชื่อและแนวปฏิบัติทางวัฒนธรรม

จำเลยถูกศาลพิพากษาว่ากระทำความผิดฐานพยายามจัดการการเดินทางไปต่างประเทศเพื่อการค้าประเวณีและพยายามที่จะทำให้ผู้เสียหายตกอยู่ในสภาพการเป็นทาสตามคำสาบานรับหนี้สิน

ในคดีนี้ ผู้เสียหายเป็นหญิงสาวถูกบังคับให้ไปหาหมอพื้นเมืองและเข้าร่วมพิธีกรรม “จูกู” (คาถามนต์ดำ) ซึ่งจะผูกพันผู้เสียหายไว้กับจำเลยในการให้บริการทางเพศแก่ลูกค้าในต่างประเทศ ในระหว่างการทำพิธีกรรม ผู้เสียหายถูกบังคับให้รับคำสาบาน “จูกู” ซึ่งพวกเขาได้ให้คำมั่นภายใต้คำข่มขู่ว่าจะถูกสาปแช่งถึงกับชีวิตว่าจะไม่หลบหนีและจะชำระเงินให้กับจำเลย⁶³⁸ หมอพื้นเมืองยืนยันว่า ผู้เสียหายเข้าใจว่าพวกเขากำลังจะเดินทางไปประเทศอิตาลีเพื่อทำการค้าประเวณี หลังจากให้คำสาบานแล้ว หมอพื้นเมืองจะทำการเก็บผม เล็บ และบางกรณีกางเกงชั้นใน แล้วทำการเก็บห่อเอาไว้รวมกันโดยมีชื่อของผู้เสียหายติดอยู่

รายละเอียดเพิ่มเติม ข้อความเหล่านี้เป็นภาษาที่ใช้ในการให้คำสาบาน

“ถ้าข้าพเจ้าหนีไปจากนายหญิงขอให้โอคุน (Ogun) สंहาร์ข้าพเจ้าเสียและถ้าหากว่าข้าพเจ้าไม่ยอมชำระเงินให้กับนายหญิงตามจำนวนเงินที่ตกลงกัน ขอให้โอคุนสंहาร์ข้าพเจ้าเสีย”

Attorney General of the Federation v. Constance Omoruyi, Charge No. B/31C/2004, 22 September 2006, High Court of Justice, Edo State of Nigeria, Nigeria.

ผู้เสียหายยังคงอยู่ในประเทศไนจีเรียเมื่อพวกเขาได้รับความช่วยเหลือจากเจ้าหน้าที่ผู้บังคับใช้กฎหมาย ในขณะที่ผู้เสียหายสาบานและตกลงที่จะเดินทางไปต่างประเทศเพื่อวัตถุประสงค์ในการค้าประเวณี ผู้เสียหายยังไม่ได้มีการให้บริการทางเพศใดๆ

⁶³⁸ โปรดดู section 3.2.4 on “Subtle means of coercion” for the exact language of the pledge

คดีนี้มีความน่าสนใจเป็นพิเศษเนื่องจากผู้เสียหายมีได้ขึ้นให้การในชั้นศาลพยานหลักฐานในคดีประกอบด้วยสิ่งดังต่อไปนี้

1. *ถ้อยคำของจำเลย* ในระหว่างการสืบสวนสอบสวนคดี จำเลยได้ให้ถ้อยคำในลักษณะเป็นคำสารภาพ อย่างไรก็ตาม ในชั้นพิจารณาคดีจำเลยกลับคำให้การ⁶³⁹ ศาลรับเอาถ้อยคำของจำเลยเป็นพยานหลักฐานในคดี
2. *คำให้การของหมอพื้นเมือง* พยานหลักฐานที่ได้รับจากหมอพื้นเมืองถูกใช้มากในการดำเนินคดีนี้เช่นกัน ศาลวินิจฉัยว่าคำให้การของหมอพื้นเมืองถือว่า “ทำให้มีความชัดเจนถึงบทบาท [ของจำเลย] ในการคัดเลือก [ผู้เสียหาย] ตามที่ระบุในข้อหาการจัดการการเดินทางในต่างประเทศ⁶⁴⁰
3. *คำให้การของเจ้าหน้าที่ผู้บังคับใช้กฎหมาย* เจ้าหน้าที่ตำรวจให้การเกี่ยวกับการสืบสวน การสอบสวนจำเลยและหมอพื้นเมือง และการรวบรวมพยานหลักฐานของ เจ้าหน้าที่ตำรวจได้วางรากฐานเกี่ยวกับพยานเอกสารและวัตถุพยานที่ได้ยื่นต่อศาลในคดีนี้
4. *พยานเอกสาร* พยานเอกสารเป็นพยานหลักฐานที่ค้นได้จากบ้านของจำเลย ประกอบด้วย หนังสือเดินทางของไนจีเรียภายใต้ชื่อของผู้เสียหายรายหนึ่ง มีสมุดจดที่อยู่ สมุดบันทึก และสมุดจดขนาดเล็ก พยานเอกสารเพิ่มเติม ได้แก่ เอกสารการเดินทางของผู้เสียหาย เอกสารการเดินทางของรัฐสมาชิก ECOWAS และใบรับรองการฉีดวัคซีนของผู้เสียหาย ศาลทำการระบุพยานหลักฐานเหล่านี้ไว้ในข้อเท็จจริงพื้นหลังของคดี และใช้เป็นพยานหลักฐานสนับสนุนคำให้การของพยานที่ได้อธิบายก่อนหน้านี้
5. *“พยานวัตถุ”* ที่บ้านของหมอพื้นเมืองพบว่ามี “พยานวัตถุ” ในรูปแบบของการห่อผมของผู้เสียหาย พร้อมกับมีชื่อของผู้เสียหายบนห่อดังกล่าวนอกจากนี้ ยังมีภาพถ่ายหนังสือเดินทางของผู้เสียหายทั้งสามรายที่ค้นพบอยู่ในบ้านของจำเลย

⁶³⁹ เขาอ้างว่าถูกทรมานและถูกบังคับให้ลงลายมือชื่อในเอกสารถ้อยคำที่เจ้าหน้าที่ตำรวจได้จัดเตรียมไว้ ศาลพิจารณาว่า ข้อกล่าวอ้างนี้ไม่น่าเชื่อถือ

⁶⁴⁰ Omoruyi, อ้างแล้ว

ประเด็นหลักที่ได้มีการยกขึ้นในคดี คือ

1. *การแสวงหาประโยชน์โดยมิชอบยังมีได้เกิดขึ้น* ในคดีนี้ การแสวงหาประโยชน์โดยมิชอบยังไม่เกิดขึ้น จำเลยถูกศาลพิพากษาว่ากระทำความผิดฐานพยายามจัดการการเดินทางไปต่างประเทศเพื่อการค้าประเวณี ทั้งนี้ ถ้อยคำพยานหลักฐานที่ได้จากคำให้การพยาน พยานเอกสาร และวัตถุพยาน
2. *ความยินยอมของผู้เสียหาย* ดูเหมือนว่าผู้เสียหายมีความตั้งใจทำการสาบานในพิธีกรรม “จูกู”ว่าจะเดินทางไปต่างประเทศเพื่อทำการค้าประเวณี ในมุมมองเกี่ยวกับเรื่องนี้ ศาลได้ทำการยกฟ้องจำเลยในฐานะทำการหลอกลวงเพื่อทำการค้ามนุษย์ เนื่องจากศาลเชื่อว่า ผู้เสียหายทราบดีว่าพวกเขาจะต้องเดินทางไปที่ไหนและเพื่อวัตถุประสงค์ใด ดังนั้น จึงไม่มีองค์ประกอบทางด้านการหลอกลวง อยากรู้ก็ตามให้คำมั่นรับหนี้สิน แม้จะดูเหมือนว่าผู้เสียหายให้ความยินยอมก็ตาม จะเห็นได้จากพยานหลักฐานที่ได้รับจากหมอพื้นเมืองเกี่ยวกับคำสาบานของผู้เสียหายที่ผู้เสียหายถูกบังคับให้สาบาน ศาลวินิจฉัยว่า “มีพยานหลักฐานที่สมบูรณ์และเป็นจำนวนมากในคำสาบานตอนที่ผูกมัด [ผู้เสียหาย]”⁶⁴¹ ดังนั้น สิ่งที่น่าสงสัยว่าเป็นความยินยอมของผู้เสียหายต่อการแสวงหาประโยชน์โดยมิชอบมิได้ส่งผลกระทบต่อการศึกษาว่าจำเลยกระทำความผิด นอกจากนี้ข้อเท็จจริงเพียงแค่ว่า ผู้เสียหายสมัครใจที่จะเดินทางออกนอกประเทศเพื่อวัตถุประสงค์ในการค้าประเวณีไม่อาจใช้เป็นข้อต่อสู้ในข้อหาการจัดการการเดินทางในต่างประเทศเพื่อสนับสนุนให้มีการค้าประเวณี
3. *การไม่เรียกผู้เสียหายขึ้นให้การ* ฝ่ายจำเลยโต้แย้งว่าการที่ไม่เรียกผู้เสียหายขึ้นให้การถือว่าเป็นความผิดพลาดที่สำคัญของการดำเนินคดีอาญาในคดีนี้ ศาลไม่เห็นพ้องด้วยและพิจารณาว่าผู้เสียหายจากการกระทำผิดอาญามีได้เป็นบุคคลเดียวที่สามารถให้ข้อมูลพยานหลักฐานเอาผิดกับ

⁶⁴¹ อ้างแล้ว

- จำเลยได้ ตัวอย่างเช่น ศาลอ้างถึงคดีที่ผู้เสียหายเสียชีวิต หากเป็นเช่นที่อ้างก็เท่ากับว่าปล่อยให้ศาลไม่สามารถดำเนินการใดๆ ได้เลย ซึ่งคำตอบคือ มันไม่ได้เป็นเช่นนั้น⁶⁴²
4. *การยึดถือตามคำให้การของผู้ร่วมกระทำผิด* ฝ่ายจำเลยโต้แย้งว่า ไม่ควรรับฟังคำให้การของหมอพื้นเมือง เนื่องจากควรต้องถือว่าเขาเป็นผู้ร่วมกระทำผิด ศาลพิจารณาประเด็นนี้อย่างจริงจังและรับรู้ถึงความเสี่ยงในการพิพากษาว่าจำเลยกระทำผิดโดยการรับฟังเชื่อถือพยานหลักฐานที่ได้รับจากหมอพื้นเมืองโดยลำพัง อย่างไรก็ตาม ศาลวินิจฉัยว่า เมื่อรับฟังพยานหลักฐานที่ได้จากหมอพื้นเมืองร่วมกับถ้อยคำสารภาพของจำเลยถือได้ว่า “เป็นพยานหลักฐานที่รับฟังได้อย่างเพียงพอที่จะพิสูจน์ในคดีนี้”⁶⁴³
  5. *การข่มขู่ที่ดูเหมือนไร้เหตุผล* ประเด็นที่มีได้มีการกล่าวถึงอย่างชัดเจนในคำพิพากษาของศาล แต่อาจได้รับความสนใจจากผู้ปฏิบัติงาน คือ การที่ในหลายประเทศอาจพิจารณาว่าการข่มขู่โดยใช้คำสาบานในพิธีกรรม “จูกู” เป็นสิ่งที่ไร้เหตุผล และไม่อาจมีอิทธิพลต่อผู้มีเหตุมีผลตามธรรมดา อย่างไรก็ตาม ในคดีนี้ ความแข็งแรงและน้ำหนักในความเชื่อที่ใช้การสาปแช่งเป็นสิ่งที่รู้จักแพร่หลายในสังคมทุกชนชั้นของไนจีเรีย⁶⁴⁴ สำหรับข้อมูลเพิ่มเติมเกี่ยวกับการข่มขู่ที่ดูเหมือนว่าไร้เหตุผลซึ่งเป็นผลผลิตจากความเชื่อทางวัฒนธรรมข้างต้น โปรดดูหัวข้อ 2.6 เรื่อง “คำให้การของพยานผู้เชี่ยวชาญและพยานวิชาชีพ” หัวข้อ 3.2.2 เรื่อง “การข่มขู่ / การข่มขู่ที่ดูเหมือนไร้เหตุผล” หัวข้อ 3.2.16 เรื่อง “ความเกี่ยวข้องของความเชื่อและแนวทางปฏิบัติทางวัฒนธรรม” และหัวข้อ 3.3.6.7 เรื่อง “ความเชื่อที่ดูเหมือนว่าไร้เหตุผล”

⁶⁴² สำหรับการวิเคราะห์ของศาลในประเด็นนี้ โปรดดู หัวข้อ 2.2.3 เรื่อง “คดีที่มีคำให้การบางส่วนหรือไม่มีคำให้การของผู้เสียหาย”

⁶⁴³ Omoruyi. อ้างแล้ว

⁶⁴⁴ เป็นข้อมูลที่ได้รับจากผู้เชี่ยวชาญชาวไนจีเรีย

5.6 คดี Anos (ฟิลิปปินส์)⁶⁴⁵

คดีนี้มีประเด็นสำคัญเกี่ยวกับระยะเวลาของการกระทำละเมิด และสถานะแวดล้อมที่ทำให้คดีมีข้ออ่อนด้อย เช่น อำนาจของผู้เสียหายที่จะปฏิเสธว่าไม่ โดยไม่มีการโดนลงโทษ

ชนิดของพยานหลักฐานที่ได้ยื่นโดยพนักงานอัยการในคดีนี้ ประกอบด้วย คำให้การของผู้เสียหาย 2 ราย คำให้การของเจ้าหน้าที่ผู้บังคับใช้กฎหมาย พยานเอกสาร และ “พยานวัตถุ” ฝ่ายจำเลยได้นำเสนอพยานหลักฐานเป็นคำให้การของจำเลยและของบุคคลที่อยู่ในสถานการณ์เช่นเดียวกับผู้เสียหาย และพยานเอกสาร จุดแข็งของพยานหลักฐานโดยรวมของคดี ประกอบด้วย การจำกัดอิสรภาพ การข่มขู่ การหลอกลวง และการใช้ประโยชน์จากภาวะความเปราะบาง (เกี่ยวกับสถานะทางด้านการเข้าเมือง สถานะทางเศรษฐกิจและสังคม และความไม่คุ้นเคยกับภาษาและวัฒนธรรมของประเทศปลายทาง) ความอ่อนด้อยของพยานหลักฐานโดยรวมของคดี ประกอบด้วย การที่ผู้เสียหายมีอำนาจที่จะบอกว่าไม่ โดยไม่ต้องรับโทษ การกระทำผิดกฎหมายของผู้เสียหาย และระยะเวลาอันสั้นของการละเมิด (5 วัน)

จำเลยในคดีนี้ถูกศาลพิพากษาว่ากระทำความผิดฐานค้ามนุษย์

คดีนี้ เกี่ยวข้องกับผู้เสียหาย 2 คน คือ ผู้เสียหาย เอ็ม(M) และผู้เสียหาย เจ(J) ซึ่งถูกรับไปจากประเทศฟิลิปปินส์ให้ไปทำงานที่ประเทศมาเลเซีย ผู้เสียหายได้รับการบอกกล่าวให้ไปทำงานเป็นพนักงานเสิร์ฟ หรือแคชเชียร์ในร้านอาหารแห่งหนึ่งในประเทศมาเลเซีย ในการเตรียมตัวเดินทางไปประเทศมาเลเซีย ผู้เสียหายได้รับการบอกกล่าวให้ไปซื้อหนังสือเดินทางปลอม พวกเขาดำเนินการตามนั้นแล้วเดินทางไปยังประเทศมาเลเซียด้วยหนังสือเดินทางปลอม

ผู้เสียหายเดินทางถึงจุดหมายปลายทางในประเทศมาเลเซียในตอนเย็นของวันที่ 17 พฤศจิกายน ค.ศ. 2006 พวกเขาถูกบอกให้ไปอาบน้ำ ทานข้าวและเตรียมตัวไปทำงาน ในตอนแรกผู้เสียหายเอ็มปฏิเสธที่จะไปทำงานเนื่องจากเธอเหน็ดเหนื่อยจากการเดินทาง แต่จำเลยยืนยันว่าต้องไป เมื่อ

⁶⁴⁵ People v. Anos promulgated by a Regional Trial Court branch 12 Zamboanga City, year 2011. โดยสามารถหาข้อมูลเกี่ยวกับคดีนี้ได้ที่ฐานข้อมูลคดีค้ามนุษย์ของ UNODC (Case No. PHL051).

พวกเขาเดินทางถึงสถานประกอบการ ซึ่งพวกเธอจะต้องทำงานหาเงินโดยวิธีการมีความสัมพันธ์ทางเพศกับลูกค้าประจำของบาร์

ผู้เสียหายเอ็มบอกกับจำเลยว่าเธอจะไม่ทำงานนี้ จำเลยบอกกับเธอว่าไม่มีทางที่ตำแหน่งพนักงานเสิร์ฟอาหารจะว่าง และถ้าหากว่าเธอปฏิเสธไม่ยอมทำงานเธอจะไม่มีเงินรายได้ ในระหว่างคืนแรก ลูกค้าคนหนึ่งต้องการจ้องตัวผู้เสียหายเอ็มแต่เธอปฏิเสธ จำเลยโกรธมาก ผู้เสียหายอยู่ที่บาร์ตั้งแต่วันที่ 21.00 น.จนกระทั่งเวลา 2.00 น. เช้าวันถัดมา ในช่วงเวลาดังกล่าวผู้เสียหายไม่ยอมรับลูกค้าเลย

ผู้เสียหายถูกบังคับให้ทำงานระหว่าง 21.00 น.จนกระทั่งเวลา 2.00 น. ของเช้าอีกวันหนึ่ง ผู้เสียหายเอ็มยืนยันที่จะปฏิเสธการจ้องของลูกค้าเพื่อมีเพศสัมพันธ์ เธอทำเพียงแค่นั่งที่โต๊ะกับลูกค้าในขณะที่พวกเขาดื่มสุรา โดยวิธีนี้ ผู้เสียหายเอ็มมีรายได้จากส่วนแบ่งค่าเครื่องดื่มที่พวกผู้ชายซื้อให้เธอ

ผู้เสียหายเอ็มรับรู้ข้อเท็จจริงว่าจำเลยมิใช่เจ้าของบาร์ แต่เป็นเพียงแค่ว่า “มามาซัง” ของสถานค้าบริการทางเพศเท่านั้น ผู้เสียหายเอ็มสังเกตเห็นว่า จำเลยไม่ต้องทำการเสิร์ฟอะไรให้กับลูกค้าเลย เธอเพียงแค่ว่าทำหน้าที่ในการจับคู่ผู้เสียหายกับลูกค้าที่ต้องการมีความสัมพันธ์ทางเพศ วันหนึ่งที่บ้านพักของผู้เสียหาย พี่สาวของจำเลยได้นำผู้หญิง 2 คนมาที่บ้านเพื่อทำการฝึกสอนผู้เสียหายเกี่ยวกับการมีเพศสัมพันธ์ โดยพวกเขาได้สาธิตการร่วมเพศหลายท่าทาง

ในวันที่ 21 พฤศจิกายน 2006 ซึ่งเป็นวันที่ 5 ของการถูกแสวงหาประโยชน์ที่บาร์ ปรากฏว่า บาร์ถูกกวาดล้างจับกุมโดยเจ้าหน้าที่ตรวจคนเข้าเมืองของมาเลเซีย ผู้เสียหายและจำเลยถูกจับกุมแล้วถูกคุมขังแล้วถูกย้ายไปคุมขังยังสถานกักกัน พวกเขาถูกคุมขังอยู่ 1 เดือน 17 วัน ในเวลาต่อมาผู้เสียหายและจำเลยถูกส่งกลับฟิลิปปินส์ เมื่อเดินทางถึงประเทศฟิลิปปินส์พวกเขาถูกสัมภาษณ์โดยทันทีและจำเลยถูกจับกุมในวันนั้น

ชนิดของพยานหลักฐานที่ยื่นในคดีนี้ โดยพนักงานอัยการ ประกอบด้วย

1. คำให้การของพยาน

(ก) คำให้การของผู้เสียหาย – เป็นคำให้การที่รับฟังจากผู้เสียหายทั้งสองราย

(ข) คำให้การของเจ้าหน้าที่ผู้บังคับใช้กฎหมาย – คำให้การของเจ้าหน้าที่ผู้บังคับใช้กฎหมาย

2 นาย ซึ่งให้การเกี่ยวกับการจับกุมจำเลย การระบุตัวจำเลยในศาลและช่วยในการวางรากฐานของพยานเอกสารหลายชิ้น

2. พยานเอกสาร

(ก) เอกสารปลอมต่างๆ ที่ใช้ในการทำหนังสือเดินทางปลอมให้กับผู้เสียหาย ได้แก่ คำรับรองของผู้ลงคะแนนเสียง (voter's affidavit) ประวัติอาชญากรรมจากองค์กรสืบสวนแห่งชาติ และสำเนาเอกสารใบเกิด ใบรับรองการรับศีลมหาสนิท และบัตรประจำตัวนักเรียน

(ข) หนังสือเดินทางปลอมของผู้เสียหายเอ็มที่ได้นำมาใช้

(ค) ตัวเรือโดยสารไปยังมาเลเซียของผู้เสียหายเอ็ม (บอกตามชื่อที่ปรากฏในหนังสือเดินทางปลอม) และลงตราประทับการเข้าประเทศมาเลเซีย บนหน้าที่ 4 ของหนังสือเดินทางปลอม

(ง) จดหมาย 2 หน้ากระดาษที่จำเลยส่งให้ผู้เสียหายเอ็ม ในระหว่างที่เธออยู่ในเรือนจำในมาเลเซีย ขอร้องให้เธอลงลายมือชื่อในเอกสาร จดหมายดังกล่าวเป็นจดหมายที่จะส่งไปยังที่อยู่ของบิดามารดาของเธอโดยมีเนื้อหาแจ้งว่าผู้เสียหายสบายดีทุกๆ ที่ในความเป็นจริงขณะนั้นเธออยู่ในเรือนจำ ผู้เสียหายทำการปฏิเสธที่จะลงนามซึ่งทำให้จำเลยโกรธมาก

(จ) เอกสารที่ได้จากผู้เสียหายเจ เพื่อให้ได้หนังสือเดินทางและหนังสือเดินทางที่เธอใช้

(ฉ) ตัวเรือโดยสารของผู้เสียหายเจ และหลักฐานระบุว่าเธอมีใช้ผู้จ่ายเงินค่าตัวโดยสารเรือ

3. พยานวัตถุ

เสื้อสายเดี่ยวสีน้ำตาลแดงซึ่งผู้เสียหายเจถูกจำเลยบังคับให้ใส่ในขณะที่ทำงานที่บาร์ในมาเลเซีย

พยานหลักฐานของฝ่ายจำเลย ประกอบด้วยคำให้การของจำเลย รวมถึงคำให้การของบุคคลที่ตกอยู่ในสถานการณ์เดียวกันกับผู้เสียหายเอ็มและเจ ในการแสดงข้อเท็จจริง ศาลตั้งข้อสังเกตว่า บุคคลนั้นตกอยู่ในสถานการณ์ที่คล้ายคลึงกัน แต่มิได้ฟ้องร้องดำเนินคดีกับจำเลย เนื่องจาก “เธอไม่ต้องการที่จะพบความยุ่งยากในการดำเนินการ”⁶⁴⁶

ศาลถือตามคำให้การของผู้เสียหายและพยานเอกสารที่ฝ่ายอัยการนำเสนอ ศาลวินิจฉัยว่า “ไม่มีข้อสงสัยใดๆ เลย” ในคดีนี้ เนื่องจากปรากฏว่ามีครบทุกองค์ประกอบความผิดอาญาค้ำมนุษย์เกิดขึ้น ที่สนับสนุนให้ศาลสามารถพิพากษาว่าจำเลยกระทำความผิดได้ เมื่อทำการประเมินพยานหลักฐานที่นำเสนอโดย

⁶⁴⁶ People v. Anos, promulgated by a Regional Trial Court branch 12, Zamboanga City, year 2011. โดยสามารถหาข้อมูลเกี่ยวกับคดีนี้ได้ที่ฐานข้อมูลคดีค้ำมนุษย์ของ UNODC (Case No. PHL051).

ฝ่ายจำเลย ศาลวินิจฉัยว่าคำให้การของผู้เสียหายเอ็มและเจ “เป็นคำให้การที่ละเอียด ตรงประเด็นและตรงไปตรงมา” ทำให้ข้อต่อสู้ของฝ่ายจำเลยฟังไม่ขึ้น แท้จริงแล้วคำให้การของจำเลยและบุคคลที่ตกอยู่ในสภาพเดียวกันกับผู้เสียหาย “เป็นการยืนยัน” จุดที่สำคัญในคดีของฝ่ายอัยการ

ประเด็นหลักที่ได้มีการหยิบยกขึ้นในคดีนี้ มีดังต่อไปนี้

ดูเหมือนว่ามีความอ่อนด้อยของพยานหลักฐานโดยรวมของคดีเกิดขึ้นในคดีที่อาจนำไปสู่การที่ศาลอาจทำการพิพากษาให้จำเลยพ้นผิดได้ แม้ว่าศาลจะมีได้วินิจฉัยประเด็นนี้อย่างชัดเจนก็ตาม แต่พยานหลักฐานเหล่านี้ก็มิได้มีผลต่อคำพิพากษาว่าจำเลยกระทำความผิด

1. *ระยะเวลาการกระทำผิดที่สั้น* ผู้เสียหายถูกหน่วงเหนี่ยวไว้เป็นเวลา 5 วันก่อนพวกผู้เสียหายจะได้รับความช่วยเหลือจากเจ้าหน้าที่ตรวจคนเข้าเมือง ในขณะที่ศาลมิได้มีความเห็นใดๆ เกี่ยวกับระยะเวลาการกระทำความผิดช่วงสั้นๆ แต่ศาลระบุว่า สถานการณ์นี้ถือได้ว่า “เป็นคดีตัวอย่างชั้นเยี่ยมของคดีค้ามนุษย์”⁶⁴⁷ ดังนั้น ดูเหมือนว่า ระยะเวลาอันจำกัดของการกระทำละเมิดจะมีได้เป็นปัจจัยที่ศาลใช้ในการวินิจฉัยคดี
2. *การกระทำผิดกฎหมายของผู้เสียหาย* ข้อเท็จจริงพื้นฐานของคดีระบุว่าผู้เสียหายทั้งสองรายต่างก็มีส่วนร่วมในการผลิตและการใช้หนังสือเดินทางปลอม ในขณะที่ ในความเป็นจริงศาลมิได้วินิจฉัยประเด็นนี้อย่างชัดเจนและพิพากษาว่าจำเลยกระทำความผิดต่างๆ ที่ปรากฏว่ามีการกระทำผิดกฎหมายของผู้เสียหายเกินขึ้น แสดงให้เห็นว่าศาลมิได้ใช้ข้อเท็จจริงนี้เพียงประการเดียวในการประเมินความน่าเชื่อถือของคำให้การของผู้เสียหาย
3. *ความสามารถของผู้เสียหายในการปฏิเสธโดยไม่มีบทลงโทษ* ศาลมิได้วินิจฉัยเกี่ยวกับการที่ผู้เสียหายสามารถปฏิเสธการให้บริการทางเพศเป็นข้อเท็จจริงที่พิสูจน์การกระทำความผิดฐานค้ามนุษย์แต่ศาลได้ระบุไว้เป็นข้อเท็จจริงพื้นฐานของคดี ศาลวินิจฉัยว่า จำเลยทำการล่อลวงให้ผู้เสียหายตกลงที่จะเดินทางไปยังประเทศมาเลเซียเพื่อทำงานและวัตถุประสงค์ที่แท้จริงสำหรับการจัดหา ขนส่ง ขนย้าย รับเอาและให้ที่พักแก่ผู้เสียหายเพื่อวัตถุประสงค์ในการค้าประเวณี และ/

⁶⁴⁷ อ่างแล้ว

หรือ การแสวงหาประโยชน์โดยมิชอบทางเพศ ซึ่งนับว่าเพียงพอแล้วสำหรับการพิพากษาว่าจำเลย
การทำความผิด

ในขณะที่ศาลมิได้มีการวินิจฉัยในประเด็นนี้ แต่ข้อเท็จจริงที่ศาลอ้างถึงแสดงให้เห็นอย่างชัด
แจ้งว่า แม้ว่าผู้เสียหายเอ็มจะทำการปฏิเสธไม่ยอมมีเพศสัมพันธ์ได้โดยไม่ถูกทำโทษและมิได้ถูกการใช้กำลังทาง
ร่างกายบังคับให้กระทำเช่นนั้นก็ตาม อิศรภาพในกรอบเช่นนี้มิได้ถือว่าเป็นอิศรภาพในการทำงานหรืออยู่อาศัย
ที่สถานที่อื่นได้ ยิ่งไปกว่านั้น ผู้เสียหายยังคงต้องทำงานให้กับจำเลยต่อไปโดยต้องนั่งกับลูกค้ำที่โต๊ะบาร์
บางครั้ง ข้อเท็จจริงพื้นฐานของคดีมีส่วนช่วยอธิบายการที่ศาลพิพากษาว่าจำเลยกระทำความผิดอาญาได้

ดังนั้น จุดแข็งของพยานหลักฐานโดยรวมของคดีตามที่ระบุในข้อเท็จจริงพื้นฐานของคดีอาจมี
ส่วนสนับสนุนให้ได้คำพิพากษาว่าจำเลยกระทำความผิด ซึ่งข้อเท็จจริงนี้ รวมถึง การข่มขู่ของจำเลย การ
หลอกลวง การจำกัดอิศรภาพของผู้เสียหายให้ต้องทำงานและอาศัยอยู่ที่อื่น และความเปราะบางของผู้เสียหาย
(สถานภาพทางกฎหมายของผู้เสียหาย สถานภาพทางด้านเศรษฐกิจและสังคมต่ำและความไม่คุ้นเคยกับภาษา
และวัฒนธรรม)

5.7 คดีรัฐญา บุญมี (ประเทศไทย)⁶⁴⁸

คดีนี้มีความสำคัญเป็นพิเศษเนื่องจากการเน้นให้เห็นถึงหลายประเด็นที่ได้มีการวิเคราะห์ใน
เอกสารสรุปประเด็นสำคัญของคดี โดยเป็นการแสดงให้เห็นว่า ศาลสองศาลทำการประเมินพยานหลักฐานชนิด
เดียวกันแตกต่างกัน ดังนั้น ในขณะที่ศาลชั้นต้นพิพากษาว่าจำเลยกระทำความผิด ศาลอุทธรณ์กลับคำ
พิพากษาของศาลชั้นต้น โดยที่พิจารณาจากพยานหลักฐานโดยรวมของคดีเดียวกัน ซึ่งประกอบด้วยความ
เปราะบาง (คนงานต่างด้าวที่เป็นผู้หญิงที่ไม่มีสถานภาพทางกฎหมาย) การข่มขู่ การจำกัดอิศรภาพ การทำให้
อยู่โดดเดี่ยว ค่าจ้างต่ำ สภาพการทำงานที่เป็นการแสวงหาประโยชน์โดยมิชอบและโดยเฉพาะอย่างยิ่ง ชั่วโงง

⁶⁴⁸ หมายเลขคดีในศาลชั้นต้น คือ รัฐญา บุญมี, แก้ว กองเมือง และ มนัส บุญมี คดีหมายเลข 2013/2552 ศาลอาญา
กรุงเทพฯ ลงวันที่ 9 ธันวาคม 2553 ประเทศไทย หมายเลขคดีในศาลอุทธรณ์ คือ ศาลอุทธรณ์ คดีคำหมายเลข
1704/2554 และ คดีแดงหมายเลข 4097/2556 ลงวันที่ 6 มีนาคม 2556 โดยข้อมูลของคดีนี้ได้มาจากรายชื่อข้อมูลคดีค้ำมนุษย์
ของ UNODC (UNODC Case No. THA001) and a Thai expert.

การทำงานที่ยาวนาน ส่วนความอ่อนด้อยของพยานหลักฐานโดยรวมของคดี ประกอบด้วย ความไม่สอดคล้องกันของคำให้การของผู้เสียหายกับผู้ซึ่งทำงานที่เดียวกันกับผู้เสียหายแต่ไม่ใช่ผู้เสียหาย ประเด็นปัญหาพยานหลักฐานที่ยุ้งยาก คือ การที่ดูเหมือนว่าผู้เสียหายยินยอมอยู่ในสถานการณ์เช่นนั้น

ชนิดของพยานหลักฐานที่ยื่นต่อศาลคือ คำให้การของผู้อ้างว่าเป็นผู้เสียหาย คำให้การของคณงานต่างด้าวซึ่งทำงานในโรงงานเดียวกัน คำให้การของคณงานต่างด้าวซึ่งทำงานในโรงงานเดียวกัน คำให้การของเจ้าหน้าที่ผู้บังคับใช้กฎหมายและนักสังคมสงเคราะห์ ซึ่งเข้าร่วมในปฏิบัติการกวาดล้างจับกุม และได้ให้ความช่วยเหลือผู้อ้างว่าเป็นผู้เสียหาย คำให้การของจำเลยและ “พยานวัตถุ” ซึ่งประกอบด้วยภาพถ่ายของสถานที่ทำงาน รวมถึง หอพักซึ่งเป็นที่อยู่ของผู้เสียหายภายในโรงงาน

จำเลยถูกดำเนินคดีในข้อหาร่วมกับกักขังหน่วงเหนี่ยวบุคคลอื่น การทำให้บุคคลขาดซึ่งเสรีภาพและบังคับให้บุคคลอื่นกระทำการเพื่อตนเอง และการรับไว้และให้ที่อยู่แก่แรงงานผิดกฎหมาย รวมถึงผู้ที่มีอายุ 18 และ 15 ปี เพื่อประโยชน์ในการนำคนลงเป็นทาส บังคับให้บุคคลทำงานในสภาพการทำงานคล้ายทาส ศาลชั้นต้นพิพากษาว่าจำเลยกระทำความผิด แต่ศาลอุทธรณ์พิพากษายกฟ้องจำเลย

เมื่อวันที่ 16 กันยายน 2006 (พ.ศ.2549) พบว่ามีคณงานต่างด้าวที่ไม่มีสถานะทางกฎหมายทำงานในโรงงานแปรรูปกุ้งในประเทศไทย โดยพบคณงานต่างด้าวมากกว่า 300 คน ในโรงงานและแรงงานจำนวน 66 คนถูกคัดกรองในระหว่างกระบวนการสืบสวนสอบสวนและถูกระบุว่าเป็นผู้เสียหายจากการค้ามนุษย์ในชั้นพิจารณาคดี มีผู้อ้างว่าเป็นผู้เสียหาย 14 คนขึ้นให้การในชั้นศาล ซึ่งคำให้การของพวกเขาไม่ต้องตรงกัน ในขณะที่มีคณงานต่างด้าวจำนวน 22 คน ขึ้นให้การในฐานะพยานของฝ่ายจำเลย โดยให้การว่าพวกเขาไม่ได้มีสภาพการทำงานในโรงงานที่ยากลำบากแต่อย่างใด

ผู้อ้างว่าเป็นผู้เสียหายส่วนมากเป็นผู้หญิงและผู้ชายเพียง 3 คนเท่านั้น ฝ่ายอัยการพยายามที่จะพิสูจน์อีกว่าผู้เสียหายถูกข่มขู่ด้วยการลงโทษหากว่าพวกเขาไม่ยอมทำงาน อย่างไรก็ตาม มีคณงานต่างด้าวที่ทำงานในโรงงานเดียวกันขึ้นให้การว่าพวกเขาไม่ได้ถูกบังคับให้อาศัยอยู่ในบริเวณโรงงานและพวกเขาสามารถออกจากโรงงานได้หลังจากเลิกงานแล้ว

ชนิดพยานหลักฐานในคดี ประกอบด้วย

1. คำให้การของผู้เสียหาย ซึ่งมีลักษณะที่ไม่สอดคล้องต้องกัน แต่ถึงกระนั้น ศาลชั้นต้นพิจารณาว่าคำให้การนั้นน่าเชื่อถือ ในขณะที่ศาลอุทธรณ์พิจารณาว่าคำให้การของผู้เสียหายไม่น่าเชื่อถือ
2. คำให้การของเจ้าหน้าที่ผู้รักษากฎหมายและนักสังคมสงเคราะห์ ซึ่งมีส่วนร่วมในปฏิบัติการกวาดล้างตรวจค้นอาคารสถานที่ในโรงงาน โดยได้ให้การเกี่ยวกับลักษณะโดยทั่วไปของพื้นที่โรงงาน และพยานบางรายได้ให้การเกี่ยวกับลักษณะของผู้เสียหายในขณะนั้น
3. คำให้การของแรงงานที่อยู่ในสภาพแบบเดียวกัน ซึ่งให้การว่าพวกเขามิได้ถูกแสวงหาประโยชน์ มิได้ถูกบังคับให้ต้องพักอาศัยในบริเวณโรงงาน หรือมิได้ถูกห้ามมิให้ออกนอกบริเวณโรงงานหลังจากเลิกงาน
4. ภาพถ่ายของอาคารสถานที่ภายในบริเวณโรงงาน แสดงให้เห็นว่า โรงงานนี้ล้อมรอบด้วยกำแพงสูง 16 ฟุตและบนกำแพงมีลวดหนามกัน โดยมีภาพถ่ายของบริเวณบ้านที่ผู้เสียหายอาศัยอยู่ซึ่งบ้านพักนี้ตั้งอยู่ภายในบริเวณกำแพงของโรงงาน

คดีนี้มีประเด็นที่น่าสนใจเป็นอย่างยิ่ง เนื่องจากมีการชี้ชัดในประเด็นที่เป็นปัญหาทั่วไปในคดีคำมนุษย์ในการที่ศาลชั้นต้นที่พิจารณาคดีและศาลอุทธรณ์มีการใช้วิธีการประเมินพยานหลักฐานที่แตกต่างกัน โดย ซึ่งประเด็นเหล่านี้ล้วนเกี่ยวกับความอ่อนด้อยของพยานหลักฐานโดยภาพรวมของคดี

1. คำให้การของบุคคลอื่นที่ตกอยู่ในสถานการณ์เดียวกัน – จุดสำคัญของความอ่อนด้อยของพยานหลักฐานโดยรวมของคดี คือ การที่มีคำให้การของคนงานที่ตกอยู่ในสถานการณ์แบบเดียวกันระบุว่าพวกเขาได้ถูกแสวงหาประโยชน์โดยมิชอบแต่อย่างไร และพวกเขาได้ถูกบังคับให้พักอาศัยในบริเวณโรงงานและพวกเขาสามารถออกจากบริเวณโรงงานหลังจากเลิกงานได้ ศาลชั้นต้นมิได้พิจารณา คำให้การเหล่านี้ว่าเป็นปัจจัยสำคัญในการลดทอนความน่าเชื่อถือของพยานหลักฐานที่ประกอบไปด้วย คำให้การของผู้เสียหายและหลักฐานภาพถ่ายที่น่าเสนอโดยฝ่ายพนักงานอัยการ อย่างไรก็ตาม ศาลอุทธรณ์กลับพิจารณาว่าคำให้การเหล่านี้ว่าเป็นพยานหลักฐานที่หนักแน่นเพียงพอที่จะกลับคำพิพากษาของศาลชั้นต้น

2. คำให้การของผู้อ้างว่าเป็นผู้เสียหายที่มีความไม่สอดคล้องต้องกัน คำให้การของผู้อ้างว่าเป็นผู้เสียหายมีความไม่สอดคล้องต้องกันบางประการ ศาลชั้นต้นมิได้พิจารณาว่าความไม่สอดคล้องต้องกันเหล่านี้มีผลกระทบต่อความน่าเชื่อถือของผู้อ้างว่าเป็นผู้เสียหาย เนื่องจากคำให้การหลักๆ ของผู้อ้างว่าเป็นผู้เสียหายยังคงมีความสอดคล้อง แต่ความไม่สอดคล้องเหล่านั้นอธิบายได้ว่าเนื่องจากระยะเวลาระหว่างวันที่มีปฏิบัติการให้ความช่วยเหลือกับวันพิจารณาคดีนั้นมีการทิ้งช่วงยาวนาน นอกจากนี้ มีพยานหลักฐานอื่นสนับสนุน เช่น วัตถุพยานที่เป็นภาพถ่าย และคำให้การของเจ้าหน้าที่ตำรวจและนักสังคมสงเคราะห์ อย่างไรก็ตาม ศาลอุทธรณ์พิจารณาว่า ความไม่สอดคล้องต้องกันของคำให้การส่งผลกระทบต่อความน่าเชื่อถือของผู้เสียหาย โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ในมุมมองของคำให้การที่คนงานที่อยู่ในสถานการณ์อย่างเดียวกันที่ได้ให้การไว้
3. ผู้ถูกกล่าวอ้างว่าเป็นผู้เสียหายยินยอมที่จะตกอยู่ในสภาพการณ์ดังกล่าว : ในการพิพากษาให้จำเลยพ้นผิด ศาลอุทธรณ์พิจารณาอ้างอิงอย่างมากกับความยินยอมของผู้ถูกอ้างว่าเป็นผู้เสียหายในการรับเอาสภาพความเป็นอยู่ของการทำงานและพฤติกรรมอย่างบริสุทธิ์ใจของจำเลย ดังนั้น ศาลอุทธรณ์ระบุว่า ผู้ถูกอ้างว่าเป็นผู้เสียหายสมัครใจข้ามพรมแดนมายังประเทศไทยเพื่อทำงาน ในขณะที่เจ้าหน้าที่ตำรวจเข้าทำการตรวจค้นจับกุมไม่พบสิ่งใดที่เป็นการชี้ชัดว่ามีการทำงานโดยไม่เต็มใจ มีข้อตกลงกันว่าจำเลยเป็นผู้จ่ายค่าเดินทางจากหมู่บ้านของผู้ถูกอ้างว่าเป็นผู้เสียหาย ไม่มีการจำกัดอิสรภาพของผู้ถูกกล่าวอ้างว่าเป็นผู้เสียหายเกินไปกว่าที่ได้กระทำเป็นการทั่วไปกับแรงงานคนอื่นๆ และการกระทำของจำเลยเกี่ยวกับเรื่องนี้ (โปรดดูหัวข้อย่อยต่อไป)
4. การจำกัดอิสรภาพ หรือการตักเตือนโดยบริสุทธิ์ใจ ในขณะที่ศาลชั้นต้นพิจารณาว่าการที่ผู้อ้างว่าเป็นผู้เสียหายอาศัยอยู่ในกำแพงโรงงานและการห้ามออกจากโรงงานหลังจากเลิกงานถือว่าการจำกัดอิสรภาพ แต่ศาลอุทธรณ์พิจารณาว่า มีเหตุผลอันสุจริตที่อาจอธิบายเกี่ยวกับเรื่องนี้ได้ ตัวอย่างเช่น จำเลยได้จัดหาที่พักให้กับแรงงานทุกคนไม่เพียงแต่เฉพาะผู้เสียหายเท่านั้น จึงมิใช่เป็นการจำกัดเสรีภาพ แต่เป็นการดำเนินการเพื่ออำนวยความสะดวก เนื่องจากโดยสภาพของการทำงาน แรงงานจะต้องทำงานในโรงงานเป็นเวลานานหลายชั่วโมง จำเลยไม่อนุญาตให้ผู้ถูกอ้างว่าเป็นผู้เสียหายออกจากโรงงานเนื่องจากพวกเขาเข้ากลัวว่าพวกเขาแรงงานอาจจะถูกเจ้าหน้าที่ตำรวจจับกุม เนื่องจากพวกเขาไม่มีสถานะที่ชอบด้วยกฎหมาย นอกจากนี้ ได้มีการชี้ชัดว่า ในหลายโอกาสจำเลยได้อนุญาตให้ผู้ถูกอ้างว่าเป็นผู้เสียหายและแรงงานคนอื่นออกจากโรงงาน เพื่อไปเยี่ยมชมวัด หรือไปโรงพยาบาล

5.8 คดีหมายเลข 8959—2012 (อียิปต์)⁶⁴⁹

คดีเลขที่ 8959-2012 (อียิปต์) เป็นคดีที่เกี่ยวข้องกับผู้กระทำความผิดที่หลากหลายในวงจรของการค้ามนุษย์เพื่อการค้าประเวณี จำเลยแต่ละรายมีหน้าที่แตกต่างกันออกไป ในขณะที่จำเลยบางราย คือ อาชญากรมืออาชีพ ส่วนจำเลยรายอื่นๆ คือ บิดามารดาของผู้เสียหาย และลูกค้าผู้ซึ่งต้องการมีความสัมพันธ์ทางเพศภายใต้กรอบของสัญญาสมรสออร์ฟีย์ (false Orfy) ซึ่งเป็นสัญญาที่หลอกลวง⁶⁵⁰ คดีนี้มีประเด็นพิจารณาหลายประเด็น ซึ่งรวมถึงความยินยอมของผู้เสียหาย การพิสูจน์ความตั้งใจมีส่วนร่วมของวงจรของการค้ามนุษย์ของจำเลยได้อย่างไร และมีประเด็นเกี่ยวกับการที่สมาชิกในครอบครัวของผู้เสียหายมีส่วนร่วมในการกระทำการค้ามนุษย์

คดีนี้มีพยานหลักฐานที่หลากหลาย ซึ่งรวมถึง คำให้การของผู้เสียหาย คำให้การบิดามารดาของผู้เสียหาย คำให้การของเจ้าหน้าที่ตำรวจ 2 นาย และคำให้การของเพื่อนบ้าน 2 คน พยานผู้เชี่ยวชาญในรูปแบบของรายงานทางการแพทย์และรายงานของผู้เชี่ยวชาญการปลอมแปลงพยานเอกสารซึ่งอยู่ในรูปแบบของสัญญาสมรสปลอม ใบเสร็จรับเงินระหว่างจำเลย 2 ราย ข้อมูลและรายชื่อของผู้เสียหายที่ค้นพบในบ้านของจำเลยที่ 3 “พยานวัตถุ” ได้แก่ ภาพถ่ายของผู้เสียหายรายหนึ่งซึ่งค้นพบที่บ้านของจำเลยที่ 3

พยานหลักฐานโดยรวมของคดี ได้แก่ ความเปราะบาง (ผู้เสียหายบางรายเป็นผู้เยาว์และผู้เสียหายทุกรายอายุน้อย พวกเขามีฐานะยากจนและบิดามารดาของพวกเขามีส่วนร่วมในการค้ามนุษย์ การหลอกลวงที่มีความซับซ้อนแบบยล และมีการแสวงหาประโยชน์โดยมิชอบที่ร้ายแรงโดยการค้าประเวณี)

⁶⁴⁹ คดีหมายเลข. 8959-2012, Criminal Court of Haram and Appeal No. 6772, Judicial Year 82, Egypt. ซึ่งคดีนี้เป็นกรณีวิเคราะห์ตามข้อสรุปและการวิเคราะห์การตัดสินใจของศาลอาญาแห่งเมืองกิซา (the Criminal Court of Giza Province) และศาลแห่งแคสแซชั่น (the Court of Cassation) โดยผู้เชี่ยวชาญจากอียิปต์ โดยสามารถหาข้อมูลเกี่ยวกับคดีนี้ได้ที่ฐานข้อมูลคดีค้ามนุษย์ของ UNODC (Case No. EGY001).

⁶⁵⁰ โปรดดู คำจำกัดความของคำว่า สัญญาสมรสแบบออร์ฟีย์ (Orfy marriage contracts) ได้ในเชิงอรรถก่อนหน้าในหัวข้อ 2.5 เรื่อง “คำสารภาพของจำเลยนอกศาล”

องค์กรอาชญากรรมสมรู้ร่วมคิดกันจัดการการสมรสปลอมขึ้นระหว่างเด็กหญิงสาวที่มีสถานะทางเศรษฐกิจที่ย่ำแย่ซึ่งหลายรายยังเป็นผู้เยาว์กับชายที่มาจากประเทศบริเวณอ่าวเปอร์เซีย เพื่อเป็นการทำให้เด็กหญิงและบิดามารดาของเด็กยอมให้เด็กให้บริการทางเพศแก่ชายเหล่านี้โดยทำการฉ้อฉลโดยใช้สัญญาสมรสปลอม นอกจากการหลอกลวงพื้นฐานเหล่านี้แล้ว มีการใช้สิ่งอื่นสนับสนุนการกระทำความผิดอีก จำเลยคนหนึ่งปลอมตัวว่าเป็นทนายความซึ่งทำให้เขาสามารถออกหนังสือรับรองการสมรสออร์ฟีย์ (Orfy) ปลอมได้ ยังมีจำเลยอีกหลายหนึ่งทำหน้าที่รับผิดชอบในการจัดทำพรมจรรย์ปลอมให้กับผู้เสียหาย เพื่อให้พวกเขาดูเหมือนเป็นสาวบริสุทธิ์ ซึ่งการกระทำเช่นนี้ก็เพื่อให้พวกเขาจะสามารถเรียกราคาค่าธรรมเนียมได้สูงขึ้น และทำให้พวกเด็กหญิงเป็นที่ดึงดูดแก่ลูกค้าใหม่ๆ จำเลยอีกสองคนทำหน้าที่จัดเตรียมอพาร์ทเมนต์สองแห่งสำหรับการค้าประเวณี คดีนี้มีจำเลย 4 คน ที่เป็นผู้ชายจากประเทศอ่าวเปอร์เซียผู้ซึ่งต้องการที่จะมีความสัมพันธ์กับหญิงสาว จำเลยอีก 3 คนเป็นบิดามารดาของผู้เสียหายซึ่งมีส่วนสนับสนุนการค้าประเวณีของบุตรสาวของพวกเขาเพื่อแลกกับผลประโยชน์ทางการเงินและมีหน้าที่พาบุตรสาวของตนไปยังอพาร์ทเมนต์ที่ใช้เป็นสถานค้าประเวณีเพื่อเสนอตัวบุตรสาวของตนให้กับจำเลยคนอื่นๆ

ชนิดของพยานหลักฐาน ในคดีนี้ประกอบด้วย

1. พยานบุคคล

(ก.) คำให้การของผู้เสียหาย - ผู้เสียหายรายหนึ่งให้การว่า จำเลยคนหนึ่งได้จัดการการสมรสให้กับเธอเกินกว่า 1 ครั้งเพื่อแลกกับผลกำไรซึ่งจะแบ่งกัน เธอให้การเพิ่มเติมว่า การสมรสครั้งหนึ่งจะยาวนานเพียง 10 วัน และเธอจะต้องทำการสมรสใหม่ก่อนสิ้นสุดระยะเวลาตามที่กฎหมายกำหนด

(ข.) พยานซึ่งเป็นเจ้าหน้าที่ตำรวจ - เจ้าหน้าที่ตำรวจให้การเกี่ยวกับการสืบสวนคดีและการดำเนินการตามหมายค้นซึ่งพบผู้เสียหายและลูกค้าอยู่ในบ้านของจำเลยที่ 1 และพบสัญญาสมรสปลอมจำนวน 95 ฉบับที่บ้านของจำเลยที่ 3 พวกเขาให้การเกี่ยวกับถ้อยคำของจำเลยที่ยอมรับว่าพวกเขาจัดการให้มีการสมรสรูปแบบนี้

2. คำให้การของเพื่อนบ้าน - เพื่อนบ้านที่อาศัยอยู่บริเวณใกล้เคียงกับอาคารที่มีการค้าประเวณีเกิดขึ้นได้ให้การว่าพวกเขาสังเกตเห็นเด็กหญิงและผู้ชายจำนวนมากที่บ้านหลังนี้เป็นประจำ

3. พยานเอกสาร - รูปแบบของพยานเอกสารที่มีความสำคัญมากที่สุด ในคดีคือ “สัญญาสมรสอย่างเป็นทางการ” จำนวน 95 ฉบับถูกค้นพบในบ้านของจำเลยที่ 3 ซึ่งมีการใช้สัญญานี้หลอกลวงผู้เสียหายว่าพวกเธอได้เข้าสู่การสมรสแล้ว ทั้งๆ ที่ความเป็นจริงพวกผู้เสียหายถูกค้าประเวณี พยานเอกสารอื่น

ประกอบด้วย ใบเสร็จรับเงินระหว่างจำเลยทั้งสอง รายชื่อและข้อมูลของผู้เสียหายที่ค้นพบในบ้านของจำเลยที่ 3 พยานเอกสารที่น่าสนใจอันหนึ่ง คือ เอกสารที่ออกโดยสถานทูตของประเทศในอ่าวเปอร์เซียประเทศหนึ่งในกรุงไคโร ซึ่งแสดงข้อเท็จจริงยืนยันว่าหนึ่งในผู้ชายที่มาจากประเทศโดยรอบของอ่าวเปอร์เซียมีใบอนุญาตอย่างเป็นทางการยินยอมให้เขาทำการสมรสในประเทศอียิปต์ ด้วยพยานเอกสารนี้จึงกลายเป็นข้อพิสูจน์ความบริสุทธิ์ของเขาว่าไม่ได้มีเจตนาทางอาญา

4. “พยานวัตถุ”- เป็นภาพของผู้เสียหายรายหนึ่งที่ถูกค้นพบในบ้านของจำเลยที่ 3

ศาลชั้นต้นที่พิจารณาพิพากษาว่าจำเลยกระทำความผิดในฐานะที่เป็นอาชญากรมืออาชีพ (ผู้ซึ่งสมคบกันจัดหาผู้หญิง จัดเตรียมอพาร์ทเมนต์และเตรียมสัญญาสมรสปลอมและทำพรมจรรย์ปลอม) ทำการค้ามนุษย์ผู้หญิงโดยมีวัตถุประสงค์ในการค้าประเวณีเพื่อให้ได้มาซึ่งผลประโยชน์ทางการเงิน ศาลพิพากษายกฟ้องบิดามารดาของผู้เสียหายและผู้ชายจากประเทศรอบอ่าวเปอร์เซียผู้ซึ่งมีความสัมพันธ์ทางเพศกับผู้เสียหาย จำเลยผู้ถูกศาลพิพากษาว่าจำเลยกระทำความผิด และพนักงานอัยการทำการอุทธรณ์คำพิพากษาของศาลชั้นต้นต่อศาลแห่งแคสเซชัน (The court of cassation)

ศาลแห่งแคสเซชันพิพากษายืนในการยกฟ้องผู้ชายจากประเทศรอบอ่าวเปอร์เซีย แต่มีคำสั่งให้ทำการพิจารณาคดีใหม่สำหรับจำเลยอื่นๆ เนื่องจากพยานหลักฐานนี้ให้เห็นว่าไม่มีความแตกต่างในการกระทำใดๆ ระหว่างจำเลยและบิดามารดาของเด็กหญิงผู้เสียหาย

ประเด็นหลักที่ได้มีการยกขึ้นพิจารณาในคดีนี้ ประกอบด้วย

1. จะพิสูจน์ความรู้ของจำเลยทุกคนว่ามีส่วนร่วมในวงจรของการค้ามนุษย์ได้อย่างไร - ศาลชั้นต้นวินิจฉัยเกี่ยวกับประเด็นนี้ว่าเป็นเรื่องเกี่ยวกับความรู้การกระทำผิดอาญา (mens rea) หรือความรู้เกี่ยวกับการกระทำผิดอาญาของจำเลยเกี่ยวกับเจตนาทางอาญาของการดำเนินการในบางบริบทด้วยการยอมรับด้วยตนเอง จำเลยต่างรับรู้การกระทำของจำเลยที่ 4 ผู้ซึ่งทำหน้าที่รับผิดชอบในการจัดทำพรมจรรย์ปลอมให้กับผู้เสียหาย เช่นนี้เป็นกรณีแสดงให้เห็นว่าพวกจำเลยมีเจตนาแสวงหาประโยชน์จากผู้เสียหาย ในทางกลับกันในการพิจารณายกฟ้องจำเลยที่เป็นลูกค้า ศาลถือตามเอกสารของสถานทูตของประเทศในเขตอ่าวเปอร์เซียประจำกรุงไคโร ซึ่งระบุว่าอย่างน้อยมีลูกค้า 1 คนที่มีใบอนุญาตอย่างเป็นทางการในการสมรสในประเทศอียิปต์ ซึ่งเอกสารนี้ได้มีการออกให้ก่อนที่จะมีการสืบสวนคดีอาญา จึงเป็นหลักฐานยืนยันเจตนาบริสุทธิ์กับลูกค้ารายนี้และของพี่ชายและเพื่อนของเขา

ซึ่งพวกเขาตั้งใจที่จะทำสัญญาสมรสอย่างแท้จริง ศาลชั้นต้นพิพากษายกฟ้องบิดามารดาของผู้เสียหาย เนื่องจากเห็นได้อย่างชัดเจนจากคำให้การของพวกเขาว่า พวกเขาถูกโน้มน้าวให้ยินยอมให้บุตรสาวของพวกเขาทำการสมรส และข้อเท็จจริงที่ว่าเครือข่ายอาชญากรรมนี้แสวงหาประโยชน์จากสถานะทางการเงินที่ยากลำบากของพวกเขา ศาลชั้นต้นพิจารณาว่าการที่ศาลพิพากษายกฟ้องบิดามารดาของผู้เสียหายนั้นเกิดจากข้อสันนิษฐานที่ว่า ในฐานะบิดามารดาพวกเขาจำเป็นต้องการให้บุตรสาวของตนสมรสอย่างถูกต้องตามกฎหมายและน่าจะไม่ได้ตั้งใจมีส่วนร่วมในการทำให้บุตรสาวของตนทำการค้าประเวณี ข้อสันนิษฐานนี้ถูกกลับหลักโดยศาลแห่งแคสเซชัน

ศาลแห่งแคสเซชันยืนตามคำพิพากษายกฟ้องลูกค้า เนื่องจากตามที่ศาลชั้นต้นให้เหตุผลตามปรากฏพยานเอกสารที่ยื่นต่อศาล ซึ่งเป็นเอกสารที่ออกโดยสถานทูตของประเทศในเขตอ่าวเปอร์เซียประเทศหนึ่งซึ่งมีการออกเอกสารก่อนที่จะเริ่มกระบวนการสืบสวนคดีอาญาเสียอีก ดังนั้นจึงเป็นการพิสูจน์ได้ว่าพวกลูกค้ามิได้มีเจตนาทางอาญา อย่างไรก็ตาม ศาลได้มีคำสั่งให้ทำการพิจารณาคดีใหม่ในส่วนที่เกี่ยวกับจำเลยคนอื่นๆ ในมุมมองดังต่อไปนี้

- ศาลชั้นต้นทำการพิพากษายกฟ้องบิดามารดาของผู้เสียหายเพียงเพราะข้อสันนิษฐานและการคาดเดาโดยมิได้มีการสนับสนุนโดยพยานหลักฐานที่หนักแน่น
  - พยานหลักฐานที่นำเสนอต่อศาลชั้นต้นจะต้องทำให้เกิดผลไปในทางเดียวกันไม่ว่าจะเป็นการพิพากษายกฟ้องหรือว่าจำเลยกระทำความผิดที่เป็นอาชญากรรมมีอาชีวะและบิดามารดาของผู้เสียหาย เนื่องจาก พยานหลักฐานแสดงให้เห็นว่าบิดามารดาของผู้เสียหายทราบถึงข้อเท็จจริงที่ว่าเด็กหญิงถูกแสวงหาประโยชน์โดยการสมรสที่หลอกลวงหลายครั้ง
2. *ความยินยอมของผู้เสียหาย* – ดูเหมือนว่าผู้เสียหายรับรู้ว่าจะต้องมีความสัมพันธ์ทางเพศกับผู้ชายจากรัฐอ่าวเปอร์เซียหลายคน แม้ว่าในตอนเริ่มต้นพวกเขาถูกลอกลวงและคิดว่าพวกเขาจะไม่ทำการสมรส เมื่อมีการทำเช่นนี้สองสามครั้งโดยที่มีระยะห่างระหว่างการสมรสไม่ห่างกัน (ตามที่คำให้การของผู้เสียหายรายหนึ่ง) ทำให้ดูเหมือนว่าพวกเขาให้ความยินยอมในการค้าประเวณี ในการพิจารณาตัดสินคดี ศาลอ้างถึงกฎหมายอียิปต์เกี่ยวกับความยินยอมของผู้เสียหายต่อการแสวงหาประโยชน์โดยมิชอบในคดีการค้ามนุษย์ที่มีการกำหนดอย่างชัดเจนว่า ความยินยอมของผู้เสียหายถือ

ว่าไม่มีความเกี่ยวข้องตราบใดที่มีวิธีการกระทำความผิด (MEANS) ตามที่กำหนดไว้ในมาตรา 2 ของกฎหมายดังกล่าว การกระทำผิดที่เกี่ยวกับผู้เยาว์ ความยินยอมไม่มีส่วนเกี่ยวข้องแม้ว่าจะไม่มีวิธีการกระทำความผิดเกิดขึ้นก็ตาม⁶⁵¹ เนื่องจากผู้เสียหายเป็นผู้เยาว์ แม้ว่าพวกเขาจะได้รับความยินยอม ก็ถือว่าความยินยอมนี้ไม่มีส่วนเกี่ยวข้องและไม่อาจยกขึ้นอ้างได้ ในขณะที่พยานหลักฐานอื่นซึ่งศาลชั้นต้นใช้ในการพิจารณาพิพากษาว่าจำเลยกระทำความผิดนั้น อาจจะอ้างถึงวิธีการกระทำความผิดของ “การหลอกลวง” หรือ “การแสวงหาประโยชน์โดยมิชอบจากภาวะความเปราะบาง หรือความต้องการ”⁶⁵² ซึ่งภาวะของความเปราะบางดังกล่าวอาจหมายถึงสภาพของผู้เสียหายซึ่งยากจน อ่อนวัย หรือแม้กระทั่งการที่บิดามารดาของพวกเขามีส่วนร่วมในการกระทำความผิดฐานค้ามนุษย์

3. *เมื่อใดจึงถือได้ว่าบิดามารดาเป็นผู้ร่วมกระทำความผิด* - ในคดีที่มีความซับซ้อนเช่นคดีนี้แสดงให้เห็นถึงความยากลำบากในการดำเนินคดีเมื่อสมาชิกในครอบครัวของผู้เสียหายมีส่วนร่วมในกระบวนการค้ามนุษย์ ในคดีเหล่านี้มีความยากลำบากเป็นอย่างยิ่งที่จะตัดสินว่าควรจะต้องพิพากษาลงโทษครอบครัวในฐานะที่เป็นผู้กระทำความผิดหรือมองว่าเป็นเสมือนผู้เสียหายซึ่งถูกแสวงหาประโยชน์โดยใช้ความเปราะบางของเขา เห็นได้อย่างชัดเจนว่า ศาลชั้นต้นยอมรับข้ออ้างของพวกเขาที่อ้างว่า พวกเขาไม่รับรู้ว่ามันเป็นการสมรสปลอมและพิจารณาถึงความเปราะบางทางการเงินของผู้เป็นบิดามารดาผู้เสียหาย นอกจากนี้ ศาลยังยอมรับข้อสันนิษฐานที่ว่าในฐานะบิดามารดา พวกเขาต้องการที่จะให้บุตรสาวของตนทำการสมรสโดยชอบด้วยกฎหมาย และไม่น่าจะมีความตั้งใจในการจัดการให้ผู้เสียหายถูกค้าประเวณี ศาลแห่งแคลิฟอร์เนียมีคำสั่งให้มีการพิจารณาคดีใหม่ เนื่องจากศาลได้แสดงออกถึงข้อสงสัยเกี่ยวกับความบริสุทธิ์ของบิดามารดา ทั้งนี้ เนื่องจากศาลพิจารณาข้อเท็จจริงที่ว่าผู้เสียหายถูกแสวงหาประโยชน์เป็นจำนวนหลายครั้ง

⁶⁵¹ โปรตดู กฎหมาย No. 64 of 2010 เกี่ยวกับการต่อต้านการค้ามนุษย์, มาตรา 3.

⁶⁵² อ้างแล้ว มาตรา 2.

5.9 คดี Siliadin (ศาลสิทธิมนุษยชนแห่งสหภาพยุโรป)⁶⁵³

พยานหลักฐานโดยรวมของในคดีนี้ประกอบด้วย การคุกคามแบบแฝง การหลอกลวง ความเปราะบาง (ประกอบด้วย สถานะทางการเข้าเมือง อายุ การขาดความคุ้นเคยกับภาษาและวัฒนธรรม ความสัมพันธ์ในครอบครัว) การจำกัดเสรีภาพ (หมายความรวมถึง โดยวิธีการของการควบคุมตรวจสอบอย่างต่อเนื่อง การยึดหนังสือเดินทาง ความหวาดกลัวว่าจะถูกจับกุม และการขาดเวลาว่าง) การทำให้อยู่อย่างโดดเดี่ยว การไม่ได้รับชำระเงินค่าจ้าง สภาพการทำงานที่ยากลำบาก สภาพความเป็นอยู่ที่ยากลำบาก สัญลักษณ์ของความเป็นเจ้าของ (โดยครอบครัวหนึ่งให้อีกครอบครัวหนึ่งยืมตัวเธอโดยมิได้รับความยินยอมจากเธอก่อน) และระยะของการกระทำที่เป็นการละเมิด ซึ่งความอ่อนด้อยของพยานหลักฐานโดยรวมของคดี ประกอบด้วย การมีอิสระในการเดินทาง การกลับไปหาผู้กระทำความผิดที่ละเมิดตน มีครอบครัวเป็นระบบสนับสนุน ซึ่งเธอมิได้ร้องขอความช่วยเหลือ ไม่มีการคุมขังแบบปิดการล่อลวงประตุกัญแจ ประเด็นที่มีความยากลำบากประการสำคัญคือสิ่งที่ดูเหมือนเป็นความยินยอมของผู้เสียหายต่อการแสวงหาประโยชน์โดยมิชอบ

ในคดีนี้ ศาลสิทธิมนุษยชนแห่งสหภาพยุโรปชี้ขาดว่า ผู้เสียหายถูกหน่วงเหนี่ยวให้อยู่ในสภาพแรงงานบังคับ หรือแรงงานทาส

หญิงซึ่งเป็นผู้เยาว์อายุ 15 ปี 7 เดือน ถูกบิดาของเธอส่งมาจากประเทศโตโกไปยังประเทศฝรั่งเศสเพื่อให้ทำงานให้กับครอบครัวชาวโตโก ซึ่งเธอมีความเข้าใจว่าพวกเขาจะจัดการสถานะการเข้าเมืองของเธอให้ถูกต้องตามกฎหมาย และเธอจะได้มีโอกาสไปศึกษาที่โรงเรียน เมื่อเธอได้จ่ายหนี้ค่าบัตรโดยสารเครื่องบินของเธอเรียบร้อยแล้ว แต่ปรากฏว่า ครอบครัวนี้ได้ยึดหนังสือเดินทางและให้เธอทำงานบ้านโดยไม่จ่ายเงินค่าจ้าง หลักจากนั้น 2 – 3 เดือน ครอบครัวนี้ให้อีกครอบครัวหนึ่ง “ยืมตัว” เธอเพื่อช่วยทำงานบ้าน และครอบครัวที่ 2 ตกลงที่จะ “รับเธอไว้”

ในครอบครัวที่ 2 ผู้เสียหายจะต้องทำงาน 7 วันต่อสัปดาห์ วันละ 15 ชั่วโมง (จาก 7.30 น. ถึง 22.30 น.) นอกจากการทำงานบ้านทั้งหมดแล้ว เธอจะต้องทำความสะอาดห้องในแฟลตซึ่งอยู่ในอาคาร

⁶⁵³ Siliadin v. France (App. No. 73316/01) ECHR, วันที่ 26 กรกฎาคม 2548 ศาลสิทธิมนุษยชนแห่งสหภาพยุโรป (European Court of Human Rights) โดยสามารถหาข้อมูลเกี่ยวกับคดีนี้ได้ที่ฐานข้อมูลคดีค้ามนุษย์ของ UNODC (Case No. FRA010).

เดียวกัน ผู้เสียหายต้องนอนบนที่นอนที่ปูกับพื้นในห้องเด็กอ่อนและถูกกำหนดให้ต้องดูแลเด็ก หากว่าเด็กตื่นขึ้นมา บางครั้งเธอได้รับอนุญาตให้ออกไปนอกบ้านเพื่อเข้าร่วมพิธีมิสซาในโบสถ์วันอาทิตย์ เพื่อพาพวกเด็กๆ ไปทำกิจกรรม หรือไปซื้อของ เธอไม่ได้รับค่าจ้างจากการทำงาน แม้ว่าในบางโอกาสเธอจะได้รับของขวัญเล็กๆ น้อยๆ เป็นเงินสำหรับวาระการฉลองของครอบครัวนี้ เธอต้องตกอยู่ในสภาพการทำงานเช่นนี้เป็นเวลาประมาณหนึ่งปีครึ่ง

ผู้เสียหายหลบหนีโดยความช่วยเหลือของชาวเอติ และได้ทำงานในบ้านของผู้ที่ช่วยเหลือผู้เสียหายโดยจะต้องดูแลลูก 2 คนและได้รับที่พักอาศัยและค่าจ้างที่เหมาะสม

ผู้เสียหายเชื่อฟังลุงของเธอ จึงได้กลับไปหาครอบครัวที่ 2 ซึ่งเธอทำงานให้เพราะเข้าใจว่าเขาจะจัดการทำให้สถานะคนเข้าเมืองของเธอให้ชอบด้วยกฎหมาย อย่างไรก็ตาม สถานการณ์ของเธอยังคงไม่เปลี่ยนแปลงและเธอต้องตกอยู่ในสภาพการณ์เช่นนี้หลายปี

ผู้เสียหายได้พบกับลุงและบิดาของเธอในช่วงที่เธอทำงานอยู่บ้าง เธอมีโอกาสและมีเงินพอที่จะโทรติดต่อกำลังของเธอบริเวณภายนอกบ้านของนายจ้าง ตามคำบอกเล่าของลุงของผู้เสียหาย ผู้เสียหายมิได้บ่นเกี่ยวกับสภาพการทำงานกับเขาเลยและเขากล่าวว่า เขาเสนอจะให้เงินแก่ผู้เสียหายแต่เธอก็ไม่เคยขอจากเขาเลย

ณ จุดหนึ่ง ผู้เสียหายได้รับหนังสือเดินทางคืนและขอให้เพื่อนบ้านทำการแจ้งแก่องค์กรพัฒนาเอกชนที่เชี่ยวชาญ (คือองค์กร Committee against Modern Slavery) ซึ่งได้ยื่นคำฟ้องต่อสำนักงานอัยการ

เป็นที่น่าสังเกตว่าในคดี Siliadin ถูกพิจารณาโดยศาลฝรั่งเศส 4 ชั้นศาลและหลังจากนั้นถูกพิจารณาโดยศาลสิทธิมนุษยชนแห่งสหภาพยุโรป ซึ่งวินิจฉัยว่าผู้เสียหายถูกหน่วงเหนี่ยวอยู่ในสภาพการใช้แรงงานบังคับ หรือแรงงานทาส ซึ่งทั้งสองข้อกล่าวหาเป็นความผิดร้ายแรงซึ่งเป็นการทำให้สูญเสียซึ่งเสรีภาพพื้นฐาน สิ่งต่อไปนี้เป็นพื้นฐานของกฎหมายที่จะช่วยให้เกิดความเข้าใจคดีนี้

กฎหมายฝรั่งเศส

ในเวลาที่เกิดคดีนี้ ประเทศฝรั่งเศสมีได้มีบทบัญญัติของกฎหมายกำหนดว่า การใช้แรงงานบังคับใช้ทาส หรือทำให้อยู่ในสภาพการเป็นทาสเป็นความผิดกฎหมายอาญา และครอบครัวนี้ถูกดำเนินคดีอาญาเกี่ยวกับความผิดตามกฎหมายอาญาของฝรั่งเศสใน 2 มาตราที่กำหนดว่าเป็นความผิดอาญาในกรณีที่มีการ

ให้บริการโดยไม่จ่ายเงินค่าตอบแทน หรือจ่ายค่าตอบแทนเป็นจำนวนไม่สมเหตุสมผลกับปริมาณงานที่ทำโดยการใช้ประโยชน์โดยมิชอบจากความเปราะบางของบุคคล ซึ่งมีโทษจำคุก 2 ปี และความผิดฐานทำให้บุคคลต้องทำงานหรืออาศัยอยู่ในสภาพที่ไม่เหมาะสมกับศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ โดยใช้ประโยชน์โดยมิชอบจากความเปราะบางของบุคคล หรือสภาวะที่ต้องพึ่งพิงของบุคคล ซึ่งมีโทษจำคุก 2 ปี ศาลของฝรั่งเศส ซึ่งพิจารณา คดีนี้ทั้ง 4 ศาล ทำการวินิจฉัยคดีตามบทบัญญัติกฎหมายข้างต้น

ศาลสิทธิมนุษยชนแห่งสหภาพยุโรป

ตามมาตรา 4 ของอนุสัญญาแห่งสหภาพยุโรปว่าด้วยสิทธิมนุษยชน กำหนดห้ามมิให้มีทาส แรงงานทาส หรือแรงงานบังคับ รัฐซึ่งเป็นสมาชิกของอนุสัญญานี้มีพันธกรณีที่จะต้องทำให้มั่นใจว่า ระบบกฎหมายของตนมีประสิทธิภาพในการป้องกันมิให้มีข้อห้ามเช่นว่า ศาลสิทธิมนุษยชนแห่งสหภาพยุโรปวินิจฉัย ว่าคดีนี้ ถือว่า เป็นคดีเกี่ยวกับ “ทาส” “แรงงานทาส” หรือ “แรงงานบังคับ” จากนั้นจึงวินิจฉัยคำถามที่ว่า บทบัญญัติกฎหมายของประเทศฝรั่งเศสเป็นไปตามพันธกรณีในการห้ามมิให้มีสิ่งเหล่านี้เกิดขึ้นในรัฐของตนแล้วหรือไม่

การวิเคราะห์ด้านล่างนี้เป็นการพิจารณาตามคำตัดสินของศาลสิทธิมนุษยชนแห่งสหภาพยุโรป ซึ่งได้มีการพาดพิงถึงคำวินิจฉัยของศาลฝรั่งเศสและพยานหลักฐานที่เสนอต่อศาลดังกล่าวด้วย

การวินิจฉัยชี้ขาดของศาล

1. พิพากษาลงโทษแม้ว่าจะไม่มีการกระทำที่เป็นการข่มขู่และใช้ความรุนแรง ในคดีนี้ไม่มีการข่มขู่ หรือการใช้ความรุนแรง อย่างไรก็ตามศาลมิได้พิจารณาว่าสิ่งเหล่านี้เป็นองค์ประกอบทางอาญาที่จำเป็น ผู้เสียหายมิได้กล่าวหาว่าจำเลยทำร้ายร่างกาย หรือข่มขู่ว่าจะทำร้ายร่างกาย อย่างไรก็ตาม พวกเขาทำให้เธอเกิดความหวาดกลัวว่าจะถูกจับกุมและหลอกลวงเธอว่าพวกเขาจะทำให้สถานะ การเข้าเมืองของเธอชอบด้วยกฎหมาย และจะอนุญาตให้เธอไปโรงเรียน ศาลวินิจฉัยว่า แม้ว่าผู้เสียหายจะมีได้ถูกข่มขู่อย่างชัดเจน แต่ในความเป็นจริง เธอกลับถูกทำให้อยู่ใน “สถานการณ์ที่เทียบเท่ากับมีการข่มขู่ที่ร้ายแรงเกิดขึ้น”⁶⁵⁴

⁶⁵⁴ อ้างแล้ว ย่อหน้าที่ 118.

2. ความสำคัญของความเปราะบางของผู้เสียหาย รวมถึงการที่ครอบครัวมีส่วนในการกระทำความผิด ผู้เสียหายอยู่ในสถานะของความเปราะบาง เนื่องจากเป็นผู้เยาว์ ซึ่งศาลเห็นว่ามีความเกี่ยวข้องโดย ศาลระบุว่า “ในฐานะที่เป็นผู้เยาว์ ทำให้เธอไม่มีทรัพยากร มีความอ่อนแอและถูกทำให้อยู่โดดเดี่ยว”⁶⁵⁵ สิ่งหนึ่งที่น่าสนใจของคดีนี้ ซึ่งถึงแม้ว่าศาลจะมีได้วินิจฉัยอย่างแจ่มชัด คือ การที่ครอบครัวของผู้เสียหายมีส่วนในการกระทำความผิดเกี่ยวกับการค้ามนุษย์ กล่าวคือ บิดาของผู้เสียหายมีการจัดการในขั้นต้นและผู้เป็นลูกของเธอก็ยืนยันให้เธอกลับไปอยู่ในสถานการณ์ที่ลวงละเมิดต่อไป สมาชิกในครอบครัวของผู้เสียหายอย่างน้อย 1 คน ได้ให้การที่เป็นประโยชน์ต่อฝ่ายจำเลย แม้ว่าสมาชิกในครอบครัวมีเจตนาดี แต่การมีส่วนร่วมของพวกเขาทำให้ผู้เสียหายตกเป็นผู้ที่มีความเสี่ยงต่อการถูกแสวงหาประโยชน์มากยิ่งขึ้น ควรสังเกตว่าฝ่ายจำเลยพยายามที่จะโต้แย้งเกี่ยวกับความเปราะบางของผู้เสียหาย โดยอ้างว่า ผู้เสียหายรู้ภาษาฝรั่งเศสและมีความคุ้นเคยกับปารีส อย่างไรก็ตาม ศาลไม่รับข้ออ้างของฝ่ายจำเลยข้างต้น
3. ความเข้าใจโดยทั่วไปเกี่ยวกับการจำกัดอิสรภาพ ผู้เสียหายมิได้ถูกขังในห้องปิดประตูและล็อกกุญแจ และเธอได้รับอนุญาตให้ออกจากบ้านได้เพื่อกิจกรรมเฉพาะ ไปทำธุระให้กับครอบครัวและไปร่วมพิธีมิสซาวันอาทิตย์โดยไม่มีผู้ควบคุม ถึงกระนั้นก็ตาม ศาลวินิจฉัยว่า การควบคุม การเดินทางของเธอ การขาดเวลาว่างและความกลัวว่าจะถูกเจ้าหน้าที่ตำรวจจับกุม เป็นปัจจัยที่อาจจะพิจารณาได้ว่าเป็นการจำกัดการเดินทางของผู้เสียหาย

“[ผู้เสียหาย] ผู้ซึ่งหวาดกลัวว่าจะถูกจับกุมโดยเจ้าหน้าที่ตำรวจ ไม่ได้รับอนุญาตให้ออกจากบ้าน เว้นแต่จะพาเด็กๆ ไปเรียน หรือทำกิจกรรมต่างๆ ดังนั้น เธอจึงไม่มีอิสรภาพในการเดินทางและไม่มีเวลาว่าง”

Siliadin v. France (App. No. 73316/01) ECHR, 26 July 2005, European Court of Human Rights. โดยสามารถหาข้อมูลของคดีนี้ได้จากฐานข้อมูลคดีค้ามนุษย์ของ UNODC (UNODC Case No. FRA010), para. 127.

4. ของขวัญเล็กน้อยที่มีใช้การจ่ายค่าจ้าง ศาลวินิจฉัยว่า ผู้เสียหายมิได้รับค่าจ้างสำหรับการทำงาน แม้ว่า เธอจะได้รับเงินจำนวนเล็กน้อยในบางโอกาส แม้ข้อเท็จจริงจะปรากฏว่าเธอมีเงินมากเพียง

⁶⁵⁵ อ้างแล้ว ย่อหน้าที่ 126.

พอที่จะโทรศัพท์หาลุงของเธอจากตู้โทรศัพท์ และแม่ฝ่ายจำเลยจะอ้างว่า พวกเขาได้ทำการ “ออมทรัพย์” ให้กับผู้เสียหายโดยเธอจะได้รับเงินออมเมื่อเธอออกจากงาน

5. พฤติกรรมของผู้เสียหาย หรือสิ่งที่ดูเหมือนเป็นความยินยอม ผู้เสียหายในคดีนี้ประพศิตตัวไปในทางที่อาจทำให้ศาลเกิดข้อสงสัยในความน่าเชื่อถือของผู้เสียหาย หรืออาจมองว่าเธอยินยอมที่จะอยู่ในสถานการณ์เช่นนี้เอง อย่างไรก็ตาม ศาลได้แสดงออกถึงความเข้าใจในพฤติกรรมเหล่านี้ว่าเป็นสิ่งที่สืบเนื่องมาจากการที่ผู้เสียหายตกอยู่ในสถานการณ์ที่ถูกทำให้โดดเดี่ยวและมีความเปราะบาง ซึ่งปรากฏตัวอย่างดังนี้
- ผู้เสียหายไม่ยอมบอกให้บิดาหรือลุงของเธอรับรู้เกี่ยวกับสภาพความเป็นอยู่ของเธอเลย เมื่อเธอได้พบกับพวกเขา และผู้เสียหายไม่ได้ขอเงินจากพวกเขาเลยเมื่อมารดาของจำเลยมาพักอาศัยกับเธอ ผู้เสียหายก็มีได้บ่นเกี่ยวกับสถานการณ์ของเธอเลย
  - ผู้เสียหายกลับไปยังบ้านของจำเลยหลังจากหนีไป 2- 3 เดือนเนื่องจากเธอเชื่อฟังผู้เป็นลุง

5.10 คดี Grigore and others (เยอรมนี)⁶⁵⁶

ชนิดของพยานหลักฐานในคดีนี้ได้แก่ ถ้อยคำของผู้เสียหาย คำให้การของผู้เสียหาย และถ้อยคำของเจ้าหน้าที่ตำรวจ ควรสังเกตว่าคดีนี้มีการดำเนินคดีโดยมีศูนย์กลางเกือบทั้งหมดอยู่ที่คำให้การของผู้เสียหาย

พยานหลักฐานโดยรวมของคดีนี้ประกอบด้วย การหลอกลวง ข่มขู่ว่าจะทำอันตรายบุตรและครอบครัว ความเปราะบาง (ประกอบด้วย การขาดซึ่งความคุ้นเคยต่อภาษาและวัฒนธรรม การศึกษาน้อย ความยากจนและครอบครัวมีส่วนร่วมในการกระทำความผิด) การจำกัดอิสรภาพ ซึ่งได้แก่ การตรวจสอบควบคุมอย่างต่อเนื่อง การยึดเอกสารส่วนบุคคล สภาพการทำงานที่ยากลำบาก (ชั่วโมงการค้าประเวณีที่

⁶⁵⁶ High District Court (Landgericht Berlin), case against Grigore and others, Az. 528 Qs 105/13 (255 Js 783/13) วันที่ 23 กันยายน 2556, ประเทศเยอรมนี

ยาวนาน) และไม่ได้รับค่าตอบแทน ความอ่อนด้อยของพยานหลักฐานโดยรวม ได้แก่ สิ่งที่คุณเหมือนเป็น “ความประมาท” ของผู้เสียหายซึ่งเธอเคยถูกค้ามนุษย์มาก่อนและการแสวงหาประโยชน์โดยมิชอบเป็นระยะเวลาสั้นๆ

พนักงานอัยการได้ฟ้องคดีอาญาจำเลย 3 คน คือ คอนสแตนติน นายอเล็กซานดรูบิตาของคอนสแตนตินและเป็นลูกของผู้เสียหาย และไดอาน่า โมนิกาผู้ซึ่งเป็นลูกพี่ลูกน้องของผู้เสียหาย คอนสแตนตินและไดอาน่า โมนิกาถูกดำเนินคดีร่วมกันแยกเป็นอีกคดีหนึ่ง โดยที่ไดอาน่า โมนิกา ถือว่าเป็นผู้เยาว์ ต่อมาจำเลยอเล็กซานดรูถูกดำเนินคดีหลังจากเขาถูกส่งตัวผู้ร้ายข้ามแดนมาจากประเทศสเปน

ศาลพิจารณาคดี 2 ชั้นศาล ศาลวินิจฉัยว่าผู้เสียหายมีความน่าเชื่อถือและพิพากษาว่าจำเลยโมนิกาและอเล็กซานดรูมีความผิดฐานค้ามนุษย์โดยใช้วิธีการหลอกลวง ในขณะที่อีกศาลพิพากษายกฟ้องคอนสแตนติน

ในเดือนมีนาคม 2012 ผู้หญิงชาวโรมาเนียอายุ 26 ปี ได้รับโทรศัพท์จากโมนิกา ซึ่งเป็นลูกพี่ลูกน้องที่บ้านของเธอในหมู่บ้านแห่งหนึ่งในโรมาเนีย โดยโมนิกาถามผู้เสียหายว่าต้องการที่จะไปทำงานดูแลคนชราในประเทศเยอรมนีหรือไม่ โดยโมนิกาบอกว่า แฟนหนุ่มของเธอ นายคอนสแตนตินเป็นผู้ติดต่องานให้ แต่เนื่องจากผู้เสียหายเคยถูกหลอกลวงจากบุคคลในหมู่บ้านของเธอมาก่อนในปี 2010 และเธอต้องค่าประกันโดยที่เธอไม่เต็มใจในประเทศเยอรมัน ทำให้ผู้เสียหายมีความสงสัยในข้อเสนอเกี่ยวกับงานดังกล่าว ข้อเสนอของโมนิกาได้รับการรับรองโดยอเล็กซานดรูลูกของผู้เสียหาย ซึ่งเป็นผู้เกลี้ยกล่อมให้เธอเดินทางไปยังประเทศเยอรมัน

ต่อมา คอนสแตนตินและอเล็กซานดรูจึงพาผู้เสียหายเดินทางไปยังประเทศเยอรมัน ซึ่งเอกสารประจำตัวของเธอถูกยึดไปและเธอถูกบังคับให้ทำงานให้บริการทางเพศเช่นดังโสเภณีข้างถนน ผู้เสียหายถูกบังคับให้ทำงานทั้งคืน เงินที่หาได้ถูกโมนิกาเก็บไปและนำเงินไปให้คอนสแตนติน ซึ่งจำเลยทั้งสองเฝ้าควบคุมดูแลผู้เสียหายตลอดวัน ผู้เสียหายถูกข่มขู่ว่าถ้าหากหลบหนีจะเกิดเหตุร้ายขึ้นกับบุตรและครอบครัวของเธอ ผู้เสียหายหาทางหลบหนีได้ใน 48 ชั่วโมงถัดมา และได้รับการสอบปากคำโดยเจ้าหน้าที่ตำรวจ แล้วพาเธอไปยังบ้านพักชั่วคราวสำหรับผู้เสียหายจากการค้ามนุษย์และได้รับความช่วยเหลือทางกฎหมายและสังคม

การวินิจฉัยชี้ขาดของศาล

ตามถ้อยคำของผู้เสียหายและการสืบสวนเพิ่มเติมของเจ้าหน้าที่ตำรวจ ศาลได้ออกหมายค้นและหมายจับกุม ในการอุทธรณ์เกี่ยวกับเกี่ยวกับหมายจับใน 2 ศาลที่พิจารณา ได้มีคำสั่งยกเลิกหมายจับจำเลย

ทั้งสองและศาลชี้ขาดว่า เรื่องราวของผู้เสียหายไม่น่าเชื่อถือ เนื่องจากเธอถูกค้ามนุษย์มาก่อน ดังนั้น เธอควรจะรู้ว่าจะต้องเจอกับอะไร⁶⁵⁷

พนักงานอัยการอุทธรณ์คำสั่งทั้งสอง โต้แย้งว่า ศาลทั้งสองศาลมิได้มีการประเมินพยานหลักฐานอย่างถูกต้อง โดยเฉพาะอย่างยิ่งพนักงานอัยการชี้ชัดว่า จำเลยเป็นสมาชิกในครอบครัวซึ่งผู้เสียหายไว้วางใจ และด้วยความไว้วางใจที่มีนี้เองทำให้เธอจึงตัดสินใจที่จะเชื่อพวกเขาแล้วติดตามพวกเขามายังเยอรมนี ศาลจึงมีคำสั่งกลับคำตัดสินแล้วออกหมายจับอีกครั้ง⁶⁵⁸ จำเลยทั้งสองถูกจับกุมอีกครั้งในโรมาเนียและถูกส่งผู้ร้ายข้ามแดน คดีจึงเข้าสู่การพิจารณาของศาลชั้นต้น

ในระหว่างการพิจารณาคดีต่อกับโมนิกา มีศาลใหม่ทำหน้าที่ในการรับฟังคำให้การของผู้เสียหายในห้องพิจารณาและฟังได้ว่าเรื่องราวของเธอมีความน่าเชื่อถือ⁶⁵⁹ ต่อมาโมนิกาจึงถูกศาลพิพากษาว่ากระทำความผิดฐานค้ามนุษย์อย่างร้ายแรงโดยใช้วิธีการหลอกลวง ซึ่งสถานการณ์ที่ช่วยบรรเทาความผิดของโมนิกาก็คือข้อเท็จจริงที่ว่า โมนิกาเองก็เป็นผู้เสียหายจากการค้ามนุษย์ที่ได้กระทำการภายใต้การถูกขู่บังคับข่มขู่จากคอนสแตนตินเพื่อให้ล่อลวงลูกพี่ลูกน้องของเธอเข้ามากลายเป็นเหยื่อในคดีนี้

คดีอาญาเอาผิดกับคอนสแตนตินมีขึ้นในเดือนพฤษภาคม 2014 ศาลพิพากษายกฟ้องเขาเนื่องจากพิจารณาว่าผู้เสียหายไม่มีความน่าเชื่อถือเพียงพอ ศาลระบุว่า ศาลเชื่อว่าผู้เสียหายแต่งเรื่องขึ้น⁶⁶⁰ คำพิพากษาของศาลถือตามความไม่สอดคล้องต้องกันของถ้อยคำของผู้เสียหาย ซึ่งขัดแย้งกับคำให้การอื่นๆ ในส่วนที่เป็นสาระสำคัญและปรากฏว่ามีความไม่น่าเป็นไปได้และไม่มีตรรกะในคำให้การของผู้เสียหาย

⁶⁵⁷ อ้างแล้ว

⁶⁵⁸ High Court of Berlin (Kammergericht) เป็นการตัดสินเกี่ยวกับการอุทธรณ์เรื่องหมายจับในคดีที่ฟ้อง Grigore กับพวก, คดีหมายเลข 255 Js 783/13 เมื่อวันที่ 11 พฤศจิกายน 2556

⁶⁵⁹ ศาลสูงแห่งเบอร์ลิน (High District Court of Berlin) (Landgericht Berlin), 507 Kls 7/14 (255 Js 783/13), โดยมีคำพิพากษาลงวันที่ 8 เมษายน 2557

⁶⁶⁰ ศาลสูงแห่งเบอร์ลิน (High District Court of Berlin) (Landgericht Berlin), 528 Kls 12/14 (255 Js 783/13), โดยมีคำพิพากษาลงวันที่ 19 มิถุนายน 2557

อเล็กซานดรูกส่งผู้ร้ายข้ามแดนจากประเทศสเปนในปี 2014 และถูกศาลพิพากษาว่ากระทำความผิดฐานค้ามนุษย์โดยใช้วิธีการหลอกลวง มีโทษจำคุก 2 ปี เขาถูกลงโทษขั้นต่ำ เนื่องจากทำการสารภาพผิดและเจรจาขอลดโทษทำให้ผู้เสียหายไม่ต้องขึ้นให้การครั้งที่สาม จำเลยขอโทษผู้เสียหายและจ่ายค่าเสียหายให้กับเธอ⁶⁶¹

ประเด็นที่เกิดขึ้น มีดังนี้

1. พฤติกรรมของผู้เสียหายส่งผลต่อความน่าเชื่อถือ (“ผู้เสียหายที่ประมาท”) ผู้เสียหายในคดีนี้เคยถูกค้ามนุษย์มาก่อนและมีข้อสงสัยเกี่ยวกับข้อเสนอการทำงานว่าน่าจะไม่ใช่ว่าเรื่องจริง สิ่งนี้ทำให้ศาลวินิจฉัยว่าคำให้การของเธอไม่น่าเชื่อถือ เนื่องจากมีข้อสันนิษฐานว่า การที่เธอโดนค้ามนุษย์มาก่อน เธอควรจะรู้เรื่องมากขึ้น ดังนั้น เรื่องราวที่เธอเล่าจึงไม่น่าเชื่อถือ อย่างไรก็ตาม ศาลรับฟังข้อโต้แย้งของพนักงานอัยการที่ว่า คดีนี้สมาชิกในครอบครัวมีส่วนร่วมเกี่ยวข้องในการกระทำความผิด (ซึ่ง โมนิกา คือ ลูกพี่ลูกน้องของผู้เสียหาย และผู้เป็นลุงได้โน้มน้าวเธอให้เชื่อว่าข้อเสนอเรื่องงานเป็นเรื่องจริง) ความน่าเชื่อถือของเธอไม่ควรถูกระทบ จากนั้นในระหว่างการพิจารณาคดีของ โมนิกา ศาลอีกห้องพิจารณาหนึ่งเห็นว่าคำให้การของผู้เสียหายมีความน่าเชื่อถือ อย่างไรก็ตาม ในคดีอาญาเอาผิดกับคอนสแตนติน ศาลชี้ขาดว่าคำให้การของผู้เสียหายไม่น่าเชื่อถือ เนื่องจากมีความไม่สอดคล้องตงกันและไร้เหตุผล
2. ครอบครัวมีส่วนร่วมในการกระทำผิด ในฐานะเป็นผู้อำนวยความสะดวกในการค้ามนุษย์ ในคดีนี้การมีส่วนร่วมเกี่ยวข้องของครอบครัวเป็นปัจจัยสำคัญที่ทำให้ผู้เสียหายเชื่อในคำหลอกลวง ดังนั้น มันจึงอาจมองได้ว่าเป็นการบีบบังคับอย่างแอบแฝง โดยมีลักษณะเชิงจิตวิทยาและมีได้มีการใช้กำลังและการอำนวยความสะดวกในกระบวนการของการค้ามนุษย์
3. ระยะเวลาการกระทำละเมิดที่สั้น จากข้อเท็จจริงในคดีนี้พบว่าผู้เสียหายถูกแสวงหาประโยชน์เป็นเวลา 48 ชั่วโมง ซึ่งเป็นช่วงเวลาสั้นๆ ในขณะที่ศาลมิได้มีการพิจารณาเกี่ยวกับเรื่องนี้อย่างจริงจัง

⁶⁶¹ ศาลสูงแห่งเบอร์ลิน (High District Court of Berlin) (Landgericht Berlin), 537 KLs 1/15 (255 Js 544/13), โดยมีคำพิพากษาลงวันที่ 12 มีนาคม 2558

อย่างไรก็ตาม ระยะเวลาสั้นๆ ของการกระทำผิดอาญาถือว่าเป็นปัจจัยในการบรรเทาโทษที่ลงแก่จำเลย

4. ผลกระทบต่อการลงโทษเมื่อจำเลยเคยเป็นผู้เสียหายจากการค้ามนุษย์มาก่อน ข้อเท็จจริงในคดีนี้เปิดเผยว่า ผู้ค้ามนุษย์คนหนึ่งซึ่งคือโมนิกา เคยเป็นผู้เสียหายจากการค้ามนุษย์มาก่อน ซึ่งเธอได้ถูกบีบบังคับให้ต้องกระทำการ ซึ่งสถานการณ์เช่นนี้มีผลเป็นการบรรเทาการพิจารณาว่าจำเลยกระทำ ความผิด

5.11 คดี R. v. Connors (สหราชอาณาจักร)⁶⁶²

ชนิดของพยานหลักฐานในคดีนี้ ประกอบด้วย ถ้อยคำที่ไม่สอดคล้องต้องกันและพยานหลักฐานที่เจ้าหน้าที่ตำรวจทำการรวบรวมในระหว่างการสืบสวน ซึ่งรวมถึง “พยานวัตถุ” เช่น ภาพถ่าย

พยานหลักฐานโดยรวมของคดี ประกอบด้วย การใช้ความรุนแรง การข่มขู่ว่าจะใช้ความรุนแรง การละเมิดโดยใช้วาจา การหลอกลวง ความเปราะบาง (เป็นคนไร้บ้าน ไม่มีเพื่อน ติดแอลกอฮอล์) มีสภาพจิตใจแย่) การจำกัดอิสรภาพ (เช่น บอกพวกเขาว่าห้ามออกไปข้างนอก) ผู้เสียหายไม่มีที่ไป และถูกยึดเอกสารประจำตัว ถูกแยกให้โดดเดี่ยว ไม่จ่ายเงินค่าจ้าง หรือจ่ายเป็นจำนวนเล็กน้อยในบางครั้ง สภาพของการทำงานที่ยากลำบาก สภาพความเป็นอยู่ที่ยากลำบาก ขาดช่องทางเข้าถึงบริการทางการแพทย์ และการทำให้ผู้เสียหายรู้สึกด้อยค่า ความอ่อนด้อยของพยานหลักฐานโดยรวมของคดีนี้ คือ พฤติกรรมของผู้เสียหายที่ทำหน้าที่ดูแลผู้เสียหายรายอื่นและการไม่ยอมหลบหนี

⁶⁶² คดี R. v. Connors and others [2013], EWCA Crim. 324, Court of Appeal, Criminal Division, 26 March 2013, สหราชอาณาจักรสำหรับ เกรท บริเทน และไอร์แลนด์เหนือ เป็นคดีที่ถูกอ้างถึงโดยผู้เชี่ยวชาญจากสหราชอาณาจักร และสามารถดูข้อมูลของคดีนี้ได้ที่ ฐานข้อมูลคดีค้ามนุษย์ของ UNODC (Case No. GBR016)

จำเลยถูกพิพากษาว่ากระทำความผิดในฐานะทำบุคคลอื่นกลายเป็นทาส หรือการใช้แรงงานทาส หรือทำให้บุคคลอื่นใช้แรงงานบังคับ หรือการบังคับใช้แรงงาน คดีนี้มีอุทธรณ์เฉพาะในส่วนของการกำหนดโทษ และคำพิพากษาว่าจำเลยกระทำความผิดได้รับการยืนยันในชั้นอุทธรณ์

ข้อเท็จจริงของคดี – พยานหลักฐานโดยรวมของคดี

จำเลยทั้ง 5 คนเป็นสมาชิกในครอบครัวเดียวกัน ครอบครัวนี้เป็นเจ้าของที่จอดรถ โดยได้ทำการคัดเลือกบุคคลผู้เปราะบางเข้าทำงานโดยใช้วิธีการของการใช้สัญญาที่เป็นเท็จว่าจะได้รับค่าจ้าง อาหาร และที่พัก ผู้เสียหายได้รับการคัดเลือกให้ทำงานเนื่องจากความเปราะบางของพวกเขา ซึ่งผู้เสียหายบางรายได้รับความทุกข์ทรมานจากปัญหาทางจิต ผู้เสียหายทุกคนต่างมีความเปราะบางไม่ว่าทางใดทางหนึ่ง จำเลยบังคับให้ผู้เสียหายทำงานให้กับธุรกิจของครอบครัวในฐานะเป็นแรงงาน ศาลอธิบายถึงสภาพการณ์ของผู้เสียหาย ดังนี้

“พวกผู้ชายเหล่านี้ โดยปกติได้รับค่าจ้างประมาณวันละ 10 ปอนด์ สำหรับการทำงานเวลากลางวัน และบางครั้งได้ 5 ปอนด์ หรือบางโอกาสได้ค่าจ้าง 20 ปอนด์ แต่ในวันอื่นๆ พวกเขาไม่ได้รับค่าจ้างเลย พวกเขามีชั่วโมงการทำงานที่ยาวนาน บางครั้งต้องทำงาน 7 วันต่อสัปดาห์ พวกเขาต้องทำงานในสภาพการทำงานที่เลวร้าย ไม่มีอุปกรณ์หรือเสื้อผ้าที่เหมาะสม ที่พักของพวกเขาผู้เสียหายมีมาตรฐานความเป็นอยู่ต่ำมาก บางครั้งไม่มีระบบทำความร้อน หรือไม่มีแม้กระทั่งน้ำประปา พวกเขาถูกใช้ความรุนแรง หรือถูกข่มขู่ว่าจะใช้ความรุนแรง เช่นเดียวกับ การละเมิดโดยการใช้อาวุธ ถ้าหากว่าพวกเขาไม่เข้าใจคำสั่ง หรือไม่ทำงานให้ถูกต้องเรียบร้อย พวกเขาจะถูกตบหน้าหรือถูกต่อย และถูกทำร้ายร่างกายหากว่าไม่เชื่อฟังหรือเมาสุรา ผู้เสียหายหลายคนได้รับการบอกกล่าวห้ามหลบหนี และข่มขู่ว่าจะใช้การทำร้ายร่างกายหากว่าหลบหนี ผู้เสียหายหลายคน “หลบหนีไป” บางคนไม่กลับมา แต่บางคนก็ถูกสมาชิกในครอบครัวตามตัวพบและนำกลับมาทำงานต่อไป ผู้เสียหายจำนวนมากให้พยานหลักฐานในชั้นพิจารณาคดีว่าพวกเขาารู้สึกว่าไม่ควรหลบหนี บางครั้งเป็นเพราะคำข่มขู่ว่าจะใช้ความรุนแรง แต่บางครั้งก็เป็นเพราะถ้าพวกเขาหลบหนี ชีวิตที่รออยู่ข้างหน้าของพวกเขา ก็คือการเป็นคนไร้บ้านและไม่มีที่ไป ผู้เสียหายบางคนถูกครอบครัวเอาสิทธิประโยชน์ที่ได้จากรัฐไป แม้ว่าสิทธิประโยชน์นั้นเป็นของผู้เสียหาย แต่ก็มักจะไม่นำมาให้พวกเขา นี่เป็นสิ่งสำคัญสำหรับการสมรู้ร่วมคิดกระทำความผิด โดยการเพิ่มกำไรจากการทำงานมากขึ้น โดยใช้แรงงานราคาถูก อ่อนแอ ไม่มีทางสู้ ถูกข่มขู่ และบางครั้งถูกทำร้ายร่างกาย สิ่งหนึ่งที่แสดงออกถึงระดับของการควบคุม คือ ผู้เสียหายจำนวนมากถูก

แสวงหาประโยชน์ จนทำให้ไม่มีความตั้งใจที่จะหนีไปจากสถานการณ์นี้อีกต่อไป บางรายรู้สึกโดยทางศีลธรรมว่าพวกเขาไม่ควรหนี และในขณะที่หลายคนเชื่อว่าโลกภายนอกไม่มีอะไรที่ดีกว่าที่พวกเขาจำเลยเสนอให้อีกแล้ว”

[2013] EWCA Crim. 1165, Court of Appeal, Criminal Division at para. 12.

ผู้เสียหายถูกแยกออกจากสังคม จะต้องโกนศีรษะ และพวกเขาไม่ได้รับการบริการทางการแพทย์ ผู้เสียหายรายหนึ่งตกลงมาจากหลังคาโรงรถและจำเลยไม่ยอมให้เขาไปโรงพยาบาล หรือพบแพทย์ ในเวลาต่อมาผู้เสียหายรายนั้นเดินไม่ได้จึงถูกพาไปโรงพยาบาล จำเลยบอกผู้เสียหายให้รีบเร่งและบังคับให้เขาออกจากโรงพยาบาลก่อนกำหนด ผู้เสียหายถูกบังคับให้กลับไปทำงานภายใน 3 วัน

ผู้เสียหายรายหนึ่งเปลี่ยนเรื่องราวอย่างมีสาระสำคัญหลังจากที่ให้ถ้อยคำกับเจ้าหน้าที่ตำรวจไปแล้ว ในระหว่างคำให้การครั้งแรก เขาได้อธิบายว่า จำเลยเลี้ยงดูเขาอย่างดีและช่วยเขาให้เลิกจากการติดสุราเขาเรียกพวกจำเลยว่า “เพื่อนที่ดีที่สุด” และ “พ่อแม่บุญธรรมของเขา”⁶⁶³ เขากล่าวว่าจำเลยทำให้เขาอยู่กับร่องกับรอยและเขาได้รับการปฏิบัติอย่างดีและไม่มีการกระทำรุนแรงนอกจากการตบเล่นๆ เมื่อได้มีการอธิบายเกี่ยวกับการให้ปากคำครั้งนั้น ศาลตั้งข้อสังเกตว่า ผู้เสียหายรายนี้ “เห็นได้ชัดว่าถูกข่มขู่” โดยจำเลยสองคน⁶⁶⁴ ในการสัมภาษณ์ครั้งที่ 2 ผู้เสียหายนำเสนอหลักฐานของการใช้ความรุนแรง การถูกแยกให้โดดเดี่ยว การขาดการเข้าถึงบริการทางการแพทย์ ไม่ได้รับค่าจ้างและถูกบังคับใช้แรงงาน ซึ่งจะสอดคล้องตอกันกับคำให้การของผู้เสียหายรายอื่น ศาลมิได้ตั้งคำถามเกี่ยวกับความน่าเชื่อถือของผู้เสียหาย แม้ว่าจะไม่สอดคล้องตอกันของถ้อยคำ ซึ่งการให้ปากคำครั้งแรกดูเหมือนว่าเป็นให้ถ้อยคำในขณะที่ถูกข่มขู่และจึงเชื่อไม่ได้

จำเลยจะทำการบังคับผู้เสียหายให้ไปทำการคัดเลือกเหยื่อรายใหม่ และให้พวกเขาเข้าแถวผู้เสียหายรายหนึ่ง “จะต้องโกหกคนงานใหม่ซึ่งถูกคัดเลือกให้เขาทำงานจนพวกเขาเกิดเป็นภาพหลอนและบอกกับตัวเองว่าพวกเขาจะได้รับค่าจ้างที่ดีที่สุด หน้าที่ของเขา คือ การทำให้พวกเขา ‘รู้สึกดี’”⁶⁶⁵ ผู้เสียหายรายที่ 2 อธิบายว่า “ในที่สุด เมื่อทำงานนานขึ้นคุณจะรู้สึกดีที่คุณมีหน้าที่รับผิดชอบในการเฝ้าดูคนงานอื่นๆ รายงาน

⁶⁶³ อ้างแล้ว ย่อหน้าที่ 15.

⁶⁶⁴ อ้างแล้ว ย่อหน้าที่ 15.

⁶⁶⁵ อ้างแล้ว ย่อหน้าที่ 21.

เกี่ยวกับพวกเขา และดึงพวกเขากลับมา แต่ถ้าหากว่าคุณไม่ทำตาม คุณเองก็จะถูกตี (ตบด้วยหลังมือ)”⁶⁶⁶ ผู้เสียหายรู้สึกผิดเมื่อต้องตบผู้เสียหายรายอื่นแต่เขารู้ว่าถ้าเขาไม่ทำเขาจะต้องได้รับความรุนแรงที่เลวร้ายกว่า

การวินิจฉัยชี้ขาดของศาล

ศาลอุทธรณ์อธิบายว่า ข้อมูลที่ได้รับจากผู้เสียหายแสดงให้เห็นถึง “รายละเอียดของการกระทำที่ย่ำแย่จำนวนมากและการกดขี่ข่มเหง และมีพยานหลักฐานที่แน่ชัดของการใช้แรงงานทาส และแรงงานบังคับ”⁶⁶⁷ ศาลชั้นต้นพิจารณาว่า ตามพยานหลักฐานที่ขึ้นถึงศาลวินิจฉัยว่า “ตลอดระยะเวลาหลายปี มีคนงานหลายร้อยคนถูกคัดเลือกไปจากถนนต่างๆ และมีคนงานจำนวนมากที่ได้รับความรุนแรงและการปฏิบัติที่กดขี่ข่มเหง ... แต่มีคนงานเพียงจำนวนน้อยที่ถูกกดขี่จนกระทั่งทำให้ความรู้สึกภาคภูมิใจในตัวเองและความกล้าในการทำสิ่งต่างๆ ด้วยตัวเองถูกทำให้สูญหายไปหมด พวกเขาสูญเสียเจตนาที่อิสระในการหนี”⁶⁶⁸ ด้วยความเข้าใจเกี่ยวกับการที่ผู้เสียหายไม่ยอมหลบหนีในบริบทของการที่จำเลยทำการกดขี่ ส่งผลให้ศาลมองข้ามสิ่งที่อาจเป็นจุดอ่อนด้อยของพยานหลักฐานโดยรวมของคดีเหล่านี้ จำเลยทุกคนถูกศาลพิพากษาว่ากระทำความผิดฐานทำให้บุคคลอื่น ๆ ตกอยู่ในสภาพการเป็นทาส การใช้แรงงานทาสและการใช้แรงงานบังคับ หรือการบังคับใช้แรงงาน

ประเด็นหลักที่ถูกพิจารณา

1. การไม่ยอมหลบหนีถูกอธิบายโดยหลายปัจจัย - ศาลมิได้พิจารณาว่าการที่ผู้เสียหายไม่ยอมหลบหนี ส่งผลเป็นการลดทอนความน่าเชื่อถือ ศาลวินิจฉัยอ้างถึงปัจจัยหลายอย่างรวมกัน และมองว่า บางส่วนปัจจัยเหล่านี้ใช้ในการควบคุมผู้เสียหาย ดังนั้น “สิ่งที่แสดงออกถึงประเด็นของการควบคุม คือ การที่พวกที่ถูกแสวงหาประโยชน์ ถูกพรากไปซึ่งเจตนาที่ต้องการหลบหนี และคนอื่นๆ รู้สึกว่าไม่ถูกต้องหากว่าหลบหนี และบางส่วนเชื่อว่า โลกข้างนอกไม่มีอะไรดีไปกว่าสิ่งที่จำเลยมีให้พวกเขา”

⁶⁶⁶ อ้างแล้ว ย่อหน้าที่ 31.

⁶⁶⁷ อ้างแล้ว ย่อหน้าที่ 25.

⁶⁶⁸ อ้างแล้ว ย่อหน้าที่ 39.

ดังนั้น ความเปราะบางของผู้เสียหายมีบทบาทในการทำให้พวกเขาไม่ยอมหลบหนี เช่นเดียวกับกับปัจจัยอื่นๆ

2. *ถ้อยคำที่ไม่สอดคล้องต้องกันไม่ถือว่าทำให้ผู้เสียหายไม่น่าเชื่อถือ* - ผู้เสียหายรายหนึ่งในคดีให้การขัดแย้งในตัวเอง คำให้การในตอนแรก เขาไม่ได้ร้องทุกข์กล่าวหาว่าจำเลยกระทำผิดอาญา ในขณะที่ในการให้การครั้งที่ 2 เขากล่าวหาว่าจำเลยกระทำผิด อย่างไรก็ตาม ศาลมิได้ลดทอนความน่าเชื่อถือของเขาเพราะเหตุนี้ แต่พิจารณาว่าคำให้การในครั้งแรกเป็นผลได้จากการถูกกดขี่ข่มเหง
3. *ผู้เสียหายมีส่วนร่วมในการกระทำผิดอาญา* - ข้อเท็จจริงในคดีปรากฏว่า ผู้เสียหายบางรายได้รับการว่าจ้างโดยจำเลยให้ช่วยเหลือในการจัดหาแรงงานอื่น และทำให้พวกเขาอยู่ในระเบียบเพื่อป้องกันมิให้ผู้เสียหายถูกจำเลยทำโทษ ซึ่งมีได้มีการวินิจฉัยอย่างชัดแจ้งในประเด็นนี้ว่ากระทบต่อความน่าเชื่อถือของผู้เสียหาย หรือมีการดำเนินคดีอาญากับผู้เสียหายเหล่านี้หรือไม่
4. *ผู้เสียหายในฐานะที่เป็นปัจเจกบุคคลที่มีการตอบสนองที่แตกต่างกัน* - เมื่อทำการพิจารณาข้อเท็จจริงในคดีนี้ เป็นที่แน่ชัดว่าผู้เสียหายทั้งหมดมิได้มีปฏิกริยากับเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นไปในการทำงานเดียวกัน ดังนั้น บางคนจึงหนีในขณะที่บางคนไม่ยอมหนี ในขณะที่บางคนสูญเสียความต้องการที่จะหนีไปหมดสิ้น ในขณะที่ศาลมิได้วินิจฉัยอย่างชัดแจ้งเกี่ยวกับเรื่องนี้ มีข้อเท็จจริงและข้อเสนอแนะสำหรับผู้ปฏิบัติงานว่า มันไม่มีรูปแบบของปฏิกริยาแบบเดียวกันที่ใช้กับผู้เสียหายทุกราย แต่มันมีความหลากหลายของปฏิกริยาต่อการแสวงหาประโยชน์โดยมิชอบของแต่ละปัจเจกบุคคล เป็นไปตามหลักที่ว่า “มีรูปแบบและขนาดที่แตกต่างกันสำหรับแต่ละผู้เสียหาย”

ภาคผนวก (Annex) สารบัญคดีทั้งหมด

อาร์เจนตินา

Correa Perea, Mendoza, August 2013, case 2853-C, Argentina.

โดยสามารถหาข้อมูลของคดีนี้ได้จากฐานข้อมูลคดีค้ำมนุษย์ของ UNODC (UNODC Case No. ARG060).

López López y Novello, TOCF II, Córdoba, 06/13, Argentina.

โดยสามารถหาข้อมูลของคดีนี้ได้จากฐานข้อมูลคดีค้ำมนุษย์ของ UNODC (UNODC Case No. ARG056).

Muñoz y Lezcano, 15 March 2013, conviction La Pampa (BB), Argentina. โดยสามารถหาข้อมูลของคดีนี้ได้จากฐานข้อมูลคดีค้ำมนุษย์ของ UNODC (UNODC Case No. ARG061).

Case 22000145/2011/TO1, 2 September 2014, Tribunal Oral Federal of Bahía Blanca, Argentina.

Case No. 978 of 12 March 2012 (Argentina).

โดยสามารถหาข้อมูลของคดีนี้ได้จากฐานข้อมูลคดีค้ำมนุษย์ของ UNODC (UNODC Case No. ARG006).

Causa C 2359, 4 July 2011, Federal Criminal Court of La Plata, Argentina. โดยสามารถหาข้อมูลของคดีนี้ได้จากฐานข้อมูลคดีค้ำมนุษย์ของ UNODC (UNODC Case No. ARG039).

Carrizo, Alcalde, Mendoza, 17 May 2011, case 2832-A, Argentina. โดยสามารถหาข้อมูลของคดีนี้ได้จากฐานข้อมูลคดีค้ำมนุษย์ของ UNODC (UNODC Case No. ARG019).

Criminal Case 862/2012, Federal Criminal Court of Corrientes, 17 May 2013, Argentina. โดยสามารถหาข้อมูลของคดีนี้ได้จากฐานข้อมูลคดีค้ำมนุษย์ของ UNODC (UNODC Case No. ARG062).

Desabato y Vargas Leulan, 9 August 2013, File D 3/12, CONVICTION, Córdoba, Argentina. โดยสามารถหาข้อมูลของคดีนี้ได้จากฐานข้อมูลคดีค้ำมนุษย์ของ UNODC (UNODC Case No. ARG057).

Sentence No. 004/13, 5 March 2013, Oral Federal Criminal Court of Parana, Argentina. โดยสามารถหาข้อมูลของคดีนี้ได้จากฐานข้อมูลคดีค้ามนุษย์ของ UNODC (UNODC Case No. ARG053).

Case 11-G-2012, 25 February 2013, No. 1 Oral Criminal Federal Court of Cordoba. โดยสามารถหาข้อมูลของคดีนี้ได้จากฐานข้อมูลคดีค้ามนุษย์ของ UNODC (UNODC Case No. ARG055).

Ibarra, Defeis, Sosa, y Cerdoba, Expte. 18/11, No. 2 Oral Criminal Federal Court of Rosario (2012-06-29). โดยสามารถหาข้อมูลของคดีนี้ได้จากฐานข้อมูลคดีค้ามนุษย์ของ UNODC (UNODC Case No. ARG058).

ออสเตรเลีย

R. v. Wei Tang, before the Supreme Court of Victoria, Australia [2007], VSCA 134 and before the High Court of Australia [2008], HCA 39. โดยสามารถหาข้อมูลของคดีนี้ได้จากฐานข้อมูลคดีค้ามนุษย์ของ UNODC (UNODC Case No. AUS001).

R. v. Dobie [2009], 236 FLR 455, 18 December 2009, Queensland Court of Appeal, Australia. โดยสามารถหาข้อมูลของคดีนี้ได้จากฐานข้อมูลคดีค้ามนุษย์ของ UNODC (UNODC Case No. AUS013).

R. v. Kovacs [2009], 2Qd R 51, 23 December 2008, Queensland Court of Appeal, Australia. โดยสามารถหาข้อมูลของคดีนี้ได้จากฐานข้อมูลคดีค้ามนุษย์ของ UNODC (UNODC Case No. AUS015).

Sieders v. R.; Somsri v. R. [2008] NSWCCA 187, 13 August 2008, Court of Criminal Appeal, Australia. โดยสามารถหาข้อมูลของคดีนี้ได้จากฐานข้อมูลคดีค้ามนุษย์ของ UNODC (UNODC Case No. AUS005).

DPP (Cth) v. Ho & Anor [2009] VSC 437 (29 September 2009).

R. v. McIvor and Tanuchit [2010], NSWDC 310, 28 October 2009, New South Wales Criminal Court of Appeal, Australia. โดยสามารถหาข้อมูลของคดีนี้ได้จากฐานข้อมูลคดีค้ามนุษย์ของ UNODC (UNODC Case No. AUS014).

ออสเตรีย

Case 130s39/02, Supreme Court of Austria, 29 May 2002, Austria. โดยสามารถหาข้อมูลของคดีนี้ได้จากฐานข้อมูลคดีค้ามนุษย์ของ UNODC (UNODC Case No. AUT003).

เบลเยียม	<p>C/118/113 [2013], Court of Appeal, Antwerp, 23 January 2013, Belgium. โดยสามารถหาข้อมูลของคดีนี้ได้จากฐานข้อมูลคดีค้ามนุษย์ของ UNODC (UNODC Case No. BEL003).</p> <p>Nr. 20.L4.4843/12, Correctional Tribunal of Nivelles, 25 January 2013, Belgium. โดยสามารถหาข้อมูลของคดีนี้ได้จากฐานข้อมูลคดีค้ามนุษย์ของ UNODC (UNODC Case No. BEL029).</p> <p>Case No. 2012/3925, First Instance Court of Gent, 19th Chamber. โดยสามารถหาข้อมูลของคดีนี้ได้จากฐานข้อมูลคดีค้ามนุษย์ของ UNODC (UNODC Case No. BEL030).</p> <p>Case No. 668/09, Court of Appeal, Gent, Belgium [2010]. โดยสามารถหาข้อมูลของคดีนี้ได้จากฐานข้อมูลคดีค้ามนุษย์ของ UNODC (UNODC Case No. BEL002).</p> <p>Not. Nr. 1214/07, 25 January 2010, Appellate Court of Gent, Belgium. โดยสามารถหาข้อมูลของคดีนี้ได้จากฐานข้อมูลคดีค้ามนุษย์ของ UNODC (UNODC Case No. BEL001).</p>
บราซิล	<p>Ministerio Publico Federal v. Gilberto Andrade, No. 2000.37.002913-2, 23 April 2008, Penal Court of the State Maranhao, Brazil. โดยสามารถหาข้อมูลของคดีนี้ได้จากฐานข้อมูลคดีค้ามนุษย์ของ UNODC (UNODC Case No. BRA002).</p>
แคนาดา	<p>R. v. Urizar, File No. 505-1-084654-090, L-017.10, Court of Québec, District of Longueuil, Criminal Division (J.C.Q.), (2010-08-13), 13 August 2010, and Urizar v. R., No. 500-10-004763-106, Court of Appeal, Quebec, 16 January 2013. สามารถหาข้อมูลของการดำเนินคดีในศาลชั้นต้นได้ที่ฐานข้อมูลคดีค้ามนุษย์ของ UNODC (UNODC Case No. CAN005).</p> <p>R. v. Ng, 2007, BCPC 204 (CanLII), Provincial Court of British Columbia, Vancouver, 21 June 2007, Canada. โดยสามารถหาข้อมูลของคดีนี้ได้จากฐานข้อมูลคดีค้ามนุษย์ของ UNODC (UNODC Case No. CAN002).</p> <p>R. v. Ladha, 2013, BCSC 2437 (CanLII), Supreme Court of British Columbia, Canada.</p>

	<p>R. v. Orr, 2013, BCSC 1883 (CanLII), Supreme Court of British Columbia. โดยสามารถหาข้อมูลของคดีนี้ได้จากฐานข้อมูลคดีค้ำมนุษย์ของ UNODC (UNODC Case No. CAN015).</p> <p>R. v. Beckford [2013], O.J. No. 371, Ontario Superior Court of Justice, 28 January 2013, Canada.</p>
โคลอมเบีย	<p>Garcia et al, 6 March 2008, Criminal Appellate Court of the Supreme Court of Justice, Colombia. โดยสามารถหาข้อมูลของคดีนี้ได้จากฐานข้อมูลคดีค้ำมนุษย์ของ UNODC (UNODC Case No. COL005).</p>
เช็กเกีย	<p>7 T 8/2006, 15 December 2006, Regional Court in Hradec Kralove, Czechia. โดยสามารถหาข้อมูลของคดีนี้ได้จากฐานข้อมูลคดีค้ำมนุษย์ของ UNODC (UNODC Case No. CZE028).</p>
อียิปต์	<p>Case No. 1685-2010, the Criminal Court of Giza, a retrial ordered by the Court of Cassation, Egypt. การสรุปคดีและการวิเคราะห์จัดทำโดยผู้เชี่ยวชาญชาวอียิปต์ โดยสามารถหาข้อมูลของคดีนี้ได้จากฐานข้อมูลคดีค้ำมนุษย์ของ UNODC (UNODC Case No. EGY004).</p> <p>Case No. 8959-2012, Egypt. This case is based on a summary and analysis of the decisions of the Criminal Court of Giza Province and the Court of Cassation submitted by an Egyptian expert. โดยสามารถหาข้อมูลของคดีนี้ได้จากฐานข้อมูลคดีค้ำมนุษย์ของ UNODC (UNODC Case No. EGY001).</p> <p>Case No. 414/2009, Kasr El-Nile District. The decision was appealed to the Court of Cassation, Appeal No. 11268/79K, 1 July 2010, Egypt. โดยสามารถหาข้อมูลของคดีนี้ได้จากฐานข้อมูลคดีค้ำมนุษย์ของ UNODC (UNODC Case No. EGY002).</p> <p>Case No. 5383/2010, Alexandria Criminal Court, El-Attarin District, Session 13/4/2010. The summary and analysis was submitted by an Egyptian expert.</p>
ฟีจี	<p>The State v. Phanat Laojindamane and others, Criminal Case No. HAC323 of 2012, the High Court of Fiji at Suva, 13 December 2012, Fiji. โดยสามารถหาข้อมูลของคดีนี้ได้จากฐานข้อมูลคดีค้ำมนุษย์ของ UNODC (UNODC Case No. FJI002).</p>

ฟินแลนด์	Helsinki District Court, Judgment R 11/1073. โดยสามารถหาข้อมูลของคดีนี้ได้จากฐานข้อมูลคดีค้ามนุษย์ของ UNODC (UNODC Case No. FIN008).
เยอรมนี	<p>Case against Sophia Ogiemwanye and others, High District Court of Berlin (Landgericht Berlin), 501 KLs 1/12 (68 Js 633/09), 14 December 2012, Germany. (ไม่มีข้อมูลออนไลน์)</p> <p>Case (215) 3 St Js 723/05 (20/07) in the District Court of Tiergarten Berlin (20 February 2008). โดยสามารถหาข้อมูลของคดีนี้ได้จากฐานข้อมูลคดีค้ามนุษย์ของ UNODC (UNODC Case No. DEU005).</p> <p>Case No. 1KLs 211 Js 3771/11, Regional Court Bayreuth, 30 December 2011, Germany. โดยสามารถหาข้อมูลของคดีนี้ได้จากฐานข้อมูลคดีค้ามนุษย์ของ UNODC (UNODC Case No. DEU003).</p> <p>504 KLs 12/13 of 20 December 2013, High District Court of Berlin (Landgericht Berlin). (ไม่มีข้อมูลออนไลน์)</p> <p>Case against Constantin Grigore and others, Az. 528 Qs 105/13 (255 Js 783/13) of 23 September 2013, High District Court (Landgericht Berlin). ได้รับข้อมูลเกี่ยวกับคดีนี้จากผู้เชี่ยวชาญของเยอรมนี (ไม่มีข้อมูลออนไลน์)</p> <p>Case 106 Ls-50 Js 208/07-58/07 in the District Court of Duesseldorf, 26 January 2012, Germany. โดยสามารถหาข้อมูลของคดีนี้ได้จากฐานข้อมูลคดีค้ามนุษย์ของ UNODC (UNODC Case No. DEU013).</p>
อินเดีย	<p>The State v. Kalpana Ranganath Galphade, Case No. 279/PW/2009, Court of Metropolitan Magistrate, Special Court for ITPA (Court of 1st instance), Mumbai, 25 August 2008, India. โดยสามารถหาข้อมูลของคดีนี้ได้จากฐานข้อมูลคดีค้ามนุษย์ของ UNODC (UNODC Case No. IND028).</p> <p>Esher Singh v. Andhra Pradesh (2004), 11 S.S.C. 585, para. 23, as quoted in Kalpana Ranganath Galphade (UNODC Case No. IND028).</p> <p>Sessions Case No. 112/2007, the Court of the additional metropolitan sessions judge (Mahila Court) at Hyderabad, 26 June 2007, India. โดยสามารถหาข้อมูลของคดีนี้ได้จากฐานข้อมูลคดีค้ามนุษย์ของ UNODC (UNODC Case No. IND007).</p> <p>Kamal Jeet Singh v. State, Criminal Appeal No. 28/2007 and CrI. M.A. Nos. 336 and 338/2007, High Court of Delhi, 29 January 2008, India.</p>

โดยสามารถหาข้อมูลของคดีนี้ได้จากฐานข้อมูลคดีค้ำมนุษย์ของ UNODC (UNODC Case No. IND017).

อิสราเอล

State of Israel v. Giuliani, 29 February 2012, District Court of Jerusalem, Israel. โดยสามารถหาข้อมูลของคดีนี้ได้จากฐานข้อมูลคดีค้ำมนุษย์ของ UNODC (UNODC Case No. ISR016). (Conviction affirmed by the supreme court, 6 September 2016, Criminal Appeal 6237/12.)

Borisov et al v. State of Israel, 10 October 2003, Criminal Appeal 1609, 2293/03 before Supreme Court. โดยสามารถหาข้อมูลของคดีนี้ได้จากฐานข้อมูลคดีค้ำมนุษย์ของ UNODC (UNODC Case No. ISR008).

Anonymous v. Alexander Lifshin and Armen Ben, 25 January 2010, District Court, Tel Aviv-Yafo, Israel. โดยสามารถหาข้อมูลของคดีนี้ได้จากฐานข้อมูลคดีค้ำมนุษย์ของ UNODC (UNODC Case No. ISR006).

Brechman et al v. State of Israel, 1 May 2006, Supreme Court, Israel. โดยสามารถหาข้อมูลของคดีนี้ได้จากฐานข้อมูลคดีค้ำมนุษย์ของ UNODC (UNODC Case No. ISR009).

Burnstein v. State of Israel, 23 February 2005, Supreme Court, Israel. โดยสามารถหาข้อมูลของคดีนี้ได้จากฐานข้อมูลคดีค้ำมนุษย์ของ UNODC (UNODC Case No. ISR010).

Criminal Cases 6749, 6774-08-11 in Jerusalem District Court, State of Israel v. D.A. and A.M. issued on 10 September 2013, pending appeal in Supreme Court.

Criminal Case 23751-02-10, Tel Aviv—Jaffa District Court State of Israel v. A.G.G.R., September 2014. (ไม่มีข้อมูลออนไลน์)

Criminal Case 1016-09, State of Israel v. Saban et al (12 January 2012), appealed in Criminal Appeals 4031, 4881, 4916, 4920, 4945/12 Saban et al v. State of Israel. (ไม่มีข้อมูลออนไลน์)

เคนยา

Kenneth Kiplangat Rono v. Republic [2010], eKLR, Court of Appeal of Kenya at Nakuru, 28 May 2010, Kenya. โดยสามารถหาข้อมูลของคดีนี้ได้จากฐานข้อมูลคดีค้ำมนุษย์ของ UNODC (UNODC Case No. KEN001).

George Hezron Mwakio v Republic [2010], eKLR, Criminal Appeal 169 of 2008, High Court of Kenya at Mombasa, 28 June 2010, Kenya. โดย

เนเธอร์แลนด์

สามารถหาข้อมูลของคดีนี้ได้จากฐานข้อมูลคดีค้ามนุษย์ของ UNODC (UNODC Case No. KEN002).

Supreme Court, 20 December 2011, ECLI:NL:HR:2011:BR0448. โดยสามารถหาข้อมูลของคดีนี้ได้จากฐานข้อมูลคดีค้ามนุษย์ของ UNODC (UNODC Case No. NLD008).

Supreme Court, 4 March 2014, ECLI:NL:HR:2014:477.

Supreme Court, 21 April 2015, ECLI:NL:HR:2015:1100.

Arnhem Court of Appeal, 19 October 2010, ECLI:NL:GHARN:2010:BO2994. โดยสามารถหาข้อมูลของคดีนี้ได้จากฐานข้อมูลคดีค้ามนุษย์ของ UNODC (UNODC Case No. NLD007).

Arnhem Court of Appeal, 12 March 2012, ECLI:NL:GHARN:2012:BV8582.

's-Hertogenbosch Court of Appeal, 6 July 2012, ECLI:NL:GHSHE:2012:BX0599. โดยสามารถหาข้อมูลของคดีนี้ได้จากฐานข้อมูลคดีค้ามนุษย์ของ UNODC (UNODC Case No. NLD005).

Amsterdam Court of Appeal, 11 April 2013, ECLI:NL:GHAMS:2013:BZ8534.

Arnhem-Leeuwarden Court of Appeal, 8 November 2013, ECLI:NL:GHARL:2013:8522.

Arnhem-Leeuwarden Court of Appeal, 4 April 2014, ECLI:NL:GHARL:2014:2644.

Groningen District Court, 12 December 2000, ECLI:NL:RBGRO:2000:AA8975.

Roermond District Court, 26 October 2010, ECLI:NL:RBROE:2010:BO4108. โดยสามารถหาข้อมูลของคดีนี้ได้จากฐานข้อมูลคดีค้ามนุษย์ของ UNODC (UNODC Case No. NLD004).

Zwolle-Lelystad District Court, 27 March 2012, ECLI:NL:RBZLY:2012:BX2627.

Utrecht District Court, 9 July 2013, ECLI:NL:RBMNE:2013:2679. โดยสามารถหาข้อมูลของคดีนี้ได้จากฐานข้อมูลคดีค้ามนุษย์ของ UNODC (UNODC Case No. NLD006).

District Court the Hague, 4 March 2015, 09-827059-14

	(มิได้มีการเผยแพร่).
ไนจีเรีย	<p>Federal Republic of Nigeria and Favour Anware Okwuede, Charge No. FHC/ASB/24C/09, Federal High Court of Nigeria, 28 September 2009, Nigeria. โดยสามารถหาข้อมูลของคดีนี้ได้จากฐานข้อมูลคดีค้ามนุษย์ของ UNODC (UNODC Case No.NGA009).</p> <p>Attorney General of the Federation v. Constance Omoruyi, Case No. B/31C/2004, High Court of Justice Edo State of Nigeria, Benin Judicial Division, 22 September 2006, Nigeria. โดยสามารถหาข้อมูลของคดีนี้ได้จากฐานข้อมูลคดีค้ามนุษย์ของ UNODC (UNODC Case No. NGA002).</p> <p>Attorney General of the Federation v. Sarah Okoya, High Court of Justice Edo State of Nigeria, Benin Judicial Division, 19 November 2004, Case No. B/15C/2004, Nigeria. โดยสามารถหาข้อมูลของคดีนี้ได้จากฐานข้อมูลคดีค้ามนุษย์ของ UNODC (UNODC Case No. NGA001).</p> <p>Attorney General of the Federation and Felicia Okafor, Suit No. A/12C/06, 23 May 2007, High Court of Anambra State, Nigeria. The full decision was supplemented by information from a Nigerian expert. โดยสามารถหาข้อมูลของคดีนี้ได้จากฐานข้อมูลคดีค้ามนุษย์ของ UNODC (UNODC Case No. NGA006).</p> <p>Attorney General of the Federation v. Jean Adjayi (M), Gilbert Ganysiode (M) and Alake Iroko (F). Charge No. HCL/2C/05 (Ogun State High Court), Nigeria. (ไม่มีข้อมูลออนไลน์)</p>
นอร์เวย์	<p>LG-2010-111760-LG2010-119397-RG-2011-65, Gulating Court of Appeal, Bergen, 21 January 2011, Norway. โดยสามารถหาข้อมูลของคดีนี้ได้จากฐานข้อมูลคดีค้ามนุษย์ของ UNODC (UNODC Case No. NOR005).</p> <p>Appeals Court Case No. LB-2012-63028, Borgarting Lagmannsrett Judgement (2 April 2013). District Court Oslo Tingrett Judgement (2 February 2012), TOSLO-2011-68460.</p>
ปาเลา	<p>Lolita Pamintuan et al v. Republic of Palau, Criminal Appeal No. 07-001 (Criminal Case Nos. 06-183, 06-212), Supreme Court of the Republic of Palau, Appellate Division, 14 November 2008, Palau. โดยสามารถหาข้อมูลของคดีนี้ได้จากฐานข้อมูลคดีค้ามนุษย์ของ UNODC (UNODC Case No. PLW001).</p>

ฟิลิปปินส์

People of the Philippines v. Dhayme Jamuad and others, Case No. CBU-86668, Regional Trial Court, 7th Judicial Branch, Cebu City, 28 November 2011, Philippines. โดยสามารถหาข้อมูลของคดีนี้ได้จากรฐานข้อมูลคดีค้ามนุษย์ของ UNODC (UNODC Case No. PHL037).

People v. Lito Manalo Anunsencio (Philippines), Criminal Case No. 06-242304, 22 December 2009, Regional Trial Court, National Capital Judicial Region, Manila. โดยสามารถหาข้อมูลของคดีนี้ได้จากรฐานข้อมูลคดีค้ามนุษย์ของ UNODC (UNODC Case No. PHL020).

People of the Philippines v. Valentino C. Martin and others, Criminal Case No. CBU-91076, Regional Trial Court, 7th Judicial Region, Branch 7, Cebu City, 3 July 2013, Philippines. The case is available in the UNODC Human Trafficking Case Law Database (UNODC Case No. PHL067).

People of the Philippines v. Albert D.J. Sanchez, Criminal Cases Nos. 05-239627-31, Regional Trial Court, National Capital Judicial Region, Branch 48, Manila, 29 October 2009, Philippines. โดยสามารถหาข้อมูลของคดีนี้ได้จากรฐานข้อมูลคดีค้ามนุษย์ของ UNODC (UNODC Case No. PHL009).

People of the Philippines v. Jeffrey Hiran y Rodriguez, Criminal Case No. 135682, Regional Trial Court of Pasig City, National Capital Judicial Region, 25 June 2011, Philippines. โดยสามารถหาข้อมูลของคดีนี้ได้จากรฐานข้อมูลคดีค้ามนุษย์ของ UNODC (UNODC Case No. PHL049).

People of the Philippines v. Monette Canonoy, Criminal Case No. 14206, the Regional Trial Court, 1st Judicial Region, Branch 11, Laoag City, Philippines, August 17, 2012. โดยสามารถหาข้อมูลของคดีนี้ได้จากรฐานข้อมูลคดีค้ามนุษย์ของ UNODC (UNODC Case No. PHL054).

People of the Philippines v. Jackie Maycabalong, Criminal Case No. BBU-86397, Regional Trial Court, 7th Judicial Region, Branch 17, Cebu City, 30 July 2012, Philippines. โดยสามารถหาข้อมูลของคดีนี้ได้จากรฐานข้อมูลคดีค้ามนุษย์ของ UNODC (UNODC Case No. PHL038).

	People v. Anos, promulgated by a Regional Trial Court branch 12, Zamboanga City, 30 June 2011. โดยสามารถหาข้อมูลของคดีนี้ได้จากฐานข้อมูลคดีค้ามนุษย์ของ UNODC (UNODC Case No. PHL051).
โปแลนด์	III K 114/08, 12 February 2009, District Court of Krakow, Poland. โดยสามารถหาข้อมูลของคดีนี้ได้จากฐานข้อมูลคดีค้ามนุษย์ของ UNODC (UNODC Case No. POL010).
โรมาเนีย	114/1372/2006, 24 June 2010, Supreme Court of Justice, Romania. โดยสามารถหาข้อมูลของคดีนี้ได้จากฐานข้อมูลคดีค้ามนุษย์ของ UNODC (UNODC Case No. ROU011).
สโลวาเกีย	5 To 23/2010, 18 May 2010, Banska Bystrica Regional Court, Slovakia. โดยสามารถหาข้อมูลของคดีนี้ได้จากฐานข้อมูลคดีค้ามนุษย์ของ UNODC (UNODC Case No. SVK037).
เซอร์เบีย	Case No. K 165/11 [2011], Higher Court in Novi Sad, 14 October 2011, Serbia. โดยสามารถหาข้อมูลของคดีนี้ได้จากฐานข้อมูลคดีค้ามนุษย์ของ UNODC (UNODC Case No. SRB035). See K.P. 4/05 (Serbia), analysed in section on in-depth cases. โดยสามารถหาข้อมูลของคดีนี้ได้จากฐานข้อมูลคดีค้ามนุษย์ของ UNODC (UNODC Case No. SRB004). Case No. K-133/11 (2012), 9 February 2012, High Court in Novi Sad. โดยสามารถหาข้อมูลของคดีนี้ได้จากฐานข้อมูลคดีค้ามนุษย์ของ UNODC (UNODC Case No. SRB032). Case No. 3K-97/12, 3 December 2012, High Court of Kragujevac, Serbia. โดยสามารถหาข้อมูลของคดีนี้ได้จากฐานข้อมูลคดีค้ามนุษย์ของ UNODC (UNODC Case No. SRB034). Case No. 6 K 3/10, 30 March 2011, Higher Court in Subotica, Serbia. โดยสามารถหาข้อมูลของคดีนี้ได้จากฐานข้อมูลคดีค้ามนุษย์ของ UNODC (UNODC Case No. SRB012).
สวิตเซอร์แลนด์	Case No. 6B_277/2007, 8 January 2008, Federal Court Lausanne, Switzerland. โดยสามารถหาข้อมูลของคดีนี้ได้จากฐานข้อมูลคดีค้ามนุษย์ของ UNODC (UNODC Case No. CHE003).
ประเทศไทย	Ranya Boonmee, Kaew Kongmuang and Manus Boonmee, Case No. 2013/2552, Criminal Court of Bangkok, 9 December 2010, Thailand,

	<p>Appeals Court Black Case No. 1704/2554 and Red Case No. 4097/2556, 6 March 2013. สามารถหาข้อมูลของคดีนี้ได้จากฐานข้อมูลคดีค้ามนุษย์ของ UNODC (UNODC Case No. THA001).</p>
	<p>Wipaporn Songmeesap, Case No. 4994/2550, Red Case No. 12213/2552, 1st Instance: Criminal Court of Southern Bangkok, 6 November 2009, Thailand. โดยสามารถหาข้อมูลของคดีนี้ได้จากฐานข้อมูลคดีค้ามนุษย์ของ UNODC (UNODC Case No. THA005).</p>
	<p>Samaesan, Criminal Court of Bangkok, 28 January 2013. โดยสามารถหาข้อมูลของคดีนี้ได้จากฐานข้อมูลคดีค้ามนุษย์ของ UNODC (UNODC Case No. THA011).</p>
	<p>Weerapong Saelee and Anoma Siriyoowattananon, Case No. 7375/2551, Provincial Court Samut Sakorn, 26 November 2010, Thailand. โดยสามารถหาข้อมูลของคดีนี้ได้จากฐานข้อมูลคดีค้ามนุษย์ของ UNODC (UNODC Case No. THA003).</p>
ตองกา	<p>Liu LiRong (Tonga), CR117/10 & AC 13/11. โดยสามารถหาข้อมูลของคดีนี้ได้จากฐานข้อมูลคดีค้ามนุษย์ของ UNODC (UNODC CASE No. TON001).</p>
สหราชอาณาจักร	<p>R. v. Connors and others [2013], EWCA Crim. 324, Court of Appeal, Criminal Division, 26 March 2013, United Kingdom of Great Britain and Northern Ireland. โดยสามารถหาข้อมูลของคดีนี้ได้จากฐานข้อมูลคดีค้ามนุษย์ของ UNODC (UNODC Case No. GBR016).</p> <p>R. v. Harrison [2012] EWCA Crim. 225, the Court of Appeal Criminal Division, 2 February 2012, United Kingdom of Great Britain and Northern Ireland. (Appeal regarding a sentence. Case ไม่มีข้อมูลออนไลน์)</p> <p>Osolase case, at Canterbury Crown Court, 29 October 2012 at https://www.thelawpages.com/court-cases/osezua-elvis-osolase-9446-1.law</p> <p>The Queen v. Rong Chen, Simon Dempsey and Jason Owen Hinton [2012], NICC 26, 6 July 2012, Belfast Crown Court, United Kingdom. โดยสามารถหาข้อมูลของคดีนี้ได้จากฐานข้อมูลคดีค้ามนุษย์ของ UNODC (UNODC Case No. GBR015).</p>

R. v. S.K. [2011], EWCA Crim. 1691, 8 July 2011, England and Wales Court of Appeal (Criminal Division), United Kingdom. The case is available in the UNDOC Human Trafficking Case Law Database (UNODC Case No. GBR020).

R. v. Khan [2010], EWCA Crim. 2880.

R. v. Ramaj and another, Criminal Case [2006], EWCA Crim. 448.

โดยสามารถหาข้อมูลของคดีนี้ได้จากฐานข้อมูลคดีค้ามนุษย์ของ UNODC (UNODC Case No. GBR010).

R. v. L.M. and others [2-10] Ass ER (D) 202 (Oct); [2010] EWCA Crim. 2327. โดยสามารถหาข้อมูลของคดีนี้ได้จากฐานข้อมูลคดีค้ามนุษย์ของ UNODC (UNODC Case No. GBR007).

สหรัฐอเมริกา

U.S. v. Rivera, 2012, U.S. Dist. LEXIS 85090, 2012 WL 2339318 (E.D.N.Y.), United States of America. โดยสามารถหาข้อมูลของคดีนี้ได้จากฐานข้อมูลคดีค้ามนุษย์ของ UNODC (UNODC Case No. USA150).

U.S. v. Alzanki, 54 F.3d 994 (1st Cir. 1995), United States of America.

U.S. v. Akouavi Kpade Afolabi, 508 Fed. Appx. 111 (3rd Cir.), United States of America. โดยสามารถหาข้อมูลของคดีนี้ได้จากฐานข้อมูลคดีค้ามนุษย์ของ UNODC (UNODC Case No. USA011).

U.S. v. Kil Soo Lee, 472 F.3d 638 (9th Cir. 2006), United States of America. โดยสามารถหาข้อมูลของคดีนี้ได้จากฐานข้อมูลคดีค้ามนุษย์ของ UNODC (UNODC Case No. USA015).

U.S. v. Farrell, 563 F.3d 364 (2009), United States of America.

โดยสามารถหาข้อมูลของคดีนี้ได้จากฐานข้อมูลคดีค้ามนุษย์ของ UNODC (UNODC Case No. USA006).

U.S. v. Udeozor, 515 F.3d 260 (4th Cir. 2008), United States of America. โดยสามารถหาข้อมูลของคดีนี้ได้จากฐานข้อมูลคดีค้ามนุษย์ของ UNODC (UNODC Case No. USA039).

U.S. v. Kaufman, 546 F.3d 1242 (10th Cir. 2008), United States of America. ในคดีนี้ศาลอุทธรณ์พิพากษายืนให้ว่าจำเลยกระทำความผิด โดยสามารถหาข้อมูลของคดีนี้ได้จากฐานข้อมูลคดีค้ามนุษย์ของ UNODC (UNODC Case No. USA014).

U.S. v. Varsha Mahender Sabhnani, 599 F.3d 215 (2nd Cir. 2010), United States of America. โดยสามารถหาข้อมูลของคดีนี้ได้จากฐานข้อมูลคดีค้ามนุษย์ของ UNODC (UNODC Case No. USA033).

U.S. v. Webster, 2011, U.S. App. LEXIS 26438 (2011), United States of America. โดยสามารถหาข้อมูลของคดีนี้ได้จากฐานข้อมูลคดีค้ามนุษย์ของ UNODC (UNODC Case No. USA148).

U.S. v. Calimlim, 538 F.3d 706 (2008), 9 June 2009, United States Court of Appeals for the 7th Circuit, United States of America. โดยสามารถหาข้อมูลของคดีนี้ได้จากฐานข้อมูลคดีค้ามนุษย์ของ UNODC (UNODC Case No. USA004).

2003 U.S. Dist. LEXIS 22088 (W.D.N.Y). คำตัดสินนี้เป็นการตอบสนองต่อคำร้องของจำเลยให้ศาลวินิจฉัยว่าบทบัญญัติเกี่ยวกับแรงงานบังคับขัดรัฐธรรมนูญ

U.S. v. Veerapol, 312 F.3d 1128 (9th Cir. 2002). This fact was noted as background in the case. โดยสามารถหาข้อมูลของคดีนี้ได้จากฐานข้อมูลคดีค้ามนุษย์ของ UNODC (UNODC Case No. USA065).

U.S. v. Mussry, 726 F.2d 1448 (9th Cir. 1984).

U.S. v. Bradley, 390 F.3d 145.

U.S. v. Dann, 652 F.3d 1160 (2011). โดยสามารถหาข้อมูลของคดีนี้ได้จากฐานข้อมูลคดีค้ามนุษย์ของ UNODC (UNODC Case No. USA019).

U.S. v. Abdel Nasser Youssef Ibrahim, 29 June 2006, United States of America. โดยสามารถหาข้อมูลของคดีนี้ได้จากฐานข้อมูลคดีค้ามนุษย์ของ UNODC (UNODC Case No. USA037).

U.S. v. Pipkins, 378 F.3d 1281(2004).

U.S. v. Bibbs, 564 F.2d 1165 (5th Cir. 1977).

U.S. v. Roy, 2013, WL 5673419 (E.D. Ark.), 15 October 2013, District Court for the Eastern District of Arkansas. โดยสามารถหาข้อมูลของคดีนี้ได้จากฐานข้อมูลคดีค้ามนุษย์ของ UNODC (UNODC Case No. USA149).

U.S. v. Cephus, 2012, WL 2609316 (C.A.7 (Ind.)), 6 July 2012, United States Court of Appeals, Seventh Circuit, United States of America. โดยสามารถหาข้อมูลของคดีนี้ได้จากฐานข้อมูลคดีค้ามนุษย์ของ UNODC (UNODC Case No. USA130).

U.S. v. Jungers, 702 F.3d 1066.

ศาลอาญาระหว่างประเทศสำหรับ อดีตยูโกสลาเวีย (ICTY)	Prosecutor v. Kunarac, Kovac and Vukovic, Cases IT-96-23-T and IT-96-23/1-T ICTY, Trial Chamber, 22 February 2001.
ศาลสิทธิมนุษยชนแห่งสหภาพยุโรป (ECHR)	Siliadin v. France (App. No. 73316/01) ECHR 26 July 2005, European Court of Human Rights. โดยสามารถหาข้อมูลของคดีนี้ได้จากฐานข้อมูลคดีค้ามนุษย์ของ UNODC (UNODC Case No. FRA010).

UNODC

United Nations Office on Drugs and Crime

Regional Office for Southeast Asia and the Pacific

United Nations Building, 3rd floor B Block, Secretariat Building, Raj Damnern Nok Avenue, Bangkok 10200, Thailand

Tel. (66-2) 288-2100 Fax. (66-2) 281-2129 E-mail: unodc-thailandfieldoffice@un.org

Website: <http://www.unodc.org/southeastasiaandpacific>

 Twitter: @UNODC_SEAP